

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG18174	ImageGroup:	I1KG18221
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

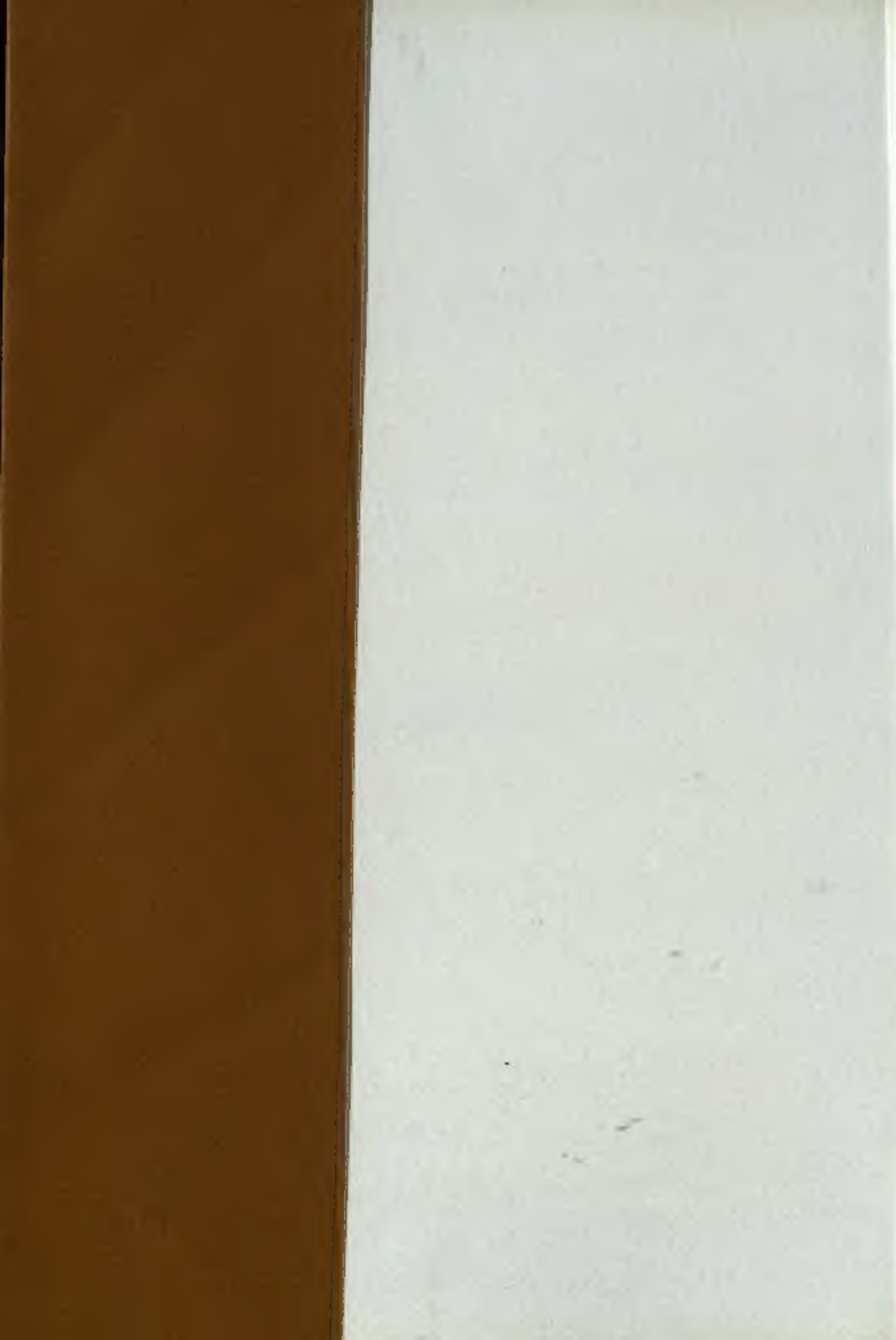
Title:	མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད། mngon pa mdzod kyi dgongs 'grel thub bstan nor bu'i gter mdzod/
Author:	འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྫོང་། 'jam dbyangs bzhad pa'i rdo rje
Descriptor:	n/a
Original Publication:	gangs can khyad nor dpe tshogs/;232-233
Place:	lha sa/
Publisher:	ser gtsug nang bstan dpe rnying 'tshol bsdu phyogs sgrig khang /
Date:	2010
Volume:	2
Total Volumes:	2
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 7/2014

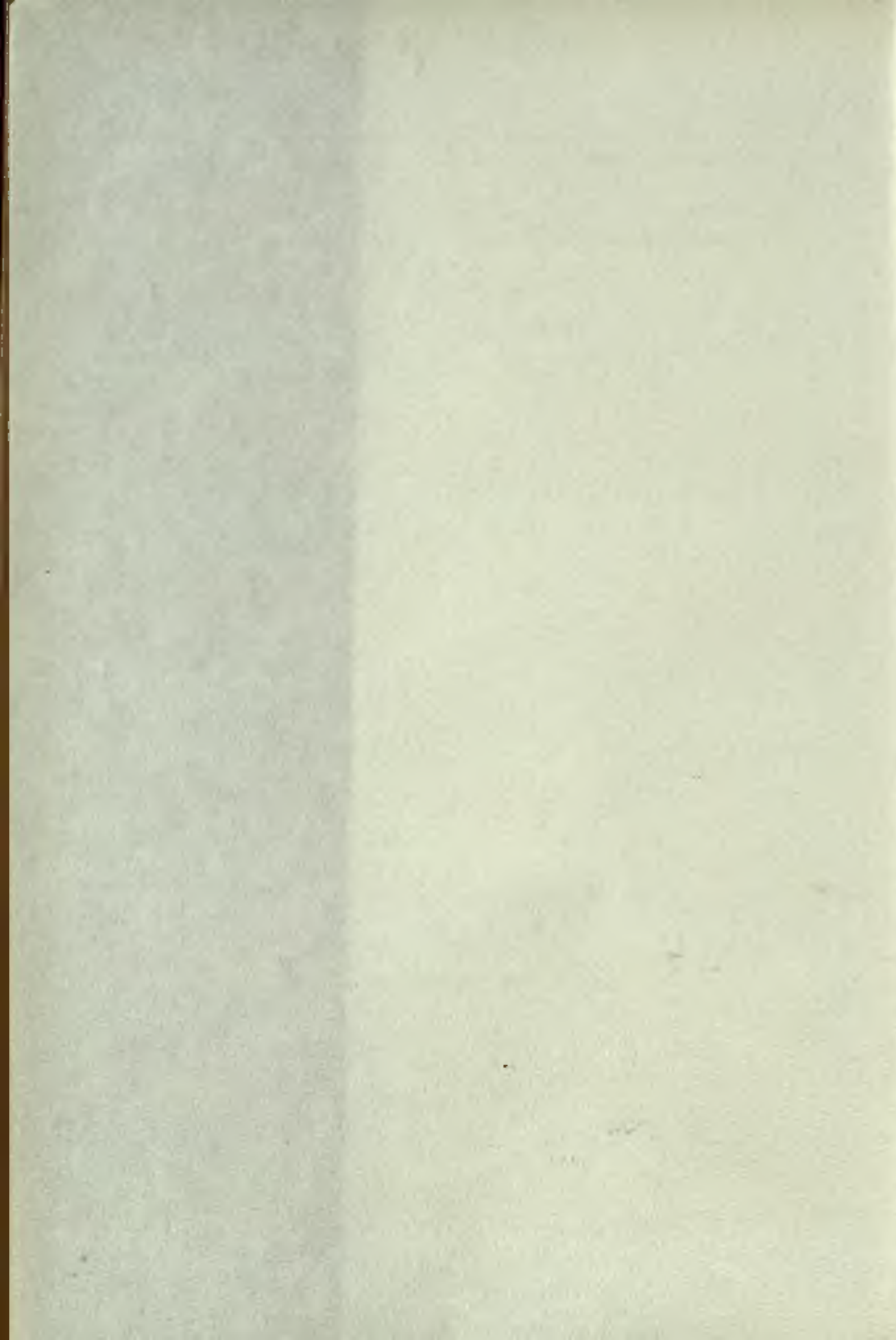
མཛེན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགེལ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད།

སྒྲིང་ཆ།

ཨེར་གཙུག་ལ་ནང་བསྟན་དཔེ་རྒྱུ་འཕྲོལ་བསྟན་ཕྱི་གསལ་གྱི་གཏེར་ནང་བསྟན་བསྟན།

མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུ་ལྷན་ཁྲིའི་གཏེར་མཛོད།

ཟླ་དུང་ཆ།

མཛོད་པོ། ལྷན་མཁའན་ལམ་མ་དབྱངས་བཅད་པ་དག་དབང་བཙོན་འབྲུག།

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྫིང་འཛོལ་བསྟུངས་ལྷན་གྱི་གཤེད་ནས་བསྟན།

གྲིང་གཞི།

རབ་དཀར་གངས་རིའི་ཕྱོད་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་འཛམ་གླིང་གོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་
ཆགས་པའི་མཐོ་སྒང་བོད་ཅེས་གྲགས་པའི་ས་ཡི་ཐིག་ལེར། ལ་སྤྱེལ་ཆུ་དང་། མ་བྱག་མིན་གཉིས་
ནས་མཆེད་པའི་བོད་མིའི་ཐོག་མ་ཡུང་བ་ནས་བཟུང་། རྩེ་པོ་རྒྱམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རྒྱམ་དབྱེད་འདྲ་
མིན་གྱི་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསར་གཏོད་དང་། འཕེལ་རྒྱས་གཏོད་ཐུས་སུ།
ལྷག་པར་རྩམ་རབས་བརྟན་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ས་གསུམ་ན་སྟོན་པའི་གྲགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
རྩལ་པོ་ཕྱོད་བཅན་རྒྱམ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་མཆོག་གང་གི་མཁུན་བཅེ་རྩམ་པའི་བྱེད་ལས་ཉག་གཅིག་
གི་མཐུ་ལས། བོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོའི་ཁྱོན་ཀུན་ལ་བྱུང་བར་རྩམ་གིང་། འཕྲིག་རྟེན་དང་། འཕྲིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་མཐོང་དག་ཅི་བཞིན་སྟོན་པར་རྩམ་པ། ཆེས་ངོ་མཚར་ཆེད་དུ་
བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་མི་གོ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྤོལ་གཏོད་མཛད་ལ། རྩེ་རྒྱུའི་ལན་བདེའི་གཞི་ཅ་ནང་
ཆོས་བོད་དུ་བསྐྱར་འགོ་བཙུམས་པ་དང་། རྩམ་རབས་བརྟན་པའི་ནང་ཆོས་རྩལ་བྱི་ཕྱོད་ལྟེ་བཅན་གྱིས་
བསམ་ལས་སུ་སྐད་མི་བརྟན་གྱིས་ཐོག་དངས་རབ་བྱུང་གི་ལྟེ་དང་། རྒྱ་བསྐྱར་སྒྲོབ་གྲ་ཐོག་མར་བཙུགས་
ནས་སྒོ་རིག་བཀུ་བའི་ལོ་རྩ་བ་རྩམ་གསོ་སྒྲོང་གནང་ཏེ། ཉེ་འབྲེལ་རྩལ་ཁབ་ཁག་ནས་ནང་རིག་པ་
གཙོ་བོར་བྱུང་བའི་རིག་གཞུང་སྟོང་བཙུད་སྒྲ་ཆོགས་ལྟོངས་འདིར་དར་སྤེལ་མཛད་དེ། ཤེས་རིག་མཛོད་
བརྒྱུའི་སྒོ་འཕར་ཁངས་པོར་སྤེལ་བ་ནས་བཟུང་། རྩམ་རབས་རིམ་བཞི་ནང་རྩལ་ཁབས་འདིར་འཆད་
ཅོད་ཚུལ་གསུམ་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་མཐས་གྲུབ་གཉིས་ལུན་གྱི་སྤྱི་ས་ཆེན་དམ་པ་ཅི་སྟེད་བྱོན་པ་
རྒྱམས་ཀྱིས་ལྟ་ཕྱིར་བོད་མིག་ཏུ་བསྐྱར་ཅིང་གཏན་ལ་ལབ་པ་དང་། གསར་ཚུལ་མཛད་པའི་བཙུན་
བཅོས་ཐམས་ཅད་ཁུ་ཅག་ལྟ་བུས་ཆོ་གང་དལ་བ་བརྟེན་ནས་བཀྲངས་གྲང་བཀྲང་བར་དཀའ་བས།
བོད་ལྷལ་གྱི་གསུང་རབ་སྤྱེགས་བཤམ་ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་ཏུ་བཙུགས་ན་རི་རྩལ་ལུན་པོའི་དབངས་

དབེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

ཀྱན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བཙོན་འགྲུལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་པ་
མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཐུབ་བཅུན་ནོར་བུའི་གཏོར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཙོ་བོ་ཐུབ་པ་ཐུངས་
ལས་འདས་ནས་ལོ་རྒྱུད་དུ་ཉི་པ་ན་ཡངས་རྒྱས་གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན་འཛིག་ཉེན་དུ་བྱོན་ཏེ།
ཐུང་དག་བཙོན་པ་རྣམས་གྱིས་སྒྱི་མཐུན་དུ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་། མངོན་པ་ལྟེ་བུ་ན་
མོགས་ཀྱི་བཛོད་བྱའི་སྒྱིང་བོ་མ་ལུས་པ་བཅུས་ནས་བཛོད་བྱ་གཞི་ལྟ་དང་། ཛོད་བྱེད་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བཅུན་བཙོན་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ཅན་འདི་
ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་བཀྲལ་ཅིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་བམ་པོ་སྐུ་ཐུབ་ལོ་རྒྱུ་བདེ་བལ་བཅུ་གསུལ་གྱི་
འགྱུར་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་ཐུས་གྱིས་མཛད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་
བམ་པོ་དུག་རྒྱ་བ། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་གྱིས་མཛད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཛན་ཉིད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་བམ་པོ་དུག་རྒྱ་བ་པ་ཆབ་ཉི་མ་གསལ་གྱི་འགྱུར། དེ་བཞིན་དཔལ་རྣམ་ཐང་གི་མཐས་
པ་ཆེན་པོ་མཆིམས་ནས་མཐའ་གསལ་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན། རྒྱལ་དབང་ལྟ་བུ་
ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ལ་
ཉི་པར་མཐོ་བའི་འདུལ་པ་ལུང་སྟེ་བཞི་དང་། འཕགས་པོད་ཀྱི་མཐས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱིས་མཛད་པའི་
འདུལ་འགྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་སྐབས་སུ་གང་བབས་ཐད་ཀར་བཀོད་ནས་གཞུང་གྱི་འཆད་རྒྱལ་གྱི་རིམ་
པ་དང་། ཁམས་དང་། དབང་པོ། འཛིག་ཉེན། ལས། ཐ་རྒྱས། ལམ་དང་གང་ཟེག་། སྟོམས་འཇུག་། ལེ་
ཤེས་བཅས་གནས་སོ་སོས་བཅུན་བྱའི་གཙོ་བོ་རི་འདྲ་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱལ། གནས་དེ་རྣམས་སྟོ་
སོ་སོ་ནས་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོས་པ་རྒྱས་པར་བཛོད་
པའི་སྟོ་ནས་ཆོག་རྗེས་འབྲང་བའི་སྐྱ་སྒྱི་ཙམ་དུ་མ་སོང་བར་དོན་གྱི་གོ་བ་གཏོང་བྱིན་པར་སྟེར་རུས་པ་མ་
ཟད། སྟོ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གང་གིས་བཅུས་བྱང་རང་རང་ལ་སྐྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བ་རེས་ཅན་

ཞིག་རྟེན་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱང་ཆོས་མཛོད་འགྲེལ་གཞན་ལས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག །

མཛོད་འགྲེལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་པར་རྩ་ནི་མེ་ར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་རྒྱལ་པའི་གཟིམ་རྒྱུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་
བཞུགས་པའི་འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་པར་མ་མྱེད་གཞིར་བཟུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་པར་རྩ་འདི་ཉིད་ལ་
ཡིག་ནོར་ཆེས་མང་བ་དང་། བྱེད་འགྲེལ་སྒྲིགས་ཀྱི་འཕྲད་ལ་ངེས་གཏན་མེད་པ། ཆོག་དུམ་རེ་རྒྱུ་ཚད་
བའམ་མང་ན་རྒྱོས་པ་བཅས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་སྤྱ་བྱང་བ་གྲྭ་ཤིས་འཁྱེལ་གྱི་པར་མ་དང་། འབྲས་སྒོ་མང་གྲྭ་
ཚང་གིས་བསྒྲིགས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལྷགས་པར་མ་བཅས་ལ་དཔེ་རྒྱུར་ལྷན་དེ་བཅོས་པ་ལུད། ད་དུང་
སྒྲོབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དང་། མཆིམས་ཆེན། མཆིམས་རྒྱུ་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་
གྲུབ་ཀྱི་མཛོད་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ཆོས་མཛོད་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྩ་སྒྲིགས་
པོད་གངས་ཅན་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ཞིབ་བལྟར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་མཛོད་པའི་སྤྱི་སྒྲིག་དང་།
དེར་གི་རྒྱལ་རྒྱགས་བདེ་དག་གི་སྤྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་བཅོས་གང་ལུབ་བྱས་དེ་མེར་གཙུག་
ནང་བཞུན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བལྟ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་གངས་ཅན་བྱེད་ནོར་དཔེ་ཆོགས་པོད་ཐེང་ཉིས་
བརྒྱ་ཙེ་གཉིས་བ་དང་ཉིས་བརྒྱ་ཙེ་གསུམ་པར་བསྒྲིགས་དེ་པར་རྒྱན་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་གའི་རྩ་
སྒྲིག་བ་རྣམས་གཞུང་ཆེན་མོ་ལ་གོམས་པ་ཤས་རྒྱུ་བ་དང་། བད་སྒྲོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་རྒྱུངས་པ་དམན་པས་
བཅོས་ནོར་ཤོར་བའམ་ཡིག་ནོར་གྱི་རིགས་མི་ལྷུང་བ་ཞིག་འཕྱུང་བྱིད་ན། རྒྱ་ཆེད་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ལ་
བཞོད་པར་གསལ་རྒྱ་དང་སྒྲགས། བྱེད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་འཆར་ལྟར་པར་ཐེངས་རྗེས་མའི་ནང་ནོར་
འཁྱལ་ཡོ་བསྐྱར་ཞུ་ཅིས་ཡོད་པས་འདི་གར་ལེགས་སྤེལ་ཉིས་འགོག་གི་དགོངས་འཆར་ལྷག་ཕྱོད་གནང་
རྒྱུ་ཞེས་ཁུལ།

མེར་གཙུག་ནང་བཞུན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བལྟ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་
 རོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་བཞེད་དོན་
 གུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་བཞི་པའི་ཚིག་དོན་
 མཐའ་དཔྱད་དང་བཅས་པ།(1)

མཛོད་བཛོད།(1)

ལས་ཀྱི་གུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལས་མདོར་བསྟན་པ།(1)

ལས་ཀྱི་གུན་འབྱུང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་བཞག་

སྒྱིར་བསྟན་པ་མཐའ་དང་བསམ་པའི་ལས་དོས་བརྒྱུད་པ།(3)

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དོས་བརྒྱུད་པ།(9)

དེ་དག་ལ་དགོ་མོག་ས་གསུམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་

གུན་སྒྲོང་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།(16)

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་

བཤད་པ་ལས་མདོར་བསྟན་པ།(23)

སྒྲོམ་པ་བྱུང་བར་དུ་བཤད་པ་ལས་མདོར་བསྟན་པ།(24)

སྒྲོམ་པ་བྱུང་བར་དུ་བཤད་པ་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།(27)

ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལས་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་ཚུལ་བཤད་པ།(33)

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་ཚུལ་བཤད་པ།(36)

སྒྲོམ་མིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ།(38)

- མུ་བཞིའི་སྒོ་ནས་དོགས་པ་དབྱད་པ། (38)
- ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་ཐོམ་པ་
- རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། (41)
- མོ་ཐར་གྱི་ཐོམ་པ་རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་
- སྒྱིར་བསྟན་པ། (42)
- མོ་ཐར་གྱི་ཐོམ་པ་རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ། (48)
- གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ། (69)
- གཏོང་པའི་རྒྱ་བཤད་པ། (82)
- ལྟན་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ། (83)
- མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་གྱི་རྣམ་གངས་ལས་
- དགེ་མོགས་གསུམ་རྩ་དབྱེ་པ། (86)
- བམོད་ནམས་མོགས་གསུམ་རྩ་དབྱེ་པ། (86)
- ལྷོང་འགྱུར་ལས་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། (90)
- རྒྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་པ། (101)
- རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་པ། (102)
- ལས་གྱི་རྣམ་གངས་རྩ་མ་བསྟན་པ་ལས་དབྱེ་བ་སྒྱིར་བསྟན་པ། (107)
- ལས་ལམ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལས་མདོར་བསྟན་པ། (108)
- ལས་ལམ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་རིག་བྱེད་དང་
- རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང་པ། (123)
- རྩ་བ་གསུམ་རྩ་བསྟན་པ། (127)
- རྩོགས་བྱེད་གསུམ་རྩ་བསྟན་པ། (128)

སྐྱོ་སྐྱོ་རྩོ་ཞུ་བྱུང་དང་བཅས་པ་ལས་ལས་ལས་

སྐྱོ་སྐྱོ་རྩོ་པོ་བཤད་པ། (129)

མེས་སྐྱོ་པ་གང་ལས་ལས་ཏུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་དབྱུང་པ། (140)

འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལས་ཏུ་ཡོད་དབྱུང་པ། (145)

ལས་གང་གིས་འབྲས་བུ་གང་འབྱུང་ཚུལ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། (151)

ལས་གང་གིས་འབྲས་བུ་གང་འབྱུང་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (152)

ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བཤད་པ། (158)

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལས་

སྐྱུང་བྱ་སྒྲིབ་པ་གསུམ་སྒྲིབ་བསྟན་པ། (164)

འགྲོ་བ་གང་ན་སྒྲིབ་པ་ཏུ་ཡོད་བཤད་པ། (165)

ལས་སྒྲིབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་མཆོམས་མེད་བཤད་པ། (166)

ཉེ་བའི་མཆོམས་མེད་ཞུ་བྱུང་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། (176)

བསྟེན་བྱ་བ་ཡོད་ན་མས་ཀྱི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ། (184)

གསུམ་པ་ཆ་མཐུན་བྱིད་གེ་བ་གསུམ་བཤད་པ། (196)

ཆོས་མདོན་མཛོད་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གདེར་མཛོད་

དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་

གནས་ལུ་པའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དབྱེད། (199)

མཛོད་བཛོད། (199)

ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལས་མཆོམས་སྒྱུར་པ། (199)

མ་རྒྱུས་དངོས་བཤད་པ་ལས་མ་རྒྱུས་ཀྱི་རྩོ་བའི་དབྱེ་བ་

ཞུ་བྱུང་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། (205)

ཐུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལས་རྒྱ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(219)
དམིགས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(221)
རྒྱ་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(223)
རོལ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(225)
དུས་ལ་ལྷོས་པའི་ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(228)
སྒྲིལ་བའི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(235)
ཆོས་ལ་ལྷོས་པའི་ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(236)
ཆོས་ལ་ལྷོས་པའི་ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(240)
ཉན་མོངས་ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(242)
མདོ་ལས་ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(245)
རྒྱ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(248)
ཉན་མོངས་ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(249)
དེ་དག་གི་རིམ་ཆོས་ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(252)
ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(253)
ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(254)
ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(258)
ཉན་མོངས་ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(259)
ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(261)
ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(265)
ལྷན་རྒྱུ་ལ་ལྷོས་པའི་རབ་དབྱེ།	(270)

- ཐུགས་ཅི་ལྟར་སྤོང་བའི་རྩལ་བཤད་པ།(274)
- སྤངས་པའི་འབྲས་སུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ། (281)
- ཚེས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སྤྱད་བསྟན་ནོར་བུའི་
གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྩལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
གནས་དུག་པའི་ཚིག་དོན་མཐའ་དབྱེད་དང་བཅས་པ།(290)
- མཛོད་བཛོད།(290)
- ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལས་ལམ་གྱི་དོམ་བཤད་པ།(290)
- ལམ་གྱི་དམིགས་བ་བདེན་བཞི་བཤད་པ།(293)
- བདེན་གཉིས་བཤད་པ།(295)
- ལམ་སྒྲིམ་རྩལ་ལས་ལམ་ལ་འཇུག་རྩལ་གྱི་སྒྲིམ་མདོར་བསྟན་པ།(297)
- ལམ་སྒྲིམ་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ།(300)
- ལམ་སྒྲིམ་རྩལ་དངོས་ལས་ཞི་གནས་སྒྲིམ་རྩལ་མདོར་བསྟན་པ།(304)
- ཞི་གནས་སྒྲིམ་རྩལ་རྩམ་བར་བཤད་པ་ལས་མི་ལྷག་པ་
སྒྲིམ་རྩལ་བཤད་པ།(308)
- དབྱུགས་རྩལ་དབྱུགས་འབྱུང་དུན་པ་སྒྲིམ་རྩལ་བཤད་པ།(311)
- ལྷག་མཐོར་སྒྲིམ་རྩལ་ལས་དུན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་
སྒྲིམ་རྩལ་གྱིར་བསྟན་པ།(316)
- ཚེས་དུན་པ་ཉེར་བཞག་སྒྲིམ་རྩལ་ཁྱེ་བྱུག་ཏུ་བཤད་པ།(320)
- སྤྱིར་ལམ་སྒྲུབས་ཀྱི་སྒྲིམ་རྩལ་ལས་དྲོད་སྟགས་སྒྱེ་རིམ་གྱི་སྒྲིམ་རྩལ།(320)
- ཚེས་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ།(331)
- ཞར་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཞོད་རྩལ་བཤད་པ།(335)

- བདེན་པ་མཛོན་རྟོགས་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་ཚུལ་ལམ་
 གྱི་རིམ་བཤད་པ།(337)
- བྱང་མ་རེས་བཤད་པ།(338)
- མ་གང་ལ་བརྟེན་བཤད་པ།(345)
- སྒྲིང་གཉེན་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་བཤད་པ།(345)
- གང་ཟག་གི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་ལས་རྒྱན་ཞུགས་དང་
 རྒྱགས་བྲལ་སྒོན་མོང་གི་རྣམ་བཞག་།(346)
- འབྲས་ཁུ་རིམ་གྱིས་བ་བཤད་པ་ལས་རྒྱན་ཞུགས་
 ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ།(348)
- ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ།(350)
- ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ།(351)
- དག་བཅོམ་ཞུགས་བ་བཤད་པ།(359)
- དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་དངོས་བཤད་པ།(359)
- ཁྱད་ཚེས་རྒྱུ་པར་བཤད་པ།(360)
- དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།(369)
- གང་ཟག་གི་རིགས་བསྐྱུ་བཤད་པ།(375)
- རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།(376)
- ཞར་ལ་ཡན་ལག་གི་རྟོགས་ཚུལ་བཤད་པ།(376)
- ལམ་གྱི་ཁྱད་ཚེས་གནན་བཤད་པ་ལས་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱིར་བཞུན་པ།(377)
- བྱང་ཚུབ་གྱི་ཕྱོགས་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།(379)
- ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དོས་བཟུང་པ།(383)

- དམ་པའི་ཚུལ་མཛོན་པ་མཛོན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་བྱུང་བ་བསྟན་
 མོར་བའི་གཏེར་མཛོན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞིན་དོན་ཀྱན་གསལ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་བདུན་པའི་ཚིག་དོན་
 མཐའ་དཔྱོད་དང་བཅས་པ།(387)
- མཛོན་བཛོན།(387)
- བཅོད་ཤེས་དང་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།(387)
- ཤེས་བརྩའི་རྣམ་བཞག་མདོར་བསྟན་པ།(390)
- ཤེས་བརྩའི་རྣམ་བཞག་རྒྱལ་བར་བཤད་པ་ལས་
 སྤྱིར་བསྟན་པས་གསུམ་དུ་བཤད་པ།(391)
- ཤེས་བརྩའི་རྣམ་བཞག་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་ལས་ཚུལ་ཤེས་
 རྗེས་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།(392)
- མ་རོལ་མེམས་ཤེས་བཤད་པ།(393)
- ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་བཤད་པ།(395)
- དེ་དག་གི་ཁྱད་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པ་བརྩར་འཛིག་བའི་རྒྱ་མཚན།(396)
- གཉིན་པོའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།(398)
- ཤེས་བརྩའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཤེས་པ་མོ་མའི་
 རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།(399)
- རྣམ་པའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ།(401)
- དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།(403)
- ཚུལ་གཞན་བཤད་པ་ལས་རོ་པོའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།(406)
- རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།(406)

- དན་པ་ཉེར་བཞག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།(408)
- དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཤེས་པ་ནང་ཡན་ཚུན་དུ་འགྱུར་ཚུལ།(409)
- ཆོས་བརྒྱ་དང་ཤེས་པ་བརྒྱ་ལུ་ལུ་ཅན་དུ་སྒྱུར་པ།(410)
- ཆོས་གང་རིག་པ་བཤད་པ།(411)
- ཤེས་པ་བརྒྱ་ལུ་ལུ་ཚུལ་བཤད་པ།(412)
- ཤེས་པ་བརྒྱ་འཐོབ་ཚུལ་ལས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་
 ཤེས་པ་དུ་ཐོབ་པཤད་པ།(414)
- སྐད་དུ་ཤེས་པ་དུ་ཐོབ་པཤད་པ།(418)
- འཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།(419)
- ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་པ།(421)
- སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།(422)
- དོན་བསྟན་པ།(428)
- སྤྱན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་པ།(431)
- སྤྱན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་སྒྲོབ་པ་དང་སྤྱན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་
 རྒྱུ་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བཤད་པ།(432)
- སྤྱན་ནས་ཤེས་པ་བཤད་པ།(433)
- སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཤད་པ།(434)
- དེ་དག་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ།(436)
- ཞར་བྱུང་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ངོས་བརྒྱུད་པ།(436)
- སོ་སྒྲུ་དང་ཡང་སྤྱན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་མཛོན་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།(439)

མཛེས་ཤི་མཁུ་རྩོམ་བཟད་པ། (441)

ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལས་ཕྱོད་ཤི་ན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ར་བཞུག་པ། (442)

མཛོཌ་ཤེས་ལུ་མོ་མོར་བཤད་པ་ལས་ཀྱི་འཇུག་པའི་མཛོཌ་ཤེས་བཤད་པ།(447)

ལྷའི་མིག་དང་རྒྱ་ལ་བཞད་པ། (453)

ལྷ་མོ་མེས་མཆོད་ཀྱི་ཐུགས་པར་བསྟན་པ། (454)

ཚེས་མཛོན་པ་མཛོན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་ཚེས་བྱུང་བསྟན་ནོར་བུའི་

གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་གྱི་གསལ་ཞེས་

ཐུ་བ་ལས་གནས་བརྒྱད་པའི་ཆེན་དོན་མཐའ་དཔྱད་དང་

བཅུ་པ་བཞུགས་མོ། (457)

མཆོད་པར་བརྟེན་པ། (457)

ཡམས་མཁའ་མི་ལྷོ་མཁའ་ལྷ་གི་དཔེ་ཡམས་ཡམས་ལ། (457)

བསྐམ་གདན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ནས།(465)

གཞུགས་མིང་ཕྱི་སྟོན་མ་འདྲུག་པ་མང་པོ་བ་མཁན་པ། (466)

ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ། (467)

དམིགས་པའི་བྱད་པར་བཤད་པ། (468)

མཐོ་མཐོ་རྩོམ་བཞད་པ། (474)

པལ་མ་ཤུག་མའི་ཕྱི་མ་འཇུག་པའི་མུ་མོང་དྲ་བའད་པ། (475)

བསམས་གཏུག་གྱི་ཡན་ལག་གྱེ་བླ་མ་ཏུ་བསང་བ།(477)

དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་ལས་འབྱེབ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ། (484)

མྱོ་མཁ་འཇམ་གང་གི་མཇམ་ཏུ་མྱོ་མཁ་འཇམ་ཏུ་འབྱུང་ལ་དབྱུང་བ། (486)

རྒྱ་མཐོ་རྒྱ་བ་བཟང་། (489)

- ཞར་བྱང་ཐོད་ཀྱི་ལྷ་མོ་བཞག་བཞད་པ།(490)
- ཐོབ་ཐོན་མཐོན་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་བཞད་པ།(492)
- དམིགས་པའི་བྱང་པར་བཞད་པ།(493)
- སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ་ཉེར་བཞག་སྤང་བཞད་པ།(494)
- ཉིང་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་ལས་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོན་མཛོད་པཅས་
- སྒྲོན་མཛོད་ཀྱི་དབྱེ་བ།(497)
- ལམ་གྱི་སྒྲོན་མཛོད་ཐར་སྒྲོན་མཛོད་ཀྱི་དབྱེ་བ།(498)
- ལམ་སྤྱོད་འབྱེད་པའི་སྒྲོན་མཛོད་ཀྱི་དབྱེ་བ།(500)
- བྱེད་པའི་སྒྲོན་མཛོད་ཚོས་ལ་བདེ་བར་འགྱུར་བ་
- སྒྲོན་མཛོད་བཞད་པ།(501)
- དེ་ལ་བཞེན་པའི་མོན་ཏན་ལ་ཚད་མེད་བཞེན་བཞད་པ།(503)
- རྣམ་ཐར་བརྒྱད་བཞད་པ།(508)
- ཐེལ་གཞོན་བརྒྱད་བཞད་པ།(511)
- མད་པར་བརྒྱབ་བཞད་པ།(513)
- དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ་ཉེར་དང་བཅས་པ་བཞད་པ།(515)
- རྩོམ་པ་མཐར་ཐུན་པའི་བྱ་བ་ལས་བསྐྱུར་པའི་གནས་ཚད་བཞད་པ།(517)
- ཁོངས་པ་བཞེད་པར་གསོལ་བ།(522)
- ཐར་འདོད་གྱིས་བག་ཡོད་བཞེན་རིགས་པ།(523)
- མཐུག་གི་དོན་བཞད་པ།(524)
- པར་བྱང་།(527)

ཚེས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་ཚེས་བྱེད་པ་ལྟན་
 བོར་བྱེད་ཀྱི་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་
 ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་པའི་པ་ལི་
 ཚེས་དོན་མཐའ་དབྱེད་དང་བཅས་པ་
 བཞུགས་སོ། །

མཛོད་མཛོད།

བྱེད་པོ་མཛོད་ཀྱང་ལས་འབྲས་རང་རང་གི། །འབྲེལ་བ་བསྐྱེད་ཟེ་བ་ལྟར་གཟིགས་
 བས། །སྤྱིང་ཇེས་འགོ་ལ་སྟོན་པའི་བྱེད་དབང་གིས། །བྱང་རྒྱུ་བར་དུ་འགོ་ལ་བྱུག་
 རྒྱུངས་ཤིག། ཚེས་ཀུན་མཐེན་ཀྱང་གྲིགས་པམ་དུས་ཀུན་བསྐྱེད་སྤྱིང་སྤྱིང་། །ཉོན་མོངས་བཅོམ་
 ཀྱང་མཐེན་པའི་རལ་གྱི་འབྱུང་། རྒྱལ་ཀུན་ལ་བ་གཅིག་རྒྱལ་སྤྱི་ལྟར་འཛིན་པའི། །
 མཐེན་གཏེར་ལ་བ་ལྟམ་སྟོ་གྲོས་མཚེག་སྟོ་ལ་གྱེ། །

ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལས་མཛོན་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སྤྱང་བྱ་ཀུན་འབྱུང་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་ཉོན་
 མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས། །དང་པོ་ལ། མཛོན་བསྟན་པ། རྒྱས་བར་བཤད་པ།
 རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལས་ལས་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྟེས།
 ཞེས་བྱུང་། ཚེས་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་བཟང་པོར་

སྒྲིལ་ཆོག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་རྒྱ་མི་མཐུན་པ་ལས་ཕྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
རང་གི་རྒྱ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱུད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་ལས་ཡིན་ན་གཟུགས་ཅན་ཡིན་
པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཡིད་ལས་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྒྲིལ་ཆོག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྣམས་ཏེ། (ཨ)ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་ཡིན་ན་བདེ་སྤྱད་བར་མ་གསུམ་གང་རུང་མྱོང་འགྱུར་གྱི་
ལས་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་
པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་ཕྱང་པོ་ལཱའི་ནང་ན་ལས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན་ཟག་བཅས་གྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྤྲོད་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་
མི་རྣམས།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་བཅས་གྱི་ལས་ཡིན་ན་དེ་གསུམ་གང་རུང་མྱོང་འགྱུར་གྱི་
དེ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། རྣམ་སྤྲོད་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ལྷ་རགས་
རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་མ་ཡིན་པའི་
ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དག་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དག་བ་གང་རུང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་བྱབ་
ཟེར་ན། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ལུས་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིལ་པ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཕྱང་པོར་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ལུས་
ཀྱི་སྒྲིལ་པ་ལོགས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། (ཨ)དེ་བཞིན་དུ་

ངག་ལའང་འདྲ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་གསུམ་དྲི་མེད་གཟུགས་གསུངས་དང་། །འཕེལ་དང་མ་
བྱས་ལམ་སོགས་ཐྱིར། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ཡིན་ན་
རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཐྱིར། རྣམ་གསུམ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུགས་
ཡིན་པའི་ཐྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས།
བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་པོ་
གང་རུང་ཡིན་པའི་ཐྱིར།

ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་ནས་
བཤད་པའི་རྣམ་བཞག་སྦྱིར་བསྟན་པ་སེམས་དང་
བསམ་པའི་ལས་ངོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་བཞག་དང་། མདོ་ལས་གསུངས་
པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་
བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ངོས་བཟུང་བ་
དང་། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་དག་ལ་དགེ་སོགས་འཛོག་
ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི་རྩ་བར། དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་
ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན། སྦྱི་
དོན། མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ།
སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཐྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ལས་ནི་

གཉིས་ཏེ། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་སོ། །ཞེས་སོ། །སེམས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན།
ཡིད་གྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། ཡིད་གྱིས་སྒྲུབ་ལ་ལུས་ངག་རྒྱུ་མ་བོན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཅུ་བར། སེམས་པ་ཡིད་གྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཆོས་
ཅན། ལུས་ངག་གི་ལས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུས་གྱིས་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་ལས་དང་། ངག་
གིས་གཙོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་ལས་གཉིས་འདྲིལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེས་བསྐྱེད་ལུས་
དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་བྱུང་།

གཉིས་བསྐྱེད་དོན་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གྲངས། བྱུང་ཆོས་བཞི། དང་
པོ་ནི། སེམས་པ་གཙོག་གི་བྱུང་བར་གྱིས་སེམས་ལུ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་རབ་རྒྱ་བྱེ་
བའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱེད་གཟུགས་(༡༣)དེ། ལས་གྱི་ངོ་བོར་བྱེ་སྒྲུབ་འདོད་དེ། དེས་ལས་
གཙོ་བོར་གཟུགས་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ་ལས་གྱི་
མཚན་ཉིད་རྒྱ་མདོ་སྡེ་པས་འདོད་དེ། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ། དབྱེན་སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད།
དང་པོ་དང་ཡིད་ལས་དོན་གཙོག །གཉིས་པ་ལ་ལུས་ངག་གི་ལས་གཉིས་དང་དེ་རེ་རེ་
ལ་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་དེ། འདིར་བཤད་པ་ལྟར་དགེ་མི་དགེ་བཏང་
སྒྲོམས་གསུམ་དང་། བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་
དང་། བདེ་སྐྱབས་བཏང་སྒྲོམས་གསུམ་སྤྱིང་འགྱུར་གསུམ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་སྤྱིང་བར་ངེས་
མ་ངེས་གཉིས་དང་། སྤྱིང་ངེས་ལ་ཡང་མཐོང་ཆོས་དང་སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གྲངས་གཞན་
ལ་སྤྱིང་འགྱུར་གསུམ་དང་། ཡོན་པོ་དང་སྒྲོན་ཅན་དང་སྒྲིགས་མའི་ལས་གསུམ་དང་།
དཀར་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་བཞག་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ནག་པ་འདྲེས་པའི་ལས་གསུམ་དང་། དཀར་
པོ་དང་། རྒྱ་པོ། དེ་གཉིས་ཟད་བྱེད་གྱི་ལས་གསུམ་དང་། ཡང་བྱུང་བའི་ལས་གསུམ་

དང་། གཙང་བྱེད་གྱི་ལས་གསུམ་སོགས་མང་པོ་བཤད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་བྱེད་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། ལས་ངེས་པ་དང་། འཕེལ་ཆེ་བ་དང་། མ་བྱས་པ་
དང་། མི་འབྲས་པ་བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་རྒྱམས་འདིར་ཡང་འདོད་པའི་བྱིར། རིམ་བས་
བཤད་པར་བྱེད་དོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་ཀྱི་རྒྱམ་པར་རིག་བྱེད་ལུས་དབྱིབས་ཁོ་
ནར་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན་ལུས་ཀྱི་རྒྱམ་རིག་ཏུ་འཛོག་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་
དབྱིབས་མ་ལུས་པ་ཞོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་གཅིག་མི་དགོས་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་
ཁོ་ན་ལ་ལུས་ཀྱི་རྒྱམ་པར་རིག་བྱེད་འཛོག་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་
པར་རྒྱམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུད་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་ལུས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་དབྱིབས་རྒྱམ་པར་རིག་
བྱེད་གྱི་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཞོད་ཚུལ་དེས་དེའི་སེམས་མི་རྟོགས་
པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་དེ་དང་དེ་ལྟར་གནས་པ་
ནི་ལུས་(འབྲས་)ཀྱི་རྒྱམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། སེམས་
ཀྱི་དབང་གིས་ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། རྒྱམ་པར་སྒྲིན་
པའི་རྒྱུད་གི་དབང་གིས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་དེ་དང་དེ་ལྟར་འགྱུར་པས་སེམས་ཀྱི་དབང་
གིས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུས་པར་སྒྲོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྒྱམ་པར་རིག་བྱེད་ལུས་ཞོད་ཚུལ་ལ་འཛོག་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རྒྱམ་
པར་རིག་བྱེད་ཁོ་ན་ལུས་ཞོད་ཚུལ་ལ་མི་འཛོག་པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུས་
དབྱིབས་ཁོ་ན་ལུས་ཀྱི་རྒྱམ་པར་རིག་བྱེད་ཏུ་འཛོག་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། ལུས་ཀྱི་འགྱུར་
པ་ཁོ་ན་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དབྱིབས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་པར་འདོད་མི་རུས་དེ། སེམས་
ཀྱི་འགྱུར་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་
རྒྱམ་པར་རིག་བྱེད་དབྱིབས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་རྒྱམ་པར་རིག་བྱེད་ཁོ་ན་ནི་དབྱིབས་

ས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཞེས་བྱ་བ་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་
བའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སྒྲིམ་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཚང་མའི་དབྱིབས་
སུ་བྱལ་ནས་གཞན་འགོག་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་བྱེད་པར་གོ་
བྱེད་བཞིན་སྐྱར་བའམ་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱི་སྡོད་ཚུལ་དེ་དང་དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཀར་ནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལས་ཡིན་ན་ལས་ཡིན་པས་བྱལ་བེར་ན། ལྷག་
ལྟ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་ནག་ལ་རྣམ་
སྒྲིམ་ནག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དེ་ལས་དཀར་ལ་
རྣམ་སྒྲིམ་དཀར་བ་དང་འདྲོད་པའི་དགོ་བ་དཀར་ནག་འབྲེས་མའི་ལས་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཅུ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལས་ལམ་ཡིན་ལ་ལས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཅུ་བར། བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། །ཞེས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ །འདྲོད་པའི་དགོ་བ་དེ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀའི་ལས་ཡིན་བེར་བ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དཀར་ནག་གཉིས་ཀའི་ལས་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། (ཇན)ཡང་
ཁ་ཅིག་ །བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་བ་
དེ་དཀར་པོ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་བེར་ན་དགུ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དཀར་པོ་དགོ་བའི་
ལས་དེ་དཀར་པོ་ཟད་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ།
དཀར་པོའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་གཟུགས་རྒྱུད་
ལྟ་བུ་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཏྲགས་སྐྱབ་སྟེ། དེ་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་

རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འདོད་དང་གཟུགས་སྒྲིམ་ལྟ་རྣམས་
ལ། །བསམ་གཏན་སྒྲིམ་ཡོད་ཟག་མེད་ནི། །བསམ་གཏན་བྱུང་པར་འདུ་གེས་མེད། །
སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེའི་སམ་བསྐྱུས་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན་འཁེན་བྱེད་དག་མི་དག་རྒྱུད་
ལྡན་གྱི་ཁམས་གོང་མ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲིམ་སྒྲན་ན་ལུས་ངག་གི་མི་དག་པ་བདུན་མངོན་འགྱུར་དུ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཅུ་བར། སྒྲིམ་སྒྲན་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ན་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་པོ་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་དང་བདུན་
པ་ངག་འབྲུལ་ཅོམ་མངོན་གྱུར་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་དག་པའི་ལས་
ཡིན་ན་བདག་འབྲས་འབྱེད་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་པར་ཐལ། ཅུ་བར། ཐམས་ཅད་བདག་པོ་
རྒྱུ་མཐུན་དང་། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་སུ་འབྱེད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་
བྱུང་སྟེ། དེས་པའི་ལས་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། འདི་དག་གིས་དེས་པའི་ལས་བཤགས་
ཀྱང་མི་འདག་པར་འདོད་དོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་དག་བཅོམ་པ་བསད་པའི་ལས་ཡིན་ན་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་
བྱུང་བེར་ན་གིན་དུ་ན་བའི་དག་བཅོམ་པས་ཁོ་བོའི་མགིན་པ་སྒྲིམ་ཞེས་པ་ལ་ཐན་སེམས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་ནས་བསད་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། གསོད་སེམས་མེད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་པ་མ་སོགས་ལ་གཏམ་རྒྱུད་སྒྱུར།

ཡང་ཁ་ཅིག །བསམ་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་བསད་པའི་ལས་ལ་མཆོམས་མེད་
ཀྱིས་བྱུང་བེར་ན། འབྲས་སུ་འོག་(༧)མའི་རྟེན་ལ་འཆི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་བསྐྱུར་པའི་འོག་
དུ་དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་གི་བའི་སྒྲིག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
ཉགས་སྒྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་རྟེན་ལ་

སྒྲིབ་དངོས་གཉིས་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར་དྲེ། ཅུ་བར། བསྐྱེད་འོག་དགྲ་བཙེམ་པ་ལ་
མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་དགོ་སྒྲིབ་ཡིན་ན་ཐམ་པ་མི་
འབྱུང་བས་བྱབ་པར་ཐལ། དགྲ་བཙེམ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱབ། འདྲོད་མི་རུས་དྲེ། མདོ་ཅུ་བར་གནས་སྐབས་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་གཞན་ཉིད་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བསམ་བཞིན་དུ་ཕ་མ་དག་བསད་པའི་
ལས་ལ་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་འབྱུང་བས་བྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདྲོད་ན་མ་ནིང་གི་རྟེན་ལ་ཕ་མ་བསད་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདྲོད་མི་རུས་དྲེ། ལས་ཀྱི་རྟེན་དམན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མཚམས་མེད་གླིང་གསུམ་
དག་ན་ཡོད། །ཟ་མ་སོགས་ལ་མི་འདྲོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ནིང་ཟེར་ཆད་
འདི་མིན་ནོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ཕ་མ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་བྱད་མེད་བསད་པའི་ལས་ལ་
ཕ་མ་གང་རུང་བསད་པའི་མཚམས་མེད་འབྱུང་བ་མེད་ཟེར་ན། མ་མཚན་འགྱུར་བའི་
སྒྲིབ་པ་བསམ་བཞིན་བསད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཕ་མ་གང་རུང་བསད་པའི་མཚམས་
མེད་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཉགས་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་དྲེ། ཅུ་བར། མཚན་ནི་
གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་བྱུང་བའི་ལས་ལ་
མཚམས་མེད་གྱིས་བྱབ་ཟེར་ན། བརྒྱུད་འདྲོད་མེད་པར་བརྟེན་ས་འདྲོད་ཅམ་གྱིས་བྱུང་
བའི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་དྲེ། དེ་འབྲུ་བའི་མཚམས་མེད་
ལ་བརྒྱུད་སེམས་གྱིས་ཀྱང་ནས་བསྐྱུངས་པ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ མ་ཡིན་པ་རྣམས་བསྟུང་བ།

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅུ་
བར། དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ལུས་དག་གི་དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་
ཆོས་ཅན། གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་(༥ན)བྱེད་ཡིན་
པ་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། དག་གི་རིག་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱེ་སྐྱའི་ལུགས་
བཞག །གནས་མ་སྤྱི་པའི་ལུགས་དག་ག། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་བཅོད་པ་གསུམ། དང་
པོ་ནི། ཅུ་བར། ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སྟུ་འདོད། །ཅིས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་རོ་བོ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་དེ་དང་དེ་ལྟར་
གནས་པའི་དབྱིབས་སྟུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་པར་དང་དབྱིབས་མེད་པར་མི་རུང་
བར་བཤད་ཐེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། འགྲོ་མིན་གང་ཕྱིར་འདུས་བྱས་
ནི། །ནས། རྒྱ་ཡང་འཛིག་པ་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། གནས་མ་སྤྱི་པ་ན་རེ། ལུས་
ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་དེ། ལུས་སྐྱད་ཅིག་གིས་མ་འགག་པར་ལུལ་
གཞན་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་ཡོད་ལ་མི་འགྲོ་བ་ལ་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་མེད་ཟེར་རོ། །
སྒྲོ་བ་དཔོན་སོགས་ན་རེ། ལུས་ཆོས་ཅན། མ་འགག་པར་ལུལ་གཞན་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་འགྲུབ་ན་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཏུས་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འགྲོ་མིན་གང་

ཕྱིར་འདུས་བྱས་ནི། རྒྱད་ཅིག་མ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱད་ཅིག་མའི་དོན་
 འཛིག་པ་ཁོ་ནར་བཤད་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྫོང་རྒྱད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྫོང་རྫོང་
 པར་འཇུག། ལྟས་བྱིན་རྒྱད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་མེད་པར་འཇུག་དུས་རྒྱད་ཅིག་
 ཅམ་ཞེས་པ་དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་འཇུག་པ་སྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་དེ། རང་འབྲེལ་ལས།
 རྒྱད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཞེས་དང་། ཀང་སྟེལ་ལས། རྒྱད་ཅིག་མའི་རྒྱ་དོན་དུ་མའི་
 བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འདྲི་བ་ནི་ཞེས་གསུང་། རྫོབ་དཔོན་སྟགས་ན་རེ། རྒྱད་ཅིག་
 མའི་དོན་འདིར་འཛིག་པ་ཁོ་ནར་བཤད་དགོས་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་དངོས་པོ་དེ་མ་
 ཐག་འཛིག་པ་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་འཛིག་པའི་རྒྱ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འཛིག་ཕྱིར་རོ། ཞེས་(༥བ)གསུངས། རྒྱད་ཅིག་གི་དོན་དུས་
 མཐའ་ལ་འདོད་མི་རིགས་དེ། ལོ་སྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟླ་སྟེ། དེ་དག་ལ་རིང་ཐུང་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཐོ་བས་བྱམ་པ་འཛིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟེ་བའི་རྒྱ་
 དགོས་པ་བཞིན་དུ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མེད་པར་འཛིག་པ་འགའ་ཅམ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
 དངོས་པོ་འཛིག་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་དེ། རྒྱད་ཅིག་མ་སྟོག་དང་སྟོ་དང་
 སྟོ་དང་མེ་ཕྱེ་དག་འཛིག་པ་ལ་རྒྱ་མི་དགོས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྒྱ་མེད་པ་
 ལས་འགའ་མི་འབྱུང་། ཞེས་བྱུང་།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པའི་འཛིག་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐོ་བས་བྱམ་པའི་དབྱིབས་དང་
 མདོག་གཞན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོན་ཇ་བྱམ་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེ་ཕྱེ་ཡང་ཇ་བྱམ་
 འཛིག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཇ་བྱམ་མེ་དེ་དང་འབྲེལ་བས་ཁ་དོག་གཞན་དུ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན་ཡན་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་གཉིས་ཀར་ཐལ་ལོ། ཅུ་བར། རྒྱ་ཡང་འཛིག་
 པ་པོར་འབྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །ལུས་འགྲོ་བ་འགོག་པ་མདོ་སྟེ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་དེ། འོག་

ཏུ་གྲུབ་དོན་བཤད་པ་ན་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་ནི་མདོ་སྡེ་པ་བྱིད་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་
གིས་འགོ་བ་དང་དབྱིབས་ཀྱང་བསལ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། གཉིས་གཟུང་འགྱུར་ཏེ་རུལ་ལ་མེད། ཅིས་བྱུང་། མདོ་
སྡེ་པ་ན་ལེ། དབྱིབས་རྣམས་སུ་མེད་དེ། སྤྱགས་གཅིག་ཏུ་ཁ་དོག་པལ་ཆེར་བྱུང་བ་གཟུགས་
རིང་པོར་བཏགས་དེ་ལ་སྟོས་ནས་ཏུང་རུར་བྱུང་བ་ལ་བྱུང་རུར་འདོགས་སྤྱགས་བཞིར་
ཁ་དོག་མང་པོ་བྱུང་བ་ལ་གྲུ་བཞིར་འདོགས། སྤྱགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་དོག་མཉམ་པར་
བྱུང་བ་ལ་སྟོས་པར་བཏགས་ལ་དེ་བཞིན་དུ་དབྱིབས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
དཔེར་ན་མགལ་མེ་སྤྱགས་གཅིག་ཏུ་སྒྱར་དུ་བྱུང་བ་ལ་རིང་པོར་སྟོམ་པ་དང་། སྤྱགས་
ཀྱན་ཏུ་སྒྱར་བར་སྒྱུར་ན་རྒྱུ་པོར་སྟོམ་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱིབས་རྣམས་གཞན་མེད་པ་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྣམས་སུ་ཡོད་ན་མིག་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
གཟུང་བར་འགྱུར་བར་(༥ན)ཐལ། མིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཤེས་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཉིས་གཟུང་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱུང་།

གཞན་ཡང་། དབྱིབས་རྣམས་སུ་མེད་དེ། དེ་བཙུག་ན་དེའི་སྒོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་བུམ་པ་བཞིན་དེས་ན་དབྱིབས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། གདགས་པའི་རྒྱ་ཁ་དོག་དང་
སོ་སོར་བཏགས་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁུད་པར་ནི་ཁ་དོག་འབྱུང་རྒྱལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མགལ་མེ་འབྱུང་རྒྱལ་གྱིས་སོ་སོར་བཏགས་པ་བཞིན། གང་
སྟེལ་ལས། གདགས་པའི་རྒྱ་ནི་ཁ་དོག་ཡིན་ལ་དེར་བཏགས་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་ཁ་དོག་
འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དབྱིབས་རྣམས་སུ་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་སུ་ཡོད་ན་རུལ་ཕྱ་རབ་ལ་
ཡང་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་ལ་རིང་བྱུང་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཅུ་བར། རུལ་ལ་མེད། ཅིས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་རིང་པོ་ལ་སོགས་

པའི་དབྱིབས་ནི་རྒྱལ་ཐུ་རབ་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེ་ལ་ལས་ཀྱང་རིང་བོ་ལ་
མོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་གཞུགས་ནི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ཡོད་པ་མིན་དེ། རྒྱལ་ཐུ་རབ་རྣམས་
ནི་ཆ་གསལ་མེད་པའི་སྒྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱལ་ཐུ་རབ་
ལ་དབྱིབས་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ཐུ་རབ་ཀྱི་དབྱིབས་རྒྱལ་བོ་ཡིན་པའི་
སྒྱིར།

གཉིས་པ་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི། ཅུ་པར། དག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་དག་སྒྲ། །
ཞེས་བྱུང་། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། མཆོག་ལས་ཀྱི་
དབྱིབས་ཀྱང་མིན་ལ་མིང་གི་ཆོག་སྒྲ་ཀྱང་མིན་གྱི་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲ་ལ་འཛོག་པའི་
བྱིར། གང་སྟེལ་ལས་པ་ཤད་ཅིང་། རྒྱལ་སྒྲས་མ་ལས་ཀྱང་། དག་གི་པདག་ཉིད་གྱི་སྒྲ་
སྟེ་མི་གའི་པདག་ཉིད་གྱི་སྒྲ་འོ། །ཞེས་བྱུང་།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་དབྱེ་བ་སྐབ་བྱེད་ཁྱད་ཆོས་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ།
འོག་རྩ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་རང་ཡིན་གྱི་ཁྲོམ་པ་དང་ཁྲོམ་མིན་དང་བར་མའི་རྩལ་སྤྲིམས་
(༥༧)ཀྱིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཆད་འགྱུར་
ལས། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ། ཁྲོམ་དང་ཁྲོམ་པ་མིན་དང་གཞན། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། རྣམ་གསུམ་དྲི་མེད་གཟུགས་
གསུངས་དང་། འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སོགས་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། གནས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་
གཟུགས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་ཏུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་
ཡོད། བསྟན་ཏུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་ཏུ་ཡང་
མེད་ལ་ཐོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུམ་གསུངས་པ་གང་

ཞིག་ | བྱིམ་དེ་རྒྱམ་རིག་མིན་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཡོད་དེ། མདོ་
ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཚེས་རྒྱམས་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་འདས་པ་ཞེས་སྟགས་གྱི་དྲི་
མེད་གྱི་གཟུགས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ | རྒྱམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་མེད་ན་དེ་མི་རུང་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་རྩས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་དང་།
རྩས་ལས་མ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་དང་ལྔ་ན་པའི་རིགས་གྱི་བྱེད་མ་རིགས་གྱི་
བུ་མོ་རྒྱ་ཡང་རུང་འདུག་གྱུང་རུང་གཉིད་ལོག་གྱུང་རུང་གཉིད་མ་ལོག་གྱུང་རུང་རྟག་ཏུ་
རྒྱན་མི་ཆད་པར་བསོད་ནམས་རྒྱམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པས་བསོད་
ནམས་འཕེལ་བར་གསུངས་པ། རྒྱམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་མེད་པར་དེ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཡོད་དེ། རང་གིས་མ་བྱས་པར་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་གྱུང་ལས་
ལམ་ཚོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟགས་རྒྱས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
གྱི་དག་དང་ལས་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོང་སེམས་མེད་གྱུང་སྒྲོམ་པ་ཡོད་
པར་གསུངས་པ་དང་། སྒྲོམ་བ་རྩ་ལོན་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་རྒྱམས་གྱུང་དེ་མེད་ན་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར། རྩས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ཡོད་དེ། སྐུལ་བྱེད་གྱི་མདོ་ལས།
ཀུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་། | མལ་སྟན་འཛོལ་ནར་མ་དང་། | སྒྲོ་བྱར་ནད་པ་
ནད་གཡོག་དང་། | རྒྱལ་(ཡན)ངན་བྱུང་ཆེ་སྒྲིན་པ་ནི། | རྩས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་
བདུན། | ཞེས་སོ། |

རྩས་ལས་མ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ཡོད་དེ། སྐུལ་བྱེད་གྱི་མདོ་ལས།
བཞུགས་དང་གཤེགས་རྩོམ་ལམ་ཞུགས་དང་། | བྱིན་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་དང་། | ཚེས་
ཐོས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་འཛིན་ལ། | དགའ་དང་དད་པ་སྒྲེ་བ་ནི། | རྩས་ལས་མ་བྱུང་བསོད་

ནམས་བདུན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་དང་སྦྱོབ་དཔོན་ན་རེ། དེ་
དག་གིས་དེ་མི་སྦྱབ་སྟེ། ལུང་སྡེ་མ་གཉིས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཟག་མེད་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
གྱི་མཐུས་གཟུགས་སྣང་གཉིས་འབྱུང་བ་དང་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ནི་སེམས་རིམ་གྱིས་
བག་ཆགས་གྱིས་འབྱུར་བ་དང་། སྤར་རང་གིས་བསྒྲོས་པས་བྱས་པས་པ་རོལ་པོས་སྦྱོར་
བས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བག་ཆགས་བསོགས་པ་དང་ཆོས་གྱི་སྒྲེ་མཆོད་པའི་གཟུགས་ནི་ཉིང་
དེ་འཛིན་གྱི་གཟུགས་སྣང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་གཞག་གི་མཐུས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལུས་ངག་
བསྐྱམ་བ་དང་སྒྲོམ་པ་ནི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བྱུང་ཆོས་ལ། ལྷ་དང་། ས་དང་། རོ་བོ་དང་། ལྷའི་བྱུང་ཆོས་གཞན་
བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། ཕྱ་བར། འདོད་གཏོགས་རྣམ་རིག་མིན་སྐད་ཅིག། བྱིན་
ཆད་འདས་པའི་འབྱུང་ལས་སྦྱེས། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་
གཏོགས་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་དེ་སྦྱེ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། །འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་
རིག་མིན་གྱི་དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བཞི་ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་
ལས་སྦྱེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་བྱིན་ཆད་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བཞི་དང་རང་གི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་
བཞི་ད་ལྟར་བ་བཞི་སྟེ། བཞེ་ཆོན་གཉིས་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡན་
ཆད་དུ་དེའི་རིགས་འདས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བཞི་འདས་པས་
བསྐྱེད་པའི་གཞི་དང་ད་ལྟར་བས་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་འཁོར་ལོ་ས་ལ་ལག་པས་འདྲིལ་བ་ན་ལག་པ་དང་ས་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས།
འདུག་པ་དང་རྗེས་སུ་འདུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་བཞིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཕྱ་བར། ཟག་བཅས་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །རང་གི་འབྱུང་བ་དག་
རྒྱར་(ལ་)བྱས། །ཟག་མེད་གང་དུ་སྦྱོས་པའི་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཟག་བཅས་གྱི་ལུས་
ངག་གི་ལས་རྣམ་རིག་མིན་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་གཟུགས་གྱི་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་

རང་གི་སའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོས་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་འདོད་པར་གཏོགས་པ་འདོད་
པ་ཁོ་ནའི་འབྲུང་ཆེན་དང་། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ཁོ་
ནས་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོ་སོར་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་འབྲུང་འབྲུར་སོ་སོ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་འབྲུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས། ཞེས་བྱུང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལུས་དག་གི་
རྣམ་རིག་མིན་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་སས་བསྐྱུས་མེད་ཀྱང་རང་གང་དུ་སྐྱེས་
པའི་ས་དེའི་འབྲུང་བའི་རྒྱུར་བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་ལ་ཟག་
མེད་ཀྱི་འབྲུང་བ་ཡང་མེད་ཀྱང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཟག་མེད་
གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་
དང་ཟག་པ་མེད་བ་རྣམས་ལ་འབྲུང་བ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཟིན་དང་། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་
སེམས་ཅན་སྟོན། ཞེས་བྱུང་། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྩད་ཆོས་
གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། མ་ཟིན་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་གསུམ་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཅུ་བར། རྒྱ་མཐུན་ཟིན་པའི་འབྲུང་ལས་སྐྱེ། ཏིང་འཛིན་སྐྱེས་འབྲུང་
མ་ཟིན་དང་། རྒྱས་བྱུང་བ་དང་མིན་ལས་སྐྱེས། ཞེས་སོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་དེ་རྒྱ་མཐུན་དང་ཟིན་པའི་
འབྲུང་བ་ལས་སྐྱེས། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཟིན་པའི་འབྲུང་བ་
དང་རྒྱས་བྱུང་ལས་སྐྱེ། སོ་ཐར་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་འདོད་པའི་དེ་འགའ་ཞིག་འབྲུང་བ་ཆེན་
པོ་གཞན་དང་གཞན་ནམ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེ། བསམ་གཏན་ཀྱི་སྡོམ་པ་འབྲུང་བཞི་ཆོན་
གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། རྒྱ་མཐུན་ཟིན་པའི་འབྲུང་ལས་
སྐྱེ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་དང་ཟིན་

པའི་འབྱུང་བ་དག་ཁོ་ན་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྒྲིམ་ཏེ་འདི་ནི་མཉམ་པར་བཞག་(༥ན)པ་མིན་
 པའི་ས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ཉིང་འཛིན་
 སྒྲིམ་བྱུང་མ་ཟེན་དང་། རྒྱུས་བྱུང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ལས་སྒྲིམ་པ་རྒྱུས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱུར་བྱས་ནས་
 སྒྲིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཅུ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲིམ་བྱུང་ནི་བསམ་གཏན་
 དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པའི་མིང་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ཐ་དད་
 ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི་འབྱུང་བ་གཞན་དང་གཞན་
 དག་རྒྱུར་བྱས་ནས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བདུན་སྒྲིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ཐ་དད་མིན་ལས་སྒྲི། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འབྱུང་
 བ་ཆེན་པོ་གང་དག་ཁོ་ན་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྒྲོག་གཅོད་པ་སྒྲོང་བ་སྒྲི་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལས་
 ཆོག་ཀྱལ་པ་སྒྲོང་བའི་བར་དུ་སྒྲིའོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེན་སེམས་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཐ་མི་དད་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལྟར་མ་བཤད་པར་སྒྲིམ་མང་པོས་དོན་
 མེད་བྲིས་སོ། །

དེ་དག་ལ་དགོ་སྟོགས་གསུམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་

ཀུན་སྒྲོང་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་དགོ་སྟོགས་གསུམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་དངོས་དང་དགོ་སྟོགས་གསུམ་
 གྱི་དབྱེ་བ་ཀུན་སྒྲོང་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། རྣམ་རིག་མིན་
 ལུང་བསྟན་མིན་མེད། ཅེས་པ་ནས། གང་བྱིར་ཀུན་སྒྲོང་མེད། ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་གང་རུང་དུ་རེས་གྱི་ལུང་

དུ་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་བསམ་པ་ཤུགས་དྲག་པོས་འཕངས་པ་དགོས་ལ་
 ལུང་མ་བརྟན་གྱི་སེམས་སྟོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྣམ་རིག་མིན་ལུང་བརྟན་མིན་
 མེད། །ཅེས་བྱུང་། གཞན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་གཞན་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་
 པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དག་མི་དག་ལུང་མ་བརྟན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཞན་
 བྱི་རྣམ་གསུམ་ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དེ་ཡང་གང་ཞེན་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་དང་སེམས་པ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་དག་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཅིང་། ཁམས་གཞན་ན་མེད་དེ། ཁམས་གཞན་ན་མི་དག་
 པའི་ཅུ་བ་རྣམས་དང་། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་(པ)མེད་པ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར།
 མི་དག་ནི། །འདོད་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་པ་དང་ལུང་དུ་མ་བརྟན་པ་
 གཉིས་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དེ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ནའང་རྣམ་རིག་གི་གཟུགས་ཡོད་དེ། འདོད་པ་
 ནའང་སྟོམ་པ་དང་གཟུགས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་འང་སྒྲུལ་
 འདོད་པ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཟུགས་ནའང་ཞེས་དང་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་གི་
 སྒྲུལ་ནི་འདོད་པ་ནའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ན་མེད་དེ་དེ་
 ན་སས་བསྐྱུས་གྱི་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་སས་བསྐྱུས་
 མིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། རྣམ་རིག་མིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་
 པ་བཞིན་ནོ་ཞེན་མིན་རྟེ་དེ་ནི་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་གཟུགས་ནི་རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་དང་
 པོ་མན་ཆད་ན་ཡོད་གྱི། དེ་ཡན་ཆད་ན་མེད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱན་ནས་སྤྱོད་པའི་
 རྟོག་དཔྱད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། རྣམ་རིག་དཔྱད་དང་བཅས་དག་ན། །ཞེས་བྱུང་།

བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བརྟན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཚདས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཁོ་ནར་ཡོད་
 ཅིང། འདོད་པ་ན་ཡང་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བརྟན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་དེ། ཚདས་
 པ་ཆེན་པོ་ལའང་གཡོས་ཀུན་ནས་སྤང་བའི་དག་ལས་ཡོད་པས་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བརྟན་
 པའི་རྣམ་པར་རིག་གི་གཞུགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་འདོད་པའི་བསྐྱབས་པ་ནི་མཐོང་སྤངས་ཡིན་
 ལ་དེའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་
 ལས། བསྐྱབས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ནའང་མེད་ཀྱི་ཚདས་པའི་
 འཛིག་རྟེན་ཁོ་ནར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར།
 འདོད་པ་ན་ཡང་བསྐྱབས་པ་མེད། །གང་ཕྱིར་ཀུན་སྤྱོད་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། ཐར་པ། །དམ་པའི་དོན་དུ་དགོ་ཅུ་བ། །ངོ་ཚ་ཁྲིལ་ཡོད་བདག་
 ཉིད་ཀྱིས། །དེ་དག་དང་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་གྱིས། །བྱ་(ལེན)པ་ལ་སོགས་ཀུན་སྤྱོད་པས། །
 བསྐྱོག་པ་མི་དགོད་དམ་པར། །ལུང་མ་བརྟན་པ་བརྟན་པ་དག །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་
 ཚེས་ཅན། ཀུན་སྤྱོད་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བརྟན་གསུམ་འཛིག་པ་མིན་
 ཉིད་ཀ་སུམ་རེ་རེའང་དོན་དམ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་།
 ཀུན་ནས་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉི། རང་འབྲེལ་ལས། བཞིས་ཉི་
 དོན་དམ་པ་དང་རོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་ཀུན་ནས་སྤྱོད་པས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་ཚེས་ཅན། དམ་པའི་དོན་དུ་དགོ་བ་ཡིན་ཉི། སྟུག་བསྐལ་
 མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་མཚོག་ཏུ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། སྟེས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་
 བད་མེད་བཞིན་ནོ། །ཅུ་བར། ཐར་པ། །དམ་པའི་དོན་དུ་དགོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དགོ་ཅུ་གསུམ་དང་། རོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་ཚེས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགོ་
 བ་ཡིན་ཉི། གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། དཔེར་ན།
 འཕྲོད་པའི་སྒྲན་བཞིན། ཅུ་བར། རོ་ཚ་ཁྲིལ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་
 རྒྱུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དགོ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་
 པ་རྒྱུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲན་དང་སྒྲུར་པའི་བརྟུང་བ་བཞིན།
 ཅུ་བར། དེ་དག་དང་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། དགོ་ཅུ་དང་མཚུངས་ལྡན་དེ་དག་ཁོ་ནས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་
 དང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དང་། ཐོབ་པ་དང་འགོག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དང་འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 རྒྱུ་མཚུངས་ཀུན་སྒྲོང་གི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀུན་སྒྲོང་དགོ་བས་དགོ་བར་བཞག་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སྒྲན་དང་སྒྲུར་པའི་བརྟུང་བ་ལས་བྱུང་པའི་འོ་མ་བཞིན་ནོ། །ཅུ་བར། བྱང་ལ་
 སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀུན་སྒྲོང་བས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་དགོ་བ་ལང་
 ཀུན་སྒྲོང་ཁོ་ནས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དགོ་བ་ལ་ལང་དོན་དམ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
 དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་ཀུན་སྒྲོང་གི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་པ་བཞི་མི་དགོ་བར་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར། མི་དགོ་བ་ལ་ལང་དེ་བཞི་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་དོན་དམ་པའི་(ཁེ)མི་དགོ་བ་
 དང་། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྱེལ་མེད་པ་མི་དགོ་བའི་ཅུ་བ་རྒྱུ་མཚུངས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་
 དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགོ་བ་དང་ཅུ་བ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 དང་ཐོབ་པ་རྒྱུ་མཚུངས་ཀུན་སྒྲོང་གི་མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནད་དང་མི་
 འཕྱོད་པའི་སྒྲན་བཞིན། ཅུ་བར། བསྐྱེད་པ་མི་དགོ་ །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 ལུང་མ་བསྐྱེད་པའང་བཞི་ཡོད་དེ། སོ་སོར་བརྟག་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་འདྲུས་མ་བྱས་
 དོན་དམ་པའི་ལུང་མ་བསྐྱེད་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྐྱེད་
 དང་། །ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལུང་མ་བསྐྱེད་དང་།
 སྒྲུལ་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ལུང་མ་བསྐྱེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རོན་དམ་པར། ལུང་མ་བརྟན་པ་བརྟན་པ་དག། ཅེས་བྱུང་ལ།
བརྟན་པ་ནི་དྲག་པ་དང་ལྷག་མའི་ཤེས་བྱེད་སྒར་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །
འདི་དག་གི་དགོ་ལུགས་དང་རོན་དམ་པར་གྱི་ཚུལ་བྱེད་པར་དུ་མ་ཡོད།

གསུམ་པ་ལ་ཀུན་སྒྲོང་གི་དབྱེ་བ་དང་ལུ་བཞིའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། ཀུན་སྒྲོང་རྣམ་གཉིས། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་
བྱེད་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུའི་ཀུན་
ནས་སྒྲོང་བ་དང་དེའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ཀུན་
སྒྲོང་རྣམ་གཉིས་རྒྱ་དང་ནི། །དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་སྒྲོང་ཞེས་བྱ། ཞེས་བྱུང་། དེ་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ཆོས་ཅན། རབ་རྩ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་རྟེ། ལས་བརྒྱད་ནས་འཁེབ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། གཉིས་ལས་དང་པོ་རབ་འཇུག་བྱེད། ཅེས་སོ། །དེའི་གཉིས་
པ་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་རྟེ། ལས་སམ་བྱ་བ་དེ་དུས་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་
ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། ཞེས་བྱུང་།

གཉིས་པ་ལ་ལུ་བཞི་བཤད་པ་དང་། དགོ་སྒྲུབ་དགུར་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ཅུ་བར། མཐོང་བའི་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རབ་རྩ་འཇུག་བྱེད་(༡༠ན)ཡིན་
ཡིད་ནི། སྒོ་མ་པའི་སྤང་བའི་གཉིས་ཀ་ཡིན། །ལཱ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། ཞེས་
གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ལ་ལུ་བཞི་ཡོད་དེ། རབ་
འཇུག་ཡིན་ལ་རྗེས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་སྤ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པའི་སྤ། རྗེས་འཇུག་ཡིན་ལ་རབ་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་སྤ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་མཆོ། མཐོང་སྤང་གི་ཡིད་ཤེས་རྣམས་རབ་རྩ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར།
མཐོང་བའི་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རབ་རྩ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ནི་ལུ་བཞིར་འགྱུར་རྟེ་མཐོང་བས་སྤངས་པར་བྱ་བའི་སེམས་

ནི་རབ་རྩ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་ར་མཐོང་སྤང་
གི་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་རྩ་བ་ལྟས་པའི་ཤེས་པས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ན་ནས་སྤྲོད་མི་རུས་པར་བཤད་
པ་དང་། མདོ་ལས། རྟོག་པའི་ལྷ་བ་དེ་ལས་ལྟོག་པར་རྟོག་པ་དང་ལྟོག་པའི་ངག་དང་
ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་དེ་སྤྲ་མ་ལུས་
ངག་གི་བྱ་བ་ཁ་བྱིར་ལྷ་བའི་རུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤྲོད་དང་འདི་ནི་རྒྱུའི་ཀྱན་སྤྲོད་ལ་དགོངས་
པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་རབ་རྩ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་
སེམས་ཁ་བྱིར་བལྟས་པས་བྱ་བའི་རུས་ན་དེ་མེད་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲོམ་སྤང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། ཡིད་ནི། སྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་
ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་
བ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་རྒྱ་འབྲས་ལྷ་ར་སྤྱིར་བཏང་མི་
འགལ་བ་དང་གཅིག་ལ་སྦྱར་ན་འགལ་ལོ། །གསུམ་བ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་
ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་ནི་རྗེས་འཇུག་
ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། ལྷ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་
འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྷ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་(༡༠བ)པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། རབ་རྩ་འཇུག་བྱེད་དག་
སོགས་ལས། རྗེས་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་གསུམ་འགྱུར། །ཐུབ་པའི་འདྲ་བའམ་དེ་དག་
པ། རྣམ་སྤྱིན་ལས་སྦྱེས་གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྗེས་སུ་འཇུག་
བྱེད་དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། རབ་རྩ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུའི་ཀྱན་སྤྲོད་དག་བ་དང་སོགས་སྒྲུས་མི་
དག་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་རུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤྲོད་

ཀྱང་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་འབྱུར་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱང་སྒྲུལ་རྒྱ་དེ་རེ་རེ་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གསུམ་རེ་ཡོད་པར་མ་ཟད་
 དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 རང་འགོ་ལ་ལས། རབ་རྩ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དགོ་བ་ལས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་
 པ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་འབྱུར་ལ་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་
 བསྟན་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རེས་ཅན་མིན་གྱི་སྤྱིད་
 ཅམ་བཤད་པའོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐུབ་པའི་རབ་རྩ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་
 བྱེད་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེའི་རབ་རྩ་འཇུག་བྱེད་དགོ་བ་ལས་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་དགོ་
 བ་ཁོན་འབྱུང་ལ་རབ་རྩ་འཇུག་བྱེད་ལུང་མ་བསྟན་ལས་ལུང་མ་བསྟན་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་བར། ཐུབ་པའི་འདྲ་བའམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པའི་དེ་
 གཉིས་མི་འདྲ་བ་ཆ་གཅིག་ཡོད་དེ། རབ་འཇུག་ལུང་མ་བསྟན་དེས་རྗེས་སུ་འཇུག་དགོ་བ་
 འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རབ་འཇུག་དགོ་བ་ལས་རྗེས་སུ་འཇུག་མི་འདྲ་བ་མི་
 སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་བར། དེ་དགོ་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་པ་གཞན་དག་
 ལྟོན་པ་རྟག་རྩ་མཉམ་པར་བཞག་པས་དགོ་བ་ཁོན་ཡོད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་མེད་དེ་སྤྱོད་
 ལས་བཞེ་བ་མཉམ་གཞག་ཁོན་ས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། གླང་ཆེན་གསལ་གསལ་ནའང་
 མཉམ་པར་བཞག། གླང་ཆེན་བཞེངས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག། གླང་ཆེན་མནལ་
 ནའང་མཉམ་པར་བཞག། །བཞུགས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། རན་པ་མེད་པས་ན་གླང་ཆེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། སྤྱོད་དང་
 གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱིས་(༡༡)ན་རན་པར་མི་མཛད་དེ་དེའི་ཕྱིར་གླང་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱེ་སྒྲུབ་རེ། ལུང་དེ་ནི་ཐུགས་གཞན་ལ་གཡེང་བས་འགོ་
 སྟགས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་ལའང་ནམ་སྤྱིན་སྤྱིས་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་དང་།

སྟོང་ལམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་བེར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
སྒྲིན་སྒྲེས་ནི་རབ་རྩ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་
སྒྲེས་ནི་ཀྱན་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་འཇུག་པའི་བྱིར་བེར་སྟེ། དེ་
ལྟར་ན་རབ་འཇུག་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་དོན་མ་ཆད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། རྣམ་
སྒྲིན་ལས་སྒྲེས་གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་སོ། །

སྒྲུལ་པ། དགོངས་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཆོས། །དོན་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཀྱན་
སྟོང་དང་། །འབྲེལ་བས་བཞག་རྩལ་འདི་ཡིས་འགོ་པལ་འགས། །ཆོས་སུ་སྟོམ་པ་པལ་
ཆེར་འབྲུལ་བར་གོ། །དོན་དམ་བཅོས་མིན་ངོ་བོ་ཉིད་མི་ལྟོས། །ཀྱན་སྟོང་འདིར་གཙོ་ས་
བོན་འབྲེལ་བཅས་འདོད། ཅེས་བྱ་བའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བྱེ་བྲག་རྩ་ བཤད་པ་ལས་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །སྟོམ་དང་སྟོམ་
པ་མིན་དང་གཞན། ཞེས་གསུངས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན།
རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་ཡིན་པའི་སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་དང་གཞན་བར་མ་གསུམ་
ཡོད་པའི་བྱིར་བེར་ཡིན་པའི་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་གསུམ་གང་རུང་ལ་རིག་མིན་གྱིས་མ་
བྱུང་རང་གི་ངོ་སྟོལ་གྱི་ཉེས་པའམ་ཁན་མ་ཐོབ་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་དེ་སྟོམ་
པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་དང་གསུམ་ཡོད།
གཞན་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་ཤིང་རང་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སྟོམ་པ་

ཐོབ་པ་ན། གཏོང་པའི་རིགས་གནས་དེ། ལྷོ་མ་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལུང་དུ་བསྟན་པ་
གང་ལྷོ་མ་པ་ལྷོ་མ་མིན་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་དམིགས་པའི་རིགས་གནས་དེ། བར་མའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར། ལྷོ་མ་དང་ལྷོ་མ་པ་མིན་དང་གཞན། །ཞེས་བྱུང་།

ལྷོ་མ་པ་བྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལས་མདོར་བསྟན་པ།

(༡༡)གཉིས་པ་ལ་ལྷོ་མ་པ་བྱད་པར་དུ་བཤད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་དུ་
བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཅུ་བར། ལྷོ་མ་པ་སྟོང་མཐར་ཅེས་བྱ། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་སྒྲིམ།
ཞེས་བྱུང་། ལྷོ་མ་པ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོང་མཐར་པའི་ལྷོ་མ་པ་དང་ཟག་
མེད་གྱི་ལྷོ་མ་པ་དང་བསམ་གཏན་ལས་སྒྲིམ་པའི་ལྷོ་མ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྟོང་མཐར་
ལྷོ་མ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྒྱལ་འཆལ་དེའི་གཉེན་པོའི་རིགས་གནས་འདོད་པའི་
སས་བསྐྱེད་ཀྱི་འདི་པའི་ངེས་འབྱུང་གི་སྤྱོད་ལྷོ་མ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཟུར་རེ་རེ་ནས་
ནམ་བཅད་ཤེས་དགོས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། སྟོང་མཐར་པའི་ལྷོ་མ་པ་ནི་འདི་པ་
ནམས་ཀྱི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་བྲིམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རོ་བོ་བྱེ་སྒྲུལ་
གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་དེ། །འཆལ་རྒྱལ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ལུས་ངག་གི་རྒྱལ་བྲིམས་
གཉིས་ཀ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྲིམས་མི་དགའི་
གཟུགས། །དེ་སྤྱོད་རྒྱལ་བྲིམས་ནམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང་། འདུལ་བ་རྒྱུ་མཚོའི་སྤྱོད་
པོ་ལས། ལྷོ་མ་པ་དེ་ཡང་ལུས་ངག་ལས། །གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། །ཞེས་
པ་ནས། རང་གི་སྤྱེ་པ་གོང་འོག་སྒྲ། །ཞེས་སོ། །དབྱེན་སྟོང་མཐར་རིགས་བརྒྱད་དང་། བསྐྱེད་
ན་ཉེན་གྱི་སྒྲོན་མཁུན་ཀྱིས་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་དེ་གཉིས་དང་ཇམ་གྱི་སྒྲོན་མཁུན་དགེ་སྤྱོད། དགེ་

ཚུལ། དགེ་བསྟེན། བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲིམ་པ་བཞི་དང་། ཡན་ལག་སྟོན་སྟོང་བདུན་
 དང་སྟོང་བཞི་གཉིས་ཡོད། ཚུལ་ལུང་ལ་དེའི་གཉིན་པོའི་རིགས་གནས་བསམ་གཏན་
 ཉིད་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་ཅི་རིགས་གྱི་སྐྱེས་པ་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་
 སྒྲིམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་གཟུགས་
 བ་སྟུང་བ་རྣམས་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་སྟོང་
 སྒྲིམ་གྱིས་མ་བྱུང་སྟེ་སྟོང་སྒྲིམ་ལ་ཞི་རགས་དང་ཟག་མེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཚོགས་
 པའི་སྒྲིམ་པ་དགོས་པའི་བྱིར། དབྱེ་ན་ཉིད་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཚོགས་ཅན་གཉིས་
 དང་། དང་པོ་ལ་སྟོང་(༡༩ན)སྒྲིམ་སྟོང་དགྲ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་
 པ་སྟོང་དགྲ་གཉིས་སོགས་ཡོད་དེ། ལུ་བཞིའི་བྱིར། ཟག་མེད་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཟག་མེད་
 གྱི་སྒྲིམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི་ཟག་
 པ་མེད་པའི་ཚུལ་བྲིམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉེན་གྱི་སྟོན་སྟེན་དབྱེ་ན་ཁམས་
 གསུམ་སོ་སོའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་གསུམ་དང་སྟོང་སྒྲིམ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་
 པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་
 སྟེན་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད། ཅེས་བ་ནས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྟེན་པ་རྣམས་
 ལའང་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལུ་བཞིའི་བྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདོད་པའི་སྐྱེས་པ་རྒྱུ་གྱི་འདི་པའི་ཚུལ་བྲིམས་
 སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྒྲིམ་
 པ་གཞིར་བྱས་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དགེ་སྟོང་གི་བར་མའི་ཚུལ་བྲིམས་
 ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ལེགས་སྟོན་འཛིགས་སྟོབ་གྱི་འདི་བ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་
 འཕེན།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲིམ་པ་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། རྣམ་པར་རིག་

བྱེད་གྱི་སྒོ་ཐར་གྱི་སྒོ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སྒོ་སྒོར་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལམ། །
ཞེས་བྱུང་། འདོད་ན་རྩ་བར། འཆལ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་མི་དགའི་གཟུགས། །དེ་སྔོང་
ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་སྒོ་པ་སྒོ་པ་མིན་བར་མ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ།
སྒོ་པ་སྒོ་པ་མིན་བར་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ།
རྩ་བར། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ། ཞེས་སྟགས་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ལས། འདོད་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་དེ་གསུམ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་གྱི་དེ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་དྲེ། རྩ་བར། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་
ཅད་ལ། །བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་ལྟ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། སྒོ་པ་
དང་སྒོ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བར་མ་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་རི་(༡༡བ)མེད་དུ་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་པ་དེ་མེད་དུ་ད་ལྟར་གྱི་དེ་དང་ལྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཞེས་པ་དེ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེགས་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒོ་པ་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒོ་པ་ཆོས་ཅན།
སེམས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འཇུག་པར་ཐལ། རྣམ་རིག་མ་
ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྱིར་མ་བྱབ་ཅིང་། རྟགས་གྲུང་མ་གྲུབ། བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། དེར་ཐལ། རྩ་བར། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱབ། འདོད་མི་རུས་དྲེ། དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་ལ་སེམས་གྱི་རྗེས་འབྲངས་གིས་བྱབ་པའི་
ཕྱིར། རྩ་བར། ཐམ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཉམ་
བཞག་ལས་ལངས་པ་ན་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒོ་པ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་མེད་

བའི་ཕྱིར་དེ། ཕ་བར། མཉམ་བཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །ད་ལྟར་དང་
ལྟན། ཞེས་དང་རང་འབྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་བའི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྟན་
བ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྟན་གྱི་འདས་པ་དག་ནི་མིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུ་བཞི་བ་གཉིས་སོགས་ཤེས་པར་གྱིས།

སྒྲིམ་པ་བྱུང་བར་དུ་བཤད་པ་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་བ།

གཉིས་པ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་གཉིས་དང་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་
གཤམ་གཞན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ། བསྐྱུ་བ། ལྟན་ཚུལ། རོ་བོ། རྣམ་
གཤམ། གླུ་བཤད། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། ཕ་བར། སོ་
སོར་ཐར་ཅེས་བྱ་རྣམ་བཟུང་། ཅེས་སོ། །སོ་སོར་ཐར་པ་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲིམ་པ་ཆོས་
ཅན། རྣམ་པ་བཟུང་ཡོད་དེ། དག་སྒྲོང་པ་མའི་དང་། དག་ཚུལ་པ་མའི་དང་། དག་
སྒྲོབ་མའི་དང་། དག་བསྟེན་པ་མའི་དང་། བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་བཟུང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཕ་བར། རྩ་སྐྱུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །མཚན་ལས་མིང་ནི་འཕོ་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་བཟུང་ཆོས་ཅན། མིང་གིས་བཟུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྩ་སྐྱུ་
རིགས་གྱིས་དག་སྒྲོང་། དག་ཚུལ། དག་བསྟེན། བསྟེན་གནས་བཞིར་འདུ་(༡༩)སྟེ།
དག་སྒྲོང་པ་མའི་སྒྲིམ་པ་རྩ་སྐྱུ་རིགས་གཅིག །དག་ཚུལ་པ་མ་དང་དག་སྒྲོབ་མའི་སྒྲིམ་
པ་རྩ་སྐྱུ་རིགས་གཅིག །དག་བསྟེན་པ་མའི་དེ་རྩ་སྐྱུ་རིགས་གཅིག་པའི་བར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་སྒྲོང་པ་མཚན་འགྲུར་བས་དག་སྒྲོང་མར་མིང་འཕོ་ལ། དེའི་ཆོ་

མའི་སྒྲིམ་པ་མི་གཏོང་བ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འང་འདྲ་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། ཐ་དད་དེ་དག་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས། འོ་ན་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྒྲིམ་པ་རིམ་གྱིས་སྤངས་ཆེ་སྟག་གཅོད་སྤྲོང་བའི་སྤྲོང་བ་རིགས་མཐུན་རྗེས་ཐ་དད་པ་གསུམ་སྤྱེའམ། གཅིག་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། བསྐྱབ་གཞི་མང་ཞུང་གི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཐ་དད་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྤྱེ་སྟེ། དགེ་སྤྲོང་གི་སྒྲིམ་པ་སྤུལ་ནས་དགེ་རྩལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་གནས་པ་སྟགས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ཐ་དད། ཅེས་གསུངས། འོ་ན་སྟག་གཅོད་སྤྲོང་བ་རྗེས་ཐ་དད་པ་གསུམ་གཅིག་གི་བྱུང་ལ་གཅིག་ཅར་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན་མི་འགལ་དེ། བསྐྱབ་གཞིའི་དབང་གིས་དེ་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་གཅིག་ཅར་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱི་མ་སྤངས་པ་ལྷ་མའི་གཏོང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དེ་དག་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་བྱུང་།

བཞི་པ་ངོ་བོ་ནི། ཅུ་བར། སྤང་བྱ་ལྷ་བརྒྱད་བཅུ་དང་ནི། །ཐམས་ཅད་སྤྲོང་བར་མཐོས་པ་ལས། །དགེ་བསྟེན་དང་ནི་བསྟེན་གནས་དང་། །དགེ་རྩལ་ཆེད་དང་དགེ་སྤྲོང་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་པ་བཞི་སྟོ་སྟོང་འོ་བོ་ཡོད་དེ། སྟག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་འདོད་ལོག་རྩུན་སྤྱོད་ཆང་ལྷ་ཅི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་སྤྲོང་བར་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིམ་པའི་བྱོགས་གྱི་སྟོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཅུ་བ་བཞི་ཆང་དང་གར་སྟགས་ཐེང་སྟགས་གཅིག་དང་མལ་ཆེ་མཐོ་གཅིག་དང་བྱི་དྲུའི་ཁ་ཟས་དེ་ཡན་ལག་བཞི་དང་བརྒྱད་ཉིན་ཞག་གཅིག་དུ་སྤྲོང་བར་ཁས་སྤངས་པའི་སྟོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲིམ་པའི་མཚན་ཉིད། ཅུ་བ་བཞི་ཆང་དང་གར་སྟགས་གཅིག་དང་ཐེང་སྟགས་གཅིག་དང་མལ་ཆེ་མཐོ་གཅིག་དང་གསེར་དཔུལ་ལེན་པ་གཅིག་དང་(༡༣བ)བྱི་དྲུའི་ཁ་ཟས་དང་ཡན་ལག་དུག་སྟེ། དེ་བཅུ་ཅི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་སྤྲོང་

བར་ཁས་སྤངས་པའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་དེ་དག་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད། རི་སྤྱོད་
འཛོལ་བར་དུ་གཞན་གཞོན་གཞི་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་ཁས་སྤངས་པའི་
སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་དེ་དག་སྟོང་གི་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་གཞན་
དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

ལྟ་བུ། ཅུ་བར། ཚུལ་ཁྱིམ་ས་དང་ནི་ལེགས་སྤྱད་དང་། །ལས་དང་སྟོན་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སྟོན་པ་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལམ། །ཞེས་བྱུང་།
སྟོན་པ་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲངས་དུག་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྱིམ་ས་དང་ལེགས་སྤྱད་ནས་
བྱ་བའི་ལམ་གྱི་བར་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུག་པོ་དེ་དུག་གི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། མི་མཉམ་
པའི་ལས་སྒྲིག་པ་ལས་དག་བར་ཡང་དག་པར་འཛོག་པས་སམ་ཚུལ་འཆལ་གྱི་གདུང་
བ་སེལ་བས་ན་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་དང་། དམ་པས་བསྐྱུགས་པར་འོས་པས་ན་ལེགས་སྤྱད་དང་།
བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ལས་དང་། ཉེས་སྟོང་སྟོན་པས་ན་སྟོན་པ་དང་། མི་དག་
བའི་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མིན་པ་ལས་སྟོན་པ་ཉེ་དང་པོར་ཐར་པས་ན་སྤྱད་ཅིག་དང་
པོ་སྟོན་པ་ཐར་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་མན་ཆད་སྟོན་པ་ཐར་པའི་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་
པ་ཐར་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་སེམས་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པས་ན་བྱ་བའི་
ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ལ་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་དང་པོའི་དབང་
དུ་བྱས་སོ། །

བདུན་པ་རྟོན་ནི། ཅུ་བར། སྟོན་པ་ཐར་དང་ལྟན་པ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས།
གེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདིར་སྟོན་པ་ཐར་དང་ལྟན་པ་བརྒྱད། ཅེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། གཞན་སྟེ་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་ཅན་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་པ་མེད་པ་མ་ཟད་
རང་སྟེའི་ཡང་འདོད་པའི་དག་སྟོང་ནས་བསྟེན་གནས་གྱི་བར་བརྒྱད་ཁོ་ན་དང་ལྟན་གྱི་
ཁམས་གཞན་དང་འགོ་བ་གཞན་ལ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་

གཤམ་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་གི་སྒྲོས་དོགས་བྱས་པ་འབྲེལ་ཆུང་རོ། །

སྒྲུལ་པ། སྒྱུ་པ་སྒྲུ་པ་མེད་གསུམ་དུ་སྒྱུགས་བསྐྱེད་ཆོས། །འགྲོ་ལ་མི་འཆེ་
བདག་མེད་ཞི་བ་དང་། །མཆོག་ཏུ་དུལ་བའི་བརྟུལ་ཁྱགས་(༡༧ན)བདུད་ཅི་འདི། །ཆོ་
རབས་ཀྱན་ཏུ་ལྷན་སྒྲེས་ལྷར་སྒྲོད་སྒྲོན། །དུག་གསུམ་ཆང་གིས་སྒྲོས་པའི་བག་མེད་
སེམས། །དན་པའི་གཉིས་འཐུང་དབང་པོའི་གྲོང་རྒྱུ་བ། །དན་དང་གཤམ་བཞིན་ལྷགས་
ཀྱས་མ་བདུལ་ན། །བརྟན་འགྲོའི་ཆལ་དུ་མི་སྒྲུན་གྱི་མ་ཐུལ། །བཟང་དང་དན་གོམས་
སེམས་ལ་རྗེས་འཇུག་པ། །མ་ལི་ག་དང་སྒྲོམ་རོས་དང་འགྲོགས་པའི། །རས་ལྷག་བཞིན་
ཡིན་སྒྲོད་དན་འཁོར་བ་ལ། །མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བསྒྲོག་ལྷར་བཙོན་རིགས་གྱི། །འདི་ནི་
མི་རྒྱས་སྒྲུམ་ནས་བསྒྲོག་མི་བྱ། །མཁས་དང་རྒྱན་པའི་དགེ་སྤྲིག་བྱད་ཆེ་བས། །ཐར་པ་
འདོད་རྣམས་ཐོས་དང་བསམ་སོགས་ལ། །བཙོན་པ་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཞིའི་རྗེས་འགྲོ་
འཆལ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི། ཅུ་བར། བསམ་གཏན་སྒྲེས་
དང་དེ་ལྷན་པ། །ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་
གཏན་ལས་སྒྲེས་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། གང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་
བསྒྲོགས་སམ་དངོས་གཞིའི་ཟག་བཅས་གང་རུང་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བསམ་
གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྷན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་བསམ་གཏན་
དང་ལྷན་པ་དེ་གདོན་མི་བར་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྷན་ནོ། །འདིར་ནི་ཉེར་
བསྒྲོགས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དུ་བརྗོད་ནས་བརྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཤམ་
བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་རྒྱད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་སེམས་
ཅན་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྒྲོམས་པ་ལ་དེ་མེད་པས་ཁིབ་ཆ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། ཞར་བྱང་ལ། རྗེས་འབྲང་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། སྤྱོད་སྤྱོམ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྤྱོམ་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཕ་བར། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱོམ་པ་གསུམ་ལས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ། སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་(༡༩བ)མེད་གྱི་སྤྱོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་གཉིས་སེམས་ཡོད་མེད་ལས་འགྲོ་ཤྱོག་བྱེད་པས་རྗེས་འབྲང་ཡིན་ལ་སོ་ཐར་ནི་སེམས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འཇུག་པས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱུན་བཤད་པར། སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྤྱོམ་པ་གཉིས་ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེན། ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་སྤྱོམ་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སྤྱོམ་པ་འོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་སྤྱོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཡང་མང་པོས་ཞར་བྱང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་དེ། སྤྱོམ་པ་གསུམ་གའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཞར་བྱང་ཡིན་གྱི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཞར་བྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ལས་ཐ་མ་གཉིས་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་ཅིག་ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དུ་བཤད་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་དོར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕ་བར། བར་ཆད་མེད་ལས་སྐྱེས་དེ་གཉིས། །མི་ལྟོགས་མེད་ལ་སྤྱོད་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་གྱི་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྤྱོམ་པ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོམ་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་ལས་ཀྱི་ཆོགས་པའི་དེ་གཉིས་སྤྱོད་སྤྱོམ་ཡིན་ལ་དངོས་གཞི་དང་རྣམ་གྲོལ་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་གཉིས་སྤྱོད་སྤྱོམ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། བར་ཆད་

མེད་ལམ་སྒྲིལ་དེ་གཉིས། །ཞེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དམིགས་གིས་བཀར་བའི་བྱིར།
 དེ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ས་མཚམས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟགས་མི་ལྷོགས་
 མེད་གི་འཛིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་གི་སྤྱང་སྡོམ་དང་།
 མི་ལྷོགས་མེད་གི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གི་སྐབས་སུ་ཟག་མེད་གི་སྤྱང་སྡོམ་ཐོབ་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་ཚུན་གཉིས་གི་སྐབས་
 སུ་རང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གི་ཚུལ་འཆལ་དང་ཉོན་མོངས་རེ་སྤྱང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
 མི་ལྷོགས་མེད་ལ་སྤྱང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མི་ལྷོགས་མེད་པ་ལ་
 བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་དགུ་དག་ཏུ་སྤྱང་བའི་སྡོམ་(༡༥)པ་ཞེས་བྱ་
 གྱེ། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་སྤྱང་སྡོམ་དང་
 བསམ་གཏན་གི་སྡོམ་པ་ཡིན་མིན་གི་སྒྲ་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གི་སྡོམ་པ་ཡིན་ལ་
 སྤྱང་སྡོམ་མ་ཡིན་པ་དང་སྤྱང་སྡོམ་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་གི་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། བསམ་
 གཏན་གི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་གི་གནས་སྐབས་གི་བསམ་གཏན་གི་སྡོམ་པ་དང་། གཉིས་
 པ་ནི། མི་ལྷོགས་མེད་པའི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུའི་ཟག་མེད་གི་སྡོམ་པ་དང་།
 གསུམ་པ་ནི། མི་ལྷོགས་མེད་པ་ཟག་བཅས་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུའི་བསམ་གཏན་
 གི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཟག་མེད་གི་བསམ་གཏན་གི་དངོས་གཞི་རྣམས་གི་
 དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གི་སྐབས་གི་ཟག་མེད་གི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ཉིད་གི་བྱིར་བསམ་གཏན་གི་སྡོམ་པ་ཡིན་ལ་སྤྱང་བའི་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་
 ཡོད། ཅས་བྱ་བ་སྒྲ་བཞིར་བྱ་གྱེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན།
 ཟག་མེད་གི་སྡོམ་པ་དང་སྤྱང་སྡོམ་ཡིན་མིན་གི་སྒྲ་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གི་ཟག་
 མེད་གི་སྡོམ་པ་ནི་ཟག་མེད་གི་དེ་ཡིན་ལ་སྤྱང་སྡོམ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་དང་། མི་ལྷོགས་མེད་

བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་སྒྲོང་སྒྲིམ་ཡིན་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་
 པ་མ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། མི་སྟོགས་མེད་པ་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲོར་དགུའི་ཟག་
 མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲོང་སྒྲིམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་དང་སྒྲོང་སྒྲིམ་
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་
 ཡིན་ལ་སྒྲོང་པའི་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་མཁྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། ཤེས་བཞིན་དང་ནི་དྲན་དག་གཉིས། ཡིད་དང་དབང་
 པོའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྒྲིམ་(༡༥བ)པ་
 མདོར་བཤད་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་བཞིན་དང་དྲན་པ་གཉིས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་རང་
 བཞིན་ཡིན་ལ་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ་ཡང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིམ་མོང་དུ་བཤད་པ་ལས་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྒྲིམ་མོང་དུ་བཤད་པ་ལ། ལྡན་པའི་ཚུལ་དང་། འཕྲོ་བ་པའི་ཚུལ་དང་།
 གཏོང་བའི་རྒྱ། ལྡན་པའི་གང་ཟག་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
 ལྡན་ཚུལ་དང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་དང་། སྒྲིམ་མིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། མུ་
 བཞིའི་སྒྲོ་ནས་དོགས་པ་གཅོད་པ་བཞིའོ། དང་པོ་ལ། སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་མིན་གྱི་ལྡན་
 ཚུལ་དང་། བར་མའི་ལྡན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། ཅུ་བར། སོ་སོར་ཐར་
 གནས་ཇི་སྟེད་དུ། ཞེས་བ་ནས། མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། གྲ་

ལྷན་དང་ལྷན། ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་དང་རྒྱུད་དང་གཉིས་བྱུང་། དེའི་ལྷན་
 ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། འདི་ལས་སོ་ཐར་དང་། རྩོམ་མིན་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དང་།
 ཟག་མེད་གྱི་རྩོམ་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་
 ཅན། སོ་ཐར་རྩོམ་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སོ་ཐར་རྩོམ་པའི་རྣམ་
 རིག་མ་ཡིན་པ་ནི་རྟག་རྒྱུ་མ་བཏང་བར་དུ་ད་ལྷན་བ་དང་ལྷན་པས་ཁྱབ་ལ། རྒྱད་ཅིག་
 དང་པོ་ནི་ད་ལྷན་བ་ཁོ་ན་དང་རྒྱད་ཅིག་གཉིས་བ་བྱིན་ཆད་མ་བཏང་བར་དུ་ད་ལྷན་བ་
 དང་འདས་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། སོ་
 སོ་ཐར་གནས་རི་མིན་དུ། །མ་བཏང་བར་དུ་ད་ལྷན་གྱི། །རྣམ་རིག་མིན་ལྷན། ཞེས་
 གསུངས། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། རྒྱད་ཅིག་མ། དང་པོ་བྱིན་ཆད་འདས་བ་དང་། །
 ཞེས་གསུངས། རྩོམ་མིན་གྱི་དེ་ཚོས་ཅན། གང་ཟག་གང་ལ་ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་མ་
 བཏང་བར་དུ་རྟག་རྒྱུ་དེ་ད་ལྷན་བ་དང་ལྷན་པས་ཁྱབ་ལ། རྒྱད་ཅིག་དང་པོ་བྱིན་ཆད་མ་
 བཏང་བར་དུ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་འདས་བ་དང་། ད་ལྷན་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པས་
 ཁྱབ་པ་སོ་ཐར་དེ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། རྩོམ་མིན་གནས་པ་འདྲ་དེ་དང་འདྲ། །
 ཞེས་བྱུང་།

གསུམ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་རྩོམ་པའི་རྣམ་རིག་མ་(༡༥ན) ཡིན་པ་ཚོས་ཅན། ཐོབ་
 བསམ་མ་བཏང་བར་དུ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་ལྷན་པས་ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་
 དེ་ཐོབ་ལ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་ད་ལྷན་དང་མི་ལྷན་ལ། འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་
 ལྷན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པ་ན་ད་ལྷན་བ་
 དང་མི་ལྷན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ལྷན་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་
 གྱི་ལངས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱད་
 ཅིག་དང་པོ་ལ་ཡང་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་བཏང་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་རྩོམ་བ་འདས་བ་

ཡང་འཕྲོ་བ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བསམ་གཏན་སྡོམ་དང་སྡུང་བ་ནི། རྟག་རྒྱ་ལྡན་ས་
དང་མ་འོངས་དང་། ཁྱིམ་ལྷན་།

བཞེ་བ་ནི། འཕགས་པ་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ཚུལ་
མོད་དེ། སྐད་ཅིག་དང་པོར་འདས་པ་དང་མི་ལྡན་ལ་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པ་བསམ་
གཏན་གྱི་དེ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར་དྲེ། ཕ་བར། འཕགས་ནི་དང་པོ་འདས་དང་མིན། །ཞེས་
བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་
ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལྡན་ཚུལ་འདྲ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་འདྲུག་གཉིས་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོན་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ད་ལྟར་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ལ་མཉམ་
བཞག་ལས་ལངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་དྲེ། ཕ་བར། མཉམ་གཞག་
འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །ད་ལྟར་དང་ལྡན་ཞེས་བྱུང་། །

གཉིས་པ་ནི། ཕ་བར། མཐར་གནས་ལ། ཡོད་ན་དང་པོ་བར་གྱི་དང་། ཞེས་པ་
ནས། རབ་དང་ཉོན་མོངས་ཤུགས་ལྡན་པར། ཞེས་རྒྱུ་དང་བཅུད་བཅུད་ལ། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་པ་འདར་མ་ཡིན་སྒྲིམ་མིན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་
རིག་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་ཚུལ་ཡོད། དེ་འདྲ་བའི་བར་མ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་དེའི་
རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པས་མ་ཁྱུང་པ་གང་ཞིག །གལ་ཏེ་གང་ཟག་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་
བར་མའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཡོད་ན་མ་བཟང་བར་དུ་དང་པོར་དུས་གསུམ་གྱི་བར་གྱི་ད་
ལྟར་བ་ཁོ་ན་དང་ལྡན། གླུ་ཅིག་མ་(༡༦)དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་དུས་ད་ལྟར་བ་དང་འདས་
པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་བར་མ་ལ་
གནས་པ་སྟེ་དེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་གདོན་མི་བཟང་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། ཡོད་ན་དང་པོ་བར་གྱི་དང་། །
ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་

འོངས་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། ཅ་བར། བྱིན་ཆད་དུས་ནི་གཉིས་དང་ངོ། །ཞེས་སོ། །ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྩོམ་མིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་དགོ་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་། རྩོམ་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་དགོ་བའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ལྡན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་རེས་པ་མེད་ལ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་རྩོམ་མིན་ཅན་གྱིས་རབ་རྒྱ་དང་བས་ཐུག་འཆལ་བའི་ཆོད་གོ་བའི་དེ་ཡོད། རྩོམ་ལྡན་གྱིས་ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་སྒྲིག་གཅོད་པའི་ཆོམ་དགོ་བའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅ་བར། རྩོམ་མིན་གནས་པ་དགོ་བ་དང་། རྩོམ་ལ་གནས་པ་མི་དགོ་བའི། རྣམ་རིག་མིན་ལྡན། ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ཇི་སྟོན་དུ་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་བའི་ཤུགས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཤུགས་ལྡན་གྱི་བར་དུ་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། རྣམ་རིག་མིན་ལྡན་ཇི་སྟོན་དུ། །རབ་དང་ཉོན་མོངས་ཤུགས་ལྡན་པར། ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་དུས་གང་གི་ཆོ་ལྡན་ཚུལ་ཡང་བར་མའི་དེ་དང་འདྲ་ཏེ། དེ་ལ་ཡོད་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ད་ལྟར་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཁོ་ན་དང་གཉིས་པ་བྱིན་ཆད་མ་བཟང་བར་དུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་སོ། །

རྣམ་བར་རིག་བྱེད་གྱི་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་བར་རིག་བྱེད་གྱི་ལྡན་ཚུལ་ནི། ཅ་བར། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། ཞེས་པ་ནས། འདས་པ་དག་དང་ལྡན་པ་མེད། ཅིས་ཆོགས་བཅད་བྱེད་དང་གཉིས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་གི་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ་རྣམ་བར་རིག་བྱེད་གྱི་རྩོམ་པ་དང་རྩོམ་མིན་དང་བར་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷས་ངག་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་བཟང་ལྡན་པས་བྱུང་ལ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་བྱིན་ཆད་རྩོམ་པ་རྩོམ་མིན་བར་མ་གསུམ་

ཅི་(༡༥ན)རིགས་མ་བཏང་བར་དུ་ད་ལྟར་བར་མ་ཟད་འདས་པ་དང་ཡང་ལྟན་ལ་མ་འོངས་
 པ་དང་ལྟན་པ་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ཐོབ་ལ་མ་བཏང་བའི་རྣམ་
 པར་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅ་བར། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བྱེད་པ་
 དག་ལ་ད་ལྟར་ལྟན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོམ་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་
 བསྐྱབ་པ་ལུལ་སྟོགས་ཀྱིས་མ་བཏང་བ་དང་། སྟོམ་ཡིན་ནི་སྟོམ་པ་བྱུངས་པས་མ་བཏང་
 བར་དུ་དང་། བར་མ་ནི་དང་བ་སྟོགས་ཀྱིས་མ་བཏང་བར་དུ་དེ་ལྟན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅ་
 བར། མ་བཏང་བར་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ། །བྱིན་ཆད་འདས་ལྟན། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་
 སྟེ། དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅ་བར། མ་འོངས་མེད། ཅེས་དང་།
 གང་སྟེལ་ལས། ཅིའི་བྱིར་ཞེན་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །
 ཞེས་དང་། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས་ཀྱང་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྐྱེབས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་
 ཀྱི་དང་མ་བསྐྱེབས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གཉིས་མ་འོངས་པ་དང་
 མི་ལྟན་བར་མ་ཟད་དེ་གཉིས་འདས་པ་དང་ཡང་ལྟན་པ་མེད་དེ། ཆོས་དེ་གཉིས་ཉམས་
 རྒྱུད་པའི་བྱིར། རྒྱབ་སྟེ། ཆོས་ཉམས་རྒྱུད་བས་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམས་རྒྱུད་བས་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་མི་རུས་པའི་བྱིར། ཅ་བར། བསྐྱེབས་པ་དང་ནི་མ་བསྐྱེབས་པ། །འདས་པ་དག་
 དང་ལྟན་པ་མེད། ཅེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་འདས་པ་དག་དང་འགའ་ཡང་ལྟན་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་
 རྒྱས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་རྟེ། གང་སྟེལ་ལས། འདས་པ་དག་དང་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 ཆོས་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་དང་ལྟན་པ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་རྒྱུ་མ་ཟད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། བསྐྱེབས་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གཉིས་ལའང་
 ཐོབ་པ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། བསྐྱེབས་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་

རྣམ་རིག་གཉིས་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་བྱེད་པ་མེད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གཉིས་ནི་དམིགས་
 བཤམ་འཛིན་པ་མེད་པས་སྒྲུན་པ་དང་སེམས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཡིན་ལ་སེམས་དེ་གཉིས་
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
 ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གང་སྒྲུས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་
 དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུན་པ་དང་སེམས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་
 ཡིན་ན་སེམས་ནི་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

སྡོམ་མིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྡོམ་མིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཅ་བར། སྡོམ་པ་མིན་དང་ཉེས་སྡོད་
 དང་། །འཆལ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་ལས་དེའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས། སྡོམ་མིན་ཆོས་ཅན།
 མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། ལུས་དང་དག་མི་སྡོམ་པས་ན་སྡོམ་མིན་དང་དམ་པས་
 སྡོད་པའམ་འབྲས་བུ་ངན་པ་འབྱེན་པས་སམ་སྡོད་པ་སྡོད་པས་ན་ཉེས་སྡོད་དང་། ཚུལ་
 བྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ན་ཚུལ་འཆལ་དང་ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པས་ན་ལས་དང་དངོས་གཞིས་བསྐྱས་པའམ་སེམས་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པས་ན་
 ལས་དེའི་ལམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལུ་བཞིའི་སྟོན་སྐད་དོགས་པ་དབྱུང་པ།

བཞི་པ་ལུ་བཞི་ལས་དོགས་གཅོད་ནི། ཅ་བར། བར་མ་དོར་གནས་སེམས་ཞན་
 པས། །བྱེད་ན་རྣམ་རིག་ཉིད་དང་ལྡན། །རྣམ་རིག་བཏང་དང་མ་སྦྱེས་པའི། །འཇགས་

པའི་གང་ཟག་རྣམ་རིག་མིན། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་དང་རྣམ་
 རིག་མིན་པ་ལྟར་མི་ལྟར་ལ་ལྟ་བཞི་ཡོད་དེ་རྣམ་རིག་ཁོ་ན་དང་ལྟར་ཞིང་རྣམ་རིག་མིན་
 པ་དང་མི་ལྟར་པ་དང་། དེ་བསྟོག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་ལྟར་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མི་
 ལྟར་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྟར་རྣམ་རིག་མིན་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོམ་པ་
 སྟོམ་མིན་གྱི་བར་མ་དོའི་སེམས་ཞན་པས་ལས་ལམ་དང་རྗེས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་
 དགོ་མི་དགོ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཆོ་སྒྲ་མའི་རྣམ་རིག་བཏང་ལ་བྱི་མའི་རྣམ་རིག་
 མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ནི་གཉིས་པ་དང་། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་དགོ་སྟོང་
 བྱི་གསུམ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་སྟེས་པའི་སོ་སྟེ་ནི་བཞི་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། དེའི་ལྟར་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་མི་ལྟར་ལ་ད་ལྟ་དེའི་ཀྱན་ནས་སྟོང་པའི་དགོ་
 མི་དགོ་དྲག་པོ་མེད་པ་གང་ཞིག་སེམས་ཞན་པས་དགོ་མི་དགོའི་རྣམ་རིག་བྱས་པའི་བྱིར།
 ལྟ་བུ་ཅིང་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བར་
 མ་དོར་(༡༥ན)གནས་སེམས་ཞན་པས། བྱེད་ན་རྣམ་རིག་ཉིད་དང་ལྟར། ཞེས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་དགོ་སོགས་གང་བྱེད་ན་འང་
 རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྟར་པས་ལྟ་བུ་བར་ཐལ། དགོ་མི་དགོའི་སེམས་གཞན་ལ་
 དེའི་བྱིར་ན་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
 རྣམས་བདུན་གང་རུང་བྱེད་ན་འང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་རྟག་དུ་ལྟར་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་
 ལས། རྒྱ་ཡང་རུང་འདུག་ཀྱང་རུང་རྟག་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསོད་རྣམས་མདོན་པར་
 འཇུག་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རི་སྒྲ་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་
 པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་རྣམས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་དང་ལས་
 ཀྱི་ལམ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འགྱུར་འདི་ལྟར་ན་རྗེས་ལས་བྱུང་
 བའི་བསོད་རྣམས་དང་ལས་ལམ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། རྗེས་

ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་བདུན་དང་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་། དེར་
 བྱི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས་ཀྱང་། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་
 ཀྱི་ལམ་ཡང་སེམས་ཞན་པས་བྱེད་ན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པ་ཆོ་འཕྲོས་ནས་རྒྱར་རྒྱར་
 སོགས་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་སྟེས་པའི་འཕགས་པ་ནི་ཆོ་སྤྲུལ་མའི་དེ་བཅུང་ཕྱི་མའི་དེ་མ་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་རིག་བཅུང་དང་མ་སྟེས་པའི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་
 རྣམ་རིག་མིན། ཞེས་སོ། འདི་སོ་སྟེས་ལའང་སྤྱར་ལ་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད།
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། གསུམ་པ་ནི་སྤྲོམ་པ་དང་སྤྲོམ་མིན་ལ་གནས་པ་
 དང་བར་མ་དོར་གནས་པ་སེམས་དྲག་པོས་དགོ་བའམ་མི་དགོ་བ་བྱེད་བདག་གོ། ཞེས་
 དང་། གང་སྟེལ་ལས། ལྷ་གསུམ་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་(༡༥)པའི་སྤྲོམ་པ་ལེན་པ་ན་སྟེ།
 དེ་ནི་དེའི་ཆོ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་
 ལས། བཞི་པ་ནི་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་གང་ཞིག་ཆོ་གཞན་དུ་བརྡེས་ནས་ད་དུང་དུ་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་མ་བྱུང་བའམ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཉམས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་པ། ཆོས་མངོན་ཉིད་ལུ་སྤྲོམ་པ་བཞི་ཡི་བཅུད། ཤོས་དང་བསམ་བསམ་མ་བྱུང་
 ཉོན་མོངས་ནད། ཞི་འདོད་བཤེས་གཉེན་ངན་པ་དེ་དག་ནི། ལྷ་རྩེ་རང་ཉིད་ལྷགས་སྤང་
 བཞིན་དུ་མོངས། སྟེ་རྒྱུ་རྣམ་འདྲེན་སྟོབས་བཅུས་མཐོ་དམན་འགྲོར། རྩན་མོང་ལམ་
 གནད་འཕྲག་དོགས་ཆེས་ཞི་བ། བསྐྱབ་གསུམ་སྤྲོམ་བཞིའི་རིན་ཆེན་ཐེམ་སྒྲས་ལ། །
 སྟོ་ལྡན་བདེར་ཞུགས་མ་ལུས་འགྲོ་འདྲེན་འཆལ། མཐོན་པོའི་རི་ནས་ལྷ་བཞིན་མངོན་
 ཤེས་ལྷས། མ་རྒན་འབྱུལ་བའི་སྟོད་པས་འགྲོས་འབྱོར་ལ། དམ་བསམ་མིག་ལུས་བཅུང་

ཚུལ་འདི་བསམ་ན། །རང་བདེ་གཅིག་ཕྱར་དགུས་པའི་ཉན་རང་ཡང་། །ཞི་བདེ་བཏང་
ནས་གཞན་དོན་ལྟར་བྱེད་ན། །སྤོང་རྩེས་དབང་གྱུར་དལ་བར་སྦྱོད་རིགས་སམ། །ཞེས་
བའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་
རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཐོབ་ཚུལ་ལ། རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཞི་གང་ལ་བརྟེན་པའོ། །
དང་པོ་ལ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། བསམ་གཏན་ལས་སྦྱེས་བསམ་གཏན་གྱི།
ས་ཉིད་གྱིས་འཕྲོབ་ཟག་མེད་ནི། །འཕགས་དེས། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ལས་སྦྱེས་པ་
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་ཟག་བཅས་གྱི་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞིའི་ས་པ་དང་
ཉེར་བསྟོགས་ཟག་བཅས་གྱི་ས་པ་འཕྲོབ་པ་དེའི་ཆོ་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པ་གང་
ཞིག །ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་ས་དྲུག་གང་རུང་ཐོབ་པ་དང་འཕགས་ལས་
ཐོབ་པ་དེས་ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། རྩ་བར། བསམ་གཏན་ལས་སྦྱེས་བསམ་གཏན་གྱི། །ས་ཉིད་གྱིས་འཕྲོབ། ཅེས་
བྱུང་། (༡༥ན)གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་མེད་ནི་འཕགས་པའི་དེས་
ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་ཡང་
ཐོབ་པོ། །དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་དྲུག་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་མི་
སྟོགས་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སོ་ཐར་གྱི་སྒོམ་པ་རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ་
བཤད་པ་ལས་སྦྱིར་བཞུན་པ།

གཉིས་པ་ལ་སྦྱིར་བཞུན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་
བར། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་པ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་བྱེད་སྒྲིགས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས། སོ་
ཐར་གྱི་དེ་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། །གཞན་དགོ་འདུན་ནས་མ་ཁན་སྟོབ་སྒྲིགས་གང་ཟག་གི་ལུས་
དག་གི་རིག་བྱེད་སྒྲིགས་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་རིག་བྱེད་ལས་ཐོབ་པ་ཡང་གཉིས་
ཡོད་དེ། །སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་ལས་དགོ་འདུན་ལས་ཐོབ་པ་གསུམ་ཡོད་གང་ཟག་ལས་
ཐོབ་པ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དགོ་སྟོང་དང་དགོ་སྟོང་
མ་དང་དགོ་སྟོང་མའི་སྒོམ་པ་རྣམས་ནི་དགོ་འདུན་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་བཅུའི་གཞན་མིན་པ་དང་བཅས་པ་རྫོགས་དུས་ལ་དགོངས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་མ་དེས་
ཏེ། ད་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་འདའ་ཁར་ཡང་རྒྱར་ཤོག་གནང་བའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
གང་སྟེལ་ལས། །གཞན་ནི་གང་ཟག་ལས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་ཚུལ་མ་
དང་དགོ་བསྟེན་དང་དགོ་བསྟེན་མ་དང་བསྟེན་གནས་པའི་སྒོམ་པ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། །སྒྲིགས་སྒྲིགས་བསྟུ་བྱ་ཡོད་དེ་བསྟེན་རྫོགས་བསྟུ་བསྟུ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོབ་འདུལ་བ་པ་རྣམས་ན་དེ། རྣམ་པ་བཅུས་བསྟེན་
བར་རྫོགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་སྒྲིགས་པའི་སྒྲིགས་ཏེ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཅུ་
ཡོད་དེ། རང་བྱུང་གིས་སངས་རྒྱས་དང་རང་རྒྱལ་དང་། དེས་འཇུག་གིས་ལྷ་སྟེ་དང་།
རྒྱར་ཤོག་གི་གྲགས་པ་སྒྲིགས་ཀྱང་སྟེན་པར་ཁས་སྒྲུངས་པས་འོད་སྒྲུང་དང་། དྲི་བས་
མཉེས་པས་ལེགས་སྦྱིན་དང་། ལྷི་བའི་ཆོས་ཁས་སྒྲུངས་པས་སྦྱེད་གྱུའི་བདག་མོ་སྒྲིགས་

དང་། བོ་ཉ་ས་ཚུལ་སྟུན་མ་དང་། ལཱ་འི་ཚོགས་ཀྱིས་མཐའ་ལོབ་ཀྱི་མི་དང་། བརྩའི་
 ཚོགས་ཀྱིས་དབུས་ཀྱི་མི་དང་། རྒྱལ་ས་འགོ་(༡༧བ)ལན་གསུམ་བརྒྱས་པས་སྡེ་བཟང་
 དུག་ཅུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དེ། ལུང་མ་མོ་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འོས་
 པ་རྣམ་པ་བརྩམས། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རང་བྱུང་དང་རང་སངས་རྒྱས་སྟོབ་དཔོན་མེད་
 པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བོ་ཉ་དང་དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ལས་
 བསྟེན་པར་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་དེ། དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་
 བློ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་བསྟེན་པར་ཐོབ་པས་ན་རང་བྱུང་ཞེས་བྱ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པས་
 སྟོན་ལམ་གྱིས་བསྟེན་རྫོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། རང་བྱུང་གིས་ནི་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དེ། དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་པ་མཐོང་ལམ་དང་འཇུག་པ་ནི་
 དེ་བསྟེན་པའི་དོན་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་མཐུས་དགེ་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། དེས་པར་འཇུག་པས་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སོ། །དེས་པ་ཉིད་ནི་དེས་པ་སྟེ་མཐོང་
 པའི་ལམ་སོ། །འཇུག་པ་ནི་དེ་སྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་ལམ་འོད་གྱུང་
 བསྟེན་པར་བདེ་བར་ལུང་ལས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སྟོན་པས་རྩུར་ཤོག་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོན་ཅིག་ཅིས་གསུངས་པས་
 རྒྱ་ཕྱི་ཚོས་གོས་གསུམ་གྱི་ན་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ལམ་
 ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་དགེ་སྟོང་གི་དངོས་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ། ལུང་ལས། ཨེ་མ་རྩུར་ཤོག་
 སྟོན་པས་བཀའ་རྒྱལ་བས། རྒྱ་ཕྱི་རྣམ་ཐུར་གྱི་ན་པའི་ལུས་ལྡན་ཅིང་། མོད་ལ་དབང་
 པོར་བཞི་དུལ་གྱུར་དེ། རྒྱལ་པས་དགོངས་པས་ལུས་གཞུགས་བཀའ་བར་གྱུར། །ཞེས་
 སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འོད་གྱུང་གིས་བྱག་འཛལ་བས་ལྡེའི་གཞུགས་དགགས་པས་

སངས་རྒྱལ་ལའང་ཕྱག་མ་འཆོལ་བས་སྟོན་པས་ཕྱག་ཚོལ་ཅིག་གསུངས་ནས་ཕྱག་བུས་
 གྲང་སྒྲུ་མ་ཞིག་པའི་འདི་ནི་བདག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་(༡༠ན)ཞེས་ཁས་སྤངས་པའི་སྟོན་
 ལམ་དང་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཐུས་དག་སྟོང་ཐོབ། ཆོས་བཤད་བདེན་པ་མཐོང་བ་སོགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། འདི་ནི་བདག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྤངས་
 བདེ་དེ་ཉིད་དེས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་སྟེ།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་དང་ལུང་མ་མོའི་གྲངས་བརྒྱ་མི་མཐུན་པར་བལྟ་
 མ་མོ་ལས། སངས་རྒྱལ་དང་རང་རྒྱལ་སོ་སོར་བྱས་པ་གང་ཞིག །དག་འདུན་སྡེ་གཉིས་
 ལས་བསྟེན་རྫོགས་གཅིག་བྱས། དྲི་མཉེས་གྱི་དེ་ལ་ལེགས་སྦྱོན་མི་བྱེད་པར་འཆར་ལྡན་
 བྱངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལུང་མ་མོ་ལས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རང་
 བྱང་དང་རང་སངས་རྒྱལ་སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བརྒྱ་ཞེས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་གཅིག་
 རྒྱར་པའི་གྲངས་གཅིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས་གྲང་། རང་བྱང་གིས་ནི་
 སངས་རྒྱལ་དང་རང་སངས་རྒྱལ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མ་
 མོ་ལས། སྒྲ་མའི་ཆོས་ཁས་སྤངས་པ་དང་། ཐོ་ཉ་ལས་དང་། དག་འདུན་གྱི་སྡེ་གཉིས་
 ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། ཐོ་ཉ་ལས་
 གྲང་དག་འདུན་སྡེ་གཉིས་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་བཤད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི་གྲངས་སོ་སོར་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དང་ངམ་གྲང་ལ་རྒྱད་དོད་ཅ་ཡོད་པས་སྒྲ་མའི་ཆོས་གྲང་གྱི་པའི་
 ཆོས་བྱས་ན་ལེགས་དེ་གུ་ཅ་སྒྲ་མ་དང་ཕྱི་པའི་རྒྱད་དོད་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་བྱུང་
 སྟེ། མ་མོ་ལས། ཆོ་དང་ལྡན་པ་འཆར་ལྡན་དྲི་མཉེས་ལུང་བསྟེན་པས་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྒྲ་ཡ་ལེགས་སྦྱོན་དང་འཆར་ལྡན་གཉིས་ཀར་བཤད་དུ་ཡོད།
 ལང་ཁ་ཅིག །དེ་དག་ལ་སྟོན་ཆོག་བརྒྱ་བློར་བ་མི་འབྱེད་པར་བལྟ། བརྒྱ་ཆོགས་ལྔ་ཆོགས་

གཉིས་ཀའི་དགོངས་འདུན་གྱི་ཕོ་ཉེ་བསྟེན་རྫོགས་གསུམ་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདིས་ནི་སྟོན་ཆོག་བརྒྱད་འདོད་པ་ཡང་ལེགས་པར་ཁེགས་(༥༠བ)སོ། །ཡུང་དེ་
 བརྒྱའི་གུངས་འདྲེན་རྒྱལ་ལ་སྟོན་གྱི་འདུལ་འཛིན་དམ་པ་ཁ་ཅིག་དང་ཀུན་མཁུན་ཆེན་
 པོའི་གསུང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་དང་རང་རྒྱལ་སོ་སོར་བྱེད་པ་དང་། དབུས་དང་
 མཐའ་ལོབ་ཀྱི་བརྒྱ་ཆོགས་དང་ལྔ་ཆོགས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་དེ་ལས་
 གོ་བ་སྟོན་ནས་འདྲེན་པ་དག་ཀྱང་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སོགས་
 སྤེན་ཏེ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དང་རང་བྱུང་གཅིག་བྱས་ལྔ་ཆོགས་བརྒྱ་ཆོགས་
 སོ་སོར་བྱས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་བྱུང་
 གིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་སྟེལ་
 ལས་ཀྱང་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདུལ་བ་འཛིན་པ་གཏོགས་པ་
 ལས་ནི་མཐའ་ལོབ་ཀྱི་མི་རྣམས་སོ། །བརྒྱའི་ཆོགས་ཀྱིས་ནི་དབུས་ཀྱི་མི་རྣམས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱལ་སྐྱམས་མ་ལས། འདུལ་བ་འཛིན་པ་གཏོགས་པ་ལས་
 ཞེས་བྱ་བའི་དགོངས་འདུན་གྱི་དགོངས་འདུན་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་མཐའ་ལོབ་དག་ཏུ་ནི་གསོལ་
 བ་བཞེད་པ་གཏོགས་པ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་དབུས་དག་ཏུ་
 ནི་གསོལ་བ་བཞེད་པ་གཏོགས་པ་བརྒྱས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མ་མོ་ལས་ཀྱང་། ཡུལ་མཐའ་ལོབ་དག་ཏུ་འདུལ་བ་འཛིན་
 བ་དང་ལྟེ་དགོངས་འདུན་ལས་དང་ཡུལ་དབུས་སུ་བརྒྱུ་འདུས་པའམ། དེ་བས་ལྟག་པ་ལས་
 དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཐའ་ལོབ་ཏུ་ལས་བཞེད་པའམ་གསོལ་བའི་
 བཞེད་པ་མི་བགང་ན་རྒྱལ་སྐྱམས་མ་ལྟར་བཞི་དང་བགང་ན་ལྟ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མེད་ཀྱི་
 བྱིར་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་བཞི་ནི་ལས་བཞེད་མཁས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་
 ཡིན་པས་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་སྐྱས་ཞིག །གཞན་ཡང་དེ་བརྒྱ་སྟོན་ཆོག་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། དེ་བཙུན་ལལ་ཆེར་ལ་ཆོག་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཙུན་ལལ་
 ཆེར་ལ་རང་དོན་གྱི་སྒྲགས་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་
 གི་སྐྱོ་སྐྱར་ཐར་པའི་(༩༡)སྒྲུམ་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ཅ་བའི་གཞན་གྱི་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཁོ་ན་དང་། ལ་ཉལ།
 ལ་རང་དོན་གྱི་སྒྲགས་ལྟ་བུའི་རང་གི་རྣམ་རིག་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་
 བོ་ལྟར་ན་ལྟ་སྟེ་དང་གྲགས་པ་སྒྲགས་རྣམ་རིག་ལ་མི་སྟོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་རྣམ་རིག་བཤད་པ་དང་འགལ་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པས་ཆོས་བསྟན་པ་དང་ཚུར་ཤོག་གི་རྣམ་རིག་ལས་རང་གིས་གསོལ་
 པའི་རྣམ་རིག་མེད་པས་རྣམ་རིག་ལ་མི་སྟོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། དེ་
 དག་གི་སྐྱོ་སྐྱར་ཐར་པའི་སྒྲུམ་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པ་
 མ་ཡིན་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟེ་ལྟ་བོ་དང་གྲགས་པ་ལ་སྒྲགས་པ་དག་གི་སྟེ། སྟོན་གྱི་སྟོན་
 ལས་ཀྱི་དབང་སྟེ་བསམ་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་མེད་པར་སྐྱོ་སྐྱར་ཐར་པའི་སྒྲུམ་པ་འཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་
 ཀྱང་། དེ་འོད་སྲུང་གི་བསྟན་པའི་དུས་སུ་རང་རང་གི་མཁན་བོ་ལྟར་སྟོན་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲགས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་
 རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདིས་རྣམ་
 རིག་ནི་རང་གིས་གཞན་ལ་ལེན་འདོད་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་རིག་དང་སྟོབ་
 དཔོན་ལྟ་བུས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆོག་རྣམ་པར་རིག་པའམ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་རིག་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་བྱེད་སྒྲགས། ཞེས་པའི་རང་
 འགྲེལ་ལས། སྐྱོ་སྐྱར་ཐར་པའི་སྒྲུམ་པ་ནི་གལ་ཏེ་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་པར་

བྱེད་ལ་འདི་ཡང་གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་ན་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་
འཐོབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་མེ། རྟགས་རྒྱུར་དང་པོ་ནི། འདི་ཡང་གཞན་
ལ་སྟགས་གྱིས་བཤད། རྟགས་རྒྱུར་གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་(༡༧)འདི་ལ་གཞན་གྱིས་
རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལ་གཞན་དེ་
ཡང་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་གཞན་དགོས་ཀྱི་རེ་རེ་གཞན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་
ལ་ལུང་དེ་མི་སྒྲིམ་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་པས་ཆོག །

དེས་ན་འདི་ལོ་ཆོག་གསུང་བ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་ཕན་ཚུན་དུ་གོ་བར་བྱས་
ནས་ཐོབ་པ་དགོས་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་བཅུའི་དེ་ལྟར་མ་ཆང་བ་རྣམས་ལ་སྟོམ་པ་འཐོབ་
དུས་གཞན་གྱི་དག་ཡོད་ཀྱང་ཆོག་པ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལས་ཆོག་ཆེན་མོ་ལས། ལྷ་
ཕྱིར་འདུལ་འཛིན་མང་པོ་སྟོན་ཆོག་བཅུ་ཞེས་ན་ཡམས་སུ་གསུངས་པ་སྟགས་གྱི་དགོངས་
པ་ལུང་རིག་རྣམ་པར་དག་པས་བཤད་ཡོད། འཕགས་བོད་ཀྱི་དབྱེད་ལྡན་ལ་ལན་རེ།
ལྷ་ལྷེ་དེས་འཇུག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་སྟོན་པས་
བཀའ་སྩལ་པ། བྱེད་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཟེར་ཅིག །ལྷན་རིང་
པོར་མི་བདེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དས་ནི་བདུད་རྩི་ཐོབ་པོ། །སངས་རྒྱས་སོ། །ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའོ། བྱེད་ཅག་གིས་འོག་ཁྱིམ་ལ་འདི་ལྟར་མ་བཅས་སམ། ཞེས་བཀའ་སྩལ་པས་
དེ་དག་དགོ་སྟོང་དུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་ན་ཡང་དགོ་སྟོང་དག་མཐའ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འཇུག་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དགོ་སྟོང་མ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འབོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་རྩྭ་ཚུལ་ནི་ཐུན་ཆོག་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཁོ་ན་གིད་མ་མཐོང་བ་དང་གསོལ་
བ་དང་བཞིའི་ལས་གྱིས་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དགོ་སྟོང་ལྷ་ལྷེ་དག་
ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལོ་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ལྷ་དགོ་སྟོང་ལྷའི་

ནང་གི་སྒྲོང་བའི་དགོ་སྒྲོང་ཁོ་ནར་སྒྲུར་བ་དང་། ཡང་ཐོན་ཁ་ཅིག་ལ། ཐེག་པ་ཆེ་རུང་གི་
 རྩད་པར་འབྱེད་སྐད་ལོ། །དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ལཱ་ལྷེ་སྒྲོང་བའི་དགོ་
 སྒྲོང་དང་། དགོ་སྒྲོང་གི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 གང་ཞིག་ བྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་(༡༡ན)གྲུབ་སྟེ། དུན་ཆེགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས།
 འདི་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲོང་བའི་བྱིར་དགོ་སྒྲོང་། ཞེས་བྱ་སྟེ། ལཱ་ལྷེ་དེ་དག་
 ཀྱང་ཆོས་བཞིན་གྱིས་སྒྲོངས་པའི་སྒྲོད་པས་སྒོག་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། བཙུག་ལྷན་
 འདས་གྱིས་དགོ་སྒྲོང་དག་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དུན་ཆེགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས། ཡང་ན་དགོ་སྒྲོང་གི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་
 ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་དགོ་སྒྲོང་ལཱ་ལྷེ་དག་པོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་དེའི་སྟོན་ནས་ཡིན་པ་འང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལཱ་ལྷེ་ཡི་
 ཤེས་ཁོང་རུང་དམ། དེས་འཇུག་གིས་བསྟན་པར་རྫོགས་པའི་ཐ་སྙད་མཛོད་འགྲེལ་དང་
 ལུང་ལས་བཤད་པ་འདི་ལས་གཞན་དུ་སྒྲུས་ཀྱང་བཤད་པ་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིར།

སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་རྒྱ་གང་ལ་བཞེན་ནས་
 ཐོབ་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། རུས་གྱི་དང་། བསྟན་གནས་གྱི་དང་། དགོ་བསྟན་གྱི་དང་། ཆེ་རུང་
 གི་དང་། ཐམས་ཅད་གྱི་རྟེན་སྒྲུབས་འགོ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་རྩད་པར་དུག་ །དང་པོ་ནི།
 ཅུ་བར། རི་སྒྲིད་འཛོ་དང་ཉིན་ཞག་རྩ། སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་སྒྲུངས་པར་བྱ། ཉིན་ཞག་
 བཡི་སྒྲོམ་མིན་མེད། །དེ་དེ་ལྟར་ནོད་མེད་ཅེས་གྲགས། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། སོ་ཐར་རིས་བརྒྱད་པོ་དེ་རུས་གྱི་སྒོ་ནས་རི་སྒྲིད་འཛོ་སྒྲོམ་པ་དང་ཉིན་ཞག་གི་

སྒྲིམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གཞན་སྔ་ཐར་རིས་བདུན་ཇི་སྟོན་འཛོལ་བར་དུ་ལེན་པ་དང་།
བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་གཅིག་དུ་ལེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིམ་པ་ལེན་པའི་
དུས་ཀྱི་མཐའ་ལ་སྒྲིག་གི་མཐའ་དང་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་
བར། ཇི་སྟོན་འཛོལ་དང་ཉིན་ཞག་དུ། སྒྲིམ་པ་ཡང་དག་སྒྲུང་བར་བྱ། ཞེས་བྱུང་། དེས་
ན་བསྟེན་གནས་དུས་གཅིག་ལ་ལེན་ནའང་ཆོ་འཕྲུལ་ལྟ་བུའི་སྒྲིམ་པ་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཉི་མ་
རེ་རེ་ཞིང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྒྲུང་ཞེས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉི་མ་སྔ་སྔ་ལ་སྒྲིམ་པ་
སྒྲིམ་བཅུང་བྱི་མ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲིམ་པ་བྱེད་ལ་སྒྲིག་སྒྲིམ་པ་ནི་
ཉིན་ཞག་བསྒྲིམ་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་
སྒྲིམ་པ་ལ་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་གྱིས་མ་(༡༩བ)བྱེད་པར་ཐལ། སྔ་ཐར་སྒྲིམ་པ་གི་
པའི་འོག་དུ་སྒྲུངས་ཀྱང་ལེན་པའི་ལུས་དང་བྱི་མའི་ལུས་གཉིས་འགྲོ་བའམ་འཕེན་བྱེད་
སྔ་སྔ་པ་ཡིན་པས་སྒྲིམ་པ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ལུས་དྲེན་དེ་ལ་སྒྲིམ་པ་མ་བྱས་
པའི་རྒྱ་མཚན་དང་མི་དྲན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲིམ་པ་མི་སྒྲིམ་པ་ལུས་དྲེན་དེས་ཉིན་ཞག་
གི་འོག་ཞག་ལྟ་འམ་བརྒྱ་སྒྲིམ་པ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་མེད་པའི་
བྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་རྒྱུ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་ཇི་སྟོན་འཛོལ་འོག་དུ་ནི། ཞེས་
པ་ནས། ཡང་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཞག་ལྟ་འམ་ཞག་བརྒྱ་ཡང་རུང་སྟེ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་
པ་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མང་པོ་སྒྲིམ་པ་ལ་སྒྲིག་གིས་གོགས་
བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་སྒྲིམ་པ་དཔོན་ན་རེ། དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅོམ་
ལུན་འདས་ཀྱིས་བསྟེན་གནས་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཁོ་ནར་བཅས་པ་འདིས་
གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྔ་ཐར་སྒྲིམ་པའི་ཐོབ་གཏོང་རྣམས་སྐབ་པའི་བཅས་
དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར་སྒྲིམ་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས།

གང་ཉིད་ཞག་གཅིག་བསྟེན་གནས་ཁོ་ན་བསྟན་པ་འདིས་གཤམ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ན་ཟླ་བ་རེ་རེ་ཞིང་ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་བྱུང་ངོ་ཅོག་ལ་དུས་གཅིག་
ཏུ་བྱུངས་ན་འང་སྟེ་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱུངས་པ་དེ་ཟླ་བ་དེའི་ཆོས་བརྒྱད་ལྟ་བུའི་ཞག་ངོ་མ་གཤམ་
ཀྱང་སྟོམ་པ་ཉི་མ་ཤར་དུས་སྟེ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྟེས་ཀྱང་མ་གཤམ་པར་ཟན་ཟོས་
ཟིན་ཀྱང་སྟོམ་པ་གསལ་བའི་བྱིར་དུ་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། གང་གིས་
ཆོས་བརྒྱད་ལ་རྟག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་ཡང་དག་པར་བྱུངས་
པར་བྱས་པ་དེས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་འོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས། དེས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་འོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོམ་པ་ནི་སྟོང་
པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉི་མ་འཆར་
བའི་ཆོ་ཁོན་སྟེ། །(༡༩ན)ཟན་ཟོས་ནས་འོད་པ་ནི་གསལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་ནི་གང་སྟེལ་གྱིས་དོགས་པ་སྤར་ནས་སྟེས་ན་ལེན་དོན་མེད་
པར་བཤད་པའི་ལན་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འོད་པའི་བྱིར།
འདིའི་དུས་ལ་འདུས་བཟང་ན་རེ། བསྟེན་གནས་ཞག་ལས་མི་སྟེ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་ཞག་གི་འོག་ཏུ་མི་སྟེ་བར་གཟིགས་ནས་བཅས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་གང་སྟེལ་ལས།
སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ། འདུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་དོན་དག་ལ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
པ་མ་ཡིན་པས་རྟོག་གི་བདེ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་མི་རུས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས་ཞེས་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས། དེ་ལ་བྱེ་སྟེ་ན་རེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དེ་ལྟར་གཟིགས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དབང་པོ་འདུལ་དཀའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཉིན་ཞག་གི་དུས་ཅན་མཛད་པའི་བྱིར་ཞེས་
ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་འདུས་བཟང་ན་རེ། འོ་ན་ཡུད་ཅམ་མམ་མཆན་མོ་ཅམ་གྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། དབང་པོ་ཆོས་འདུལ་དཀའ་བ་ཉིན་ཞག་ཆང་མར་མི་རུད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདུལ་དཀའ་

བ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཉིན་ཞག་བརྟན་ན་དབང་པོ་ཆེས་འདུལ་དཀའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཡུད་
ཅམ་མམ་ཉིན་མོ་ལམ་མཚན་མོ་ཅམ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བརྟན་ཅེས་སྒྲུབ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

དེ་ལ་བྱེ་སྒྲུབ་རེ། རི་སྐད་ཅོད་ཚུལ་དེ་དག་མི་འབད་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལྟར་བརྟག་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་འདྲའི་ཡུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དེ་ལྟར་
བརྟགས་ག་ལ་རུས། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་སྒྲུས་པ་རི་སྐད་
བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་བརྟགས་ག་ལ་རུས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་ན་རེ། དེ་ཕྱིན་ཆད་སྟོམ་པ་སྒྲེབ་ཡང་རིགས་པ་སྒྲར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་
བར་ཐལ། ལུས་རྟེན་བསམ་སྒྲུབ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱིན་ཆད་
སྟོམ་པ་སྒྲེབ་ཡང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(༡༩བ)ཞེས་དང་། རྒྱལ་
སྐས་མ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱིན་ཆད་སྟོམ་པ། སྐགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། སྟོམ་མིན་གྱི་དུས་ཡོད་དེ། རི་སྐད་འཆོ་བའི་བར་དུ་སྟིག་པའི་ཆོས་ཁས་
སྤངས་པས་སྟོམ་མིན་སྒྲེལ། སྟོམ་མིན་དེ། བསྟན་གནས་དེ་ལེན་པ་ལྟར་ནོད་པ་མེད་
ཅེས་གཤགས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ཉིན་ཞག་པ་ཡི་སྟོམ་མིན་མེད། །དེ་དེ་ལྟར་ནོད་
མེད་ཅེས་གཤགས། །ཞེས་སོ། །གཤགས་ཞེས་པའི་སྟོམ་མིན་རི་སྐད་འཆོ་བ་ཡང་མི་རུང་
བར་ཐལ། སློབ་དཔོན་སྐགས་གྱིས་སྟོམ་པའི་བསྟོག་ལྟ་མ་ཡིན་ཡང་སྟོམ་པ་ལྟར་རི་སྐད་
འཆོ་དང་ཉིན་ཞག་པ་གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་མེད་སྟོམ་དུ་མ་རངས་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
གང་སྟེལ་ལས། གཤགས་ཅེས་པའི་སྒྲུས་ནི་མ་རངས་བར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལེན་ཚུལ་དང་། བསྐབ་བྱ་དང་། ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་བྱུང་བར་
བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དམའ་བར་འདུག་སྒྲུས་བསྒྲུས་པ་ཡིས། །མི་བརྟན་ནམ་

ནི་ནངས་པར་དུ། །བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་ཚང་བར་ནི། །ནངས་པར་གཞན་ལས་ནོད་
 པར་བྱ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། །བསྟེན་གནས་གྱི་ཚྲོམ་པ་ལེན་ཚུལ་ཁྱད་པར་
 སྟག་ལུན་དགོས་ཏེ། ལུས་པའི་ཁྱད་པར། སྒྲ་པའི་ཁྱད་པར། སྒྲོད་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར།
 སུས་གྱི་ཁྱད་པར། ཡན་ལག་གི་ཁྱད་པར། ལེན་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་སྟག་དགོས་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། རྟན་དམའ་བར་བསམ་མོ་བརྟུག་གམ་ཅོག་བསམ་ཐལ་མོ་སྦྱར་དགོས་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མ་གྲུས་པ་ལ་ཚྲོམ་པ་མི་སྦྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ནད་
 པ་ནི་མི་གཏོགས་སོ། །མ་གྲུས་པ་ལ་ཚྲོམ་པ་མི་སྦྱེ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། འཕོག་པ་པོའི་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་སུས་
 མཉམ་སྒྲས་པ་དང་། ཚྲོན་དུ་སྒྲས་ན་མི་སྦྱེ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཞན་གྱིས་
 འཕོགས་པ་དང་རང་གིས་ནོད་པ་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། འཕོགས་པ་
 དང་ནོད་པར་མི་འགྲུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱར་རམ་ཁ་མཉམ་དུ་སྒྲ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། (༡༤ན)མི་བརྟུན་པ་ནི་རྟུན་ནར་མ་
 མ་གཏོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བམ་ལངས་ནས་སང་ཉི་མ་
 མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་ནོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉིན་ཞག་གཅིག་ཚང་དགོས་པའི་
 བྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡན་ལག་ཚང་བར་ནོད་དགོས་མ་ཚང་ན་ཚྲོམ་པ་མི་སྦྱེ་བའི་བྱིར་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་བརྟུད་ཚང་བར་ནོད་པར་བྱ་ཡི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྟག་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་དག་སྦྱོང་ནས་དག་བསྟེན་གྱི་བར་ཚོག་
 ཤེས་པ་གཞན་ལས་ལེན་དགོས་བདག་ཉིད་ལས་མི་སྦྱེ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞན་
 ལས་ནོད་དགོས་པ་ངས་ཅན་ཡིན་པས་རྟུན་དབང་གིས་དམིགས་བསལ་མི་རུང་བའི་
 དེས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ལས་ནོད་པར་བྱ་ཡི་བདག་ཉིད་
 ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་ལྟོས་པས་ནི་རྟུན་ཡོད་ཀྱང་མི་འདའ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ། །

ཉམས་པར་བྱེད། བློ་སྟོན་ཆེ་མཐོ་དང་སྤྱ་གར་སྟགས་བསྟན་ན་དྲེགས་པ་སྟེ་བས་དེས་
སྤྱར་དུ་ཚུལ་འཆལ་བསྟེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ཡིས་དུན་ཉམས་དྲེགས་པར་འགྱུར། །
ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དྲེགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐག་
མི་རིང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱད་ན། རྒྱ་གར་གྱི་པཌ་ཆེན་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། ཏུས་མ་ཡིན་
པའི་ཟས་སྟོང་བ་ཁོ་ན་འདིར་བསྟེན་གནས་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་འདིའི་ཡན་ལག་
ཡིན་པར་འདོད་དེ། ལྷགས་པ་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་བྱས་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་འདོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་ཏུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྟོང་བ་ཁོ་ན་
འདིར་བསྟེན་གནས་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་འདིའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལ་འོ་ན་སྟོན་པས་འབོག་ཆོག་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་འདིས་བདག་འཕགས་
བདག་པཅོམ་པའི་རྗེས་སུ་སྟོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་བགྱིད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྟོན་པས་ཆོག་པར་དང་པོར་ཏུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྟོང་བར་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པ་འདིས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྱབ་སྟེ། ཏུས་མིན་གྱི་ཟས་སྟོང་བ་ཡན་ལག་གི་
གྲངས་བརྒྱད་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡིན་ན་ནི་ཏུས་མ་
ཡིན་པའི་ཟས་སྟོང་བ་བཀའ་སྤྱལ་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དག་པཅོམ་པ་འདིས་བདག་
འཕགས་པ་དག་པཅོམ་པ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་སྟོབ་པོ་(༡༥)རྗེས་སུ་བགྱིད་དོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་མདོའི་ཆོག་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་གང་གི་ཡན་ལག་ཡིན་
པའི་བསྟེན་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་གང་གི་ཡིན་པའི་བསྟེན་གནས་གཞན་དེ་གང་ཞིག་ཡིན། ཞེས་གསུངས།
དེ་ལ་བྱེ་སྤྲུལ་མ་ལྱབ་སྟེ། ཏུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྟོང་བ་བསྟེན་གནས་དང་བསྟེན་གནས་

ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལས་ཡང་ཡིན་ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྒྱུ་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་དང་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡན་ལག་འདུས་པའི་ཡན་ལག་དེ་ཡན་ལག་དང་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གིང་རྟའི་ཡན་ལག་དང་དབྱང་གི་ཡན་ལག་བཞི་དང་སྒྲུབ་སྟེ་མ་ལུ་པ་བཞིན་ཞེས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྒྲུབ་རྒྱུ་མ་ན་རེ། ཞེས་པ་ནས། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྒྲོང་བ་ནི་བསྟོན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གྲང་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་གསུང་ན་རེ། དེའི་དབུ་དོན་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་དང་སོགས་སྒྲུས་ཆོས་རབ་རྒྱ་རྒྱུ་འབྱེད་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་པས་མ་གཏོག་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་འདོད་མི་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གཅིག་ལ་རང་དང་རང་གི་ཡན་ལག་རྒྱ་འཛོག་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐྱེས་མ་ལས། དེ་དག་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་བྲག་རྒྱ་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ལུགས་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་སོགས་སྒྲུབ་དེ་ལས་སོགས་བྱེ་མའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཟེར་ན་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་དུས་སུ་འཕགས་ལས་བརྒྱད་མེད་པར་ཐལ། དེའི་སྟོན་དུ་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ལྟ་བུ་བརྒྱད་དེར་མ་སོང་པའི་བྱིར་(༡༥བ)ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱད་ཅིག་མ་དང་པོར་སྒྲེས་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་སྒྲུབ་རྒྱ་བར་ཡན་ལག་བཞི་གཅིག་གསུམ་འཛོག་རྒྱལ་སློབ་དཔོན་དང་མདོ་མེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རང་ལུགས་ཡིན་ལ། བྱེ་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཚད་རྒྱལ་འདིས་ཤེས་སོ། །འདི་པོད་ཀྱི་ཡི་གེར་གསལ་བོར་མ་བཤད་ཀྱང་རང་འགྲེལ་

ཐོགས་པར་ཤེས་འདོད་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱིས་སོ། །

ཡང་བོད་གྱི་ཁ་ཅིག་སྡོམ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་བྱེ་སྒྲུལ་བསྟེན་གནས་
 དག་སྤོང་ཁོ་ནར་ལེན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་འཛོག་གི་མདོ་ལས་དག་སྤོང་
 དང་བྲམ་ཟེས་ཀྱང་སྟེར་བར་བཤད་ཅིང་། ལུང་སྡེ་བཞིའི་སྒྲོར་ནས་ཁྱིམ་བདག་མགོན་
 མེད་ཟས་སྒྱིན་གྱིས་ཀྱང་བྱིན་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཡང་མདོ་སྡེ་བའི་ལྷགས་ལ་བསྟེན་
 གནས་དུད་འགོ་སོགས་ལ་འང་སྟེ་ལ་ནོད་ལུལ་དག་བསྟེན་ལ་འང་རུང་བ་འདིའི་བྱད་ཆོས་
 ཁོ་ནར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉིན་ཞག་མ་ཆང་བའི་བསྟེན་གནས་དང་ལྷ་ཁྱ་
 སོགས་ལ་བྱིན་པ་ལེགས་སྤྱད་ཅམ་ཡིན་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ད་ལྟ་
 བོད་དུ་འགྱུར་བའི་འདུལ་མདོན་གྱི་བསྟེན་གནས་འབོག་ཆོག་གནས་འཛོག་གི་མདོ་ལས་
 གཞན་དུ་མ་བཤད་པས་བྱེ་མདོའི་འབོག་ཆོག་མི་འདུ་བའི་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་
 འགེལ་ལས། དེ་ལས་གཞན་དུ་མཐོས་པ་ནི་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་གྱི་བསྟེན་
 གནས་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས། དེ་ལས་གཞན་
 ཉིན་ཞག་མ་ཆང་བ་དང་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་སྟོག་གཅིད་ལྷ་བྱ་རེ་རེ་འཇག་ཉིས་སམ་གསུམ་
 ལ་སོགས་པ་ཅམ་སྤོང་བར་ཁས་སྤངས་པ་དང་བདག་ཉིད་གྱིས་སྤངས་པ་ནི་ལེགས་པར་
 སྤྱད་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་གྱི་སྡོམ་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་། ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་
 ལས། བསྟེན་གནས་གྱི་སྡོམ་པ་འབོག་པའི་ཆོག་ནི་འདུལ་བ་ལུང་དང་འདུལ་བའི་བསྟེན་
 བཅོས་གང་ནས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཆོག་ནི་གནས་འཛོག་གི་མདོ་ལས་
 རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་མ་ཁས་མཆོག་
 ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཨོ་པོས་ཇི་སྟིད་(༡༥ན)འཆོའི་བར་དུ་ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་
 དེང་ནས་སང་ཉི་མ་མ་ཤར་བར་དུ་སྡོམ་པ་ལེན་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོ་འབྱུལ་ཆེན་པོའི་
 ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྷའི་བར་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་དེང་ནས་སང་ཉི་མ་མ་ཤར་བར་བསྟེན་

གནས་ལེན་པར་གསུངས་པ་དེ། རྟོན་པས་བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་དུ་
གསུངས་པ་མ་དགོངས་པ་མིན་མཆི་ཞེས་བྱུང་བ་བྱེད་པ་དེ་བས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར་བྱུངས་པ་ཡང་ཉིན་ལྷམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉ་སྟོང་བརྒྱད་གསུམ་བྱུང་
ངོ་ཅོག་དང་ཉི་མ་རེ་རེ་ཁིང་ཞེས་པས་ཉིན་ཞག་རེ་རེའི་སྟོན་པར་ཁས་བྱུངས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། བྱུང་བ་ལྟར་བྱི་དོར་ལས། དབྱིག་གཉེན་རང་ལུགས་ལ་ལོ་གཅིག་གི་ཉ་སྟོང་བརྒྱད་
གསུམ་བྱུང་ངོ་ཅོག་ལ། ཞེས་པ་ནས། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཇོ་བོ་ཇེ་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ལ་ངོ་
བོས་མ་དགོངས་པ་མིན་མཆི་ཞེས་བྱུང་བ་པའི་དེ་བས་ཀྱང་མ་དགོངས་པ་མིན་མཆི་ཞེས་
བཞེད་པར་བྱུངོ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལྷ་བ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཉིན་
ཞག་བརྒྱས་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཉིན་སྟོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོ་འབྲུལ་ལྟ་བུའི་ལྷ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཉི་མར་
རེ་རེ་ཁིང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱུངས་པ་དེ་ཉིན་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོས་
གཅིག་གི་བསྟེན་གནས་ལ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཞག་གི་དང་པོ་བྱུང་བ་ན་ཆོས་གཅིག་གི་བསྟེན་
གནས་གཏོང་རྒྱས་གཏོང་བ་དང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་སྟེ་བརྟུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དཔེར་ན་ཇི་སྟོང་འཆོའི་བར་དུ་ལྷ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་ཆོས་བརྒྱད་བྱུང་ངོ་ཅོག་
གི་བསྟེན་གནས་དུས་གཅིག་ལ་བྱུངས་པའི་གང་ཟག་གིས་ལྷ་ངོ་འགའ་ཞིག་གི་ཆོས་
བརྒྱད་མ་གཤམ་ཀྱང་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉི་མ་གང་དུས་ནས་སྟེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
ལས། གང་གིས་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཉལ་དུ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པར་བྱུངོ་ཞེས་སྟོན་དུ་
ཡང་དག་པར་བྱུངས་པར་བྱས་པ་དེས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་བྱུངས་པར་བྱུངོ་ཞེས་དང་།
རྒྱལ་ཐུག་མ་ལས། དེས་ན་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་མོད་པར་བྱུངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་པ་ནི་
སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་(༥༥)དེས་པའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་
མ་འཆར་པའི་ཆོ་ཁོ་ན་སྟེའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བཅ་ཆེན་གང་སྟེལ་གྱིས་

དོགས་པ་བཞུགས་པ་དང་། བཀའ་ཆེན་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱིས་ལན་མཛད་ཚུལ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། དཔྱད་ལྟར་དབང་པོ་དག་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་རྗེས་སུ་ཟུན་
ཟོས་ཀྱང་བསྟེན་གནས་ལེན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལེན་པའི་སྤྲོ་རྩལ་དུ་སྦྱོར་བའང་
མི་འཐད་པ་གང་ཞེས་མི་སྦྱོར་བའང་མི་འཐད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལེན་པའི་སྤྲོ་རྩལ་དུ་སྦྱོར་
སྤྲོ་པ་དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པ་ཉམས་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱིས་སུ་ཞོད་པ་
ཡང་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལེན་པའི་སྤྲོ་རྩལ་དུ་སྦྱོར་བའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་པ་ནི་
གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ཞོད་པའི་སྤྲོ་རྩལ་དུ་ཟོས་པ་ལ་ནི་སྤྲོ་པ་སྦྱེའམ། འོན་ཏེ་མི་སྦྱོར་
གལ་ཏེ་སྦྱོར་ནི་སྤྲོ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ་ཞོད་
པ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་མི་སྦྱོར་དེ་ཉིན་ཞག་པའི་
སྤྲོ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉི་མ་ཤར་ནས་ཟུན་ཟོས་པའི་དུས་བར་དུ་མ་སྦྱོས་ལ་དེ་ནས་
སངས་ཀྱི་བར་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཅི་སྤྲོ་མི་སྦྱོར་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་
ཉིན་ཞག་གཅིག་པ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་བཀྲགས་པ་དང་པོའི་སྦྱོར་བྱེད་ལ་མ་བྱེད་སྤྱེ། ཆེས་བརྒྱད་དེའི་ཞག་
གི་དང་པོ་ཉི་མ་ཤར་མ་ཐག་ཁོ་ནར་སྤྲོ་པ་སྤྲོན་གྱི་ལེན་སེམས་དང་ཆོག་འདི་དབང་གིས་
སྦྱོར་གང་ཞེས། དེ་སྦྱོས་ཀྱང་སྤྲུལ་ལེན་པའང་སེམས་ལ་གསལ་འདེབས་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྲོན་ལེན་དུས་སྒྲོ་དོག་ཅིག་གི་ཆེས་བརྒྱད་བྱུང་དོ་ཅོག་ཐམས་
ཅད་ལ་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྤྲུང་སྤྲུང་དུ་བསམ་པའི་ཀྱན་སྤྲོད་དུ་ཆོག་ཡང་
དེ་ལྟར་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྦྱོར་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་དགོ་བསྟེན་གྱིས་འཕེན་པའི་ཁས་
སྤངས་ལྟར་སྤྲོ་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སྤྲོ་པ་རི་ལྟར་ཁས་
སྤངས་བཞིན། །འཕྲོ་བ་གྱི་ཞེས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་གི་སྤྲོ་པ་ནི་
རི་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་བཞིན་འཕྲོ་བ་པོ། ཞེས་(༡༥)གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟགས་དུ་མས་

གྱི་དགོ་བསྟེན་ནམས་གྱིས་སྒྲོང་(༡༥)ནི་བསྟེན་གནས་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དགོ་
བསྟེན་ནམས་གྱིས་ཀྱང་ཉ་སྟོང་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་གསོ་སྒྲོང་
ལ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་ལའང་བསྟེན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི། སྐབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་
མེད། ཅེས་བྱུང་། འོན་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་འདི་དགོ་བསྟེན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དམ་ཞེན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་གསོ་སྒྲོང་དམ་བསྟེན་གནས་འདི་གཙོ་བོར་དགོ་
བསྟེན་གྱིས་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དེ་དགོ་བསྟེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིས་པ་གང་
ཞེས། ཉིན་ཞག་དེར་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་སོང་སྟེ་བསྟེན་གནས་ནོད་པ་
གཞན་ལའང་བསྟེན་གནས་སྟེ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱང་སྐབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དེ། སྐབས་འགོ་ནི་སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་སྐབས་
འགོ་ཚུལ་བྱེད་བྱས་ནས་བསྟེན་གནས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། འདིའི་སྐབས་
འགོ་ནི་ཆོག་ལ་འཛོག་པས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་ལེན་པ་པོས་བརྗོད་ནས་སྐབས་འགོ་
མ་བརྗོད་པའམ་དགོན་མཆོག་ལ་ལོག་ལྟའམ། ཐེ་ཆོམ་ཟན་སྐབས་འགོ་བརྗོད་ན་མི་
སྟེ་བ་གང་ཞེས། དགོན་མཆོག་ལ་ལོག་ལྟའམ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་མ་ཡིན་པར་བྱུན་པས་ཆོག་
བརྗོད་མ་ཤེས་ཀྱང་མེས་ཀྱིས་སྐབས་འགོ་དང་སྟོམ་པ་ལེན་ན་སྟེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྱུབ་སྟེ། རང་འགྲོལ་ལས། མི་ཤེས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་གྱི་
གང་སྟེལ་ལས་མི་ཤེས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་ནོད་
པར་བྱེད་པས་བརྗོད་པ་མ་བྱུང་བ་སྟེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་ལོག་
པར་ཞུགས་པའི་བསམ་པ་ཅན་ལ་སྟོམ་པ་མི་སྟེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་སྐས་མ་
ལས། ལོག་པར་ཞུགས་པ་སོགས་གྱིས་སྐབས་འགོ་བྱས་ཀྱང་མི་སྟེ་བར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྱུབ་སྟེ། རང་འགྲོལ་ལས། མི་ཤེས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། དེ་མ་བཙོད་ཀྱང་སྟེ་པའི་དམིགས་པས་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གང་སྟེ་ལ་ལས། གང་ཞིག་(༡༥ན)མི་སེས་པས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བ་ཡིན་གྱི། ལོག་
 པར་ཞུགས་པའམ་ཐེ་ཆོས་ཟེ་བས་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་སྐྱབས་སུ་མ་
 མོང་ཡང་བསྟེན་གནས་གྱི་ཚྭ་བ་སྟེ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགེ་བསྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དགེ་བསྟེན་ནི་ད་དུ་ཁས་བླངས་པས། །ཞེས་
 པ་ནས། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུངས་ཞེས་གསལ། །ཅེས་གསུངས། མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་
 ལས། །མིང་ཆེན་འདི་ལྟར་བྱིས་པ་གོས་དཀར་པོ་བགོས་པ། སྟེས་པ་ཡོད་དབང་པོ་དང་
 ལུན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མོང་ཞིང་བདག་དགེ་བསྟེན་
 དུ་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཆོག་དུ་ཡང་སྟེན་འདི་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་དགེ་བསྟེན་དུ་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་ན། དེའི་དོན་སྐྱབས་འགོ་ཁོ་ནས་དགེ་བསྟེན་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཉི་
 འོག་བྱེ་སྒྲ་བ་ན་རེ། འགྱུར་ཏེ། ཚྭ་བ་མེད་ཀྱང་སྐྱབས་འགོ་ཅམ་གྱི་དགེ་བསྟེན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཅིའི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཁོ་ནས་དགེ་བསྟེན་
 དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཉི་འོག་པ་རྣམས་ན་རེ། འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྒྲ་ན་རེ། དེ་ཅམ་གྱིས་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་དགེ་བསྟེན་
 གྱི་ཚྭ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཚྭ་བ་
 མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་འོག་པ་རྣམས་ན་
 རེ། འོ་ན་མདོ་ལས། འདི་ཅམ་གྱིས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚྭ་བ་མེད་པའི་
 སྐྱབས་འགོ་ཅམ་གྱིས་དགེ་བསྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་གང་མདོ་
 ལས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། གལ་ཏེ་ཚྭ་བ་མེད་པར་
 དགེ་བསྟེན་མ་ཡིན་ན་མདོ་ལས་བཤད་པ་འདི་ཅམ་གྱིས་དགེ་བསྟེན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་ཇི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། མདོ་

དེ་དང་མི་འགལ་བར་ཐལ། བདག་དགེ་བསྟེན་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་དགེ་བསྟེན་ཉིད་
 དུ་ཁས་སྤངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལས་སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དེ་ལས་ཀྱང་
 བདག་དགེ་བསྟེན་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ། (༡༥བ)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགེལ་
 ལས། འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་དགེ་བསྟེན་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པ། དེ་ཁོ་ན་
 ལས་འདིའི་སྡོམ་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་སྡོམ་པ་སྟེ་
 རྩལ་དང་འདོད་པ་དེ་འཐད་དེ། དཔེར་ན་དགེ་སྦྱོང་དང་དགེ་རྩལ་ལ་སྡོམ་པ་སྟེས་ཀྱང་
 བསྐྱབ་བྱ་བ་ཆོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྡོམ་པ་མེད་པར་དགེ་རྩལ་སྦྱོང་མི་
 རིགས་པ་བཞིན་དགེ་བསྟེན་ལ་འང་སྡོམ་པ་མེད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། བསྟན་
 པ་དགེ་སྦྱོང་བཞིན། ཞེས་དང་། རང་འགེལ་ལས། རི་ལྟར་དགེ་སྦྱོང་དང་། ཞེས་པ་
 བསྟན། ཞེས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྒྱམས་ཀྱང་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལྟར་དགེ་བསྟེན་ཡང་དེ་དང་
 འདྲ་བས་སྡོམ་པ་མེད་པར་དགེ་བསྟེན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 ལྷ་གཅིག་སྟོང་པའི་དགེ་བསྟེན་དང་། སྐུ་གསུམ་སྟེ་ལྷ་འགའ་སྟོང་པའི་དགེ་བསྟེན་ལས་
 ཆེར་སྟོང་པའི་དགེ་བསྟེན་ཡོངས་ཆོགས་སྟོང་པའི་དགེ་བསྟེན་བཤད་པ་རྣམས་ཅི་ལྟ་རུར་
 འཐད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགེ་བསྟེན་ཐམས་ཅད་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྡོམ་པས་བསྐྱམ་
 པ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། ཚུད་པ་དེའི་སྟོན་མེད་དེ། དང་པོར་
 དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱང་བར་ཁས་སྤངས་ནས་ཕྱིས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་
 གམ་གཉིས་སམ་གསུམ་བཞི་གང་རུང་ངས། ལུ་པོ་དེ་བསྐྱང་བ་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་སྟེ་
 གཅིག་དང་། ལྷ་འགའི་དང་། ལས་ཆེར་གྱི་དང་ཡོངས་ཆོགས་གྱི་དགེ་བསྟེན་དུ་གསུངས་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་ཅེས་པ་སྟོབ་དཔོན་མ་རངས་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་
 བསྟན་བྱི་དོར་ལས། གསུམ་ཅེས་པ་ནི་མ་རངས་པའི་ཆོག་སྟེ། དབྱེག་གཉེན་རང་ལྷགས་
 ལ་སྡོམ་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་འཆལ་ན་དེ་ནི་དགེ་བསྟེན་མ་ཡིན་པར་སྟེ་གཅིག་སྟོང་

པའི་དགོ་བསྟེན་གང་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཁུ་བ་མི་རིགས་ན། ལན་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མིན་ཏུ་འབྱུང་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱལ་བྱིས་ས་
 ཉམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྣ་གཅིག་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་འབྲང་ལ་ལན་
 ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་(༡༧ན)ཕྱིར། དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་
 གཉིན་ནི་ལེན་དུས་ནས་སྣ་གཅིག་གམ་གཉིས་སོགས་རང་གི་ཅི་ཙམ་སྤང་རྒྱས་པ་སྤངས་
 བས་དེ་ལྟར་བསྤང་བ་ལ་སྣ་གཅིག་སྟོད་པ་དང་སྣ་འགའ་སྟོད་པ་སོགས་བཞེད་པ་འབྲང་
 དེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། མིང་ཆེན་འདི་ན་དགོ་བསྟེན་སྟོག་གཅོད་པ་སྤངས་ནས་སྟོག་གཅོད་
 པ་ལས་སྤར་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། མིང་ཆེན་འདི་ཙམ་གྱིས་ན་དགོ་བསྟེན་བསྤབ་པ་ལས་སྣ་
 གཅིག་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཐུབ་བཞུན་གྱི་
 རོར་ལས། དེས་ན་དང་པོར་ལེན་པའི་ཆེན་སྣ་གཅིག་དང་། སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། སྟོམ་པ་མེད་པའམ་མ་ཆང་བའི་དགོ་སྟོང་དང་དགོ་རྒྱལ་ཡང་རུང་
 བར་ཐལ། སྟོམ་པ་མེད་པའམ་མ་ཆང་བའི་དགོ་བསྟེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རང་
 འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྟོམ་པ་མེད་པའམ་མ་ཆང་བར་ཡང་དགོ་བསྟེན་དུ་འགྱུར་ན་དགོ་
 སྟོང་དང་དགོ་སྟོང་དག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ། མ་
 རྒྱབ་ཟེར་ཞིང་སྤྱབས་གསུམ་འཛིན་ཙམ་གྱི་དགོ་སྟོང་དང་དགོ་རྒྱལ་དང་སྣ་འགའ་སྟོད་
 པའི་དེ་གཉིས་སྟོན་པས་གསུངས་པར་ཐལ། སྤྱབས་གསུམ་འཛིན་ཙམ་གྱི་དགོ་བསྟེན་
 དང་སྣ་འགའ་སྟོད་པའི་དགོ་བསྟེན་སོགས་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས་
 སྤངས་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དགོ་བསྟེན་ནི་སྟོམ་པ་མེད་པར་ཡང་བདགས་
 གྱི་དགོ་སྟོང་དང་དགོ་སྟོང་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་བཞུན་གྱི་
 རོར་གྱི་དགོངས་པའོ། །དཀའ་བའི་གནད་ལེགས་པར་བརྟེན་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་སྟོམ་པ་ཆེ་རུང་ནི། རུང་དུ་ལ་སོགས་ཡིད་ཇི་བཞིན། ཞེས་གསུངས། ཤེས་

བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ལེན་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་
རྒྱང་རྒྱ་དང་ལ་སོགས་པས་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་རྣམ་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དག་བཅོམ་ཁ་ཅིག་གི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལས་
ཆེ་བའི་སྐྱེའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དག་
བཅོམ་པ་ལ་ཡང་སོ་སོར་ཐར་པའི་རྣམ་པ་རྒྱང་(༡༧བ)རྒྱ་ཡོད་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་
ཆེན་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལ་པ་སྐྱབས་འགྲོའི་རྟེན་ནི། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །སངས་རྒྱས་
དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སྒྲོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ཁྱེད་ཀྱི་འདས་ལ་སྐྱབས་
སུ་འགྲོ། །ཞེས་བྱང་། འདི་ལ་གཞུང་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབས་
ལུ་ལ་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྒྲོབ་པ་དང་། དགེ་འདུན་བྱེད་
བྱེད་པའི་ཆོས་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་གཉིས་ཀ་དང་ཆོས་རྒྱང་འདས་གསུམ་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་འཕགས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་མ་ཡིན་
ཟེར་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་
ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱད་ལུན་གྱི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
ཁྱོད་རང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ནི་ཞེས་པ་ནས།
ཡང་ན་གང་དག་བརྟེན་པས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་
ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་སྒྲུབ་ན་རེ། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཅི་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་མ་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་
 དོན་འགྲུབ་ཀྱི་གཞུགས་དང་། བྱེ་མ་ཤུ་ཐུབ་པའི་གཞུགས་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཅི་རྩ་མ་དང་བྱེ་མར་ཡང་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤྲུང་བ་
 མེད་པར་ཐལ། མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་ཁོན་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་
 བྱེ་སྒྲུབ་ན་རེ། མ་ཐུབ་སྟེ། རྟོན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་དེ་དག་ལ་ཡང་གཞོད་པ་བྱས་པའི་
 བྱིར་ཟེར། དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་ཁོན་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བསྟན་བཅོས་སྟེ་བདུན་ལས་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་གདགས་
 (༡༠ན)པ་ལས། གང་ཞིག་སངས་རྒྱལ་ལ་སྒྱུབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ཡང་མི་སྒྲོབ་པ་སངས་
 རྒྱལ་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་དག་ལ་སྒྱུབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྲུབ་
 སྟེ། སངས་རྒྱལ་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་པས་རྟོན་གཞུགས་སྤངས་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཏུ་མ་
 བཀག་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱལ་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་འབྱུང་སྟེ།
 དེའི་བྱིར་རྟོན་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཏུ་མ་བཀག་པས། དེ་ནི་ཀླན་ཀར་མི་རུང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་རྟོན་གང་ཟག་ལ་བྱེད་གཞུགས་སྤངས་སངས་རྒྱལ་ཡིན་
 པར་མི་འདོད་ཟེར་ན། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་རྟོན་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཏུ་མ་བཀག་
 ཅིས་པའི་རྟོན་དེ་ལ་འཛིག་རྟོན་པའི་སྤངས་པོ་ལྟ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་མེད་པའི་བྱིར། དེའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། དེའི་བྱིར་དེ་
 དག་གི་རྟོན་འཛིག་རྟོན་པའི་སྤངས་པོ་ལྟའི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཏུ་མ་བཀག་པས།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་སྟགས་ཚུད་རྒྱལ་མང་ལ་ལུང་ལས། སངས་རྒྱལ་ཁ་སྒྲོངས་
 འོས་མི་འོས་སྟགས་སེམས་བྱེད་མང་ཡང་མ་སྒྲོས།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་སྒྲིའི་སྒྲུབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། སྒྲུབས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དེ་སྟོན་པ་ལེན་
དུས་ཀྱི་ཆོག་འདི་སྒྲུབས་འགྲོ་ངོས་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས།
དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་ཏེ།
ཁས་ལེན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ལོག་བཤད་
དུ་མ་བཀག་གོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲུབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་དགོན་མཆོག་སྒྲུབས་སུ་ཁས་ལེན་
པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་། འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་བོ་ལྟེ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དག་(༡༠བ)གི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
གང་སྟེལ་ལས། འཁོར་དང་བཅས་པ་ན་ནི་སྤང་བོ་ལྟེ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། མེམས་ཀྱི་
ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཆོག་གིས་སྒྲུབས་སུ་འགྲོ་ཡི་མེམས་མེད་པར་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཡན་ལག་གི་དོགས་གཙོད་ནི། ལོག་གཡེམ་གྱི་རྩ་སྒྲིབ་ཕྱིར་
དང་། ཞེས་བ་ནས། ལྷོས་འགྱུར་ལས་གཞན་བསྐྱང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཙན། མི་ཆངས་སྟོད་སྟོད་བ་དག་བསྟན་གྱི་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་རྩ་མི་འཛིག་པར།
ལོག་གཡེམ་སྟོད་བ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་རྒྱུར་མར་ལོག་པར་གཡེམ་
པ་དན་སོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་འཛིག་དེན་ན་གྱི་རྩ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱིམ་པས་དེ་སྟོད་
སྟེལ་འཕགས་པས་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་གཡེམ་མི་བྱེད་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལོག་
གཡེམ་གྱི་རྩ་སྒྲིབ་ཕྱིར་དང་། སྒྲིབ་མི་བྱེད་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་

ཅན། ཐོག་མར་དགོ་བསྟེན་ཡིན་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མ་སྤངས་ནའང་སྟོམ་པ་གཏོང་བར་མི་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་ནི་བདག་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་བ་སྟོང་
 རོ། །ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་འཐོབ་གྱི། བདག་གི་རྒྱུ་མར་སྤངས་པའི་བུད་མེད་གྱི་
 རྒྱུ་འདི་ལ་མི་ཚངས་པར་སྟོད་པར་མི་བུའི་ཞེས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར།
 སྟོམ་པ་ནི་ལྟར་ཁས་སྤངས་བཞིན། །འཐོབ་གྱི་རྒྱུ་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་
 སྟེལ་ལས། རྒྱུ་འདི་ལ་ཞེས་བུ་བའི་རྒྱུ་མར་མ་སྤངས་པའི་བུད་མེད་ལ་འོ། །ཞེས་པ་
 བས། གང་གི་ཆེ་རྒྱུ་མར་སྤངས་པ་དེའི་ཆེ་རྒྱུ་མར་གྱུར་པ་ལ་སྟོམ་པ་ཉམས་པ་མེད་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་གི་ཉེས་སྟོད་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་རྒྱུ་སྟོང་བ་དགོ་
 བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པའི་ཡན་ལག་རྩ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དག་གི་ཉེས་པའི་ནང་
 བས་རྒྱུ་འཛིག་ཉེན་ན་གིན་རྩ་སྟོང་ཅིང་སྟོང་སྒྲ་བ་དང་འཕགས་པས་ཆེ་རབས་ཀྱན་རྩ་
 མི་བུད་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐབ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཀྱང་བདག་གིས་དེ་
 ལྟར་མ་བྱས་ཞེས་རྒྱུ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། བྱ་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་(༡༡ན) མ་ཡིན་ཞེན། རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་
 རྟེ། རྒྱུ་སྟོང་གི་རྩ་སྟོང་ཕྱིར་དང་། །སྒྲ་ཕྱིར་མི་བུད་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བཅས་པའི་ཁན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ལས་མྱོས་འགྱུར་སྟོང་བ་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པའི་
 ཡན་ལག་རྩ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མྱོས་འགྱུར་སྤངས་པས་ཡན་ལག་གཞན་
 བསྐང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མྱོས་འགྱུར་འཕྲུང་ན་ཡན་ལག་གཞན་བསྐང་མི་ཐུབ་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། བཅས་པའི་ཁན་མ་ཐོ་བ། མྱོས་འགྱུར་ལས་གཞན་བསྐང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 མོ། །ཆང་འཕྲུང་བ་བཅས་པའི་ཁན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་རྟེ། རང་བཞིན་གྱི་ཁན་མ་ཐོ་བའི་
 མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་ཁན་མ་ཐོ་བ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་
 ཅན་ཁོ་ནས་སྟོད་པ་གང་ཞེས། །ཆང་འཕྲུང་བ་ལ་གཉེན་པོའི་སྒོ་ཁོ་ནས་འཕྲུང་བ་གཅིག་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་ན་རེ། ཟློས་འགྱུར་འཁྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅན་པ་བཅས་རྒྱུད་མཐའ་དག་གིས་གསོ་བར་གནང་བ་གང་ཞིག ། རྒྱ་ནད་པ་ལ་ཡང་ཆང་ཅུ་ཅེས་ཀྱང་མི་འཁྱུང་ཞེས་བཀག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་ལས། བརྩན་པ་ཇི་ལྟར་བློ་གཤམ་བ་གྱི། ཉེ་བར་འཁོར། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མ་གཏོགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ནད་པ་རྣམས་ལ་འང་། ལུང་ལས། དག་སློང་དག་ང་སྟོན་པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་རྣམས་གྱིས་ཟློས་པར་འགྱུར་བ་རྩེ་ཅུ་མོས་ཀྱང་བརྟུང་བར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་ཚུལ་ལ། སློབ་དཔོན་ལྟར་ཟློས་འགྱུར་འཁྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཉེས་པ་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་འདུལ་མངོན་གཉིས་ཀས་བཞེད་དེ། ཉུང་བ་སྟེན་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཆང་ནི་ལན་གཅིག་འཁྱུང་ཀྱང་ཞེན་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀྱང་གནས་གསུམ་པོ་ཆང་དང་མི་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་བསྟེན་པ་ནི་ཆོམ་པ་མེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཉུང་གྲུན་ཏུ་བསྟེན་པས་ངན་འགྲོར་(༡༧)འགྲོ་བར་གསུངས་པ་སོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་ཆང་དང་། སྒྱར་བའི་ཆང་གི་ཁྲད་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་སོགས་བཟའ་བ་ཕབས་དང་སྒྱར་བའི་བརྟུང་བ་དེ་འབྱུང་ཆང་དང་། སྒྱར་གི་ཁྲ་བ་ཕབས་དང་སྒྱར་བའི་བརྟུང་བ་སྒྱར་ཆང་དུ་གང་སྟེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་མ། ཐབས་དང་སྒྱར་བའི་ཨ་རག་སོགས་ཀྱང་སྒྱར་ཆང་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་དེ་དག་བརྟུང་བ་སྒྲེས་རབས་བཞིན་དོར་བར་བྱའོ། །

སྒྲུལ་པ། ཡིད་ལུལ་ཇི་བཞིན་ཡིད་གྱི་གཟུགས་ཅན་དུ། ། དུ་མས་རིག་མིན་དུ་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྟོ། ། སྟོ་དོར་རྒྱ་ཅུལ་སྟོ་གོས་འབུམ་ལྡན་གྱེ། ། གྱེ་མ་མོངས་སེམས་གྱེ་ཁྲོད་ད་ཤོད་

ཅིག །མཁས་མཁས་པ་ཆ་ཆེན་ཆེག་སྒྱུར་གནས་ཅུད། །སྟོང་སྟོང་གསར་བཤད་རྒྱུད་ཏུ་
 ཉེར་བཀྱག་ཆོ། །མང་མང་རྒྱ་བོད་མཁུན་པའི་ཁེངས་སྟོགས་ཀྱན། །དད་དད་ཐལ་སྒྱུར་
 དེ་དེ་གསུང་ངམ་སྒྱམ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པ་ལ། སྡོམ་པ་དང་། སྡོམ་མིན་དང་།
 བར་མ་གསུམ། དང་པོ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང་། བསམ་གཏོན་ཟག་མེད་གྱི་སྡོམ་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་དང་། །ད་ལྟར་བ་ལས་ཐོབ་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། འདོད་བར་གཏོག་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་
 ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ལས་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་དགོ་བའི་སྒྱུར་དངོས་མཆུག་གསུམ་
 གྱི་གཉེན་པོར་སྡོམ་པ་སྒྱུར་དངོས་མཆུག་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་གསུམ་ཐོབ། གཞིའི་ཁྱད་
 བར་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྟོག་ཆགས་དང་། སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་ནགས་ཆལ་སོགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་སྟོག་གཅོད་སྟོང་པ་
 སོགས་དང་། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་ནགས་ཆལ་འཛོམས་པ་སྟོང་པ་སོགས་ལས་ཐོབ།
 ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གདགས་གཞི་ད་ལྟར་བ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ།
 རི་སྐད་དུ། གང་སྟེལ་ལས། དྱི་བའི་དོན་ནི་ལས་སྒྱུར་བ་དང་དངོས་དང་མཆུག་རྣམས་
 དང་། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་གཞི་དག་དང་། རང་བཞིན་
 དང་(༡༡ན)བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དག་ལས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་
 བར་དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། སྒྱུར་དངོས་མཆུག་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྟངས་
 བུའི་གཉེན་པོར་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྟེས་པའི་

བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་ལས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 ཞེས་བ་ནས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒོམ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་མ་ཡིན་པའང་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་བཅས་རང་རེ་རེའི་གཞི་སེམས་
 ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་
 ཁན་མ་ཐོབ་སྟེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་ནི་སྟོག་གཅོད་པའི་ལྷུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རང་
 བཞིན་གྱི་ཁན་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅན་ནི་གསེར་རྒྱ་པའི་ལྷུང་བ་ལྟ་
 བུ་སྟགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བཅས་པའི་ཁན་མ་ཐོབ་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་བྱེད་མེད་
 དང་ལྷན་གཅིག་ཉལ་བ་དང་། བཅས་པའི་ཁན་མ་ཐོབ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་
 ཅན་རྩ་གཅོད་བ་སྟགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། རང་
 བཞིན་གྱི་ཁན་མ་ཐོབ་པའང་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་
 ཅན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། བཅས་པའི་
 ཁན་མ་ཐོབ་པའང་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་དང་སེམས་
 ཅན་མ་ཡིན་པ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་བཅས་རང་གི་ཁན་མ་ཐོབ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ།
 མས་ཤེས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། དེ་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་ནི་གཉིས་ཀའི་རྟེན་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྱད་པར་བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་
 ལ་ད་ལྟར་བ་དགོས་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་དེ་དུས་སུ་དངོས་མེད་ཡིན་བས་མེད་བ་དང་འདྲ་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་སེམས་ཅན་དུ་གང་གས་
 པའི་(༡༡བ)རྟེན་ཡིན་གྱི། འདས་བ་དང་མ་འོངས་བ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་མེད་
 བ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སེམས་

ཅན་དེ་དུས་སྐྱེ་མེད་པས་སེམས་ཅན་དུ་མ་བགྲངས་ཏེ་དུས་ལ་སྦྱར་ན་དེ་དུས་སེམས་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་སྡོམ་པ་ནི། །དངོས་དང་དུས་
 ནི་ཐམས་ཅད་ལས། །སྡོམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས། །ཡན་ལག་རྒྱ་ལ་དབྱེ་བ་
 ཡོད། །ཅིས་གསུངས། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། །འཕྲོ་བ་
 རྩལ་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བའི་དངོས་གཞི་སྦྱང་བ་ལས་འཕྲོ་བ་ཀྱི། ལས་ལམ་
 ཀྱི་སྦྱར་མཐུག་ལས་མ་ཡིན་ན་བཅས་པ་ལྟ་ཅི་སྡོམ་པ་དང་། དུས་ནི་གསུམ་པོ་ཐམས་
 ཅད་ལས་འཕྲོ་བ་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། སྦྱར་བ་དང་མཐུག་ལས་
 ཀྱང་མ་ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་དངོས་གཞི་
 ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྡོམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དུས་ཐམས་ཅད་ཅིས་
 བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ནི་དེ་དག་དང་ལྟན་གཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་བཞིན་དུ་འདས་
 པ་དང་མ་འོངས་པའི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཀྱང་འཕྲོ་བ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་ཐོབ་རྩལ་མི་འདྲ་
 སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་དེ་ཐོབ་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དེ་མི་འཕྲོ་བ་པའི་གཞི་དང་། དེ་
 ལས་བརྒྱུག་པའི་གཞི་ལྟ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པའི་སྟ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་
 མ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ལྟ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟག་གཅོད་པའི་
 སྦྱར་མཐུག་གི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དེ་དང་། ཤིང་གཅོད་པ་སྟགས་ཀྱི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
 བ་དག་ལས་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ཐོབ་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཕུབར། །འདྲོད་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་དང་། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། སྟ་དང་པོ་ནི་ད་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་མཐུག་དག་དང་བཅས་པའི་ཁ་
 ན་མ་ཐོབ་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །འདྲིའི་ཉེར་བསྟོགས་ནི་སྦྱར་བའི་འབྱུར་

ནོར་བུ། གཉིས་(༡༣ན)པ་གྲུབ་སྟེ། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སྟོག་གཙང་སོགས་ཀྱི་ལས་
 ལམ་ལུས་ངག་གི་བདུན་ལས་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་ཀྱང་སོ་ཐར་ནི་ད་
 ལྟར་བ་ལས་ཡིན་པས། དེ་ལས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དངོས་དང་དུས་ནི་ཐམས་
 ཅད་ལས། ཞེས་དང་། ད་ལྟར་དག་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་
 དག་ལས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལུས་ངག་
 གི་མི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་བདུན་སྟོང་གཞི་བྱས་པ་ལས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང་བསམ་
 གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས་གསུམ་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་
 བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་དག་ལས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདས་
 མ་འོངས་པའི་མི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་སྟུར་འཇུག་གི་གཞི་ལས་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་དང་
 བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྡོམ་པ་གང་ཡང་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདས་མ་
 འོངས་སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་ལྷོག་གཞིར་མི་རུང་ལ། སྟུར་མཇུག་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་
 ཀྱི་སྡོམ་པའི་ལྷོག་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པ་ནི་འདས་པ་
 དང་མ་འོངས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་མཇུག་ལས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
 ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་སྟུར་བ་ཡིན་གཞན་དུ་ན་འགལ་ལོ། ཅུ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་བྱེ་
 སྟུའི་ལུགས་ཡིན་དེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱ་གསུམ་པ་དང་གཉིས་པ་དེ་དག་མི་འཐད་པར་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆོ་འཆལ་ཚུལ་གྱི་ལས་ལམ་མེད་པས་ད་
 ལྟར་གྱི་གཞི་ཅན་དུ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱ་གསུམ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་
 སྟེལ་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱ་གསུམ་པ་མི་སྟོང་པར་གཟིགས་ནས་སྡོམ་པ་འཐོབ་པའི་
 ཆོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྡོམ་པ་མ་
 འོངས་པའི་ལས་ལམ་ཁོན་ལས་སྡོམ་གྱི། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་རྣམས་བྱུང་ཟིན་པས་

བསྐྱམས་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུག་མ་ལས། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ལས་
ལམ་རྒྱུ་མས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །(༡༤༥)ཞེས་བྱ་བ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསམ་པ་ནི་འདི་
དག་ནི་བྱུང་བའི་བྱིར་བསྐྱམས་པར་རུང་བ་མ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སོ་
ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། འཕྱོང་རྒྱལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཕྱོང་བྱུང་ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་དང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལས་འཕྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་
ངེས་པར་འཕྱོང་དགོས། ཡན་ལག་ལ་མང་ཉུང་ལས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་ཡོད། རྒྱུ་རྒྱུ་
གྲངས་མང་ཉུང་གིས་འཕྱོང་རྒྱལ་ཡང་སོ་སོར་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། གྲུག་
གཙོན་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྒྲིམ་དགོས། འགྲེལ་ཞིག་གིས་མི་ཆོག་
པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲིམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཕྱོང་བ་ཉིད་
དེ། འགྲེལ་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། སྤང་བྱའི་
ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ལས་དག་སྤྱོད་གི་སྒྲིམ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གསུམ་དག་གི་
རྒྱུན་ཏེ་བཞི་སྤྱོད་པ་ལས་དག་རྒྱལ་དག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་གནས་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུག་མ་ལས། དག་སྤྱོད་གི་སྒྲིམ་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་
ལས་སྤྱོད་ཏེ། ལས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། གང་སྤྱེལ་ལས། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་གྱིས་མ་ཡིན་པ་ནི།
བསྐྱེད་གནས་དང་། དག་བསྐྱེད་དག་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་དག་ལ་སྤྱི་མ་དང་ཆོག་རྒྱུ་བོ་དང་
ཆོག་གྲུལ་སྤྱོད་བ་རྒྱུ་མ་མི་བྱིད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་བའི་བྱུང་བར་
གྱི་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱ་དག་ཅུ་གསུམ་སེམས་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་དག་
བསྐྱེད་གྱིས་དེ་སྤངས་པ་ནས་སེམས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་དག་སྤྱོད་གི་དེའི་བར་
སྤངས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱལ་སྤྱུག་གྲངས་ལ་ལས་ནི་ཐམས་
ཅད་གྱིས་སོ། །ལ་ལས་ནི་གཅིག་གིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་སྤྱེས་བྱ་

གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་སྒྲུང་ཡང་མ་སྒྲིལ་ཏེ་སེམས་གྱི་སྒྲོན་ས་ཤིས་སྤྱ་བའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་སྒྲིམ་མིན་ནི། སྒྲིམ་པ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཡན་(༡༧ན)ལག་ཀུན་ལས་
 རྒྱས་མིན་ནོ། སྒྲིམ་པ་མིན་པ་བྱ་བའམ། ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་
 གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། སྒྲིམ་མིན་སེམས་ཅན་དང་། ཡན་ལག་དང་། རྒྱ་གསུམ་
 ལས་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་པ་མིན་པ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། ཡན་ལག་
 ཀུན་ལས་ཐོབ་ཀྱང་། རྒྱ་འགའ་ཞིག་ལས་ཐོབ་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ལས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་
 བོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལས་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་
 ལས་ཐོབ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་མདོ་སྟེ་པས་རྩོད་ཚུལ་ཡོད། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་མི་དག་པའི་རྩ་བ་གསུམ་གཅིག་ཆར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། རྒྱ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན།
 སྒྲིམ་མིན་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཤན་པ་སོགས་གྱི་རིགས་སུ་སྒྲེས་པས་སྟོག་གཅོད་པའི་བྱ་
 བ་ལ་ཞུགས་པའམ། དེའི་རིགས་མིན་ཀྱང་དེ་རིང་ནས་སྟོག་གཅོད་པས་འཛོལ་ཞེས་ཤན་
 བ་སོགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྒྲིམ་པ་མིན་པ་བྱ་བའམ།
 ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ནི། ལྷག་མའི་རྣམ་རིག་མིན་
 ཞིང་དང་། ལེན་དང་གྲུས་པར་བྱེད་པས་ཐོབ། ཅེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། སྒྲིམ་
 པ་དང་སྒྲིམ་མིན་གྱི་ལྷག་མ་བར་མའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་ལས་
 བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ལྟ་བུ་ཞིང་ལས་ཐོབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་བྱག་མ་འཆལ་
 བར་ཟས་མི་ཟ་བའམ་སྒྲི་བྱེད་སོགས་སུ་ཟས་སྦྱིན་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་
 པ་ལས་ཐོབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་དྲག་བོའམ་རབ་དང་དྲག་བོས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གྲུས་པར་
 བྱེད་པས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ། གཏོང་ཚུལ་ལ། སྒྲིམ་པའི་དང་། སྒྲིམ་
 མིན་གྱི་དང་། བར་མའི་གསུམ། ཞར་ལ་གཞུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གཏོང་ཚུལ་བཞི། དང་

པོ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་གཏོང་རྒྱ་གཉིས། དང་པོ་
 བྱི། བསྐྱབ་པ་ལུལ་དང་གི་འཕྲོས་དང་། །མཚན་གཉིས་དག་ནི་བྱུང་བ་དང་། །(༣༧)
 ཅུ་བ་ཆད་དང་མཚན་འདས་ལས། །སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་གཏོང་། །ཁ་ཅིག་ལྟང་
 བར་འགྱུར་ལས་སྒྲུབ། །གཞན་དག་དམ་ཚེས་རྒྱུ་པ་ལས། །ཁ་ཅིག་མས་ནི་བྱུང་བ་ལས། །
 ལུ་ལོན་ནོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅིས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། །སོ་ཐར་སྒྲུབ་པའི་
 གཏོང་རྒྱ་ཡོད་དེ། བད་འཕྲོད་པའི་གང་ཟག་གཞན་ལ་བསྐྱབ་པ་བསམ་པ་ཐག་པས་
 ལུལ་བ་དང་། ཤི་འཕྲོས་པ་དང་། མཚན་གཉིས་དག་ནི་གཅིག་ཆར་དུ་བྱུང་བ་དང་། དགོ་
 ཅུ་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡང་དག་པར་བྱུངས་པ་དང་
 འགལ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བསྐྱབ་པ་ལུལ་དང་། ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲུབ་པའི་རྟེན་བོར་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཤི་འཕྲོས་དང་། ཞེས་
 སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་ལེན་པའི་རྟེན་ལྟ་
 ལུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མཚན་གཉིས་དག་ནི་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་སོ། །བཞི་
 པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲུབ་པའི་གཞི་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཅུ་བ་ཆད་དང་། ཞེས་སོ། །དེ་
 བཞི་ནི་སོ་ཐར་སྒྲུབ་པ་སྤྱིའི་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་རུང་གཅིག་བྱུང་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་
 འདུལ་བ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་རིགས་བརྒྱད་གང་ཡིན་གྱིང་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སོ་སོར་
 ཐར་པའི་འདུལ་བ་གཏོང་། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲུབ་པ་
 ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་བཞིས་གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་གནས་ཀྱི་
 སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། གཏོང་རྒྱ་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་བཞི་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་མཚན་མོ་འདས་
 པ་ན་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕེན་པའི་དུས་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མཚན་
 འདས་ལས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྤྱིད་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏོང་རྒྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་

སྒྲིང་པོ་ལྟར་རོ། ཉི་འག་པ་དང་མདོ་སྒྲིང་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཅུ་བའི་ལྷང་བ་བཞི་གང་རུང་
 ཞིག་བྱང་ན་ཡང་དགོ་སྒྲོང་དང་དགོ་སྒྲོང་དང་། དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲིང་པ་གཏོང་ཞེས་སྒྲུས་ཏེ།
 ལྟར་བཤད་པའི་གཏོང་སྒྲུ་ལྟ་དང་ལྷང་བར་བྱུར་བ་དུག་གིས་(༣༧ན)གཏོང་བར་སྒྲུས་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྒྲུས་མ་ལས། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲུ་ལྟ་པོ་དེ་དག་དང་ལྷང་བར་འབྱུར་
 བས་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་སོགས་དང་། ཅུ་བར། ཁ་ཅིག་ལྷང་བར་འབྱུར་
 ལས་སྒྲུ། ཞེས་སོ། ཟངས་མའི་སྒྲིགས་སྤྱུ་ལ་སྒྲིང་གསུམ་འབྲི་བས་ན་གོས་དམར་
 བ་སྒྲིང་པ་དེ་ན་རེ། དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་བས་ཀྱང་སོ་ཐར་སྒྲིང་པ་གཏོང་སྒྲི། དེའི་ཆོ་བསྐྱབ་
 པའི་མཆོམས་ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་སྒྲིང་ཆོག་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
 གཞན་དག་དམ་ཆོས་རྒྱལ་བ་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གི་གསུང་
 ན་རེ། གཏོང་སྒྲོང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་འདུལ་བ་གསར་ཐོབ་མེད་ཀྱང་སྒྲུར་
 ཡོད་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ན་འདུལ་པའི་ལས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིང་མེད་པའི་འདུལ་བ་ཐོབ་པ་ནི་མེད་གི་ཐོབ་ཟིན་པ་གཏོང་བ་མེད་
 ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཅུ་ལྷང་བཞི་པོ་གང་
 རུང་བྱང་ན་ཡང་སྒྲིང་པ་མི་གཏོང་སྒྲི། ཅུ་ལྷང་བྱང་བ་ལ་འང་སྤྱུ་ལོན་དང་ནོར་ཅན་བཞིན་
 དུ་སྒྲོང་བྱིམས་འཆལ་བ་དང་སྒྲོང་བྱིམས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྒྲུས་མ་ལས། ཁ་ཆེ་རྣམས་ནི་བྱང་
 བ་ལ། །སྤྱུ་ལོན་ནོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི། ལུང་དང་རིགས་བས་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལུང་གིས་གྲུབ་སྒྲི། འདུལ་བ་ལུང་ལས། གལ་ཏེ་དགོ་
 སྒྲོང་སྒྲོང་བྱིམས་འཆལ་བ་ཞིག་དགོ་སྒྲོང་མ་ལ་རྗེས་སུ་སྒྲིང་ན་དགོ་འདུན་གི་ལྷག་མར་
 འབྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པོ། རྒྱབ་སྒྲི། དགོ་
 སྒྲོང་སྒྲོང་བྱིམས་འཆལ་བ་ནི་ལམ་བ་བྱང་བར་བཞེད་གི་དེ་ལ་ཅུ་ལྷང་མ་བྱང་བར་ལྷག་

མ་སོགས་ལྟར་བ་གཞན་བྱུང་བ་ལ་རྩལ་བྱིས་ས་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཞེས་རྩལ་འཆལ་ལས་
བརྒྱུག་ནས་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་རྩལ་བྱིས་ས་འཆལ་བ་ལ་ཡང་དགོ་སྤྱོད་
གི་ངོ་བོ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་ལྷ་ག་མ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། རྩལ་
སྤྲས་(༡༡བ)མ་ལས། དེ་ལ་ལུང་ནི་འདུལ་བ་ལས། གལ་ཏེ་དགོ་སྤྱོད་རྩལ་བྱིས་ས་འཆལ་
བ་ཞིག་དགོ་སྤྱོད་མ་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་ན་དགོ་འདུན་གྱི་ལྷ་ག་མར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུ་
ལུ་ལོན་ནོར་ཅན་ལྟ་བུར་རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པར་ཐལ། རྩོམ་པའི་བྱོགས་གཅིག་ཉམས་
པས་རྩོམ་པ་ཟད་པར་གཏོང་མི་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩལ་སྤྲས་མ་ལས། རིགས་པ་ཡང་
རྩོམ་པ་བྱོགས་གཅིག་ །ཅིས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་མ་བཤགས་བར་དུ་རྩལ་འཆལ་ཅན་
དང་རྩལ་བྱིས་ས་རྣམ་དག་དང་ལྟན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། བཤགས་པ་ན་རྣམ་དག་ཁོ་
ན་ཡིན་གྱི་རྩལ་འཆལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
ལས། འོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། ལྟར་བ་དེ་བཤགས་ན་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཉི་
འོག་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་ཡང་དག་བལྟན་ཏེ། འོ་
ན་ཡམ་པའི་སྐབས་སུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་དགོ་སྤྱོད་མ་ཡིན་དགོ་སྤྱོད་མ་ཡིན་ཤུག་འི་
ལུ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། ཉམས་པ་དང་། བཅོམ་པ་དང་། ལྟར་བ་དང་། ཡམ་བར་
འགྱུར། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡམ་པ་བྱུང་བའི་དགོ་སྤྱོད་གི་རྩོམ་པ་རྣམ་
དག་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་དགོ་སྤྱོད་མ་
ཡིན། དགོ་སྤྱོད་མ་ཡིན། ཤུག་འི་ལུ་མ་ཡིན། དགོ་སྤྱོད་གི་དངོས་པོ་ལས་ཉམས་པར་
འགྱུར། དེའི་དགོ་སྤྱོད་གི་རྩལ་ཞིག་བར་འགྱུར། ཉམས་པ་དང་། བཅོམ་པ་དང་། ལྟར་
བ་དང་། ཡམ་བར་འགྱུར། ཞེས་གང་གསུངས་པ་རི་ལྟ་བུ། ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་ཁ་ཆེན་
རེ། རོན་དམ་པའི་དགོ་སྤྱོད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་ཟེར་ཏེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་

ཉ་ཅང་ཐུགས་ཐུབ་ཆེས་པའི་སྒྲོན་དང་། དགག་བྱ་ཆེ་བའི་སྒྲོན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཉ་ཅང་ཐུགས་ཐུབ་ཆེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཙུམ་
 ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་པའི་དེས་དོན་གཞན་དུ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 འདི་ནི་ཉ་ཅང་(མཁ)ཐུགས་ཐུབ་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་དུ་འདྲེན་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་མང་པོ་ཅན་རྒྱལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ལྟར་གིས་ཀྱང་མི་ཉམས་སོ་སྟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས།
 དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །དོན་དམ་པའི་དགོ་སྒྲོང་ལ་གསུངས་པ་དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། རྒྱལ་འཆལ་གྱི་དགོ་སྒྲོང་དོན་དམ་པའི་དགོ་སྒྲོང་ལས་ཟུར་དུ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། དགོ་སྒྲོང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མིང་གི་དགོ་སྒྲོང་དང་། ཁས་
 འཆེས་པའི་དགོ་སྒྲོང་དང་། སྒྲོང་བས་ན་དགོ་སྒྲོང་དང་། ཉོན་མོངས་པ་བཙུམ་པས་ན་
 དགོ་སྒྲོང་དང་། དོན་འདི་ལ་ནི་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་གྱིས་བསྟེན་པར་ཚོགས་པའི་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། དགོ་སྒྲོང་གིས་དེ་བྱས་ན་བྱས་མ་ཐག་དགོ་
 སྒྲོང་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་གསོལ་བ་ཞེས་བསྟེན་ཚོགས་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་པ་
 ནི་དོན་འདི་ལ་ཞེས་པའི་རྣམ་པ་ཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲོན་དོན་དམ་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན་པ་ཕྱིས་དོན་དམ་པའི་དགོ་སྒྲོང་མ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྒྲོན་དོན་དམ་པའི་དགོ་
 སྒྲོང་དུ་གྱུར་ལ་གང་གིས་ན་ཕྱིས་དགོ་སྒྲོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཐུགས་གཅིག་ཉམས་པའི་ཞེས་སོགས་སྒྲུ་རྒྱལ་དེ་
 ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཉམས་རྒྱལ་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དཔའི་སྒྲོན་ས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་དུ་ལའི་ཡལ་ག་ལོ་མ་འདྲ་བའི་བསྐབ་པ་གཞན་ལས་འདས་

ཀྱང་བཤགས་སྒྲིམ་བྱུང་ལ། ཤིང་རྩ་ལའི་མགོ་དང་འདྲ་བ་རྩ་ལྟར་བཞི་པོ་གང་རུང་བྱུང་
ན་བཤགས་བསྐྱམས་མི་རུང་བའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོགས་གཅིག་ཉམས་པས་
ཞེས་གང་སྒྲིམ་པ་(༡༥བ)དེ་ནི་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེར་ན་ཤིང་རྩ་ལའི་མགོ་བཅད་ན་
སྟོན་པོར་འགྱུར་རྩ་མི་བརྟུབ་པ་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་།
བསྐྱབ་པའི་གཞི་གཞན་པ་ཡལ་གདང་ལོ་མ་དང་འདྲ་བ་དག་ལས་འདས་ཀྱང་། བཤགས་
ན་ཡང་སྒྲིམ་པ་དེ་འཐོབ་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ལའི་མགོ་དང་འདྲ་བ་བཞི་པོ་དག་གང་ཡང་རུང་བ་
ལས་འདས་ན་ནི་སྒྲར་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། གཞན་ཡང་།
དཔེ་དོན་དེའི་སྟོན་སྒྲིམ་རྩ་ལྟར་བཞི་གང་རུང་བྱུང་ན་སྒྲིམ་པ་ལྟག་མ་མེད་པར་གཏོང་བར་
ཐལ། དེ་བཞི་གང་རུང་བྱུང་ན་ཁྲེལ་མེད་ཤས་ཆེན་པོས་སྒྲིམ་པའི་རྩ་བ་ཆད་པའི་བྱིར་
རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེའི་དོན་ཡང་། ཞེས་པ་ནས། རྩ་བའི་ལྟར་བ་ལྟི་བ་བྱུང་ན་
ཁྲེལ་མེད་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་སྒྲིམ་པའི་རྩ་བ་འཆད་པས་སྒྲིམ་པ་ཟད་པར་
གཏོང་བར་རིགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། གཞན་ཡང་། དེ་དག་སྟོང་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྟོན་པས་དེ་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་ཟས་དང་གནས་མལ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་བཀག་ནས་
ཟུར་དུ་བཀར་པའི་བྱིར་རྟེ། ལུང་ལས། དགོ་སྟོང་མིན་ལ་དགོ་སྟོང་དུ། སྒྲིབ་སྟེང་བསལ་
བར་གྱིས། ཤིང་རུལ་དག་ནི་སྒྲར་བར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བ་
ན་རེ། དེ་ལ་འང་དགོ་སྟོང་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས། ཅུན་
དེ། དགོ་སྟོང་བཞི་སྟེ་ལྟ་པ་མེད། ལམ་གྱི་རྒྱལ་དང་ལམ་སྟོན་དང་། ལམ་བྱིར་འཆོ་
དང་ལམ་སྟན་འབྱིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ལམ་སྟན་འབྱིན་དེ་རྩལ་སྤྲིམས་འཆལ་བའི་
དགོ་སྟོང་ལ་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མདོ་སྟེ་པ་སོགས་གྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགོ་སྟོང་དང་ག་
རྟོགས་འདྲ་བ་ཅན་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་རྒྱད་དུ་གསུངས་པ་
ཡོད་མོད་གྱི། དེ་ནི་ག་རྟོགས་ཅམ་ལུས་པའི་བྱིར་དགོ་སྟོང་ཞེས་གསུངས་པར་ཟད་དེ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། འོན་པ་སྐབས་སྐྱོན་དག་སྐྱོང་མེད་པར་
 ཐལ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་དག་སྐྱོང་མ་(༡༧)ཡིན་པར་འགྲུག་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། དག་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་ལྟར་བ་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་སྡོམ་
 པ་མི་གཏོང་གི། །གང་པས་པམ་བཞི་གང་རུང་བྱུང་བ་ནི་རེས་པར་དག་སྐྱོང་མ་ཡིན་པར་
 འགྲུག་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ལྟར་བ་བྱུང་བའི་མེད་ལ་པམ་པམ་
 པ་ཡིན་ན་ཞེས་མི་ཟེར་གྱི། སོགས་བྱུང་། ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། པམ་པམ་པ་བ་དག་སྐྱོང་མ་
 ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རབ་བྱུང་མི་བྱེད་ཟེར་ན། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་རབ་བྱུང་མི་བྱེད་
 པ་རྒྱུད་ལ་དག་སྐྱོང་གི་སྡོམ་པ་ཡོད་པས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཁྲིལ་མེད་ཤས་
 ཆེན་པོས་ཉམས་པས་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱིར་བསྐྱབ་པ་ལུལ་ནས་རབ་
 བྱུང་སོགས་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་བསྐྱབ་པ་ལུལ་པ་ཡང་རབ་བྱུང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལུལ་ཡང་རབ་བྱུང་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་དཀའ་གནས་སུ་འདུག་པས་གནད་དོན་ཙམ་བཤད་ཡོད་དོ། །གཉིས་
 པ་ནི། བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དག་བཞི། །ས་འཕྲོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །
 དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་གཏོགས་འཕགས་པ། །འབྲས་བུ་ཐོབ་སྐྱུངས་ཉམས་པ་ལས། །
 ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དག་བ་གཟུགས་ཅན་བསམ་
 གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་སས་བསྐྱུས་ཐམས་ཅད་གཏོང་
 བའི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་སྡོམ་པ་དང་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད། ས་
 འཕྲོས་པ་དང་སྡོམས་འདུག་ཉམས་པ་གཉིས་གང་རུང་རེས་ཀྱང་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་ལྟ་བུ་གོང་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་སུ་སྐྱེས་
 ན་དག་བ་གཟུགས་ཅན་དང་མིང་བཞིའི་དག་བ་བསམ་གཏན་དང་པོར་གཏོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་གཏོང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་མི་གཏོང་། དེ་འདྲོད་པར་

སྒྲེ་ན་འང་བསམ་གཏན་གྱི་སར་གདོགས་དགོ་བ་གཟུགས་(༡༥)ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་
 ཀ་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དུ་གདོགས་པའི་དགོ་བ་ཐམས་
 ཅད་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་གཏོང་སྟེ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། གོང་དུ་སྒྲེས་ན་འོག་མ་
 གཏོང་ལ། འོག་དུ་སྒྲེས་ན་གོང་མ་གཏོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྐས་
 མ་ལས་ཀྱང་ངོ། །དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གདོགས་པའི་དགོ་བ་སྟོམ་པ་ཁོ་ནར་
 སྟོར་བ་ནི་གཏོང་རྒྱལ་དང་གཏོང་རྒྱ་ངོས་མ་ཟིན་པའི་རྟགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཉམས་པའི་ཆེ་སྟོམས་འཇུག་དེའི་ཆར་གདོགས་
 ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་དགོ་བ་འཆོར་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་མ་ཉམས་ན་དེའི་ཆར་གདོགས་
 མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་
 པ་ལས་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་དེས་བསྐྱས་པའི་དགོ་བ་འཆོར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཏོང་རྒྱ་དེ་གཉིས་སུ་མ་བཟད་སྟོར་ལས་བཟོད་པ་འབྲིང་མན་ཆད་ཀྱི་སྟོས་སྒྲེས་
 གཅིག་ཀྱང་འཆི་འཕྲོས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་དགོ་བ་གཉིས་
 གཏོང་སྟེ་འཕགས་པས་ས་མ་འཕྲོས་པར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་དང་པོར་སྒྲེས་ཀྱང་
 མི་གཏོང་ལ་ས་བོར་ན་གཏོང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོས་སྒྲེས་འཆི་འཕྲོས་པས་ཀྱང་
 གཏོང་བའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། འཕགས་པས་དེ་དག་ས་བོར་ནས། །གཏོང་ངོ་འཕགས་
 མིན་འཆི་བས་སོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་མཐུན་པ་བཏང་བ་ལས་ཀྱང་
 ཅུང་བཟད་གཏོང་བར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པའི་དགོ་བ་
 ལ་འང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་གཏོང་རྒྱ་གཉིས་དང་། གང་ཟག་པལ་ཆེར་གྱི་གཏོང་རྒྱ་གཅིག་
 དང་གསུམ་ཡོད། དེའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ས་འཕྲོས་པ་དང་
 སྟོམས་འཇུག་ཉམས་པ་གཉིས་དང་། སྟོས་སུ་མ་འཕྲོས་ཀྱང་འཆི་བས་གཏོང་བ་དང་
 གསུམ་ཡོད་པ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེ་བཞིན་གཟུགས་

མེད་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཕགས་(༢༥)པ་ཟག་མེད་གྱི་དགོ་བ་གཞུགས་
 ཅན་ལྷོ་མ་པ་དང་ཟག་མེད་གྱི་དགོ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གཏོང་བའི་རྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་
 ལུ་གོང་མ་ཐོབ་པས་དེའི་ཞུགས་པའི་ལམ་དང་ལྷོ་མ་པ་གཏོང་། འཕགས་པ་དང་མོས་
 པས་དབང་པོ་སྤངས་ནས་དབང་རྣམས་དུ་གྱུར་པ་ན་རྒྱལ་པོས་བསྐྱས་པའི་དེ་གཏོང་། དག་
 བཅོམ་པ་ཉམས་པ་ལས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱས་པ་གཏོང་། འབྲས་ལུ་གོང་མ་
 གང་ལས་ཉམས་ཏེ་འོག་མ་གང་ལ་གནས་པ་དེའི་ལྷོ་མ་པ་དང་དགོ་བ་ཐོབ་ཅིང་གོང་
 མས་བསྐྱས་པའི་དེ་གཏོང་བའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། འཕགས་པ། འབྲས་ལུ་ཐོབ། ཅེས་
 དང་། སྤྱང་། ཞེས་དང་། ཉམས་པ་ལས། ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱན་པའི་བྱིར། འདིར་
 ཡང་ལྷོ་མ་པ་གཙོ་བོར་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་མིན་ཚུལ་སེས་པར་བྱ།

གཏོང་བའི་རྒྱ་བཞད་པ།

གཉིས་པ་ནི། ལྷོ་མ་མིན་ལྷོ་མ་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཤི་དང་མཆོན་གཉིས་བྱུང་བ་ལས། །
 ཞེས་བྱུང་། ལྷོ་མ་མིན་ཆོས་ཅན། གཏོང་བའི་རྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཉེན་པོ་ལྷོ་མ་པ་གསུམ་
 གང་རུང་ཐོབ་པ་དང་། ཤི་འཕོས་པ་དང་། མཆོན་གཉིས་གཅིག་ཆར་བྱུང་བ་གསུམ་
 གྱིས་གཏོང་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། འགལ་ལྗོངས་གཉེན་པོ་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ལུས་པོར་བའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། དེན་ཉམས་པའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། བར་མ་ཤུགས་སྤངས་བྱ་བ་དང་། འོན་ཆོ་རུ་བ་ཆད་པ་ལས། ཞེས་བྱུང་།
 དགོ་བའི་བར་མ་གཏོང་བའི་རྒྱ་དུག་ཡོད་དེ། འཕེན་པའི་སྤོངས་ཤུགས་ཆད་པ་དང་། ཁས་
 སྤངས་པ་དོར་བས་ཁས་སྤངས་ཆད་པ་དང་། ཁས་སྤངས་པའི་བྱ་བ་དེ་མ་བྱས་པས་བྱ་
 བ་ཆད་པ་དང་། དོན་དགོ་བ་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཞིག་པ་དོན་ཆད་པ་དང་། ཆོ་ཆད་

པ་དང་། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དུག་ལས་དེ་གཏོང་བའི་བྱིར། བཞི་བ་ནི། འདོད་གཏོགས་
 དགེ་བ་གཟུགས་མིན་ནི། རྩ་ཆད་གོང་དུ་སྒྲིམ་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་
 མིན་ནི། གཉེན་པོ་སྒྲིམ་པས་རྣམ་ཉམས་འགྱུར། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འདོད་
 (༡༥བ)པར་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གཏོང་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ།
 དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་གོང་མ་གཉིས་གང་རུང་དུ་སྒྲིམ་པ་ལས་གཏོང་བའི་བྱིར། ཁམས་
 གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་ཚོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིམ་པས་རྣམ་
 པར་ཉམས་ཤིང་གཏོང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

ལྟན་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ།

བཞི་བ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ལ། ལྟོམ་མིན་ལྟན་པའི་གང་ཟག་དང་། ལྟོམ་པ་ལྟན་
 པའི་གང་ཟག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟ་མ་མ་ནིང་སྒྲུ་མི་སྟན། མཚན་གཉིས་མ་གཏོགས་
 མི་རྣམས་ལ། ལྟོམ་མིན། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལྟོམ་མིན་ལྟན་པའི་གང་ཟག་
 ཡོད་དེ། མཚན་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཟ་མ་དང་། ཡོད་ཀྱང་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་མ་ནིང་
 དང་། མཚན་གཉིས་དང་ལྟན་པ་དང་། བྱང་སྒྲུ་མི་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པའི་མི་རྣམས་ཁོ་
 བ་ལ་ལྟོམ་མིན་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྟོམ་པ་མིན་པ་ནི་མིའི་འགྲོ་བ་ཁོ་
 བ་ལ་ཡོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟ་མ་སོགས་བཞི་ལ་ལྟོམ་མིན་མེད་དེ། བསམ་
 པ་མི་བརྟན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ལྟོམ་པ་སྒྲུ་མི་རུང་བ་ལ་ལྟོམ་མིན་ཡང་མི་རུང་བའི་
 བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་ལྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཅིའི་བྱིར་མེད་ཅེ་ན། ལྟོག་པ་ལ་ཡང་
 བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། ལྟོམ་པ་འང་དེ་བཞིན་ལ། ལྟོ་

ལའང་མི་རྣམས་ལ་གསུམ་མོ། །འདྲོད་དང་གཟུགས་སྒྲིམ་ལྟ་རྣམས་ལ། །བསམ་གཏན་
 སྒྲིམ་ཡོད་ཟག་མེད་ནི། །བསམ་གཏན་བྱུང་པར་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་
 གཟུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་
 ཡོད་དེ། སྡོམ་པ་འང་སྡོམ་མིན་དེ་བཞིན་ཟ་མ་སོགས་བཞིར་མ་གཏོགས་པའི་མི་ལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྡོམ་པ་འང་དེ་བཞིན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་གསུམ་ལ་སྡོམ་པ་(༡༩)མེད་དེ། དང་
 པོར་མཚན་མེད། གཉིས་པ་འདུལ་བར་བཀག། །གསུམ་པ་པོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་
 ཆེ་ལ། །གསུམ་ཀ་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་མི་བཟོད་པ་དང་། རོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་ཆེན་པོ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྒྲེལ་ལས། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དག་ལ་རོ་ཆ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཤས་ཆེན་
 པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲི་མི་སྟན་ན་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་
 མེད་པས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་མེད་དེ། ཉིང་དེ་འཛིན་མེད་པས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་
 མེད་གྱི་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་སོ། །ལྟ་ལའང་སྡོམ་པ་ཅམ་
 ཡོད་དེ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར་ལྟ་ལའང་ཞེས་སོ། །དེས་
 ན་སྡོམ་པ་འགྲོ་བ་ལཱའི་ལྟ་མི་ཁོ་ནར་ཡོད་དེ། དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུང་འགྲོ་དང་། ཟ་
 མ་སོགས་ཀྱི་ལུས་ནི་ཞིང་ཚུ་སྟོ་ཅན་བཞིན་སྡོམ་པ་སྒྲི་མི་རུང་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། དཔུལ་
 བ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་ལ་སྡོམ་གསུམ་མེད་དེ། ལྷག་བསྐལ་གྱིས་ཡིད་ལྟུག་པས་
 སྒྲིན་པ་བཞིན་ནོ། །གང་སྒྲེལ་ལས། ཡི་དྲགས་རྣམས་དང་དཔུལ་བ་རྣམས་སྒྲིན་པ་ལྟར་
 ཆོར་བ་ལྷག་བསྐལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོ་ལ་དེ་
 གསུམ་མེད་དེ། ཤེས་རབ་མི་གསལ་བའི་གྲོན་པའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་བཞིན། གང་སྒྲེལ་ལས།
 དུད་འགྲོ་ནི་བྱིས་པ་དང་གཞོན་ནུ་ལྟར་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྡོམ་པ་གསུམ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་

གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མི་ལ་དེ་གསུམ་ཀ་ཡོད། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་ལའང་བསམ་གཏན་
 དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ཡོད། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འདྲ་ཤིས་མེད་
 པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་མེད་ནའང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་ལ་སོ་བར་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ལྟ་ལ་མེད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
 འཕགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕ་བར། མི་རྒྱུས་ལ་(༡༥)གསུམ་མོ། །ཞེས་དང་། མདོ་
 ལས་ལྟ་རྒྱུས་ལ་མི་དག་གིས་གསུམ་གྱིས་བྲིས་ཀྱིས་མཛན་ཏེ། དཔལ་བ་དང་དུན་པ་
 དང་ལྔ་པ་དང་འདི་ཆོངས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། འདོད་དང་གཟུགས་སྒྲིམ་ལྟ་རྒྱུས་ལ། །བསམ་གཏན་སྒྲིམ་ཡོད།
 ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། ཟག་མེད་ནི། བསམ་གཏན་ཁྱད་
 པར་འདྲ་ཤིས་མེད། །སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར།

སྒྲིམ་པ། བྱིས་པའི་དོལ་གཏམ་མི་གཅིང་སྤངས་པ་དེ། །མྱོངས་ཞེན་གཞན་གསོ་
 བཀ་པས་སྦྱོད་མོད་ཀྱི། །མཁས་མང་འཁོར་ལོའི་ལག་གིས་འདི་སྤངས་ནས། །གསུང་
 རབ་རིན་ཆེན་འཕྲུང་གནས་དེར་འཇུག་ཆུང་། །ལྷེས་ལྷེས་འདབ་བརྒྱ་དགོད་པའི་བུ་
 དང་། །སིལ་སིལ་སྒྲ་ལྡན་མིན་ཀ་ཡི་གར། །འགྲིགས་འགྲིགས་ཆོག་དོན་ཀྱན་གསལ་
 རིག་པ་གསུམ། །ཡང་ཡང་སྒྲི་དགའི་ཡིད་འགྲུག་ལྷགས་ཀྱུ་མཚར། །འཇིག་རྟེན་སྦྱོན་
 མང་ལྡན་ཆོགས་ལེགས་བྱས་ཆོགས། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་སེམས་ལ་ཉེར་བསྟེན་ཚུལ། །
 སྦྱོད་ཆལ་ལོ་ཏྱག་དུས་ཀྱི་རྗེས་བཞིན་དང་། །ས་ལ་རྟེན་བཞིན་སོམས་ལ་སེམས་འདི་
 སྦྱོངས། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས་ དག་མོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། སུན་མོང་དུ་བཤད་པ་
དང་། མོ་མོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དབྱེ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་
རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ། ལས་གང་གིས་འབྲས་སུ་གང་འགྲུབ་ཚུལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲས་སུ་འགྲུབ་པའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དབྱེ་བ། རྒྱ་འབྲས་དབྱེ་
བ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་དག་མོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་
བ། བསོད་ནམས་མོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། རྩོད་འགྱུར་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་བསྟན་པ་
གསུམ། དང་པོ་ནི། ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི། །དག་དང་མི་དག་དང་གཞན་
ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། (༤༠ན)ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་དག་པ་
དང་མི་དག་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་སོ་སོའི་མཆོད་ཉིད་ཡོད་དེ། བདེ་བ་རྩོད་འགྱུར་
ཀྱི་ལས་དེ་དག་པའི་ལས་ཀྱི་དང་། མི་དག་པ་རྩོད་འགྱུར་ཀྱི་ལས་དེ་མི་དག་པའི་ལས་
ཀྱི་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་བདེ་མི་བདེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་རྩོད་བར་བྱེད་པའི་ལས་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བསོད་ནམས་མོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསོད་
ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ། །བདེ་བ་རྩོད་འགྱུར་ལ་མོགས་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་།

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་གྱི་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ། །ཞེས་བྱུང་། ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། བདེ་བ་ཕྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཕྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། བདེ་སྐྱུག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཕྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། བདེ་བ་ཕྱོད་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས། །མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི། །གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ། །ལས་ནམས་སྐྱིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་གྱི་ལས་སོགས་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་དེ་བསོད་ནམས་གྱི་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། ཁམས་གོང་མའི་ལས་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བསོད་ནམས་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསོད་ནམས་གྱི་སྒྲ་དོན་ཡང་ཆང་བའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་(༤༠བ)ཞེས་བྱ་སྟེ་སྒྲུང་བའམ་ཆོས་པར་བྱུང་བས་ན་བསོད་ནམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་ནི་མི་དགེ་བའོ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་ལ་བོན་རེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་གཡོ་བ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་ལས་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པོ་གཡོ་བ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་། ལུང་དྲངས་མཆོམས་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་ཉིང་ངོ་

འཛིན་གཡོ་བའི་སྒྲོན་ལ་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འདིར་ལས་མི་གཡོ་ཚུལ་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོན་
དང་། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོན་
དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ཅེས་པ་ནས། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ནི་རང་གིས་དེ་དག་དུ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་
གྱི། འདོད་པའི་བསོད་ནམས་ལྟར་ས་གཞན་དང་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་རྣམ་སྒྲིན་གཡོ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མའི་སྟེད་པས་འོག་མར་མི་གྲས་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་
ལས། མི་གཡོའི་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ་ས་རྣམས་སྟེད་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
དང་། ཅུ་བར། གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་དུ། །ལས་རྣམས་སྒྲིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །ཞེས་
བྱུང་། འདོད་པར་སྦྱོད་པའི་བསོད་ནམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་དེ། འདོད་པའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འགྲོ་བ་ཡང་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་གཡོ་ལ། དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བོང་ཚོད་
དང་སྟོབས་དང་ཁ་དོག་དང་བདེ་བ་དང་ཡོངས་སྦྱོད་ལྟ་ལྟའི་བོང་ཚོད་སོགས་ལྟར་སྒྲིན་
རྒྱ་དེ་མི་དང་དུད་འགྲོ་ཡི་དུགས་ཀྱི་ནང་(༡༡ན)དུ་དེ་དག་གི་བོང་ཚོད་སོགས་ལྟར་སྒྲིན་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ལྟའི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་
ཡོན་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན།
སྒྲིན་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་གསུམ་རྒྱུད་དུ་བྱས་པ་དེ་ལྟ་མི་
གང་རུང་དུ་སྒྲོན་པ་དེར་སྟེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་མི་
གནས་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་གཞན་པ་ཡང་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་ལ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱལ་སྐས་མར་
མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ན་ལ་ལས་སྒྲིན་བ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་

བོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་གྱི་མཁས་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྫོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་རྩལ་ཅུ་གྱུ་
 དུ་བསྐྱེད་ཅིང་གོམས་པ་དང་ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདི་རྫོམ་དུ་བདག་ལྟ་བུ་བཟང་
 བོ་རྣམས་སམ་མི་བཟང་བོ་རྣམས་དང་རྫོམ་པ་མཉམ་པར་སྦྱེ་བར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་རྫོམ་
 དུ་སེམས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ནི་དེར་སྦྱོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། མདོ་
 ས་བཅུ་པ་དང་འཇུག་པ་ལ་དགོ་བ་རྩལ་ཅུ་མི། འབྲིང་གིས་འདོད་ལྟ་དང་། ཆེན་པོས་
 ཁམས་གོང་དུ་སྦྱེ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་འདི་ཡང་གཞི་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་རྩལ་ཅུ་དང་
 ལན་མང་ལན་ཆད་གྱིས་ལས་བཤད། འདི་རྫོམ་དུ་ལན་ཆད་གྱིས་སྟོན་སྦྱོན་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བཅུས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་དང་མཐུན་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་བསྟུ་བ་སྟེ། ལྟེ་བོང་ཆོད་སྟགས་སུ་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་དང་། ཡི་
 དུགས་དང་རུད་འགྲོའི་བོང་ཆོད་བཟང་བོ་སྟགས་ལྟར་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དཔེར་ན་བུམ་ཟེ་ཞིག་གིས་སྦྱོན་པ་མང་བོ་བཏང་ཡང་སྟག་གཅོད་གིན་ཅུ་
 མང་བོ་བྱས་པས་གྲང་ཆེན་ས་སྦྱང་གི་བྱར་སྦྱོས་པར་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་གསུངས་
 པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བཤད་གཉིས་སུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། འདི་ན་ལ་ལ་
 སྦྱོན་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། སྦྱོན་(༤༡བ)བདག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གིན་ཅུ་སྟག་གཅོད་པ་ཡིན་
 ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་པར་དེ་གྲང་བོ་ཆེར་གྱུར་ན་གྲང་བོ་ཆེ་དེའི་རྒྱན་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་དག་ཐོབ་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། སྦྱོན་བདག་ཡིན་ན་ལན་
 ཆད་གྱིས་བོང་ཆོད་སྟགས་ལྟ་དང་ཡོངས་སྦྱོད་གྱིས་དགོ་བ་བསྟན། དེ་ཡང་གིན་ཅུ་སྟག་
 གཅོད་པ་ཡིན་པས་དེ་བས་མི་དགོ་བའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་
 ལས་ཀྱི་འཁོར་པར་ལྟེ་གང་དང་། ཞེས་སྟགས་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རི་རྒྱད་དུ། རང་
 འབྲེལ་ལས། བོང་ཆོད་དང་སྟོབས་དང་ཁ་དོག་དང་བདེ་བ་དང་ཡོངས་སྦྱོད་ལ་སྟགས་
 བར་འགྱུར་པའི་ལས་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་རྣམ་པར་སྦྱོན་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ད་

དེས་འགའ་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་དབང་གིས་མི་དང་དྲུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་གྱི་ནང་དུ་ནམ་
 བར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྩལ་སྟེ། ལྷ་དག་གི་དང་མི་དང་
 དྲུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། དེས་ན་སྒྲུབ་འཕེན་རྩལ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་འགྱུར་རྩལ་ལས་ཟུར་དུ་བོད་ཚོད་སྐོགས་རྣམས་སྒྲིན་འགྱུར་རྩལ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག་ལྷའི་སྒྲུབ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱིས་རྒྱུན་དབང་གིས་གྲུང་ཆེན་
 དུ་སྒྲུབ་འཕེན་ཟེར་ན། སྐབས་འདིར་ཡང་ལས་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། མི་དགོ་བ་ལས་ངན་འགྲོར་སྒྲུབ་གནས་ཡིན་ལ། བདེ་འགྲོར་སྒྲུབ་
 གནས་མ་ཡིན་ཞིང་། དགོ་བ་ལས་ངན་འགྲོར་སྒྲུབ་གནས་མ་ཡིན་ལ་བདེ་འགྲོར་སྒྲུབ་
 བ་གནས་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྩལ་ཏེ།
 གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་ཡོད་པའི་བྱིར། འདི་དག་དཀའ་གནས་
 མཐར་ཐུག་དུ་སྐྱབ་བས་གནད་དོན་ཅམ་གསལ་བར་བྱས་ཡོད་དོ། །

མྱོང་འགྱུར་ལས་གྱི་བྱུང་པར་བཞད་པ།

གསུམ་པ་ནི། མྱོང་འགྱུར་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། མྱོང་འགྱུར་ལྔར་དབྱེ་བ་དང་།
 ལས་དེས་མ་དེས་གྱི་བྱུང་པར་བཞད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་དང་། གཞན་
 ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགོ་བ། །བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་
 དེ་ཡན་ཆད། །སྤྲུག་མིན་བདེ་མིན་མྱོང་འགྱུར་བ། །སྤྲུག་(༤༡ན)པ་སྤུལ་མྱོང་འགྱུར་འདིའི་
 མི་དགོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤར། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ལ་སྐོགས་གསུམ། །
 ཞེས་པའི་བདེ་སྤྲུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དེ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནས་
 བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགོ་བ་དེ་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་དང་། གསུམ་པ་དེ་ཡན་

ཆད་བཞི་པ་ནས་སྔོན་ཅེའི་བར་གྱི་དགོངས་པ་དེ་སྤྱུག་མིན་བདེ་མིན་སྟོང་འགྱུར་དང་། འདོད་
ཁམས་འདིའི་མི་དགོངས་པའི་ལས་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགོངས་པ། བདེ་བ་སྟོང་འགྱུར། ཞེས་
སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དེ་ཡན་ཆད། སྤྱུག་མིན་བདེ་མིན་སྟོང་འགྱུར་པ། །
ཞེས་སྟེ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་སྟོང་འགྱུར་འདིའི་མི་དགོངས་ ཞེས་
སྟེ། །

གཉིས་པ་ནི། འོག་ནའང་བར་མ་ཡོད་དོ་ཞེས། ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ་གང་གི་བྱིར། བསམ་
གཏན་ཁྱད་པར་རྣམ་སྒྲིན་ལས། ལྷ་བྱི་མེད་གསུམ་སྒྲིན་འདོད་བྱིར། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འོག་མ་གསུམ་པ་མན་ཆད་ནའང་བདེ་སྤྱུག་བར་
མ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། ལྷ་མཚན་གང་གི་བྱིར་ན། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་
ཡོད་པ་ལས་ཤེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ན་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་མེད་ན། དེ་བཏང་
སྟོམས་གྱི་ས་པ་ཡིན་པས་བདེ་སྤྱུག་མེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་ལས་དེ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་མེད་པར་
འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འོག་ནའང་བར་མ་ཡོད་དོ་ཞེས། ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ་གང་གི་
བྱིར། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་རྣམ་སྒྲིན་ལས། ཞེས་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་བདེ་བའི་དབང་པོ་མིག་རྣམ་ལུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་
ཆོག་ས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དེ་དག་རྟེན་ཐོ་མི་དང་པོའི་བྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་དེའི་ལས་
བདེ་བ་སྟོང་འགྱུར་ཡིན་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ། དེའི་རྣམ་སྒྲིན་ཆོར་བ་མེད་ཅིང་། དེ་
ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་པོ་བཞིའོ་ཟེར། དེ་གཉིས་མི་འཐད་(༤༡བ)པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
བསྐྱེད་བཅོས་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། དེར་ཐལ། བསྐྱེད་བཅོས་ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་མེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་

དེ། རྟག་པ་མེད་པའི་ལས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ། རྒྱལ་
 སྐམ་མ་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར། ཞེས་བ་
 བས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་གསུམ་པའི་འགན་འདང་བཏང་སྟོམས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་དེ། རྒྱ་བྱི་མེད་པར་
 གཅིག་ཆར་དུ་བདེ་སྟག་བཏང་སྟོམས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྟོན་གསུམ་
 སྟོན་པར་འདོད་པ་དེའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལས་ལས་གསུམ་པོ་རྣམས་
 གྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་རྒྱ་བྱི་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་དེ། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་
 བ་ནི་གཟུགས་སོ། །སྟག་བསྟལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་
 ཆོས་རྣམས་སོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟག་བསྟལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་སེམས་
 དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེན། བསམ་
 གཏན་དང་པོར་སྟོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁམས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྟོན་
 གསུམ་གཅིག་ཆར་སྟོན་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟག་བསྟལ་མྱོང་འགྱུར་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 རང་འགོལ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་གཞན་ན་ནི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་
 དང་གཅིག་ཆར་དུ་ལྡན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 བཏང་སྟོམས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དེ་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྟོན་མྱོང་
 འགྱུར་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་དགེ་བར་ཐལ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན། མི་
 དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་དེ། དགེ་བ་རུང་རུང་འདོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ཏེ། གང་
 སྟེལ་ལས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་ལ་རྣམ་སྟོན་མེད་པས་འདྲི་བ་
 བྱི་དེ་ཅི་ལས་དེ་ཡིན་ནམ། ཞེས་སོ། །འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་སྟེ། བསམ་གཏན་གསུམ་
 པའི་བར་དགེ་བ། །བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར། ཞེས་དང་། རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་
 དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་(༤༩ན)གཉིས་དང་འགལ་བར་ཐལ། བསམ་གཏན་

གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བ་ལ་བདེ་བ་ཚུང་འགྱུར་གྱིས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྒྲིན་
ཡིད་འོང་ཡིད་མི་འོང་གང་རུང་ལས་གཞན་པའི་བར་མ་ཚུང་འགྱུར་གྱི་དེའི་བར་གྱི་
དགེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེན་ལས། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ནི་སྣ་མ་མི་འདོད་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་ནས། སྣ་མ་མི་འདོད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུང་ཚུལ་གཙོ་བོ་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། །དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་སྒྲིན་
དང་། །མངོན་སུམ་དུ་ནི་གྱུར་པ་ལས། །ཚུང་འགྱུར་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་རྣམ་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། ཆོར་བ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུང་བར་
འགྱུར་བ་དང་། རེག་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་ཚུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་དམིགས་
བས་ཚུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་མི་དགའི་ལས་རྣམ་སྒྲིན་གྱིས་ཚུང་བར་འགྱུར་བ་དང་།
ཆོར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཚུང་བ་ལས་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་བོ་ནི། དེ་ཡང་རེས་དང་མ་
རེས་དང་། ཞེས་བྱུང་། བདེ་བ་ཚུང་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་ལས་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།
ཚུང་རེ་རེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རེས་པའི་ལས་དང་མ་རེས་པའི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་གྱིར་བསྟན། ཚུང་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ། ཚུང་རེས་བྱེ་བྲག་
ཏུ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་བོ་ལ་དངོས་དང་། སྟེ་བ་གཞན་གྱིས་འདོད་ཚུལ་གཉིས།
དང་བོ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ། །ཚུང་འགྱུར་གྱིར་ན་རེས་རྣམས་གསུམ། །
ཞེས་བྱུང་། མངོན་སུམ་དུ་ཚུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཚུང་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོ་
འདིར་མཐོང་ཆོས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་མགོ་ཚུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟེ་
བ་ཕྱི་མར་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་མགོ་ཚུང་བསྟེན་ནས་ཚུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་། ཆོ་གསུམ་

པ་སྟགས་ལ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་མགོ་ཚུམ་པ་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྟུང་འགྲུར་གྱི་ལས་དེ་
 རེས་པའི་གསུམ་མ་རེས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པར། རང་འགྲེལ་(༤༩བ)ལས་བཤད་པའི་
 བྱིར། འདིའི་མཐོང་ཆོས་སྟུང་འགྲུར་སྟགས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་སྟུང་པ་མགོ་ཟུག་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྟུང་བར་འགྲུར་པའི་ལས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཆེ་རབས་གཞན་དག་ན་ཡང་ཡོད་ཡོད་ཀྱི་ཚུམ་པའི་དབང་གིས་མིང་དེ་
 ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། ཚུམ་པའི་དབང་གིས་ཞེས་བྱ་བ་
 བོ་གང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲེ་བ་དེ་ནི་ད་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་མགོ་ཟུག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་
 བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ལས་རྣམ་པ་ལྟ་ཞེས་ཟེར། གཞན་དག་སྒྲིན་པའི་ཞེས་ཟེར།
 ཞེས་བྱུང་། རྟེན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་དེ་ལ་རྣམ་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། རེས་པའི་ལས་གསུམ།
 མ་རེས་པའི་ལས་ལ་གནས་སྐབས་མ་རེས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་རེས་པ་དང་། གནས་སྐབས་དང་
 རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་ཀ་མ་རེས་པའི་ལས་གཉིས་དང་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། ལས་
 རྣམ་པ་ལྟ་ཞེས་ཟེར། ཞེས་སོ། །དཔེ་སྟོན་ལྟེ་བ་སྟེ་མདོ་སྟེ་བ་ན་རེ། ལས་ལ་སྒྲེ་བཞི་ཡོད་
 དེ། གནས་སྐབས་རེས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་མ་རེས་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། རྣམ་སྒྲིན་རེས་ལ་གནས་
 སྐབས་མ་རེས་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། གནས་སྐབས་དང་རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་ཀ་རེས་པའི་ལས་
 ཀྱང་ཡོད། གནས་སྐབས་དང་རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་ཀ་མ་རེས་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ཆོས་སྟགས་གསུམ་གང་དུང་ལ་སྟུང་བར་འགྲུར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 བར་མི་འགྲུར་བའི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ཆོས་དང་། སྒྲེས་
 རས་དང་ལན་གྲངས་དང་གང་ཡིན་མ་རེས་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་པར་རེས་པའི་ལས་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་བའི་ཆོས་སྟགས་ལ་སྟུང་བར་རེས་ཤིང་རྣམ་
 པར་སྒྲིན་པ་རེས་པར་འབྱེན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟུང་བར་ཡང་མ་

ངེས་ཅན་པར་སྒྲིན་པར་ཡང་མ་ངེས་པའི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་བརྒྱད་ཀྱང་
 ཡོད་དེ། ངེས་བ་ལ་དེ་ལྟར་སྤྲུབ་ནི། མ་ངེས་བ་ལ་འང་སྤྲུབ་ནི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་
 འབྲེལ་ལས། ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུབ་ཞིར་བྱེད་དེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ལས་ཅན་པ་བརྒྱད་དེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐད་(༤༤ན)ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ལས་ཐ་དད་བ་བཞིས་འཕེན་
 བ་ཡང་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་གིས་མི་ཆངས་པར་སྤྱད་ཅིང་གཞན་ལ་སྒྲིག་གཅོད་དང་མ་བྱིན་
 ལེན་རྒྱུ་སྤྲུག་གསུམ་བཅོལ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གྲུབ་པའི་ཆོ་འཕེན་བ་བཞི་བོ་
 དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ལས་ཅན་པ་བཞི་འཕེན་
 བར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་དེ། ལ་རོལ་བོ་གསུམ་ལ་སྤྱར་ནས་བདག་ཉིད་འདོད་
 པའི་ལོག་བར་གཞུང་བ་ལ་ཞུགས་ཏེ། དེ་དག་ཅིག་ཅར་མཐར་བྱིན་པར་འགྱུར་ནའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་དུ་བཤད་པས་དོགས་པ་ཆེ་བས་བཞོད་དོ། །
 རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། ལས་ཅན་པ་བཞི་འཕེན་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་
 ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཅན་པ་བཞིས་འཕེན་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ཅིག་ཅར་མཐར་བྱིན་པར་གྱུར་
 ན་སྟེ། གཅིག་ཅིག་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། གཅིག་ཅིག་ནི་
 སྒྲིས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། གཅིག་ཅིག་ནི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་
 བ་ཡིན། གཅིག་ཅིག་ནི་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། །ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཕེན་བ་
 བཞི། །དཔུལ་བ་ན་ནི་དགོ་བའི་གསུམ། །གང་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བརྟན་པའི། །
 བྱིས་བ་དེར་སྒྲིས་མྱོང་མི་བྱེད། །འཕགས་པ་གཞན་དུ་འང་མྱོང་མི་བྱེད། །འདོད་ཅུང་མི་
 བརྟན་པ་ཡང་མིན། །ཁྲིད་པ་བར་མ་འདོད་ཁམས་སུ། །འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །

དེ་ནི་མཐོང་ཆོས་འབྲས་སུ་ཡིན། །དེ་ནི་རིས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་སྤང་། རེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། ལས་བཞི་ལས་སྒྲིམ་ནས་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་དང་མ་དེས་
 པའི་ལས་གསུམ་གྱིས་རིས་མཐུན་འཕེན་པར་བྱེད་གྱི་མཐོང་ཆོས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱིས་རིས་
 མཐུན་མི་འཕེན་ཏེ། དེ་ལས་དེ་བྱེད་པའི་གནས་སྒྲུབས་གྱི་སྤང་པའི་རྒྱན་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་
 པར་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། (༤༤བ)ཅེས་
 སོ། །ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་འགྲོ་བའང་ལྟ་ན་འཕེན་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་
 ན་དག་མི་དག་ཅི་རིགས་གྱི་ལས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཕེན་
 པ་བཞི། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་འགྲོ་བ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དམིགས་བསལ་དཔུལ་བ་ན་ནི་
 མི་དག་པའི་འཕེན་པ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་དག་པའི་འཕེན་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ན་དག་པའི་
 ལས་གསུམ་གྱིས་འཕེན་པ་ཡོད་གྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ན་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། དཔུལ་བ་ན་ནི་དག་
 པའི་གསུམ། །ཞེས་སོ། །ས་གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བརྟན་པ་སྤྲེ་ཡོངས་སུ་
 མི་ཉམས་པའི་བྱིས་བ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ས་དེར་སྒྲིམ་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་
 ལས་གསུམ་གསོག་མི་བྱེད་དེ། བྱོད་ས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་བརྟན་
 པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དེའི་ལས་གཞན་གསུམ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་སྒྲིམ་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་
 གཅིག་སྤྲུལ་རྣམ་པ་ཅད་ལས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕ་བར། གང་ལས་འདོད་ཆགས་
 བྲལ་བརྟན་པའི། བྱིས་པ་དེར་སྒྲིམ་སྤྱོད་མི་བྱེད། །ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་
 རྣམ་པ་གསུམ་ནི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
 མི་ཉམས་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་གི་ཆགས་བྲལ་གྱི་ས་དེ་ལ་སྒྲིམ་ནས་སྤྱོད་
 འགྱུར་གྱི་ལས་སུ་མ་ཟད་ལན་གངས་གཞན་དུ་འང་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱང་གསུམ་གསོག་
 མི་བྱེད་དེ། ས་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་འཕགས་པ་བརྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེས་ན་ས་དེར་ལས་མ་དེས་པ་དང་མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གཉིས་བྱེད་པ་ཡོད་པར་
 དེ་གཉིས་གྱིས་ནུམ་བཙད་ལས་འཕངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འཕགས་པ་གཞན་དུ་
 སྤྱོད་མི་བྱེད། ཅེས་དང་། རང་འགོལ་ལས། གང་དུ་སྤྱོས་པར་མ་དེས་པ་དང་མཐོང་
 པའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དག་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ཁམས་
 ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་པའི་མི་བརྟན་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱིར་མི་འོང་དང་བྱིད་ཅེའི་ཆགས་
 བྲལ་མི་བརྟན་པ་སྟེ་ཉམས་(༤༧ན)པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཙེམ་པ་གཉིས་ཀྱང་ཆོས་ཅན།
 ས་དེར་སྤྱོས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་སུ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་པས་འབྲས་སུ་ལས་ཉམས་པ་སོར་མ་
 རྒྱད་པར་དུ་འཆི་བ་མེད་པར་བཤད་པས་ས་དེར་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འདོད་
 ཅེའི་མི་བརྟན་པ་ཡང་མིན། ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་མ་དོན་ཡང་ལས་གྱི་
 འཕེན་པ་ཡོད་དེ། བར་མ་དོན་འང་འདོད་ཁམས་སུ་སྤྱོད་ཆེ་བར་དོར་དེ་ཉིད་དང་མངལ་
 གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་། སྤྱོས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་བརྟུག་ཅིག་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་དེས་
 མ་དེས་གཉིས་གྱི་འཕེན་པས་བྱེད་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། སྤྱིད་པ་བར་མ་
 འདོད་ཁམས་སུ། འཕེན་པ་ནུམ་བཙི་བྱུ་གཉིས། ཞེས་སྤྱོད་། འཕེན་པ་ཉེར་གཉིས་
 གྱི་དེས་པ་བརྟུག་ཅིག་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མཐོང་ཆོས་འབྲས་སུ་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྤྱོད་གྱི་གནས་སྐབས་བརྟུག་ཅིག་གི་འབྲས་སུ་དེ་ནི་རིགས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བར་དོད་དང་ལྷན་མ་བརྟུ་འཕེན་བྱེད་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ནི་མཐོང་ཆོས་འབྲས་སུ་ཡིན། །དེ་ནི་རིགས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། སྤྱོད་དེས་སྤྱིར་བསྟན་པ། མཐོང་ཆོས་ལ་སྤྱོད་དེས་བྱེད་བྱུ་བཤད་
 པ་ཞེས་སྤྱོད་གི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རབ་དང་དྲག་པོ་དང་། །

ཡོན་ཏན་ཞིང་དང་རྒྱན་ཆགས་སུ། །བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། །ཡ་མ་གསོད་གང་
དེ་ངེས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་སྤྲིན་སྤྱོད་པར་ངེས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། དུག་ཡོད་དེ། ཀུན་
སྤོང་ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་མི་དགེ་བ་དང་། དང་བ་དྲག་པོས་དགེ་བ་བྱས་པ་དང་། ཡོན་
ཏན་གྱི་ཞིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡན་པའམ་གཞོད་པ་བྱས་པའི་ལས་དང་། སྦྱར་བའི་
རྒྱན་ཆགས་སུ་བྱས་པའི་དགེ་སྤྲིན་གང་ཡིན་པ་དང་། ཡན་འདོགས་པའི་ཞིང་ཡ་མ་གསོད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱོད་པར་ངེས་པའི་ལས་དྲུག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ཆོས་(༤༥)འབྲས་སུ་ཅན་གྱི་ལས། །ཞིང་དང་བསམ་པའི་
ཁྱད་པར་ལས། །ས་དེའི་འདོད་ཆགས་གཏན་བྱལ་བྱིར། །རྣམ་སྤྲིན་ངེས་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད། །མཐོང་དང་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་ལངས་
པ། །དེ་ལ་ཡན་གཞོད་བྱས་པ་ཡི། །འབྲས་སུ་འབྲལ་དུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་།
མེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ཆོས་འབྲས་སུ་ཅན་གྱི་ལས་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞིང་གི་
ཁྱད་པར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྡེ་སྡོད་གསུམ་པར་གྱུར་པས། དགེ་འདུན་གྱི་ཚྭ་བ་
འཕེལ་བར་བྱས་པ། དགེ་སྤོང་མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་གཅིག་གིས་བསུམ་པས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་
པ་ཁྲིས་ནས། སྤང་མེད་གིས་སྤང་མེད་གྱི་ཚྭ་བ་ཞི་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་སྐུར་པ་བཏབ་
པས། ཆེ་དེ་ལ་སྤང་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་། སྡེ་བ་ལ་བརྒྱར་སྤང་མེད་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་དང་།
རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཀའི་རྒྱལ་རུམ་པ་ལོང་བ་ཞེས་པས་མི་གཅིག་གི་གྲང་ལྟ་བུ་དེད་པ་ཅི་
ཡིན། དྲིས་པས་འབྲས་སུ་འབྱེན་ཟེར་བས། དེ་དག་ལ་སྤྱིང་རྗེས་དེ་དག་ཐར་བར་བྱས་
པས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལས་ཕོའི་དབང་པོ་སྡེས་པ་ལྟ་བུ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། མཐོང་ཆོས་
ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། མཐོང་ཆོས་འབྲས་སུ་ཅན་གྱི་ལས། །ཞིང་དང་
བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས། །ཞེས་སོ། །མཐོང་ཆོས་སམ། འབྲལ་དུ་འབྲས་སུ་སྤྱོད་འགྱུར་
གྱི་རྣམ་གངས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ལས་རང་གི་རྒྱས་པས་དེ། གཉེན་པོ་གཞན་གྱི་རྒྱས་

པའི་དབང་གིས་དེ། འབྲས་ཁུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཞིང་གིས་དེ། སྒྲིམས་འབྲུག་བྱུང་པར་
 ཅན་གྱི་ཞིང་གིས་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། ལས་གནས་སྐབས་མཐོང་ཆོས་
 དང་རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་ཀ་དེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གཏན་ནས་ཆགས་པ་
 དང་བྲལ་ཆེ། ས་དེའི་དགོ་མི་དགོ་རྣམ་སྒྲིན་དེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་དེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ས་དེ་ལ་གཉིན་པའི་དབང་གིས་མི་སྒྲིབས་རྣམ་སྒྲིན་དེས་པ་མཐོང་ཆོས་ལ་འབྱུང་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ས་དེའི་འདོད་ཆགས་གཏན་བྲལ་བྱིར། །རྣམ་སྒྲིན་དེས་པ་གང་
 ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མ་དེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་
 པའི་ཆོས་ལ་སྒྲིང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱན་
 རྒྱལ་ས་(༤༦)དང་དག་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་
 མ་ནི་མཐོང་སྤང་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་དྲི་མེད་གསར་ཐོབ་དང་། དག་བཅོམ་
 བེ་སྒྲིམ་སྤང་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་དབང་གིས་དེ་ལ་ཕན་གཏོད་ཀྱི་འབྲས་
 ཁུ་འབྲལ་ལ་འབྱུང་ཡང་བྱིར་འོང་བྱིར་མི་འོང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
 མཐོང་དང་དག་བཅོམ་འབྲས་ལངས་པ། །དེ་ལ་ཕན་གཏོད་བྱས་པ་ཡི། །འབྲས་ཁུ་འབྲལ་
 ཏུ་སྒྲིང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། དེ་ལ་འབྲས་ཁུ་བྱུང་པར་ཅན་ནི་
 རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་ཁུ་ཉིད་དང་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

པའི་པ་ནི་ཡོད་དེ། འགོག་སྒྲིམས་དང་། དུམས་པ་ཆད་མེད་དང་། ཉོན་མོངས་
 མེད་པའི་སྒྲིམས་འབྲུག་གསུམ་ལས་ལངས་མ་ཐག་ལ་ཕན་གཏོད་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། འགོག་སྒྲིམས་ལས་ལངས་པ་ནི་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་སྤྱར་ལོག་ལྟ་བུ། དུམས་
 པ་ནི་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་ལ་ལྷག་བསམ་ཆད་མེད་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
 མེད་པ་ཡང་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྷག་བསམ་དང་འབྲེལ་བས་
 ཕན་གཏོད་འབྲལ་ལ་སྒྲིང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གང་དག་འགོག་དུམས་ཉོན་མོངས་

མེད། །ལངས་པ། །དེ་ལ་ཕན་གཞོན་བྱས་པ་ཡི། །འབྲས་སུ་འབྲལ་དུ་མྱོང་བར་འགྱུར། །
 ཞེས་དང་། གང་གྲེལ་ལས། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པ་ཁྱད་བར་ཅན་ནི་འགོག་པ་དང་བྱམས་
 པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་
 རྟེ། ཁྱད་བར་ཅན་གྱིས་ལྷོ་མས་འཇུག་གཞན་གཞོན་པའི་བྱིར། འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 གྲང་ཞིང་གི་ཁྱད་བར་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞིང་དུ་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་
 ཅུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་
 མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སུ་འགྱུར་བའི་ཞིང་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཞེ་ན། ལྷོ་མ་པ། སངས་
 རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དག་སྤོང་གི་དགོ་འདུན་དང་གང་ཟག་ལའོ། །གང་དག་འགོག་བྱམས།
 ཞེས་(༤༦)སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ལས་གང་གི་འབྲས་སུ་དང་། གཡེང་བའི་སེམས་ངོས་བརྒྱུང་བ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི། །དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ནི། །སེམས་ཀྱི་
 ཆོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད། །མི་དགོ་བའི་ནི་ལུས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་རྟོག་མེད་
 པ་བསམ་གཏན་ཁྱད་བར་ཅན་ནས། སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
 འབྲས་སུ་ཆོར་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། དེའི་བར་གྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལུས་
 ཀྱི་ཆོར་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་ཤེས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་ཁྱབ་པའི་
 བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྟ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལ་ཅིག །སས་བསྐྱུས་མི་སྦྱར་བར་དེའི་བར་ན་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པར་འདོད་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། ཅུ་བར། མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་རིག་སྤོང་། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གདོགས། །
 སོགས་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་
 དེའི་བར་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། མི་དགོ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་

ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱིས་ཆོར་བ་སྟག་བསྟེན་པ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ།
དེ་རྒྱུ་སྟོན་མིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་བསྟན་པ་ལས། སྟོག་ནི་རྒྱུ་
སྟོན་བརྩ་གཉིས་གཉིས། ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ། མ་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་
བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཡེང་བའི་སེམས་ནི་ཡིད་སེམས་ལ། དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་སྟོན་སྟེས།
སྟག་གཞོད་མ་ཉམས་ཕྱང་གིས། སྟེ་མི་སྟན་མིན་འདོད་ལུན་རྒྱུ་སྟེས། ཞེས་གསུངས།
གཡེང་བ་སྟེ་སྟོན་པའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། རྩད་ཆོས་གསུམ་དང་ལུན་ཏེ། རོ་བོའི་རྩད་
བར་ཡིད་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྩའི་རྩད་བར་སྟོན་གཞན་སྟོར་བརྩལ་པའི་རྒྱུ་
སྟོན་ལས་སྟེས་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་ཀྱིས་སྟག་བར་བྱས་པ་དང་། དེས་གཞོད་པ་དང་།
འབྱུང་བ་ཆ་མི་སྟོམས་པ་དང་། བྱང་གིས་གཟིར་བ་སྟེ། རྩ་ལྟ་དང་། རྟེན་སྟེ་མི་སྟན་
མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པ་དང་ལུན་པའི་གང་ཟག་འགྲོ་བ་(༤༥ན)ལྟ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རྒྱུ་རྟོག་དན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཡེང་བའི་སེམས་ནི་ཡིད་སེམས་ལ། ཞེས་སོ། །ལྟག་མ་སྟེ།

རྩའི་སྟོན་སྟེ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྩའི་སྟོན་སྟེ་བ་ནི། ཡོན་སྟོན་སྟེ་གསུམ་མར་གསུངས་པ་ནི། གཡོ་དང་
ཞེ་སྟང་འདོད་ཆགས་སྟེས། ཞེས་གསུངས། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཡོན་སྟོན་སྟེ་གསུམ་
མའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། གཡོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ལུས་ཀྱི་
ཡོན་པོ་དང་། དག་གི་ཡོན་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཡོན་པོ་ཡིན། ཞེ་སྟང་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་
དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ལུས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་གསུངས་དང་། འདོད་ཆགས་ལས་སྟེས་པའི་ལུས་

དག་ཡིད་གསུམ་སྒྲིགས་མའི་ལས་སོགས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར།

རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཀར་ནག་ལ་སོགས་ཕྱེ་བྲག་གིས། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་བཞི་ཡོད་དེ། དཀར་ལ་རྣམ་
སྒྲིན་དཀར་བ་གཟུགས་ཀྱི་ལས་དང་། །གནག་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ནག་པ་མི་དགོ་བ་དང་། དཀར་
ནག་འདྲེས་པ་འདོད་པའི་དགོ་བ་དང་། །མི་དཀར་མི་ནག་ཅིང་རྣམ་སྒྲིན་མེད་པ་ཟག་
མེད་ཀྱི་ལས་དང་བཅས་པའི་ཕྱེ་བྲག་གིས་བཞིར་བྱེ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སོ་སའི་དངོས་པོ་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྟོད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མི་དགོ་གཟུགས་
དང་འདོད་གཏོགས་པའི། །དགོ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། །གནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་
ཀའི་ལས། །དེ་ཟད་བྱེད་པ་ཟག་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། མི་དགོ་བའི་ལས་ཚོས་
ཅན། གནག་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གནག་པའི་ལས་ཡིན་དེ། རོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་
གནག་ཅིང་། རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་གནག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། མི་
དགོ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། །གནག་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཁམས་
ཀྱི་དགོ་བ་ཚོས་ཅན། དཀར་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་པའི་ལས་ཡིན་དེ། རོ་(༤༡བ)པོ་མི་
དགོ་བ་དང་མ་འདྲེས། རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་འོང་འབྱེན་པས་གཉིས་ཀ་དཀར་པའི་བྱིར་དེ། རང་
འགྲེལ་ལས། མི་དགོ་བ་དང་མ་འདྲེས་པའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་དཀར་བ་ཡིན་ལ། །ཞེས་སྒྱུར་
བའི་བྱིར། གཟུགས་མེད་མ་བཤད་པས་བར་སྤྱིད་སྤྱིད་དང་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་

ལས་གཙོ་བས་སོ། །འདོད་ལམས་སྤྱོད་གསལ་པའི་དགོངས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་དཀར་
ནག་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ཡང་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
རང་གི་རོ་བོ་མི་དགོངས་པ་དང་མ་འདྲེས་པས་དཀར་ལ་རྒྱད་གཅིག་ལ་མི་དགོངས་པ་དང་འདྲེས་
པས་གནག་པས་ན་ལས་རོ་བོ་དཀར་ནག་དང་། རང་གི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་འོང་ཁོ་ན་འབྱེན་
པས་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་ཡང་རྒྱད་གཅིག་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་འདྲེས་པས་གནག་ཅིང་རྣམ་
སྒྲིན་ཡང་དཀར་ནག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དྲེ། ཅུ་བར། འདོད་གཏོགས་པའི། །
དགོངས་པ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། །གཉིས་ཀའི་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དྲེ། རྒྱད་ལ་
སྤྱད་ནས་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ། གཞན་དུ་ན་ལས་ཀྱི་རོ་བོ་དཀར་ནག་གཉིས་ཅན་
དང་། རྣམ་སྒྲིན་དཀར་ནག་གཉིས་ཅན་མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར་དྲེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་
རྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་དེ། ལས་སམ་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་གཅིག་ལ་དཀར་པོ་ཡང་ཡིན་ནག་པོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་དེ་ཕན་ཚུན་འགལ་
པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དྲེ། མི་དགོངས་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་འདིར་སྟོབས་ཆེ་
ལ་འདྲེས་པའི་དགོངས་པ་སྟོབས་རྒྱུད་པས་འདྲེས་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར་དྲེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཐག་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་སྐབས་འདིའི་མི་དཀར་མི་གནག་ཅིང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་མི་འགྱུར་
ལ་སྤྱད་མའི་འཁོར་པའི་ལས་དཀར་ནག་དང་འདྲེས་མ་གསུམ་ཟད་བྱེད་ཡིན་དེ། དེ་རྣམ་
སྒྲིན་ཡིད་འོང་མེད་པས་མི་དཀར་ཞེས་བཤད། ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་མི་གནག་
པ་དང་། དེ་གསུམ་སྟོང་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་དྲེ། ཅུ་བར། དེ་ཟད་བྱེད་པ་ཟག་མེད་ཡིན།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དྲེ། དེ་ལྟར་མ་བཤད་པར་ཁ་ཅིག་དཀར་པོ་དང་(༤༥ན)ནག་པོ་
འདྲེས་མ་གསུམ་ཟད་བྱེད་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས་ཟག་མེད་ནག་པོ་ཁོ་ན་ཟད་བྱེད་ལ་སྤྱོད་
བ་དང་། གཞན་དག་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལས་མི་དཀར་མི་གནག་པར་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན་
ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དཀར་པོ་འང་ཟད་བྱེད་དུ་ཐལ། མི་དཀར་མི་གནག་པའི་ལས་ཡིན་

པའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་མི་དཀར་ཞེས་པ་
 སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་
 དཀར་པོ་མེད་པར་དགོངས་ནས་མི་དཀར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 དགོངས་པ་ཅན་གང་ཞིག །ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་དཀར་བ་དང་དགེ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དཀར་པོ་ཉིད་མེད་
 པའི་ཕྱིར་མི་དཀར་བའོ། །མི་དཀར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འདི་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀས་
 བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་
 ལས་མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཀུན་དགའ་པོ་ཆོས་འདི་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་དཀར་
 པ། གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བསྟན་
 བཅོས་ལས་ཀྱང་། ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་གང་ཞེན། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་མ་བསྐྱབས་
 ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་
 སྟོབ་པའི་ཆོས་དཀར་བར་བཤད་ངོ་། །ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 འཁོར་པའི་སས་བསྐྱས་སྟོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་ཅིང་། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 བཤམས་གསུམ་གའི་སར་གཏོགས་སྤངས་དགོས་པར་རང་སྟེ་ཀུན་མཁུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ནི་ལས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཟད་པར་བྱེད་
 ཅིང་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཟག་
 མེད་ལས་ལ་དེ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཟད་བྱེད་ཀྱིས་བྱབ་(༤༥)པར་ཐལ། དེ་དེ་གསུམ་
 ཟད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དང་
 ལས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་
 ཞེན། སྐས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་བཅོད་འདོད་

ཆགས་བྲལ་བ་ཡི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་གང་། །སེམས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་
 ཏེ། །ནག་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས། །དགུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དཀར་
 བྱ་ཟད་བྱེད་ཡིན། །དཀར་པོ་བསམ་གཏུན་ཆགས་བྲལ་བའི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་
 སྒྲིལ་ཐ་མས། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་གསུམ་ཟད་
 བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། །ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་ཟད་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ།
 མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སེམས་པ་བཞི་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་པ་བརྒྱད་དེ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ནག་པོ་མི་དགེ་བ་ཟད་
 བར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་དཀར་
 བྱ་འདྲེས་པ་འདོད་པའི་དགེ་བ་རྣམ་པ་དགུ་ཟད་བྱེད་ཡིན། །བསམ་གཏུན་བཞི་ལ་སྒྲོམ་
 སྒྲུང་དགུ་དགུ་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཟག་
 མེད་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཞིའི་སེམས་པ་བཞི་པོ་དེ་ནི་བསམ་
 གཏུན་སོ་སོའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་དཀར་པོ་ལའོར་བའི་ལས་སྒྲུང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་ཆེ། ཕ་བར། ཆོས་བཟོད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་
 ཀྱི་གང་། །སེམས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ། །ནག་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། །བརྒྱ་གཉིས་ཞེས་པས་རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐབས་
 འདིའི་ཟད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་རྒྱན་པོ་སྒྲུང་བ་དང་སྒྲོ་འཕར་དཔེས་ཤེས་དགོས་
 སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། ཕ་བར། དགུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དཀར་བྱ་
 ཟད་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་(༤༩ན)པའི་ཕྱིར། །དེས་ན་འདིས་ནི་འདོད་པའི་དགེ་བ་
 ལ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྒྲུངས་ཀྱང་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ངོ་བོ་སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེའི་
 ཐོབ་པ་ཆད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །རང་འགྲེལ་ལས། །དེའི་རང་

གི་ངོ་བོ་ནི་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་སྤང་བྱེད་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་
པ་སྤངས་པས་ཀྱང་དེའི་དགོ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དགུ་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དཀར་པོ་བསམ་གཏན་ཆགས་བྱལ་བའི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིམ་
ཐ་མས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐ་མ་བཞིའི་སེམས་པ་
བཞིས་བསམ་གཏན་སོ་སོའི་སམ་བསུས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་དཀར་པོའི་ལས་སྤྱོད་སྟེ། དེ་བཞིས་
བསམ་གཏན་དུ་སྒྲེ་བ་བཞི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་པ་རྣམ་པ་བཞི་
པོ་དེ་ནི་དཀར་པོའི་ལས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ལས་
ལ་མི་སྦྱར་བར་ཉོན་མོངས་ཁོ་ནར་སྦྱར་བ་ཡང་འབྱུང་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཞན་ནི་དཔྱལ་བ་མྱོང་འགྱུར་དང་། །འདོད་གཞན་མྱོང་འགྱུར་གཉིས་
སུ་རིགས། །གཞན་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་གནག། །འདོད་པ་ལས་སྒྲིམ་གཞན་དཀར་
ནག། །ཅིས་གསུངས། སྒྲོ་བ་དཔོན་གཞན་དག་ན་རེ། །ལས་དང་རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་ཀ་
གནག་པའི་ལས་དང་། །དཀར་དང་ནག་པ་འདྲེས་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད་དེ། དཔྱལ་བ་
མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནག་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ནག་པས་གཅིག་ཏུ་ནག་པའི་ལས་དང་། དཔྱལ་
བ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཔྱལ་བར་འཕེན་ཇོགས་གཉིས་ཀ་ནག་པས་གཅིག་ཏུ་
ནག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཞན་ནི་དཔྱལ་བ་མྱོང་འགྱུར་དང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་འཕེན་ཇོགས་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་
ཀ་འདྲེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འདོད་གཞན་མྱོང་(༤༡བ)འགྱུར་གཉིས་སུ་
རིགས། །ཞེས་གསུངས།

སྒྲོ་བ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། །ནག་པའི་ལས་དང་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡོད་དེ།

མཐོན་ལས་གྱི་སྤང་བྱའི་ལས་ནག་པའི་ལས་དང་། འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་མཐོན་སྤང་ལས་
གཞན་སྒྲོམ་སྤང་གི་ལས་ནི་དཀར་ནག་འབྲེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོན་
སྤང་ལ་དགོ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཞན་ནི་མཐོན་པའི་སྤང་བྱ་ནག་ ཁྱེད་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གནིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲོམ་སྤང་གི་ལས་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་གཞན་དཀར་ནག་ ཁྱེད་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

ལས་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱ་མ་བསྟན་པ་ལས་དབྱེ་བ་སྦྱར་བསྟན་པ།

གནིས་པ་ལས་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱ་མ་བསྟན་པ་ལ། དབྱེ་བ་སྦྱར་བསྟན་པ་དང་། ལས་
ལས་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་གནིས། དང་པོ་ནི། མི་སྒྲོབ་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཉིད། ལྷན་
པའི་གསུམ་སྟེ་གོ་རིམས་བཞིན། །ལེགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །གཙང་བྱེད་
རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ལུས་གྱི་ལས་སྒྲིགས་མི་དགོ་བ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་རྒྱ་
འདོད། །བརྒྱབ་སེམས་ལ་སྒྲིགས་ལས་མིན་ཡང་། །ཡིད་གྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་རྒྱ་འདོད། །
བསྒྲོག་པ་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚུལ་ཅན། མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་ཐུབ་པའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་སྒྲོབ་པའི་ལུས་གྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་
དང་། ཡིད་གྱི་ལས་ཉིད་ལ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་བཤད་པའི་ལུས་སྒྲིགས་གསུམ་རྒྱ་གོ་རིམ་བཞིན་
ཡིན་ཀྱང་མི་སྒྲོབ་པའི་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་ཐུབ་པར་འཇོག་ཀྱང་ལས་མ་ཡིན་པར་འཇོག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡིད་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའི་ཐུབ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཐུབ་
པའི་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐུབ་པའི་ལུས་དང་། ཐུབ་པའི་ངག་དང་། ཐུབ་པའི་ཡིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་བར། མི་སྒྲོབ་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཉིད། ལྷན་པའི་གསུམ་

སྟེ་གོ་རིམ་ས་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། །ལེགས་སྤྱད་ཐམས་ཅད་གཙང་
བྱེད་ཡིན་ཏེ། །ལུས་ཀྱི་ལེགས་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ལུས་གཙང་བྱེད་དང་། །དག་ཡིད་ཀྱི་དེ་
ཐམས་ཅད་དེ་དག་གི་གཙང་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། །བྱི་རོལ་པའི་གཙང་སྤྱད་དག་གི་པའི་
ཆེད་(༥༠ན)དུ་དེ་ཐམས་ཅད་ལུས་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་བྱེད་ཡིན་པར་བརྟན་པའི་བྱིར་
ཏེ། ཅུ་བར། །ལེགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །ཉེས་སྤྱད་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། །ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་ལུས་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་
དང་། །དག་ཡིད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་དག་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་སོ་སོར་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
ལུས་ཀྱི་ལས་སོགས་མི་དགོ་བ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས། །ཡིད་
ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་ཡོད་དེ། །ལས་དངོས་མིན་གྱང་བརྟན་པ་མེད་པ་དང་། །སོགས་པས་
གནོད་མེད་པ་དང་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་ཞེས་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་
བར། །བརྟན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། །ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་དུ་འདོད། །
ཅེས་བྱུང་། །ཡིད་ཀྱི་ལེགས་སྤྱད་གསུམ་ཡོད་དེ། །ལས་མིན་གྱང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་
ཀྱི་བརློག་ལྷན་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་མེད་པ་མེད་པ་གནོད་མེད་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
གསུམ་པོ་དེ་ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། །བརློག་པ་ལེགས་
པར་སྤྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

ལས་ལམ་བྱེ་བྲག་རུ་བཤད་པ་ལས་མདོར་བརྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བརྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལས་ཆེ་
ཡོང་བསྟུན་ནས་ནི། །དགོ་དང་མི་དགོ་ཅི་རིགས་པར། །ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བརྩུར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས། །འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། །མཐའ་དབྱུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་

བྱ་ཆོས་ཅན། ལེགས་སྤྱད་དང་ཉེས་སྤྱད་དེ་ལས་ཏེ། དེའི་ནང་ནས་ལེགས་སྤྱད་དང་ཉེས་
 སྤྱད་ཆེ་ལོང་སྟེ་ཆོས་རགས་པའམ་གིན་ཏུ་རགས་པ་བསྐྱུས་ནས་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་
 ལམ་བཅུར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྤྱད་ཆེ་ལོང་བསྐྱུས་ནས་དགོ་བའི་ལམ་བཅུ་
 དང་ཉེས་སྤྱད་ཆེ་ལོང་བསྐྱུས་ནས་མི་དགོ་བའི་ལམ་བཅུར་མདོ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་
 གྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལས་
 ཆེ་ལོང་བསྐྱུས་ཏེ་ཅི་རིགས་པར་མདོ་ལས་ལས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བཅུར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་གྱིར་དང་། གང་གྲེལ་ལས། ཆེ་ལོང་ནི་ཆེན་པོའོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་གྲས་
 མ་ལས། ཅི་(༥༠བ)རིགས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟར་སྤྱད་པར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 གྱིར་དང་། གོ་རིམ་རི་ལྟར་རིགས་པར་ཡང་སྤྱད་དགོས་སོ། །

མཐའ་དབྱུད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱབས་འདིར་བཅུར་གསུངས་ཞེས་པའི་བཅུ་
 བོ་གང་རུང་ལ་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱུང་བར་མདོ་སྟེ་པས་ཁས་ལེན་པའི་
 གྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེས་ཆེད་དུ་བསམ་པའི་མདོ་དྲངས་ནས་བརྒྱབ་སེམས་
 སོགས་ཀྱང་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀར་ཁས་བླངས་པའི་གྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེ་
 ལྟོན་བརྒྱམས་ན་རེ། ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་གྱིར། བརྒྱབ་
 སེམས་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར།
 འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བརྒྱབ་སེམས་སོགས་གསུམ་པོ་ལས་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ལས་མ་ཡིན་པའི་
 གྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་གྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྒྱབ་སེམས་སོགས་ཀྱི་གསུམ་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་
 ཀྱི་རྣམ་ཅན་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་གྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་པ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་མི་དགོ་
 བའི་ལས་མ་ཡིན་པར་བཤད་དགོས་པའི་གྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་པ་ལས་

དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་བརྒྱབ་སེམས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་ཞེ་སྒྲོང་སོགས་མི་དགེ་བ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་
 དགེ་བས་བྱས་པའི་ལས་དེ་ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པ་དང་། རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་དགེ་
 བ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཞེ་སྒྲོང་གིས་བྱས་པའི་ལས་དེ་ལས་ནག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ལས་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ལས་དཀར་བ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་དགེ་བར་ཐལ།
 དཀར་པའི་དོན་མི་དགེ་བ་ལས་བསྒྲོག་པ་ལ་བྱེད་གིས་བྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་གང་རུང་གིས་བྱས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་
 གྲངས་ཤིང་། བྱབ་སྟེ། རྒྱུར་བའི་ཀུན་སྒྲོང་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་གང་(༥༡ན)རུང་
 གིས་བྱས་པའི་ལས་བརྒྱུ་པོ་དེ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྒྱུར་བ་རྩ་བ་གསུམ་
 ལས་སྟེ། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་རྒྱུར་བ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
 གསུམ་ལས་སྟེ། བ་ཡིན་པས་ན་དང་པོའི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཆོག་ལས་དེ་སྒྲོང་བཤད་
 དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ནི་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་
 སྒྲོང་གཏི་མུག་གསུམ། ཁྱེད་བསྒྲུད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཤིན་
 ཏུ་མཐུན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། དཀར་པའི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 གནག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་
 གྲུབ་ཟེན། བྱབ་སྟེ། རྩ་བར། གནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། ཞེས་དང་།
 དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ལས་མི་དགེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་
 གནག་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། གཉིས་པ་ལ་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་
 དགེ་བ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཞེ་སྒྲོང་གིས་བྱས་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། ལས་ནག་པ་ཡིན་
 བར་ཐལ། ལས་ནག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་གྲངས། འདོད་ན་མི་

དགེ་བར་ཐལ། ལས་ནག་པ་མི་དགེ་བར་བྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་སྒྲངས་པའི་བྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་ཅ་གསུམ་གྱིས་ཀྱན་སྦྱང་བྱས་པའི་
ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་དགེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། མི་ནག་
མདུང་ཐུང་ཅན་དེ་དོད་དཔོན་སྒྲིང་རྗེ་ཅན་གྱིས་བསང་བའི་ལས་ལྷ་སྤྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།
བྱུང་ཅིང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། དགེ་བ་སྦྱོར་དང་མཐུག་པཅས་རྣམས། །ཆགས་
སྤང་གཏི་མུག་མེད་ལས་སྦྱེས། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་
སྤང་གཏི་མུག་མེད། །དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་དགེ་བར་འདོད། །ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བར་ཐལ། དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཟེར་ན། འོ་ན། དཀར་བའི་ལས་ལ་དགེ་བས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་ཚུལ་དེའི་བྱིར།
འདོད་ན། ལས་དཀར་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱིས་དཀར་བ་
མེད་པར་ཐལ། (༡༡བ)འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་
རྣམ་སྒྲིན་མེད་པས་རྣམ་སྒྲིན་གྱིས་མི་དཀར་ཡང་ཉོན་མོངས་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་
དཀར་བར་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དཀར་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་
བཞིན་གྱིས་དཀར་བ་དང་། རྣམ་བར་སྒྲིན་པས་དཀར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གཞན་ཡང་། མི་སྦྱོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དགེ་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ལས་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྟན་
བཅོས་ལས་ཀྱང་། ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་གང་ཞེན། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་མ་བསྐྱིབས་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཐར་པ་ཆོས་ཅན། དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་དམ་པའི་དགོ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདྲོད་ན། འདུས་བྱས་སུ་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ།
 དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་ལ་འདུས་བྱས་གྱིས་ཟུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ། འོ་ན། མོ་སྟེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་གཟུགས་སུ་ང་ཆོས་ཅན། མི་དགོ་པར་ཐལ། རྟོན་དམ་པའི་
 མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། ཅུ་བར།
 བརྒྱུག་པ་མི་དགོ། ཁེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་རྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་དྲགས་གྲུབ་སྟེ།
 ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེལ་འཁོར་བ་ཅན་སྤང་
 པོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། རྣམ་སྒྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། ཁེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཀར་ན་དགོ་བས་ཟུབ་སྟམ་ན། དགོ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་
 བ་སྒྲོན་དུ་འཕེན་པ་སོགས་ཤེས་སྟེ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཅུ་བར། གནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། ཁེས་དང་།
 དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདྲོད་(༥༩ན)པར་གཏོགས་པའི་དགོ་བ་ནི་མི་དགོ་དང་འདྲེས་
 པའི་ཕྱིར་དཀར་གནག་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འང་
 དཀར་གནག་ཡིན་ནོ། ཁེས་པའི་འདྲེས་པའི་རྟོན་ཀུན་བརྟུས་ལྟར་ལས་ནག་ལ་རྣམ་
 སྒྲིན་དཀར་བ་དང་། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ནག་པའི་རྩལ་གྱི་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་
 སྒྲིན་དཀར་ནག་འདྲེས་རྩལ་ཁོ་ནར་འཛོག་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིར་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྦྱར་
 པའི་འདྲེས་རྩལ་དང་རྣམ་སྒྲིན་ལ་སྦྱར་བའི་འདྲེས་རྩལ་སོ་སོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཀུན་བརྟུས་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། དེ་ནི་ལས་དཀར་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་
 ནག་པའི་རྩལ་སོགས་ལས་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤྱུ་བྱས་ནས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་
 ཏེ། ལས་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་རྟུ་ལྟན་པ་

དེ་དཀར་ནག་གི་འདྲེས་ཚུལ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གཅིག་ལ་ལས་གཉིས་ཀའི་རྣམ་སྒྲིན་མི་
 རུང་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་རྣམ་སྒྲིན་སྟེལ་ནས་སམ་ཅིག་ཅར་སྒྲིན་པ་ཡོད་
 པས་རྣམ་སྒྲིན་འདྲེས་པར་འདོགས་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 རྣམ་པར་བཞག་གི་ །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མིན་དེ། ལས་སམ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་གཅིག་
 ལ་དཀར་པོ་ཡང་ཡིན་ནག་པོ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདི་ལྟར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན། མི་དགོ་བ་ཡང་
 དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱད་གཅིག་ལ་མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཅིག་
 ཅར་རམ་སྟེལ་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། འདོད་པའི་དགོ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཅིག་
 ཅར་རམ་སྟེལ་བས་ཁུབ་ཀྱང་། མི་དགོ་བ་ལ་དགོ་བ་ཅིག་ཅར་རམ་སྟེལ་བས་མ་ཁུབ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོག་ལྟས་དགོ་རྩ་བཅད་པའི་རྒྱད་ལ་དགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་མི་དགོ་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་དགོ་བ་དང་འདྲེས་
 པ་མ་ཡིན་དེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐྱས་མ་ལས། འདྲེས་མོད་ཀྱི་གདོན་མི་ཟ་བར་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མི་དགོ་བ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲོ་ནས་འདྲེས་པའི་
 ལས་(ཤེས་)ཀྱིས་ཁུབ་པར་ཐལ། རྒྱད་གཅིག་ལ་ལས་ཀྱི་འདྲེས་ཚུལ་ཟུར་དུ་བཤད་པ་
 དེའི་ཕྱིར་ན་འདར་མ་ཁུབ་སྟེ། མནར་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་མི་དགོ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་དང་དགོ་བའི་
 རྣམ་སྒྲིན་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མནར་མེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དགོ་
 བའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་བཞག་དཀར་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོ་མ་པ་དང་ཞེ་སྒྲུང་གཉིས་རྒྱད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་
 ལྟར་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་སུ་གཉིས་ཅིག་ཅར་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ལྟར་པ་མེད་ཟེར་ན།
 གཞུང་གོང་འོག་གསུམ་དང་འགལ་དེ། འོ་ན། བདེ་བ་སྦྱང་འགྱུར་གྱི་དེ་དང་། ལྷག་
 བསྐལ་སྦྱང་འགྱུར་གྱི་དེ་དང་། བདེ་མིན་ལྷག་མིན་སྦྱང་འགྱུར་གྱི་ལས་དེ་ལ་ངེས་པ་

དང་མ་ངེས་པའི་ལས་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་སྲིད་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
བྱུང་ལ་འཕངས་འབྲས་གྱིས་བྱུང་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དགེ་སྲིད་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་
བྱུང་ཅིག་ཅར་སྤྲིན་པ་མེད་པར་འགལ་ལོ། །འདོད་ན། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལས་ཀྱང་བདེ་བ་སྦྱོང་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་ལས། ལས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་སྦྱ་བྱི་
མེད་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་དེ་ཞེས་དང་། ཅུ་བར། སྦྱ་བྱི་མེད་གསུམ་
མི་འདོད་བྱིར། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་གཞན་ན་ནི་ལས་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་ལྡན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དག་གི་
དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བདེ་མིན་སྤྱད་མིན་སྦྱོང་འགྱུར་གྱི་
ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཅིག་ཅར་ལྡན་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། མིག་ཡོ་བའི་ལས་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་རན་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ལ་སྤྲིན་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་ལུལ་གྱི་ལྡར་འདོད་པ་
དང་། ལས་སྦྱ་བཞིར་འདོད་པ་(༥༣ན)མཐའ་དག་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཅིག་
དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། སྦྱར་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མེད་དེ། ཅུ་བར། མི་དགེ་དུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་
ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ལས་ཀྱང་། འདི་

ལྟར་བྱེད་གསུམ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་དངོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་ནི་མེད་ཀྱི་བསྒོ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྒྱུར་པའི་སས་བསྐྱུས་པ་ནི་ཡོད་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་གིན་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། ཅུ་བ་རང་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་
 གསུམ་ཀས་ཀྱང་བྱེད་སྒྲུའི་ལུགས་ལ་སྒྲིག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་རྒྱུ་ལྟ་མ་ཆོག་རྒྱུ་བཤད་འབྲུལ་
 ཏུག་གཞན་ལ་བྱེད་པར་བསྒོ་བ་སྟེ་ལབ་ནས་དེ་ཏུག་བྱས་ཆེ་དེ་ཏུག་གི་དངོས་གཞི་ལ་
 རྣམ་རིག་མིན་པས་བྱུང་གྱང་སྒྱུར་བ་ལ་བསྒོ་བའམ་སྒྲུའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡོད། ཅེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ལུང་དེ་གསུམ་གཞན་ལ་ལབ་ནས་མི་དགོ་
 ཏུག་བྱེད་ཏུ་བཅུག་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ལུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ཏུག་རང་གིས་བྱེད་
 བ་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་བྱུང་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགོ་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཏུག་པོ་སྒྲིག་གཅོད་པ་
 དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། རྒྱུ་ཏུ་སྒྲུབ་དང་། བྱ་མ་དང་། ཆོག་རྒྱུ་བོ་དང་།
 བག་ཀྱལ་བ་རྣམས་ནི་གཞན་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་
 པའི་བྱིར་གདོན་མི་བླ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། གཞན་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ་ལ། ཞེས་དང་། དངོས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྒྲིགས་གང་ཟག་གཞན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཏེ། གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་། རེ་ཞིག་རང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི། མི་དགོ་ཏུག་ནི་རྣམ་
 རིག་མིན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་(༥༡བ)འབྱུང་སྟེ། དངོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདྲིའི་ཅུ་བ་ཡང་གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་བཤད་
 རོ། །ཞོད་གི་ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དེ་དག་ཀྱང་། བྱེད་ན་ཞེས་དང་།
 དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ལས་ཀྱི་ལམ་ཏུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་ཉིད་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཏུས་
 དེའི་ཆེ་གིན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པ་གཉིས་

གྱི་གནད་མ་དོར་བར་བཞུགས་ཏེ། །

གཞན་ཡང་སྟོག་གཅོད་གྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞིའི་ཚད་གཅིག་མེད་པར་བཤམ། དེའི་
 ཏུས་འཆི་སྲིད་ཆོ་ཡང་མ་ཡིན། སྤྱི་ནས་ལུས་དོར་བའི་ཆོ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་ཚུད་ཚུལ་རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་རེ་ཞིག་སྟོག་ཆགས་དེ། ཞེས་སྟོགས་གསུངས། དང་
 བོ་མ་གྲུབ་ན། འོན་གསོད་མཁན་དང་གསོད་ཏུ་འཇུག་མཁན་དང་གསོད་བྱ་གཉིས་མཉམ་
 ཏུ་ཤི་བའི་ཆོ་ཡང་སྟོག་གཅོད་གྱི་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་བཤམ། འཆི་སྲིད་ལ་གནས་པའི་
 ཏུས་སྟོག་གཅོད་གྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེའི་ཆོ་གསོད་
 མཁན་དང་གསོད་ཏུ་འཇུག་མཁན་མ་ཤི་བའི་ཆོ་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་
 བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འཆི་བའི་སྲིད་
 པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན། སྟོགས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། གལ་ཏེ་འཆི་བའི་སྲིད་པ་ལ་
 གནས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོག་ཆགས་དེ་མ་ཤི་བའི་ཆོ་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ལས་གྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱུང་མཐའ་ལས། དེའི་སྟོན་ཏུ་ཤི་བ་དང་མཉམ་ཏུ་ཤི་བ་ལ་དངོས་
 གཞི་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱུང་བའི་མཐའ་ལས་ནི་དེ་སྐད་
 ཏུ་མི་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འོན་མཆོན་
 བསྐྱར་བ་གང་གིས་སྟོག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་
 རིག་བྱེད་མིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཟོད་མི་རིགས་
 པར་བཤམ། དེ་སྟོག་གཅོད་གྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞིའི་སྐབས་དང་མི་འབྱོར་བའམ་མ་སྟེབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་ཤི་བ་ཡིན་ན་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་ལས་
 ལམ་དངོས་ཡིན་ནོ། ཞེས་(༥༧བ)གང་སྐྱས་པ་དེ་བཟོད་པར་མི་བྱུང་། ཞེས་དང་། རྒྱལ་
 སྐས་མ་ལས། དེ་བཟོད་པར་མི་བྱུང་ཞེས་བྱ་བ་སྟོག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།

སྐབས་སུ་བབས་པའི་གནས་སྐབས་དང་མི་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དེ་ལྟར་ན་གྱི་མ་ཐག་པའི་གསོད་པ་པོའི་བསང་པའི་རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་
 གཉིས་སྟོག་གཅིད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞིར་བརྟེན་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྦྱར་བའི་འབྲས་
 ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ལས་ལམ་དངོས་གཞིར་བྱུང་པ་གང་ཞིག །ལས་དེའི་སྦྱར་
 པ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ལས་ལམ་དངོས་སྟེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྦྱར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱང་
 སྦྱར་བའི་འབྲས་ལུས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 དེའི་ཕྱིར་སྦྱར་བའི་འབྲས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་སྟོག་
 མགས་གྱི་བའི་གནས་སྐབས་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་
 སྟེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གང་ཞིག་སྦྱར་བར་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སྟེད་པར་མི་བྱེད་
 པ་དེ་ལ་ནི་སྦྱར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་འབྲས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལས་ལམ་དང་པོ་བདུན་ལས་ལམ་དངོས་གཞིར་བྱུང་ཆད་ཡོད་དེ། ལས་
 ལམ་དེ་སྦྱར་བ་དང་། སྦྱར་བའི་འབྲས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཉིས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྟོག་གཅིད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རིག་པར་
 འཕྱར་ཏེ། སྦྱར་བ་དང་འབྲས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 གཞན་དུག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སོ་
 སོར་སྦྱོ་བུ་མང་མོད་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །སྐབས་འདིའི་ཡིད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་ལས་ལམ་
 ལ་སྦྱར་མཁུག་མེད་དེ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་སྦྱར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སེམས་དེ་སྦྱས་པ་ཅམ་
 གྱིས་བྱུང་པས་སྦྱར་མཁུག་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྒྱབ་སེམས་
 ལ་སྟོགས་པ་ནི་མདོན་དུ་སྦྱར་བ་ཅམ་གྱིས་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཕྱར་བའི་ཕྱིར་(༥༥ན)སྦྱར་

པའི་བར་ནི་ལས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་(༥༥བ)པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་གསུམ་པ་བརྗོད་པའི་ཆོ་རྒྱུ་
པར་རིག་བྱེད་དང་དེའི་སྒྲིབ་ཅིག་གི་རྒྱུ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་
ལས་ཀྱི་ལས་དངོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་གཞན་གྱི་ཁ་ཅིག་
ལུང་དེ་མ་དག་པ་རྒྱུ་པར་རིག་བྱེད་དེའི་སྒྲིབ་ཅིག་རྒྱུ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་ཟེར།
གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་རི་སྒྲིབ་དུ་གནས་བསྟོན་པ་དང་དེའི་
རྟེན་རྒྱུ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་རི་སྒྲིབ་དུ་རྒྱུ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་
བ་འདི་ནི་མཐུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །ལུས་ཀྱི་ལས་ལམ་ཡིན་ན་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་པས་བྱལ། དེ་བཞིན་དུ་
དག་ལའང་འདྲ། ཡིད་ཁོ་ནས་ལུས་དག་གི་ལས་ལམ་གཉིས་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་དག་
གིས་མ་སྒྲིས་པར་རྩལ་སྒྲིབ་པའི་ལས་ལམ་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལུགས་ཅོམ་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་
ལམ་ཆོས་ཅན། དག་ཡིན་པར་ཐལ། དག་གི་ལས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩལ་
སྒྲིབ་ལས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ལས་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་དུ་བསྟན་ཆོས་དངས་པ་ལས། དག་གིས་མི་བྱེད་ན་རྩལ་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་དག་
པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགྱུར་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྒྲིབ་མ་ལས། ཡོད་དེ་ལུས་ཀྱི་བྱེད་པར་འགྱུར་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་འདིར་ཡང་རྩལ་དུ་སྒྲིབ་ནི་དག་གི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་
དག་སྟོང་གི་སྟོང་བདུན་སྟོང་པའི་དག་གི་སྟོང་བ་བཞི་ཡང་སྟེ་རྩལ་གྱིས་པར་འགྱུར་ཏེ།
སེམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་བྱ་ཐམས་ཅད་སྟོང་འདོད་ནས་དག་མ་སྒྲིས་བྱུང་ལས་སྟོབ་ཀྱིས་སྒྲིས་
པ་ལྟར་དེའི་ཆེད་དུ་ལུས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟགས་རྒྱུ་གྲངས་དུ་མ་གྱིས་པར་བྱའོ། །
རྩལ་པར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། འདི་ལ་རྩལ་སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་རྒྱུ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་

པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དངོས་གཞིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་
 ཡིན་པ་དག་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདི་(༥༦ན)ཕྱོ་སྒྲིའི་ལུགས་སོ་ཞིབ་ཆ་དགོས། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱིས་མ་བྱས་
 བར་དག་གིས་སྒོ་ནས་སྒྲིག་གཅོད་པའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱིས་བྱས་པར་ཐལ།
 ལུས་ཀྱི་ལས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་སྒྲིག་གཅོད་པའི་ལས་ལམ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་དྲེ། རང་འགྲེལ་དུ་བསྟན་བཅོས་བྱངས་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རུས་ཀྱིས་
 མི་བྱེད་ན་སྒྲིག་གཅོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རིག་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ།
 དག་གིས་བྱེད་པར་འགྱུར་ནའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས།
 དག་གིས་བྱེད་པར་འགྱུར་ནའོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་གིས་གཞན་གསོད་པར་བྱེད་ནའོ་ཞེས་
 བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། འདི་ལ་སྒྲིག་གཅོད་པ་ལུས་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདིས་དག་བ་དེ་འདྲ་འང་སྤར་ལྟར་ཤེས། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་དྲེ། དེ་འདྲའི་
 དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལམ་ཁོ་ན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དྲེ། གང་སྟེལ་ལས།
 དག་གིས་བྱེད་པར་འགྱུར་ནའོ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་
 དངོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དམ་བཅའ་གསུམ་པ་ལ། འོ་ན་ལུས་དག་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་ན་ལུས་
 དག་གང་རུང་གི་ལས་ལམ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་དེ་གཉིས་མེད་རྒྱལ་དའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་དྲེ། ལུས་དག་གཉིས་གང་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་སྒྲིག་གཅོད་པའི་ལས་
 ལམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ལུས་དག་གཉིས་གང་གིས་མ་བྱས་ཀྱང་རྒྱན་སྒྲུབ་པའི་ལས་ལམ་
 གྲུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོའི་མཆན་གཞིར་བྱང་སྟོང་སྟོས་
 པའི་ཡིད་ཅམ་གྱིས་གཞན་གྱི་སྒྲིག་བཅུད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པའི་མཆན་གཞིར་སོ་
 ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་དུས་ཅི་འདི་ལ་བྱེད་ཡོངས་སུ་དག་གམ་ཞེས་དྲིས་དུས་ལྟར་བ་ཡོད་

པར་བཤགས་ཐོམ་བྱིན་བརྒྱུ་མ་བྱས་པ་ཡོད་པ་དྲན་བཞིན་དུ་ཅང་མི་སྐྱ་པ་འཛོག་པའི་
 བྱིར་རྟེ། བསྟན་བཅོས་ལས། ལུས་གྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་མི་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་
 ཐོ་བགཉིས་གསལ་ཤིང་པར་འགྱུར་པ་ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་དེ། འདིར་དྲང་སྟོང་རྣམས་(༥༥)
 ཡིད་རབ་རྟུ་བྱོས་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་དཔེར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟེ། ལྷ་པ་སྟེ། ལུས་
 དང་དག་གཉིས་གྱིས་མ་བྱས་པ་དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་འད་སྦྱོར་པའི་བྱིར་རྟེ། ལྷ་པ་སྟེ། མ་
 ལས། རི་ལྷ་ར་ན་དྲང་སྟོང་དང་དག་སྟོང་ལུས་དང་དག་གིས་མི་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་གྱིས་
 སྟོག་གཅོད་པ་དང་རྟུན་དུ་སྐྱ་བག་རིམ་བཞིན་དུ་ལས་གྱི་ལམ་དུ་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་རྟེ། འདིས་ཀྱང་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡིད་གྱི་སྒྲོན་མ་ལུས་དག་
 གི་སྟོང་བདུན་གྱི་ཐོམ་པ་ཡོད་པར་བཤད་རིགས་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་བྱུང་གཉིས་གྱི་དང་
 རྟེན་ཤོག་གི་དང་ཡེ་ཤེས་ཁོང་རྟུན་གྱི་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་གྱི་ཐོམ་པ་རྣམས་ལུས་
 དག་གི་རིག་བྱེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡིད་གྱི་སྒྲོན་མ་སྟེ། བུགས་ལ་སྟོན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅ་
 པར། མོ་མོར་ཐར་ཅེས་པ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་བྱེད་སྟོགས་གྱིས། །ཞེས་པའི་སྟོགས་
 སྐྱས་ཀྱང་སྟོན་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་སོ་སོར་ཐར་པའི་ཐོམ་པ་ནི་
 གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 དང་། ལྷ་པ་སྟེ། མ་ལས་ཀྱང་། འདོད་པའི་ཁམས་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་
 ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་དེ། རྟེན་ལྷ་པོ་ལ་སྟོགས་
 པ་འབྲས་ལུ་ཐོབ་པའི་མོད་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་ཐོམ་པ་སྟེ། བཟིད་པའི་བྱིར་རྟེ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རྟེ། འདི་དག་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་སྐྱས་ལྟར་འབད་དགོས་པར་བཤད་
 པ་བཞིན་ཡིན་ཀྱང་། མཛོན་འདུལ་པ་ཐལ་ཆེར་གྱིས་དཔྱོད་པ་ཅམ་ཡང་མི་སྐྱར་། དཀའ་
 གནས་སུ་སྐྱར་བས་ཉུང་གསལ་ཞིག་སྐྱས་དེ། འདུལ་མཛོན་གྱི་བྱེད་པར་མི་འདྲ་བས་ལ་
 ལ་འདུལ་བར་ཡང་སྐྱས་ཟིན་དོ། །

སྒྲུལ་པ། མེམས་ཀྱི་བྱེད་པོས་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སྒྲོམ་དང་སྒྲོམ་མིན་བར་
མའི་ཐོབ་གཏོང་དང་། །ལས་ལམ་བརྒྱུག་སྒྲོམ་གཉིས་སྒྲོམ་དངོས་སོགས། །ཐུབ་དགོངས་
མཁས་བརྒྱུས་ལྷིགས་དཀའ་འདིར་གསལ་བ་ཀྱ། །མེམས་ཀྱི་རི་མོས་དངོས་པོ་དངོས་
མེད་ཚལ། །སོ་སོར་བཀྱ་བར་བྱས་ཚུལ་འདི་མཐོང་ཆོ། །ལམས་གསུམ་གཞུགས་ཅན་རི་
མོས་སྒྲེམས་པ་(༥༧ན)ཡང་། །ལྷ་རྩལ་ཚོན་རིས་བདུན་གྱི་རེ་ལྡེ་བཞིན། །ཐུབ་མཐའ་
གོང་འོག་མཛོན་པ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི། །བཞེད་ཚུལ་ཐ་ཟབ་མང་མཐོང་འདིར་མ་འདྲིས། །
རི་བཞིན་འཆད་སྒྲུམ་དྲེགས་ལྡན་འགྲོས་འཁྱོར་བ། །མཐོང་ཆོ་ཁྱུ་དང་སྒྲོ་བ་ལྟན་ཅིག་
བྱས། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གིང་རྟེན་ལྷོན་གྱིས། །ཁོར་བུའི་ཡོན་ཏན་བཀྱ་འདིར་
དུས་གསུམ་གྱི། །རྒྱལ་རྣམས་དབྱེས་པའི་མད་བྱང་འཇུག་བཞད་ཚུལ། །སྟོན་སྒྲུབ་ཉི་ཟླ་
ཡང་ཡང་འོངས་སམ་སྒྲུམ། །ཞེས་བཤད་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྒྲོ་བར་
བྱས་པའོ། །

ལས་ལམ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལས་རིག་བྱེད་དང་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དོས་བཟུང་། ཅུ་བ་གསུམ་རྩ་བཞུག་
པ། རྫོགས་བྱེད་གསུམ་རྩ་བཞུག་པ། མོ་སའི་ཁར་བྱང་དང་བཅས་པ་བཞི། དང་པོ་ལ།
དངོས་གཞི་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། སྒྲོམ་མཁུག་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། མི་དགོ་རྒྱག་ནི་རྣམ་རིག་མིན། །གཅིག་རྣམས་གཉིས་སོ་དེ་དག་ཀྱང་། །བྱེད་ན་
དགོ་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས། །ཏིང་འཛིན་ལས་སྒྲེས་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་བྱུང་། དག་གི་
བཞི་དང་སྒྲོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་དང་རྒྱག་ནི། བཅོལ་བས་ཀྱང་། རྫོགས་པ་ཡོད་པས།

གཞན་བྱེད་དུ་བརྟུག་པས་མི་དགེ་བ་དེ་དུག་གི་ལས་ལས་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མ་
 ཡིན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་དུག་གི་བཅོལ་བའི་དག་གི་རྣམ་རིག་ཡོད་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ཡིན་
 ལ། །དངོས་གཞི་ལ་བྱེད་དུ་འདུག་པ་པོའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར།
 མི་དགེ་དུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་བྱེད་དུ་འདུག་པ་
 ལ་དངོས་གཞི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཅིག་འདོད་
 ཡོག་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་
 ལ་བཅོལ་བས་མི་ཚྲོགས་ཀྱི་རང་གིས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཅིག་རྣམ་
 གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གིས་བྱེད་ན་རྣམ་པར་
 རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆེར་ལྡན་ཏེ། མཚོན་ལྟ་བུ་འདེབས་པའི་
 དུས་(༥༥)དེའི་ཆོག་ཞན་གི་ན་དེ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞིག །མཚོན་བཟབ་པ་ལྟ་
 བུའི་དུས་ལས་བྱིས་སུ་གི་ན་དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆོ་མཚོན་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེས་དངོས་སུ་གི་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཉིས་སོ་དེ་དག་ཀྱང་། །བྱེད་ན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
 ལས་ཀྱི་ལམ་དུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་ཉིད་བྱེད་པ་ལ་ནི། དུས་དེའི་ཆོ་གི་ན་རྣམ་པར་
 རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་
 གས་མ་ལས། དུས་དེའི་ཆོ་གི་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོ་གི་ན་སྟེ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་སུ་སྒྲིག་གཅོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 མེད་པར་སྒྲར་གྱི་མཚོན་བཟབ་པས་གི་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱིས་གི་ན་རྣམ་
 པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་གས་མ་ལས། དུས་གཞན་
 ཞིག་ན་གི་ན་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ལུས་དག་གི་དགེ་བ་བདུན་ལ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རིག་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ།

དགེ་བ་བདུན་ནི་སྤྲུལ་པ་གསལ་པ་ལྟར་འབད་པས་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱིར་དྲེ། ཅུ་བར། དགེ་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། དགེ་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དྲེ། དེས་ན་ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་སོ་ཐར་སྒོམ་པར་གྱུར་པའི་སྒྲོང་བ་བདུན་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ་དགེ་བ་བདུན་ལ་དེ་གཉིས་ངེས་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་དྲེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་རྒྱལ་བྱིམས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར་དྲེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདི་ལ་མངོན་འདུལ་གྱི་བྱེད་པར་བསྟེན་རྫོགས་བཅུའི་སྐབས་ལྟར་ཡིན་པས་ཞིབ་ཆ་གཅེས། རྒྱལ་བྱིམས་ལ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་རྒྱལ་བྱིམས་སོ་ཐར་གྱི་སྒོམ་པ་དང་། ཚེས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་བྱིམས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོམ་པ་གཉིས་ཡོད། ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོམ་པ་གཉིས་ཚེས་ཅན། (༥༥ན)རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་དྲེ། དེར་ཐལ། དེ་མཉམ་བཞག་གི་སེམས་ཅམ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར་དྲེ། ཅུ་བར། ཉིང་འཛིན་ལས་སྐྱེས་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་སེམས་ཅམ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དྲེ།

གཉིས་པ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། །རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་གྱུར་བའམ། །མ་ཡིན་བསྟོག་པ་མཐུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། སྤྲུལ་པ་གསལ་པའི་དགེ་མི་དགེ་བདུན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཏེ་སྒྱུར་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ངེས་པར་ལྟན་དེ། དེ་རྣམས་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཅི་རིགས་ལ་སྒྲོས་པའི་བྱིར་དྲེ། ཅུ་བར། ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། །ཅེས་སོ། །

དེ་དག་གི་སྒྱུར་བ་བདུན་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་དང་ལྟན་

པལ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཀུན་དགྲིས་དྲག་པོ་ལམ། དང་བ་དྲག་པོ་གང་རུང་
གིས་སྒྲོར་བ་ཚུམ་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ལམ། ཀུན་སྒྲོར་
གཉིས་པོ་གང་རུང་ཞན་པ་གཅིག་གིས་སྒྲོར་བ་ཚུམ་ན་རྣམ་རིག་ཁོན་ལྡན་ལ། རྣམ་རིག་
མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འགྱུར་བ་ལམ། །
མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་ལམ་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་མཐུག་གི་བྱེད་པར་
ཡོད་དེ། བདུན་པོ་རང་རང་གི་ཉེར་བསྟེན་ས་ལས་བསྒྲོག་པ་དེ་རང་རང་གི་མཐུག་ཏུ་
འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོར་བ་ལས་བསྒྲོག་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
དང་ངེས་པར་ལྡན་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ལས་དེ་བྱས་ཟིན་ཀྱང་མཐུག་ཏུ་ལས་དངོས་གཞིའི་བྱེད་པ་དང་མཐུན་པ་བྱེད་ན་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འཐུག་ལ། དེ་དང་མི་མཐུན་ན་མི་འཐུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོག་
བཅད་ནས་ཤི་ཟིན་ཀྱང་ད་དུང་མཚོན་བསྟུན་པ་དང་ངན་བྱེད་ན་མཐུག་ལའང་རིག་
བྱེད་དང་རིག་མིན་གཉིས་ཀ་འཐུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བསྒྲོག་པ་མཐུག་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་ལམ་བྱས་ནས་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའི་(༥༥)ཚོས་སྒྲོད་ན་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟུན་བཅོས་ལས་ཀྱང་། འདི་སྐད་དུ་སྟོག་ཆགས་བསད་ལ་
སྟོག་གཅོད་པ་མི་འགགས་པ་ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྟོག་
ཆགས་ཀྱི་སྟོག་བཅད་པ་ལ་སྒྲོར་བ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོར་བའི་
དོན་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དངོས་གཞི་ལ་འདོད་བྱེ་སྒྲུབ་མཐུག་སྒྲོར་བ་ཞེས་པས་བསྟུན་པར་
འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚུད་ཚུལ་མང་ངོ་། །

དེས་ན་མི་དག་བརྩའི་སྒྲོར་བ་དང་མཐུག་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲོར་བ་གཅིག་གིས་མི་དག་
བརྩའི་སྒྲོར་བ་བྱས་པའང་ཡོད་མཐུག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།

ལས་གྱི་ལས་གཞན་གྱི་སྒྲིབ་བའམ་མཐུག་ལས་གྱི་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་
ཡོད་དེ། རྒྱག་གཙོན་པའི་སྒྲིབ་བ་ལས་གྱི་ལས་བརྒྱ་ཆར་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཞེས་
བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལའང་ཅི་རིགས་སྒྲིབ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར།

ཅུ་བ་གསུམ་དུ་བརྒྱན་པ།

གཉིས་བ་ནི། སྒྲིབ་བ་ཅུ་བ་གསུམ་ལས་སྒྲེས། དེའི་མཐུག་ཐོག་ལས་བྱུང་བྱིར། །
བརྒྱབ་སེམས་སོགས་ཅུ་གསུམ་ལས་སྒྲེས། །དགེ་བ་འབྱོར་དང་མཐུག་བཅས་རྣམས། །
ཆགས་སྣང་གཉི་ལྷག་མེད་ལས་སྒྲེས། །ཞེས་བྱུང་། མི་དགེ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ནི་དུག་
གསུམ་གྱིས་མཐར་ཐིན་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་ལུས་དག་གི་མི་དགེ་བའི་ལས་གྱི་སྒྲིབ་བ་ནི་
དང་བོའི་ཀུན་སྒྲོང་ཅུ་བ་གསུམ་ལས་སྒྲེས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱག་གཙོན་འདོད་ཆགས་ལས་
སྒྲེས་པ་ཤ་སོགས་ལ་མེད་པས་གསོད་པ་དང་། ཞེ་སྣང་ལས་སྒྲེས་པ་ལ་བོན་བརྒྱད་བ་སོགས་
ཀྱིས་གསོད་པ་དང་། གཉི་ལྷག་གིས་གསོད་པ་ཆོས་མིན་གྱི་ཡི་གེའི་དབང་གིས་མཆོད་
སྒྲིན་ལྷ་བྱ་ལྷ་ལོག་གི་དབང་གིས་གསོད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། སྒྲིབ་བའི་ཀུན་སྒྲོང་
ནི་དང་བོའི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་ལ་དེའི་དབང་གིས་ཆགས་པས་གསོད་པ་སོགས་བཞག་པའི་
བྱིར་དེ། ལུས་དག་གི་མི་དགེ་བ་གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེལ་བའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། སྒྲིབ་
བ་ཅུ་བ་གསུམ་ལས་སྒྲེས། །ཞེས་སོ། །བརྒྱབ་སེམས་དང་གཞོན་སེམས་(༡༩ན)ལོག་
ལྷ་གསུམ་ནི་མི་དགེ་བའི་ཅུ་བ་གསུམ་ལས་སྒྲེས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་ཅུ་བ་གསུམ་གྱི་མཐུག་
ཐོག་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེ་ཡི་མཐུག་ཐོག་ལས་བྱུང་བྱིར། །བརྒྱབ་སེམས་
སོགས་ཅུ་གསུམ་ལས་སྒྲེས། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་མི་དགེ་བའི་ཅུ་བ་གཅིག་གསུམ་གཉིས་

གྱིས་གཅིག་ཆར་ཀུན་སྒྲོང་ཡང་གསུམ་གྱི་མེད་ཀྱང་དགེ་བ་བརྩེ་སྦྱར་བ་དང་དངོས་
གཞི་མཐུག་དང་བཅས་པ་རེ་རེ་ཡང་གཅིག་ཆར་ཆགས་མེད་སྤང་མེད་གཏི་མུག་མེད་
པའི་དགེ་ཅུ་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གང་
རུང་ཞིག་མེད་པའི་དགེ་ཅུ་མི་ཡོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དགེ་བ་སྦྱོར་དང་མཐུག་བཅས་
ནམས། །ཆགས་སྤང་གཏི་མུག་མེད་ལས་སྦྱིས། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ཡང་
གདོན་མི་ཟ་བར་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

རྫོགས་བྱེད་གསུམ་དུ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ། རྫོགས་པར་འབྲུབ་བྱེད་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་གང་གིས་
མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། གང་ཞིག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གསོད་
དང་གཞོད་སེམས་ཚིག་རྩལ་པོ། །ཞེ་སྤང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་བྱེད། །ལོག་གཡེམ་བརྒྱབ་
སེམས་མ་བྱིན་ལེན། །ཆགས་པ་ཡིས་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད། །ལོག་པར་ལྟ་བ་གཏི་མུག་
གིས། །ལྟག་མ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་འདོད། །ཅིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མི་
དགེ་བཅུ་ཉོན་མོངས་གང་གིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། གསོད་དང་གཞོད་སེམས་
ཚིག་རྩལ་གསུམ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད། །ལོག་གཡེམ་དང་བརྒྱབ་སེམས་
དང་མ་བྱིན་ལེན་གསུམ་ནི་ཆགས་པ་ཡིས་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་གཏི་
མུག་གིས་རྫོགས་པར་བྱེད། དེ་དག་གི་ལྟག་མ་རྩལ་དང་སྤང་མ་དང་རག་ཀྱལ་གསུམ་ཅུ་
ཉོན་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྫོགས་པར་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞི་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྦྱོང་དང་། །མིང་དང་གཞུགས་དང་མིང་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ལས་ལམ་པ་རྩ་ཆ་བཞིར་བགོས་པའི་ཆད་པོ་(༥༧༧)གསོད་
 དང་གནོད་སེམས་ཚིག་རྩུབ་གསུམ་ཚོས་ཅན། བྱེད་པའི་གཞི་སྟེ། ཡུལ་སེམས་ཅན་ལ་
 ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིག་གཅོད་པ་དང་། དེ་ལ་གནོད་སེམས་དང་ཚིག་རྩུབ་སྒྲུབ་
 གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་
 དེ་སྟེ་བམི་སྟོན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆ་གཉིས་པ་ལོག་གཡེམ་དང་བརྒྱབ་སེམས་
 དང་མ་བྱིན་ལེན་ཚོས་ཅན། གཞི་ལོངས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རེག་བྱ་ལ་ལོངས་
 སྟོན་པ་དང་། ལོངས་སྟོན་བདག་གིར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། གང་སྟེལ་ལས། གཞི་
 དང་རྟེན་དང་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་
 གྱི་ལམ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

ཆ་གསུམ་པ་ལོག་ལྟེན་ཡུལ་མིང་དང་གཞུགས་ལ་ཡིན་ཏེ། མིང་གཞུགས་གི་དགོ་
 མི་དགོ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བུའི་གཞི་ནི་མིང་
 དང་གཞུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །ཆ་བཞི་བ་རྩུན་དང་
 བྲམ་དང་ཀྱལ་བ་གསུམ་ཚོས་ཅན། གཞི་མིང་གི་ཚོགས་ལ་ཡིན་ཏེ། མིང་གི་ཚོགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྩུན་སྟགས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཚིག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཞན་བྱུང་དང་བཅས་པ་ལས་
 ལས་ལམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

བཞི་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཞན་བྱུང་དང་བཅས་པ་ལ། ལས་ལམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། སེམས་
 པ་གང་ལས་ལམ་དུ་དང་རྟེན་ཅིག་འབྱུང་དབྱེད་པ། འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་

དབྱེད་པ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱུང་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་ལུས་ཀྱི་
 ལས། དག་གི་ལས། ཡིད་ཀྱི་ལས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། རྒྱུ་གཙོད་མ་བྱིན་
 ལེན་ལོག་གཡེམ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྲ་དང་མཉམ་དུ་གི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་
 རྒྱུས་བྱིར་རོ། །དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་བྱིར། །ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྟན། །
 རྒྱུ་གཙོད་པ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ། །མཐོར་བར་ནི་གཞན་བསད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།
 བ་རོལ་པོ་འཆི་ངེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གསོད་མཁན་དེ་བསད་བྱའི་སྤྲ་གི་བ་དང་།
 དུས་མཉམ་དུ་གི་བ་ལ་དངོས་གཞི་(ཕྱེད་ཀྱི་)འབྱུང་བ་མེད་དེ། བ་རོལ་པོ་མ་གི་བར་གསོད་
 པ་པོ་ལ་ལས་ལམ་དངོས་མི་ཡོང་ངོ་། །དེ་གི་བའི་ཆེ་གསོད་པ་པོ་ལ་ལུས་དག་གི་དེ་ལ་
 སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དེ་ཆད་ཅིང་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པའི་ལུས་གཞན་གཅིག་དེ་དུས་ཐོབ་པའི་
 བྱིར། རྩལ་ཅིང་། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ལས་ལམ་དེའི་སྦྱོར་བ་ཡང་བྱས་འབྲས་བུ་ཡང་
 རྫོགས་གྲུང་དངོས་གཞི་མི་འགྱུར་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སྦྱོར་བ་ཡང་
 བྱས་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་རྫོགས་པར་གྱུར་གྲུང་རྒྱུ་གཙོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་
 མི་འགྱུར་བ་ལྟ་མཆིས་སམ། བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུ་གཙོད་པ་པོ་
 སྤྲ་རམ་མཉམ་དུ་གི་བར་གྱུར་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དམག་དང་ལིང་སོགས་
 ཀྱིས་ནང་ནས་གཅིག་གིས་རྒྱུ་གཙོད་བྱས་ན་འང་གཅིག་པོ་དེ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དམག་དང་ལིང་སོགས་སྤོ་མཐུན་པར་གསོད་པའི་དོན་གཅིག་ལ་ཁྱགས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། དེས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་དུ་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་ལྟན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 ཅུ་བར། དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་བྱིར། །ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྟན། །ཞེས་
 སོ། །རྒྱུ་གཙོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གསོད་འདོད་ཀྱིས་
 བསམ་བཞིན་དུ་མ་ཐོར་བར་རང་ལས་གཞན་པའི་བསད་བྱ་བསད་པའི་ལས་ལམ་དེ་
 དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་བསམ་བཞིན་ཞེས་བསམ་མ་བསམ་པར་རྟེན་པས་བརྗེས་ནས་

གསོད་པ་ལྟ་བུ་གཙོང་། མཛོར་བས་སྤོང་རྒྱུ་ལྟུང་ནས་བསད་པ་ལྟ་བུ་གཙོང་། གཞན་
ཞེས་པས་བསམ་བཞིན་དུ་མ་ལྟུང་བས་རང་གསོད་པ་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་ཡིན་པ་
གཙོང་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། དངོས་
གཞི་མི་ཆང་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བསམ་པ་དང་ནོར་བ་དང་
བདག་ལ་སྟོག་བཅད་པ་མི་འདོད་ཅེན་སྦྱར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་གྱི་ནོར། །མཐུ་དང་འཇམ་བུས་བདག་
གིར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ལས་ལམ་(༥༠བ)གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གཞན་
གིས་བདག་རྟུ་བརྒྱུད་པའི་ནོར་མཐུས་སྟོག་པ་དང་འཇམ་བུ་སྟེ། བརྒྱས་ནས་བདག་གིར་
བྱས་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔྱེན། གང་ཟག་ལས་བྱུངས་པ་དང་། མཛོད་
རྟེན་ལས་བྱུངས་པ་གཉིས་བཤད།

གསུམ་པ་ནི། བཟོད་མིན་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཡི། །ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམ་པ་བཞི། །
ཞེས་གསུངས། ལོག་གཡེམ་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བཟོད་བྱ་མིན་པ་ལ་འགྲོ་བ་
སྟེ་འཁྲིག་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཟོད་བྱ་ཡུལ་ཡན་ལག་དུས་མིན་པ་གང་རུང་
ལ་ལོག་པར་སྦྱད་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔྱེན་བཞི་ཡོད་དེ། བཟོད་བྱ་
མིན་པའི་དེ་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་དང་མའམ་བྱ་མོ་དང་པ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་གན་དུ་འགྲོ་
བ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་དེ་ནི་རྒྱུང་མའི་ཟག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཁ་སྟོགས་ལ་འཇུག་
པ་དང་། ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དེ་ནི་སྤྱང་བའམ་མཛོད་རྟེན་ནམ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལོག་
པར་སྦྱད་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་དེ་ནི་སྦྱུ་མ་དང་རུ་ཞོ་འཕྱུང་བ་ཡོད་པ་དང་ནད་
ཅན་དང་མྱ་ངན་ཅན་དང་བསྟེན་གནས་དུས་སུ་ལོག་པར་སྦྱད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྩལ་ལྷ་མ་ཆོག་རྩལ་ངག་འབྲུལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་
ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩལ་ཆོག་འདུ་ཤེས་གཞན་བསྐྱར་བའི། །ཆོག་དོན་མཛོན་

པར་གོ་བཅོམ། །ཞེས་གསུངས། རྩུ་ཚིག་གི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྩུ་སྒྲ་པ་པོའི་
 སྒྲ་བྱ་བ་དེན་ནམ་མི་ལྟ་བུའི་དོན་དེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ཏེ་བསམ་
 བཞིན་དུ་མི་བདེན་པའི་ཚིག་སྒྲ་ཏེ་དོན་གོ་བའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིའི་
 རྩུ་ཚིག་གི་ལས་ལམ་འདི་ལ་འདྲ་གཉིས་ཏེ། རང་གིས་སྒྲ་མཆོད་ཀྱིས་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་
 མིན་པ་གཉིས་དང་། གཞན་སྒྲ་བ་བཅུག་ཆོད་དོས་གཞིའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཁོན་དང་།
 ཡང་ཚིག་མ་སྒྲ་མ་གྱུར་སྒྲ་མ་ཡོད། སྒྲ་བ་དོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཚིག་དུ་མ་ཡོད་
 པའི་ཐ་མ་ཐོགས་པ་དང་། ཡང་ན། དོན་གོ་བྱེད་ཚིག་གིས་དབྱས་ན་ཡོད་ན་དེ་ཡན་ཆད་
 སྒྲ་བ་དང་། ཚིག་ཐ་མའམ་གོ་རུང་ཆད་(༥༡)ན་པ་དོས་གཞིའི་དུས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཐ་མ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 མིན་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཡང་ན་གང་ལས་དོན་གོ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་ཡི་གེ་སྒྲ་མ་རྣམས་
 བྱིས་སྒྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དོན་མངོན་པར་གོ་བའི་དོན་ཡོད་དེ། ཉན་
 པ་པོས་མངོན་སྒྲུལ་དུ་འདྲ་མངོན་པར་གོ་བའི་འཐད་པ་གང་ཞིག་ །དེས་ན་མངོན་པར་
 གོ་རུས་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གི་དོན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་
 བར་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚིག་གི་དོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 བར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 སྒྲ་ཤེས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པའི་རྣམ་ཤེས་སྟེ་རུང་ཡིན་ན་སྒྲོན་དེ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། འོན་ཏེ་མངོན་པར་གོ་བར་རུས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟར་ན་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། མིག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། །གསུམ་གྱིས་
 ཉམས་སུ་སྦྱང་གང་དེ། །མཐོང་ཐོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། །རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་རིམ་བཞིན་
 བཤད། །ཅེས་གསུངས། མདོ་ལས། ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་བ་
 དང་། ཐོས་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞི་ལ་མ་མཐོང་མོགས་སུ་སྒྲ་

བ་བཞི་དང་། མ་མཐོང་བ་སྟགས་བཞི་ལ་མཐོང་བ་སྟགས་སུ་སྦྱ་བ་བཞི་སྟེ། འོག་པ་
རྒྱུ་གྱི་དོན་ཅན་བྱས་པའི་ཐ་སྟད་བརྒྱད་དང་། མཐོང་བ་སྟགས་བཞི་ལ་མཐོང་བ་སྟགས་
བཞིར་སྦྱ་བ་བཞི་དང་། མ་མཐོང་བ་སྟགས་བཞི་ལ་མ་མཐོང་བ་སྟགས་སུ་སྦྱ་བ་བཞི་
སྟེ་བརྒྱད་ནི་ཡང་དག་པ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་འཕགས་པའི་ཐ་སྟད་བརྒྱད་དང་བཅུ་དྲུག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་རྟགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིའི་དོན་ཡོད་
ལ། དེ་སྦྱ་ན་རེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ནི་མཐོང་བ་དང་། རྣ་བའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ནི་ཐོས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སྒྲ་ལྟེ་ལས་(༦)བ་ ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
བ་ནི་རྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རིགས་པ་དང་ལུང་ལས་བཤད་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལ་ཁུངས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེན། མདོ་དང་རིགས་པ་ཡོད་དེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྲ་མ་པ་རོལ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོག །
ཅེས་བྱུང་། བྲ་མའི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། པ་རོལ་མཐུན་པ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུ་
ཤེས་མ་འབྱུལ་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་པ་རོལ་གྱི་དོན་གོ་བའི་ཆོག་གང་ཡིན་པའི་ལས་
ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དོན་མདོན་པར་གོ་བ་དང་མ་ཞོར་བ་
ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ན་མི་འགྱུར་
ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཞན་ལ་འང་སྦྱོར། གསུམ་པ་ནི། ཆོག་རྒྱུ་པོ་
ནི་མི་སྟན་པ། ཞེས་གསུངས། ཆོག་རྒྱུ་གྱི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་མ་
འབྱུལ་ཁོང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ངག་མི་སྟན་པ་སྦྱས་པ་པ་རོལ་གྱི་དོན་གོ་བ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོག་དང་དོན་མདོན་པར་གོ་བ་དང་།

མ་ཙོར་བ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་སེམས་དག་པའི་ཚིག་
མི་སྟན་བ་ཚིག་རྩལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱན་གྱལ་བ་
ཉིད། གཞན་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས། །ཁ་བསག་སྤྱད་དང་སྒྲིལ་གར་བཞིན། །བསྟན་
བཅོས་ངན་བཞིན། ཞེས་གསུངས། ཚིག་གྱལ་གྱི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་ཚིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱན་གྱལ་བ་ཉིད། ཅེས་
དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚིག་ཐམས་ཅད་ནི་ཚིག་གྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་སོ། །

ཁ་ཅིག །རྩལ་སྟགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚིག་དེ་ཚིག་གྱལ་ཟེར་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་རྩལ་སྟགས་ཀྱང་ཚིག་གྱལ་དུ་འདིར་འདོད་པའི་
ཕྱིར་དེ། རྩལ་སྟགས་མ་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཅན་(༤༩ན)གཞན་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་རྩ་
མ་ཟད་རྩལ་དུ་སྦྱ་བ་ལ་སྟགས་པ་གཞན་ཡང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས།
དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྩལ་དུ་སྦྱ་བ་དེ་ནི་ཚིག་གྱལ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ཚིག་གྱལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྩལ་སྟགས་གྱི་ཚིག་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལམ་གྱི་ཚིག་
གྱལ་དང་། ལས་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཚིག་གྱལ་སྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་བཤད་ཟིན།
ཕྱི་མ་ནི། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་གྱལ་བ་ཡིན་ལ་ལས་གྱི་ལམ་མིན་པ་རི་ལྟར་ཞེན། དེའི་
ཚེ་སེམས་ཅན་རྣམས་འདོད་ཆགས་ཤས་རྒྱུད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྟེ་པ་གཞན་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྩལ་སྟགས་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་ཚིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྩ་བར། གཞན་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས། ཞེས་
སོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟགས་ཡོད་དེ། རྟེན་བཀྱར་ཐོབ་ཕྱིར་ཁ་བསག་སྤྱད་དང་། ཆགས་
པས་སྤྱད་དང་སྒྲིལ་གར་མཐན་བཞད་གང་སྤྱད་བ་གསུམ་བཞིན་དུ། ཕྱི་པའི་བསྟན་བཅོས་
ངན་པ་འདོན་པ་བཞིན་དང་བཞི་སྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རྩ་བར། ཁ་བསག་སྤྱད་དང་

སྒྲིལ་གར་བཞིན། །བརྒྱན་བཅོས་ངན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། བརྒྱབ་སེམས་གནོད་སེམས་ལོག་ལྟ་གསུམ། དང་པོ་ནི། བརྒྱབ་
 སེམས་ནི། །ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས། །ཞེས་གསུངས། བརྒྱབ་སེམས་ཀྱི་
 ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལོག་པ་སྟེ་མི་རིགས་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་བརྒྱབ་སེམས་
 ཏེ་དེ་བདག་གིར་སྒྱུར་ན་ཞེས་འདུན་པའི་ཆགས་སྒྲོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོག་
 པའི་དོན་དེ་གང་། བརྒྱབ་སེམས་ཀྱི་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་
 ལས། ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། མི་རིགས་པར་ཆགས་པ་
 སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་བརྒྱབ་
 སེམས་སྒྲུངས་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སྒྲུང་སྟེ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ཡིན་(༥༡བ)ཡང་བརྒྱབ་སེམས་ཡིན་མི་དགོས་
 ཏེ། དེ་ལ་ལོག་པར་ཆགས་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། འཁོར་ལོས་
 སྒྱུར་བ་རྣམས་དང་བྱང་གི་སྒྲུ་མི་སྟན་རྣམས་ལ་ཡང་བརྒྱབ་སེམས་ཀྱི་ལས་ལམ་ཡོད་
 པར་འཕྱར་དུ་འོང་བས་ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཀྱི་
 ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་བརྒྱབ་སེམས་ཐམས་
 ཅད་ལས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གནོད་སེམས་
 སེམས་ཅན་ལ་སྤང་བ། །ཞེས་གསུངས། །གནོད་སེམས་ཀྱི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ།
 །ཞེས་དང་བས་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དཔོན་དང་། ཞར་བྱང་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགེ་དང་མི་དགེ་མེད་ལྟ་
 བ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། ལོག་ལྟའི་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལས་
 འབྲས་དང་འཇགས་ཆོས་ཅི་རིགས་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་
 དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅུ་བར། ལོག་ལྟའི་དང་པོ་གཉིས་ལས་ཆང་བར་མ་

བཟུན་པས་དེ་ལྟར་སྒྲོར་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་དང་འབྲས་ལུ་
 དང་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ། འདིན་ཅི་རིམ་གྱིས་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཚིགས་
 ལུ་བཅད་པར་ནི་དང་པོ་ཙམ་ཞིག་བཟུན་པར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 གང་སྒྲེལ་དང་རྒྱལ་སྐས་མ་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་། དགོ་དང་མི་དགོ་མེད་ལྟ་བུ། །ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་དཔེར་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལས་འབྲས་
 དང་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་སོ་སོར་ཡོད་དེ། སྒྲིན་པ་མེད་པ་ནས་ཉེས་སྒྱུད་
 མེད་པའི་བར་ལས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དང་། མ་མེད་མ་མེད་སོགས་ཀྱང་ལས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་
 དང་། ལེགས་སྒྱུད་མེད་པ་ནས་རྒྱས་སྒྲིས་མེད་པའི་བར་འབྲས་ལུ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དང་།
 འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་དག་པར་སོང་བ་མེད་པ་ནས། དག་བཙུམ་པ་མེད་ཀྱི་བར་འཕགས་
 པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲོ་འདོགས་པའི་ལོག་ལྟ་འདྲ་ཡོད་དེ། འཛིག་
 རྟེན་(༥༩ན)རྟག་པར་ལྟ་བུ་དང་སྒྲོད་བཅུད་དབང་སྒྱུག་སོགས་གྱིས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་
 ཡོད་པའི་བྱིར། བརྒྱབ་སེམས་སོགས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ལས་གྱི་ལམ་ཡིན་དེ། རང་
 དང་མཚུངས་ལྟ་བུ་གྱི་སེམས་སྒྲོད་གྱི་རྒྱ་བའི་རྒྱ་བའམ་འགྲོ་བ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་
 གྱི་དབང་གིས་སེམས་པས་དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འདི་ལ། །གསུམ་ལམ།
 ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་རྒྱ་བས་རྒྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས།
 བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་རྒྱ་བས་དེ་འགྲོས་གྱི་རྒྱ་སྟེ། འགྲོའི་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཐ་ཚིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལས་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན། ལུས་ངག་གི་སྒྲིག་
 གཙོད་སོགས་བདུན་ནི་ཆོས་ཅན། ལས་ལམ་དུ་མ་ཟད་ལས་ཀྱང་ཡིན་དེ། ལུས་ངག་
 གི་ལས་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བའི་སེམས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པས་ན་ལས་གྱི་
 ལམ་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་ཡིན་པ་དེས་ན་ལས་ཀྱང་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་
 བར། བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲིག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་

པ་བདུན་ནི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
 བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདྲིའི་ལས་ལམ་ལ་དངོས་གཞིས་བྱུང་སྟེ། དེ་
 དག་གི་སྒྲིབ་པ་བདུན་ནི་ལས་ལམ་གྱི་ཆེད་དུ་འཇུག་པས་ལས་ལམ་མ་ཆད་། མཇུག་བདུན་
 ནི་ལས་ལམ་དེའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ལས་ལམ་ལས་ལས་འདས་གིང་། དེར་མ་ཟད་ལས་
 ལམ་བརྩ་དག་མི་དག་ཆེ་ཡོང་བསྐྱས་གིང་སྒྲིབ་མཇུག་ཆེ་ཡོང་མིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་
 དུ་རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་དང་མཇུག་དག་ལས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་
 ལྟར་དེ་དག་ནི་དེའི་དོན་དང་། དེའི་རྩ་བ་ཅན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་ཡང་ཆེ་ཡོང་
 བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ལས་ལམ་དེ་དག་འཛིག་རྟེན་འདིར་འཁེལ་འགྲིབ་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲིབ་པ་བརྩ་དཔྱད་འཁེལ་
 འགྲིབ་བྱེད་ལ་སྒྲིབ་མཇུག་གིས་དེ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཛིག་རྟེན་
 བ་གང་དག་འཁེལ་བ་དང་འགྲིབ་པས་སྒྱེ་(༥༣བ)ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་འཁེལ་བ་
 དང་འགྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བར། ཐམས་ཅད་བདག་པོ་
 རྒྱ་མཐུན་དང་། མོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འདི་ལ་གཙོད་རྩུལ་དང་། མཚམས་སྒྲིབ་རྩུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མེད་
 བར་ལྟ་བས་རྩ་བ་གཙོད། འདོད་གཏོགས་སྒྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས། རྒྱ་དང་འབྲས་ལ་
 སྒྲིབ་འདེབས་པས། ཀྱུན་གྱིས་རིམ་གྱིས་མིའི་ནང་དུ། སྒྱེ་བ་བྱུང་མེད་གྱིས་གཙོད་དོ། །
 ལྟ་སྒྲིབ་དེ་ནི་མི་ལྟར་པའོ། ཞེས་གསུངས། མི་དག་བ་གང་གིས་དག་རྩ་གཙོད་པ་ཡོད་
 དེ། མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟས་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མེད་པར་ལྟ་བས་རྩ་བ་
 གཙོད། ཅེས་སོ། །བསྐྱར་བཅོས་དང་མི་འགལ་རྩུལ་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས། དེ་
 ཡང་འདོད་གཏོགས་ཀྱི་དག་རྩ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་གཙོད་ཀྱི། གཞུགས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་
 དག་རྩ་མི་གཙོད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདོད་གཏོགས། ཞེས་

སོ། །འདྲོད་གཏོགས་ཀྱི་འང་སྒྲེས་ནས་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་གཅོད། སྒྲོར་བྱང་མི་གཅོད་དེ། དེའི་
སྒྲོར་བྱང་སྒྲར་ལོག་ལྟ་ཆུང་ཅུང་ཅུང་ཅུང་ཅུང་སྒྲེས་ནས་ཉམས་ཐེན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར།
སྒྲེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས། །ཞེས་སོ། །ལོག་ལྟ་ཀུན་གྱིས་མི་གཅོད་དེ། རྒྱ་དང་འབྲས་ཁུ་
ལ་སྒྲུར་པ་འདེབས་པས་གཅོད་ལ་འཕགས་པ་ལ་སྒྲུར་པ་འདེབས་པས་མི་གཅོད་པའི་
ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། རྒྱ་དང་འབྲས་ལ་སྒྲུར་འདེབས་པས། །ཞེས་སོ། །དེས་དག་ཅུ་ཀུན་
མི་གཅོད་ཀྱང་ཆུང་ཅུ་གཅོད་དོ། །

ཁ་ཅིག །ཟག་མེད་དང་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པས་མི་གཅོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐལ་
པ་མཉམ་མི་མཉམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཀུན་གྱིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར།
ཅུ་བར། ཀུན་གྱིས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་སྐད་དུ་ཀུན་གྱིས། ཞེས་དང་།
གང་སྒྲེལ་ལས། འདི་སྐད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་སོ། །ཀུན་གྱིས་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་
དང་སྐལ་པ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
ལྟར་མ་ཤེས་པར་ཁ་ཅིག་ལོག་ལྟ་ཀུན་གྱིས་སྒྲུས་སོ། །

(༤༩)གཅོད་ཚུལ་ཁ་ཅིག །མཐོང་སྒྲུང་ལྟར་ཅིག་ཅར་ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ།
སྒྲོམ་སྒྲུང་སྒྲོང་བ་ལྟར་རིམ་གྱིས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་དེ། ལོག་ལྟ་ཆུང་ཅུང་ཅུང་ཅུང་དག་ཅུ་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་གཅོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་དག་ཅུ་ཆུང་ཅུང་
ཆུང་ཅུ་གཅོད་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར་རིམ་གྱིས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
ལས། འདི་སྐད་དུ་རིམ་གྱིས་ཞེས་པ་ཆོད་དེ་སྒྲོམ་པས་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་བཞིན་
དུ། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱལ་སྒྲས་མ་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་དགུས་ཀྱང་དག་
པའི་ཅུ་བ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་མིའི་
ནང་ཁོ་ནར་གཅོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་གཅོད་དེ། དན་སྙང་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་མི་

བརྟན། ལྷ་རྣམས་ལ་ལས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། མིའི་
ནང་དུ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མིའི་ནང་ཁོ་ན་དག་ཏུ་གཅོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་
བའི་ཕྱིར། གྲིང་གསུམ་ཁོ་ནར་གཅོད་ཀྱི་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ན་མེད་དེ། དེ་ཕྱིག་པའི་བསམ་པ་མི་
བརྟན་པའི་ཕྱིར། མི་ཡང་སྒྲིམ་པ་བྱ་དམིགས་གང་རུང་གི་གཅོད་ཀྱི་ཟ་མ་སྒྲིམ་ཀྱི་རྟོན་
ལ་མེད་དེ། དེ་དག་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། སྒྲིམ་པ་བྱ་དམིགས་ཀྱིས་
གཅོད་དོ། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྷ་བ་སྒྲིམ་པས་གཅོད་ཀྱི། མེད་པ་སྒྲིམ་
པས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསམ་པ་གཡོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ལྷ་སྒྲིམ་ཏེ། ཅེས་སོ། །དགོ་ཅ་
ཆད་པ་དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཡོད་དེ། དགོ་ཅ་དེ་དང་མི་ལྟན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དེ་
ནི་མི་ལྟན་པའོ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཚམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བུས། མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་དེ་ལ་
མིན། ཞེས་གསུངས། དགོ་ཅ་ཆད་པས་མཚམས་སྒྱུར་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ལྷ་འབྲས་ལ་ཡོད་
དམ་སྒྲུམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་། ལྷ་དང་འབྲས་ལུ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་
གང་རུང་གིས་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། མཚམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བུས། །
ཞེས་སོ། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཆེད་དགོ་ཅ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་སྒྲིམ་དགུ་གཅིག་ཆར་སྒྱུར་
ཏེ། (༥༧)མཚམས་གཅིག་ཆར་སྒྱུར་ཡང་སྒྲིབ་རིམ་གྱིས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་སྒྲིམ་དགུའི་ཐོབ་པ་གཅིག་ཆར་རྟོན་ནས་མངོན་གྱུར་དུ་རིམ་ཅན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
རང་འགྲེལ་ལས། ཉིང་མཚམས་ནི་རྣམ་པ་དགུ་གཅིག་ཆར་སྒྱུར་ལ། མངོན་གྱུར་དུ་ནི་
རིམ་གྱིས་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། དགོ་ཅ་ཆད་པ་ཐམས་ཅད་ཆེ་འདི་ལ་
མཚམས་སྒྱུར་བར་མ་ངེས་ཏེ། མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་དགོ་ཅ་ཆད་པ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་མཚམས་
སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱུའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་དགོ་ཅ་ཆད་ན་དཔུལ་བ་
ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་སྒྱུར། རྒྱུན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཆད་ན་དཔུལ་བར་སྒྲིབ་པའི་ཆེ་སྒྱུར་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མཚམས་མེད་བྱེད་པས་འདི་ལ་མིན། །ཞེས་སོ། །

སེམས་པ་གང་ལས་ལམ་རྟུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་དབྱེད་པ།

གཉིས་པ། སེམས་པ་གང་ལས་ལམ་རྟུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་དབྱེད་པ་ལ། མི་དགོ་
བའི་རྟུ་འབྱུང་དང་། དགོ་བའི་རྟུ་འབྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་དགོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་
དང་། །སེམས་པ་གཅིག་ཆར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། མི་དགོ་བའི་ལས་གཅིག་
ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གི། མི་དགོ་བ་དགུ་དང་བརྒྱད་དང་སེམས་
པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། ཡིད་ཀྱི་ལས་མི་དགོ་བ་གསུམ་དང་ལྷན་ཅིག་རྟུ་འབྱུང་
བ་མི་མྱོད་པའི་ཕྱིར། ལོག་གཡེམ་བཅོལ་བས་རྫོགས་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་
ཉི། འདི་ནི་སེམས་པ་དང་དགོ་མི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་རྟུ་འབྱུང་དབྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མི་དགོ་བ་གཅིག་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་
གང་རུང་ཁོ་ན་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་སྟགས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་
བ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་མ་བྱིན་ལེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་དང་
ནི་རང་ཉིད་གཞོད་སེམས་ལ་གནས་ནས་རྫོག་གཅོད་ཅིང་མ་བྱིན་ལེན་གཞན་ལ་བཅོལ་
བ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་དང་ནི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གང་རུང་ལ་གནས་ཏེ་མ་རོལ་དབྱེ་ཕྱིར་རྒྱན་
དང་ཕྱ་མ་ཚིག་རྒྱབ་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་དང་རྒྱག་དང་བདུན་དང་ནི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གང་
རུང་ལྷན་པས་འདོད་ལོག་དང་གཞན་ལ་ལུས་ངག་གི་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྷ་བཅོལ་
བ་ལྟ་བུ་(༥༥ན)ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་
གང་རུང་ལ་གནས་ཏེ་འདོད་ལོག་སྤྱད་ཅིང་གཞན་ལ་ལུས་ངག་གི་རྒྱག་བཅོལ་བས་རྫོགས་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དག་པ་བརྩེ་ཡི་བར་དག་དང་། གཉིས་དང་བརྩེ་དང་ལྟ་དང་མིན། །
 ཞེས་བྱང་། དག་པ་འི་ལས་ལམ་སྒྲིམ་པ་འི་དབང་དུ་བྱས་པ་འི་གཟུགས་ཅན་དང་སེམས་
 བ་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྱིར་བཏང་ལ་སྒྲིམ་པ་འི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དག་པ་གཉིས་
 ཅན་བརྩེ་པར་དག་པ་ལ་ཆེར་དང་སེམས་པ་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་འི་ཕྱིར། དམིགས་
 བསལ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་པ་འི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དག་པ་འི་ལས་ལམ་གཉིས་ཁོ་ན་དང་ལྟ་
 ཁོ་ན་དང་། བརྩེ་ཁོ་ན་དང་སེམས་པ་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པ་འི་ཕྱིར། གཉིས་ཁོ་ན་
 དང་སེམས་པ་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་དེ། བརྩེ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོན་སེམས་མེད་
 པ་ལན་ཚུན་དེས་ལྟ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིམ་གཉིས་གི་སྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་གཉིས་མེད་པ་འི་ཕྱིར་
 ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། རེ་ཞིག་གཉིས་དང་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅུས་སྟོང་བ་
 གཉིས་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་འི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་འི་ཕྱིར། གཉིས་སྟོགས་
 དང་ཡོད་དེ། གཉིས་དང་ནི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་
 དང་ནི་ཡིད་ཤེས་དག་པ་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་དང་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ཉོན་
 མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལ་གནས་དུས་ཀྱི་དག་པ་སྟེན་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྟོང་བཞི་ལྟ་བུ་
 དང་། དུག་དང་ནི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དབང་ཤེས་དག་པ་ལ་གནས་དུས་ཀྱི་དག་པ་ཚུལ་ཀྱི་
 སྒྲིམ་པ་སྟོང་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ལྟ་ཁོ་ན་དང་སེམས་པ་ལྟ་ཅིག་
 འབྱུང་བ་མེད་དེ། གང་སྟེལ་ལས། ལྟ་དང་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་མིན་ཏེ། སྟོང་བ་
 གཉིས་དང་གསུམ་དང་ལྟ་འི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་འི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་འི་
 ཕྱིར། བདུན་སྟོགས་དང་སེམས་པ་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། བདུན་དང་ནི་དུས་ཀྱི་
 ཀུན་སྟོང་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་གནས་དུས་ཀྱི་དག་པ་སྟོང་གི་སྒྲིམ་པ་སྟོང་
 བདུན་ལྟ་བུ་དང་། དག་དང་ནི་དུས་ཀྱི་(ལྟ་བུ་)ཀུན་སྟོང་དབང་ཤེས་དག་པ་ལ་གནས་
 པ་འི་དག་པ་སྟོང་གི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར། བརྩེ་དང་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་

ཏེ། དེ་འདྲའི་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟུང་སྟེ། འདི་དགོ་པའི་ལས་ལམ་དང་སྒྲིམ་པའི་
 དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། བརྒྱད་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་པ་ལྷའམ་རྒྱལ་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཟད་དང་མི་སྟེ་ཤེས་པ་ལས་
 གཞན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དགོ་པའི་དུས་ཀྱི་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་དུས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་དང་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོང་བདུན་དང་བརྒྱ་ཡོད་ལ། ཟད་མི་སྟེ་
 ཤེས་པ་ལས་གཞན་ཡིད་ཤེས་དགོ་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་
 པ་ཡང་ལུས་ངག་གི་བདུན་དང་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། བརྒྱ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་དགོ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ལ་གནས་པ་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲིམ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ཁོན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཟུང་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་ཞེས་པ་ཟད་དང་མི་སྟེ་ཤེས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཟད་དང་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་དང་མཆུངས་པར་ལྟན་པ་ལས་གཞན་
 པའི་དགོ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྒྲིམ་པའི་དབང་
 གིས་དགོ་བརྩའི་ལས་ལམ་དབྱུད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་པར་མ་སྒྱུར་ན་གཅིག་དང་སེམས་པ་
 ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། རེ་ཞིག་འདི་ནི་སྒྲིམ་པས་བསྐྱུས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲིམ་པ་མ་གཏོགས་པར་
 བྱི་གཅིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་མའི་དབང་གིས་གཅིག་དང་ལྷ་དང་བརྒྱད་
 དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སེམས་ལུང་མ་བརྟན་གྱིས་སྒྲོང་བའི་ཡན་ལག་
 གཅིག་སྤངས་པ་ལྷ་ཁུ་གཅིག་དང་། དགོ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྒྲོང་བའི་ཡན་
 ལག་གཉིས་སྤངས་པ་དེ་ལྷ་ཁུ་ལྷ་དང་། དགོ་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྒྲོང་བའི་
 ཡན་ལག་ལྷ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལྷ་ཁུ་བརྒྱད་(ལྔ)དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར་དྲེ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། སྟོམ་པ་མ་གཏོགས་པར་ནི་གཅིག་
 དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། སེམས་གཞན་དང་ལྟན་པ་སྟོང་བའི་ཡང་དག་པ་
 གཅིག་ཡང་དག་པར་ལེན་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སེམས་གཞན་ལུང་
 མ་བསྟན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་རུང་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དྲེ། གང་སྟེལ་ལས། སེམས་
 གཞན་དང་ལྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་དང་ལྟན་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ཡན་ལག་གཉིས་
 ཡང་དག་པར་ལེན་ན་ནི་ལྟ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་དང་ལུས་ཀྱི་གཉིས་
 དང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ཡན་ལག་ལྟ་
 ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ན་ནི་བརྒྱད་དང་ལྟན་ཅིག་གཅིག་ཆར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ནི་གཟུགས་
 ཅན་ལྟ་དང་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་མཐའ་རྩུང་ཟད་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགེ་བའི་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་
 མིན་དྲེ། དགེ་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པ་གཉིས་
 འབྲལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་ཡིད་ཀྱི་དེ་གཉིས་འབྲལ་མི་རུང་བ་ཡིན་ན། དགེ་
 བའི་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེའི་
 རྗེས་བྱུང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟོག་གཅོད་པ་ཁོ་ན་སྟོང་བར་ཁས་སྤངས་པའི་སྣ་
 གཅིག་སྟོད་པའི་དགེ་བསྟན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་
 གང་རུང་ལ་གནས་དུས་ཀྱི་དེའི་དགེ་བའི་ལས་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་མིན་པར་ཐལ། ཡིད་
 ཀྱི་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང་གཞོད་སེམས་མེད་པ་གཉིས་ཡན་ཚུན་འབྲལ་མི་རུང་བའི་
 ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཉམས་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་དྲེ།
 དེའི་ཆོག་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་ལས་བརྩའི་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བའི་ལས་གཅིག་བྱ་
 མངོན་གྱུར་ཡོད་ཀྱི་ཡིད་དང་ལུས་ངག་གི་དགེ་བ་གཞན་མངོན་གྱུར་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་(༥༥)དང་ལུང་མ་བཟུན་གང་རུང་མངོན་དུ་གྱུར་དུ་ས་
གྱི་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། དེའི་ཆོ་སྒྲིག་གཅོད་སྟོང་པའི་རྣམ་རིག་
མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་
ལང་། །ཞེས་སོ། །

གཞན་ཡང་། གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་དང་མིན། །ཞེས་པའི་གཅིག་གི་དོན་དེ་ལྟར་
བཤད་རིགས་པར་ཐལ། ཟློན་གྱི་དམ་པ་ཅན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཕྱོམ་པར་
མ་སྦྱར་བའི་དགོ་པའི་ལས་ལམ་གཅིག་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་
བཤད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་གཅིག་དེ་ཕྱོམ་པ་
གཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲ་གཅིག་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་པ་དེ་ལ་ལས་
གྱི་ལམ་གཟུགས་ཅན་ཕྱོམ་པས་བསྐྱས་པ་གཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ་ཞེས་
བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། སེམས་པ་ལས་གྱི་ལམ་གཟུགས་ཅན་
ཕྱོམ་པས་བསྐྱས་པ་གཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་བསྟེན་གྱི་ཕྱོམ་
པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རྒྱལ་བྱེད་འགོད་རྩལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱལ་བྱེད་དག་
པ་སྟེན་གྱི་སྒྲིམ་ལུན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་ཆེ་ཡང་སྤྱོད་བཞི་དང་ལུན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་སྤྱོད་བཞི་འགོད་པའམ་སྤྱོད་
བ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་གང་རུང་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་རྒྱལ་
སྟེ། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས། དག་བརྟན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་
ཞེས་པ་ནས་རྩལ་དུ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་བ་དག་གའོན་མི་ཟ་བར་ལུན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱལ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། སྤྱོད་བ་གཅིག་གི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བརྒྱད་དང་ལྔ་གཉིས་སྡོམ་པར་མ་སྦྱར་བར་བཤད་རིགས་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་སྡོམ་པར་མ་སྦྱར་བར་བཤད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་
 བརྒྱད་སྡོམ་པའི་སྒྲོན་ས་མེད་རྩལ་བཤད་དགོས་པ་གང་ཞིག །(༥༥ན)ལྔ་ཡང་སྡོམ་པའི་
 སྒྲོན་ས་མེད་རྩལ་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། བརྒྱད་
 དང་ལྔ་ན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་བ་ལྔ་ལམ་དུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡོམ་པ་
 མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྩལ་སྒྲས་མ་ལས། བརྒྱད་ཁོ་ན་དང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
 དགོ་སྟོང་གི་སྡོམ་པས་བསྐྱེས་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ལམ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་དང་ལྔ་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་བདུན་ཆར་ཡོད་པའི་
 བྱིར་ལ། དགོ་བའི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ནི་དགུ་ལམ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ལྔ་དང་ཡང་ལྔ་ན་ཅིག་འབྱུང་
 བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཅན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །
 ཞེས་དང་། རྩལ་སྒྲས་མ་ལས་ཀྱང་། ལྔ་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། སྟོག་གཅོད་
 སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྡོམ་པས་བསྐྱེས་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཀྱང་གདོན་མི་བླ་བར་ལྔ་ན་
 ཅིག་འབྱུང་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་གཞན་དབྱུད་ལུགས་ཀྱང་གེས་
 བར་གྱིས།

འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་དབྱེད་པ།

གསུམ་པ་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་དབྱེད་པ་ལ། མི་དགོ་བའི་དུང་དང་། དགོ་
 བའི་དུ་ཡོད་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དམུལ་བ་ན་ནི་ཀྱལ་བ་དང་། ཚིག་རྒྱུ་བ་གཞོད་
 སེམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །བརྒྱབ་སེམས་ལོག་ལྟ་ལྟར་པས་སོ། །སྦྱ་མི་སྟན་ན་གསུམ་ཡོད་

དེ། རེ་ན་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང་། འདོད་པ་གཞན་ན་མི་དགོ་བཟུ། ཞེས་གསུངས།
 དཔུལ་བ་ན་ནི་སྤྲེལ་གས་ཀྱི་དག་ཀྱལ་དང་མན་ཚུན་ཆོག་རྩལ་དང་སྤང་བའི་གཞོན་སེམས་
 མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་ལྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོ་ནས་ཡོད། བརྒྱབ་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་ལྟན་
 བའི་སྤོ་ནས་ཡོད་ཀྱང་ལྟག་མ་རྒྱམས་མེད། སྤྲེལ་སྤྲེལ་ན་བརྒྱབ་སེམས་གཞོན་སེམས་ལོག་
 ལྟ་དག་ལྟན་བའི་སྤོ་ནས་དང་། རེ་ན་བདུན་པ་ཆོག་ཀྱལ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྤོ་ནས་ཀྱང་
 ཡོད་ལ་སྤོག་གཞོན་སྤོག་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དཔུལ་བ་ན་ལུས་ཀྱི་གསུམ་དང་། རྩལ་
 བྱ་མ་མངོན་གྱུར་མེད་དེ། ལས་མ་ཟད་ན་བསད་ཀྱང་(༥༧བ)མི་འཆི། །རྩལ་དང་བྱ་
 མེད་བདག་གིར་བརྒྱབ་བ་མེད་པས་མ་བྱིན་ལེན་དང་ལོག་གཡེམ་མེད། དགོས་པ་མེད་
 བས་རྩལ་མེད། བྱ་ཟིན་པས་བྱ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དཔུལ་བ་སྤོག་སེམས་བྱུང་།
 གཉིས་པ་ནི། སྤྲེལ་སྤྲེལ་ན་ལུས་དག་གི་གཞན་མེད་དེ། ཆོ་ངེས་པས་སྤོག་གཞོན་མེད།
 བདག་གིར་མ་བརྒྱབ་བས་མ་བྱིན་ལེན་མེད། བྱུང་མེད་བདག་གིར་མ་ཡིན་པས་ལོག་གཡེམ་
 མེད། སྤོག་བའི་སེམས་མེད་པས་རྩལ་དང་བྱ་མ་མེད། རྩལ་འཇམ་པས་ཆོག་རྩལ་མེད་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྲེལ་ལས། སྤོག་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤོག་གཞོན་
 བ་ལ་སྤོག་སེམས་པ་དུག་ཅར་ཡང་ལྟན་པ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྤོ་ནས་མེད་དེ། འདོད་པ་
 ར། །གཞུགས་ཀྱི་སྤྲེལ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྤོག་གཞོན་
 བ་ལ་སྤོག་སེམས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རེ་གཉིས་ལས་གཞན་བའི་འདོད་པ་
 གཞན་ན་མི་དགོ་བ་བརྩལ་ལྟན་པ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྤོ་ནས་ཡོད་དེ། རྩལ་འགྲོ་དང་
 ཡི་དུགས་དང་ལྟ་དག་གི་ནང་ན་མི་དགོ་བརྩལ་དང་སྤོ་མ་མིན་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་
 བར། འདོད་པ་གཞན་ན་མི་དགོ་བཟུ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དགོ་བ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ན། རྟེན་དང་མངོན་དུ་གྱུར་སྤོ་ནས། །
 གཞུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། རྟེན་པས་བདུན་ཡོད་ལྟག་བྱས་ན། མངོན་

དུག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་། །དུལ་བཅས་སྒྲུ་མི་སྒྲུ་མ་གཏོགས། །ཞེས་བྱང་། ཡིད་ཀྱི་
 དགོ་བ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། །ཁམས་གསུམ་དང་འགྲོ་བ་ལྷ་ཆར་ན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་
 མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད། །གཟུགས་མེད་པ་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་
 སེམས་ཅན་ལུས་ངག་གི་དགོ་བ་ལྷན་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད། དེ་དག་གི་ལྷན་བྱས་ཏེ་
 ལྷན་མའི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དུལ་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲུ་མི་སྒྲུ་མ་གཏོགས་པ་ན་
 ལུས་ངག་གི་ལས་ལམ་བརྟན་མངོན་གྱུར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 ཅུ་བར། དགོ་བ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ན། །རྟེན་དང་མངོན་དུ་གྱུར་སྒྲོ་ནས། །ཞེས་དང་།
 ཐམས་(༥༥ན)ཅད་ཀྱི་དོན་རང་འགྲེལ་ལས། །ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་འགྲོ་བ་ལྷ་
 ཆར་ན་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། །གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་འཕགས་པ་ཟག་མེད་སྟོང་བརྟན་དང་། །གཟུགས་མེད་སྟོ་སྟེ་དང་འདྲ་ཤེས་མེད་
 པའི་སེམས་ཅན་དག་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པའི་སྟོང་བརྟན་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། །གཟུགས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། །རྟེན་པའི་བརྟན་ཡོད།
 ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། །ལྷ་དང་མི་ལ་སྟོང་བརྟན་གྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་དུང་འགྲོ་དང་ཡི་
 དུགས་ལ་བར་མའི་ལུས་ངག་གི་དགོ་ལམ་བརྟན་མངོན་གྱུར་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་
 བར། །ལྷན་བྱས་ན། །མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་། །དུལ་བཅས་སྒྲུ་མི་སྒྲུ་མ་
 གཏོགས། །ཞེས་དང་། །རང་འགྲེལ་ལས། །ལྷན་མར་བྱས་པ་ནི་ཁམས་སམ་འགྲོ་བ་གཞན་
 གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། །དགོ་བའི་བྱད་པར་ཡང་། །རང་འགྲེལ་ལས། །དེ་དག་ཀྱང་
 དུང་འགྲོ་དང་ཡི་དུགས་ཀྱི་ནང་དག་ན་ནི་སྟོམ་པས་བསྐྱས་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །
 །ཞེས་སོ། །

བཞི་བ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་ལ། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། །ཞར་
 བྱུར་གཉིས། །དང་པོ་ནི། །ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱུ་མཐུན་དང་། །རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་འབྱེན་

པར་འདོད། ལྷན་པས་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་བྱིན་མེད་ཕྱིར་འབྲས་རྣམ་
གསུམ། ཞེས་བྱུང་། དགེ་བའི་ལས་ལམ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་
ཅན། ལྷོར་དངོས་མཆུག་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུ་གསུམ་སོ་སོར་འབྱིན་པར་འདོད་དེ། ལྷོར་
བའི་དབང་གིས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། དངོས་གཞིའི་དབང་གིས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་
བུ་དང་། མཆུག་གི་དབང་གིས་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་
ལས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བུ་པོ་འདི་དག་ནི། ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྣམས་
མཐུན་དང་། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དེར་ཐལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་ལྷོར་བས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་དང་། དངོས་གཞིས་རྣམས་
མཐུན་གྱི་དང་། མཆུག་གིས་བདག་འབྲས་འབྱུང་བ་གང་ཞིག་དགེ་བ་(༥༥)བའི་ལས་
ལམ་གྱི་ལྷོར་བས་རྣམ་སྒྲིན་དང་། དངོས་གཞིས་རྣམས་མཐུན་གྱི་དང་། མཆུག་གིས་བདག་
འབྲས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། མི་དགེ་བའི་སྒྲིག་གཅོད་པའི་ལས་ལམ་གྱི་ལྷོར་
བས་གཞན་སྟུག་བསྟུལ་བར་བྱས་པས་རྣམ་སྒྲིན་དཔུལ་བར་སྒྲུ། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་
བསད་པས་རྣམས་མཐུན་འབྲས་བུ་ཆོ་ལྷན་། མཆུག་ཏུ་བསད་བྱ་གཞི་བྱིན་མེད་པར་བྱས་པས་
སྒྲིན་གཞི་མཐུ་ཆུང་ཆུང་བྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡ་རོལ་པོ་
སྟུག་བསྟུལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་འབྲས་བུས་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་སྟུག་
བསྟུལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པས་དེའི་སྟུག་བསྟུལ་བར་བྱས་
པ་ལྷོར་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱལ་སྤྱིམ་མ་ལས། སྒྲིག་གཅོད་པའི་ལྷོར་བས་ནི་དཔུལ་
བར་སྟུག་བསྟུལ་མི་བཟད་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་དེ། སྒྲིག་གཅོད་པའི་ལྷོར་བ་བྱེད་
པ་ན་བསད་པར་བྱ་བའི་སྒྲིག་ཆགས་ཤིན་ཏུ་སྟུག་བསྟུལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་བསྟུབ་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསད་པའི་ཕྱིར་རྣམས་མཐུན་པའི་འབྲས་
བུ་ཆོ་ལྷན་ཆུང་ཆུང་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པས་དངོས་གཞིའི་

དུས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ཕྱས་མ་ལས། འདིར་ནི་དངོས་ཀྱི་ཆོ་ཐུང་བར་འགྱུར་ཏེ།
 རི་ལྟར་བསད་པར་བྱ་བའི་ཚྭ་ཆགས་དེའི་ཚྭ་གཙོད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་དང་འདྲ་
 བའོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལྷག་བསྐལ་བར་བྱས་པ་རྣམ་སྒྲིན་ཆོ་
 ལ་དངོས་གཞི་ལ་ལྷག་བསྐལ་གྱི་ཆོར་བམེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ཕྱས་མ་ལས། ལས་ཀྱི་
 ལམ་དངོས་ནི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་འོན་ཡིན་ལ་དེ་ན་ཡང་ལྷག་བསྐལ་གྱི་ཆོར་བམེད་
 པས་འདིར་དངོས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟི་བྱིན་མེད་པར་བྱས་པའི་བྱིར་བདག་པོའི་འབྲས་ལུས་
 བྱིའི་སྒྲན་རྣམས་གཟི་མཐུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱབ་སྟེ། འབྲས་
 ལུ་གསུམ་སོ་སོར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སོ་སོར་རྟགས་སུ་བཀོད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལྷག་བསྐལ་བྱིར་དང་སང་(༥༧ན)བྱིར་དང་། །གཟི་བྱིན་མེད་
 བྱིར་འབྲས་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་སྤྱེལ་གྲེལ་དུ། རང་འགྲེལ་
 ལས། ཡང་ཅིའི་བྱིར་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་གི་འབྲས་ལུ་རྣམ་པ་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་
 ཅིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བརྟུལ་འཛིན་མ་སྒྲིན་འབྲས་
 ལུ་ཆེན་པོས་དབུལ་བ་འབྲིང་གིས་དུད་འགྲོ་རྒྱུད་ལུས་ཡི་དུགས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ཚྭ་གཙོད་
 ཀྱིས་ཆོ་ཐུང་བདང་། མ་བྱིན་ལེན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་དུལ་བ་སོགས་དང་། བདག་འབྲས་
 ཚྭ་གཙོད་གྱིས་ལུལ་གཟི་མཐུ་རྒྱུད་། མ་བྱིན་ལེན་གྱིས་ལུལ་ལ་གཞོད་པ་མང་བ་སོགས་
 ཡིན་པའི་བྱིར། འདིའི་ལྷག་བསྐལ་བ་དང་གཟི་བྱིན་མེད་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་
 གཞན་ལ་རྒྱར་ནས་བཤད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་འདིར་སྒྱུར་དངོས་མཁུག་གི་ཞིབ་ཆ་
 གྱིས། དགེ་བའི་ལས་ལམ་བརྟུལ་འབྲས་ལུ་གསུམ་ཡང་སྒྲར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
 བ་རོལ་པོ་ལྷག་བསྐལ་བར་མ་བྱས་པས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུས་བདེ་འགོར་སྟེ། ཚྭ་གཙོད་
 བའོན་ལྷངས་པས་ཆོ་རིད་། གཞན་གཟི་བྱིན་མེད་པ་མ་བྱས་པས་བདག་འབྲས་སྒྲན་

མཐུ་ཆེ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། ཐམས་ཅད་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱེད་
 རྟེ་སྤྱད་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོག་གཅོད་པ་སྤངས་པས་གཞན་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་
 བསྐྱེད་པ་དང་མ་བསད་པ་དང་གཟི་བྱིན་མེད་པར་མ་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འབྲས་
 བྱུང་མ་བ་གསུམ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས་གྱང་། སྟོག་
 གཅོད་པ་སྤོང་བ་གྱུན་རྒྱུ་བསྟེན་པ་དང་། གོམས་པར་བྱས་པ་དང་། ལན་མང་དུ་བྱས་
 པས་ནི་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ངོ་། །བརྒྱ་ལ་མི་རྣམས་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པར་
 འོངས་ན་ཡང་ཆེ་རིང་བར་འགྱུར་རྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། བསྟེན་གོམས་
 ཡང་ཡང་མདོན་བྱས་གསུམ་སྦྱོར་དངོས་མཆུག་གསུམ་བསྟན་ཅིང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་
 བྱས་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་། ལྷ་མཐུན་མིར་སྐྱེས་གྱང་ཆེ་རིང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལས་རེ་
 རེ་ཡང་བསམ་སྦྱོར་སོགས་གསུམ་ཚོགས་དགོས་གྱང་བསམ་སྦྱོར་དངོས་མཆུག་གི་དབང་
 གིས་(༥༧བ)འབྲས་བྱས་སོ་སོར་ལག་རྗེས་འཛོག་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལུས་
 དང་ངག་ལས་ཆགས་ལས་སྟེས། འོག་འཕྲོ་སྤངས་དཀའི་ཕྱིར་འོགས་སྟོག་ །བསྟན་རྟོ་
 གལ་རྟེ་ཡོ་བྱད་ལ། །ཆགས་བསྤང་མདོ་དང་འགལ་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་བྱུང་། འོག་འཕྲོ་
 ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་འོག་པ་ཆགས་པ་ལས་སྟེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ལུས་ངག་གི་ལས་འོག་པ་ལ་འོག་འཕྲོ་མ་བྱལ་སྟེ། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་ལས་
 སྟེས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་འོག་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་གྱང་འོག་འཕྲོ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ལུས་དང་ངག་ལས་ཆགས་ལས་སྟེས། འོག་འཕྲོ་ ཞེས་སོ། །
 མདོ་ལས། འོག་པའི་ངག་དང་། འོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འོག་པའི་འཕྲོ་བ་ཞེས་
 འོག་འཕྲོ་འོགས་སྟོག་རྒྱུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྤྱང་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་
 བར། སྤངས་དཀའི་ཕྱིར་འོགས་སྟོག་ །བསྟན་རྟོ། །ཞེས་སོ། །གལ་རྟེ་ཁ་ཅིག་འཕྲོ་བའི་
 ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་འོན་འོག་འཕྲོ་ཡིན་གྱི་གཞན་མ་ཡིན་རྟེ། བདག་

དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གར་དང་གྲུ་ལེན་པ་སོགས་ལོག་འཕྲོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེ་
ན། དེ་མེད་དེ། ཚུལ་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་ཐུང་པོའི་མདོ་ལས། དད་པས་བྱིན་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱད་དེ་
སྤང་ཆེན་འཐབ་པ་དང་སྟོབས་འབྱེད་པ་སོགས་ལྟ་མོ་ལ་ལྟ་བ་དང་རྩ་སྤྱ་སོགས་སྤྱ་
སྤྱ་ཆོགས་ལ་ཉན་ལྟ་སོགས་ཀྱང་ལོག་འཕྲོར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དེ། ཚུལ་
ཁྱིམ་ས་ཀྱི་ཐུང་པོའི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་དད་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སྤྱ་
ཡོངས་སྤྱད་ནས་ལྟ་མོ་སྤྱ་ཆོགས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་འཐབ་པ་དང་། ཉ་འཐབ་པ་དང་།
ནས། བངས་སྟོབས་འབྱེད་པ་དང་། རྒལ་མཚན་གྱི་ཕེ་མོ་དང་། སོགས་ནས་སྤྱ་སྤྱ་
ཆོགས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་ཆེད་སྤྱ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྲམ་སྟེ། མདོ་
དེས་ལོག་འཕྲོར་ཆོག་ལ་མེད་ཀྱང་ཆགས་པས་ཡུལ་ལོག་བར་ཡོངས་སྟོད་པའི་བྱིར་དེ།
རང་འགྲེལ་ལས། ལོག་པའི་འཕྲོ་བར་བཞག་སྟེ། ཅིའི་བྱིར་ཞེན། ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་
ཡོངས་སྟོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལས་གང་གིས་འབྲས་སུ་གང་འབྱུང་ཚུལ་ལ་མདོར་བསྟན་པ།

(༡༠ན)གསུམ་པ་ལས་གང་གིས་འབྲས་སུ་གང་འབྱུང་ཚུལ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་
པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དྲི་བཅས་སྟོང་བའི་ལམ་དག་གི། ཞེས་བ་ནས། ལུང་
བསྟན་མིན་གང་གསུམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་བུང་། དྲི་བཅས་དེ་ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་སྟོང་
བ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ལས་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་
སུ་ལྟ་དང་བཅས་པ་ཡིན་དེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་རང་སར་གདོགས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་
འོང་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་དྲིང་རེ་འཛིན་གྱི་རིགས་འབྲུ་བྱི་མ་དང་། སྒྲིས་སུ་བྱེད་
འབྲས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བྲལ་འབྲས་ལོག་སའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་བྲལ་བ་དང་།

བདག་འབྲས་སྤར་མ་བྱུང་བའི་རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་དང་བཅས་
 བའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དྲི་བཅས་སྤྱོད་པའི་ལམ་དག་གི། ལས་ནི་ལྷ་ཡི་འབྲས་བྱར་བཅས། །
 ཞེས་སོ། དྲི་མེད་དེ་ཟག་མེད་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ལས་སེམས་
 བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བྱ་བཞི་དང་བཅས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་མ་གཏོགས་པའི་
 འབྲས་བྱ་བཞི་དང་བཅས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དྲི་མེད་བཞི་ཡིས། ཞེས་སོ། སྤྱོད་
 བའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ལས་དག་གི་ཟག་བཅས་དང་མི་དག་གི་ལས་གང་ཡིན་པའང་
 ཆོས་ཅན། འབྲས་བྱ་བཞི་དང་བཅས་ཏེ། བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་
 བྱ་བཞི་དང་བཅས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཟག་བཅས་གཞན། །དག་དང་མི་དག་གང་
 ཡིན་པའང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤྱོད་པའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ལས་ཟག་གི་
 མེད་པ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བྱ་གསུམ་དང་བཅས་
 བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བྱ་གསུམ་
 དང་བཅས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཟག་གི་མེད་པ་སྟག་མ་དང་། ལུང་བསྟན་མིན་གང་
 གསུམ་གྱིས་སོ། ཞེས་སོ། །

ལས་གང་གིས་འབྲས་བྱ་གང་འབྱུང་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པའདད་ལ། དག་སོགས་ཕན་ཚུན་འབྲས་བྱ་དུ་བཅས་དང་། རུས་
 གསུམ་ཕན་ཚུན་འབྲས་བྱ་དུ་བཅས་དང་། ཁམས་གསུམ་འབྲས་བྱ་དུ་བཅས་དང་། སྒྲོ་བ་
 སོགས་ཕན་ཚུན་འབྲས་བྱ་དུ་བཅས་དང་། མཐོང་སྤང་སོགས་འབྲས་བྱ་དུ་བཅས་དང་
 (༥༠བ)ལ། དང་བོ་ནི། དག་བའི་དག་ལ་སོགས་པ་ནི། །ནས། དེ་དག་གཉིས་དང་
 གསུམ་དང་གསུམ། ཞེས་བྱུང་། དག་བའི་འབྲས་བྱ་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་ཇི་ཅམ་

འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་ལུ་དགོ་བ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་ལུ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཐུན་
 གྱི་འབྲས་ལུ་སྒྲིས་ལུ་བྱེད་འབྲས། བདག་འབྲས་བྲལ་འབྲས་བཞི་འབྱུང་། སྟགས་པས་
 དེའི་མི་དགོ་བ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་དང་བྲལ་འབྲས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་
 གཉིས་དང་། དེའི་འབྲས་ལུ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྒྱ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་
 ལྷག་མ་གསུམ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དགོ་བའི་དགོ་ལ་སྟགས་པ་ནི། །བཞི་དང་
 གཉིས་དང་དེ་བཞིན་གསུམ། །ཞེས་སོ། །མི་དགོ་བའི་འབྲས་ལུ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་
 བསྟན་གསུམ་ཅི་ཙམ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། མི་དགོ་བའི་འབྲས་ལུ་དགོ་བ་སྒྲིས་ལུ་བྱེད་འབྲས་
 དང་བདག་འབྲས་གཉིས་དང་། དེའི་འབྲས་ལུ་མི་དགོ་བ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་
 མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་། དེའི་འབྲས་ལུ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་
 པའི་འབྲས་ལུ་བཞི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། མི་དགོ་འི་དགོ་སྟགས་གཉིས་དང་ནི། །
 གསུམ་དང་བཞི་དང་རིམ་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་ལུ་དགོ་མི་དགོ་
 ལུང་མ་བསྟན་ཇི་ཙམ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་ལུ་དགོ་བ་ལ་སྒྲིས་ལུ་
 བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་དང་། དེའི་འབྲས་ལུ་མི་དགོ་བ་ལ་བྲལ་འབྲས་
 རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་དང་། དེའི་འབྲས་ལུ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་
 བྲལ་འབྲས་བདག་འབྲས་མ་གཏོགས་འབྲས་ལུ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ལུང་
 བསྟན་མིན་གྱི་དགོ་ལ་སྟགས། །དེ་དག་གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདས་པའི་ཐམས་ཅད་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། འབྲས་ལུ་མ་འོངས་
 གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། འདས་པའི་ལས་ཚོས་ཅན། །ཁྱོད་གྱི་འབྲས་ལུ་དུས་གསུམ་
 ཐམས་ཅད་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་འབྲས་ལུ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་འབྲས་མ་
 གཏོགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། བྲལ་འབྲས་འདུས་མ་བྲས་བས་དུས་སུ་མི་རུང་། དགོ་
 པ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགོ་བ་འདས་(ཡ)ན་པ་རྣམས་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་འདས་

པ་ཕྱི་མ་ཡིན། སྐྱེས་སུ་བྱེད་འབྲས་དེས་དྲངས་པའི་ལྷན་ཅིག་དང་ཕྱིས་འཇམ་ཐོག་ཏུ་འདས་
 པ་གཉིས་དང་བདག་འབྲས་ལྷན་ཅིག་སྤྱང་བའི་རང་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དང་ཕྱིས་འབྱུང་
 བའི་འདས་པ་གཉིས་དང་། ལྷན་ལྷན་པའི་འབྲས་སུ་རིགས་འདྲ་ཕྱིས་འབྱུང་འདས་པ་
 རྣམས་ཡིན་པའི་འབྲས་སུ་འདས་པ་ད་ལྟར་བའི་རྩལ་དེ་ཡིན། འབྲས་སུ་མ་འོངས་པ་ལ་
 དེའི་རྣམ་སྒྲིན་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་སུ་བྱེད་འབྲས་དེས་དྲངས་པའི་ཆོས་མ་འོངས་
 པ་འཐོབ་པ་དེ་ཡིན། བདག་འབྲས་དེའི་འབྲས་སུ་མ་འོངས་པ་དང་། ལྷན་ལྷན་འབྲས་
 སུ་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འདས་པའི་ཐམས་ཅད་
 བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྱང་། ད་ལྟར་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འང་བཞི་ཡོད་དེ། བར་
 མ་ད་ལྟར་བ་ཡང་ནི་འབྲས་སུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དུལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་
 སུ་བཞི་ཡོད་པ་འདས་པའི་རིགས་འདྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འབྲས་སུ་བར་མ་ད་ལྟར་བ་སྐྱེས་
 སུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བར་མ་ཡི་ནི་མ་
 འོངས་པ་འང་། །བར་མ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའི་
 ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་སུ་གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། ལྷན་ལྷན་དང་དུལ་འབྲས་མ་གཏོགས་
 པའི་འབྲས་སུ་གསུམ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མ་སྐྱེས་པའི་འབྲས་སུ་མ་འོངས་
 གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ས་པའི་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་ས་པའི་གསུམ་དང་གཉིས། །
 ཞེས་སྤྱང་། །ཐམས་གསུམ་གྱི་ལས་རང་གི་ས་པའི་འབྲས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲས་སུ་བཞི་ཡོད་
 དེ། དུལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱི་ཚད་ཡིན་གྱི་སས་བསྐྱེས་
 ཐམས་ཅད་ལ་མ་འོངས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྤྱེལ་ལས། རང་གི་ས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་འདི་ཡང་སྤྱི་ཚད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་
 ཏེ་རང་གི་སས་བསྐྱེས་ཟག་བཅས་དགེ་བས་འབྲས་སུ་ཟག་བཅས་སྐྱབ་ན་རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་

མཐུན་སྦྱེས་བདག་བཞི་དང་། ཟག་མེད་རྒྱལ་ན་འབྲས་(༡༧)འབྲས་བདག་གཉིས་
གང་ཞིག ། ཟག་མེད་ཀྱིས་གཉིས་དང་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་
སྟེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་སུ་མེད་མོད་ཀྱི་རང་གི་
ས་པའི་ཆོས་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་ནས་མིད་པའི་ཆེ་མོའི་བར་ཅི་རིགས་པར་ལས་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་འབྲས་སུ་བཞིར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་རང་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་རྒྱལ་ན་རྒྱུ་མཐུན་སྦྱེས་
བདག་གསུམ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་རང་སའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་རྒྱལ་ན་སྦྱེས་བདག་གཉིས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་
མེད་པའི་འབྲས་སུ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་སུ་མ་གཏོགས་སོ། །
ཞེས་སོ། ། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་གཉིས་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་སུ་མ་གཏོགས་སོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སའི་སྒྲུབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་དག་ལས་དེའི་རྟེན་རང་
གི་ས་ན་ཡོད་པའི་འབྲས་སུ་སྟེད་རྩལ་ཡིན་ནོ། ། ལ་ལས་ནོར་འདུག ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་
ཆོས་ཅན། ས་གཞན་གྱི་ཟག་མེད་ལས་རྒྱལ་ན་འབྲས་སུ་ཡིན་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་སྦྱེས་
བདག་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་གསུམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས། ས་དགའི་
ལམ་ནི་ཕན་རྒྱུན་དུ། ། མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་
སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་ས་གཞན་གྱི་ཡང་རྒྱུ་མཐུན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
གཞན་གྱི་ས་བཞི་གསུམ་སྟེ། སྦྱེས་སུ་བྱེད་པ་དང་། བདག་པོ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་
སུ་རྣམས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ས་གཞན་གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་
རྒྱལ་ན་གཉིས་ཡིན་ཏེ། སྦྱེས་བདག་གི་འབྲས་སུ་གཉིས་སུ་རང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་

ལས། གཞན་གྱི་ས་པའི་ཚོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ནི་ད་གི་གཉིས་ཡིན་ཏེ།
 རྩེས་སུ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་སུ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (ཨ་ནཱ་) དེ་
 བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་གྱི་ལས་གྱི་འབྲས་སུ་ལའང་སྒྱུར་རིགས་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་
 བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ས་པའི་ཚོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་
 ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་གྱི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རྩེས་སུ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་
 སུ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པས་ས་གཞན་གྱི་ཟག་བཅས་དང་
 ཟག་མེད་ལན་ཚུན་ལ་འབྲས་སུ་སྔོན་སྟེ་ནས་སྒྱུར་ཚུལ་རང་འབྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་
 ལ་ཁ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། གཞན་གྱི་ས་པ་གསུམ་དང་གཉིས། ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པས་དབྱེ་བས་བྱེ་ནས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་སྟོབ་སྟགས་གྱི་དུ་ཡོད་ན། སྟོབ་པའི་སྟོབ་ལ་སྟགས་པ་
 གསུམ། ཞེས་པ་ནས། སྟོབ་སྟགས་གཉིས་དང་གཉིས་དང་ལ། ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་
 སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པ་གསུམ་ལས། སྟོབ་པའི་ལས་ཚོས་ཅན། འབྲས་
 སུ་སྟོབ་སྟགས་གསུམ་ལ་འབྲས་སུ་རི་ཅམ་སྟེད་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྟོབ་པའི་ལས་གྱི་
 འབྲས་སུ་སྟོབ་པ་སྟོབ་ན་རྣམ་སྟིན་དང་བལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་སུ་གསུམ་
 དང་ལྟན། སྟགས་པས་སྟོབ་པའི་འབྲས་སུ་མི་སྟོབ་པ་སྟོབ་ན་འང་འབྲས་སུ་དེ་གསུམ་དང་
 ལྟན་སྟོབ་པའི་འབྲས་སུ་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་སྟོབ་ན་འང་རྣམ་སྟིན་སྟོབ་ལྟན་
 གྱི་འབྲས་སུ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སྟོབ་པའི་སྟོབ་ལ་སྟགས་
 པ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། འབྲས་ལུ་སྒྲོབ་སྒྲགས་གསུམ་ལ་ཅི་ཅམ་སྒྱུད་
པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་སྒྱུད་ན་པད་ག་འབྲས་གཅིག་ལུ་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་
མི་སྒྲོབ་པ་སྒྱུད་ན་རྣམ་སྒྲིན་དང་བུལ་འབྲས་མ་གཉོགས་འབྲས་ལུ་གསུམ་དང་སྒྲོབ་མི་

སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་འབྲས་བདག་འབྲས་འབྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅ་བར།
 མི་སློབ་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི། སློབ་པ་ཡིས་ནི་ཆོས་ལ་སོགས། གཅིག་དང་གསུམ་དང་
 གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟེ།

གསུམ་པ་དེ་སློབ་མི་སློབ་དེ་ལས་གཞན་པ་(༧༩བ)གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཆོས་
 ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་སུ་སློབ་སོགས་གསུམ་ལ་འབྲས་སུ་རི་ཅམ་ལྟན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་
 དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་སུ་སློབ་པས་བྱེད་འབྲས་བདག་འབྲས་གཉིས་དང་། མི་སློབ་པ་ལ་
 ཡང་དེ་གཉིས་དང་། སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་སུ་ལྟ་ཅར་འབྱུང་བའི་
 བྱིར་རྟེ། ཅ་བར། དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་སུ་ནི། སློབ་སོགས་གཉིས་དང་གཉིས་
 དང་ལྟ། །ཞེས་སོ། །

ལྟ་པ་ལ། མཐོང་སྤང་སོགས་ཡན་ཚུན་འབྲས་སུ་བྱ་བཅས་ནི། མཐོང་བའི་སྤང་བུའི་
 དེ་ལ་སོགས། །ཞེས་པ་ནས། གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་
 མཐོང་སྤང་སློམ་སྤང་སྤང་བུ་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསུམ་ལས། མཐོང་བའི་སྤང་བར་བུ་
 བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་སུ་མཐོང་སོགས་ཀྱི་དེ་ལ་འབྲས་སུ་རི་ཅམ་འབྱུང་
 གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་སུ་མཐོང་སྤང་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་
 གསུམ་དང་། སློམ་སྤང་ལ་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་བཞི་དང་། སྤང་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་
 འབྲས་གཅིག་སུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅ་བར། མཐོང་བའི་སྤང་བུའི་དེ་ལ་སོགས། །གསུམ་
 དང་བཞི་དང་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སློམ་སྤང་གི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་གསུམ་
 དག་ལས་འབྲས་སུ་ཅི་ཅམ་སྟེ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་སུ་མཐོང་སྤང་ལ་
 བྱེད་འབྲས་བདག་འབྲས་གཉིས་དང་། སློམ་སྤང་ལ་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་
 སུ་བཞི་དང་། སྤང་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་སུ་
 གསུམ་དང་ལྟན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅ་བར། སློམ་པས་སྤང་བར་བུ་ལས་ཀྱི། །དེ་དག་གཉིས་

དང་བཞི་དང་གསུམ། ཞེས་སོ། ལྷང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གསུམ་
 པོ་དེ་དག་ལས་འབྲས་སུ་རི་ཙམ་སྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་སུ་མཐོང་སྤང་ལ་བདག་
 འབྲས་གཅིག་ཕྱེད་དང་། སྒོམ་སྤང་ལ་བྱེད་འབྲས་བདག་འབྲས་གཉིས་དང་། ལྷང་བྱ་མ་
 ཡིན་པའི་ལས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་སུ་མ་གཏོགས་འབྲས་སུ་བཞི་དང་ལྷན་ལ། བར་བ་
 སྒོམ་སྤང་ལ་གོ་རིམ་དེ་བཞིན་བཤད་རིགས་པའི་བྱིར་དྲེ། ཅུ་བར། ལྷང་བྱ་མིན་པའི་དེ་
 དག་(༡༩ན)གཅིག གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། ཡང་གོ་རིམ་བཞིན་ཞེས་སྒོམ་པ་ནི་དབྱས་སུ་ཡང་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་བཞིན་གཤམ་
 བར་བྱ་བའི་བྱིར་དྲེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དྲེ།

ལས་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལས་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བཤད་པ་ནི། རིགས་མིན་སྐྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན།
 ཁ་ཅིག་ཆོག་ཉམས་པའང་ཞེས། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་དེ། ཡོངས་ཚོགས་
 བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། སེམས་མེད་སྒྲོམས་པར་འདུག་པ་དག འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཐོབ་
 པའང་མིན། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་
 བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རིགས་
 པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་
 ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལས་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དྲེ། དེ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་དྲེ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དེ་རིགས་པའི་ལས་གྱི་མཆོན་ཉིད་
 དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལས་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་

ཞེས་འདོད་དེ། ཅུ་པར། རིགས་མིན་བསྐྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། ཞེས་སོ། །གཞན་
དག་ན་ཤེ། དེའི་དེ་ཡོད་དེ། ལྷ་མར་མ་ཟད་འགྲོ་བ་སྤྲད་ཟམ་གོས་བཞི་ལ་སོགས་ཆོག་
ལྷ་མ་ཟུས་པའི་ལས་ཀྱང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་མ་ཉམས་པའི་ལས་དེ་རིགས་བས་
བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལས་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་འདོད་དེ། ཁ་ཅིག་ཆོག་ཉམས་པ་ཞེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པག་པའི་ལས་དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་
 ཅམ་འོན་ཏེ་དུ་མ་འཕེན་དེ་བཞིན་དུ་ལས་དུ་མས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ཅམ་འོན་ཏེ་
 དུ་མ་འཕེན་ཞེན། འདིར་བྱེ་སྒྲིའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ལས་གཅིག་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་
 ཅམ་འཕེན་པར་ངེས་ཏེ་ལས་དུ་མས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པ་མི་རུང་བ་(༧༩བ)གང་ཞིག །
 ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འོན་
 མིའི་འགོ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐོན་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་དེ་ལས་དུ་མའི་འཕངས་འབྲས་སྟེ་
 ཐལ་ལོ། །དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
 འབྲའི་མི་དེའི་ཐོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་འཕེན་བྱེད་ལས་དེ་དག་གིས་དེའི་རྒྱད་ཅིག་སྟེ་བྱི་སྟོ་
 སོར་འཕངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཐོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་
 གཅིག་སྟེ་ལ་ལས་སྟེ་མ་སྟེ་མའི་འཕངས་འབྲས་ཟད་ཅིང་ལས་བྱི་མ་བྱི་མའི་འཕངས་
 འབྲས་མཆམས་སྟོར་བར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཐོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་དེ་གཅིག་ལ་འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་དུ་མས་རྒྱད་ཅིག་སྟེ་བྱི་སྟོ་སོ་སོར་འཕངས་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཐོན་
 དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་གཅིག་ལ་འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འབྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།
 དེ་རྒྱད་དུ་གང་སྟེ་ལ་ལས། རེ་ཞིག་དང་པོ་ལྷ་ར་ན་རིས་མཐུན་པ་དུ་མ་སྟེ་འཕེན་པས་
 སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ལས་ཀྱི་འབྲས་སྟེ་གཅིག་ཟད་ཅིང་ལས་གཞན་ཀྱི་འབྲས་སྟེ་བ་
 ཅམ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་

ན་ལས་དུ་མས་འཕངས་འབྲས་སྒྲི་བྱེ་དུམ་ལུར་འཕངས་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་སྒྲིན་དེ་
 ལུས་ཀྱང་བརྒྱུག་མི་བྱུང་པས་མཁའ་དགོས་ལ་བར་དེའི་འཕེན་པ་ཉི་ཤུའང་སྒྲིར། གཉིས་
 པ་མ་གྲུབ་ན། ལས་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲིས་ནས་ཕྱོད་འབྱུར་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ཕྱོད་
 འབྱུར་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལས་གསུམ་
 གནས་སྐབས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་གང་སྤེལ་ལས། གཅིག་གིས་དུ་མ་
 འཕེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ནི་ལས་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲིས་ནས་ཕྱོད་པར་འབྱུར་བ་དང་
 ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ཕྱོད་པར་འབྱུར་པར་ཡང་འབྱུར་རོ། །དེ་ནི་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 ཏེ། ལས་གཞན་གནས་སྐབས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷར་
 ཡང་སྐབས་དུ་མར་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཅུ་བར། གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་
 བྱེད། །སོགས་དང་། མཐོང་ཆོས་ཕྱོད་འབྱུར་སོགས་ཀྱང་འདི་དང་(༥༦)བསྟན་ནས་
 བཤད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེ་སྒྲིས་འདོད་ཅིང་སྒྲིབ་དཔོན་མི་བཞེད་པར་མངོན་ཏེ། རང་འབྲེལ་
 ལས། འདི་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་གཞན་གྱི་
 རྩོད་ཚུལ་ཡང་། ལྷར་མཐོང་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ། །ཕྱོད་འབྱུར་ཕྱིར་ན་ངེས་ལྷ་
 གསུམ། །ཞེས་པའི་ལས་གསུམ་ངོས་འཛིན་པར། རང་འབྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ།
 ཆོས་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་རྒྱུང་ཆེས་པར་འབྱུར་
 དུ་འོང་བས་མཐོང་པའི་ཆོས་ལ་ཕྱོད་པར་འབྱུར་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཆེ་བས་
 གཞན་དག་ན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མདོ་
 ལས། གནས་བརྟན་མ་འགག་པས་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ལ་སྒྲིས་པ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་དག་
 བདག་མ་ར་ཆ་མིར་དཔལ་པོ་རྩུ་འབྲུབ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་རང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གནས་
 བསམ་ཤེས་བྱ་བའམ་སྒྱི་གཙུག་མེ་ཏྲེ་ག་ཏྲ་ཀ་ར་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསོད་སྟོམས་ལུལ་
 ཏེ། བདག་གི་བསོད་སྟོམས་གཅིག་ལ་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་

སྐུ་མ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྲུབ་གིང་། ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་ལོར་
 ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ནས་ད་ལྟ་བུ་ལྷ་སྐུ་ལྷུག་པོའི་རིགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་བར་
 ཏུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་དེ། གཅིག་གིས་སྒྲེ་བ་གཅིག་ཁོ་
 བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེས་བསོད་ནམས་དེས་བདེ་འཁྱོར་སྒྲུབ་ནས་སྒྲེ་
 བ་དུན་དེ་ཡང་ཡང་བསོད་ནམས་བྱས་པས་དེ་དག་དུ་སྒྲེ་བ་ལ་བསོད་སྟོམས་གཅིག་ལུ་
 དེས་སྒྲུབ་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱུ་ཆེ་གཅིག་ལན་དུ་མར་
 བསྐྱར་བས་ལྷུག་པོར་གྱུར་པ་ལ་དོང་ཆེ་གཅིག་གིས་ལྷུག་པོར་གྱུར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྫོགས་བྱེད་གྱི་ལས་དུ་མ་ཡོད་དེ་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་རིགས་མཐུན་
 པའི་སྒྲེ་བ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། རི་མོ་མཁན་མཁས་པས་སྒྲུ་རིས་ཐིག་ཏོ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་བྱས་ནས་
 ཆོན་སྒྲུ་ཆོགས་གྱིས་(ལྔ་བ)སོ་སོར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་མིར་མཆོངས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་
 རྫོགས་བྱེད་དགོ་བས་འཕྱོར་བ་གཟུགས་སོགས་བཟང་བ་དང་མི་ཁ་ཅིག་རྫོགས་བྱེད་
 མི་དགོ་བས་བཀོན་བ་གཟུགས་ངན་བ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕེན་བྱེད་དགོ་
 བ་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དགོ་བ་དང་། དེ་ལས་རྫོགས་བ་དང་། གཉིས་ཀ་དགོ་བ་དང་། གཉིས་
 ཀ་མི་དགོ་བས་བྱས་པ་སྟེ་སྒྲུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་ལྷ་མི་སྐུ་བསྐྱལ་ཅན་ལྟ་
 ལུ། གཉིས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ནོར་རྒྱལ་གྱི་ལྷ་སྐུ་
 དང་། གསུམ་པ་ནི་བརྒྱ་ཕྱིན་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །བྱེ་སྒྲུབ་དེ་
 ལྟར་འདོད། མདོ་སྟེ་པ་སོགས་ལས་གཅིག་གིས་སྒྲེ་བ་དུ་མ་འཕེན་བ་དང་། ལས་དུ་མས་
 སྒྲེ་བ་གཅིག་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། མདོ་དུ་མས་བཤད་པའི་ལུང་དང་འཕེན་བྱེད་
 གྱི་ལས་ཤིན་དུ་ཆེན་པོས་ཀྱང་གཅིག་ལས་མི་འཕེན་ན་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཆུང་དུར་ཐལ་

བ་སོགས་རིགས་པས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མ་སྐྱབ་པའི་བྱིར། འཕེན་ཚྭ་གས་ཀྱི་དོན་ལ་པམ་
 ཆེན་གང་སྟེལ་བ་ན་རེ། འཕེན་བྱེད་གྱིས་མིར་འཕངས་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་དབང་
 བོ་ཚང་བ་དང་ཁ་ཅིག་དབང་བོ་མ་ཚང་བ་གཉིས་ཚྭ་གས་བྱེད་གྱི་ལས་མང་པོས་སོ་སོར་
 བྱས་པར་འདོད་དེ། གང་སྟེལ་ལས། འདི་ལྟར་མིར་མཚུངས་མོད་གྱི་ཁ་ཅིག་དབང་བོ་
 ཚང་ལ་ཁ་ཅིག་དབང་བོ་མ་ཚང་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཚྭ་གས་པར་བྱེད་པའི་ལས་མང་བའི་བྱིར་
 དང་། འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་འདྲ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་པམ་ཆེན་
 རྒྱལ་བའི་སྐྱས་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་བོ་དུག་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། མིའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ལས་གྱིས་མིའི་དབང་བོ་དུག་ཀྱང་འཕེན་པས་
 དེ་དེའི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ་རྒྱལ་སྐྱས་མ་ལས། མིར་འདྲ་བ་ལ་
 ལ་ལ་ནི་དབང་བོ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་བར་ནི་མི་འཐད་དེ། དབང་བོ་
 དུག་འཕེན་པར་བྱེད་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་(ལྔ་ན)འབྲས་
 སུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་སྟེལ་གྱིས་དེ་བྱེ་སྐྱ་གཞིར་བཞག་
 ལ་ཤིན་ཏུ་འཐད་དེ། ཅ་བར། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན། ཞེས་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་
 རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་གྱི་དེ་ལ་མིག་སོགས་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས།
 སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་མཐུན་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དེར་བྱིན་ནས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བཟོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྐར་ཡང་རྩ་བར། གསུམ་གྱིས་རིམ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། ཅིས་
 བའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་། མཐོང་ཆོས་ལྟོང་འགྱུར་ལ་རིས་འཕེན་པ་མེད་པར་བཤད་པས།
 རྣམ་སྟོན་ལ་འཕངས་འབྲས་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་འང་བར་དོའི་འཕེན་
 པ་ནི་ཤུ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རིས་མཐུན་གྱི་གནས་སྐྱབས་འཕངས་ཀྱང་དེ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་རྣམས་འཕངས་པར་མི་འདོད་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྐྱས་གྱི་ལུགས་དེ་བྱེ་སྐྱ་དང་མི་མཐུན་
 ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་གོང་བྱོགས་ཀྱི་སྟོན་བཟོད་ཡིན་བྱས་ཆོག་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་

པའི་ས་ལྟར་འཕངས་འབྲས་པའི་འཕད་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕངས་འབྲས་འདོད་
 ཚུལ་དེ་ལ། བྱེ་སྒྲུ་ན་རེ། མིའི་སྒྲེ་བ་འཕངས་ན་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འཕངས་
 པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཁོ་ན་འཕེན་ལ་དབང་པོ་སྐྱེས་ཆོགས་བྱེད་ལ་སྒྲུ་
 པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་འགའ་ཡང་མེད་པར་
 ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རིས་མཐུན་དང་བྱེད་པར་ཀྱན་འཕེན་ལ་འཕངས་པ་ལྟར་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། གང་སྒྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྒྲེ་བ་འཕངས་ན་འགའ་ཡང་དབང་པོ་མ་
 ཚང་པར་མི་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་ལན་ཞིབ་པར་དགོས་སོ། །
 དེས་བོད་སྐད་མ་དག་གི་དྲི་རྒྱ་འདི་སྟེད་ཅིག་ན་འཕངས་ཆོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་ཐོན་པར་
 སྒྲུང་བས་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བཤད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལེགས་པར་བཀོད་པའི་སྒྲོ་གོས་ཀྱི་
 རིན་ཆེན་ལྟར་པ་རྣམས་དགའ་བར་བྱོས་ཤིག །འོ་ན་ལས་ཁོ་ན་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ན་མ་ཞེ་
 ན། ལས་སེམས་པ་འབའ་ཞིག་འཕེན་(༥༥)བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་སེམས་པ་
 དེ་དང་མཚུངས་ལྟར་གྱི་ཆོར་སྐྱེས་དགེ་མི་དགེ་གཟུགས་ཅན་དང་མིང་པའི་ཉོན་མོངས་
 དང་སེམས་སྐྱེས་རྣམ་སྒྲིན་དང་བཅས་པ་དག་གིས་ཀྱང་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་དག་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ལས་འབའ་
 ཞིག་ཆོའཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་རྟེ། འོ་ན་ཅི་ལྟ་ཞེན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་བཅས་
 པ་གཞན་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། གང་སྒྲེལ་ལས། རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པ་དང་བཅས་པ་གཞན་ཡང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་དང་། འབྲས་བུ་གཅིག་པའི་
 ཆོགས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་ལྟར་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འོ་ན། སེམས་མེད་སྟོམས་འཇུག་ཡང་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་
 སྒྲིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སེམས་མེད་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་དང་
 བཅས་ཀྱང་རིས་མཐུན་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་དང་ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སེམས་མེད་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག །འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན། ཞེས་
དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རིས་མཐུན་པ་འཕེན་པར་མི་བྱེད་དེ། ལས་དང་ལྟན་ཅིག་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས། ལས་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་
འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་པས་ཀྱང་འབྲས་སྤྲུམ་པར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་འབྲས་
སྤྲུམ་གཅིག་པར་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཐོབ་པའང་
མིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་པས་
འབྲས་སྤྲུམ་པར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མེད་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་དག་ནི་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་གིན་ཏུ་ཐ་ཆད་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེས་པ། འདི་ལྟར་བཤད་ཆེ་ལས་འབྲས་ཆོན་རིས་དང་། སྟོད་བརྩུད་རིམ་འཇིག་
རྟེན་ལ་མཐའ་རྣམས། བྱེད་པར་མེད་པར་(ཡུན)བཀྲ་ལ་མཐའ་མེད་ཚུལ། སོ་སོར་
འབྱེད་ཕྱིར་རྒྱལ་རྣམས་སྟོད་པ་སྟུམ། གཟུགས་ཅན་མིན་ཀྱང་མཁས་པའི་རིགས་ལམ་
བཀྲ། མཆོན་ཆ་མིན་ཀྱང་རིགས་པས་ལོག་རྟོག་གཅོད། ལྟན་པོ་མིན་ཀྱང་ལུགས་བཟང་
གཡོ་མི་རུས། ཐེམ་སྒྲས་མིན་ཀྱང་སྐྱེད་སྤྱུ་ལུགས་ལམ་འགྲོ། ཞེས་པའང་བར་སྐབས་
ཀྱི་ཆོགས་སྤྲུབ་ཅད་པའོ། །

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལས་

སྤང་བྱ་སྒྲིབ་པ་གསུམ་སྒྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སྤང་བྱ་སྒྲིབ་པ་གསུམ་དང་། བསྟན་བྱ་བསྟོན་ནམས་
ཀྱི་གཞི་གསུམ་དང་། ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགོ་བ་གསུམ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྒྱིར་བསྟན་

ལྷག་མ་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་གང་ན་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་ལྔ་
པོ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ལྷག་མ་འགྲོ་བ་ལྔ་དག་ན། །ཞེས་སོ། །

ལས་སྒྲིབ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལས་མཆོམས་མེད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་མཆོམས་མེད་བཤད་པ་དང་། ཉེ་བའི་མཆོམས་མེད་ཁར་བྱུང་དང་བཅས་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་། དེ་དག་མཆོམས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དོགས་སྤོང་དང་། དགེ་མི་དགའི་འབྲས་བུ་ཆེ་ཆོད་བསྟན་པ་དང་
བཞི། དང་པོ་ལ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དོས་བཟུང་བ། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་མཆོམས་
མེད་དོས་བཟུང་བ། དེའི་བྱུང་ཆོས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་
འཕྲོད་པའི། །རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཆོས། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །
དེ་དང་དགེ་འདུན་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ནི་ཡོད་དེ། དགེ་
འདུན་སྡེ་གཉིས་བྲགས་མི་འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི། །རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཆོས། །
ཞེས་སོ། །དགེ་འདུན་དབྱེན་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མི་དགེ་བའང་མ་ཡིན་རྟེ།
ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་ཅིང་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
ཅུ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ལུང་དུ་བསྟན་པའི་དགེ་བའང་
མ་ཡིན་རྟེ། དགེ་རྩ་ཆོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ལུང་
བསྟན་མིན། །ཞེས་སོ། །དགེ་འདུན་དབྱེན་ཆོས་ཅན། གང་ལ་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། དགེ་
འདུན་དེ་དང་ཕྱེ་བས་དགེ་འདུན་སྡེ་ཡན་ཅུན་གཉིས་དང་ལྡན་ལ་འབྱེད་པ་པོ་ལ་མི་ལྡན་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། དེ་དང་དགེ་འདུན་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།

གང་ཐེ་བ་དེ་དང་ལྡན་གྱི་འབྲེད་པ་པོ་ལ་(མ་པ)མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡི་ཁན་མ་ཐོ་རྒྱུ། ། དེ་དང་འབྲེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན། ། ཞེས་བྱུང་། །
 དགོ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་མཆོམས་མེད་གྱི་ལས་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་གྱི་གཉིས་
 བན་རྒྱན་འབྲེད་པར་བྱེད་པ་དེའི་རྒྱ་ཁན་མ་ཐོ་པའི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་མཆོམས་མེད་གྱི་ལས་
 དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། དེ་ཡི་ཁན་མ་ཐོ་རྒྱུ། ། ཞེས་སོ། ། དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་
 གྱི་མཆོམས་མེད་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། དེ་དང་འབྲེད་པ་པོ་ལྟས་སྦྱིན་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པར་
 ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། དེ་དང་འབྲེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན། ། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ། དེའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དང་། གང་ཟག་གི་དང་། ཚུལ་
 རི་ལྟར་དང་། གནས་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། རྣམ་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱེད་པ་དང་ལྟ། དང་པོ་ནི།
 བསྐྱལ་པར་མནར་མེད་པར་སྦྱིན་འགྲུར། ། ལྟག་པའི་གཞོད་པ་ལྟག་པར་འགྲུར། ། ཞེས་
 བྱུང་དགོ་འདུན་འཁོར་ལོའི་མཆོམས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པའི་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་
 བུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་འབྲེད་པ་པོ་སྦྱེ་བ་ཕྱི་མར་བར་གྱི་བསྐྱལ་པར་མནར་མེད་པའི་དཔུལ་
 བར་རྣམ་སྦྱིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་སྦྱོང་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། བསྐྱལ་པར་
 མནར་མེད་པར་སྦྱིན་འགྲུར། ། ཞེས་སོ། ། འོན་མཆོམས་མེད་མང་པོ་བྱས་པའི་སྦྱིན་རྒྱལ་
 མེད་པར་ཐལ། མཆོམས་མེད་གྱི་ལས་དེ་དང་ལས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྦྱིན་པར་མེད་པར་
 སྦྱིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། མཆོམས་མེད་གཉིས་སོགས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མནར་
 མེད་དུ་གཅིག་ཆར་སྦྱིན་ཀྱང་མཆོམས་མེད་གཅིག་བྱས་པ་ལས་ལྟག་པའི་ལུས་རྩེ་ཆེར་
 སྦྱིས་ནས་མཆོམས་མེད་གྱི་གངས་ལྟར་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་ཡང་ཉིས་འགྲུར་སོགས་
 ལྟག་པར་ཆེར་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ལྟག་པས་གཞོད་པ་ལྟག་པར་འགྲུར། ། ཞེས་
 སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དགོ་སྦྱོང་ལྟ་སྦྱོང་རྒྱལ་ལྡན་པས། ། འབྲེད་དོ། ། ཞེས་བྱུང་། ། འཁོར་

མའི་དབྱེན་དའི་འབྱེད་པ་མའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ་དག་སྒྲོང་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་པ་གཙོ་བོར་
སྤྱད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པས་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་(མེད་པ་)
པས་སངས་རྒྱས་ལ་འབྲུན་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་དུ་འོ་བྱིས་པ་རྣམས། ལྷོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཟོད་པ། ལྷོ་
བའོ། ཞེས་བྱུང་། སངས་རྒྱལ་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་འབྱེད་
དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་བཞུགས་པའི་གནས་དེར་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟི་བརླིང་མི་བཟོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཞན་དུ་འོ། ཞེས་སོ། ལྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོའི་དགོ་འདུན་
འབྱེད་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་མི་འབྱེད་དེ། འཕགས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་དང་ཆོས་ལ་
ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལྱིས་པ་རྣམས། ཞེས་སོ། ལྷོ་བའི་ཆད་
ཡོད་དེ། ལྷོན་པ་སངས་རྒྱལ་ལས་གཞན་ལྷས་སྤྱིན་ལ་དད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བཅས་
པའི་ལམ་ལས་གཞན་ལྷས་སྤྱིན་གྱི་ཤ་མི་ཟ་བ་སོགས་གྱི་བཅས་པ་ལྷའི་ཆོག་ལ་བཟོད་
པ་སྤྱོ་འདོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལྷོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་
བཟོད་པ། ལྷོ་བའོ། ཞེས་སོ། འདི་ལྷན་ཆད་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་སྤྱོ་བ་ནི་ཞག་གཅིག་
ལས་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞག་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདུམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ནི་མི་གནས་སོ། ཞེས་སོ། འདུན་དེ་ཆོས་
ཅན། ལའོར་ལོའི་དབྱེན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་སྤྱོ་ནས་མ་འདུམ་
བར་དུ་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་གསར་དུ་མི་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་ལའོར་ཡང་སྤྱོ་བས་དེ་ལྷར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ནི་ལའོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་འདོད། ཅེས་སོ། །

[illegible]

ཅ་བར། འཛམ་བུ་གླིང་ནང་། །ཞེས་སོ། །དེའི་རྒྱང་མཐའ་ཡང་དག་སྟོང་དག་སྟོང་གི་གསལ་
 དགོས་ཏེ། དག་སྟོང་བརྒྱད་དང་དག་འདུན་སྟེ་གཉིས་ལ་དགོས་ཤིང་། འབྲེད་པ་པོ་ཡང་
 དག་སྟོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དག་སྟོང་གིས། །ཞེས་སོ། །(༧༥)ལས་ཀྱི་
 དབྱེན་ཡོད་དེ། མཚམས་གཅིག་ཏུ་དག་འདུན་འབྲེད་སེམས་ཀྱིས་གསོ་སྟོང་སྟོང་གསལ་ལས་
 ཐ་དང་དུ་བྱས་པའི་ལས་མི་མཐུན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་དབྱེན་དེ་ནི་གླིང་གསལ་
 བ་ཡོད་དེ། གང་ན་བརྟན་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ལས་ཀྱི་དབྱེན་
 བྱི་གླིང་གསལ་ན། །ཞེས་སོ། །དེ་ནི་བརྒྱད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཆོག་སྟེ། འབྲེད་པ་པོ་རྒྱུད་དུ་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས། །ཞེས་སོ། །

ལྟ་བུ་ནི། དང་པོ་མཐའ་སྟོན་རྒྱུད་གཅིག་གིས། །ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་ལོངས་པ་དང་། །
 མཚམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་། །ལའོར་ལོའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་བྱུང་། དུས་
 དུག་ཏུ་ལའོར་ལོའི་དབྱེན་མི་འབྱུང་སྟེ། དང་པོ་ཆོས་ལའོར་བསྐྱོར་ནས་རིང་བར་མ་ལོན་
 པར་མི་འབྱུང་། མཐའ་མ་སྟོན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ཁར་མི་འབྱུང་། སྟོན་པ་སངས་
 རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་མི་འབྱུང་། མཆོག་རྒྱུད་གཅིག་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་དུ་མི་འབྱུང་།
 ཐུབ་པ་ལོངས་པ་སྟེ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ནས་མི་འབྱུང་། མཚམས་པོ་ཆེ་མ་བཅད་པའི་
 བར་དག་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐམས་ཅད་དག་འཁོར་དང་བར་
 མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆོ་སྟོབ་དང་དག་འདུན་ག་གཅིག་པའི་ཕྱིར།
 གསལ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་བར་དུ་བརྟན་པ་ལ་རྩལ་བྱིས་ས་དང་ལྟ་བུའི་སྟོན་མ་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བྱེ་བ་ཞག་ཏུ་མི་གནས་པར་མཆོག་རྒྱུད་གིས་རྒྱུམ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ལྟ་བུ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པ་འདས་ནས་འགྲན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་གྲུབ་སྟེ། མཚམས་
 པོ་ཆེ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དག་འདུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གནས་པ་ན་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ་མཚམས་
 མ་བཅད་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལའོར་ལོའི་དབྱེན་སངས་རྒྱས་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ།

བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྟོན་སྟོན་ལམ་དུ་ལྷས་སྟེན་དང་སྟོང་མངོན་གཤམ་ལྷ་ལྷན་ཞིག་
གི་ལའོར་བྱེ་བས་དེའི་ལས་གྱིས་ལྷག་མར་བྱུང་བར་བྱེ་སྟེན་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གོང་མས་
དགོངས་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་(ཡ་པ)དེ་དག་མཚམས་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སན་འདོགས་པ་དང་
ཡོན་ཏན་ཞིང་། སྤངས་དང་མེད་པར་བྱས་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ས་མ་བསད་པའི་
ལས་ཆོས་ཅན། མཚམས་མེད་ཡིན་ཏེ། སན་འདོགས་པའི་ཞིང་བྱུང་བར་ཅན་བསམ་པས་
སྤངས་གིང་སྟོར་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་མ་གཉིས་གྱིས་རང་གི་
ལུས་ཐར་པ་དང་མཐུན་པ་སྟེན་པས་སན་འདོགས་པའི་ཞིང་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན། དེ་བསམ་
བས་བོར་ཞིང་སྟོར་བས་བསད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སན་འདོགས་པ་དང་། སྤངས་
དང་མེད་པར་བྱས་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དག་བཅོམ་བསད་པ་དང་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་
བྱེད་པའི་ལས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་བྱུང་བའི་ལས་གསུམ་
ཆོས་ཅན། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། སྤངས་དག་བཅོམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་བྱུང་
བར་ཅན་བསམ་པས་སྤངས། སྟོར་བས་བསད་པ་དང་སྟེ་མ་གཉིས་གྱིས་དགོ་འདུན་དང་
སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་བྱུང་བར་ཅན་བསམ་པས་སྤངས། སྟོར་བས་ཀྱང་སྤངས་
གིང་ཉམས་པར་བྱས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དེས་ན་དེ་ལྷ་མཚམས་མེད་ཡིན་ལ་ལས་
གཞན་མཚམས་མེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཡོན་ཏན་ཞིང་། སྤངས་དང་མེད་
པར་བྱས་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་
ན་མཚམས་མེད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་དོགས་གཅོད་ནི། མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་གྱང་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས།
འདོད་ཆགས་བྲལ་འབྲས་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། ས་མ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་པ་ལ་ཡང་

མཚམས་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་དེ། བ་སྐྱེས་པ་ལས་མཚན་གཞན་ཅུད་མེད་དུ་གྱུར་པ་དང་།
 མ་ཅུད་མེད་པས་མཚན་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་གཉིས་བསད་ཀྱང་མཚམས་མེད་འབྱུང་བའི་
 གྱིར་རྟེ། ལུང་ལས། བ་ཡང་མ་ཡིན་དག་བཅོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེས་པ་ཞིག་བསད་
 བ་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འབྱུར་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་(ཡེན)ན་ཡོད་
 དེ། མ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འབྱུར་རོ། །
 མ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར། གལ་ཏེ་ཅུད་མེད་གཞན་ཞིག་གི་མངལ་གྱི་
 རྩར་རྩར་པོ་ཟག་པ་དེ་དེ་ལས་གཞན་པའི་མངལ་དུ་སྒྲགས་ཏེ་བསྐྱང་བའི་ཅུད་མེད་
 གཉིས་ལས་གང་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འབྱུར་པ་ཡོད་དེ། གང་གི་སྒྲ་མཚན་ལས་
 བྱུང་བ་དེ་མ་དངོས་དང་། མངལ་དུ་བསྐྱང་བའི་དེ་མ་མ་ཡིན་པའི་གྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། གང་
 གི་སྒྲ་མཚན་ལས་བྱུང་མ། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་
 བྱུང་བ་ལ་མཚམས་མེད་གྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། བཀྲོང་འདོད་མེད་པར་བརྟེན་སེམས་གྱིས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཚོན་བསྟུན་ནས་ཁྲག་བྱུང་བ་ལ་མཚམས་མེད་མ་ཡིན་པའི་
 གྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། སངས་རྒྱས་བརྟེན་པར་སེམས་ལ་མིན། ཞེས་སོ། །སྒྲོབ་པ་ལ་མཚོན་
 བསྟུན་པའི་འོག་ཏུ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་སྒྱུར་བ་སྒྲ་མས་བཀྲོངས་པ་ལ་མཚམས་མེད་འབྱུར་
 བ་མ་ཡིན་རྟེ། དེས་དག་བཅོམ་པ་ལ་སྒྱུར་བ་མ་བྱས་པའི་གྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། བསྟུན་འོག་
 དག་བཅོམ་པ་ལ་མིན། ཞེས་སོ། །མཚམས་མེད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བྱས་པའི་གང་ཟག་གི་ལས་
 དེ་བྱས་ནས་བསམ་པ་མ་འོག་གི་བར་དུ་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
 དང་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དེ། དེ་དང་བསམ་བ་ཤིན་ཏུ་
 འགལ་བའི་གྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་ལས་ཐོབ་ནས་ནི་དགོ་པའི་ལས་ལས་གྱི་ཁ་ན་
 མ་ཐོ་བས་མི་རེག་པས། དེ་འདྲའི་རྟེན་དུ་དེ་འགལ་བའི་གྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་
 བ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་གྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར། བྱེ་སྒྲུ་ན་རེ། མཚམས་མེད་

སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་ཤོག་པ་ཡོད་དེ། མོར་བྲེང་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྒྲེལ་ལས།
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་ནམས་ན་རེ། ཤོག་སྒྲེ་མོར་མའི་བྲེང་བ་ཅན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བེར་རོ། །
ཞེས་སོ། །

འདིར་མཐའ་དབྱང་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི། །རང་
བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཆོས། །ནས། ལྷག་པས་གཞོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་(ཡ་པ)
པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབྱེན་ཡིན་ན། དགོ་སྒྲོང་ལྷ་སྒྲོད་ཚུལ་ལྡན་པས། འབྱེད་དོ། །ཞེས་
པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགོ་འདུན་དབྱེན་ཡིན་པས་བྱབ་བེར་ན། ལས་གྱི་དགོ་འདུན་དབྱེན་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་དེས་ལས་གྱི་དགོ་འདུན་དབྱེན་
དང་འཁོར་ལའི་དབྱེན་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མཚམས་མེད་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལང་སྒྲ་མ་དེའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་ལས་ལམ་ལ་གཞུང་བྱི་མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་ལམ་གྱིས་བྱབ་བེར་ན། ལྷ་
མའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་གྱི་དགོ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན་དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་དང་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་ལམ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། དགོ་འདུན་དབྱེན་ནི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། དེའི་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་ལམ་ནི། དེ་དང་འབྱེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་པས་
བསྟན། དེ་ཡི་རྣམ་སྤྲིན་ནི། །བསྐྱལ་པར་མནར་མེད། སྔགས་གྱིས་བཤད་པའི་བྱིར།
ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་འཁོར་ལའི་དབྱེན་གྱི་ལས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
བྱབ་སྟེ། གཞུང་དེ་འཁོར་ལའི་དབྱེན་དངོས་སུ་འཆད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། སྔགས་
འཕེན།

ལང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་སྒྲའི་སྐབས་འདིར་མཚམས་མེད་ཡིན་ན་སྒྲེབ་བྱི་མ་དཔྱལ་

པར་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་པར་མ་ཆོད་པར་དཔྱུལ་བའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 ཟེར་ན། ལྷས་སྐྱེན་གྱི་རྒྱད་གྱི་ལམ་ལའི་དབྱེན་སྟགས་གྱི་མཚམས་མེད་གསུམ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ལས། ཏྲགས་སྒྲ། འདོད་ན། ལྷས་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་
 མའི་དཔྱུལ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་དེ་གསུམ་ཀའི་འཕང་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ག་དེ་
 འཕེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ལས་བྱུངས། འདོད་ན། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་
 འཕེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚམས་མེད་པ་ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཀ་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་ཡིན་
 རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་མ་གྲུབ་ན། (༡༠ན)དེར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་
 མའི་མནར་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ལམ་ལའི་དབྱེན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མནར་
 མེད་གྱི་སྐྱེ་བ་དེར་མཚམས་མེད་དུ་མའི་འབྲས་སུ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལའི་དབྱེན་
 མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་འབྲས་སུ་མནར་མེད་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བསྐྱལ་
 པར་མནར་མེད་པར་སྐྱེན་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་གིས་
 མནར་མེད་མ་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ལྷག་
 པས་གནོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་བྱས་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་བསད་ན་མཚམས་
 མེད་འབྱུང་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྦྱོབ་པའི་དུས་སུ་འཆི་ངེས་གྱི་སྦྱོར་བས་རྗེས་སུ་དག་བཅོམ་
 ཐོབ་ནས་དེས་གི་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལ་དང་མ་གང་རུང་བསད་ན་མཚམས་མེད་འབྱུང་བས་ཁྱབ་
 ཟེར་ན། མ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་མ་བསད་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུ་གཤེས་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་མ་ལ་
 སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གཞན་བསད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་མ་མ་བསད་ཀྱང་

མཚམས་མེད་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱུང་བ་སྟེ་བཙོ་མ་མཁན་གྱི་བྱས་སྤྱང་བྱ་མ་
གསོད་འདོད་པས་ཕ་བསད་ཀྱང་ལས་ལམ་མ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། མ་
མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྱུར་བ་བྱས་ནས་མ་བསད་ན་ཡང་མཚམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་དེ། མ་ཁྱིའུ་
འོག་ན་འདུག་པ་བསད་པ་དང་། བྱུང་བས་སྤྱང་བྱ་ལ་སྒྱུར་བས་ཕ་བསད་པ་དཔེར་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །མཚོན་ཐབས་གཅིག་གིས་མ་དང་མེམས་ཅན་གཞན་ཞིག་བསད་ན་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་མེན་གྱི་ལས་ལམ་གྱི་གྲངས་འབྲུ་བར་འབྱུང་བར་ཐལ། དེའི་
ཚེ་སྟོག་གཅོད་གྱི་ལས་ལམ་གཉིས་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་
མི་རུས་དེ། སྟོག་གཅོད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་མཚམས་མེད་དང་ལས་
གཞན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མཚམས་མེད་ཁོ་མ་ཡིན་དེ། ལས་(༡༠བ)དེ་
སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཚོན་ཐབས་གཅིག་གིས་མ་དང་གཞན་
ཞིག་ཀྱང་བསད་ན། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་མཚམས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་དེ། ལས་
ཞེས་སོ། །མདོན་པའི་བྱེ་སྒྲུབ་གཞིར་བཞག་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གཅིག་
བསད་པས་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་ལམ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལྷན་ཅན་
གྱིས་རང་གི་མ་ཁྱུ་ཏ་ཡ་ན་བསད་པས་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་ལམ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
དེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཁྱོད་གྱིས་མཚམས་མེད་པ་གཉིས་བྱས་དེ། ཕ་བསད་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། གང་ཡང་དག་བཙོ་མ་པ་བསད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་མདོན་
པ་བྱེ་སྒྲུབ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱས་ཞེས་པ་འདམ། ཕ་ཡང་བསད་
དག་བཙོ་མ་པ་ཡང་བསད་པའི་སྒྲོ་གཉིས་ནས་སྒྲོས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་དེ། རང་
འགྲེལ་ལས། རྒྱ་གཉིས་གྱིས་ཞེས་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་སྒྲོ་གཉིས་དེས་ཀྱང་སྒྲོས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཕ་ཉིད་དང་དག་བཙོ་མ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་

གྱིས་མཆོད་པ་མཆོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཐུབ་པ་ལྟར་ན་རུའི་གཏིང་མཆོད་ལས་གནས་བཞི་པ་ལས་བསྐྱེད་པ།
 དང་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་གྱི་སྒྲོ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 གྲོག་གཙོད་པའི་ལས་ལས་གཅིག་ལས་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲོག་གཙོད་པའི་
 རྟེན་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་གིས་པ་དག་བཅོམ་པ་
 བསད་ན་ཡང་དེ་ལ་མཆོད་པ་མཆོད་པ་ཉིད་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མཆོད་པ་གཅིག་པོ་དེ་ཡང་དག་བཅོམ་
 པ་བསད་པའི་མཆོད་པ་ཉིད་ལས་ལས་ལ་བྱེ་སྒྲུས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐྱེས་མ་
 ལས། དེ་ལ་མཆོད་པ་ཉིད་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་བཅོམ་པ་
 བསད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་མཐའ་གོང་འོག་དང་མཆོད་འདུལ་
 ལ་ཅུང་ཟད་བྱུང་བར་ཡོད་པས་ཤེས་པར་གྱིས། །

བཞི་པ་དག་མི་དགའི་འབྲས་བུ་ཆེ་ཆོད་དོས་བརྒྱུད་བཞི། དག་འདུན་དབྱེ་བྱིར་
 རྒྱན་སྒྲུབ། །(༥༡)ན་ཁ་མ་ཐོ་རབ་ཆེར་འདོད། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དག་པ་ལ། མིན་
 ཅུའི་སེམས་པ་འབྲས་རབ་ཆེ། ཞེས་བྱུང་། མཆོད་པ་ལྟའི་ནང་ནས་དག་འདུན་
 མཐུན་པ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱན་སྒྲུབ་ཚུལ་ལེགས་བཤད་ལ་ཉེས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་
 ལ་ལེགས་བཤད་དུ་སྟོན་པ་དེ་ཁ་མ་ཐོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རབ་ཏུ་ཆེ་ལ་དེའི་
 འོག་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་བྱག་དང་། དེའི་འོག་རྒྱག་སྐྱུ་པ་
 དག་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དང་། དེའི་འོག་རྒྱ་དང་པོ་མ་གསོད་པ་ལྷི་ལ་པ་གསོད་པ་དེ་
 ཀྱན་ལས་ཡང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་སྐུ་ལ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཉེས་པ་
 ཆེས་མང་བར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་བཞི་ཀ་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། མཆོད་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལས་ནི་གོ་རིམ་སྐབས་བཞིན་དུ་ལྟ་བུ་དང་གསུམ་པ་
 དང་དང་པོ་རྣམས་ཆེས་ལྷི་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆེ་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ།

བྱང་ཐོང་ཁྱིམ་པས་ཡིད་གྱིས་དན་ཏྲ་ཀའི་དགོན་པ་སོགས་སྟོངས་པས་ལས་གསུམ་
ལས་ཡིད་ཆེ། མཚམས་མེད་ནས་གཞན་གྱི་མདོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱན་ལ་གནོད་པས་
འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཆེ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་འཛིག་རྟེན་
པའི་དགོ་བ་ལ་སྤྱིད་ཕྱིའི་སེམས་པ་འབྲས་སུ་རབ་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་བར་སྒྲིན་
པ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲིར་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་ལ་བྲལ་འབྲས་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་
རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆེ་བའི་བྱིར།

ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ཞར་བྱང་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་དང་། ལས་ལམ་གྱི་གོགས་ངོས་བཟུང་བ། བྱང་
སེམས་ངེས་གནས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མ་དག་བཙོམ་མ་སུན་བྱས་དང་། །ཞེས་
པ་ནས། ལུ་པ་མཚོད་རྟེན་འཛིག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། མཚམས་མེད་པ་ལུ་དང་ཉེ་བའི་
མཚམས་མེད་པ་ལུ་ཡོད་དེ། མ་དག་བཙོམ་པ་མི་ཚངས་པར་སྟོད་པས་སུན་བྱང་བར་བྱས་
པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་གསོད་པ་དང་། འཕགས་པ་སྟོབ་
པ་གསོད་པ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་ཞལ་ཏུ་འདུ་བའི་སྒྲོ་ནི་འཕྲོག་པ་བཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་
མ་དང་མ་དང་དག་བཙོམ་(༡༥)པ་གསོད་པ་དང་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་མཚམས་
མེད་རྣམས་དང་ཉེས་པ་ཆ་འདྲ་ལ། ལུ་པ་མཚོད་རྟེན་འཛིག་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་
ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཉེ་བ་ནི་ཆ་འདྲའི་དོན་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། མ་དག་བཙོམ་མ་སུན་བྱས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་མ་བསད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ས་ནས། མཚོད་རྟེན་འཛིག་པ་ནི་དེ་བཞིན་
གསལ་གསལ་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བཟོད་དང་ཕྱིར་མི་འོང་དགྲ་བཙུམས། །འཐོབ་ལ་ལས་བགེགས་ཤིན་
 ཏུ་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། སྒྱུར་ལས་བཟོད་པ་འཐོབ་པ་ལ་ངན་སོང་དུ་སྒྲེ་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་།
 ཕྱིར་མི་འོང་འཐོབ་པ་ལ་འདོད་ཁམས་སུ་སྒྲེ་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་། དགྲ་བཙུམས་པ་ལ་ཁམས་
 གོང་དུ་སྒྲེ་ངེས་ཀྱི་ལས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བགེགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་
 པ་ཐོབ་ནས་ངན་སོང་དུ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ནས་འདོད་པར་དང་། དགྲ་བཙུམས་ཐོབ་
 བ་ཁམས་གསུམ་དུ་མི་སྒྲེ་བའི་བར་ཡིན་བས་དེ་ལ་ལས་དེ་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། ལུལ་དེ་འདོར་བ་ལ་ལུ་ལོན་ཅན་སྤང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་ལ་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་དང་། སྒྲོན་བྱང་སྒྲོན་པའི་རྣམ་ཐར་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། རེ་རེའང་
 བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྒྲེས། །ཞེས་བྱུང་། ས་མཚམས་གང་ནས་བྱང་སེམས་ངེས་པ་
 ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞེན་ཡོད་དེ། གང་ལན་ཆད་ནས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་མཚན་གྱི་
 རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་དག་བྱེད་པ་དང་། མཚན་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་
 ལས་ཆོས་གཞུགས་ལ་དམིགས་ཤིང་སེམས་པ་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཆོས་གཞུགས་
 ཀྱི་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲོན་ལས་བཟུང་ཅིང་སེམས་པར་བྱེད་པས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་
 དང་། བྱང་རྒྱུ་ལ་ངེས་པར་གཞིལ་བའི་མི་ལྷན་པས་ན་ངེས་གནས་སེམས་པ་འདྲེགས་
 སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་ལས། གང་ནས་བཟུང་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔལ་བརྗོད་ཅིང་། ལས་གང་དང་ལྡན་པས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་(༡༧ན)དཔལ་འགྱུར་བར་
 བཤད་གང་ནས་བཟུང་ནས་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་དག་བྱེད་པ་དང་།
 མཚན་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་དང་ལྡན་པས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དུག་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ལན་ཆད་
 བས་བདེ་འགྲོར་སྒྲེ་བ་དང་ཤིང་སྤལ་ལྟ་བུའི་རིགས་མཐོན་པོར་སྒྲེ་བ་དང་། མིག་སྟགས་

དབང་པོ་ཚང་བ་དང་། སྔོ་ཁོ་ནར་སྒྲིབ་དང་། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོ་རབས་དྲན་པ་དང་།
 ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པ་དྲུག་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཟུ་བར། བདེ་འགྲོ་རིགས་མཐོར་སྒྲིབ་དབང་
 ཚང་། ཁོར་འགྱུར་ཆོ་རབས་དྲན་མི་ཕྱོག་ ཁུས་སོ། ཡོན་ཏན་དྲུག་པ་ཡོད་དེ། ཐམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་སྒྲུག་པ་ལྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ལོག་སྒྲུབ་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོ་བ་མེད་པར་ལུས་དལ་བ་དང་། བརྟག་དཀའ་བ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་དང་དུ་སྒྲུབས་ནས་མི་ཕྱོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་ན། བད་མིའི་གླིང་དུ་འགྲོ་
 བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ན་ཟོང་གིས་མ་ཉོས་པའི་བྱན་
 ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡིན་དེ། ཞེས་བ་ནས།
 བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཁྱིལ་ར་རྒྱལ་མེད་པར་གནས་དེ། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྟན་གཞོན་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་བཟོད་ཅིང་དལ་བ་དང་བརྟག་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པའི་ལས་སུ་བཤད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གླིང་གི་དང་། རྟེན་གྱི་དང་། ལུལ་གྱི་དང་།
 དམིགས་པའི་དང་། རོ་བོའི་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་དྲུག་དང་ལྟན་པ་ཡིན་དེ།
 ལས་དེ་གླིང་འཇམ་གླིང་མི་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་འཕེན་པར་
 བྱེད། རྟེན་པོ་ཁོ་ནས་འཕེན། ལུལ་སྒྲོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྱུར་པ་ལ་སོགས་ཀྱི། དམིགས་
 པ་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ཁོ་ནས་བྱེད། ལས་དེའི་རོ་བོ་བསམ་བློང་ཡིན་
 པའི་བྱུང་པར། དུས་དེ་ཡང་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལུས་པའི་ཆོ་འཕེན་གྱི་མང་
 པོ་ལུས་པའི་ཆོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇམ་གླིང་(༡༩བ)པ་རྣམས་སྒྲོ་རྩོ་
 ལ་གླིང་གཞན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཟུ་བར། དེ་ནི་འཇམ་གླིང་། ཞེས་དང་།
 རང་འགྲེལ་ལས། འཇམ་སུ་གླིང་པ་རྣམས་སྒྲོ་རྩོ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། ཟུ་བར། སོར་གྱུར་ཉིད། ཁུས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་ཁོ་ནས་འཕེན་གྱི་

མོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། མངོན་སུམ། ཞེས་དང་།
 རང་འགྲེལ་ལས། ལྷོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་
 བར། སངས་རྒྱལ་ལ་སེམས་པ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱལ་ལ་དམིགས་
 པའི་སེམས་པ་ཁོ་ནས། ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། གླིང་འདྲིར་སྒྲེ་བ་འཕེན་པས་སྒྲོམ་
 བྱུང་མི་རུང་ལ། ཐོས་བྱུང་དམན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བསམ་པ་ལས་བྱུང་། ཞེས་དང་།
 རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་
 ལ། བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དུག་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷོན་
 པ་ལྷོན་བཙོན་འགྲུལ་སྤངས་དེ། སངས་རྒྱལ་སྒྲར་རྒྱལ་ལ་བསྟོད་པས་བསྐྱལ་པ་དགུ་
 བསྐྱལ་པས་བསྐྱལ་པ་གོ་གཅིག་ལུས་པར་འཕེན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར།
 བསྐྱལ་པ་བརྒྱ། །ལུས་པ་དག་ཏུ་འཕེན་པར་བྱེད། ཅེས་དང་རང་འགྲེལ་ལས། །བསྐྱལ་
 པ་བརྒྱ་ལུས་པའི་ཆོ་འཕེན་གྱི་མང་པོ་ལུས་པའི་ཆོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་སོ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ།
 རེ་རེ་འང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས་དེ་རེ་རེ་འི་ཆད་ཡོད་དེ།
 །ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོངས་སྟོང་གྱི་
 འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་བསྐྱལ་བ་ཅིང་དང་། ལ་ལ་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ལས་ཀྱི་སྟོང་
 གསུམ་འཆགས་པའི་བསོད་ནམས་ཅིང་དང་། དེ་འདྲ་བརྒྱ་ལས་མཆོན་གཅིག་ནས་སོ་
 གཉིས་ཀྱི་བར་འགྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཆད་དེ་ལྟར་འཆད་
 པ་དེ་དག་བརྒྱས་སྒྲེས་བྱ་ཆོད་པོའི་མཆོན་གཅིག་འགྲུབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱར་
 འདྲོན་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འཕེན་རྫོགས་བསམ་པ་བརྒྱར་འདོད་པ་དང་། ལས་ལས་
 བརྒྱལ་རྒྱ་ལུས་དམིགས་པའི་དང་སྒྲོན་པའི་སེམས་པ་བརྒྱར་འདོད་པ་དང་། (༥༥)ཆོས་
 གཞུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་བརྒྱ། །བསམ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་

སྒྲིང་རྗེའི་སེམས་པ་བརྒྱུ་འདོད་པ་དང་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མཚན་
 དེ་དག་འཕེན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སེམས་པ་ལྷ་བརྒྱུད་དང་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་
 པ་ལྷ་བརྒྱུ་ཏྟེ། སེམས་པ་བརྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་བ་བརྒྱའི་སྒྲིང་སེམས་
 ཅན། འགོང་སེམས་དང་། བསྐྱུགས་སེམས་དང་། ཡི་རང་དང་། བསྐྱོ་བའི་སེམས་པ་
 ལྷ་བརྒྱུ་ལན་གཉིས་མངོན་གྱུར་པ་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྤྱེལ་ལས། འདི་ནི་
 སེམས་པ་བརྒྱུས་བསོད་ནམས་བརྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དགེ་བ་བརྒྱུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱ་ལས་ལམ་དག་པ། སྒྲིར་བ་དང་། རྣམ་
 རྟོག་གིས་མ་སྒྲུབ་པ། དྲན་པས་ཟེན་པ། མུང་འདས་སུ་བསྐྱོ་བ་ལྷས་བྱེ་བའི་སེམས་པ་
 ལྷ་བརྒྱུད་དང་། དེ་ལྟར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་དུ་སྒྲོན་པའི་སེམས་པ་ལྷ་བརྒྱུད་དང་བརྒྱུ་ལ་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྤྱེལ་ལས། སེམས་པ་ལྷ་ལྷག་བརྒྱུ་ནི་སེམས་པ་ལྷ་བརྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པ་ནས། བདག་གྲང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤོག་ཅིག་སྒྲུམ་དུ་དེ་དག་ལ་ལན་གཉིས་སུ་མངོན་
 དུ་གྱུར་པས་སེམས་པ་བརྒྱུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་
 སྒྲིའི་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྟེ་བའི་སྒྲིའི་མཚན་སོགས་དང་། ལྷ་བརྒྱུ་ལ་དམིགས་
 པའི་སེམས་པ་ལྷ་བརྒྱུད་དང་བདག་གྲང་དེ་འདྲར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་པའི་སྒྲོན་པའི་སེམས་
 པ་ལྷ་བརྒྱུད་དང་བརྒྱུ་བ་དེ་བསོད་ནམས་བརྒྱུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྤྱེལ་ལས། སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་སྟེ་བའི་སྒྲུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། མངོན་དུ་
 གྱུར་པ་ལས་སེམས་པ་ལྷ་བརྒྱུ་འབྱུང་ལ། བདག་གྲང་འདི་འདྲར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་པའི་
 ལས་གྲང་གཞན་ལྷ་བརྒྱུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བསོད་ནམས་བརྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ནི་ཤུག་ཟུགས་ཁམས་བརྒྱུད་ཤ། གཟུགས་
 མེད་བཞི་དང་། (༡༩བ)གྲང་དཔུལ་བརྒྱད་དང་། ཞེ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེའི་
 སེམས་པ་ཞེ་བརྒྱད་དང་། ཁམས་གསུམ་ལས་གྲོལ་བར་སྒྲོན་པ་དང་། བདག་གྲོལ་བར་

སྟོན་པ་གཉིས་དང་ལྔ་བཅུ་དང་དེ་ལན་གཉིས་མངོན་གྱུར་ལ་འདོད་པའི་བྱིར། གང་སྟེ་ལ་
ལས་བཤད་དོ། །འདི་དག་མདོ་སོ་སོར་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ལ་གཅིག་ཁོ་ན་འདོད་མི་རུང་
ལང་མཆོན་གཞིར་རུང་དོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་གྱི་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་གྱུར་ཚུལ་ལ་བསོད་ནམས་བསགས་ཚུལ་
དང་། སར་བྱེན་ཚྲོགས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་།
གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང་། །དང་པོ་ཤུག་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པ་འདིས་སྟོན་སྟོབ་ལམ་དུ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་དུ་མ་ལ་
བསྟེན་བཀུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། གངས་མེད་གསུམ་གྱི་དང་པོར་ཤུག་བྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཇུ་
མཁན་གྱི་བྱ་སྒྲུང་བྱེད་དུ་གྱུར་བས། རྒྱ་འཇམ་པོ་དང་སྐུ་མཉེ་དང་ཞབས་འབྲིང་ལ་སོགས་
པ་བྱས་ནས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བྱེད་སྐྱུ་ཅི་འདྲ། ཞེས་སོགས་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་
ཅིང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བའི་མཐར་དེ་བཞིན་གསེགས་
པ་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་གྱི་ཆེ་གངས་མེད་དང་པོའི་ཆོགས་ཚྲོགས། གངས་མེད་
གཉིས་པར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བདུན་ཁྲི་དུག་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བའི་ཐ་མར་མར་
མེ་མཛད་གྱི་ཆེ་གངས་མེད་གཉིས་པའི་ཆོགས་ཚྲོགས། གངས་མེད་གསུམ་མར་སངས་
རྒྱས་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བའི་མཐར་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་གྱི་
དུས་སུ་གངས་མེད་གསུམ་པའི་ཆོགས་ཚྲོགས་ཀྱང་ཆོགས་གཉིས་མཐར་བྱེན་པ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱུ་བ་ལྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བདག་གྱུང་འདི་འདྲ་
བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅིས་དང་པོར་སྟོན་ལམ་བཟུང་བ་བྱུང་
ལྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། གང་སྟེ་ལ་ལས། ཇུ་མཁན་གྱི་བྱ་སྒྲུང་བྱེད་ཅིས་བྱུ་བར་གྱུར་
བས། རྒྱ་འཇམ་པོ་དང་སྐུ་མཉེས་དང་ཞབས་འབྲིང་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་རིམ་འགྲོ་
བྱས་ནས་དང་པོར་(༤༩)སྟོན་ལམ་བཟུང་བའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས་གྱུང་།

རྒྱ་མཁན་སྣང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པས་དང་པོར་སྟོན་ལས་བཅུ་བ་པོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། མ་བཤད་པའི་ཤེས་བྱ་མང་པོ་མ་སྤྱིམ། །རྟགས་གཉིས་པ་ཚོགས་རྫོགས་
 ཚུལ་གྱུ་བ་སྟེ། གཙུག་རྟེན་ཅན་སོགས་སངས་རྒྱས་ཉིས་འབུམ་ཉིས་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ལ་
 གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་རྫོགས་བྱེད་གྱི་ཚོགས་བསགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་
 སྟེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམ་པར་གཟིགས་གྱི་ཚེ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་
 པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གཙུག་རྟེན་ཅན་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་མེད་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གྲངས་མེད་པར་
 རྫོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་སྟོན་གཞི་ལས། སངས་རྒྱས་ཤུ་གུ་བྱུ་བ་པ་ནས། །འདྲེན་པ་ཡུལ་ལམོར་
 སྟོང་གི་བར། །བདུན་ཁྲི་དང་ནི་ལྔ་སྟོང་གི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཛོད་དོ། །སངས་
 རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ནས་ནི། །བྱུ་བ་དབང་པོ་རྒྱལ་མཛན་བར། །བདུན་ཁྲི་དང་ནི་དུག་
 སྟོང་གི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ངས་མཛོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་
 སྟེ། །སངས་རྒྱས་འོད་གྱུང་བར་དག་ཏུ། །བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ཚང་བ་ཡི། །སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ནི་ངས་མཛོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གྲངས་མཐུན་ནོ། །ཐོག་ཚེན་པས་ནི་
 གྲངས་མེད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པར་འདོད་
 དེ། ས་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་ཡང་སངས་རྒྱས་དཔག་མེད་ལ་མཛོད་པར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་རྫོགས་ལས། །ཞེས་པ་ནས། ཉིང་འཛིན་སྟོ། །
 ཞེས་བྱུང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཚོས་ཅན། གནས་སྐབས་གང་ཏུ་སྟོན་པའི་ལར་སྟོན་
 རྫོགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ལུས་ཡོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་སྟོང་རྫོགས་སྟོན་པར་
 བྱེད་བས་ན་སྟོན་པའི་ལར་སྟོན་རྫོགས་(༥༧)པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་གྱིས་
 ཀུང་ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་སྟོན་མི་རུས་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀུང་མ་ཡིན་ལ། སྟོང་

རྗེ་ཁོ་ནས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། དེའི་འག་རྩ་གོམས་པའི་གྲགས་དང་སྟིང་རྗེ་ཆེ་བས་ཐམས་
 ཅད་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྟེར་བ་མ་ཡིན་ལ་གང་གི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟིང་
 རྗེ་ཁོ་ནས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་ཅམ་གྱིས་དེའི་ཕར་བྱོན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ། ཐམས་ཅད་སྟོལ་བཞིན། ཅ་བར། ཀྱན་ལ་ཐམས་ཅད་སྟིང་རྗེ་ཡིས། །སྦྱོར་བར་
 བྱེད་པས་སྦྱོར་བ་རྫོགས། །ཞེས་སོ། །གང་སྟེལ་གྱིས་བཤད་དོ། །དེ་ཆོས་ཅན། བཟོད་
 པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ཕར་བྱོན་གཉིས་རྫོགས་དུས་ཡོད་དེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་བཞིན་
 དུ་རང་གིས་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི་ཁོང་མི་འབྲུག་པས་བཟོད་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་
 ཕར་བྱོན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་ན་དྲང་སྟོང་བཟོད་པ་སྦྲུབ་བཞིན་ནོ། །ཅ་བར།
 ཆགས་བཅས་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི། །མི་འབྲུག་བཟོད་དང་ཚུལ་བྲིམས་གྱི། །ཞེས་
 སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། བཙུན་འབྲུག་གྱི་ཕར་བྱོན་རྫོགས་ཆད་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་བྲམ་ཟེའི་
 ཁྱེའུར་གྱུར་པའི་དུས་སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་རིའི་ཕྱག་གཅིག་ན་མེའི་ཁམས་ལ་སྟོམས་
 བར་འདུག་པ་ལ་དད་དེ། མང་པ་ཡ་གཅིག་འགྲོང་སྟེ། ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ། རྒྱུ་ཁྱ་
 རྒྱུ་མཆོག་ཁྱོད་འདྲའི་དགོ་སྟོང་ཆེན་པོ་གཞན་དག་ལྟ་ཡུལ་ས་ལ་མེད། །འཛིག་རྟེན་འདི་
 ན་འང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཐོས་བྱ་ཡི་གནས་ན་འང་ཡོད་མ་ཡིན། །ལྟ་ཡི་ཐོ་བྱང་གནས་
 མཆོག་དག་ན་འང་ཡོད་མིན་ཕྱོགས་སམ་ཕྱོགས་མཆོམས་དག་ན་འང་མེད། །རི་དང་ནགས་
 སུ་བཅས་པའི་ས་སྟིང་རྒྱས་པ་ཀྱན་རྩ་ཡུལ་གཅིག་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་
 གིས་བསྟོད་པས་བཙུན་འབྲུག་གྱི་ཕར་བྱོན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དེ། བྲམ་ཟེད་མ་པ་དེ་རིང་
 དུ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལོགས་བསྟོད་པའི། །སྟོབས་དང་བཙུན་འབྲུག་འདི་ཡིས་ནི། །
 བསྐྱལ་པ་དགུ་ཞིག་འདུམ་པར་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱལ་པ་དགུ་འཛོགས་
 ཀྱང་འདུམ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། སྐར་རྒྱལ་བསྟོད་པས་(༥༥)བཙུན་འབྲུག་གིས། །
 །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་འབྲུབ་དུས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་གྱི་སྒྲ་ལོ་

དུ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཆོག་མ་པ་ཡིན་ཏེ། ཟད་མི་སྒྲུ་ཤེས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སྒྲ་རོལ་དེ་མ་ཐག་དོ་རྩེ་ལྷ་ལུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཚེ་བསམ་གཏན་དང་སྒྲུ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཆོག་མ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྲ་རོལ་གྱི་དེ་མ་
ཐག་དོ་རྩེ་ལྷ་ལུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཚེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསྐྱེད་པུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བསྟེན་བྱ་བསྟོན་ནམས་ཀྱི་གཞི་ལ། བསྟེན་བཤད་ཞུ་བྱང་དང་གསུམ།
དང་པོ་ནི། གསུམ་པོ་བསྟོན་ནམས་བྱ་བ་དང་། དེའི་གཞི་དཔེར་ན་ལས་ལམ་བཞིན། །
ཞེས་བྱང་། སྒྲིན་བ་དང་ཚུལ་བྱིམས་དང་བསྟོམ་བྱང་བྱམས་པའི་བསྟོན་ནམས་ལུས་ངག་
གི་ལས་གསུམ་ཚོས་ཅན། བསྟོན་ནམས་དང་བྱ་བ་དང་གཞི་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡིན་ཏེ།
གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་འོང་འབྱེན་པས་བསྟོན་ནམས། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་པས་བྱ་བ་དང་། ཀྱན་སྟོང་གི་སེམས་པའི་རྟེན་ནམ་གཞི་ཡང་ཡིན་པས། དེ་ལས་
གཞན་ལ་སྤྱི་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལས་དང་ལས་ལམ་བཞིན། རང་
འགྲེལ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཅི་རིགས་པར་བསྟོན་ནམས་བྱང་ཡིན། བྱ་བ་ཡང་ཡིན།
གཞི་ཡང་ཡིན་པས་བསྟོན་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། ལྷབ་སྟེ།
ཅི་རིགས་ཞེས་པས་དེ་རེ་རེ་ལ་སྤྱི་ཅི་བ་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲིན་པའི་ལུས་ངག་གི་
དེ་གསུམ་ཅར་དང་། དེའི་སེམས་པའི་ལས་བསྟོན་ནམས་དང་བྱ་བ་གཉིས་དང་། དེ་
དང་མཚུངས་ལྡན་གཞན་བསྟོན་ནམས་ཁོན་དང་། ལུས་ངག་གི་ཚུལ་བྱིམས་བདུན་གསུམ་
ཅར་དང་། བསྟོམ་པའི་བྱམས་པ་ནི་བྱ་བའི་གཞི་གཉིས་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
སེམས་པ་བྱ་བ་དང་། བསྟོན་ནམས་གཉིས་དང་། མཚུངས་ལྡན་གཞན་བསྟོན་ནམས་

ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་ལུས་དང་དག་གི་ལས་
གང་(༥༥བ)ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
གང་སྟེལ་ལས། རྩལ་བྱིམས་ལས་བྱུང་བ་ནི་ལུས་དག་གི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པས། རྣམ་པ་
གསུམ་ཅར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། བསྟོམ་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བྱམས་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་གཞན་ནི་བསྟོན་ནམས་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྒྱིན་པ་རྩལ་བྱིམས་བསྟོམ་པའི་གཞི་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། རོ་
བོ། དབྱེ་བ། བྱུང་ཆོས། ཞར་བྱུང་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། གང་གིས་སྒྱིན་བྱེད་དེ་སྒྱིན་པ། །
ཞེས་པ་ནས། དེ་འབྲས་ལོངས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས། སྒྱིན་པ་ཆོས་ཅན།
རོ་བོ་ཡོད་དེ། སྒྱིན་བྱེད་དོས་པོ་གང་གིས་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར།
གང་གིས་སྒྱིན་བྱེད་དེ་སྒྱིན་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཀུན་སྟོང་ཡོད་དེ། ཆགས་
སོགས་ཀྱིས་སྟེར་བའང་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མཆོད་འདོད་དང་ཕན་འདོད་ཀྱིས་སྟེར་བ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མཆོད་དང་ཕན་གདགས་འདོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོ། །སྒྱིན་བྱེད་
དེ་ཡོད་དེ། སྒྱིན་བྱེད་རོ་བོ་གང་གིས་སྟེར་བའི་ཀུན་སྟོང་ཡོད་ལས་དེས་ཀུན་ནས་བསྟུང་
བའི་ལུས་དག་གི་ལས་གཞུགས་ཅན་དང་། འཁོར་དང་བཅས་ན་བྱུང་པོ་ལྟ་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལུས་དང་དག་ལས་སྟོང་དང་བཅས། །ཞེས་སོ། །དེའི་འབྲས་བུ་
ཡོད་དེ། ལོངས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་འབྲས་ལོངས་སྟོང་
ཆེན་པོ་ཅན། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་གཞན་དོན་ཕྱིར་གཉིས་དོན་ཕྱིར། །གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་
ཕྱིར་སྒྱིན། །ཞེས་བྱུང་། སྒྱིན་པ་ལ་བདག་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་སྒྱིན་པ་དང་། གཞན་སྒྱིན་ལུ་
ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་སྒྱིན་པ་དང་། བདག་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་སྒྱིན་པ་

དང་། ལྷན་བདག་ལྷན་ལུལ་གཉིས་ཀའི་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར་ལྷན་པ་དང་བཞི་ཡོད་དེ།
 ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བས་མཆོད་རྟེན་ལ་ལུལ་བ་དང་པོ་དང་། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་
 གྱིས་ཆགས་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་ལྷན་པ་ནི་གཉིས་པ་དང་། འཕགས་པ་དང་མོ་ལྷན་
 ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་(༥༥)ཅན་ལ་ལྷན་པ་ནི་གསུམ་པ་དང་།
 འཕགས་པ་དག་བཅས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་ལ་ལུལ་བ་ལྷན་པ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་མཆོད་རྟེན་ལ་ལུལ་བ་དེ་བདག་གཞན་
 གཉིས་ཀའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཞན་དོན་ཏུ་ལྷན་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་ལྷང་
 འདས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱད་ལ་གཞན་ལ་ཕན་འདོད་ཀྱི་
 གྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སེམས་ཅན་སྟག་བསྟལ་དང་འབྲལ་འདོད་
 ཀྱི་སྦྱང་རྩེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེའི་བྱད་པར་ལྷན་བདག་དང་། །
 དངོས་དང་ཁིང་གི་བྱད་པར་ལས། །ཞེས་བྱུང་། ལྷན་པ་འབྲས་བུ་ཡོངས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཅན་
 དེའི་བྱད་པར་འཕགས་ཆོས་ཡོད་དེ། ལྷན་པ་བྱད་པར་ཅན་དང་། དངོས་པོ་བྱད་པར་
 ཅན་དང་། ཁིང་བྱད་པར་ཅན་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སྟོང་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལྷན་བདག་དངོས་པོ་ཁིང་གི་བྱད་པར་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྷན་
 བདག་བྱད་འཕགས་དང་སོགས་ཀྱིས། །གྲུས་ལ་སོགས་པའི་ལྷན་པར་བྱེད། དེ་ཕྱིར་
 བཀྱར་སྟོན་ཆེན་དང་། །རྟུལ་དང་བར་ཆད་མེད་པར་རྟེན། །ཅིས་བྱུང་། ལྷན་བདག་
 བྱད་འཕགས་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དད་པ་ཅན་དང་དད་པ་རྩལ་བྱིས་གཉིས་ཅན་དང་
 དེ་གཉིས་དང་ཐོས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཅ་བར། ལྷན་བདག་བྱད་འཕགས་དང་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་སོ། །ལྷན་བདག་བྱད་པར་

ཅན་གྱིས་སྒྲིན་པའི་འབྲས་ལུ་བྱུང་པར་འཕགས་སྒྲུལ་ཡོད་དེ། སྒྲིན་བདག་དེ་འབྲས་གྲུས་
པས་སྒྲེར་བ་དང་རང་གི་ལག་བསྟར་པས་སྒྲེར་བ་དང་། ཏུས་སུ་སྒྲེར་བ་དང་། གཞན་
ལ་མི་གཞོད་པར་སྒྲེར་བ་བཞིས་འབྲས་ལུ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིས་
རིམ་བཞིན་དུ་རང་ལ་བཀུར་སྟེ་རྟེན་བ་དང་། ཡོངས་སྟོང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟེན་བ་དང་། ཡོངས་
སྟོང་གི་ཏུས་མི་ཡོལ་བར་རྟེན་བ་དང་། ཡོངས་སྟོང་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་རྟེན་བའི་རྒྱ་
མཚན་བཞི་པོ་དེའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གྲུས་ལ་སོགས་པས་སྒྲིན་པར་བྱེད། །དེ་བྱིར་བཀུར་
སྟེ་རྒྱ་ཆེན་དང་། ཏུས་དང་བར་ཆད་མེད་(༥༦བ)པར་རྟེན། ཅིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་དོག་ལ་སོགས་སུན་སུམ་དངོས། །དེ་ལས་གཟུགས་བཟང་གྲགས་
དང་ལྡན། །དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན། ཏུས་སུ་རེག་ན་བདེ་ལུས་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས། སྒྲིན་བྱའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱུང་པར་འཕགས་སྒྲུལ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་སུན་
སུམ་ཆོགས་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་རྣམས་ལས་བཞི་ཀའམ་གང་
རུང་རེ་དང་ལྡན་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཁ་དོག་ལ་སོགས་སུན་སུམ་
དངོས། །ཞེས་སོ། །དངོས་པོ་བྱུང་འཕགས་དེའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིན་པ་བྱུང་པར་འཕགས་སྒྲུལ་
ཡོད་དེ། ཁ་དོག་བཟང་བ་བྱིན་པས་གཟུགས་བཟང་བ་དང་། དྲི་བཟང་བྱིན་པས་གྲགས་
པས་བྱུང་བ་དང་། རོ་བཟང་བྱིན་པས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རེག་བྱ་སུན་སུམ་
ཆོགས་པ་བྱིན་པས་ཏུས་སུ་རེག་ན་བདེ་བའི་ལུས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཅུ་བར། དེ་ལས་
གཟུགས་བཟང་གྲགས་ལྡན་དང་། །དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན། ཏུས་སུ་རེག་
ན་བདེ་ལུས་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་དང་སྐྱུག་བསྐལ་ལན་འདོགས་དང་། །ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་
བྱུང་འཕགས། །ཞེས་པ་ནས། ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། སྒྲིན་
ལུལ་ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། འགྲོ་བའི་སྒྲོ་ནས་དུང་འགྲོ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་བརྒྱ་

འབྲུར་དང་། ཚུལ་འཆལ་གྱི་མི་ལའང་སྟོང་འབྲུར་སོགས་དང་། ལྷག་བསྐལ་གྱི་སྒོ་ནས་
 བད་པ་དང་མགོན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པར་བཤད། བན་འདོགས་
 གྱི་སྒོ་ནས་པ་མ་སོགས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་
 བྲིམས་དང་ལྷན་པ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་འབྲུམ་འབྲུར། ཞེས་པ་ནས། དེ་བས་དག་བཅོམ་པ་ལ་
 རྣམ་སྒྲིན་ཆེས་གཞལ་དུ་མེད་པའི་བར་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། རྩ་བར། འགྲོ་དང་། ཞེས་པ་
 བན། བྱད་འཕགས། ཞེས་སོ། །ཟང་ཟིང་གི་དེ་ལའང་ལུལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲིན་པའི་
 མཆོག་གསུམ་ཡོད་དེ། ལུལ་རྟེན་གྲོལ་བ་དག་བཅོམ་པས་(༥༡ན)གྲོལ་བ་དག་བཅོམ་
 པ་ལ་ཟང་ཟིང་སྒྲིན་པ་མཆོག་དང་། ལུལ་རྟེན་མ་གྲོལ་བྱང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་སེམས་
 ཅན་ཀྱན་ལ་གྲོལ་བྱིར་ཟང་ཟིང་སྒྲིན་པ་མཆོག་དང་། སྒྲིན་པ་བརྒྱད་གསུངས་པའི་བརྒྱད་
 པ་སེམས་གྱི་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་བྱིར། སྒྲིན་པ་བྱང་སེམས་གྱི་དེ་མ་གཏོགས་པའི་མཆོག་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། མཆོག་གི་གྲོལ་བས་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་དང་།
 མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་བྲལ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱིས། སྒྲིན་ན་ཟང་ཟིང་སྒྲིན་པའི་མཆོག་ །
 ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཡིས། ཞེས་སོ། །གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་མ་གཏོགས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གང་དག་སྒྲིན་
 པ་བརྒྱད་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་ནི་བརྒྱད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་སྒྲུར།
 ཞེས་སོ། །བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཉེ་བ་ལ་སྒྲིན་པ་དང་། འཇིགས་པས་སྒྲིན་པ་དང་། བདག་
 ལ་བྱིན་ནས་སྒྲིན་པ་དང་། བདག་ལ་སྒྲིན་པར་འབྲུར་བས་སྒྲིན་པ་དང་། བ་མེས་སོགས་
 གྱིས་སྒྲིན་པ་བྱིན་པས་སྒྲིན་པ་དང་། མཐོ་རིམ་དོན་དུ་སྒྲིན་པ་དང་། གྲགས་པས་དོན་
 དུ་སྒྲིན་པ་དང་། སེམས་གྱི་རྒྱན་གྱི་དོན་དང་། སེམས་གྱི་ཡོ་བྱད་གྱི་དོན་དང་། རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ཆོགས་གྱི་དོན་དང་། དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པའི་བྱིར་སྒྲིན་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེའི་སེམས་གྱི་རྩ་འབྲུལ་དང་། སེམས་གྱི་ཡོ་བྱད་འཕགས་ལ་མ་ཡན་ལག་

དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཆོག་ས་ཞི་གནས་དང་། དོན་གྱི་མཆོག་དག་བཅོམ་མོ། །དེ་དག་
མཆོན་གཞི་ཅམ་དུ་མཛོད། མདོ་ལས། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་གཞལ་དུ་མེད་ཅིང་
རྒྱན་ཞུགས་ལ་དེ་བས་ཆེས་གཞལ་དུ་མེད་པར་བཤད་ཀྱང་འཕགས་པ་མིན་ཀྱང་རྣམ་
སྒྲིན་གཞལ་དུ་མེད་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། བ་མ་གཉིས་དང་། ཉན་པ་དང་། སྒྲེ་རྒྱ་མ་རིག་པའི་
གཉིད་ལས་སྒྲོང་བའི་ཆོས་སྒྲུ་དང་། སྒྲེ་མཐའི་བྱང་སེམས་སྒྲིད་པ་ཐ་མ་བ་དང་ལྟ་བོ་དེ་
ལ་སྐུལ་བའི་ཡོན་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཅ་བར། འཕགས་པ་མིན་ཡང་།
ཞེས་བ་ནས། གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། །(༥༧བ)ཞེས་སོ། །ཆོས་སྒྲུ་བའི་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་ལ་བྱེད་པ་དེའི་བྱིར་དེ། རང་
འགྲེལ་ལས། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ཞར་བྱང་ལ་ལས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེད་པར། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་བྱེད་པར།
ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཐུག་དང་ཞིང་དང་གཞི་
དང་ནི། སྒྲོང་དང་སེམས་པ་བསམ་པ་སྟེ། །དེ་དག་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ལས། །ལས་བྱང་
ཆུབ་དང་ཆེ་བ་ཉིད། །ཅེས་བྱང་། ལས་ལ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། །མཐུག་ལས་
བྱས་པས་རྗེས་སུ་ཡང་བྱེད་པ་དང་། བན་འདོགས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དང་། རྒྱག་
གཅོད་སོགས་ཀྱི་ལས་ལམ་བྱེད་པའི་སྐུལ་གཞི་དང་། ལས་ལམ་དེའི་སྒྲོར་བ་དང་། རྒྱགས་
པར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། །ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པའི་བྱེད་པར་དུག་པོ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཆུང་བ་ལས་ཀྱང་གིན་ཏུ་ཆུང་བ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆེ་བ་ལས་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་
དང་། ཅི་རིགས་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་ཆེ་བའམ་ལྟེ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཐམས་ཅད་མི་ཆེ་
ཡང་ཅི་རིགས་ནི། དཔེར་ན་གཞན་མི་ལྟེ་ཡང་མཐུག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་བྱེད་ལས་
ཆེ་བ་དང་ལ་ལ་གཞན་མི་ལྟེ་ཡང་བ་མ་སོགས་ལ་ཆུང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་དྲེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལ་ལའི་ནི་མཁུག་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཁོ་ནས་ལས་དེ་ཕྱི་
བར་འབྱུར་དྲེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བུའོ། །གང་གི་
ཐམས་ཅད་ཆེ་བ་ཡིན་ན་དེའི་ནི་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཕྱི་བ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བུའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་བཞིན་པ་དང་ཚོགས་པ་དང་། མི་འགྲོད་གཉེན་པོ་མེད་པ་
དང་། འཁོར་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས། བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། ཞེས་
བྱུང་། ལས་ལ་བྱས་བསགས་ཀྱི་ལས་དང་། བྱས་བསགས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གཉིས་
ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ལས་དང་། འགྲོ་བ་དེར་སྐྱེ་ངེས་ལྟ་བུའི་ཚོགས་
པར་བྱས་པའི་ལས་དང་། ལས་དེ་ལ་མི་འགྲོད་པ་དང་། ལས་དེ་ལ་གཞོན་ཕྱིད་ཀྱི་གཉེན་
པོ་མེད་པ་དང་། མི་དགོ་བ་ལ་སློག་བཅད་ཅིང་རུང་མ་(༥༥ན)བྱིད་པ་ལྟ་བུའི་འཁོར་དང་།
དགོ་བ་ལ་སློག་མི་གཅོད་ཅིང་སྒྲིན་པ་སྟེར་བ་ལྟ་བུའི་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་གནས་སྐབས་
མ་ངེས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་ངེས་པའི་ལས་དྲེ། ལས་དེ་དུག་ནི་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ལ། དེ་དུག་ལས་གཞན་པའི་ལས་མ་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུད་པར་
དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། གློ་ཚོན་དུ་མ་བཏང་ན་བསགས་པ་མ་ཡིན་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་གློ་ཚོན་
དུ་བཏང་ཀྱང་གོམས་པས་ལང་གོར་གྱི་བྱུང་རྒྱལ་ལམ་བབ་ཆོལ་དུ་རྒྱན་སྒྲུབ་ནི་བྱས་
པ་ཡིན་ཀྱང་བསགས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཆེད་དུ་བསམ་བཞིན་བྱས་པའི་ལས་དེ་
བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱལ་སྐྱས་མ་ལས། དེ་ནི་བསགས་
པ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། གོམས་དྲེ།ཁ་ལང་དུ་རེད་པས་རྒྱན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་
མི་དགོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བསགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་སྟ། ཟུ་བའི་ཟུད་པར་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། བསམ་བཞིན་དུ་
བྱས་ཀྱང་འགྲོ་བ་དེར་སྐྱེ་ངེས་མིན་ན་ལས་དེ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་དྲེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཅི་ཙམ་གྱིས་འགྲོ་བ་དེར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་རྫོགས་ས་
 བར་མ་བྱས་ན་ལས་དེ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་བསགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྫོགས་པ་ནི་བསགས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་སྟེ། ཟུང་པར་ལྟ་བ་གྲུབ་
 ཟེ། དེ་ལ་སྦྱོར་མཐུག་དང་གཙོ་བོ་དང་། ལར་བྱང་ལྟ་བུའི་གཙོ་བོ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 རང་འགྲེལ་ལས། འཁོར་ལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མི་དགོ་བ་ལ་འཁོར་ལ་ཡང་མི་དགོ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། འདིའི་འཁོར་འཛོག་རྒྱལ་གཉིས་བཤད་
 གྲུང་རྒྱལ་སྐས་མ་ལྟར་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་དྲེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མི་དགོ་བ་ལ་
 འཁོར་ཡང་མི་དགོ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་བྱས་ནས་གྲུང་རྫོགས་སུ་ཡི་རང་བར་
 བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། མི་དགོ་བ་(༥༥བ)ལ་འཁོར་ཡང་མི་དགོ་བ་
 ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གིས་མ་བྱིན་པར་བྱངས་ནས་གཞན་གྱི་རྒྱང་མ་ལ་ཉལ་པོར་བྱེད་
 བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས་དགོ་བའི་ལས་བྱས་བསགས་
 ཏུག་གི་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དྲེ། གང་སྟེལ་ལས། དགོ་བ་ལ་
 ཡང་འཁོར་དགོ་བ་ཡིན་དྲེ། བྱིན་ནས་དེའི་རྫོགས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཟུང་པར་དུག་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། རྣམ་པར་རྫོན་བ་ལས་རི་ལྟ་བུ་
 ཞེ་ན། གནས་སྐབས་མ་དེས་གྲུང་རྣམ་པར་རྫོན་པར་དེས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཟུང་པར་བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟུང་པར་དུག་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ལས་དེ་
 མ་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱས་པའི་
 ལས་ནི་མ་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མཚོན་རྟེན་ལ་བཏང་རྒྱས་བྱུང་བའི། །བསོད་ནམས་ལེན་མེད་བྱམས་
 སྟགས་བཞིན། །རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུལ་བྱིར། །རན་པའི་ཞིང་ལ་འང་འབྲས་ཡིད་
 རོང་། །ཞེས་བྱུང་། ཡང་། འདི་ལ་ཐལ་ཆེན་པའི་གར་ལུབ་གྱི་སྟེ་པ་དག་ན་མེ། འདོད་

ཆགས་དང་བཅས་པས་མཛོད་རྟེན་ལ་སྦྱོན་པ་བྱིན་པ་ལ་བསོད་ནམས་མེད་དེ། དེ་ལ་
ལོངས་སྦྱོད་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། སྤར་བདག་གཞན་དོན་གཉིས་དོན་སོགས་ཀྱི་བདག་
དོན་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ནས། ཞེན།
ཞེས་སོ། །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཛོད་རྟེན་ལ་སྦྱོན་པ་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་ཡོད་
པའི་བྱིར། མཛོད་རྟེན་ལ་སྦྱོན་པའི་བསོད་ནམས་གཉིས་ནི་ལོངས་སྦྱོད་པའི་
བསོད་ནམས་མེད་ཀྱང་། བྱང་བའི་རྒྱས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་།
མ་ཆགས་པའི་བྱང་བ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་དང་བསོད་ནམས་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་
ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། རྩ་བར། མཛོད་རྟེན་ལ་བྱང་བ་རྒྱས་བྱུང་བའི། །བསོད་ནམས།
ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བསོད་ནམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་རྟེ། བྱང་བའི་རྒྱ་ལས་
(༥ན)བྱུང་བའི་བྱང་བ་ཁོ་ནས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱང་
བ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་བྱིར་དངོས་པོ་ཡོངས་
སྦྱོང་བ་མེད་ཀྱང་མཛོད་རྟེན་ལ་བྱང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་
སྦྱུང་རྟེ། དངོས་པོ་ཡོངས་སྦྱོང་གཏོང་བ་ལ་ནི་དེའི་འག་རོལ་ཏུ་དངོས་པོ་དེ་ལ་ཡོངས་
སྦྱོང་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་སྟེ། མ་ཆགས་པ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ལྷན་ཅིག་པར་འགྱུར་པའི་སེམས་པ་གདོན་མི་བར་འགྱུར་རྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོན་ནེ། དེར་བསོད་ནམས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལེན་པོ་མེད་ཅིང་ཕན་གདགས་
པ་དང་། ལོངས་སྦྱོད་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཞེན། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་རྒྱ་རྟེ་
གཏན་ཆོགས་མི་རུང་བར་ཐལ། གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་ལོངས་སྦྱོད་པ་ཁོ་ནས་
བསོད་ནམས་སྦྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཐལ། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་།
བུམས་སོགས་ཚད་མེད་བསྟོམ་པ་དང་སོགས་སྒྲིས་གཏི་མུག་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་

པ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དང་དགེ་བ་མི་འགྱུར་དགོས་པ་ཡ་དེ་འགྱུར་བ་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་ཅུ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་
ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། ལེན་མེད་བྱམས་སོགས་བཞིན། །ཞེས་དང་། གང་སྤྱེལ་ལས། གཞན་
ལ་མན་བདགས་པ་དང་གཞོད་པ་ལ་ལྟོས་པའམ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་དེ།
འོན་ཅི་ཞེས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཅུ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་གཅེར་བུ་བཀ་རེ། ཚམས་རྒྱན་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་
ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འབྲད་པར་ཐལ། དན་པའི་ཞིང་ལ་སྦྱིན་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་སྦྱིན་པ་ལས་(ཡང་)དགེ་བའི་
འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྱིན་པ་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཞིང་བཟང་དན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་ཏུ་
འོང་མི་འོང་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱག་གཅོད་པའི་ཞིང་བཟང་བས་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་
ལྟར་བ་བཞིན་ནོ། ཅུ་བར། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འབྲུལ་ཕྱིར། །དན་པའི་ཞིང་ལ་འབྲས་
ཡིད་འོང་། །ཞེས་དང་། གང་སྤྱེལ་ལས་གཅེར་བུ་བ་དག་ཚམས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱིན་
ན་འབྲས་བུ་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་པར་འགྱུར་དེ། ཞེས་པ་ནས། རི་ལྟར་རྒྱག་གཅོད་པ་ནི་ཞིང་
བཟང་ན་ཡང་རུང་ལྟེ། ཐམས་ཅད་ཏུ་འབྲས་བུ་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་སྦྱིན་
པ་ཡང་ཞིང་བཟང་དམ་དན་ཡང་རུང་ལྟེ། ཐམས་ཅད་ཏུ་འབྲས་བུ་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིང་གིས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཀྱང་འོང་མི་འོང་མི་བྱེད་པ་ཁོ་
ནའོ། །

གཉིས་པ་རྩལ་བྱིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱུ་བའི་གཞིན། འཆལ་བའི་རྩལ་
བྱིམས་མི་དགའི་གཞུགས། །དེ་སྤོང་རྩལ་བྱིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་

བཅས་པ་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། །ཞི་ལ་བརྟེན། །ཞེས་བྱང་། །འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་
 རོ་བོ་ཡོད་དེ། །ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་བརྟེན་ཟུང་ཞེས་རིག་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པས་བསྟན་
 བའི་མི་དགའི་གཟུགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཅུ་བར། །འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་
 དགའི་གཟུགས། །ཞེས་དང་། །གང་སྤེལ་ལས། །འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་ལས་དང་དག་
 གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེས་ན་སྟོན་གཅོད་པ་སྦྱར་བ་དང་མཐུག་དང་ཞེས་པ་
 རས་ཚིག་ཀྱིས་བའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་རོ་བོ་
 ཡོད་དེ། །ཚུལ་འཆལ་སྦྱང་བའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པས་བསྟན་པའི་དགའི་གཟུགས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཅུ་བར། །དེ་སྦྱང་
 ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་ །ཞེས་དང་། །རང་འགྲེལ་ལས། །དེ་སྦྱང་བའི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། །གང་སྤེལ་ལས། །དེའི་ཕྱིར་མི་དགའི་གཟུགས་སྦྱང་བ་དེ་ནི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་སྤྱི་ཚུལ་འཆལ་སྦྱང་བ་དེ་ཡང་། (༡༠ན)རྣམ་
 པ་གཉིས་ཡོད་དེ། །དེ་སྦྱང་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་དང་དེ་སྦྱང་བའི་རྣམ་
 པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཅུ་བར། །དེ་སྦྱང་ཚུལ་
 བྱིས་སྤྱི་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང་། །རང་འགྲེལ་ལས། །སྦྱང་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་
 སོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གང་གིས་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
 སྦྱང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱི་འཆལ་
 བྱིས་སྤྱི་མི་དགའི་བཞུགས་སྦྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་བཅས་པའི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་
 མིན་གྱི་ཆས་སོགས་ཀྱང་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཅུ་བར། །སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་ནི་བཅས་པ་
 ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁྱབ་སྤྱི། །བསྐྱབ་པ་ཞོད་པས་བཅས་པ་ལས་འདས་ན་
 འཆལ་བྱིས་སྤྱི་ལྟར་བའི་ཕྱིར། །རང་འགྲེལ་ལས། །བསྐྱབ་པ་ཞོད་པས་དེ་དག་སྦྱང་
 ན་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཚུལ་བྱིས་སྤྱི་རྣམ་

པར་དག་པ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྔ་ན་པ་ཡིན་ཏེ། འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྱིས་ས་ཀྱི་
 འཕན་ཏེ་སྒྲོན་མ་བྱུང་བ་དང་། འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྱིས་ས་དེའི་རྩ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་གྱིས་འཕན་
 མ་བྱུང་བ་འཆལ་རྒྱལ་དེའི་གཉེན་པོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་བརྟེན་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་
 བྱུང་བར་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཞི་བ་བྱུང་འདས་སུ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་བརྟེན་པའི་བྱུང་
 བར་བཞི་དང་ལྔ་ན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། འཆལ་བྱིས་ས་དེ་རྒྱས་
 འཕན་མ་བྱུང་། ཞེས་སོ། བྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉེན་པོ་དང་ཞི་ལ་བརྟེན། ཞེས་
 སོ། །

གསུམ་པ་བསྒྲམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསྟོན་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ནི། མཉམ་པར་བཞག་
 པའི་དགོ་བ་ནི། བསྒྲམ་པའོ་སེམས་ལ་བསྒྲུབ་པར་། མཐོ་རིས་དོན་དུ་རྒྱལ་བྱིས་ས་
 དང་། འབྲལ་བའི་དོན་དུ་བསྒྲམ་གཙོའི་བྱིར། ཞེས་བྱུང་། བསྒྲམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 བསྟོན་ནམས་ཡོད་དེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགོ་
 སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཆུངས་ལྔ་དང་བཅས་(༡༠བ)པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགོ་བ་ནི། བསྒྲམ་པའོ། ཞེས་སོ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། བསྒྲམ་པ་ཞེས་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ཡོན་
 ཏན་ནམས་གྱིས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་ལ་གཉིན་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་མེ་ཏོག་གིས་ཉིལ་ལ་བྱི་བསྒྲམ་པ་བཞིན། ཅུ་བར། སེམས་ལ་བསྒྲུབ་པར་། །
 ཞེས་སོ། མཛོན་མཐོ་དང་ངེས་ལགས་ཐོབ་པའི་རྒྱར་རྒྱལ་བྱིས་ས་དང་བསྒྲམ་པ་གཉིས་
 གཙོ་ཆེ་རྒྱུད་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། མཐོ་རིས་དོན་དུ་རྒྱལ་བྱིས་ས་གཙོ་ཆེ། ཉོན་མོངས་
 དང་འབྲལ་བའི་དོན་དུ་བསྒྲམ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་པས་ཀྱང་
 མཐོ་རིས་ཐོབ་ཀྱང་རྒྱལ་བྱིས་ས་དེའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་བྱིས་ས་གྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་ཀྱང་བསྒྲམ་པ་མེད་ན་

མཐུན་གྱི་དགོངས་པ་དང་། སྦྱར་ལམ་མ་སྒྲིལ་གོང་གི་བྱང་འདས་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པས་
མ་ཟིན་པའི་དགོངས་པ་དེ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོངས་པ་དང་། སྦྱར་ལམ་དྲོད་སྐྱེས་པ་ཞིང་ས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་པསྟུ་པ་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དངོས་
དང་། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་པ་སྟན་ནས་མཐུག་པསྟུ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིགས་
པའི་རབ་རྒྱ། ཞེས་པ་ནས། གོ་རིམ་ས་བཞིན། ཞེས་བྱུང་། རིགས་པ་རབ་རྒྱ་བཅུག་པ་
སྟེ། ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་བཅུག་པའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་སྦྱོབ་པའི་ཐབས་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཀྱན་སྦྱོང་དང་བཅས་པ་གསུམ་པོ་རིམ་པས་འཛིག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེར་ཐལ། གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་རིགས་པས་ཐབས་ཀྱིས་ཀ་སྐྱེས་ཡིག་འབྱུང་
གཟུགས་འབྱི་བ་དང་། ལྷ་སྐྱེས་ཀྱི་འབྱུང་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་བཤམ་གྱི་ལས་དང་། དངོས་པོའི་
གྲངས་བགྲངས་དང་། སྟན་པ་གིས་ཆོག་བརྗོད་པ་གཉིས་པ་གི་ལས་དང་། བཅུ་ཆོན་
བཅུ་ལ་བརྒྱུ། ཞེས་པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་ལོ་སྟུ་ལྟ་སྟེ་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡི་གེ་འབྱུང་རྒྱ་ནི་ལུས་ཀྱི་
ལས་རིགས་པས་སོ། ཞེས་སོ། །(༡༧)གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བགྲང་
བ་དང་སྟན་པ་འཛི་པ་གི་ལས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་སྤང་པོ་ལྟའི་རང་བཞིན་ཡིན་
ནོ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གྲངས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། ཡིད་
ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟུ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྐྱེབས་ངན་
ཞེས་པ་ནས། མེད་པ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་
དེ། ཉོན་མོངས་པས་བཀག་པས་ན་སྦྱིབ་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་པོར་བས་
ངན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་ལྟན་ཅིག་འདུག་པས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་ཞེས་བྱ་
བ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། བསྐྱེབས་ངན་ཁན་མ་ཐོ་བཅས། ཉོན་མོངས་

ཕན་ཆོས། ཞེས་སོ། །དག་པ་དྲི་མེད་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དེ། །རབ་གྱི་མཐར་ཐྱིན་པས་
 བྱ་ལོ་མ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཕ་བར། དྲི་མེད་དག་ །བྱ་ལོ་མ་
 ཞེས་སོ། །འདུས་བྱས་དག་པ་འཛིན་པ་གྲངས་ཡོད་དེ། ལྷན་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེན་པར་བྱ་
 བ་དེ་དེའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཕ་བར། འདུས་བྱས་དག་པ་སྐྱེན་བྱ། ཞེས་སོ། །
 ཐར་པ་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ཆོས་ཕན། ཁྱོད་ལ་སློན་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། ཆོས་གཞན་ནི་སློང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་ཁྱོད་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གཅིག་རྒྱ་དག་པ་དང་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཕ་བར། ཐར་པ་
 སློན་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། དག་སློང་དག་ཆོས་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་
 མ་བྱས་གང་ཇི་སྐྱེད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་མཚོག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་
 བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

[illegible]

ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་ཐུབ་པ་སྟེན་ནོར་བུའི་
གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་
ཀུན་གསལ་ལས་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོག་
དོན་མཐའ་དབྱེད་བཞུགས་སོ། །

མཛོད་བཛོད།

ནམ་འདྲེན་ཀུན་གྱི་ཉོག་གྱུར་ཉི་མའི་གཉེན། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་འཇམ་
བའི་དབྱངས། །སྤྱི་བའི་དབང་མོ་དབྱངས་ཅན་བཅས་འདུད་ཀྱི། །མཆོན་རབ་ཉི་མ་
བརྒྱ་ལས་གསལ་དེད་སྟོལ། །སྟོན་ཆད་མཁས་པས་མ་བཛོད་འདིར་མི་རུས། །སྤྱད་དང་
སྟོར་བའི་ནམ་དབྱེ་མཁས་མི་རྣམས། །འོན་ཀྱང་སྒྲོས་མིན་ཉུང་དུས་སྤྱ་རྒྱས་ཀུན། །ཆོས་
གསལ་རབ་རིབ་མིན་འདི་བཛོད་ལ་བྱེལ། །

ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལས་མཆོམས་སྐྱར་བ།

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བཤད་པ་ལ། མཆོམས་སྐྱར་བ། སྤྱང་བྱ་སྤྱ་
རྒྱས་དང་། རི་ལྟར་སྤྱང་ཚུལ། སྤངས་པའི་འབྲས་སུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ་བཞི། དང་
པོ་ནི། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་སྒྲིམ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལས་ཁོ་ནས་
སྤྱིད་པ་སྣ་ཆོགས་སྒྲིེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའམ་སྤྱ་རྒྱས་
ཀྱིས་ལས་བསགས་ནས་དེ་བསྒྲིེད་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་ན་སྤྱིད་པ་མངོན་པར་མི་འགྲུབ་

ཅེས་བཤད་པ་ལ་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་སྤྱི་དོན་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པ་དང་། ལན་ལག་གི་དོན་གསུམ་། དང་པོ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད། ལྟ་
བཤད། བྱེད་ལས། དབྱེ་བ་བཞི། དང་པོ་ནི། གང་བྱུང་ན་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
སེམས་རྒྱུད་རབ་རྩ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་གྱི་སེམས་བྱུང་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་བརྩས་ལས། མཚན་(༡ན)ཉིད་གང་ཞེན། ཆོས་གང་འབྱུང་
པ་ན་རབ་རྩ་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་འབྱུང་བས་སེམས་གྱི་རྒྱུད་རབ་རྩ་མ་
ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
ནི། ཆགས་སྒྲིགས་དུག་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་ཉོན་མོངས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྩ་མཚན་ཡོད་
དེ། བྱེད་གྱིས་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་མ་ཞི་བའམ་རྣལ་མ་དག་བཅོམ་པའི་སེམས་ལྟར་
མི་གནས་པར་སྒྲོང་སྒྲོང་པོར་བྱེད་པའམ་བྱེད་ལས་བརྩར་བྱེད་པས་ན་ཉོན་མོངས་དང་།
ཐ་བ་རྩུང་རྩ་ལས་རྩས་པར་བྱེད་པས་ན་ཐ་བ་རྩུང་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀྱན་བརྩས་
ལས། དེ་བྱུང་བས་སེམས་གྱི་རྒྱུད་རབ་རྩ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་
ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་པ་ན་བྱ་བ་བརྩ་བྱེད་དེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། བྱེད་ལས་བརྩ་ཀ་ལ་མ་ཞི་བའི་དོན་རེ་དང་རྟོག་པར་
བྱེད་པའི་དོན་རེ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བྱེད་པས་བརྟུ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་ལྟེ།
 ཐོབ་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པས་བརྟུན་པར་བྱེད། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་བརྒྱུད་པར་
 གནས་པར་བྱེད། ལུས་རྟེན་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པས་ཁིང་དུ་བྱེད། འདོད་
 ཆགས་ཀྱིས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། རྟོན་པ་དང་། མེར་སྣང་དང་། ཞེ་སྤང་གིས་སྤོ་བ་དང་།
 སྤྲུག་དོག་དང་། གཏི་སྤྲུག་གིས་སྤྲུག་གཏིད་དང་སྤེལ་མེད་ལྟ་བུར་ཉོན་རང་རང་གི་ཉོ་
 ཉོན་སྒྲེད་པར་བྱེད་པས་རྒྱ་མཐུན་པ་རྒྱུ་བ་པར་བྱེད། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ལས་སྤྲུག་པས་

ལས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་འབྲུག་པར་བྱེད་ཅོན་མོངས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆོག་ས་རྩལ་བཞིན་མིན་པའི་རྣམ་
 ཅོག་སྤྱོད་པས་ཅོན་མོངས་རང་གི་ཆོག་ས་འཛིན་པ་དང་། ཅོན་གནས་མི་ཅོག་པའམ་དེ་
 ལས་ལོག་པར་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཀྱན་ཏུ་མོངས་པར་བྱེད། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་
 དམིགས་པ་ལའམ་ཡང་སྤྱོད་ཏུ་འབྱིད་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་ལབྱིད་པར་བྱེད། དག་
 པའི་ཕྱོགས་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པས་ན་དག་པའི་ཕྱོགས་ལས་གཡོ་བ་དང་། ཁམས་
 ལས་མི་འདའ་བར་འཆིང་བའི་ཆེད་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་ཅིང་མཆེད་པར་བྱེད་པས་ན་འཆིང་
 བའི་དོན་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཅོན་མོངས་པ་འཇུག་པ་ན་བྱ་
 བ་བཅུ་བྱེད་དེ། ཅ་བ་བཅུན་པར་བྱེད་དོ། རྒྱན་གནས་པར་བྱེད་དོ། ཞིང་ཏུ་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་དོ། རྒྱ་མཐུན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཛོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 དོ། རང་གི་ཆོག་ས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། དམིགས་པ་ལ་ཀྱན་ཏུ་མོངས་པར་བྱེད་
 དོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱན་ལབྱིད་པར་བྱེད་དོ། དག་པའི་ཕྱོགས་ལས་གཡོ་བར་བྱེད་
 དོ། ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་རྩལ་ཀྱིས་འཆིང་བའི་དོན་ཏུ་བྱུང་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཅོན་མོངས་པར་བྱེད་རྩལ་ཡིན་པས་གོང་འོག་ཀྱན་ཏུ་
 ཤེས་དགོས།

བཞི་པ་ནི། ཅོན་མོངས་ལ་དབྱེ་རྩལ་ཡོད་དེ། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྩ་ཅོན་དུག་དང་། རྣམ་
 པའི་སྒོ་ནས་བཅུ་དང་། ཁམས་དང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་གོ་བརྒྱད་དེ། འདོད་པའི་སོ་
 དུག །གཟུགས་ན་སོ་གཅིག །གཟུགས་མེད་ན་འང་སོ་གཅིག་ཡོད་པས་བསྐྱས་ན་མཐོང་
 སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་སུ་འདུ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་རྩུང་ཟད་དཔུང་ན། ཟིན་བྱིས་དང་ཡིག་འཛིག་ཏུ་མ་ན་མེ། ཅོན་
 མོངས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་སྤྱོད་པའི་རྩ་བ་བྱེད་པ་དང་ཅོན་མོངས་འཇུག་པའི་བྱ་བ་བཅུ་བྱེད་
 པ་ཞེས་བཅུ་ལས་དང་པོ་རྩུང་ཏུ་བགྲངས་ནས་བཅུ་གཅིག་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱོད་

པའི་ཅུ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཉུན་མོངས་ཀྱི་བྱ་བ་བཅུ་ཉེ་གྲངས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་གྱིས་སྤྱོད་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
 དོ། །ཞེས་པས་དེའི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཉུན་མོངས་དབང་གིས་ཡན་
 ལག་གཉིས་པ་(ཐན)དང་བཅུ་པ་གཉིས་སོགས་པའི་ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་ཅུ་བ་བྱས་ཚུལ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱལ་གྲས་མ་ལས། ལས་གྱིས་སྤྱོད་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་
 ཡང་སྤྱོད་པས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
 ཉེ། འདི་ནི་སྤྱོད་པའི་ཅུ་བ་ཕྱ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། སྤྱོད་པའི་ཅུ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བས་སྒྲ་ཡང་ཉུན་མོངས་ཀྱིས་དང་པོར་
 ལས་སོགས་པ་དང་བར་དུ་འང་གསོས་མ་བད་བན་ཡང་སྤྱོད་མི་འབྱུང་བ་དགྲ་བཙུམ་པར་
 སྒྱུར་ནས་བཤད་པའི་དོན་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཉུན་མོངས་འཇམ་པ་ལས་
 འབྱུང་བ་ན་བྱ་བ་བཅུར་མ་འདུས་པ་གཅིག་བྱེད་པར་ཐལ། སྤྱོད་གྱིས་བཅུ་གཅིག་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཤད་དགོས་མ་བཤད་པའི་སྒྲིན་དང་བྱ་བ་བཅུར་བཤད་པ་དང་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲིན་གྱི་མངོན་པ་པ་མང་པོ་ན་རེ། ཉུན་མོངས་ཀྱིས་ཉུན་མོངས་
 ཚུལ་སེམས་མ་ཞི་བའམ་ནལ་དུ་མི་གནས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། །

འོ་ན་ཉུན་མོངས་ཀྱིས་ཉུན་མོངས་པར་བྱས་ཚུལ་ལ། དམིགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་མོངས་
 པ་དང་། དག་བའི་ཕྱོགས་ལས་གཡོ་བ་ཁོ་ནས་ལྷབ་པར་ཐལ། འདོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེའི་འཇམ་པའི་བྱ་བ་བཅུ་ཞེས་པའི་ཉུན་མོངས་པའི་འཇམ་པའི་གོ་བ་མ་ཆགས་
 པའི་མོངས་སྐད་ངན་གོས་སོ། །

ཡང་སྒྲིན་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཅུ་ཉུན་ནམ་ཕྱ་རྒྱུ་དེ་ལ་དབྱེན་དུ་གཡོད་དེ། འདོད་
 ཆགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཐེ་
 ཆོམ་གྱི་ཕྱ་རྒྱུ་རྣམས་སྒྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་ཅུ་ཉུན་དུ་གཡོ་གང་རུང་ཡིན་ན་

ཐ་ཀྱས་ཡིན་པས་བྱེད་པར་ཐལ། དབྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐ་མའི་སྐད་ཅིག་གི་
 ཉོན་མོངས་དེ་དུག་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཐ་ཀྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཅ་ཉོན་དུག་གང་རུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཐལ། ཅོད་དུས་རེ་རེ་ནས་འཕེན། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་པ་
 རང་ཉིད་ཀྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །ཐ་ཀྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་མེ། ཐ་ཀྱས་ཀྱི་
 དོན་ཕྱེ་མདོག་ཉིས་མི་འདྲ་ཡང་མདོ་མེ་པ་ལྟར་ལེགས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་
 མེ་པ་ནམས་ཀྱི་འི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་(༡༧)ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རྒྱན་ཆད་ཁ་མའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཐ་ཀྱས་དུག་འདྲེན་
 རྒྱལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཐ་ཀྱས་ནས། ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཐ་
 ཀྱས་པར་མདོ་ལས་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཀུན་མཁྱེན་འདིས་ཀྱང་བཀོད་པའི་ཕྱིར།
 རང་འགྲེལ་ལས། ཐ་ཀྱས་དུག་པོ་དག་ཀྱང་མདོ་ལས་འདོད་ཆགས་ཕྱེ་ནས་བདུན་དུ་
 བཤད་དེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཐ་ཀྱས་དང་། ཞོང་ཞོའི་ཐ་ཀྱས་དང་། སྤྱིད་
 པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཐ་ཀྱས་དང་། ར་རྒྱལ་གྱི་ཐ་ཀྱས་དང་། མ་རིག་པའི་ཐ་ཀྱས་དང་།
 ལྟ་བའི་ཐ་ཀྱས་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཐ་ཀྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 ཐ་ཀྱས་དེ་ལྟར་འདྲེན་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཐ་ཀྱས་དང་ཀུན་དགྱིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དོན་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤྱིས་ཐ་ཀྱས་ཀུན་དགྱིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་ཅིང་། ཉལས་གྲུབ་མེ། དེ་སྤྱིས་ཐ་ཀྱས་ཀུན་ནས་དགྱིས་པའི་ཉོན་
 མོངས་དང་། གནས་མ་བྱེད་པས་ཐ་ཀྱས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་འདོད། མདོ་མེ་པས་
 ཐ་ཀྱས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་འདོད་པ་གང་ཞིག །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་མདོ་མེ་པ་
 ལྟར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐ་ཀྱས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་མེ།
 རྒྱལ་སྤྱིས་མ་ལས། དེ་དག་ཏུ་སྤྱི་པའི་ལེགས་ཀྱིས་ནི་ཐ་ཀྱས་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་ཡིན་ནོ། །
 གནས་མ་བྱེད་པའི་མེ་པ་ནམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ནི་ཐ་ཀྱས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་མེ་པའི་ལེགས་

གྲིས་ནི་ས་བོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 ཉོན་མོངས་པ་ཉལ་པ་ལ་ནི་སྤ་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བྱིད་པ་ལ་ནི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 ཞེས་པ་ནས། ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེན། ལུས་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སྒྲིས་
 པ་ཉོན་མོངས་པ་སྒྱེད་པའི་མཐུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་ལས་སྒྲིས་
 པ་བྱན་པ་སྒྱེད་པའི་མཐུ་དང་། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འདི་ལྟར་མདོ་སྟེ་པ་རྣམས་
 གྲིས་ལྟར་ན་སྤ་རྒྱས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་
 པོ་ཙམ་ལ་དེར་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་གང་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་(ལན)སུ་རུང་བ་
 དེ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་གས་ཀྱང་རྒྱས་སུ་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ་ཟེར་ན། ལུས་དེ་ལ་ཆགས་པ་རྒྱས་
 རུང་ལ་རྩ་ཉོན་གཞན་ལྟ་ཡང་རྒྱས་རུང་ཙམ་བཤད་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་གྱི་དོན་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་དེ་ལ་རྩ་ཉོན་གཞན་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཆགས་པའི་དབང་གིས་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་དེ་ལ་ཆགས་པས་བརྒྱན་པར་མ་བྱས་ན་རྩ་ཉོན་
 གཞན་མི་ཆགས་པ་རས་གཤེར་བ་དང་རྩལ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་གྱི་དབང་
 གིས་གཞན་དག་དང་དམིགས་པ་ལ་རྒྱས་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབང་གིས་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་
 ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། འདོད་ཆགས་གྱི་དབང་གིས་གཞན་དག་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། །འདི་སྒྲིད་དུ་མདོ་ལས་དགའ་བ་ལས་ཞེ་སྤང་
 སྒྲོལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ར་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཁམས་མི་མཉམ་པ་གོང་མ་དང་གཉིན་པོ་དང་ཟག་མེད་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་

རུང་མིན་པའི་སྤྱུ་མཚན་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་སྤྱོད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཅུ་བར། བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་བྱིར། ། མོགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། ཟུབ་སྟེ། དམིགས་པའི་སྟོན་སྤྱུས་རུང་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གིས་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ནི། བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་བྱིར། །དངོས་པོ་གང་ཞིག་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་དང་སྤྱོད་པ་དག་གིས་བདག་གིར་བྱས་པ་དེ་ལ་སྤྱུས་གཞན་དག་གྱང་སྤྱུས་བར་འགྱུར་བར་རྒྱས་ཏེ། ལྷུ་མ་ཁྱུ་གཤེར་བ་ལ་རྩལ་ཆགས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལན་ལག་གི་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་རྣམས་ལས་ཁོ་ན་ལས་སྟེས་པ་མིན་ཏེ། སྤྱུ་སྟོན་མོངས་པས་སྤྱོད་པའི་རྒྱའི་ཅུ་བའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོར་སྤྱུ་སྟོན་མོངས་མེད་ན་ལས་མི་གསོག་(༤བ) དེ་བསགས་གྱང་སྟེན་ཉེན་མོངས་མེད་ན་ཡང་སྤྱོད་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར། དེས་ན་གནས་ལྟ་བུ་འདིར་སྤྱུ་སྟོན་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། སྤྱོད་པའི་ཅུ་བ་སྤྱུ་སྟེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

སྤྱུ་སྟོན་དངོས་བཤད་པ་ལས་སྤྱུ་སྟེས་ཀྱི་རྩི་པོའི་དབྱེ་བ་

ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྤྱུ་སྟོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། སྤྱུ་སྟེས་ཀྱི་རྩི་པོའི་དབྱེ་བ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། མེམས་སྤྱུ་སྟོན་དང་བཅས་ཚུལ། ཉོན་མོངས་སྟེ་ཚུལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ། སྤྱི་བ་པ་ལྟེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་བརྟན། དང་པོ་ལ་

དངོས་དང་ཞེས་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཅུ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་
 ཁམས་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟལ། འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་
 ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བུ་དང་། ཁས། བརྒྱལ་ཁྱེད་མཆོག་ཏུ་འཛིན་དང་
 བཅུ། ཞེས་བྱུང་། བྲ་རྒྱས་དེ་ལ་རྟལ་ཏུ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་བྲ་རྒྱས། ཁོང་ཁྱོད་
 བྲ་རྒྱས། ང་རྒྱལ་གྱི་བྲ་རྒྱས། མ་རིག་པའི་བྲ་རྒྱས། ལྟ་བུའི་བྲ་རྒྱས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་བྲ་རྒྱས་
 དང་རྟལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་པར། རྟལ། འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་
 མ་རིག་ལྟ་བུ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་ཞེས་པས་ཆགས་
 པའི་དབང་གིས་ཅུ་ཉོན་ལྟ་འཇུག་དགོས་པར་བརྟན་དོ། ཅུ་ཉོན་རྟལ་ཏུ་མ་ཟད་བརྟན་
 ཏུ་ཡང་བཤད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་བྲ་རྒྱས་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བྲ་རྒྱས་དང་།
 མིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བྲ་རྒྱས་གཉིས་བྱེ་བས་བརྟན་ཏུ་མདོ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། ཅུ་
 པར། དེ་རྟལ་གྱི་དང་། འདོད་ཆགས་དབྱེ་བས་བརྟན་ཏུ་བཤད། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། བྲ་རྒྱས་རྟལ་པོ་དེ་དག་གྱུར་མདོ་ལས་འདོད་ཆགས་བྱེ་བས་བརྟན་ཏུ་བཤད་དེ།
 འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བྲ་རྒྱས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་བྲ་རྒྱས་དང་། མིད་པའི་འདོད་
 ཆགས་ཀྱི་བྲ་རྒྱས་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་བྲ་རྒྱས་དང་། མ་རིག་པའི་བྲ་རྒྱས་དང་། ལྟ་བུའི་བྲ་
 རྒྱས་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་བྲ་རྒྱས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། འདོད་པའི་
 གཅིག་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་མིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་གཅིག་
 ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་ལ་ཆེར་ལུལ་ལ་
 མདོན་ཏུ་སྒྲིགས་པས་ཁ་བྱིར་བལྟས་དེ་འཇུག་ལ། ཁམས་(༡༩)གོང་མ་དེ་དག་གི་འདོད་
 ཆགས་ནི་གཞལ་ལས་ཁང་ལ་འདྲེས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལ་ལ་ཆེར་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་ཆགས་
 པའི་ཁན་དུ་བལྟས་པར་མཚུངས་པས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་བྱིར། ཅུ་པར། ཁམས་གཉིས་
 ལས་སྒྲིམ་མིད་འདོད་ཆགས། ཁ་ནི་ནང་ཏུ་བལྟས་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་

འབྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་པལ་ཆེར། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཐུས་མ་ལས། གཞལ་མེད་ཁང་
 ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་པལ་ཆེར་ཞེས་སྒྲོས་སོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་
 ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་བཤད་
 པར་གྲགས་པ་གང་ཞིག །སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ནི་ལུས་ཁོ་ན་སྤྱིད་པ་ཡི། སེམས་ཅན་དེ་
 དག་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ན་རྟེན་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཁོ་ན་རོ་སྤྱོད་བ་དེ་ལ་སྤྱིད་པའི་
 འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་
 ཁ་ཅིག །ནས། སྤྱིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་གྲགས་སོ། ཞེས་སོ། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ལུས་ལུས་དེ་ལ་དགའ་བ་སྤྱིད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཡིན་གྱི་ལུས་དེ་ཐར་
 པ་ཡིན་ན་དད་འདུན་དགེ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེར། ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་
 བརྒྱུག་ཕྱིར་བཤད། ཅེས་དང་། རྒྱལ་ཐུས་མ་ལས། ལུས་ཁོ་ན་སྤྱིད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་
 བློ་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། ལུས་ཁོ་ན་སྤྱིད་
 པ་ཡིན་ལ། ནས། ལུས་ཁོ་ན་རོ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དེ་ནི་
 སྤྱིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། རྒྱལ་ཐུས་
 མ་ལས། དེ་ནི་སྤྱིད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཐར་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་
 ལ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུགས་བརྟན་ཡང་
 ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་གྱི་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་དང་། མ་རིག་པའི་དང་།
 ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཐུགས་ཏེ་ལྟ་མིན་ལྟ་དང་། འཛིག་ལྟ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་། མཐར་འཛིན་
 ལྟ་བའི་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་དང་། རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་(ལ)མཆོག་
 འཛིན་གྱི་ལྟ་བའི་ཐུགས་ལྟ་སྟེ་བརྟུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལྟ་བ་ལྟ་སྟེ་འཛིག་ཆོགས་
 དང་། ལོག་དང་མཐར་འཛིན་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་ནི་རྒྱལ་བྱིམས་དང་། བརྟུལ་

ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་དང་བརྩ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་བརྩ་དང་བདུན་བདུན་བརྩ། ལྟ་བུ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་
པ། འདོད་ན་སྟག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ། མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤྲོད་བར་བྱེད། བཞི་
ནི་བསྐྱེད་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། ཁོང་སྤྱོད་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཉིད། གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་
མེད་དེ་དང་འདྲ། དེ་ལྟར་དགུ་བརྩ་བརྩ་དུ་འདོད། ཅིས་བྱུང་། ཆོས་མཛོན་པ་ལས་
སྤྱ་རྒྱས་བརྩ་བོ་དེ་དག་ལ་ཡང་དགུ་བརྩ་རྩ་བརྩ་དུ་ཡང་འདོད་དེ། བརྩ་བོ་དེ་དག་ལ་
འདོད་པ་ན་སྟམ་རྩ་རྩ་དུག་དང་། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་སྟམ་རྩ་རྩ་གཅིག་དང་། གཟུགས་
མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་སྟམ་རྩ་རྩ་གཅིག་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ཀའི་དགུ་བརྩ་རྩ་བརྩ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལྟར་དགུ་བརྩ་བརྩ་དུ་འདོད། ཅིས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་
མཛོན་པ་ལས་སྤྱ་རྒྱས་བརྩ་བོ། ཞེས། དགུ་བརྩ་རྩ་བརྩ་དུ་ཡང་འཆད་དོ། ཞེས་དང་
རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། ཆོས་མཛོན་པ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་བསམ་
པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་དེ་སྟམ་རྩ་རྩ་དུག་ཡོད་དེ། མཐོང་
སྤྲོད་སོགས་སྤྱོད་སྤྲོད་པའི་དང་སོ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་
སྟག་བསྐལ་མཐོང་སྤྲོད་ལ་ལྟ་བུ་ལྟ་ལྟ་མིན་ལྟ་སྟེ་བརྩ་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་བ་
མཐོང་སྤྲོད་ལ། འཛིག་ལྟ། མཐར་ལྟ། རྒྱལ་བྱིས་སྤྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་
བུ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་མིན་ལྟ། ཡོག་ལྟ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་དེ་གཉིས་དང་
བདུན་བདུན་རེ་དང་། ལས་མཐོང་སྤྲོད་ལ་ལྟ་མིན་ལྟ་དང་འཛིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་གཉིས་
མ་གཏོགས་པའི་ཡོག་ལྟ་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན། རྒྱལ་བྱིས་སྤྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་
གྱི་ལྟ་བ་གསུམ་དང་བརྩ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་དག་བརྩ་དང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤྲོད་འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ལ་སྟག་བསྐལ་མཐོང་སྤྲོད་གིས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། སྟག་

བསྐྱེལ་མཐོང་(ཡབ)བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ཡང་དེ་དང་
འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། བདུན་བདུན། ཞེས་
དང་། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་ཉིད་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བདུན་དང་།
འགོག་བ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བདུན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཀྱན་འབྱུང་
དང་། འགོག་བ་མཐོང་སྤང་ལ་ལྟ་བ་གསུམ་མི་ཡོང་སྟེ། འཛིག་ལྟ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་
པོ་ལ་དམིགས་དགོས་པས། སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་དང་། མཐར་ལྟ་ཡང་སྤང་པོ་
དེ་དག་ཏྲག་ཆད་གང་རུང་དུ་འཛིན་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་གཅིག་དགོས། ཚུལ་
ཁྲིམས་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལ་གཉིས་ཡོད་པས་སྤང་པོ་ལ་འདག་གོལ་སོགས་སུ་
དམིགས་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་དུ་འགྱུར་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ལྟ་བ་གསུམ་མགོ་ཏྲགས།
ཞེས་དང་། ཚུལ་སྤྲུལ་མ་ལས། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བདུན་ཞེས་བྱ་བ་
ནི། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་འབྲས་བུར་གྱུར་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྤང་པོ་ལྟ་ལ་དམིགས་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
དུ་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ཡང་སྤང་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཏྲག་བ་དང་ཆད་པའི་མཐར་འཛིན་
པའི་བྱིར་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་དུ་འཛིན་པ་ཡང་སྤང་པོ་དེ་དག་ཉིད་
ལ་འདག་བ་དང་གོལ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དམིགས་པར་བྱེད་པ། ཞེས་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་འགོག་བ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་ཡང་སྤྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གསུམ་བ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དེ་དག་བརྒྱད། ཁྲིམས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས།
ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་བརྒྱད་དེ། འཛིག་ལྟ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་མ་
གོ་ཏྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ལ་སྤྱག་བདེན་ལ་དམིགས་
བ་དགོས་པས་འདྲིར་མེད་ཅིང་། ལམ་མེད་པར་འཛིན་པས་ལོག་ལྟ་དང་། ལམ་ངན་བ་
མཆོག་དུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་

འཛིན་ལ་གཉིས་ཡོད་པས། ལམ་དོར་བྱ་དང་རྩལ་ཁྱིམ་ས་དང་བརྟུལ་ཁྱགས་གྱིས་དག་
 པར་འཛིན་པ་དང་གསུམ་(༦)ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་པར། ལྟ་བ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ།
 ཞེས་དང་། རྩལ་སྒྲུལ་མ་ལས། ལམ་གྱི་འདག་པར་འགྱུར་བ་དེ་པོར་ནས། གཞན་རྩལ་
 ཁྱིམ་ས་དང་བརྟུལ་ཁྱགས་གྱིས་འདག་པར་ཡོད་ཆེས་པས་ལོག་པར་ཁྱགས་པའི་བྱིར། ལམ་
 མཐོང་བས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་སྒྲུལ་རྩ་རྩ་
 གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་མཐོང་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ཙམ་
 གྱིས་སྒྲོང་བའི་རང་གི་སྤུལ་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ཁྱགས་པའི་འདོད་པའི་སྒྲུང་བྱ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཅུ་པར། འདོད་ན་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་སོགས་པ། མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྒྲོང་
 བར་བྱེད། །ཅིས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཕྱ་རྩལ་སྒྲུལ་རྩ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་
 དག་ནི་མཐོང་བས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །བདེན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོང་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་པ་ལྟེ། འདོད་པའི་སྒྲོམ་
 སྒྲུང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྒྲུང་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྩལ་མ་རིག་པ་
 བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་པར། བཞི་ནི་སྒྲོམ་པས་སྒྲུང་བྱ་ཉིད། །ཅིས་གསུངས།
 དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་བེན་གོམས་པས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། མ་རིག་པ་དང་།
 ར་རྩལ་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་བྱིས་ལམ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྒྲོང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་སྒྲུང་བྱ་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། མཐོང་སྒྲུང་གི་ལྟ་
 བ་བརྟུག་གཉིས། མཐོང་སྒྲུང་ཐེ་ཆོམ་བཞི་དང་བརྟུག་ །བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྒྲུང་ལྟ་མིན་
 བཞི་བཞི་དང་། སྒྲོམ་སྒྲུང་རེ་བསྐྱུན་ནས། འདོད་ཆགས་ལྟ། ཁོང་ཁྱོད་ལྟ། ར་རྩལ་ལྟ།
 མ་རིག་པ་ལྟ་ལྟེ་ཉི་ཤུ་དང་སོ་དྲུག་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི། ཞེས་
 པ་ནས། འདོད་པ་ན་སྒྲོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཁམས་གྱི་ཕྱ་

ཀུན་སོ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཁོང་ཁྱོ་ལྟ་མེད་པས་མཐོང་སྤང་ཉེར་བརྒྱད། སྒྲོམ་སྤང་གསུམ་
དང་སོ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དགྲ་དང་དྲུག་དྲུག་བདུན། ཁོང་ཁྱོ་ལྟ་གསུམ་
གཉིས་མ་གཏོགས། །གཞུགས་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་
སྤྱང་བར་བྱེད། (ལྔ)།ཅེས་དང་། གསུམ་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། གཞུགས་མེད་ན་འང་སོ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཁོང་ཁྱོ་མ་
གཏོགས་དེ་དག་ཉིད། །གཞུགས་ཁམས་གཞུགས་མེད་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། མཛོན་པ་གོང་མར་མཐོང་སྤང་ཉེན་མོངས་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ། འདོད་ཁམས་
ན་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་མིན་ལྟ་སྟེ་བཞི་བརྒྱ། །ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
ན་ཁོང་ཁྱོ་མ་གཏོགས་པའི་དགྲ་དགྲ་བསྐྱེལ་བས་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་གཉིས་སྒྲོམ་སྤང་ཉེན་
མོངས་བརྒྱ་དྲུག་གསུངས། བསྐྱེལ་བར་བདེན་པ་བྱི་མ་གསུམ་ལ་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་དོར་
བས་མཐོང་སྤང་ཉེན་མོངས་གོ་བཞིར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བྱའི་ངེས་པ་དང་། ལྟ་བུ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།
ལྟ་བུ་ཐ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུད་སྤྱང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རབ་དབྱེ། ད་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་སྒྲོམ་
པ་དང་བཅས་པ། འཕགས་པས་མ་སྤངས་ཀྱང་མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་དྲུག་།
དང་པོ་ནི། སྤྱིད་ཅེ་ལས་སྒྲིས་བཟོད་པ་ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད། །ལྟ་ག་
སྒྲིས་མཐོང་དང་སྒྲོམ་གཉིས་གྱིས། །བཟོད་པས་གཞོམ་མིན་སྒྲོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་བྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། ཐ་རྒྱས་མཐོང་སྤང་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤྱང་ངམ་ཞེན། དེ་ལ་གཉིས་
ཡོད་པས་སྤྱིད་ཅེ་ལས་སྒྲིས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཀྱན་འཕྱར་འགོག་པ་ལམ་བཞིའི་མཐོང་
སྤང་ཐ་རྒྱས་ཚས་ཅན། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་རྗེས་བཟོད་
སོགས་རྗེས་བཟོད་བཞིས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཅུ་མ་གྱིས་རིམ་གྱིས་གཞོམ་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱང་བྱེད་འདས་མ་འདས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་མི་སྤྱིད་པའི་

ཕྱིར་དང་། སྤྱིད་ཅེ་འི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
གོང་ས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྤྱིད་ཅེ་ལས་སྦྱེས་པ་བཟོད་པ་ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་
པའི་སྤྱོད་བྱ་ཉིད། །ཅིས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོའི་ས་ལས། བས།
བསྒྲུལ་པའི་སྤྱོད་བར་བྱ་བ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིད་ཅེ་འི་ལྷག་
མ་འདོད་པའི་མཐོང་སྤྱོད་བཞི་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་
གྱིས་མཐོང་སྤྱོད་བྱ་རྒྱས་རྒྱམས་(ལ་བ)ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤྱོད་བར་མ་དེས་
ཏེ། འཆིང་ལུན་གྱི་འཕགས་པ་རྒྱམས་གྱིས་ནི་འདོད་པའི་དེ་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་བཞི་
དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་གྱི་མཐོང་སྤྱོད་རྗེས་བཟོད་བཞིས་
རིམ་བས་སྤྱོད་ལ། མོ་མོ་སྦྱོ་བས་སྤྱོད་ཆེ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཉེར་བསྒྲགས་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལྷག་སྦྱེས་མཐོང་དང་སྒྲོམ་གཉིས་གྱིས། །
ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། ས་ལྷག་མ་དག་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ནས་
ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱོ་མཆོད་གྱི་བར་གྱི་ས་དག་ནའོ། །སོགས་དང་། བསྒྲན་བཅོས་ལས།
བཅོས་ལུན་འདས་གྱི་ཉོན་ཐོས་གྱིས་ནི་མཐོང་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་ལ། མོ་མོའི་སྦྱོ་བས་
ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་མཐོང་སྤྱོད་སྒྲོམ་སྤྱོད་
མི་འགལ་བར་ཡང་རུང་། འདོད་ཁམས་ནས་སྤྱིད་ཅེ་འི་བར་གྱི་མཐོང་སྤྱོད་བཟོད་པ་གཉིས་
གྱི་གཞོམ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་མིན་བཞི་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་སྤྱོད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་
པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤྱིད་ཅེ་མ་ཡིན་པ་དེར་སྤྱོད་། འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཤེས་པས་དེ་ཐམས་
ཅད་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བཟོད་པས་གཞོམ་མིན་སྒྲོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་བདག་གིར་རྟག་ཆད་དང་། །མེད་དང་དམན་ལ་མཆོག་
ལྟ་དང་། །རྒྱ་མིན་ལམ་མིན་དེར་ལྟ་བ། །དེ་དག་ལྟ་བ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་། འཛིག་

ལྟའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གིས་བདག་གིས་ལྟ་བའི་
 ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་འཛིག་ལྟ་ཞེས་
 བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཛིག་པ་དང་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའང་
 ལྟ་བར་བརྟན་ནས། འཛིག་པས་རྟག་པ་དང་ཆོགས་པས་ཆ་མེད་རིལ་འཛིན་སེལ་བའི་
 ཕྱིར། ལྟ་བ་ལྟ་བོ་ཐམས་ཅད་འཛིག་པ་དང་ཆོགས་པ་ལ་ལྟ་བ་སྟེ་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་
 འཛིག་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་གིས་བདག་གིས་ལྟ་བ་འདི་ཁོ་རང་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ལྟ་བ་ལྟ་དམིགས་པས་མི་འབྱེད་པར་རྣམ་པས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། རྣམ་
 པས་དབྱེ་བ་ནི་ལྟ་བ་རྣམས་ཁོ་རང་ལ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐར་འཛིན་ལྟ་
 བའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་ཆད་གང་རུང་ལྟ་བའི་
 ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (ཤ)སྒྲ་དོན་ནི། རྟག་ཆད་གང་རུང་གི་
 མཐར་འཛིན་པས་མཐར་འཛིན་ཞེས་བཟོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྟག་པ་དང་ཆད་
 བའི་མཐར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། འོག་ལྟའི་དེ་ཡོད་དེ། རྟག་བདེན་སོགས་
 ལ་དམིགས་ནས་ཡོད་པས་དོན་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྟག་བསྟེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ཡོད་ན་མེད་དོ་
 ཞེས་ལྟ་བ་ནི་འོག་པར་ལྟ་བའོ། ཞེས་སོ། སྒྲ་དོན་ནི། འོག་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་ལྟ་
 ག་ཐམས་ཅད་འོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཀྱང་འདིའི་འོག་ལྟ་ལ་ཉེས་པ་གིན་རྩ་ཆེ་བའི་སྐར་
 འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མར་བྱིང་བ་བཞིན། རང་འགྲེལ་
 ལས། འོག་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་འོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པ་ལས། ཞེས་དང་།
 གང་སྟེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ཞེས་
 པ་ནས། གཅིག་ཁོ་རང་བཤད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་འོག་པར་ལྟ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ལས་འབྲས་ཅམ་ལ་སྒྱུར་བ་འབྲུལ་ལོ། ལྟ་བ་མཚོག་འཛིན་གྱི་དེ་ཡོད་དེ། ལྟ་

བ་དམན་པ་སྟགས་ལ་དམིགས་ནས་འདག་གྲོལ་སྟགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ཤེས་རབ་ཉོན་
 མོངས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དམན་པ་ལ་མཆོག་རྟུ་འཛིན་པར་
 ལྟ་བུ་ཞི་ལྟ་བུ་མཆོག་རྟུ་འཛིན་པའོ། །དམན་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་ཅི་ན། ཟག་པ་དང་བཅས་
 བ་ཐམས་ཅད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ནི། ལྟ་བུ་སྟགས་ལ་མཆོག་རྟུ་འཛིན་
 བས་ན་ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་ཞེས་སྟགས་སྒྲ་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟགས་ཁོངས་
 ནས་ལྟ་བུ་དེའི་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ཡང་འདྲན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 ལྟ་བུ་ལ་སྟགས་པ་མཆོག་རྟུ་འཛིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་རིགས་པ་ལ། སྟགས་
 པའི་སྒྲ་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་།
 ལྟ་བུ་ལ་སྟགས་པ་ཉི་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ལ་མཆོག་དང་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ནི་
 ལྟ་བུ་མཆོག་རྟུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྟ་བུ་དམན་པ་
 ལ་མཆོག་རྟུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་རྟུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ལྟ་བུ་
 ཅམ་མཆོག་རྟུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀང་སྟེལ་ལས། ཀང་གི་ཕྱིར་འདི་ནི་ལྟ་
 བ་(ལ)ཅམ་ཞིག་ལ་མཆོག་རྟུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཅི་ཞེན། ཉི་བར་ལེན་པའི་
 སྤང་པོ་ལྟ་ཡའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་ཤིན་རྟུ་མང་མོད་ཡིག་མ་མི་ལངས་
 སོ། །དབང་ལྷག་སྟགས་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་དང་མེ་ལྟ་སྟགས་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་
 མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཅམ་དང་། དེ་ཉིད་ཉེར་
 ལྟའི་གྲངས་ཅན་དང་། རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་སྟགས་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐར་ལམ་
 རྟུ་ལྟ་བུ་སྟགས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་འདག་འགྲོལ་རྟུ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ།
 རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་ལྟ་བུ་དང་ལམ་མིན་པ་ལ་ལམ་རྟུ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱལ་བྱིམས་དང་
 བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་རྟུ་འཛིན་པ་ལྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་སྒྲ་དོན་ནི་

བྱེ་སྒྲུབ་རེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཛོན་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
 ཞུགས་མཛོན་ཏུ་འཛིན་པ་ཞེས་སོགས་སྒྲུ་མི་མཛོན་པར་བྱས་པར་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། འདིར་ཡང་སོགས་སྒྲུ་མི་མཛོན་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་དང་། གང་
 སྒྲེལ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ནི་གཞུགས་གྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ།
 ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ལ་འདག་པ་དང་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་
 ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སོགས་སྒྲུ་མི་མཛོན་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲགས་ཞེས་
 བས་སྒྲོབ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ། མདོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གྲག་གོ་ཞེས་བྱ་བས་སྒྲུ་
 བྱེ་མདོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཅམ་ཞིག་ངེས་པར་བཟུང་བས་སོགས་པའི་
 སྒྲུ་མི་འཐད་པར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱར་མཛོན་ཞེན་པ། ཏྲག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་
 ཡིས། །རབ་རུ་འཇུག་པའི་དེའི་ཕྱིར་དེ། ཞེས་ཕུང་། ཁོ་ན་རེ། དབང་ཕྱུག་སོགས་འགྲོ་
 བའི་རྒྱ་མིན་པ་རྒྱར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཀྱན་འཕྱུང་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ལ་ལོག་
 པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་ཏྲག་པ་དང་བདག་རུ་(ཁོ་)ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་ནས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རབ་རུ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་
 དེ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་གྱི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ལྷ་བགསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ །བཞི་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཕྱིར་དང་། །
 ངེས་རྟོག་ཕྱིར་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིར། །སེམས་དང་འདྲ་ཤེས་དེའི་དབང་གིས། ཞེས་
 ཕུང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་གཉིས་སུ་མ་ཟད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། མི་ཏྲག་པ་ལ་
 ཏྲག་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ །མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་དང་། སྐྱག་བསྐྱལ་བ་ལ་བདེ་བར་
 དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་རུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐར་ལ། ལྷ་བ་

མཚོག་འཛིན་དང་། འཛིན་ལྟ་གསུམ་ལ་བྱིན་ཅི་ལྟག་བཞི་འཛིན་སྟེ། མཐར་ལྟ་ལ་དང་
པོ་རྟག་འཛིན་བཞག །ལྟ་བ་མཚོག་འཛིན་ལ་གཙང་བདེའི་བྱིན་ཅི་ལྟག་གཉིས་བཞག །
འཛིན་ལྟ་ལ་བདག་ལྟ་བྱིན་ཅི་ལྟག་བཞག་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ལྟ་བ་གསུམ་ལས་བྱིན་
ཅི་ལྟག །བཞི་ཚན། ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་གཞན་ལ་བྱིན་ཅི་ལྟག་མི་འཛིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། བྱིན་ཅི་ལྟག་ནི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱིས་འཛིན་པའི་བྱིར། དམིགས་པ་ལ་
གཅིག་ཏུ་བྱིན་ཅི་ལྟག་པའི་བྱིར་དང་། དེས་པར་རྟག་པའི་བྱིར་དང་། གློ་འདོགས་པའི་
བྱིར། ལྷབ་སྟེ། མཐར་ལྟའི་ཆད་ལྟ་དང་ལྟག་ལྟས་གློ་མི་འདོགས་ཅིང་རྒྱལ་བྱིས་ས་དང་
བརྒྱལ་ལྷགས་མཚོག་འཛིན་ནི་དམིགས་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱིན་ཅི་ལྟག་མིན་ལ། ཉོན་
མོངས་གཞན་དག་ནི་དེས་པར་རྟག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། བྱིན་ཅི་ལྟག་
བྱིར་དང་། །དེས་རྟག་བྱིར་དང་གློ་འདོགས་བྱིར། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། མི་རྟག་
པ་ལ་རྟག་གོ་སྐམ་དུ་འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལྟག་པ་དང་། མེམས་བྱིན་ཅི་ལྟག་པ་དང་། ལྟ་བ་
བྱིན་ཅི་ལྟག་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལྟ་བ་ཞེ་ན། མདོ་དང་འགལ་བའི་གློན་མེད་དེ།
མེམས་དང་འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལྟག་གཉིས་ལྟ་བའི་དབང་གིས་བྱིན་ཅི་ལྟག་ཏུ་བཤད་པའི་
བྱིར། ཅུ་བར། མེམས་དང་འདུ་ཤེས་དེའི་དབང་གིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ར་རྒྱལ་གྱི་རབ་དབྱེ་ལ་དབྱེ་བ་ནི། ར་རྒྱལ་པ་དུན་རྣམ་དགུ་གསུམ་མོ། །མཐོང་
དང་སྒྲོམ་པས་ཟད་བྱ་བ། །ཞེས་བྱུང་། ར་རྒྱལ་ལ་པ་དུན་ཡོད་དེ། རིགས་(ལྔ)སྟོགས་
གྱིས་མཉམ་མོ་སྟམ་པའི་ར་རྒྱལ་ཅམ་དང་། རིགས་སྟོགས་གྱིས་བདག་འཕགས་སོ་སྟམ་
པའི་ལྷག་པའི་ར་རྒྱལ་དང་། བྱུང་བར་འཕགས་པས་ཀྱང་བདག་བྱུང་བར་འཕགས་སོ་
སྟམ་པའི་ར་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ར་རྒྱལ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱུང་བོ་ལ་བདག་གམ་བདག་
གིར་སེམས་པའི་ངོ་སྟམ་པའི་ར་རྒྱལ་དང་། བྱུང་བར་མ་ཐོབ་བར་ཐོབ་བོ་སྟམ་པའི་
མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་དང་། བྱུང་འཕགས་ལས་རྩང་དམན་སྟམ་པའི་རྩང་ཟད་སྟམ་པའི་ར་

རྒྱལ་དང་། ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་རྫོམ་པའི་ལོག་པའི་རྒྱལ་བདུན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྒྱལ་བདུན། ཞེས་སོ། །སྤྱོད་ནི། བདག་གཞན་ལ་བྱེ་བྲག་
 མེད་པར་སེམས་ཁེངས་པས་ན་རྒྱལ་ཞེས་བཟོད་དེ་རྒྱལ་གྱིས་སྐད་དོད་གཞུ་སྟོང་
 བོ་ལའང་འདུག་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཁེངས་མཐོ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་
 མེད་པར་སེམས་ཁེངས་པ་ལའང་རྒྱལ་ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་སོ། །རྒྱལ་ལ་དགུ་
 ཡོད་དེ། བཟུན་བཅོས་ལས། རྒྱལ་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ་སྟམ་པའི་
 རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། བདག་དང་འདྲོ་སྟམ་པའི་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། བདག་
 དམན་ནོ་སྟམ་པའི་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། བདག་པས་མཆོག་ཡོད་དོ། བདག་དང་
 མཉམ་པ་ཡོད་དོ། བདག་པས་དམན་པ་ཡོད་དོ། བདག་པས་མཆོག་མེད་དོ། བདག་
 དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ་སྟམ་པའི་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་གསུམ་གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་ལ་སྒྲུབ་པ་གསུམ་དང་།
 གཉིས་པ་གསུམ་བདག་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པ་གསུམ་དང་། བྱི་མ་གསུམ་བདག་
 ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་ལ་འགོག་པའི་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར། རྣམ་དགུ་ཞེས་སོ། །དེ་དགུ་
 གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། རྒྱལ་དང་། ལྷག་པའི་རྒྱལ་དང་། ཅུང་ཟད་སྟམ་པའི་རྒྱལ་
 གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གསུམ་མོ། ཞེས་སོ། །རྒྱལ་བདུན་བོ་དེ་དག་ལ་
 མཐོང་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དེ།
 དེ་དག་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པ་མཐོང་སྤང་། སྒྲོམ་སྤང་ལ་དམིགས་པ་སྒྲོམ་སྤང་ལྟ་
 མིན་ཀུན་ལ་འདི་ལྟར་འདོད་ལ། རྒྱལ་བདུན་གཉིས་ཀའང་ཡིན་བྱས་ཆོག་པར་སྤང་
 བེད། ལྟན་(༡༠ན)སྟེས་དང་ཀུན་བདག་གིས་འབྱེད་པ་གྲུབ་མཐའ་གོང་གི་སྒྲུབ་སྟེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མཐོང་དང་སྒྲོམ་པས་ཟད་བྱ་བ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་འཕགས་པ་ལ་མ་སྤངས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་མི་འབྱུང་བ་ནི། སྒྲིམ་པས་སྤང་
བར་བྱ་བ་ནི། གསོད་སོགས་ཀུན་ནས་དགྱིས་པའོ། །དེ་བཞིན་འཇིག་ཟེད་འཕགས་
པ་ལ། རྣམ་སོགས་ངོ་སྤྲུལ་མི་འབྱུང་། །ལྟ་བུས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །མི་དགའི་
འགྱོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲིམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་ལ་མངོན་
དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། གསོད་པ་དང་སོགས་པས་ལུས་ངག་གི་མི་དགའི་བ་རྣམས་དང་།
དེ་དག་གི་ཀུན་སྤོང་ཀུན་དགྱིས་དག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་ལུན་རིང་དུ་གནས་པས་
ཅི་ཞིག་བྱ། སྤྱར་དུ་ཞིག་ན་སྤྲུལ་པའི་འཇིག་པ་ལ་ཡིད་སྒྲོན་པའི་འཇིག་ཟེད་དང་། སྤྱར་
བཤད་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་བ་དུན་དང་། སོགས་སྤྲུལ་བདག་ལུས་ངན་པོའི་བྱང་མེད་
དུ་སྤྲེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྤྲུལ་པའི་སྤྱེ་བ་ལ་ཡིད་སྒྲོན་པའི་སྤྱེ་ཟེད་དང་། ངོ་སྤྲུལ་པའི་ར་རྒྱལ་
རྣམས་འཕགས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཉོན་མོངས་
ལྟ་བུས་རྒྱས་པར་གྱུར་ལ། འཕགས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ལྟ་བུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
བར། འཕགས་པ་ལ། རྣམ་སོགས་ངོ་སྤྲུལ་མི་འབྱུང་། །ལྟ་བུས་རྒྱས་པར་འགྱུར་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲིམ་པའི་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ར་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་
རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བཤད་ལ་ངོ་སྤྲུལ་པའི་ར་རྒྱལ་ཡང་ཡོད་མོད་གྱི། འཕགས་
པ་ལ། རྣམ་སོགས་ངོ་སྤྲུལ་མི་འབྱུང་། །སོགས་པ་སྤྲེས་པས། འཇིག་པའི་ཟེད་པའི་
བར་དུ་གཟུང་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་མ་སྤངས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ཞེ་ན། ལྟ་བུས་རྒྱས་པར་
འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། ར་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་དང་། ངོ་
སྤྲུལ་པའི་ར་རྒྱལ་རྣམས་འཇིག་ལྟས་དང་། གསོད་སོགས་ཀུན་དགྱིས་ནི་ལོག་ལྟས་དང་།
འཇིག་ཟེད་ནི་ཆད་ལྟས་དང་། སྤྱེ་བའི་ཟེད་པའི་སྤྱོགས་དྲག་ལྟས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ་ལྟ་ངན་
དེ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགའི་འགྱོད་པའང་འཕགས་པ་ལ་མ་སྤངས་ཀྱང་མངོན་

གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་རྟེ། དེ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ་འབགས་པས་ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པའི་
ཐྱིར། ཅུ་བར། (༡༠བ)མི་དགའི་འགྲོད་པའམ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ཐ་རྒྱས་གྱི་ནམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལས་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ།

གཉིས་པ་རབ་དབྱེ་ལ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ། དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ།
རྒྱས་འགྱུར་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ། རོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ། རྒྱས་ལ་
ལྟོས་པའི་ལྷན་ཚུལ་དང་ལྟ། དང་པོ་ནི། ལྷག་བསྐལ་རྒྱ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལྷ་དང་དེ་
བཞིན་ཐེ་ཆོམ་དང་། །གང་དེ་ལྷན་ཅིག་མ་འདྲེས་པའི། །མ་རིག་གང་ཡིན་ཀྱང་ཏུ་འགྲོ། །
ནས། འབྱུང་དེ་འདྲ་ཀྱང་འགྲོ་ཐོབ་མ་གཏོགས། །ཞེས་བྱུང་། འདིའི་ཀྱང་འགྲོ་ལག་སྐུམ་
ཡོད་དེ། རྒྱལ་བ་མཉམ་པའི་ཀྱང་འགྲོ་དང་། རྒྱལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀྱང་འགྲོ་དང་། དེ་
ལས་གཞན་པའི་ཀྱང་འགྲོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཐྱིར། དང་པོ་ནི། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྷག་
བསྐལ་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་ལྟ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀྱང་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ལྷ་བ་གཉིས་རེ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་ཀྱང་དེ་གཉིས་གྱི་མཐོང་སྤང་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་གཉིས་དང་། ཐེ་ཆོམ་
གང་ཡིན་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་མ་རིག་བ་དང་། ཅུ་ཉོན་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་
མ་རིག་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་ན་བརྩ་གཅིག་རེ་ཡོད་པའི་སྐུམ་རྩ་ཅུ་གསུམ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་རང་སའི་སྤང་བྱ་རིགས་ལྷ་ལ་ཀྱང་
འགྲོ་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་རང་རང་གི་ས་པའི་རྒྱལ་བ་སྤང་བྱ་རིགས་ལྷ་ཀྱང་ལ་དམིགས་པའི་
སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་པའི་ཐྱིར། ཅུ་བར། ལྷག་བསྐལ་རྒྱ། ནས། གང་ཡིན་ཀྱང་ཏུ་
འགྲོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྷ་རྩ་ལྷ་བ་བདུན་དང་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་།
མ་རིག་བ་གཉིས་དང་། ཐ་རྒྱས་བརྩ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ནི་རང་གི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་

དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ་ལ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཟག་
 མེད་ལ་མ་དམིགས་པ་དང་རྒྱས་འཁྱུར་གྱི་བྱེ་བྱག་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་
 མེད་ལ་དམིགས་པའི་རྟུ་ཡོད་དང་། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་བྱུང་བར་བཤད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བ། །ཞེས་པ་ནས། ཏུག་ནི་ཟག་མེད་སྤྱོད་
 ཡུལ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་སོ་སོར་བཤད་
 རྟུ་ཡོད་དེ། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་ལམ་མཐོང་བའི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལོག་ལྷ་གཉིས་
 དང་། ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་། བཞི་པོ་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ། འབའ་
 ཞིག་པ་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་ཏུག་པོ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དང་། ལྷག་
 མ་རྒྱམས་ཟག་བཅས་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་རྟུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འགོག་དང་ལམ་
 མཐོང་སྤང་བ། །ལོག་ལྷ་ཐེ་ཚོམ་དེ་དག་དང་། །ལྡན་དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་དང་། །
 ཏུག་ནི་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཏུག་པོ་དེ་
 དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྒྱམས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་
 པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་འགྲེལ་
 ཏུ་འང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྟུ་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་འགོག་དང་ལམ་མཐོང་
 སོགས་ཡིན་པས། (༡༡བ)པལ་ཆེར་རྩོད་རྩུལ་ཡང་ཆེས་འབྲུལ་བར་སྤང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ས་པའི་འགོག་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། འགོག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྷ་སོགས་ཏུག་ནི། རང་གི་ས་པའི་
 འགོག་པ་པོ་ནར་དམིགས་གྱི་ས་གཞན་གྱི་འགོག་པར་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་

ན་སྟོད་པས་ལོག་ལྟ་སོགས་དུག་གིས་འགོག་པ་སས་བསྐྱས་མེད་ཀྱང་འདྲོད་པའི་སྤང་
བྱ་སྤངས་པའི་ས་དེའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་རང་སའི་
འགོག་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་རང་རང་གི་འགོག་པས་ས་རང་རང་
གི་སྤང་བྱ་ཙམ་འགོག་པ་འདི་དག་འདྲོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། རང་གི་ས་པའི་འགོག་པ་
དང་། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་བྱིར་དགག་པར་བྱ་བའི་དབང་གིས་དེ་སྤྱད་དུ་
བརྗོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལམ་ལ་དམིགས་པ་འདྲོད་པ་ན་སྟོད་པས་ལོག་
ལྟ་སོགས་དུག་གི་དམིགས་པ་བསས་གང་ན་ས་དུག་གི་ཆོས་ཤེས་པའི་བྱོགས་དང་མཐུན་
པའི་ཁམས་གསུམ་གཉེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། ས་དུག་གི་ལམ་ནི་པན་རྩལ་གྱི་
རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ལམ་ནི་པན་རྩལ་རྒྱ་ཡིན་པས། སོགས་དང་། གང་སྟེལ་
ལས། ཐམས་ཅད་སྟོས་པས་ནི་ཆོས་ཤེས་པའི་བྱོགས་དང་མཐུན་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་པའི་ཁམས་གྱི་གཉེན་པོ་ཡང་བསྐྱབས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྟོད་པས་བརྒྱད་ཀྱི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་དུག་གི་དམིགས་
པ་ཡང་མི་བྱོགས་མེད་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་ས་དགའི་རྗེས་ཤེས་དང་བྱོགས་མཐུན་པའི་
གོང་གི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། ལམ་ནི་པན་རྩལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ས་
དགའི་ལམ་ནི་དེའི། སྟོད་ལུལ་ཅན་གྱི་ལུལ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཐམས་
ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གྱི་གཉེན་པོའི་ལམ་མོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་བྱེ་སྟེའི་གྲུབ་མཐའ་ཙམ་མོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདྲོད་ཆགས་མིན་ཏེ་སྤང་བྱའི་བྱིར། ཁས། ད་རྒྱལ་མ་ཡིན་མཆོག་
འཛིན་མིན། ཞེས་བྱུང་། འདྲོད་ཆགས་ཀྱིས་འགོག་ལམ་ལ་(༡༩ན)དམིགས་ན་དོན་
གཉེར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ལྟར་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་
བྱིར། ཅུ་བར། འདྲོད་ཆགས་མ་ཡིན་སྤང་བྱའི་བྱིར། ཞེས་སོ། ཞེ་སྤང་གིས་འགོག་

ལམ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཁོང་བློ་སྐྱེན། འགོག་
ལམ་ནི་གནོད་པའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གནོད་མི་བྱེད་ཕྱིར་
ཞེས་དམིན། །ཞེས་སོ། །ད་རྒྱལ་གྱིས་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་
ལམ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་པས་དེར་དམིགས་ནས་ཁེངས་པ་མི་འོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཞི་དང་།
ད་རྒྱལ་མིན། །ཞེས་སོ། །རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྒྱལ་ཁྱགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་འགོག་ལམ་
ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་ལམ་ནི་ཉོན་མོངས་དྲི་མས་དག་ལ། རྒྱལ་བྱིམས་བརྒྱལ་
ཁྱགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་མ་དག་པ་ལ་དག་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅུ་བར། དག་དང་།
མཆོག་འཛིན་མིན། །ཞེས་སོ། །ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་གྱིས་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེས་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞིག །འགོག་ལམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་
གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མཆོག་འཛིན་མིན། །ཞེས་སོ། །

རྒྱས་འགྱུར་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པའི་རབ་དབྱེ།

གསུམ་པ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ། དམིགས་པས་རྒྱས་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་
གྱིས་རྒྱས་འགྱུར་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕྱ་རྒྱས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་མས་ནི། །དམིགས་པའི་སྒོ་
ནས་རང་གི་ས། །ཐམས་ཅད་ཏུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཀྱན་འགྲོ་མ་ཡིན་རང་རིས་སུ། །
ཟག་མེད་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་མིན། །བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་།
ཕྱ་རྒྱས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུ་མས་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐམས་ཅད་
གི་ས་པའི་རྒྱུ་པ་ལྟ་བུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་སའི་དེ་རྒྱུ་མས་ལྟ་བུས་
བདག་གིར་བྱས་གིང་སྤྱོད་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཕྱ་རྒྱས་ཀྱན་ཏུ་
འགྲོ་རྒྱུ་མས་ནི། །དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ས། །ཐམས་ཅད་ཏུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་སོ། །ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱ་རྒྱས་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་སྐོ་
ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི་རིས་གཞན་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་དེ། ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་
རྣམས་ཀྱང་རང་སའི་ལྷག་བསྐལ་(༡༩བ)མཐོང་སྤང་གི་རིས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་སྒོ་མ་སྤང་རྣམས་ཀྱང་རང་སའི་སྒོ་མ་སྤང་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པའི་བར་དུ་འགྱུར་གྱི་
རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་
རང་རིས་སྤ། ཞེས་སོ། །ཕྱ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་
འགྱུར་མིན་པའང་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་
པར་མི་འགྱུར། ས་གོང་མར་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ནི་བདག་ལྷན་བདག་གིར་མ་བྱས་ཤིང་
སྟེད་པའི་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་མེད་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་བདག་ལྷ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། སྟེད་
པ་མེད་ཚུལ་ཡང་། འདོད་ཆགས་མིན་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
བར། ཟག་མེད་ལུལ་ཅན་མིན། བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །གཉེས་
པ་གྲུབ་སྟེ། གོང་ས་ལ་སྟེད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་ཤིང་། གོང་ས་ཡང་འོག་མ་རྣམས་
ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །
དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་མཚུངས་ལྡན་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ཞེས་རྒྱལ་
གསུངས་པ་ལས་སོ། །

གཉེས་པ་ནི། གང་ཞིག་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་པ། །དེ་ནི་དེར་མཚུངས་ལྡན་སྒོ་
ནས། ཞེས་བྱུང་། ཕྱ་རྒྱས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོར་སོགས་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་རྣམས་
ཀྱང་ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱ་རྒྱས་ཡིན་དེ། ཕྱ་རྒྱས་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུག་དང་འབྲེས་པའི་ཆང་

བཞིན། གང་གྲེལ་ལས། ཡང་རི་ལྷ་རྩ་རྒྱས་དག་མཚུངས་པར་ལྟ་བུའམ། དམིགས་
པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྲུང་ཞེན། རི་ལྷ་རྩ་དང་འདྲེས་པའི་ཆང་སྒོན་ཅན་ཡིན་པ་
དང་། ཡོན་ཏན་མཚུངས་པའི་དྲག་གི་རྒྱས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་དེ། ཅས་
པ་ནས། དེ་ཞིག་མཚུངས་པར་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

རྩ་བའི་ལུས་པའི་རབ་དབྱེ།

བཞི་པ་ངོ་བོ་ལ་སྟོན་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་དངོས་དང་། ཅུ་པའི་བྱེ་བྲག་ཁྲི་པ་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ཁར་བྱུང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། (༡༡༧)
འདོད་ན་འཛིག་ཚོགས་ལྟ་བུ་དང་། །མཐར་འཛིན་ལྟ་བུ་ཅིག་མ་རིག་པ། །ལྷག་མ་རྣམས་
འདིར་མི་དགོ་བ། །ཞེས་བྱུང་། གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། སྒྱིར་ཚོས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་སྟུག་བསྟེན་
ཡིན་གྱིང་འདིའི་དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་བརྟུལ་བའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་སྟུག་བསྟེན་
མེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེན་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོང་བ་ཐམས་ཅད་
སྒྲ་རྒྱས་ཡིན་ལ་དྲིང་དེ་འཛིན་གྱིས་བརྟུལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་གྲུབ་
པར་མི་རྣམས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་གྱུར། དེ་ཡང་
དེ་གཉིས་ན་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་ན་འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་དེ་
དང་མཚུངས་ལྟ་བུ་གྱི་མ་རིག་པ་གསུམ་ནི། སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་གྱི་མི་དགོ་བ་མིན་
ཏེ། འཛིག་ལྟ་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྟ་བུ་གྱི་མ་རིག་པ་གཉིས་སྒྲིན་པ་དང་སོགས་པའི་རྒྱུ་པ་
ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པ་གང་ཞིག །མཐར་ལྟ་འང་ཐར་པ་དང་མཐུན་པའི་
ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་འདོད་པས་འདོད་ཆགས་སོགས་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། མཐའ་

གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་མི་འོང་བ་འབྱེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
འདོད་ན་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་དང་། ཁྱོད་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མི་དགའི་རྩ་བ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་
སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་ལས་གཞན་
པའི་མྱོངས་པ་དང་གསུམ་ནི། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱུས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གསུམ་རང་གི་ངོ་བོ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཞིང་དེ་གསུམ་གྱིས་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་སྤྱུས་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པས་མི་དགེ་བའི་རྩ་
བ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དུ་དག་ཡིན། དུ་ནི་
མིན་ཞེན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་གསུམ། །དེ་ནི་སྤོང་དང་མ་རིག་སྒྲོ། རྣམ་
གཉིས་མཐོར་(༡༥བ)འཕྲུག་ཕྱིར་དེ་ལས། གཞན་མིན་བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། །དེ་དག་
སྤོང་ལྟ་བུ་རྒྱལ་མྱོངས། །བསམ་གཏན་པ་གསུམ་མ་རིག་ལས། ཞེས་བྱུང་། ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་རྩ་བ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། ལུང་མ་བསྟན་
པའི་རྩ་བ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སྤོང་བ་དང་། དེའི་མ་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་
ཤེས་རབ་གསུམ་ཡིན་ལ། ཐེ་ཆོས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཕྲུག་པས་གཡོ་བ་དང་རྒྱལ་མཐོ་
པའི་འཕྲུག་པས་དེ་གཉིས་རྩ་བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། སྤོང་བ་དང་མ་རིག་པ་དང་ཤེས་རབ་ཐན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་
སྤྲིན་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། རྣམ་གཉིས་མཐོར་འཕྲུག་ཕྱིར་དེ་ལས། །
གཞན་མིན་ཞེས་སོ། །

ཉི་འོག་པ་དག་ན་རེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་བཞི་ཡོད་ཅིང་ལྟག་མ་མིན་ཏེ། ལུང་

མ་བསྟན་པ་དེ་དག་གྲང་ཡིན་པའི་སྟེང་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་ང་རྒྱལ་དང་། མྱོངས་པ་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟེང་པ་དང་ལྷ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་གསལ་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་
བ་གསུམ་དག་གྲང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་དེར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བཞི་ཞེས་
ཉི་འོག་པ། །དེ་དག་སྟེང་ལྷ་ང་རྒྱལ་མྱོངས། །བསམ་གཏན་བ་གསུམ་མ་རིག་ལས། །ཞེས་
སྟེ། །

གསུམ་པ་དྲི་བ་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་བྱུང་དུ་བཤད་པ་ནི། མགོ་གཅིག་དང་ནི་རྣམ་སྟེ་
དང་། །དྲི་དང་བཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ། །འཆི་དང་སྟེང་དང་བྱུང་པར་འཕགས། །བདག་
གཞན་ལ་སོགས་ལྷ་བྱ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། །འོན་མཛོ་ལས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དངོས་
པོ་བཅུ་བཞི་གསུངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་
བཞག་པར་བྱ་བའི་དྲི་བ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་བ་བཞི་ཡོད་དེ། མགོ་
གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དང་། རྣམ་པར་སྟེ་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་དང་། དྲིས་
ནས་ལུང་བསྟན་པའི་དང་། བཞག་པར་བྱ་བའི་དྲི་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་
དེ། ཅི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་ལམ་ཞེས་འདྲི་ན་འཆི་བར་འགྱུར་ཞེས་མཆོག་ཏུ་ལུང་
བསྟན་པར་བྱ་བ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཅིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟེང་མ་ཞེས་
འདྲི་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྟེ་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ནི་སྟེ་བ་མི་ལེན་ཞེས་རྣམ་པར་སྟེ་
ནས་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་(༡༥ན)པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཅི་མི་འདི་དམན་
ནམ་བྱུང་པར་འཕགས་ཞེས་འདྲི་ན། གང་ལ་ལྷོས་ཏེ་འདྲི་ཞེས་དྲིས་ནས། ལྷ་ལས་ཡིན་
ཟེར་ན་དམན་པ་དང་ངན་སོང་ལས་ཡིན་ཟེར་ན་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཞེས་ལུང་བསྟན་
པར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཡོད་དེ། ཅི་ཡུང་པོ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལས་གཞན་
ནམ་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལན་ལུང་མི་སྟོན་
པར་གཞག་པར་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུས་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡན་ཚུལ་ཞར་བུང་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

ལྡན་པ་དུས་ལ་ལྟོས་པའི་ལྡན་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། ཞར་ལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དབྱང་བ་དང་། སྤངས་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བ་ཞེས་པ་གཉིས་ལས། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་གསུམ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུལ་སྤྱུག་མི་སྤྱུག་མཐོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་སོ་སོར་སྤྱི་བ་ཡིན་གྱི་ལུལ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱི་བ་མིན་ཞིང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འང་སྤྱི་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྡན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་བཅས་གྱི་ལུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉོན་མོངས་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་དང་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་ནི་ལྟ་བུ་ཞེན། འདས་དང་ཉེར་གནས་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་དག་གིས་ནི། གང་ལ་དེ་སྤྱེས་མ་སྤངས་པའི། དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཡིད་ཀྱི་དེ་དག་མ་འོངས་པའི། ཀུན་དང་གཞན་གྱིས་རང་དུས་པ། མི་སྤྱེར་མས་གྱིས་ཐམས་ཅད་དང་། ལྟག་མ་ཀུན་གྱིས་ཀུན་དང་ལྟན། ཞེས་བུང་། འདས་པ་དང་དྭ་ར་བ་ཉེ་བར་གནས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་དག་གིས་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཁྱོད་དང་ཁྱོད་གྱིས་ལུལ་རྣམས་དང་ལྡན་ཏེ། ལུལ་གང་ལ་རང་ཉིད་སྤྱེས་ནས་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་ལུལ་དངོས་པོ་དེ་དང་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། འདས་དང་ཉེར་གནས་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་དག་གིས་ནི། གང་ལ་དེ་སྤྱེས་མ་སྤངས་པའི། དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཤམ་

ལམ་རྟུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་(༡༤བ)གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་མཛོངས་
 བའི་ལུ་ལྟུ་གསུམ་པོ་ཀྱན་དང་ལྟན་པར་བྱེད་དེ། ལུ་ལྟུ་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲིམ་ལ་མ་སྒྲངས་
 ཤིང་། ཡིད་དག་གི་ལུ་ལྟུ་གསུམ་པོ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཕྱ་བར། ཡིད་ཀྱི་དེ་དག་མ་
 རོངས་བའི། ཀྱན་དང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ལ་མ་སྒྲངས་པ་དེ་དག་
 ཞེས་སྒྱུར་དེ། ཞེས་སོ། །ཡིད་ལས་གཞན་དབང་གིས་ལྟུ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་འདོད་
 ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་གཉིས་སྟེ་འགྱུར་རྒྱུས་ཀྱིས་རང་དང་རྟུ་མཉམ་པའི་ལུ་ལྟུ་གསུམ་
 ལྟན་པར་བྱེད་དེ། མ་རོངས་པ་དག་གིས་མཛོངས་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་བཞིན་རྟུ་འདས་ད་
 ལྟུ་ལའང་སོ་སོར་ལྟན་པར་བྱེད་བའི་ཕྱིར། ཕྱ་བར། གཞན་གྱིས་རང་རྟུ་པ། ཞེས་སོ། །
 མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་པར་གཤམ་པའི་ཆོག་སྟེ་པོ་དག་གིས་རྒྱང་ལུ་ལྟུ་
 གསུམ་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་དེ། མ་སྒྲངས་པར་རྟུ་སོགས་གང་ཞིག་ མི་
 སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ནི་ལྟུ་པ་བཞིན་རྟུ་ལུ་ལ་མཛོན་པར་བྱོགས་ལ་ཁོ་
 བར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཕྱ་བར། མི་སྟེ་རྒྱུས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དང་། ཞེས་སོ། །དེ་དག་
 གི་ལྟག་མ་ལྟུ་བ་དང་ཐེ་ཆོས་དང་མ་རིག་པ་ཀྱན་གྱིས་རང་ལུ་ལྟུ་གསུམ་པའི་དངོས་
 པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་དེ། དེ་དག་སྒྲིམ་ལ་མ་སྒྲངས་ཤིང་ཉོན་མོངས་སྟེ་པ་ཡིན་བའི་ཕྱིར།
 ཕྱ་བར། ལྟག་མ་ཀྱན་གྱིས་ཀྱན་དང་ལྟན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རི་སྤིང་རྟུ་
 མ་སྒྲངས་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་རྟུ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལོ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལུ་ལྟུ་གསུམ་རྫས་སྒྱུ་བྱུ་བ་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་བ་དང་། དེའི་ལན་
 གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རྟུ་གསུམ་རྫས་སྒྱུ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་རྟུ་རྟག་རྟུ་
 ཡོད་པས་འདུ་བྱེད་རྟག་པའི་རྫས་སྒྱུ་འགྱུར། མེད་ན་དེ་དང་ལྟན་པའམ་དེས་ལྟན་པ་འགལ་
 ལོ། ཞེན། དེའི་ལན་བྱེ་སྒྲིམ་འཆད་པར། རྟུ་རྒྱུས་ཀྱན་རྟུ་ཡོད་གསུངས་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་ནས། གསུམ་པ་བཟང་སྟེ་བྱུ་བ་ཡི། རྟུ་རྒྱུས་རྒྱུ་བཞག ཞེས་བྱུང་། རྟུ་རྒྱུས་

ཀུན་རྒྱ་ཐུག་ཐུག་ཡོད་ཀྱང་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་
ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དུས་རྒྱུས་ཀུན་རྒྱ་ཡོད། ཅེས་སོ། །འདས་མ་འོངས་རྣམས་ཐུ་
ཡོད་དེ། ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དགོ་སྒྲོང་དག །(༡༥ན)གལ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་
ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན། ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་
མ་གྱུར་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལུང་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་
ལ་བརྟེན་ནས་སྟོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་
ནས་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་བར་ཡིན་ཏེ། འདས་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ཐུ་མེད་ན་དེ་
གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། གང་སྟེ་ལ་ལས། འདས་མ་འོངས་གྱི་གཟུགས་གཉིས་དངོས་སུ་དང་རྣམས་ཐུ་
བྱགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཉིས་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་
ཞིག་ལུང་ལས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཡོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་རིགས་པས་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་རྣམས་ཐུ་གྲུབ་སྟེ། འདས་མ་འོངས་
ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བའི་ལུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལུལ་ཡོད་ཕྱིར།
ཞེས་སོ། །འདས་པའི་ལས་རྣམས་ཐུ་ཡོད་དེ། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་ལས་དགོ་མི་དགོས་འབྲས་ལུ་
སྟེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འབྲས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
སྒྲུབ་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཡིན། གང་ད་ལྟར་བ་དང་འབྲས་ལུ་མ་སྟེས་
པའི་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་རྣམས་གྲུབ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་འབྲས་ལུ་བསྟེད་ཟིན་འདས་
པ་གང་ཡིན་རྣམས་ཐུ་མེད་པར་སྟེ་ནས་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་སྟེ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན། མདོ་
སྟེ་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་གྲུབ། འདས་མ་འོངས་དང་དངོས་མེད་དང་མེད་དགག་

རྒྱ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། ཅུ་བར། དེ་ཡོད་སྐྱ་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད། ཡོད་
 པར་སྐྱ་པར་འདོད། ཁྱེད་ལོ། འོ་ན་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱའི་ཕྱིར་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་དུས་གསུམ་ཀ་རྒྱུ་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་ནམ་ཞེན། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱ་བདུན་གྱི་རྣམ་
 པར་ཕྱེ་ཏེ་སྐྱ་པའི་ཕྱིར་པ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བ་ལྟེན། གཞི་ཀྱན་པ་དང་འོད་ལྱང་
 ཏེ། ལྷ་སྐྱར་ཕྱེ་དང་ཆོས་སྐྱར་ཏེ། མང་ཐོས་གོས་དམར་སྒྲོ་བ་མ་ནི། རྣམ་པར་ཕྱེ་ཏེ་
 སྐྱ་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམས་གྲུབ་ཏུ།
 གང་(༡༥བ)སྒྲེལ་ལས། ཕྱི་པ་གཞན་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་སྐྱ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་
 པར་ཕྱེ་ཏེ་སྐྱ་བའོ། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་གྲུབ་ཏུ། གང་སྒྲེལ་ལས། མདོ་ཕྱི་པ་རྣམས་
 བྱིད་ལྟར་བྱང་བ་ཅམ་སྐྱ་བའོ། ཞེས་སོ། ཡོད་སྐྱ་དེ་ལ་དུས་སྐྱ་ལྷགས་བཞི་ཡོད་དེ།
 དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྐྱ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྐྱ་བ་དང་།
 གནས་སྐྱབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྐྱ་བ་དང་། གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྐྱ་བ་
 བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་དག་རྣམ་བཞི། ཞེས་སོ། དང་པོ་བཙུན་པ་ཆོས་
 སྒྲོ་བས་གྱི་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། དེས་སྐྱ་གྱུ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་། ད་ལྟར་བ་
 བས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་རྒྱས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་
 བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གསེར་སྒོད་བཅོམ་ནས་རྒྱན་བྱས་ཆོ་ཁདྲོ་ག་མི་འགྱུར་
 ཡང་དབྱིབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འོ་མ་ཞོར་གྱུར་ཆོ་རྒྱས་འགྱུར་ཡང་ཁདྲོ་ག་
 གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དངོས་དང་། གཞན་འགྱུར་།
 ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་པའི་བཙུན་པ་ཆོས་སྒྲོ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷགས་ལ་དེ་དེ་
 ལྟར་འཇུག་པའི་ཆོ་སྐྱ་གྱུ་དེ་དུས་གསུམ་ཆར་ལྟར་ཡང་མཚན་ཉིད་གང་གསལ་ཆེ་བའི་སྒོ་
 བས་འོག་པས་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་དེ་

སྤང་མེད་གཅིག་ལ་ཆགས་ཆེ་སྤང་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་བྱལ་མིན་གྱང་སྤང་མེད་དེ་ལ་
 ཆགས་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། ཅུ་བར། མཚན་ཉིད། གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱ། ཞེས་དང་།
 རང་འགྲེལ་ལས། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་བ་ནི་བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲིགས་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་སོ། བཙུན་པ་དབྱིག་ཤེས་ནི་གསུམ་པར་འདོད་དེ། དེས་དེ་ལྟར་འཇུག་ཆེ་བྱ་
 བ་མ་སྒྲིམ་པ་མ་འོངས་པ་དང་། བྱ་བ་སྒྲིམ་གིང་མ་འགག་པ་ད་ལྟར་བ་དང་། བྱ་བ་ཞིག་
 པ་ལ་འདས་པར་འཛོག་པས། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྩིས་
 གྱི་རིལ་སྤྱ་གཅིག་གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་ཤོ་མིག་གི་གོ་སར་བཞག་
 བ་ན་གཅིག་པ་དང་བརྒྱ་པ་སོགས་སྤྱུ་ལས་ལེན་པ་བཞིན་ཞེས་འདོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར།
 གནས་སྐབས་གཞན་འགྱུར། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་
 འགྱུར་བ་ནི་བཙུན་པ་(༡༦ན)དབྱིག་པཤེས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། བཙུན་པ་སངས་རྒྱལ་ལྟའི་
 ལུགས་ནི་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་འཇུག་ཆེ་སྤྱི་བར་གསུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རིམ་པས་
 འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བ་ཞེས་འཛོག་པས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་
 བྱིར། དཔེར་ན་སྤང་མེད་གཅིག་རང་གི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤོ་མོ་དང་རང་གི་སྤོ་མོ་ལ་ལྟོས་
 བས་མར་འཛོག་པ་བཞིན་ཞེས་འདོད་དེ། ཅུ་བར། གཞན་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱ། ཞེས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བཙུན་པ་སངས་རྒྱལ་ལྟའི་
 ཏེ། ཞེས་སོ། གྲང་པོ་མི་འཐད་དེ། གྲངས་ཅན་གྱི་འགྱུར་བ་དེ་འདོད་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་འཆོལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཏུས་རེ་
 རེ་འང་ཏུས་གསུམ་ཀའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་ལྟར་ན་ཏུས་རེ་རེ་ཡང་ཏུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པའི་
 ལུགས་རྩུང་ཟད་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ན་མ་འོངས་པ་དང་། བྱེད་པའི་ཆེན་ད་ལྟར་
 བ་དང་། བྱས་ནས་འགགས་པ་འདས་པ་དང་གསུམ་པོ་དེ་ཡིས་ཏུས་གསུམ་པོ་རྣམས་རྣམ་

པར་བཞག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱ་བར། གསུམ་པ་བཟང་ཉི་ཕྱ་བ་ཡིས། །རྟམ་རྟམ་རྟམ་
བཞག་ ཅིས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་ནི། གཤམ་སྟེན། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་གཞན་མ་ཡིན། །རྟམ་
སྟམ་རྟམ་དེ་བཞིན་དུ། །ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྟེས་ཞིག་ ཅིས་བྱུང་། དེ་གཞན་གསུམ་
ལས་བྱུང་བཟང་ཡང་དེ་ལ་འད་སྟོན་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་བའི་མིག་དབང་དེ་མཚུངས་ཆོས་
ཅན། ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་སུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་
འགྲེལ་ལས་སོ། །དེས་ད་ལྟ་གཞུགས་ལ་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་འབྲས་སུ་འབྱིན་འཛིན་གྱི་བྱ་
བ་བྱེད་པས་ད་ལྟར་བར་འཛིན་གོ་ཞེན། འོན་འདས་པའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་དང་
རྟམ་སྟམ་གྱི་རྒྱ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་བར་ཐལ། ད་ལྟ་འབྲས་སུ་འབྱིན་པའི་བྱ་བ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ཉེ། འབྲས་སུ་འབྱིན་འཛིན་བསུས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། འོན་དེ་
དག་གི་བྱེད་ཀ་ད་ལྟར་བར་ཐལ་ལོ། །མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འཆོལ་བར་ཐལ་
ལོ། །རང་འགྲེལ་ལས། ད་ལྟར་བྱུང་བའི། རས། མཚན་ཉིད་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་སོ། །རྟམ་གསུམ་གཞོས་ཅན། ད་ལྟར་བྱ་བ་རེས་འགྲེལ་ལ་རེས་འགྲེལ་འཛིན་མིན་
ཞེས་གསུངས་སྟེན། དེ་མེད་པར་ཐལ། རྟག་རྟུ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར།
(༡༥བ)ཕྱ་བར། གསུམ་སྟེན། ཅིས་བྱུང་། བྱ་བ་འདས་པ་དང་མ་འདས་པ་དང་ད་
ལྟར་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་ཡང་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད་
དམ་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་
བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་རྟག་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱ་
བར། དེ་ཡང་རི་ལྟར། ཞེས་སོ། །གང་གི་ཆོ་བ་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་མ་འདས་པའི་དངོས་
པོར་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཆོས་
ལས་བྱ་བ་གཞན་ཡིན་ན་སྟོན་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཡང་སྟོན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱ་

པ་དེ་ནི་ཚེས་དེ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བ་དང་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་
མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲིན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་འོ་ན་ཚེས་དེ་ཉིད་དུས་
སྒྲིལ་རུང་སྟེ། ཚེས་ཁོ་ན་བྱ་བ་ཡིན་ན། ཚེས་དེའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡོད་བཞིན་དུ་སྟེ།
རེས་འགའ་འདས་པ་དང་རེས་མ་འོངས་ཞེས་དུས་རྒྱུ་མ་པར་བཞག་པ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།
ཅུ་བར། དུས་སྒྲིལ་རུང་། ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚེས་དེའི་བྱ་བ་མ་སྒྲིལ་པ་མ་འོངས་པ་དང་། གང་གི་བྱ་བ་སྒྲིལ་ལ་
མ་ཞིག་པ་ད་ལྟར་བ་དང་། གང་གི་བྱ་བ་ཞིག་པ་དེ་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མི་འགྱུར་པའི་
རྒྱ་མཚན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་མ་སྒྲིལ་པ་དང་འདས་པ་ཞིག་པ་
ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ད་ལྟ་བར་དེ་བཞིན་དུ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
བར། དེ་བཞིན་དུ། ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྒྲིལ་ཞིག་ །ཞེས་སོ། །འདིའི་གཞུང་དམིགས་
འབྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་ཡལ་ཆེར་གྱིས་མ་ཐོན་པས་ཉུང་དུས་བཀྲལ་ཡོ། །པར་
འདིར་དམིགས་ཚུལ་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཤེས་དགོས་ཏེ། བོད་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་
ངོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་སྒྲིལ་ཡོད་གསུངས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲུར་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལུགས་
མ་ཡིན་པར་རང་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ། དེ་སྒྲིལ་དེའི་ལན་འཆད་པར། །ཚེས་ཉིད་དག་ནི་
ཟབ་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་དེ་སྒྲིལ་ན་རེ། མདོ་སྟེ་པའི་རྩོད་པ་དེ་རྒྱམས་ཁོ་པོ་ཅག་
ལ་མི་འཇུག་སྟེ། མ་འོངས་པ་མ་སྒྲིལ་པ་དང་འདས་པ་ཞིག་པ་སོགས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚེས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་དང་སྒྲ་བའི་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡིན་པས་
རྟོག་གའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་(༡༥)སྐུ་མ་ལས། ཚེས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
ཚེས་རྒྱུ་མས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །

སྤངས་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྤངས་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ། ཁྱད་པར་དངོས་དང་། ཆོས་བརྒྱ་དྲུག་ལས་གང་ཞིག་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་དབུ་དཔ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་། ཀྱུན་འགྲོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟན། །དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས། ཞེས་བྱུང་། སྤང་བྱ་དེ་དང་བྲལ་ན་སྤངས་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། སྤངས་ན་བྲལ་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་བསྐྱལ་ཤེས་པ་གཉིས་སྟེས་ལ་ཀྱུན་འབྱུང་ཤེས་པ་གང་ཡང་མ་སྟེས་པའི་ཆེ་ལྷག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་ཀྱུན་སྤངས་ཀྱང་ཀྱུན་འགྲོ་ལྷག་མ་ཀྱུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ལྷག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་དེ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལྷག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་། ཀྱུན་འགྲོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟན། ཞེས་དང་། དང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཞིག་གང་དང་བྲལ་ན་དེས་དངོས་པོ་དེ་སྤངས་པ་ནི་མ་མིན་ནོ། །སྤངས་ལ་དེ་དང་མ་བྲལ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་སོ། །དེས་མཐོང་སྤང་ཀྱུན་རིགས་འདྲ། སྒྲོམ་པའི་སྤང་བྱ་རིས་དགུ་ལས་དང་པོའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཅི་རིགས་སྤངས་ཀྱང་དེ་དང་དམིགས་པའི་སྒྲོན་སྒྲུབ་པ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཅན་སྒྲོམ་སྤངས་ཀྱི་དྲི་མ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆུང་ཆུང་ཆུང་ཆུང་སྟགས་དེ་དག་མ་སྤངས་པར་དུ་དེ་དག་གི་དམིགས་པའི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྟགས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས། ཞེས་སོ། །

ཆོས་འཁུངས་ཀྱི་ལས་གང་ཞིག་གང་གི་སྐུ་ཡིན་དུང་པ།

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་བསྐུལ་རྒྱ་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས། །སྤང་བ་འདོད་ཁམས་ལས་
 གྲེས་པ། །རང་གིས་གསུམ་དང་གཞུགས་གཏོགས་གཅིག་ །ཅེས་པ་ནས། ཟག་པ་མེད་
 པའི་སྤྱད་སྐུ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་། སྤྱིར་ཆོས་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་སོ་སོ་
 ན་ལྷག་བསྐུལ་མཐོང་སྤང་སོགས་སྤང་བ་རིམ་ལྡན་སྤྱོད་པའོ་ལྟ་དང་། ཟག་མེད་རྣམས་སྤྱོད་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་དག་གི་སྐུ་ཅན་ཡང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་
 པའི་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་སྒྲོམ་སྤང་དང་སྤང་བ་རིམ་ལྡན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་
 བཅོལ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སེམས་གཅིག་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལས་ལྷག་བསྐུལ་
 མཐོང་སྤང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་གོམས་པ་སྤྱོད་སྤྱོམ་པ་ཡིས་སྤང་(༡༥)པར་
 བྱ་བ་འདོད་ཁམས་ལ་གྲེས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་ལྡེ་སྤྱད་སྐུ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་རང་གི་སྐུ་
 བསྐུས་གྱི་ལྷག་བསྐུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་སྤྱོད་
 གསུམ་དང་། གཞུགས་སྤྱོད་གཏོགས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཁོན་གཅིག་དང་དྲི་མེད་ཆོས་ཤེས་
 རྒྱུགས་གྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་གྱི་སྤྱད་སྐུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་པར། ལྷག་བསྐུལ་རྒྱ་མཐོང་
 གོམས་པ་ཡིས། །སྤང་བ། །ཞེས་སོ། །རང་གི་གསུམ་གྱི་སྤྱད་སྐུ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་
 ལྷག་བསྐུལ་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་དང་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་བཅུ་
 རོ་གཅིག་བྱས་ཏེ་ལྷག་བསྐུལ་མཐོང་སྤང་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲོ་དང་ཀུན་
 འགྲོ་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་བདུན་གཅིག་བྱས་ཏེ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་
 དང་འདོད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལྟ་མིན་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་
 རེས་འབྱུང་དང་སྒྲོམ་སྤང་དགེ་བ་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱི་སེམས་དང་བཅས་པས་དམིགས་

པའི་ཕྱིར། ཕྱིར། འདོད་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པ། རང་གི་གསུམ་དང་། ཞེས་དང་། རང་
 འགྲེལ་ལས། རང་གི་ཁམས་པ་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་གཏོགས་སྒྲིམ་སྒྲུང་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་དགོང་མཛོད་ལོད་དེ། འདོད་
 པའི་ཐུག་པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མི་དགོང་མཛོད་འདོད་པའི་སྒྲིམ་སྒྲུང་གི་ཐོས་བསམ་
 གྱི་དགོང་མཛོད་ལོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྒྲུལ་མ་ལས། སྒྲིམ་བསྒྲུང་བར་བྱ་བ་དགོང་མཛོད་
 འདོད་པའི་ཁམས་སྒྲིམ་བ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་ཆོས་ལ་
 དམིགས་པའི་གནས་སྒྲུབ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་སྒྲིམ་སྒྲུང་ལ་ཉོན་
 མོངས་ཅན་དང་དགོང་མཛོད་ལོད་དེ། དེ་གཉིས་སྒྲིམ་སྒྲུང་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གང་
 གྲེལ་ལས། སྒྲིམ་པའི་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ལང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
 པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་དགོང་མཛོད་སྒྲིམ་སྒྲུང་དངོས་
 སྒྲུབ་ཤོད། མི་དགོང་མཛོད་ལ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་ལས་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤད་ན་ཆོག་
 ཟེན་མེད་པས་མི་དགོང་མཛོད་ལ་ཁོ་ན་བྱས་པ་འབྲུལ་ལོ། གཞུགས་གཏོགས་འདོད་པའི་སྒྲུག་
 ཀྱན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་སྒྲུང་ཐོས་སྒྲིམ་གྱི་དགོང་མཛོད་ལོད་ལོད་ཏེ། རྒྱལ་སྒྲུལ་མ་ལས།
 གཞུགས་(༡༥)ཀྱི་ཁམས་སྒྲིམ་བ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ལྟ་བུའི་གནས་སྒྲུབ་ན་
 གཞུགས་ན་སྟོང་པ་སྒྲིམ་བསྒྲུང་བར་བྱ་བ་གཅིག་ལོན། ཞེས་དང་། གང་གྲེལ་ལས།
 སྒྲིམ་བསྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་དང་། མི་སྒྲུག་པ་མེད་པས་བསྒྲུས་
 པའམ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྒྲུས་པ་མི་སྒྲུག་པ་ལ་སྒྲུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
 ཅམ། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སྒྲིམ་བ་གང་གིས་འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་སྒྲིམ་སྒྲུང་རྣམས་
 གྱི་སྒྲིམ་སྒྲུང་ལ་ལྟ་བུའམ། འདོད་པའི་ཁམས་སྒྲིམ་བ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
 ཞིག་གང་གི་ཆོས་ཐོང་པའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་གྱིས་ཁམས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། གཞུགས་ན་སྟོང་པའི་སྒྲིམ་བསྒྲུང་

སྤང་བར་བྱ་བ་དག་བ་གཅིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ཡང་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་གཟུགས་ཅན་དང་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་སྤང་བའི་དང་ཐོབ་པ་ཡང་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་དྲི་མེད་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་བྱོགས་དང་མཐུན་པ་སྟེ་སེམས་ལཱའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
འདིས་ནི་འདོད་པར་ཆགས་བྱལ་བྱས་ཀྱང་གོང་གི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་མས་དམིགས་ཀྱང་ཐུགས་ཀྱིས་དེ་ལ་མ་དམིགས་པ་ཤེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་ལས་སྒྲེས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་སའི་སྤྱུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་གི་སེམས་གཉིས་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་སེམས་གཅིག་སྟེ་སེམས་གསུམ་དང་། འོག་མའི་མཐོང་སྤང་གི་སྒྲལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་དང་མཆུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་སེམས་དག་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་འདུན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་འོག་མའི་སེམས་གསུམ་དང་གོང་མ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་དང་དྲི་མེད་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། གཟུགས་ཁམས་ལས་སྒྲེས་རང་གི་དང་། ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། རང་གི་ཁམས་པ་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་(༡༥བ)ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷབ་སྟེ། རང་སའི་སྒྲོམ་སྤང་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་མཆུངས་ལྡན་དང་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པའི་བྱིར། གང་སྟེལ་ལས། རང་གི་ཁམས་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་སྒྲོམ་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ཐོས་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། འོག་

གསུམ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཁམས་འོག་མ་གསུམ་སྟེ། དེ་དག་ཉིད་དང་།
 ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་
 བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤེལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་
 པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཐོས་པ་དང་བསམ་བ་
 ལས་བྱུང་བ་དག་པའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་
 ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཟུར་གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། གོང་གཅིག་དྲི་མེད་ཀྱི་འང་། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། རྣམ་
 མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆོད་ཀྱི་ཉེར་བཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་རགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
 པ་ཅན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཟུགས་མེད་ན་སྟོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་
 དང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་དང་རིགས་གསུམ་ནི་རྣམ་ཤེས་བརྩའི་སྟོད་ལུལ་
 ཏེ། འདོད་པ་སོགས་ཁམས་གསུམ་ཏུ་གཏོགས་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་
 གཉིས་དང་སྒོམ་སྤང་ལྟར་གསུམ་རེ་སྟེ་དགུ་དང་ཟག་མེད་རྗེས་ཤེས་ཐོགས་ཀྱི་སེམས་
 དང་བརྩའི་སྟོད་ལུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། གཟུགས་མེད་ལས་སྟེས་ཁམས་གསུམ་
 གཏོགས། གསུམ་དང་ཟག་མེད་སྟོད་ལུལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁམས་
 གསུམ་གྱི་འགོག་པ་དང་། ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཉིས་ནི་འདོད་པར་རྣམ་ཤེས་
 ཏུག་དང་གཟུགས་ཁམས་སྤང་བྱ་དང་གཟུགས་མེད་ཏུ་བརྩུ་གཅིག་གིས་སྟོད་ལུལ་ཡིན་
 ཏེ། འདོད་པར་སྤར་བཤད་པའི་སེམས་ལྟའི་སྟོང་ཏུ་འགོག་ལམ་རང་གི་(༡༥ན)སེམས་
 སྤྲུགས་པ་བསྐྱན་པས་རྣམ་ཤེས་ཏུག་དང་། གཟུགས་ཁམས་སྤང་བཤད་པའི་སེམས་
 བརྩད་ཀྱི་སྟོང་ཏུ་འགོག་ལམ་རང་གི་སེམས་སྤྲུགས་པས་མཐོང་སྤང་དང་དགུ་དམིགས་
 པའི་གཟུགས་མེད་ཏུ་སྤར་བྱི་བརྩའི་སྟོང་ཏུ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་རང་གི་སེམས་སྤྲུགས་
 པ་བསྐྱན་ཏེ་བརྩུ་གཅིག་གི་སྟོད་ལུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་

སྤང་བྱ་ཀུན། །རང་གི་གྲགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ཟག་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་བརྩའི་
 སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་རིགས་ལྟའི་ཐ་མ་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་
 སྤང་གཉིས་དང་སྒྲོམ་སྤང་སྟེ་གསུམ་གསུམ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་དང་བརྩས་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཟག་མེད་ཁམས་གསུམ་མཐོང་གསུམ་དང་། ཟག་པ་
 མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། ཆོས་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་
 སེམས་བརྩའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་པའི་ཐ་མ་གསུམ་སྟེ། འགོག་པ་དང་
 ལམ་མཐོང་པ་དང་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བདེ་བའི་དབང་པོ་བདུན་དང་དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་བརྩ་
 གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་རྣམ་ཤེས་བརྩ་གཉིས་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་སོགས་ཤེས་
 དགོས་ཀྱང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །

སེམས་སྤྱ་རྒྱས་དང་བཅས་ཚུལ།

གསུམ་པ་སེམས་སྤྱ་རྒྱས་དང་བཅས་ཚུལ་ནི། ཉོན་མོངས་སྤྱ་རྒྱས་བཅས་རྣམས་
 གཉིས། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས། །ཞེས་བྱང་། །ཁོ་ན་རེ། སྤྱ་རྒྱས་དང་
 བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྤྱ་རྒྱས་དེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་པས་བྱུང་བམ་ཞེན། སེམས་
 ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སྤྱ་རྒྱས་དེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཀྱང་སྤྱ་རྒྱས་
 དང་བཅས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། མ་སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ།
 སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་
 ལས། འདི་ལ་ངས་པ་མེད་དེ། མ་སྤངས་པ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི། །ཞེས་དང་། དེའི་
 ཤེས་བྱེད་དུ། བསྟན་བཅོས་ལས། གང་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེན། ཅས། ཡང་སྤྱ་རྒྱས་དང་

བཅས་པའི་སེམས་(༡༥)གང་ཞིག་ རྟེན་ལ་དམིགས་པ་ཞིན་དུ་མ་རྒྱས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་གང་
 དག་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། སྤངས་
 པ་ནི་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་སེམས་བྱེད་དུ། བརྟན་བཅོས་ལས། གང་
 རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཞེན། སེམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཅིང་སྤངས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་གང་
 ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཕྱ་རྒྱས་ལ་གཉིས་ཡོད་
 དེ། མཚུངས་ལྡན་སྟོན་ས་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་ཀྱང་དམིགས་པའི་སྟོན་ས་རྒྱས་
 པར་འགྱུར་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་རྣམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། འཕགས་
 པ་འབའ་ཞིག་ལ་ཉོན་མོངས་དེ་སྤངས་ཀྱང་དམིགས་པའི་མ་སྤངས་པའི་རྒྱས་པར་འགྱུར་
 བ་དང་དེ་དང་བཅས་པར་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱས་
 པར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཅིང་མ་སྤངས་ལ། དེ་
 ལ་དམིགས་པ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །ལུ་ཅན་དེ་མ་ལྟག་
 རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པར་མི་རྒྱས་པ་
 ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་རྣམས་ལ་འདས་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཉོན་མོངས་དང་ལྟན་
 ཅིག་མི་གནས་པ་རྣམས་དང་། མ་འོངས་པའི་མི་སྟེ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་
 པ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
 སྤངས་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་དེ། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། སྤངས་ཟིན་དང་ཕྱ་རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་དེ་
 ལ་མི་རྒྱས་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་སྤངས་ན་ངེ་ལྟར་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞེན། དེ་ཉིད་

ལ་རྒྱ་བཤད་པ་ནི་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། སེམས་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་སྤངས་པ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་
འགྱུར་(༡༠ན)པའི་བྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཀྱི་སྤངས་ཟིན་ནི་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བས་བྲ་རྒྱས་
དང་བཅས་པ་མེད་དེ། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་གྱུང་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་གྱུང་སྤངས་
ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པ་
མ་སྤངས་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དག་ཁོ་ན་ལས་བྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཉོན་མོངས་སྒྲེ་རྒྱལ་གྱི་རིམ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་རྒྱལ་ལ་སྒྲེ་བའི་གྱི་རིམ་དང་། སྒྲེ་བའི་རྒྱ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
མོངས་པས་ཐེ་ཚོམ་དེ་ནས་ནི། །ལོག་ལྟ་དེ་ནས་འཛིག་ཚོགས་ལྟ། །དེ་ནས་མཐར་
འཛིན་དེ་ནས་ནི། །རྒྱལ་བྱིམས་མཚོག་འཛིན་དེ་ནས་ལྟ། །རང་གི་ལྟ་ལ་རྒྱལ་ཆགས། །
གཞན་ལ་ཞེ་སྤང་དེ་ལྟར་རིམ། །ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་བྲ་རྒྱས་རྣམས་སྒྲེ་བའི་གྱི་རིམ་ལས་
ཆེ་བ་དང་སྤྱིད་ཆད་ཀྱི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བདེན་བཞིའི་དོན་ལ་མོངས་པའི་མ་རིག་
པ་ལས་བདེན་བཞི་ཡོད་མེད་དང་། ཡིན་ནམ་མིན་སྒྲུམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྒྲེ། དེ་ནས་ལོག་
བཤད་ཀྱིས་སམ་བསམ་ལུགས་ཀྱིས་སྤང་སྤང་གི་བདེན་བཞི་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་
ལྟ་སྒྲེ། དེ་ནས་སྤང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་སྒྲེ། དེ་ནས་སྤང་པོ་ལ་རྟག་གམ་
ཆད་པར་འཛིན་པའི་མཐར་ལྟ་སྒྲེ། དེ་ནས་མཐར་འཛིན་པའི་རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྒྱལ་
ལུགས་མཚོག་འཛིན་སྒྲེ། དེ་ནས་རྒྱལ་བྱིམས་དང་བརྒྱལ་ལུགས་དེས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་
པ་དེ་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་མཚོག་འཛིན་སྒྲེ། དེ་ནས་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པ་

དང་དེས་ང་རྒྱལ་བ་འབྱུང་ཞིང་རང་ལྟ་ལ་ཆགས་པས་དེ་ལ་སྤང་བའི་དགྲ་པོ་གཞན་ལ་
 ཞེ་སྤང་སྒྲེ་བ་དེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་སྒྲེ་བའི་བྱིར། སྒྲེ་རིམ་ཕྱ་རྒྱས་བརྩ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་
 ཐམས་ཅད་སྒྲེ་ཡང་ལལ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་སྤྱིད་ཆད་བཤད་བ་ཡིན་ཏེ། གང་སྒྲེལ་ལས།
 ཡང་ཕྱ་རྒྱས་བརྩ་པོ་འདི་དག་རིམ་ལྟར་འཇུག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་ངོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 ཐམས་ཅད་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྒྲེ་བའི་བྱིར། སྒྲེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལ་ནི་རིམ་པ་མེད་མོད་
 གྱི། ལལ་ཆེར་སྒྲེ་བ་དང་མཐུན་པའི་སྒྲོན་ས་སྤྱིད་ཆད་ལ་རིམ་པ་བརྒྱན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ནི། ཕྱ་རྒྱས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཡུལ་ནི་(༡༠བ)ཉེ་བར་
 གནས་པ་དང་། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ལས། ཉོན་མོངས་རྒྱ་ནི་ཆང་བ་ཡིན། །
 ཞེས་བྱུང་། ཕྱ་རྒྱས་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་ཡུལ་དང་སྒྱུར་བ་གསུམ་ལས་སྒྲེ་སྒྲེ། ཕྱ་
 རྒྱས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་སྒྲེས་ཤིང་ཕྱ་རྒྱས་མ་སྤངས་པའི་ལྟན་པ་རྒྱའི་སྟོབས་དང་། ཉོན་མོངས་
 སྒྲེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡུལ་སྤང་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་དང་། ཚུལ་
 བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྱུར་བའི་སྟོབས་ཏེ་གསུམ་ཆོགས་པ་ལས་སྒྲེ་བའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མང་ཡང་གཙོ་པོ་ནི་རྒྱའི་སྟོབས་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་སྒྱུར་
 བའི་སྟོབས་གསུམ་ཆོགས་པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་དེའི་རྒྱ་ནི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་ཡུལ་དང་སྒྱུར་བའི་སྟོབས་དག་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། ཡང་རིམ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲེ་ཞེན། དེ་སྒྲེ་
 བའི་རྒྱ་ནི་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་སྟེ་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་རེ། གལ་ཏེ་ཉོན་
 མོངས་པ་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་སྒྲེ་ན། འོན། དགྲ་བཙེམ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་ཕྱ་རྒྱས་མ་སྤངས་པ་འགར་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཞེན། བྱེ་སྒྲུ་ན་རེ། རྒྱ་ཆང་
 བ་རྒྱ་གསུམ་ཁོ་ནས་སྒྲེ་བར་འདོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཏེ། རེ་འགའ་ཡུལ་ཁོ་ནའི་སྟོབས་

གྱིས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྒྱ་ནི་ཚང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རེས་
 འགའ་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཁོན་ས་སྒྲེ་ཡི་རྒྱའི་སྟོབས་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དག་བཅོམ་
 བ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གྲག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དག་བཅོམ་བ་ཉམས་པར་འདོད་ཕྱིན་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་
 མ་སྤངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྒྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་སྒྲེ་
 བར་འདོད་ན། ཇི་ལྟར་དག་བཅོམ་བ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བྲུ་རྒྱས་མ་
 སྤངས་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 གྱི་གྲགས་ཞེས་པའི་སྟོབ་དཔོན་རང་ཉིད་དེ་མ་བཞེད་དེ། རྒྱ་མ་ཚང་བར་འབྲས་སུ་སྒྲེ་
 བ་དང་དག་བཅོམ་བ་ཉམས་པ་ཡང་མི་བཞེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གང་སྒྲེལ་ལས་གྲག་
 གོ། །ཞེས་པའི་སྒྲུ་ནི་རྒྱ་མ་ཚང་(༡༡ན)པའི་འབྲས་སུ་ནི་སྒྲེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱ་ཡུལ་སྒྲོར་གསུམ་སྒྲེ་བ་ནི་མདོ་སེམས་དབུ་མ་བ་དང་
 སྟོབ་དཔོན་སྒྲུ་མཆེད་གྱིས་བཞེད་པར་མཐུན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། འབྱུང་བ་གང་
 ཞེན། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་གྱི་ཚོས་ཀྱང་
 སྤང་བར་གྱུར་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེ་བར་གནས་
 བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་རྒྱ་མ་ཚང་ན་ཆགས་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་མི་སྒྲེ་བར་མ་བཟད་དེའི་གཉེན་པོ་སྒྲེས་
 བ་ན་ཡང་དེ་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་དེ་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མ་དད་པའི་གཉེན་
 པོ་དད་པ་གཉིས་བཞིན། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་གྱི་བྲུ་རྒྱས་མ་སྤངས་
 བེད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས། ཡོངས་སུ་
 མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་མ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

སྒྲེས་པ། སྒྲིན་གྲོལ་ནམས་དེ་ལ་གཞོད་ལས་ཉོན་གྱི། །རྒྱུང་ཐུབ་སར་ལྡན་བཟའ་

བྱུང་ཐུབ་པའི་གདོན། །ཚེས་མངོན་དང་སྤྱོད་ཀྱིས་ལྷོ་ལོ་ལ། །མི་མཚར་སྤྱོད་པའི་
 རྒྱ་མཚོ་བཏུང་དེ་མད། །གྲངས་མེད་འཛིག་རྟེན་རྒྱན་རིང་ལམ་པའི་མཐའ། །མཐོང་མན་
 སྒང་གསོད་སྤྱོད་སྤྱུག་ཚོན་རིས་འབུམ། །མ་འདྲེས་མི་ནོར་འགོད་པའི་བྱེད་པ་བོ། །གཞན་
 མེད་སེམས་ཀྱི་ཚངས་པས་འདི་ཀྱན་བསྐྱབས། །མནར་མེད་མེ་དང་གསེན་རྩེ་རལ་གྱི་
 དང་། །མཛེས་སྤྱུག་སྤྱིང་པོ་ཐུབ་དབང་མཚན་དཔེ་ཡང་། །བྱེད་པོ་གཞན་མེད་རང་གི་
 སེམས་གཅིག་གིས། །བྱས་ཚུལ་སོ་སོར་ཚེས་མངོན་མེ་ལོང་ལྟོས། །བལྟས་པའི་མི་ཚོགས་
 སྤྱུག་བསྐལ་སྤྱོད་འདོད་ན། །ཐ་རྒྱུས་ལུལ་དང་བཅས་པ་སྤྱངས་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་
 ཀྱི་སྤྱོད་ཚལ་ཀྱན་དགའ་བར། །རིམ་བརྒྱད་ཐུབ་དབང་མེས་པའི་མདུན་དེར་ཚལ། །ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལས་ཟག་པ་བཤད་པ།

ལྟ་བུ་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་། བཞུན་
 བཅོས་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཟག་པ། རྒྱ་སྤྱོད། ཉེར་ལེན།
 དེ་དག་གི་ངེས་ཆོག་(༡༡བ)བཞི། དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་ཟག་
 པ། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཚེས་མངོན་པ་བ་རྣམས་མདོ་
 འཆད་པར་སྤྱོད་ན། མདོ་ལས། ཟག་པ་དང་རྒྱ་སྤྱོད་པ་དང་ཉེར་ལེན་ཞེས་བཤད་ན།
 ཟག་པ་གང་ཞེ་ན། ཟག་པ་གསུམ་ཡོད་པས་འདོད་པའི་ཟག་པ་འཆད་པར། འདོད་ན་
 གཏི་སྤྱུག་མ་གཏོགས་པའི། ཉོན་མོངས་ཀྱན་ནས་དཀྱིས་བཅས་ཟག་ ཅེས་བྱུང་། འདོད་
 པ་ན་གཏི་སྤྱུག་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་སུ་རྩ་རྩ་གཅིག་དང་། ཀྱན་དཀྱིས་བཅུ་དང་
 བཅས་པ་ཚོས་ཅན། འདོད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ཏེ། བལ་ཆེར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་

དམིགས་པའི་ཟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཟག་པ་ལ་དབྱེ་ན་ཞེ་གཅིག་ཡོད་དེ།
 དེ་ལ་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས། ཐེ་ཚོམ་བཞི། ཆགས་སྒྲུང་ར་རྒྱལ་གསུམ་ལ་ལྟ་ལྟ་སྟེ་ཉོན་མོངས་
 སུམ་ཅུ་ཅུ་གཅིག་དང་། རོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་སོགས་ཀུན་དགྲིས་བཅུ་དང་བཞི་བཅུ་ཅུ་གཅིག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་བཅུ་གཅིག་ནི་འདོད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་པར་རིག་
 པར་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པ་རྣམ་པ་ལྟ་མ་གཏོགས་པ། བླ་ཁྱུས་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཅིག་དང་། ཀུན་
 རས་དགྲིས་པ་བཅུ་ལྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་། ཐེ་ཚོམ་
 བཞི་དང་། འདོད་ཆགས་ལྟ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་ལྟ་དང་། ར་རྒྱལ་ལྟ་དང་། ཀུན་རས་
 དགྲིས་པ་བཅུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བཞི་བཅུ་ཅུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་དང་གཟུགས་ནི་མེད་པ་ནི། །བླ་ཁྱུས་ཁོ་ན་སྤྱིད་པའི་ཟག་ །
 དེ་ལྟར་མ་བཟུན་ཁ་ནང་བལྟས། །མཉམ་བཞག་ས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་བྱས། །ཞེས་བྱུང་།
 གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་སྤྱིད་པའི་མ་རིག་པ་བཅུ་པོར་བའི་ལྟག་མ་
 བླ་ཁྱུས་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས། ཐེ་ཚོམ་བཞི། འདོད་ཆགས་ར་རྒྱལ་ལྟ་ལྟ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཟུ་རེ་
 སྟེ་བླ་ཁྱུས་ཁོ་ན་ལྟ་བཅུ་ཅུ་གཉིས་ཚོས་ཅན། སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ཏེ། སལ་ཆེར་གོང་
 མའི་ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོ་ནས་ཀུན་དགྲིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་
 སྐས་མ་ལས། བླ་ཁྱུས་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་པ་ནི། ཀུན་རས་དགྲིས་
 པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བླ་ཁྱུས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཟུ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཐེ་
 ཚོམ་བཞི་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ར་རྒྱལ་ལྟེ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་(༡༩ན)གཟུགས་
 མེད་ན་སྤྱིད་པའི་བླ་ཁྱུས་ལ་སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་ཞེས་གྲངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་བསྒྲིབས་ལ་ལྟར་མ་བཟུན་དུ་འདྲ་བ་དང་། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པར་
 འདྲ་བ་དང་། མཉམ་བཞག་གི་ས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོ་དེ་སྤྱིད་པ་ཡིན་གྱི། ཐར་པ་མ་ཡིན་

བས་དེ་དོན་དུ་གཉིས་བཡང་གིས་བ་དོན་གཉིས་ཡིན་གྱི། ཐར་བ་དོན་གཉིས་མ་ཡིན་པར་
གཤམ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། དེར་ཐལ། ཐར་པའི་འདུ་གཤམ་བསྒྲིག་གྱིར་
བཤད། ཁྱེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་གར་གིས་གིས་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་
པ་དེ་ཉིད་གྱིས། གིས་པའི་ཟག་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཕ་བ་མ་རིག་ཡིན་པས་ན། རྟོགས་ཤིག་དུ་ནི་ཟག་པར་བསྟན། ཞེས་
བྱུང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་ལྟ་ལྟ་སྟེ། བཅོ་ལྟ་བོ་
ཐམས་ཅད་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལྟོགས་ཤིག་དུ་ཟག་པར་བསྟན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ཟག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཕ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཁོར་བའི་ཕ་བར་བསྟན་ནས་སྤོང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཟུར་
དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ན།
ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཀུན་དུ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་མ་རིག་པའོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཟག་པ་ལ་སྟོགས་པ་དག་དང་འཁོར་བའི་སྟེ། ཞེས་དང་། མདོ་ལས་
ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་འདི་དང་ཡ་རོལ་ན། འདོད་དང་ཆགས་པས་བསྐྱངས་པ་ཡིས། ཡན་
འགྲོ་གང་དག་ཅི་ཡོད་པ། ཐམས་ཅད་མ་རིག་ཕ་བ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་རང་འགྲེལ་གྱི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་བ་དང་ཐུགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་རེ་རེ་
ཁོ་ནར་མི་རུང་ངོ་། །

कुंभार'स'सद'वा।

[illegible]

བྱེད་ཀྱི་རེ། ཟག་པར་ལྷ་པ་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་པའི་རེས་
ཆོག་ནི་འཛོག་བྱེད་ཡོན་ལ། ལྷ་པ་འབའ་ཞིག་ནི་གསལ་བས་གྲོགས་མེད་པའི་ལྷ་པ་
ནམས་འཛོག་པའི་རེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ལོ་སྤྱི་ཉོན་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་མི་འདོད་
ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་མ་རིག་པ་ཡང་བསྟན་པ་དང་མི་གསལ་བས་ཁུ་བོ་དང་སྦྱར་བར་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་མི་སྟོན་པར་འཇུག་ཞེས་གང་སྟེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། ལོ་
ཞེས་པའི་སྤྱི་ནི། བས། དེས་ན་མ་རིག་པ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་གསལ་བའི་
ཕྱིར་དང་། རུད་དང་སྦྱར་བ་དག་ཏུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པོ། །

སོ་སོའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་ཅུ་དགུ་རེ་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་སྦྱོར་ཉེར་བརྒྱད་རེ་དང་། ལྟ་བའི་རྒྱ་སྦྱོར་སྐུ་ཅུ་ཅུ་གེ་དང་། མ་
 རིག་པའི་རྒྱ་སྦྱོར་བཙོ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུ་བ་སྟེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་
 ད་རྒྱལ་བཙོ་ལྟ་དང་། ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང་། གུན་དཀྱིས་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་
 ལས། དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་རྒྱ་བོ་ནི་རྩ་ཉི་ཤུ་ཅུ་དགུ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟ་བུ་གཉིས་
 བཏོན་ནས་ཟག་པ་བཞིན་དུ་རྩ་ལ་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུ་བ་སྟེ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་ད་རྒྱལ་བརྒྱ་བརྒྱ་
 སྟེ་ཉི་ཤུ་དང་ཐེ་ཚོམ་བཞི་བཞི་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་
 ལས་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་བཏོན་ནས་རྩ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 (༢༩༣)པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུ་བ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ཀའི་ལྟ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ལྟ་བའི་རྒྱ་བོ་ནི་རྩ་ལ་སྐུ་ཅུ་ཅུ་གེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁམས་
 གསུམ་ན་ལྟ་བུ་གཉིས་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་
 པ་སྟེ།

ཉེར་ལེན་བཤད་བ།

གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་ནི། རི་སྐད་བཤད་ཉིད་མ་རིག་བཅས། ཉེར་ལེན་རྣམས་ཉེ་
 ལྟ་རྣམ་གཉིས། སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ་མ་རིག་པ། འཛིན་པར་བྱེད་པ་མིན་ཕྱིར་བསྐྱེས། ཞེས་
 བྱུང་། ཉེར་ལེན་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་དགུ་མ་རིག་པ་ལྟ་དང་
 བཅས་པ་སྐུ་ཅུ་ཅུ་བཞི་ཁོ་ན་འདོད་པ་ཉེར་ལེན་དང་། སྤྱིད་པའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བརྒྱད་
 མ་རིག་པ་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་སྐུ་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་པདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཉེར་ལེན་པ་དང་། ལྟ་

བའི་སྒྲོར་བ་སོ་དྲུག་ལས་ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དྲུག་ལྷུང་བའི་ལྷ་ག་
 མ་སུམ་ཅུ་ལྟ་བུ་ཉེར་ལེན་དང་། ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དྲུག་ཚུལ་
 བྲིམས་བརྟལ་ཞུགས་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྩ་ས་
 སུམ་ཅུ་ཅུ་བཞི་ཁོ་ན་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་
 རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་ཉི་ཤུ་དང་ཐེ་ཆོམ་བཞི་དང་ཀྱུན་ནས་དགྲིས་པ་བརྟུལ། །ཞེས་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྩ་ས་སུམ་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་ཁོ་ན་བདག་ཏུ་
 སྒྲུབ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་། ད་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་སུམ་ཅུ་དང་།
 ཐེ་ཆོམ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷ་
 བའི་སྒྲོར་བ་ལས་ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྷུང་སྟེ་ལྷ་བུ་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་རྩ་ས་སུམ་ཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་རྩ་ས་དྲུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར། ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལྷ་བུ་ཉེར་ལེན་ལས་ཟུར་དུ་ཟུང་
 བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པ་དང་སོགས་སྒྲིས་མེ་ལྷ་བཞེན་
 པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་བའི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འཛིན་པས་ལམ་གྱི་དགའ་མ་གོགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཟས་མི་ཟ་བ་དང་མེ་དང་རྩུབ་པ་དང་མི་སྒྲུབ་པ་དང་དཔལ་
 (༡༡བ)པོ་བྱེད་པས་བྱིམ་པ་རྣམས་འདི་ཕྱིར་ལུང་བས་བསྐྱུས། ལུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་
 དགའ་བ་སྤོང་ཁིང་། སལ་ཉལ་བ་དྲི་མ་དང་འདམ་རྩལ་སྤེལ་བ་སོགས་གྱིས་དག་པར་
 ཡིད་ཆེས་པས་རབ་བྱུང་བ་རྣམས་དགོས་དོན་ལ་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལྷ་རྣམ་གཉིས། །
 བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །མ་རིག་པ་འདོད་པ་ཉེར་ལེན་དང་བདག་ཏུ་ལྷ་བུ་ཉེར་ལེན་
 གཉིས་སུ་བསྐྱེས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱིད་པ་འཛིན་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་དོན་ཡིན་
 པ་གང་ཞིག། །མ་རིག་པ་ནི་མི་གེས་པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། ལྷུབ་སྟེ།

དེས་ན་རང་དབང་དུ་སྤྱིད་པ་འཛིན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། མ་རིག་པ་
 འབའ་ཞིག་གིས་སྤྱིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པར་མི་བྱེད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། མི་གེས་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མི་གསལ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིལ་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རང་འགྲེལ་དུ་གསལ་སྒྲིལ་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ་ཐམས་ཅད་བྱེ་སྒྲིལ་
 འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་བཤད་དེ།
 སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲོར་བ་དང་ལྟ་བུའི་སྒྲོར་བ་སྟགས་དང་འདོད་པ་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་དང་ལྟ་བུའི་ཉེར་ལེན་སྟགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་ཉེར་ལེན་གཉིས་ཀ་འདོད་ཆགས་ཁོ་
 ཅར་འདོད། ཉོན་མོངས་གཞན་མ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འདོད་པའི་སྒྲོར་སྟགས་འདོད་
 ཆགས་སུ་འདོད་པ་གང་ཞིག འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟགས་ཉེར་ལེན་འདོད་ཆགས་
 སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས་ནི་འདོད་པའི་སྒྲོར་བ་གང་ཞེན། ཞེས་བྱ་བ་
 བས། རྒྱས་པར་འདིའི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་
 དང་། འདོད་པ་ལ་སྤྱིད་པ་དང་། ཞེས་པ་བས། འདོད་པ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པ་ཡོད་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེས་འདིའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཏེ་གནས་པ་འདི་ནི་འདོད་པའི་སྒྲོར་
 བ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་གང་ཞེན། འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་
 ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྱད་དུ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། འདི་ནི་སྒྲོ་བ་དཔོན་
 གྱི་གཞུང་ལྷགས་ཡིན་ཏེ། (༡༩ན)འདི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཁོ་ན་སྒྲོར་བ་དང་། ཉེ་བར་
 ལེན་པ་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤྱིལ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། འདི་ལ་གཞན་དག་སྒྲོར་བ་དང་ཉེར་
 ལེན་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གཙོ་ཆེས་པས་དེས་འདུལ་དགོས་ལ་གསུངས་པ་ཙམ་

ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བ་སྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཞེས་གང་
སྟེ་ལ་ལས་སོ། །

དེ་དག་གི་དེས་ཚིག་བཤད་པ།

བཞི་པ་དེས་ཚིག་ནི། གང་ཕྱིར་དེ་དག་སྒྲ་བ་དང་། རྗེས་འབྲེལ་རྣམ་གཉིས་རྒྱས་
འགྱུར་དང་། རྗེས་སྒྲ་འབྲང་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སྒྲ་རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །དེ་དག་
འཛིག་བྱེད་ཟག་བྱེད་དང་། འཕྱེར་བར་བྱེད་དང་འབྱུར་བྱེད་དང་། ཉེ་བར་འཛིན་ཕྱིར་
ཟག་ལ་སྟགས། །དེ་དག་གི་ནི་དེས་ཚིག་ཡིན། །ཞེས་བུང་། ཅ་ཉོན་དག་ཚེས་ཅན། སྒྲ་
རྒྱས་སྒྲ་བརྗོད་པའི་དེས་ཚིག་གི་དོན་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་དག་ལ་བས་སྒྲ་བ་དང་། ཐོབ་པ་
དང་རྗེས་སྒྲ་འབྲེལ་བ་དང་། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་སྟོན་སྒྲ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། བརྒྱུག་ཀྱང་མི་བརྒྱུག་པར་རྗེས་སྒྲ་འབྲང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་
མོངས་དེ་དག་ཚེས་ཅན། བྱོད་ལ་ཟག་པ་དང་སྟགས་རྒྱས་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་དང་ཉེར་ཡིན་
བརྗོད་པའི་དེས་ཚིག་གི་དོན་རིམ་བཞིན་ཡོད་དེ། མ་བྲལ་བར་དུ་དེ་ལྟར་ལས་མི་གཡོ་
བའི་ཚུལ་བྱིས་འཁོར་བར་འཛིག་པས་ན་ཟག་པའམ། སྦྱིད་ཅེ་ནས་མནར་མེད་བར་དུ་
སྦྱི་མཆེད་དུག་གི་སྒྲ་ནས་འཛིག་པས་ན་ཟག་པ་དང་། ཁམས་དང་སྦྱེ་གནས་དང་འགྲོ་བ་
གཞན་དུ་འཕྱེར་བར་བྱེད་ཕྱིར་རམ། ལུལ་དག་ལ་རྣམ་ཤེས་འཕྱེར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རྒྱ་བོ་དང་། ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྦྱེ་གནས་ལ་སྟགས་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རམ། རྣམ་ཤེས་ལུལ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་དང་། ཡང་སྦྱིད་དུ་རྣམ་ཤེས་
ཉེ་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེར་ཡིན་བྱེ་སྒྲ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དངོས་བསྟན་བྱེ་སྒྲ་འི་
ལུགས་སོ། །སྦྱོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ནི། རང་འབྲེལ་ལས། འདི་སྐད་དུ། བས། ཆེས་

ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
རྣམ་གྲངས་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཀྱན་ཏུ་སྦྱར་སོགས་ཀྱི། དབྱེ་བས་རྣམ་པ་ལྟར་བཤད་དོ། །
ཞེས་བྱུང་། (༡༧བ)བསྟན་བཅོས་ལས། བླ་རྒྱས་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཀྱན་སྦྱར་དང་། སོགས་
ཀྱིས། འཆིབ་དང་། བླ་རྒྱས་དང་། ཉེ་ཉོན་དང་། ཀྱན་ནས་དགྲིས་པའི་དབྱེ་བས་ལྟར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དེ་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱར་བ་ནི་དགུ་ཉེ། རྩེས་སྒྲུ་ཆགས་པ་དང་།
ཁོང་ཁྱོད་པ་དང་། ད་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་།
ཐེ་ཆོམ་དང་། ཐུག་དོག་དང་། སེར་སྒྲའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱར་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། མཛོན་པ་ཀྱན་བརྟུས་ལས་རྣམ་གྲངས་ཉེར་བཞི་ཡང་བཤད་དེ། མདོ་ལས་ཀྱང་།
རྣམ་གྲངས་དེ་དག་ཡང་ཡང་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་བརྟུས་ལས། རྣམ་གྲངས་
གང་ཞེ་ན། ཀྱན་ཏུ་སྦྱར་བ་དང་། འཆིབ་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་དང་། རྒྱལ་དང་། སྦྱར་བ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་
དང་། མདུད་པ་དང་། སྦྱིབ་པ་དང་། ཐ་བ་དང་། དྲི་མ་དང་། རྩིག་པ་དང་། རྩུག་རྩུ་
དང་། ལྷི་ཡང་དང་། ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་འཕོངས་པ་དང་། ཡོངས་སྒྲུ་
གདུང་བ་དང་། འབྲུགས་པ་དང་། འཐབ་པ་དང་། རིམས་ནད་དང་། བག་སྦྱར་དང་།
གོགས་ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་གྱི་རྣམ་གྲངས་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཀུན་སྦྱར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ཀུན་སྦྱར། འཛིང་བ། ཉེ་ཉོན། ཀུན་དགྱིས་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་
 ལ། ཀུན་སྦྱར་དགྲ་དང་། འོག་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་དང་། བོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་བཤད་པ་
 གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་དང་མཆོག་འཛིན་འདྲ་བའི་བྱིར། །ལྟ་གཉིས་ཀུན་རྩ་སྦྱར་
 གཞན་ནོ། །གང་བྱིར་གཉིས་ཀ་གཅིག་རྩ་ནི། །མི་དག་རང་དབང་དེ་ཡི་བྱིར། །ཕྱག་དོག་
 སེར་སྒྲ་དེ་དག་ལས། །ཡོགས་སྤྱི་ཀུན་སྦྱར་གཉིས་སུ་བཤད། །ཅེས་བྱུང་། སྒར་བཤད་
 པའི་ཀུན་སྦྱར་དགྲ་སོ་སོར་དབྱེན་ཀུན་སྦྱར་རིགས་བཞིར་ཡོད་དེ། ཅ་ཉོན་གྱི་ཀུན་སྦྱར།
 ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱར། མཆོག་འཛིན་གྱི་ཀུན་སྦྱར། ཀུན་དགྱིས་གྱི་ཀུན་སྦྱར་བཞིར་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱ་རྒྱས་ལ་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་སྦྱར་སོགས་མེད་གྲུང་ལྟོག་
 ཆའི་སྒྲོ་ནས་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་ཀུན་སྦྱར་དང་འཛིང་བ་སོགས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར་
 ཏེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། དེ་ལ་མ་གཏོགས་པ་ཡོད་པ་མིན་མོད་ཀྱི། སོགས་དང་། མདོ་
 ལས་གྲུང་། མིག་གིས་ནི་གཟུགས་དག་ལ་ཀུན་རྩ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན། གཟུགས་དག་གིས་
 གྲུང་མིག་ལ་ཀུན་རྩ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན། འོན་གྲུང་(༡༥ན)འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་
 པ་འདི་འདིའི་ཀུན་རྩ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། དྲིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲུ་
 བོ་སོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་ནི་བཅིངས་བཞིན་དུ་སྒྲུ། བཅིངས་བཞིན་དུ་འཆི། བཅིངས་
 བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་རུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་དང་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་སྦྱར་དགྲའི་ནང་ནས་ལྟ་བུའི་ནང་གི་མཆོག་འཛིན་
 གཉིས་ཀུན་སྦྱར་རྩ་བར་དུ་བཤད་པ་ནི་རྣམ་དང་མཆོག་འཛིན་འདྲ་བས་མཆོག་ལྟ་གཉིས་

ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དགའི་གཞན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་
 ལོག་ལྟ་གསུམ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ན་དུག་དུག་སྟེ་རྣམ་པཅོ་བརྒྱད་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
 བརྟལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ན་རྣམ་
 དུག་དུག་པཅོ་བརྒྱད་པར་རྣམ་གྲངས་དང་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་ཚུལ་མཉམ་པ་དང་། མཆོག་ལྟ་
 གཉིས་ཀྱིས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ། ལྟ་བ་གསུམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་མཉམ་པས་འདི་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གཞན་
 ཏུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འདིའི་རྣམ་མཉམ་
 ཚུལ་གྲངས་དང་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་མཉམ་པ་ལ་ཡང་བྱེད་པའི་སྐབས་དང་སྦྱོར་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། རྣམ་ཞེས་བྱ་བ་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །དི་ལྟར་ཞེ་ན།
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲངས་དང་སྦྱར་ལ། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་འདྲ་བའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཆེད་
 ཅི་ན། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་དོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སྦྱོར། །འདི་སྐད་བཟུང་པར་འགྱུར་ཏེ་དི་ལྟར་
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་དོན་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་ལྟ་
 བ་དག་གསུམ་དུ་གྱུར་ནས་དོན་དེ་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 སྟེ། འཛིན་ཏོ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། དེ་ལྟ་མན་ཆད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་བཟུང་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ལྟ་བ་གསུམ་གཟུང་
 ལུལ་དང་མཆོག་ལྟ་གཉིས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། རང་
 འགྲེལ་ལས། འདི་གཉིས་ནི་མཆོག་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་
 མིན་པས། (༡༥བ)ཞེས་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོག་འཛིན་ལྟ་བ་ལྟ་ཀར་སྦྱོར་བ་འབྲུལ་ལ། །ཀུན་དྭགས་བརྒྱད་
 ཀྱི་ནང་ནས་ཐུག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་གཉིས་ཀུན་དྭགས་ལས་ལོགས་སུ་ཀུན་སྦྱོར་དགའི་

གྲངས་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་གཉིས་ཀ་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་མི་དགོ་པ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་དགྱིས་བརྒྱད་
 གྱི་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་དགོ་པ་
 ཡིན་ཀྱང་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་རང་དབང་ཅན་མིན་པ་དང་། འགྲོད་
 བ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་མི་དགོ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དགོ་བའང་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཀུན་དགྱིས་བརྒྱར་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཟློ་འཆབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་དགོ་པ་དང་།
 ཆགས་སོགས་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ཀུན་དགྱིས་
 བརྒྱད་གྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀུན་ཀོལ་གྱི་ཀ་ལྟ་དང་མི་
 རྣམས་ནི་ཐུག་དོག་དང་སེར་སྒྲེའི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་
 དང་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འོག་མའི་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ལ། དེ་དངོས་དང་། ཞར་བྱང་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། ཐམ་འི་ཆ་དང་མཐུན་རྣམས་ལ། །གཉིས་གྱིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ། །གསུམ་
 པོ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་སྒྲོག་བྱེད། །ཅེས་བྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་ཐམ་འི་
 ཆ་མཐུན་རྣམས་པ་ལྟ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། འཛིག་ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་
 འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་འདོད་འདུན་དང་། གནོད་སེམས་ལྟ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ལ་ཐམ་འི་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་ཐ་
 མའི་ཆ་ནི་འདོད་ཁམས་ཡིན་ལ་འདི་དག་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་གཉིས་གྱིས་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་
 ལ། འཛིག་ལྟ་དང་མཚོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གསུམ་གྱིས་ཁམས་གོང་
 མར་ལན་གཅིག་སྟེས་ཀྱང་སྒྲར་ཡང་འདོད་པར་ཕྱིར་སྒྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ་སྟོ་བས་ཉེས་ཅན་འགོག་ །སྟོ་བའི་རྗེས་འབྱེད་དབུག་ཞགས་ཅན་གྱིས་དེ་རིང་དུ་བྱོས་

ཀྱང་འཛིན་པ་ལྟར་གཉིས་དང་གསུམ་རིམ་བཞིན་མཚུངས་པའི་བྱིར་། རང་འགྲེལ་ལས།
སྒོ་པ་(༥༦)དང་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་ལྟ་བུ་ལྟ་ཐེ་ཆོས་དང་དྲུག་སྒྲངས་ན་ཅིའི་བྱིར་
ཀྱན་སྒྱུར་གསུམ་སྒྲངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་སྟེ་བསྟན་ཞེན། དེ་ལ་བྱེ་སྒྱའི་ལན་དང་། མདོ་
སྟེ་པའི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒོ་དང་རྩ་བས་བསྟན་བྱིར་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱན་
ཞུགས་ཀྱན་སྒྱུར་གསུམ་སྒྲངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་
སྒྲངས་ཉེན་མོངས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་དང་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ལྷག་
བདེན་སོགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཚན་གསུམ་བྱས་པའི་སྒོ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱན་སྒྱུར་གསུམ་
མཐོང་སྒྲངས་གི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེས་བསྟན་པར་གྲགས་པའི་བྱིར་། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས།
འཛིག་ཆོགས་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་ལྷག་བསྟན་མཐོང་
བ་ཅམ་གྱིས་སྒྲངས་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང་། །ཐ་མ་ལ་ཐེ་ཆོས་དེ་སྟོན་ཅིག །ཐར་
པར་བགྱོད་ལ་གོགས་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་བྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བྱུང་། ཀྱན་སྒྱུར་
སྒྲངས་པའི་ཆོན་ས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཛིག་
ཉེན་ན་ལམ་ལ་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། ལམ་ནོར་པ་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟེ་བ་གསུམ་
གྱིས་ལམ་དེ་ལ་འགྲོ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་འཛིག་ལྟས་དེར་ང་མེད་པར་
འགྱུར་ཞེས་ཐར་པ་ལ་སྒྲག་ནས་འགྲོ་མི་འདོད། མཚོག་ལྟ་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་མིན་པས་
ཀྱང་དག་པར་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ནོར་བར་འགྱུར་ལ། ཐེ་ཆོས་གྱིས་ཐར་ལམ་ལ་
ཐེ་ཆོས་མ་ཟོས་ནས་ཐར་པའི་གོགས་བྱེད་པ་དེའི་བྱིར་གསུམ་བསྟན་པའི་བྱིར་། མདོ་ལས་
ཀྱང་། བཅུན་པ། ཅི་ཅམ་གྱིས་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལགས། མིང་ཆེན། འདི་ལྟར་
འཕགས་པ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཀྱན་དུ་སྒྱུར་བ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཛིག་ཆོགས་

ལ་ལྟ་བ་དང་ཚུལ་བྱིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཡང་ཡོངས་
སུ་སྤངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྤངས་
པས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་མི་ལྟོང་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྦྱོབ་དཔོན་(༡༦བ)རང་ལུགས་དང་མདོ་སྡེ་པས་འདོད་པ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་དང་གང་སྤེལ་གཉིས་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱོབ་
དཔོན་འདི་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ནི། གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་ལྟ་ཉིད། །གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི། །འདོད་ཆགས་གཉིས་སྟོད་ར་རྒྱལ་མོངས། །ཞེས་
བྱུང་། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་
གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་།
གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། སྟོད་པ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་མ་
སྤངས་བར་དུ་གོང་མ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་སྦྱོར་བཤད་ཟེན་རྟོ། །

འཆིང་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། འཆིང་བ་ནི། ཚོར་བའི་དབང་གིས་འཆིང་བ་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། ཚོར་
བའི་དབང་གིས་འཆིང་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་རྒྱས། ལྷག་
བསྐལ་ལས་ཞེ་སྤང་རྒྱས། ཚོར་བ་བདེ་སྦྱོམས་ལས་གཏི་ལྷག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། དུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་འཆིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལས། འཆིང་
བ་ནི་གང་ཞེན། འཆིང་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འཆིང་བ་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་། འཆིང་

བ་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། འཆིང་བ་གཏི་མུག་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིར་འགྲེལ་བཤད་གཏིས་རྒྱས་རྩལ་མང་བས་ལྟོས།

ཉེ་ཉོན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཉེ་ཉོན་ནི། ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན། །སེམས་བྱུང་འདྲ་
བྱེད་ལུང་ཞེས་པ། །གང་དེའང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དེ། །དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཞེས་མི་བྱ། །
ཞེས་བྱུང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཅུ་ཉོན་དུག་ལས་གཞན་
བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་འདྲ་བྱེད་གྱི་ལུང་པོས་བསྐྱས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་
དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིར་ཅུ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་མི་འགལ་བ་གང་ཞིག །གཞན་
ཞེས་པས་ཅུ་ཉོན་ལས་གཞན་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ན་སྟོན། ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་པས་དག་བ་དང་
མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གཅོད། སེམས་བྱུང་ཞེས་པས་གཟུགས་ཅན་དང་ལྡན་མིན་
བསལ། འདྲ་བྱེད་ལུང་པོ་(༡༥ན)ཞེས་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ཆོར་འདྲ་སྟགས་
གྱི་སེམས་བྱུང་དང་རྣམ་ཤེས་ཉོན་མོངས་ཅན་དག་བསལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
ཉོན་མོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། རེ་ཞིག་
གང་དག་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱ་རྒྱས་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
སྐྱབས་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ལྟར་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐྱབས་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ལྟར་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་
པའི་ཉེ་ཉོན་ཞེས་བཤད་དགོས་ལ། ཉེ་ཉོན་ཁོ་ནའི་སྐྱབས་དང་། རྩལ་སྐྱས་མ་ལས། འདི་

དག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་དངོས་པོ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་འདུག་པ་ཡོད་པས་
 ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་བར་ན་ཤེས་
 བྱེད་མང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བའི་དངོས་པ་ལྟར་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ནའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རང་འགེལ་ལས། དེ་དག་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཞེས་དང་།
 གང་སྟེལ་ལས། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་
 བར་འདུག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་རྟ་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
 གང་སྟེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་བ་དང་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་
 པ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། སེམས་
 བྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་དང་མི་ལྡན་པ། བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། །ལྔ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། འདུ་བྱེད་ལུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་ལ་སྐྱེས་
 པ་དག་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེ་ཉོན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལ་
 ཅུ་ཉོན་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་དང་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་མི་ཚོགས་སྟེ། ཐུན་ཆོགས་
 ལས་བཤད་པས་མི་དགའ་བ་དང་གྲུལ་བྱེད་པ་སྐྱེས་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགེལ་
 ལས། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གྲུང་
 ཐུན་ཆོགས་ལས་བྱུང་བ་གང་དག་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་སྟེ། རྒྱལ་
 རྒྱལ་མ་ལས་གྲུང་། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆ་གཞི་ཐུན་ཆོགས་ལས་བྱུང་བ་གང་དག་ཡིན་པ་ཡིན་
 གྱི་སེམས་(༡༥བ)པ་ལ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུན་
 ཆོགས་ཀྱི་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ནའི་བྱེད་པར་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་རྒྱལ་མ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་
 དགའ་བ་དང་། གྲུལ་བྱེད་པ་དང་། བྱ་སྐྱུངས་དང་། སེམས་ཁུམ་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་བ་
 དང་། ཟས་ཀྱི་དྲོད་མི་ཟེན་པ་ཉིད་དང་། ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡིད་ལ་མི་
 བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྟག་དུག་དང་། འཕྱ་སྒྲིད་དང་། གནས་

པ་ཉིད་དང་། མི་གནས་པ་ཉིད་དང་། མི་གནས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་རྒྱ་མི་འདུག་
 པ་ཉིད་དང་། འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། འཆེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉེ་
 དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལུལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་དང་། བརྟན་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རིགས་པ་སྐྱེམས་པ་དང་ལྡན་
 པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལྷ་རྒྱུད་དང་། ལྷ་ག་བཟུལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཕྱག་
 པ་དག་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། དེས་ན་པལ་ཆེར་ཉེ་ཉོན་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་
 བྱ་བ་སྐྱེམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་པ་ཆོར་བ་འདུ་བེས་སོགས་འཛོག་འདོད་
 པ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། ཅུ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་གང་རུང་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་བྱ་བ་པར་སྐྱེམ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་སོགས་མང་མོད་སྟོན་གྱི་ཡིག་འཛོག་པ་མང་པོས་ཀྱང་མི་དགོས་པ་
 བཤད། དགོས་དེས་མ་བཤད་པ་གིན་རྒྱ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀྱན་དགྱིས་བཤད་པ།

བཞི་པ། ཀྱན་དགྱིས་བཤད་པ་ལ་དངོས་དང་། ཁར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཀྱན་
 དགྱིས་བཤད་པ་དང་། དྲི་མ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། དེདག་ཅ་
 ཉོན་གང་གིས་བསྐྱེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རོ་ཆ་མེད་དང་ཁྲེལ་མེད་དང་། ལྷ་ག་
 དོག་སེར་སྒྲ་རྒྱོད་པ་དང་། འཕྱོད་དང་རྒྱགས་དང་གཉིད་དང་ནི། ཀྱན་ནས་དགྱིས་པ་
 རྣམ་པ་བརྒྱད། ཁྱོད་དང་འཆབ་པའོ། ། ཞེས་བྱུང་། བསྐྱན་བཅོས་རབ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལྟར་ན་
 ཀྱན་ནས་དགྱིས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། ལྷ་ག་དོག་
 དང་། སེར་སྒྲ་དང་། རྒྱོད་པ་དང་། འཕྱོད་པ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། གཉིད་ཀྱི་བར་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱེ་ལྟར་ན་བརྒྱ་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་བརྒྱད་དང་ཁྱོད་པ་འཆབ་པ་གཉིས་དང་

བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱིས། རྡོ་ཆ་མེད་ཆོད་མེར་སྒྲ་བསྒྲངས། །
 འཆབ་པ་རྩོད་དོ་མ་རིག་ལས། ལྷགས་(༡༥ན)དང་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་དོ། ཐེ་ཆོམ་
 ལས་འགྱོད་ཁྲོ་བ་དང་། ལྷག་དོག་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་། ཁྲེས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་དགྲིས་
 དེ་དག་རྩ་ཉོན་གང་དང་ཉེ་ཞེན། རྡོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཆོད་པ་དང་། མེར་སྒྲ་གསུམ་འདོད་
 ཆགས་དང་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྒྲངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་
 ཆགས་ཀྱིས། རྡོ་ཆ་མེད་ཆོད་མེར་སྒྲ་བསྒྲངས། ཁྲེས་སོ། འཆབ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྲིད་
 པ་དང་ཉེ་ཟེར། གཞན་མ་རིག་པ་དང་ཉེ་ཟེར། ལ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་
 ཀ་དང་ཉེ་སྟེ། དེས་ཀུན་ནས་བསྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲེས་རྩོད་དོ། རྩ་བར། འཆབ་པ་
 རྩོད་དོ། ཁྲེས་སོ། ལྷགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་གསུམ་
 མ་རིག་པ་དང་ཉེ་སྟེ། དེས་ཀུན་ནས་བསྒྲངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྷགས་དང་གཉིད་
 དང་ཁྲེལ་མེད་དོ། ཁྲེས་དང་། རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། གཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ཡིན་གྱི། དག་བའམ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་
 ནས་དགྲིས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། ཁྲེས་སོ། ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱི་འགྱོད་པ་ཐེ་ཆོམ་དང་ཉེ་སྟེ། དེས་ཀུན་ནས་བསྒྲངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐེ་
 ཆོམ་ལས་འགྱོད། ཅེས་དང་། རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། འགྱོད་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དག་བ་དང་མི་དག་
 བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ཁྲེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཐེ་ཆོམ་ལས་
 འགྱོད་ཅེས་བྱ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲོ་བ་དང་ལྷག་དོག་གཉིས་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཉེ་སྟེ། ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་
 བར། ཁྲོ་བ་དང་། ལྷག་དོག་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་། ཁྲེས་སོ། ཉེ་རྒྱལ་དེ་ལྟར་ཡང་
 ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་པ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་

པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་དྲི་མ་བཤད་པ་ལ། དྲི་མ་དུག་དང་། དེ་དག་ཅ་ཉོན་གང་ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་དྲི་མ་དུག །སྐྱ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་། །དེ་
བཞིན་འཆིག་དང་འཁོན་འཛིན་དང་། །རྣམ་འཛོམས། །ཞེས་བྱུང་། ཀུན་(༡༥བ)དགྲིས་
བཅུ་ལས་གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དུག་ཡོད་དེ། །སྐྱ་དང་། གཡོ་དང་། རྒྱགས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཆིག་པ་དང་། འཁོན་འཛིན་དང་། རྣམ་འཛོམས་སུ་ཡོད་པའི་
བྱིར། དེ་དུག་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དྲི་མར་བཛོད་དེ། ལུས་ལས་དྲི་མ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཅ་ཉོན་
ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། །སྐྱ་ནི་གཞན་འདྲིད་པའི་དྲི་མ་དང་།
གཡོ་ནི་སེམས་གྲུ་གྲུ་སྟེ། རི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་གདམ་རྒྱུང་བསྐྱར་རམ་མི་གསལ་པའི་
དྲི་མ་དང་། འཆིག་པ་ནི་ཉེས་པ་དམ་པོར་འཛིན་པའི་དྲི་མ་དང་། འཁོན་འཛིན་མནར་
སེམས་ལན་མང་བྱེད་པའི་དྲི་མ་དང་། རྣམ་འཛོམས་ནི་ལུས་ངག་གང་རུང་གི་རྣམ་པར་སྟོ་
འཚམས་པའི་དྲི་མར་འཛིག་པའི་བར་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། །སྐྱ་དང་རྒྱགས་པ་ནི། །འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་འཁོན་འཛིན་དང་། །
རྣམ་འཛོམས་ཁོང་ཁྱོད་ལས་སྐྱེས་སོ། །འཆིག་པ་ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་ལས། །གཡོ་ནི་ལྟ་བུ་ས་
ཀུན་ནས་བསྐྱངས། །ཞེས་བྱུང་། དེ་དུག་ཅ་ཉོན་གང་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་པར་ཡོད་དེ།
སྐྱ་དང་རྒྱགས་པ་གཉིས་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས། འཆིག་པ་ནི་ལྟ་བུ་མཆོག་འཛིན་ལས་
སྐྱེས། གཡོ་ནི་ལྟ་བུ་ས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ། དེ་དག་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གང་ཡིན་དང་། མི་དག་བ་
དང་ལུང་མ་བཞུན་གྱི་བྱེད་བྱ་དང་། །ཁམས་གང་ན་ཡོད་བཅས་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་
ལས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། །ཁྱེད་མེད་རྒྱགས་གཉིད་སྐྱོད་རྣམ་གཉིས། །དེ་ལས་གཞན་ནི་
སྒོམ་སྤང་བྱ། །རང་དབང་དེ་བཞིན་དྲི་མ་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། །ཁྱེད་

མེད་པ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། གཉིད་དང་རྟོན་པ་ལྟ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་
 སྤང་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་དང་མཚུངས་ལྟན་མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་དང་
 མཚུངས་ལྟན་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་གཉིས་
 མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་དང་རྒྱགས་རྟོན་གཉིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་དང་།
 གཉིད་ནི་ཡིད་གྱི་ས་པ་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟ་ལས་གཞན་པའི་ཐུག་དོག་དང་སེར་སྒྲ་དང་འགྲོད་པ་དང་ཁྲོ་འཆབ་གཉིས་དང་ལྟ་
 བྱི་སྒོམ་པའི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་རང་
 དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་དང་(༡༩ན)གཡོ་སྔགས་དྲི་མ་དུག་པོ་རྣམས་
 གྲུང་རང་དབང་ཅན་དང་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རང་དབང་དེ་བཞིན་དྲི་མ་
 རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་ན་མི་དགེ་གསུམ་རྣམ་གཉིས། །
 དེ་ཡན་ཆད་ནི་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་བྱུང་། ཀུན་དགྱིས་བརྟུན་དང་དྲི་མ་དུག་པོ་དེ་ལས་
 མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་
 དང་རྒྱགས་རྟོན་གསུམ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད། དེ་གསུམ་
 ལས་གཞན་པའི་ཀུན་དགྱིས་ལྟག་མ་བརྟུན་དང་དྲི་མ་དུག་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་རྣམས་
 མི་དགེ་བ་ཁོན་དང་། འདོད་པ་དེ་ཡན་ཆད་ཁམས་གོང་མ་ན་ཡོད་པའི་ཀུན་དགྱིས་དང་
 དྲི་མ་རྣམས་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྒྲིང་དུ། གང་སྟེལ་
 ལས། རྒྱགས་པ་དང་རྟོན་པ་དང་གཉིད་མ་གཏོགས་པ་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་བརྟུན་དང་།
 སྤྱད་ལ་སྔགས་པ་དུག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་གཅིག་དུ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱགས་པ་དང་
 རྟོན་པ་དང་གཉིད་རྣམས་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཉིད་ནི་
 དགེ་བའང་། །ཞེས་སྔགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདོད་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། །གཡོ་སྒྲ་ཆངས་པས་འདྲིད་

ཕྱིར་རོ། །རྟུགས་མོད་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་ན། །གཞན་དག་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་
པ། །ཞེས་བྱུང་། །ཀུན་དགྱིས་བརྩ་དང་རིམ་རྒྱག་པོ་དེ་དག་ལ་ཁམས་གསུམ་གང་ན་ཡོད་
མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་གཡོ་དང་རྩུ་གཉིས་
ཡོད། རྟུགས་མོད་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་ཀ་ན་ཡོད། རྟུགས་མོད་རྒྱགས་པ་སྐྱུ་དང་
གཡོ་ལུ་ལས་གཞན་པའི་ངོ་ཚ་མེད་པ་མོགས་བརྩ་གཅིག་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་པོ་
ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། བྱ་བྱ་ཅི་ཡིན་སྟིག་ཅན་ལ། །ཞེས་པ་
ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་འང་ལོག་ལྟ་ཡོད་པས་གཡོ་ཡོད་ལ། སྐྱུ་ཡང་ཚངས་པས་ལོག་
པར་བཤད་པས་འཕགས་པ་རྟ་བུལ་ལ་བྱིད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཡོ་སྐྱུ་
ཚངས་པས་འདྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྒྲ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་དགྱིས་
བརྩ་རིམ་རྒྱག་དང་བརྩ་རྒྱག་གི་(༡༩བ)ལྟ་འབོར་དགོས། བཞི་ལས་མ་པོར་ན་འདོད་
ཁམས་པོ་ན་སྐྱེས་པ་བརྩ་གཉིས་ཡོད་དགོས་པས་རང་གིས་བརྩ་གཅིག་སྐྱེས་པ་མི་འགྲིག་
པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བརྩ་རྒྱག་ལས་ལྟ་བོར་ཉེ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྩ་གཅིག་
ནི་འདོད་པ་སྐྱོད་པ་པོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གང་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་བཤད་པ།

རྒྱག་པ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་
པ་དང་། ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་བྱ་
གཉིད་དང་རྒྱལ་བཅས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ས་པ་ཡིན། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་
ཅན། །གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་རྒྱག་དེན་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། ཅུ་བ་དང་ཉེ་ཉོན་དེ་དག་ལས།
མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིད་དང་རྒྱལ་དང་བཅས་

པ་ཚོས་ཅན། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ས་པ་ཡིན་ཏེ་མི་གསལ་ཁིང་ཀུན་ཏུ་རྟོག་བཅས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཅན་ལྷན་དོག་སེར་སྒྲ་འབྱུང་བྱོལ་ཆབ་པ་རྣམས་
 གྲང་ཚོས་ཅན། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྒྲ་མ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་པར། ཉེ་
 པའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཡང་། ཞེས་སོ། །དེ་དག་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་
 ལྡན་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་ན། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །མཐོང་
 སྒྲུང་དང་སྒྲོམ་སྒྲུང་གཉིས་དང་ར་རྒྱལ་མ་གཏོགས་པའི་ཆགས་སྒྲུང་སྒྲོངས་གསུམ་དང་
 དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉེ་ཉོན་ངོ་ཚ་མེད་པ་བྲེལ་མེད་སྤྲུགས་ཚོད་བཞི་དང་། ཉོན་
 མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་བག་མེད་དང་། ལེ་ལོ་དང་། མ་དད་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་
 ཚོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ་ཡང་
 ལུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དབྱུང་རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གྲུབ་
 མཐའི་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཅ་ཉོན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། ཉེ་ཉོན་ཚོར་བ་གང་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདོད་པར་མཚུངས་ལྡན་དང་། གོང་མའི་མཚུངས་
 པར་ལྡན་རྒྱལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེ་བ་དག་དང་འདོད་ཆགས་སྤ། མཚུངས་ལྡན་
 ཞེ་སྒྲུང་བསྒྲོག་པའོ། །མ་རིག་པ་དག་ཐམས་བཅད་དང་། མེད་ལྟ་(༡༠ན)ཡིད་བདེ་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དང་ཐེ་ཚོམ་མོ། གཞན་ཡིད་བདེ་དང་འདོད་ལས་སྤྲུམ། །
 བྱང་སྒྲོམས་དང་ཀུན། ཞེས་བུང་། འདོད་ཁམས་ལས་སྤྲུམ་པའི་ཉེ་ཉོན་བརྩུད་ངོ་ཚོར་
 བ་བདེ་སྤྲུག་བྱང་སྒྲོམས་གང་དང་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། འདོད་
 ཆགས་ནི་ལུས་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད། ཞེ་སྒྲུང་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ལུས་
 གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད། མ་རིག་པ་ནི་ཚོར་
 བ་བདེ་སྤྲུག་བྱང་སྒྲོམས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྐང་བ་ཡོད། མེད་ལྟ་ཡིད་

བདེ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འགྲོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་
དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འགྲོ། །དེ་ལས་ཅུ་ཉེན་གཞན་ལྟ་བུ་བཞི་དང་རྒྱལ་ལྟ་རང་གི་ཤོགས་
བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེ་བ་དག་དང་འདོད་
ཆགས་སུ། །མཚུངས་ལྡན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ཞེས་དང་བསྐྱོད་པའོ།
ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་དེ་ལྟར་དགོས་ཏེ། ཆགས་པ་དགའ་བས་འཇུག་ཅིང་ཞེས་དང་སྐྱོ་བས་
འཇུག་ལ། རྟེན་རྣམ་ཤེས་དུག་གིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་
དང་ཞེས་དེ་དགའ་བ་དང་སྐྱོ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དུག་གིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་
པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་དབང་པོ་ལྟ་ཆར་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཡང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མ་རིག་པ་དག་ཐམས་ཅད་དང་། ཞེས་དང་། རང་
འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། དབང་པོ་ལྟ་ཆར་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་
པ་གྲུབ་སྟེ། མིད་ལྟ་སྒྲིས་ཆོ། བསོད་ནམས་བྱས་པའི་འབྲས་སུ་མིད་པར་མཐོང་ནས་
ཡིད་མི་བདེ་ལ། སྒྲིག་པའི་ལས་ཅན་འབྲས་སུ་མིད་པར་མཐོང་བས་ཡིད་བདེ་བའི་ཕྱིར།
ཅུ་བར། མིད་ལྟ་ཡིད་བདེ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། ཞེས་སོ། །ལྟ་བུ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ཡིད་
མི་(༡༠བ)བདེ་དང་ཐེ་ཚོམ་མོ། ཞེས་སོ། །དུག་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། གཞན་ཡིད་བདེ་
དང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལྟ་བུ་བཞི་དང་རྒྱལ་ཏེ་དགའ་བའི་རྣམ་པར་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །སྦྱིར་བཏང་བྲ་རྒྱས་བརྩུ་འདོད་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་སེམས་
གསལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོར་བ་སོ་སོར་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
དམིགས་བསལ་ལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་བྲ་རྒྱས་བརྩུ་ག་དང་སོ་སོར་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་
བ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདོད་སྦྱེས་སེམས་གསལ་ལ་ཆོར་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལྟར་གང་

ཞིག །དམིགས་པས་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཕྱ་རྒྱས་བཅུ་སྟོ་སྟོ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྟོང་
 དུས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚོར་བ་བདེ་སྟུག་གི་རྣམ་པ་གསལ་བར་གྲགས་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་ཡང་། འདོད་ལས་སྦྱེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ཉོན་མོངས་འདི་དག་ཀྱང་བར་མར་གྱུར་ནས་འགག་པས་རྒྱན་འཆད་དུས་དམིགས་པ་
 མི་གསལ་བས་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར།
 བཏང་སྟོམས་དང་ཀུན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱ་རྒྱས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
 བཏང་སྟོམས་གྱི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གྱི་རྒྱན་འཆད་
 པའི་དུས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་བཏང་སྟོམས་ཀུན་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་གྲགས་པོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པོ་མ་རངས་པའོ། །བཏང་སྟོམས་ལ་དགའ་སྟོ་མི་དགོས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་གོང་མ། །ས་ཇི་བཞིན་དུ་རང་རང་དང་། ཞེས་བྱུང་། ས་གོང་མ་
 གཟུགས་གཟུགས་མེད་གྱི་ཞེ་སྒང་འོང་བའི་ཉོན་མོངས་ཕྱ་རྒྱས་རྣམས་ནི་ས་གང་ན་ཚོར་
 པའི་དབང་པོ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པའི་རང་རང་གི་གྲོགས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་རྣམས་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་སྣ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་རྣམ་ཤེས་
 ཚོགས་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་ཡོད་པས་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ནས། བཞི་པ་ཡན་ཆད་ན་
 ཁོང་ཁྱོ་བོར་བས་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལྡན་པའི་བར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་རྩ་ཉོན་ཚོར་དབང་དང་ལྡན་ཚུལ་(༢༡)པའད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཉོན་ཚོར་བ་གང་དུ་ལྡན་ཚུལ་ནི། འགྲོད་དང་ཕྱག་དོག་ཁོ་བ་དང་། །
 རྣམ་འཛེལ་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། །འཛིན་པ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། །མེར་སྣ་དག་ནི་བརློག་
 པ་ཡིན། །གཡོ་དང་སྒྱུ་དང་འཆབ་དང་གཉིད། །གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་བདེ་དག་དང་། །
 རྒྱགས་པ་བཏང་སྟོམས་ཀུན་དུ་འགྲོ། །བཞི་པོ་གཞན་ནི་ལྟ་དག་དང་། །ཞེས་བྱུང་། ཉེ་
 ཉོན་གང་དང་ཚོར་བ་བདེ་སྟུགས་གང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉེ་ཉོན་འགྲོད་

པ་དང་ཕྱག་དོག་དང་ཁྱོ་བ་རྣམ་འཛེད་དང་ལུང་འཛིན་དང་འཛིན་པ་དུག་རང་གི་གྲོགས་
 ཡིད་མི་བདེ་དང་མཆུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་དང་། སེར་སྒྲ་དེ་ལས་བསྒྲེག་པ་རང་གི་གྲོགས་
 ཡིད་བདེ་དང་མཆུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་དང་། གཡོ་དང་སྒྲ་དང་འཆབ་པ་དང་གཉིད་བཞི་
 བྱི་རེས་འགའ་ཡིད་བདེ་དང་རེས་འགའ་ཡིད་མི་བདེ་དང་མཆུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པས་
 བ་ཆོར་བ་དེ་གཉིས་དང་མཆུངས་ལྡན་དུ་འཇུག །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་དུ་
 ཡིད་བདེ་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་བདེ་བའི་དབང་པོ་དག་དང་རྒྱགས་པ་མཆུངས་
 ལྡན་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཆོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་དང་ནི་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་རིག་པ་བཞིན་
 དུ་གཉིན་པོ་གང་དང་མཆུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་མི་འགལ་བ་དང་། རོ་ཆ་མེད་པ་བྲིལ་
 མེད་དང་རྒྱགས་དང་ཆོད་པ་ཀྱན་དཀྱིས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་འདི་དག་ནི་ཆོར་
 དབང་ལྟ་གདག་དང་མཆུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་
 ཡིད་ཀྱིས་པ་དང་སྒྲོ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འགྲོད་དང་། བསམ་འཛིན་
 པ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་པའི་རྒྱ་ལས་དགའ་བའི་
 རྣམ་པས་འཇུག་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། སེར་སྒྲ་དག་ནི་བསྒྲེག་ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་
 སྟེ། ཅུ་བར། གཡོ་དང་སྒྲ་དང་འཆབ་དང་གཉིད། གཉིས་ཀ་དང་ལྡན། ཞེས་སོ། །བཞི་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། བདེ་དག་དང་། རྒྱགས་པ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། བདེ་
 དག་དང་། རྒྱགས་པ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དག་དང་ངོ་། ཞེས་(༢༡བ)
 སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་སྟེལ་དང་ཡང་མཐུན་པས། གཞན་དུ་མ་བཤད་ཅིག །
 ལྟ་བུ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། བཏང་སྒྲོམས་ཀྱན་དུ་འགྲོ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་
 ཅད་བཏང་སྒྲོམས་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་ཏེ། དེ་ནི་མ་རིག་པ་བཞིན་དུ་གང་ལ་ཡང་
 དགག་པ་མེད་དོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། རི་ལྟར་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་
 པ་འཕམ་ཏེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ལ་ཡང་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་དགག་པ་མེད་པ་ལྟར་བཏང་

སྒྲིམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་སོ། །དུག་པ་གྲུབ་ཆེ། རོ་ཆ་མེད་དང་ཁྲེལ་མེད་མི་དགོ་
བའི་ས་མང་པོ་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་དགེ་སྒྲིམ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར། བཞི་པོ་གཞན་ནི་ལྷ་དག་དང་། །ཞེས་སོ། །རྩ་བའི་ལྷ་དག་ཞེས་པ་ཆོར་བ་ལྷ་
ཁོ་ན་མིན་གྱི་དབང་པོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འདིའི་གྲུབ་མཐས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་
དུག་ལ་མི་དགོ་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྷལ་གྲས་མ་ལས།
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དུག་ལ་ནི་མི་དགོ་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དག་གྱི་དབང་དེའི་
ཕྱིར། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལྷ་ཆར་དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་གྱི་དོན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་གྱི་དོན་གསུངས་པ་འདི་ལྷར་གོང་མའི་མཚུངས་
ལྷན་ཟེར་བ་ལལ་ཆེར་ལ་དགོས་གྱི་མཚུངས་ལྷན་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་མི་རུང་དོ། །

སྒྲིབ་པ་ལྷ་ཕྱེ་བྲག་རྩ་བཞད་པ།

བདུན་པ་སྒྲིབ་པ་ལྷ་ཕྱེ་བྲག་རྩ་བཞད་པ་ནི། མདོ་ལས། སྒྲིབ་པ་ལྷ་ཕྱེ། འདོད་པ་
ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། གཉིད་དང་ལྷགས་པ་དང་། ཀྱོད་པ་དང་འགྱོད་
པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་མོ། །ཞེས་བཞད་ན་ཅི་འདིའི་ལྷགས་ཀྱི་དེ་ཆོམ་ལ་ཁམས་གསུམ་པ་
དག་གཟུང་ངམ། འོན་ཏེ་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་དེ་གསུམ་གཟུང་ཞེ་ན། དེ་ཁམས་གང་གི་
ཡིན་དང་། ལྷར་འདྲེན་ཚུལ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། འདོད་ན་སྒྲིབ་རྣམས་མི་མཐུན་
དང་། །ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་གཅིག་ཕྱང་པོ་གཞོད་བྱེད་དང་། །ཐེ་
ཆོམ་ཕྱིར་ན་ལྷ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་ལྷར་གསུངས་པ་
འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། དེ་ལྷ་མི་(༡༡ན)དགོ་
པ་མ་འདྲེས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དགོ་སྒྲོང་དག །

འདི་ནི་མི་དག་པའི་སྤང་པོ་མ་འདྲེས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲིབ་
 པ་ལྟའོ། །ལྟ་གང་ཞེན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་
 བར། འདོད་ན་སྒྲིབ་རྣམས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། ལྷགས་ཀྱི་དེ་ཐོཾ་ལ་
 ཁམས་གསུམ་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་འདོད་པའི་དེ་གིས་པའི་ཆེད་དུ་ལྷགས་ཀྱི་དེ་གཉིད་འགྱོད་
 དག་དང་བསྐྱེས་ནས་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡང་བསམ་གཏན་སྟོམས་
 འདུག་ལ་སྒྲིབ་པར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གིས་པའི་བྱིར། གང་སྟེལ་ལས། ལྷགས་པ་
 དང་ཀྱོད་པ་དང་། ཐོཾ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་པ་ཡིན་ཡང་འདོད་པར་གཏོགས་པ་དག་
 ཁོ་ན་སྒྲིབ་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ལྷགས་པ་དང་ཀྱོད་པ་དང་། གཉིད་དང་འགྱོད་
 པ་དག་དང་བསྐྱེས་པ་མཛད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་ཉོན་མོངས་ཐ་དད་པ་
 བདུན་ཡོད་ཀྱང་ལྷགས་གཉིད་གཉིས་གཅིག་བྱས། ཀྱོད་འགྱོད་གཉིས་གཅིག་བྱས་ནས་
 སྒྲིབ་པ་ལྟར་བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་འགལ་རྒྱ་མི་མཐུན་པ་སྟེ་གཉེན་པོ་
 དང་། ཟས་དང་། བྱ་བ་གསུམ་གཅིག་པའི་བྱིར་དང་། ལྷགས་ལ་གཞན་གསུམ་གྱི་གཉེན་
 པོ་ཟས་བྱ་བ་གསུམ་མི་གཅིག་པས་ཐ་དད་བྱས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་སྒྲིབ་
 པའི་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དང་། ཟས་མ་ཡིན་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རང་འགྲེལ་ལས། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་དང་ཟས་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་
 གོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་མ་ལས། མི་མཐུན་པ་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷགས་གཉིད་གཉིས་ཀྱི་དེ་གསུམ་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཟས་
 མིན་པར་སྤང་བར་གཅིག་ །ཟས་ལྟ་ཡང་གཅིག་ །བྱ་བ་སེམས་ཁུམ་པར་གཅིག་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ལྷགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ཟས་མིན་པ་གང་
 ཞེན། སྤང་བའི་འདུ་གེས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ལྷགས་པ་
 དང་གཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ཟས་གང་ཞེན། ཆོས་ལྟ་སྟེ་སྟོབ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། བྱ་

སྤང་དང་། (༢༡༧)པ་ཟས་ཀྱི་དྲོད་མི་ཟེན་པ་དང་། སེམས་ཁུམ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་
གཅིག་སྟེ། འདི་གཉིས་གས་ཀྱང་སེམས་ཁུམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཞོད་འགྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཡང་དེ་གསུམ་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཟས་མིན་པ་དང་། གཉེན་
པོ་ཞིག་ནས། ཟས་བཞི་ཡང་གཅིག་ །བྱ་བ་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ཞོད་པ་དང་འགྱོད་པའི་སྒྲིབ་པའི་ཟས་གང་ཞེ་ན། ཆོས་བཞི་སྟེ།
ཉི་དྲུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་། སྤྲོད་དགོད་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་། དག་འམ་གྱུར་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་རྣམས་
རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ཞོད་པ་དང་འགྱོད་
པའི་ཟས་མིན་པ་གང་ཞེ་ན་ཞི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
རང་འགྲེལ་ལས། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡང་གཅིག་སྟེ། འདི་གཉིས་གས་ཀྱང་སེམས་
རྣམ་པར་མ་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་རྟགས་ཀྱི་བྱར་བྱིམ་ཡང་གྲུབ་
སྟེ། འདོད་འདུན་གཞོད་སེམས་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་གྱི་ཟས་དང་། གཉེན་པོ་ཡང་ཐ་དད་ལ།
འདི་དག་རེ་རེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་འདུན་གྱི་
ཟས་སྤྱག་པའི་མཆོན་མ་དང་། ཟས་མིན་པ་དང་གཉེན་པོ་མི་སྤྱག་པ་ཡིན། གཞོད་སེམས་
གྱི་ཟས་ཁོང་ཁྲོད་དང་། ཟས་མིན་པ་དང་གཉེན་པོ་བྱམས་པ་ཡིན། ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཟས་དུས་
གསུམ་དང་། ཟས་མིན་པ་དང་གཉེན་པོ་རྟོན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་ཟས་སྤྱག་པའི་མཆོན་མ་ཡིན་ལ་ཟས་
མིན་པ་མི་སྤྱག་པ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། གཞོད་
སེམས་ཀྱི་ཟས་ཁོང་ཁྲོད་མཆོན་མ་ཡིན་ལ། ཟས་མ་ཡིན་པ་བྱམས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཟས་དུས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། འདས་

པའི་དུས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བས་སོ། །ཟས་མིན་པ་ནི་
 རྒྱུན་ཉིད་འདི་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སོ་སོར་(༡༩ན)རྟོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་
 ལུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་
 ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་རེ་རེ་ཞིང་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཙོ་བོ་
 དོན་ཤུགས་ལ་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་མ་ཐོན་པར་མཁས་པས་མ་བཤད་སྟོན་པས་མ་གསུངས་
 པའི་འབྲེལ་མེད་གྱི་བོ་ཉི་ཆེན་བོ་མང་བོ་དང་ཉུང་ཏུ་བྱས་འདུག་གོ། །ཉོན་མོངས་ཐམས་
 ཅད་ཅིའི་བྱིར་སྒྲིབ་པ་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། འདིར་བྱེ་སྒྲུ་ན་རེ། ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། ལུང་བོ་གསུམ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཉི། འདོད་འདུན་དང་གཞོད་སེམས་
 གིས་རྒྱལ་ཁྲིམས་གྱི་ལུང་བོ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད། ལྷགས་གཉིད་གིས་ཤེས་རབ་གྱི་ལུང་
 བོར་གཞོད་པར་བྱེད། རྒྱུད་འགྱུར་གྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལུང་བོར་གཞོད་པར་བྱེད་ཅིང་།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མེད་ན་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་
 འདོད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལ་སྒྲིབ་
 བས་ན་སྒྲིབ་པ་ལྟར་བཞག་སྟེ། བསོད་སྟོམས་ལ་རྒྱ་བའི་ཆ་གཞུགས་སྟུག་མི་སྟུག་གི་
 མཚན་མ་བཟུང་བས་འདོད་འདུན་དང་གཞོད་སེམས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོར་བའི་དུས་ན་
 བར་ཆད་བྱེད། དངོས་གཞིའི་དུས་ན་ཐབས་མིན་པས་ཞི་གནས་ལ་སྟུགས་གཉིད་དང་།
 ལྷག་མཐོང་ལ་རྒྱུད་འགྱུར་གྱིས་བར་ཆད་བྱེད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཞི་ལྷག་ལ་བར་ཆད་བྱེད་ཅིང་།
 རྗེས་སུ་ལངས་པའི་ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟགས་ཆེའང་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་བར་ཆད་བྱེད་པའི་བྱིར་
 རོ། །རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ནི་གཞན་དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་
 ལས། གཞན་དག་ནི་གཞན་དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་གོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཐུམ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལ། མཐོང་སྤང་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་དང་། སྦྱོམ་སྤང་ཇི་
 ལྟར་སྤྱོད་དང་། གཉེན་པོའི་རབ་དབྱེ་དང་། ཞར་བྱུང་བཞི། དང་པོ་ལ་ཁོན་རེ། ཁམས་
 གོང་གི་སྤྱག་ཀུན་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུ་གོང་གི་སྤྱག་ཀུན་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཆེ་མི་སྤྱོད་ལ། གང་
 གི་ཆེ་གོང་གི་སྤྱག་ཀུན་མཐོང་སྤང་སྤྱོད་པའི་ཆེ་གང་གི་སྤྱག་ཀུན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ན་
 དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་(༢༩བ)པའི་
 ཟད་པའམ་སྤངས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤངས་པ་དང་། དེ་
 ལ་དམིགས་པ་ཟད་པས་སྤངས་པ་དང་། དམིགས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། གཉེན་
 པོ་སྦྱིས་པས་སྤངས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་
 དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཟད་པར་ངེས་པ་མིན་ནོ། །འོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྣམ་
 པ་བཞིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཚུལ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤྱོད་
 ཞེས་འཆད་པ་ལ། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར། །
 ཟད་དང་དམིགས་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། མཐོང་སྤང་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དམིགས་
 པའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤྱོད་པ་དང་། མཐོང་སྤང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་དག་པར་ཟད་པས་སྤྱོད་པ་དང་། གང་ལ་དམིགས་ཡུལ་གྱི་མཐོང་
 སྤང་ཉོན་མོངས་དེ་སྤངས་པས། དམིགས་བྱེད་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱག་ཀུན་མཐོང་སྤང་རང་གི་ས་ལ་དམིགས་པ་
 རྣམས་དང་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་མེད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པ་རྣམས་དམིགས་པ་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱག་པསྒྲུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་

བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རང་གི་ས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། ལྷུ་བ་
 རྟེ། རང་གི་ས་སྟོན་པས་སྤྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ལ་ཡང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱི་ན་
 ཏུ་འགྲོ་བའི་ལོག་ལྟ་སྟགས་ནི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་མི་སྤྱོད་པའི་བྱིར་། དེར་ཐལ།
 སྤྱད་པ་སྤུལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ནི་དུས་སུ་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་དགོས་
 ལ། དེའི་ཆོ་སྤངས་ཟེན་པའི་བྱིར་། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་བྱུ་བ་རྟེ། སྤྱད་
 བསྤུལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་སྤངས་ཟེན་པའི་བྱིར་། རྒྱལ་གྲས་མ་
 ལས། དེ་དག་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་། ཆོས་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། དེས་ན་སྤྱར་པོ་བོས་སྤངས་ཀྱང་དམིགས་པའི་ལྷན་
 རྒྱལ་སྟགས་དང་སྤྱར་ནས་ཤེས་དགོས་ཀྱང་མཚོན་ཅིམ་དེས་འགོག་ལམ་ཟག་མེད་ལ་
 དམིགས་པ་སྟོན་པས། ཟག་བཅས་ལ་(༢༩ན)དམིགས་པ་བོར་རྒྱལ་ཡང་ཤེས་དགོས་
 མོ། །གཉིས་པ་བྱུ་བ་རྟེ། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགྲོ་དགུ་པོ་གོང་དུ་དམིགས་པ་ནི་
 འདོད་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགྲོ་བཅུ་གཅིག་གི་དམིགས་ལུལ་ཡིན་ལ། དམིགས་
 བྱེད་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགྲོ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་སྤངས་ན་དམིགས་ལུལ་སྐལ་བ་མི་
 མཉམ་པའི་ཀྱན་འགྲོ་དགུ་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་། དེར་ཐལ། ལུལ་བརྟན་བྱེད་ཡིན་
 པས་དེ་དག་སྤངས་པ་ན་ལུལ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགྲོ་དགུ་སྤོང་བའི་བྱིར་། རང་
 འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར་ཟད་པས། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་སྤངས་
 བ་དེ་དག་ཀྱང་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། འདི་དག་ལ་དམིགས་
 པ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་ཡོད་པས་ན། དེ་ལ་དམིགས་པ་རྟེ་སྐལ་
 པ་མཉམ་པའི་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམས་མོ། །དེ་དག་ཟད་ཅིང་སྤངས་པས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་
 པའི་ཁམས་ཀྱི་ན་ཏུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 གང་གྲེལ་ལས། ལུལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་སྤང་བའི་བྱིར་། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་

ཀུན་རྒྱུ་འགོ་བ་རྣམས་སྤོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་
གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་སོགས་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་
འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ཆགས་པ་སོགས་ནི་ཡུལ་སྤངས་པས་ཡུལ་ཅན་ཆགས་སོགས་
ཀྱང་སྤོང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དམིགས་པ་སྤངས་པས་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལོག་པར་
ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པས་ལྟ་བ་མཆོག་རྒྱུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་ལ་དམིགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤངས་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དེ་དག་
ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་
དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་སྤངས་པ་ཡིན་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་དགོས་(༣༩བ)ཀྱང་ཡི་གེ་མང་དོགས་ལ་ཤེས་བྱེད་
ལོགས་པར་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཉེན་པོ་སྟེས་པས་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། སྟོམ་སྤང་རྣམས་
སྤོང་ཚུལ་བཞི་ལས། གཉེན་པོ་སྟེས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་སྟེ། བདེན་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་རྒྱ་
རྟོགས་ཟིན་པས་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཀྱང་སྤོང་བ་མིན། རྒྱལ་བ་མི་མཉམ་
པའི་ཁམས་ཀུན་རྒྱ་མིན་པས་ཡང་དག་པར་ཟད་པས་ཀྱང་མིན། སྤང་དམིགས་པ་སྤངས་
ནས་ཕྱིས་སྤོང་བ་མིན་པས། དམིགས་པ་སྤངས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་
སྟེས་པས་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་ལམ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོ་སྟེ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཉེན་པོ་རྣམ་བཞི་སྤོང་བ་དང་། །གཞི་དང་གྲིང་ཉིད་རྣམ་ཐར་ནི། །
ལུན་འབྱིན་ཞེས་བྱ། ཞེས་བྱུང་། གཉེན་པོ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། སྤོང་བ་

གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། གཞིའི་གཉེན་པོ་སྤྱད་པ་སྤྲུལ་ཆོས་བཟོད་ཡན་ཆད་
 གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་མོ། །ཐག་སྤྱང་བའི་གཉེན་པོ་སྤྱད་པ་སྤྲུལ་ཆོས་
 ཤེས་མ་གཏོགས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱུར་ངོ་། །རྣམ་པར་སྤྱོད་འབྱེད་པའི་གཉེན་
 པོ་ལམ་གང་གིས་ཁམས་གང་ལ་སྒྲོན་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ཡང་བར་ཆད་མེད་པའི་
 ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་གྱི་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ།
 གཞི་དང་འཛིན་པའི་སྒྲིབ་དོད་ལྟར་རྒྱུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། འདི་
 ལྟ་སྟེ། སྤྱད་པ་སྤྲུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་བར་
 ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡང་བཟུང་སྟེ། བར་
 ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་པོ་ནི་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་ཁོན་ཡིན་གྱི་གཞིའི་གཉེན་པོ་མིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་དེ་ཡན་
 ཆད་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་(༥༥ན)པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཐོབ་པ་ཆད་པ་ཐག་སྤྱང་བའི་
 གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཐག་སྤྱང་བའི་ངོ་བོའི་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་ལམ་ཡན་ཆད་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། རྟེན་པ་ཆད་པ་ཐག་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལམ་གང་གིས་ཁམས་དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་མཐོང་ནས་སྤྱོད་
 འབྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པོན་རང་ལུགས་ཡོད་དེ། སྤྱད་
 གྱུར་ལ་དམིགས་པའི་དོད་སོགས་བཞི་སྤྱོད་འབྱེད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐམས་ཅད་གཞིའི་གཉེན་པོ་
 དང་། ཐག་སྤྱང་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ལ་མ་གཏོགས་
 པའི་ལམ་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་འདི་དག་གི་གོ་རིམ། ཞེས་

པ་ནས། ཆེས་ལེགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཐུས་མ་ལས། ཡང་
འདི་དག་གི་གོ་རིམ་ནི་ཆེས་ལེགས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་འདི་སྟོབ་དཔོན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
སོ། །

བཞི་པ། ཞར་བྱུང་ནི། དམིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བྱར་འདོད། །མཚན་
ཉིད་མི་མཐུན་མི་མཐུན་སྟོགས། །ཡུལ་རྣམ་ཆད་དང་དུས་ཀྱིས་ཏེ། །འབྱུང་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྟོགས་དང་ནི། །དུས་གཉིས་རིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །ལན་ཅིག་དུ་ཟད་དེ་དག་
གིས། །བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང་། །གཉེན་པོ་སྦྱེས་དང་འབྲས་ཐོབ་དང་། །དབང་
པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་རྣམས་སུ། །ཞེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཆོ་མཚུངས་ལྡན་ལས་སྤྱོད་
བཅས་དམིགས་པ་ལས་གེ་ན། མཚུངས་ལྡན་སྤངས་མི་བྱལ་སྟེ། མཚུངས་ལྡན་ནི་ལན་
ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ངོ་བོར་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་
བར་བྱ་བར་འདོད་ཏེ། འདི་སྦྱེ་བ་ན་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། དམིགས་
པ་མེད་པར་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དམིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་
བྱར་འདོད། །ཅིས་དང་། དེའི་དོན། རྣམ་འགྲེལ་དུ་འང་རི་སྐད་དུ། འདི་ཡུལ་སུན་བྱུང་
མེད་པར་ནི། །དེ་སྤྱོད་བར་ནི་རུས་མ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་སྦྱོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་གང་། །དེ་
དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས། །ཡིན་གྱི་ཕྱི་ཚུལ་དག་གིས་མིན། །(༡༥བ)ཞེས་སྟོགས་ཡང་
ཡང་བཤད་ཅིང་། འཕགས་པ་ལྟས་ཀྱང་། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །བྲིད་པའི་
ས་པོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལྷ་བས་ཀྱང་། བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་
བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅིས་བྱ་བ་རྣམས་དམིགས་
པའི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བས་པས་བྱི་དང་། ཀྲ་སུ་ཡུས་སེམས་བཟུང་
བས། ཉོན་མོངས་བསྐྱོག་ཅིས་པ་ཐེག་པ་གོང་འོག་མདོ་སྟགས་གང་གི་འང་ཡུགས་མིན་
ནོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་མ་འོངས་པ་དམིགས་པ་ལས་འབྲལ་ལྷན་གྱིང་
 འདས་པའི་ཉོན་མོངས་དམིགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འགག་ཅིན་པ་དམིགས་པ་ལས་རི་
 ལྟར་སྤོང་སྟེ། སྤོང་རྩལ་བཞི་ཡོད་པས་གཉེན་པོ་སྦྱེས་པས་ཟད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱ་
 མ་སྦྱང་པས་སྦྱོམ་སྦྱང་རི་ལྟར་སྦྱངས་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་དག་སྤོང་རྩལ་ཡོད་
 དེ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པ་དང་བྲལ་ཐོབ་སྦྱེས་པས་སྦྱང་། གཞན་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་། རང་གཞན་གྱི་གཟུགས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བརྟན་
 ཐམས་ཅད་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི། དེ་དག་
 ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྦྱངས་པའི་སྦྱང་བྱ་དེ་དག་སྦྱངས་པ་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐོབ་པ་
 ཆད་པས་སོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་
 ཐོབ་པ་ཆད་པ་དང་བྲལ་པའི་ཐོབ་པ་སྦྱེས་པས་སྦྱང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཟུགས་ཐམས་
 ཅད་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
 རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱངས་པས་སོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ཆོས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྦྱངས་
 པའི་སྦྱངས་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དམིགས་པ་སྦྱངས་པས་
 སྦྱངས་རྩལ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྦྱངས་རྩལ་བཞི་ཀ་ལ་དམིགས་པ་ཡོངས་(༥)ན་སྟེ་ཤེས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱངས་པས་བྱུང་སྟེ། བཞིར་བཞག་པ་ནི། ལུལ་སྦྱངས་པ་དང་ལུལ་
 ཅན་སྦྱངས་པས་སྤོང་རྩལ་དང་སྦྱ་ཕྱི་མི་འདྲ་ཅམ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ་སྦྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྩལ་གྲས་མ་ལས། གང་དག་གཉེན་པོ་སྦྱེས་པས་སྤོང་བར་བརྗོད་པ་སྦྱོམ་པས་

སྤང་པར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་དེ་དག་གྱང་དམིགས་པ་སྤྱད་པ་སྤྲུལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སོགས་
 བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །
 དེ་ལ་དམིགས་པ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པས་གྱང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
 པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདི་དག་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་དུ་མར་གལ་ཆེད། །ཐག་
 བསྐྱིང་བའི་གཉེན་པོ་བཤད་ན་ཐག་སྤིང་བའི་ངོ་བོ་དུ་ཞེན། ཐག་སྤིང་བའི་ངོ་བོ་བཞི་
 ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རིང་བ་དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་གྱང་
 མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པས་རིང་བ་ལྟ་བུ་དང་། འཆལ་རྒྱུ་དང་རྒྱལ་བེམས་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་
 རྒྱུ་གས་དང་གཉེན་པོས་རིང་བ་དང་། ཤར་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལུ་རྣམ་པར་ཆད་པས་
 རིང་བ་དང་། འདས་མ་འོངས་གཉིས་དུས་ཀྱིས་རིང་བ་ལྟ་བུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་
 བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་སྤངས་པ་ཡང་བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེན་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་
 ཐམས་ཅད་ནི་གཉེན་པོས་ལན་ཅིག་དུ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལན་ཅིག་དུ་
 ཟད། ཅེས་སོ། །འོན་གྱང་སྤངས་པ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་དུས་དུག་དུ་
 འགྱུར་ཏེ། གཉེན་པོ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་སྦྱེས་དུས་དང་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་ཐོགས་དག་
 སྤོང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པའི་དུས་བཞི་དང་། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་པར་
 འཕེལ་བ་སྟེ་འཕོ་བའི་དུས་དང་དུས་དུག་རྣམས་སུ་སྤངས་པ་བྲལ་ཐོབ་བྱུང་དུ་འགྲོ་བའི་
 ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་དག་གི་ །བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང་། །གཉེན་པོ་སྦྱེས་དང་
 འབྲས་ཐོབ་དང་། །དབང་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་རྣམས་སུ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྤིང་ཆོད་
 ཡིན་གྱི་ངེས་པ་མེད་དེ། དུས་དུག་ནས་དུས་གཉིས་ཀྱི་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

སྤངས་པའི་འབྲས་ཁུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ།

བཞི་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་ཁུ་(༥༦)ཡོངས་ཤེས་ལ། དབྱེ་བ། ལམ་གང་གི་འབྲས་
 ཁུ་ཡིན་དང་། སྤངས་ངེས་དང་། གང་ཟག་གང་ལ་ལྷན་དང་། ཐོབ་གཏོང་བཤད་པ་ལ།
 དང་པོ་ནི། ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་དགུ་འདོད་པ་ན། །དང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཟད་ལ་གཅིག་། གཉིས་
 ཟད་པ་ནི་དེ་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་གོང་མའི་དེ་གསུམ་ཉིད། །ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པ་གཞན་
 གསུམ་སྟེ། །ཐ་མའི་ཆད་མཐུན་གཟུགས་དང་། །ཟག་པ་ཀྱན་ཟད། ཅེས་བྱུང་། ཡོངས་
 སྤྱོད་ཤེས་པ་ལ་རྣམས་བཟོད་ཀྱིས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པ་དང་། སྤངས་
 པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པ་ནི་ཟག་པ་
 མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། སྤངས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པ་ནི་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་དེའི་
 ཐོབ་བྱེད་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་འབྲས་ཁུ་སྤངས་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་རྣམས་མ་ལས།
 འབྲས་ཁུ་ལ་རྒྱ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་ཁུ་ནི་སྤངས་པའོ། །རྒྱ་ནི་
 ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པ་ནི་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་བྱེད་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་འབྲས་
 ཁུ་སྤངས་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་རྣམས་མ་ལས། འབྲས་ཁུ་ལ་རྒྱ་བཏགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་ཁུ་ནི་སྤངས་པའོ། །རྒྱ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་ཤེས་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ། མདོ་
 ལས། དགོ་སྤོང་དག་ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པ་
 དག་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཡོངས་སྤྱོད་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟོ། །ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་
 པ་གང་ཞེན། འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པ་དང་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་

ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། སྐབས་འདིའི་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དགྲ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་སྤྲུག་ཀུན་མཐོང་
 སྤང་རྣམ་གཉིས་སྤངས་ཤིང་ཟད་པའི་འགོག་བདེན་ལ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་། འདོད་
 པའི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟད་པའི་སྤངས་པ་གཉིས་ནི་སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་དེ་གཉིས་
 སོ་སོར་བཞག་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་དང་། འདོད་པའི་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་ལ་
 ཡོངས་ཤེས་གསུམ་བཞག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་
 ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་། གོང་མའི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་ཟད་པའི་
 ཡོངས་ཤེས་གཉིས་དང་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཉིད་དང་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ཟད་པའི་(༡༥)
 ཡོངས་ཤེས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་
 པའི་ཡོངས་ཤེས་གཞན་གསུམ་སྟེ་དགྲ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དུག་བཟོད་འབྲས། །སྤྲུག་མ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་ཡིན། །མི་ལྷོགས་
 མེད་འབྲས་ཐམས་ཅད་དོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ལུ་ལམ་བརྟུང་། །ཉེ་བར་བསྐྱོག་པའི་
 གཅིག་ཡིན་ཏེ། །གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་ཡང་། །ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་
 ཀྱི་ཡིན། །འཛིག་རྟེན་པའི་གཉིས་རྗེས་ཀྱི་ཡང་། །ཆོས་ཤེས་པའི་ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྷོགས་མཐུན་ཀྱི་དུག་དང་ལ། །ཞེས་བྱུང་། སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དུག་ནི། རང་ཐོབ་
 བྱེད་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་དེའི་འབྲས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཅུ་བར། དུག་བཟོད་འབྲས། །ཞེས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཡོངས་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱི་འབྲས་སུ་བཤད་པ་འགལ་ཞེན། རྫོན་
 མེད་དེ། བཟོད་པ་དེ་ཐོབ་བྱེད་གཙོ་བོ་དང་ཤེས་པ་འཁོར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་
 འཁོར་གྱིས་བཅོམ་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་བཅོམ་ཞེས་པ་བཞིན་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་འབྲས་
 སུ་དང་གཅིག་པའི་བྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། བཟོད་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པའི་འཁོར་ཅན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན། ཤེས་པ་འབྲས་ཁུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་སྒྲོམ་
སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཤེས་པའི་འབྲས་ཁུ་ཞེས་བྱ་
ཞེ། སྒྲོམ་པའི་སྤང་བྱའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་
ཀྱི་བྲལ་འབྲས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོངས་ཤེས་དགུ་ཀ་ཐམས་
ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མི་ལྷོགས་མེད་འབྲས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་སོ། །བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཁྱེད་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་ཁུ་བྲལ་འབྲས་
ཡོངས་ཤེས་ལུ་ལུ་ཡོད་དེ། །ཐམས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ།
གཞུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། ཟག་པ་ཀྱན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ལུ་འཇམ། ཞེས་སོ། །འདི་བྱེ་སྒྲུའི་
དངོས་གཞི་འདྲོད་ཉོན་གྱི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པས་(༢༥)འདྲོད་པའི་མཐོང་སྤང་ཉེར་
བསྟོགས་ཀྱིས་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་དེ་ལྟར་ལུ་ཟེར།

བརྟེན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ན་རེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་འབྲས་ཁུ་བརྒྱད་ཡོད་
དེ། དེ་འདྲོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤང་ནས་ཐོབ་ཀྱང་འདྲོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་
ཐོབ་པ་ཟག་མེད་གསར་དུ་མཐོང་ལམ་དུ་སུ་ཐོབ་པ་དེ་འདྲོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་
པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་སྤང་གོང་གི་ཡོངས་ཤེས་ལུ་དང་བརྒྱད་འདྲོད་པའི་ཕྱིར།
རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་པའི་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་སྤངས་པ་ཡང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་
པ་མེད་པ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་ཁུར་འདྲོད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཞུགས་
མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ལས་སྒྲེ་མཆོད་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་
ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཉེ་བར་
བསྟོགས་པའི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་པོ་གསུམ་

གྱི་ཡང་བྲལ་འབྲས་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་གྱི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱི་ཟག་
མེད་གྱིས་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཅུས་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་གསུམ་
གྱི་ཡང་། ཞེས་སོ། །འདིའི་ཡོངས་ཤེས་ཐམས་ཅད་འཇགས་པའི་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་
ཡིན་ཏེ། ཡོངས་ཤེས་དང་པོ་དུག་མཐོང་ལམ་གྱི་དེ་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། ཐམས་ཅད་འཇགས་པའི་ལམ་གྱི་ཡིན། ཞེས་སོ། །འདོད་གཟུགས་
གྱི་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་
ལ་ཡོད་དེ། འཇགས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་སྤང་པའི་ཡོངས་ཤེས། ཅམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་གྱི་ཉེར་བཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་
ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། འཛིག་རྟེན་པའི་གཉིས། ཞེས་སོ། །སྒྲོམ་ལམ་
རྗེས་ཤེས་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། རྗེས་གྱི་ཡང་། ཞེས་སོ། །སྒྲོམ་པའི་ལམ་
གྱི་འགོག་ལམ་ཆོས་ཤེས་པའི་བྲལ་འབྲས་ནི་ཡོངས་ཤེས་དགའི་ཐ་མ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་
ཏེ། (༢༤)ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་དེ། གཟུགས་གྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་དེ་དང་། ཀུན་
ཏུ་སྦྱར་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། སྒྲོམ་པའི་
ལམ་ལ་འགོག་པ་འཇམ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་ཏེ། བམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་
ཡིན། ཞེས་སོ། །སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཤེས་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་རྣམས་
དང་། ཆོས་ཤེས་རྣམས་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་ཤེས་དུག་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་
སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་། ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་དང་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རང་འགྲུལ་ལས། ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དུག་སྟེ། ཆོས་གྱི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་དག་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལམ། ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་རྣམས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། ཞེས་པ་ནས། འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་པས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་
ཆ་དང་མཐུན་པ་སྤངས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པ་དང་། གུན་ཏུ་སྦྱོར་
བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གསུམ་ཆར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བྲལ་
འབྲས་ཡོངས་ཤེས་ལྟ་ཡོད་དེ། གོང་མའི་མཐོང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་།
ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལམ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རི་
རྒྱན་པ་ཤད་པ་གསུམ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཐ་མ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གངས་ངེས་ནི། བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་། སྤྱིད་ཅེ་ཉམས་པར་
བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་ཤེས་ཁམས་ལས་འདས་པ་
ལས། ཞེས་བྱུང་། སྔོན་སྐྱོད་པོ་ལ་ཡོངས་ཤེས་མི་འཛོག་ཅིང་ཡོངས་ཤེས་དགུར་འཛོག་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་གསར་ཏུ་རྟོན་པ་དང་། སྤྱིད་ཅེ་རི་
ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཅམ་ཉམས་ཤིང་སྤངས་པར་བྱས་པ་དང་། སྤྱིད་ཅེ་རི་སྐྱག་ཀུན་
མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲེལ་རྒྱ་གཉིས་བཅོམ་པའི་རྒྱ་གསུམ་ཆར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐོང་
སྤང་སྤངས་པའི་(༡༥བ)ཡོངས་ཤེས་དུག་བཞག རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དང་རྒྱ་བཞི་པ་ཁམས་
གསུམ་སོ་སོ་ལས་འདས་པ་སྟེ་སོ་སོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་བཞི་ཆར་པ་ལས་
ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྩ་བར། བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་
ཟག་མེད་དང་། སྤྱིད་ཅེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །
ཡོངས་ཤེས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ལ་རྒྱ་འདི་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་སྤངས་
པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། ཞེས་སོ། །དྲགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར།
ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དང་བཞི་པ་

ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བཞི་པ་ནི། གཅིག་མིན་མཐོང་ལ་གནས་པ་ནི། །ལྷ་ཡི་བར་དང་ཡང་དག་ལྟ། །
 སྒྲོམ་ལ་གནས་པ་དུག་གམ་ནི། །གཅིག་གམ་ཡང་ན་གཉིས་དང་ངོ། །ཁམས་ལས་འདོད་
 ཆགས་བྲལ་བ་དང་། །འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་དག་བསྟོམས། །ཞེས་བྱུང་། རེ་ཞིག་ལས་
 གཅིག་སྟེ་སྟེ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་དང་མི་
 ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཟུ་བར། གཅིག་མིན། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། གཅིག་མིན་ཞེས་
 བྱ་བ་ལ། གཅིག་ཁོ་ན་དང་ཡང་མི་ལྟན་ནོ། །གཅིག་ནི་ཁོ་ན་དང་ཡང་ལྟན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ནས་ལྷའི་བར་ཅི་རིགས་
 པར་ཡང་དག་པར་ལྟན་དེ། འཕགས་པ་ཡང་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་གྱི་བར་ལྷ་ནི་རྒྱ་
 གཉིས་ཀྱང་ཏུ་བཅོམ་པ་མེད་པས་ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྟན་ལ། ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་པ་
 ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་ལྟན། ཀྱན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་པ་ཁམས་གོང་གི་རྒྱལ་ཀྱན་མཐོང་
 སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་སྤྲ་མ་གཉིས་དང་ལྟན། དེའི་རིགས་བས་འགོག་པ་ཆོས་
 ཤེས་པ་འདོད་པའི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། སྤྲ་མ་གཉིས་ཏེ་
 གསུམ་དང་ལྟན། འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་པ་གོང་གི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་
 ཤེས་དང་། སྤྲ་མ་གསུམ་སྟེ་བཞི་དང་ལྟན། ལམ་ཆོས་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པའི་ལམ་མཐོང་
 སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཡོངས་ཤེས་དང་སྤྲ་མ་བཞི་སྟེ་(༣༧ན)ལྷ་དང་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་
 ཕྱིར། འཕགས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་དུག་གམ་གཅིག་གམ་གཉིས་
 དང་ལྟན་པ་དག་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་སྒྲོམ་ལམ་པ་བརྟུ་དུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་
 པ་ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་པ་དག་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཡོངས་
 ཤེས་དུག་དང་ལྟན། སྟོན་ནམ་ཕྱིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་ཐོབ་པའི་བརྟུ་དུག་པ་ལམ་
 རྗེས་ཤེས་པ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་བྱ་དང་། དག་བཅོམ་

བ་ཐོབ་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཕྱེད་ལྟར་པའི་
 བྱིར་བྱིར་མི་འོང་དང་དག་པོམ་གཉིས་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཕྱེད་ལྟར་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་དང་མ་བྲལ་
 བར་འབྲས་ཕྱགས་ར་དུ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་བསྐྱམས་ནས་ཐ་
 མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་། ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་
 ཤིང་འབྲས་ཕྱགས་ར་དུ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀྱིས། དག་པོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་
 ཡོངས་ཤེས་རྣམས་བསྐྱམས་ནས་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་
 བྱས་པའི་བྱིར་བྱིར་ཕ་བར། ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང་། འབྲས་ཕྱོགས་བྱིར་
 དེ་དག་བསྐྱམས། ཞེས་སོ། །

ལུ་པ་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་གཏོང་གི་བྱུང་བ་རེ། ལ་ལ་གཅིག་གཉིས་ལུ་དང་དུག །
 གཏོང་སྟེ་ཐོབ་པ་ལུ་མིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་། གང་ཟག་ལ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་གཏོང་བ་གཉིས་
 ཡོད་དེ། དག་པོམ་པ་ཉམས་པས་ཟག་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཕྱེད་ལྟར་། འདོད་པའི་
 འདོད་ཆགས་ཅམ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་བྱིར་མི་འོང་ཉམས་པས་ཀྱང་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་
 སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཕྱེད་ལྟར་བའི་བྱིར་བྱིར་ཕ་བར། གང་ཟག་ལ་ལ་དེ་གཉིས་གཏོང་བ་
 ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འདོད་ཉོན་གྱིས་ཉམས་པས་ཡོངས་ཤེས་
 བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་གཏོང་བའི་བྱིར་བྱིར་ཕ་བར། ལ་ལ་ལུ་གཏོང་བ་འདོད་དེ། ཆགས་
 བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བྱིར་བྱིར་མི་འོང་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པས་(མཐོང་)ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་
 སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ལུ་གཏོང་བའི་བྱིར་བྱིར་
 ལ་ལ་དུག་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་ཕྱོགས་མཐར་གྱིས་
 བ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པས་ནི་མཐོང་སྤངས་དང་བྲལ་བའི་ཡོངས་
 ཤེས་དུག་གཏོང་བའི་བྱིར་བྱིར་ཐོབ་པའི་ཆེ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་དུག་ཐོབ་པ་གསུམ་ལས་

གཅིག་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། ཀུན་ཁྱལ་ས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་
 པའི་ཆོ་ཡོངས་ཤེས་དགའི་དང་པོ་ལྷོན་མེད་པ་གཅིག་ཐོབ། ཆགས་བྱལ་ལྷོན་མོང་གི་
 བྱིར་མི་འོང་གིས་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ལྷོན་མ་ཐོབ་པའི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་
 ཤེས་གཅིག་ཐོབ། ལྷོ་མ་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་པས་འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་ཆོ་ཡང་ཐ་མའི་
 ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་དེ་གཅིག་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆོ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་དགའ་
 པ་གཅིག་ཕུ་ཐོབ་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ནི། ཞེས་པ་ནས།
 དག་བཅོམ་པས་ཀྱང་ཐ་མ་གཅིག་ཐོབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་ཐོབ་པ་
 ཡང་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཁོ་ནས་ཉམས་ན་ཐ་མའི་ཆ་
 མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་
 གཉིས་ཐོབ་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་བྱལ་བ་འབའ་ཞིག ཁྱིམ་པ་ནས། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་སྤྱི་
 ཤེས་པ་འཐོབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱལ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དག་
 བཅོམ་པ་དང་འབྲས་སུ་རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་མི་འོང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉམས་
 ན་མ་ཐོང་སྤང་དང་བྱལ་པའི་ཡོངས་ཤེས་རྒྱལ་ཡོད་པའི་བྱིར། གང་སྤྱེལ་ལས། བྱིར་མི་
 འོང་པའི་འབྲས་སུ་ལས་ཡོངས་སྤྱི་ཉམས་པའོ། ཞེས་བྱ་བ་དེས་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་
 པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོངས་སྤྱི་ཤེས་པ་རྒྱལ་
 འཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉམས་པས་ཡོངས་ཤེས་ལྷ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་མེད་
 དེ། འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བ་ལྷོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཡོངས་སྤྱི་ཉམས་པ་མེད་པའི་བྱིར།
 གང་སྤྱེལ་ལས། གནས་(༤༠བ)སྐབས་དེན་གནས་པའི་བྱིར་མི་འོང་བ་འདོད་ཆགས་དང་
 བྱལ་བ་ལྷོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཡོངས་སྤྱི་ཉམས་པ་མེད་དེ། དེ་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བ་
 ནི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲུབ་པ། འགྲོ་བའི་ཡིད་མཁའ་ཀུན་དགྱིས་སྒྲིན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་འོད། །བསྐྱིབས་གང་
 རྣམ་དཔྱོད་བྱེ་བས་རྒྱུད་གིས་རབ་བསལ་བས། །ཡོངས་ཤེས་ཉི་མ་ཤར་བའི་སྤངས་རྟོགས་
 སྦྱིང་ཚལ་དང་། །སྦྱོང་གུའི་ཕན་བདེ་སྒོ་བྱེ་ལེགས་བཤད་སྒྱུ་ད་ཡོངས། །འཁོར་འདས་
 ཀུན་སྐྱིབ་ཐུགས་སྦྱང་ཆེན་ཏེ། །སེལ་བྱེད་རྣམ་དཔྱོད་འོད་ཟེར་སྐུ་ལྷ་ལ། །ཤོད་མིན་
 ལ་ཏེ་འདི་ཤོད་གཅིག་མིན་པའི། །ཆོས་མངོན་པ་མཐར་ཐུན་རྣམས་རྒྱལ་བའི་མཆོད། །
 སྤངས་བས་ཤེས་རབ་མཐར་ཐོན་ཤེས་བྱ་ཀུན། །གསལ་བར་བྱས་ལ་ངོ་མཆར་ཙམ་ཞིག་
 ཡོད། །དྲི་མའི་སྤྱབས་གནས་དབང་རྒྱལ་བྱིས་སྤངས་ནས། །མཆོད་བས་སྦྱོང་གུའི་རེ་
 བསྐྱོར་མིན་ནམ། །ཐུ་ཞིབ་དཔྱུ་ཚད་རིགས་བས་མི་སྤྲ་ཡང་། །ཐུ་ཞེས་སྦྱོན་བྱོན་མང་པོས་
 དབྱུང་བའི་གཞུང་། །ཐུ་རྒྱས་ཆོས་མངོན་ལེའུ་གངས་ངེས་རྣམས། །ཐུ་རགས་མ་ཞོར་
 དབྱིག་གཉེན་གསུང་བཞིན་བཤོད། །དགོ་བས་མཁའ་བྱལ་མ་ཀུན་ཀུན་དགྱིས་ལས། །
 གྲོལ་བའི་སྦྱོན་པ་ཀུན་མཁུན་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་
 གྱི་བཞུན་ཆོས་བླ་བ་བཞུན་ལོར་ལེའུ་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་
 གསལ་ལས་གནས་ལྷ་པ་ལེགས་བར་བཤད་ཟིན་ཏེ། །

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་གྱི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་
 བོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་
 ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་དུག་པའི་
 ཆོག་དོན་མཐའ་དབྱེད་དང་བཅས་པ་
 བཞུགས་སོ། །

མཛོད་བཛོད།

ཟླ་མེད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་སྤྱུ་ལྟ། བྱད་པར་རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་དབྱངས་
 ཅན་མར། །གྲུས་པས་འདུད་དོ་ཐེག་གསུམ་འཕགས་པའི་ཡུལ། །མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་
 བདག་སློར་བཀྱ་བ་སྟོལ། །ཤེས་བཞིན་མངོན་དུ་གྱུར་བཞིན་མངོན་རྟོགས་ཀུན། །འཆད་
 མི་རྒྱས་ཀྱང་འཇམ་མགོན་མིའི་སྒྲོས་གར། །དམ་པའི་དྲིན་གྱིས་གོང་འོག་སོ་སོའི་ལུགས། །
 མ་ཞོར་ཉུང་དུས་འཆད་ལ་སྟོ་བར་གྱུར། །

ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

གསུམ་བ་ཐོབ་བྱ་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། ལམ་གྱི་རྣམ་
 བཞག་ །དེའི་རྟེན་གང་ཟག་གི་རྣམ་བཞག་ །ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་དང་
 གསུམ། དང་པོ་ལ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ། དམིགས་པ། སྒྲོམ་རྒྱལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། བདེན་
 པ་མཐོང་དང་གོམས་པ་ལས། །ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཞེས་བཤད་པ། །སྒྲོམ་པའི་ལམ་

བེའམ་གཉིས་དེ། མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཟག་པ་མེད། ཅིས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། བདེན་
 པ་མཛོན་སྐུམ་དུ་གསལ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བེན་རྒྱུད་ལྷན་དུ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་
 བའི་སྒྲིམ་ལམ་གཉིས་བསྒྲིམ་པར་བྱས་པས་ཉེན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོ་
 ཤེས་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་མིང་འཕྲོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོ་ཤེས་དང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་
 ཚུལ་བཤད་བེན་པའི་ཕྱིར་དེ། བཅུ་ནི་(༡༣)སྒྲིམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ལྷ་ཡང་། ཞེས་
 དང་། འདོད་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པ། མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། ཅིས་
 པ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མཛོན་སྐུམ་དུ་མཐོང་བེན་སྒྲིམ་པར་བྱེད་
 བའི་ཆུན་པོ་བཞག་པའི་ཡོ་ཤེས་དེ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་སྐྱས་པ་རྫོང་གིས་དབྱེ་
 བ། གཉིས་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་འཛིག་
 རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་བདེན་པ་མཛོན་སྐུམ་དུ་རྟོགས་བེན་གོམས་པར་བྱེད་
 བའི་སྒྲིམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ནི་ཟག་མེད་འདས་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་
 དེ། ལམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་ཕྱིར་ཟད་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷག་བདེན་ཡིན་ན། ལྷག་བསྐྱེད་ཡིན་
 བསྐྱེད་ཟེར་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཚོས་ཅན། ལྷག་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ།
 ལྷག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱིར་
 རོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་
 རེས་ཐོབ་ཡོ་ཤེས་ཡོད་ཟེར་ན། རྒྱ་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་གིས་
 བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། བཅུ་དྲུག་བསྐྱེད་ལམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །(༡༧)ཟག་མེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ལ་མཉམ་བཞག་གིས་བྱུང་བེད་ན་
མོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མི་རྟག་མོག་ས་བཅུ་དྲུག་རྟོག་ས་པའི་འཕགས་ལམ་ཚོས་

ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །མི་སྤྲུག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། དཔུགས་འབྱུང་རྒྱུ་ཉིང་དེ་འཛིན་
གང་རུང་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པས་ཟུབ་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་
བཞིའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་བཞི་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
ཟུབ་པ་ཁས། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དཔུགས་རྒྱུ་པ་ལྟ་དང་མི་སྤྲུག་པ་དེ་ས་བརྒྱལ་བརྟེན་
བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་སྒྲོམ་པའི་འདོད་སེམས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅིག་མེད་
བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི།
བསམ་གཏན་ཟུད་པར་ཅན་དང་། ཉེར་བསྟོགས་བཞི་དང་། འདོད་སེམས་དང་བརྒྱལ་
བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མི་སྤྲུག་མ་ཆགས་ས་བརྒྱ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མི་སྤྲུག་མ་ཆགས་ས་བརྒྱ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱིས་ཡིན་ན། ས་ལམ་
གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ས་ཡིན་པས་ཟུབ་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་མི་སྤྲུག་པའི་སེམས་རྟེན་
གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཉན་
ཐོས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་བྱང་འཕགས་ཡོད་ཟེར་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་
བ་ངན་སོང་དུ་སྟེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། གཉིས་སྟོབ་རིགས་
ལས་ལོགས་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་དོད་ཅི་ལས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་
ཡོད་ལ་བཟོད་པ་ནས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་ཆོགས་ལམ་
མན་ཆད་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་བདེན་བཞི་བཤད་པ་དང་། བདེན་གཉིས་བཤད་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དཔེས་དང་། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བདེན་དུ་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། (ཨན)བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་བཤད་དོ། །སྟུག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་
 དེ་བཞིན་དུ། །འགོག་དང་ལམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན། །དེ་དག་རི་ལྟར་མངོན་རྟོགས་རིམ། །ཞེས་
 བྱུང་། ལམ་གྱི་དམིགས་ལུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྟུག་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་དང་། སྟུག་བཤད་པའི་འགོག་
 པ་གང་། །ཞེས་དང་། སྟུག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་འཛིག་རྟོག་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིའི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། སྟུག་བསྐལ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་
 བདེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་ཏེ་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་མདོ་ལས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྟུག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ། །འགོག་དང་ལམ་སྟེ་
 དེ་ལྟར་ན། །ཞེས་སོ། །གོ་རིམ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་
 པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་སྟུག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་སྟུག་བསྐལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་
 བཤད་ཚུལ་ལ་སྟེ་རིམ་དང་མཐུན་པ་དུན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་
 ལྟ་བུ་དང་བརྟགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཡང་དག་པར་སྦྱང་བ་བཞི་ལྟ་བུ་དང་། མངོན་
 རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལས་འདི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་དག་རི་
 ལྟར་མངོན་རྟོགས་རིམ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་། བདེན་བཞི་ལ་དབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་
 དང་། བདེན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་སྟུགས་བཞི་ནི་དབྱེད་པའི་སྐབས་དང་དེ་ལྟར་

དབྱུང་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མི་རྟག་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་གི་གོ་རིམ་
 དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རི་
 ལྟར་དབྱུང་པའི་གནས་སྐབས་ན། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། རོན་རྣམ་པ་གསུམ་པ་
 ལ་ཉེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་དྲོ་བར་སྒྱུར་བ་དང་། ཟེ་མོ་དང་།
 བཟོད་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་བར་འདི་ནི་རྣམ་པར་དབྱུང་པའི་གནས་
 སྐབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱུང་པའི་རྣམ་གངས་ཀྱང་། (༡བ)གང་
 སྟེལ་ལས། རྟོག་པ་དང་རབ་རྒྱ་བརྟག་པ་དང་། དེས་བར་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་གངས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་
 དབྱུང་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདེན་པ་རྣམས་ཅི་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་གཞན་པ་དེ་དག་གི་གོགས་མེད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མངོན་པར་ཡང་དག་པར་རྟོག་པའི་དོན་ཡང་མཐོང་བ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་མངོན་པར་ཡང་དག་པར་ཞེས་པའི་དོན་བདེན་པ་དང་། རྟོགས་པ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་
 ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་དེ་མའི་སྐབས་དང་མི་འདྲའོ། །འདིའི་གོ་རིམ་རྒྱད་སྟེ་མ་
 ལྟར་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་དེ། མདོ་ལས། ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྔ་ན་པའི་སྒྲན་པ། བས།
 བཞི་པོ་གང་ཞེན་ནད་ལ་མཁས་པ་ཡིན། བད་ཀྱི་གཞི་ལ་མཁས་པ་ཡིན། བད་སྤངས་
 བས་ཀྱང་ཕྱིས་མི་སྟེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྔ་ན་པའི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱང་སྒྲན་པ་
 ཟུག་རྒྱ་འབྱིན་པ་སྟེ་ན་མེད་པ་ནས་འདི་སྟུག་བསྐལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེས་ན་འདི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་གཙོ་བོར་འཆད་
 བྱེད་ཡིན་པས་མངོན་རྟོགས་སྟེ་རིམ་གཙོ་བོར་འཆད་ན་འོག་གི་མངོན་རྟོགས་སྟེ་རིམ་
 དང་རྩོམ་སྟོན་ཡོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོམས་སྟོར་ལས་ཀྱང་དམིགས་པར་གྱིན་ཏུ་གསལ་

བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཛོད་པ་ལས་ཞེས་བཤད་པ་བདེན་པ་དེ་དག་
ཀྱང་གང་ཞིག་ཅེན། བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་། །དེ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་རྣམས་
ཉིད། །སྤྱག་བསྐལ་ཉིད་གསུམ་ལྟན་པའི་ཕྱིར། །ཅི་རིགས་མ་ལུས་སྤྱག་བསྐལ་ཡོ། །
ཞེས་བྱུང་། ཚེར་བའི་ཕྱང་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མི་བདེ་བ་
སྤྱག་བསྐལ་དང་། གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་ཚེར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་དང་ཚེར་བ་གསུམ་
པོ་མཚུངས་ལྟན་དང་། མཚུངས་ལྟན་(༧ན)མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱང་
པོ་ཚེས་ཅན། སྤྱག་བསྐལ་བ་ཞེས་བཛྟེད་དེ། སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་ཅི་རིགས་དང་ལྟན་
པའི་སྤྱག་བསྐལ་བའི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚེར་བའི་ཚྭ་གས་
གཅིག་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཁྱིལ་ན་འདུ་བྱེད་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་ཞེས་བཛྟེད་ཅེན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་
ཚུད་ཚུལ་མང་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་བདེ་བ་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པ་དེ་ལ་ཞེས་
པ་འདིས་སྟོབ་དཔོན་ཡུའུ་དེ་བ་ཡང་བཀག་པར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །

བདེན་གཉིས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྟོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྟོ་མི་འཇུག་པ། །
སུམ་རྒྱ་བཞིན་དུ་ཀྱན་ཚྭ་བྱ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། ཀྱན་ཚྭ་བ་
བདེན་པའི་མཚན་ཡོད་དེ། གང་ལ་བཅོམ་པ་འམ་སྟོ་ས་ཚེས་གཞན་སོ་སོར་བསལ་ན་དེར་
འཛིན་གྱི་སྟོ་མི་འཇུག་པའི་ཚེས་དེ་ཀྱན་ཚྭ་བ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀྱན་ཚྭ་བ་བྱ་
ཡོད་ཆད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སུམ་པ་དང་། སུམ་ནང་གི་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །

ལུས་པ་ནི་ཐོ་བས་བཅོམ་ན་ལུས་པའི་སྒོ་འདོར། ལུས་ལྷ་ཡང་ལྷ་དཔེ་ཁ་དོག་དྲི་རོ་རེག་
 སོ་སོར་སྒོས་བསལ་ན་ལྷ་འཛིན་གྱི་སྒོ་འདོར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་
 ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ་དཔེ་དོར་བདེན་པའི་
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པ་གཞན་གྱིས་
 འཛིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། ཀུན་རྫོབ་དང་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ནི་
 ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པའོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
 བས་འཛིན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས་
 ཀྱང་དེ་དག་ཁོ་ནས། ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཆད་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། ཐ་སྙད་
 ཏུ་ཡོད་བདེ་དེ་ཡིན་པའི་(༤བ)ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དབྱིབས་
 གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལུས་སོགས་དང་། ཆོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལྷ་སོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་གཞན་ལ་བསྟེན་པ་དང་། རྗེས་གཞན་ལ་བསྟེན་པ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། བཅོམ་པ་དང་སྒོས་བསལ་པ་
 གང་རུང་གི་དེ་འཛིན་པའི་སྒོ་མི་འདོར་བའི་ཆོས་དེ་དཔེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
 བར། རོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། ཞེས་སོ། མཚན་གཞི་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་དང་འདྲ་
 ཤེས་དང་སེམས་པ་སོགས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་རང་སྒྲུབ་ན་མས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དག་བཅོམ་པ་དང་སྒོས་བཤིག་ཀྱང་གཟུགས་དང་ཆོར་སོགས་ཀྱི་སྒོ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་
 དང་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ལྟོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

དང་། དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཚད་ཀྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚོར་བ་སོགས་ཚེས་ཅན། བྱིད་
ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་ལ། དེའི་དོན་དུ་ཡོད་པས་དོན་དམ་པ་དང་། བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། རང་
འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཏེ། དེའི་དོན་དུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དབྱེན་
གཉིས་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཚོར་སོགས་རང་མཚན་གྱི་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་
གཉིས་ཡོད། འདུས་བྱས་རང་མཚན་ལའང་ལྔ་ཡོད་དེ། རང་མཚན་གྱི་ཁུང་པོ་ལྔ་ཡོད་
པའི་བྱིར། གསུམ་ལང་ཡོད་དེ། རང་མཚན་གྱི་གཟུགས་དང་རང་མཚན་གྱི་དུས་མཐའི་
སྐད་ཅིག་དང་། ཚོར་སོགས་ཤེས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ལམ་སྒྲིམ་ཚུལ་ལས་ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ལམ་སྒྲིམ་ཚུལ་ལ། ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན། ལམ་
སྒྲིམ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་(ཤན)
བསམ་ལྡན་པས། །བསྒྲིམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར། །ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་སྒྲོན་མས་ནི། །
མིང་དང་གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། བདེན་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་འདོད་
པའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མཛོན་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། དང་པོ་ཐོན་ར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྱུང་པར་
བྱེད་དགོས། དེའི་འོག་ཏུ་བདེན་པ་མཛོན་པ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་པ་ལས་དེ་མི་རྒྱས་ན་
དོན་ཉན་པར་བྱེད་པའི་མང་ཐོས་གཅིག་དགོས། ཐོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སེམས་
པར་བྱེད་དགོས། བསམ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲིམ་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་པ་འདི་བཙམ་ལྡན་

འདས་ཀྱིས་ཐོག་པ་གོང་འོག་ཀྱན་རྒྱ་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ།
 འདིར་སོ་ཐར་རིས་བདུན་གང་རུང་གི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ཤིང་དེ་བསྐྱེད་བའི་འདྲུ་འཛི་
 མེད་པའི་རྒྱ་དང་རྣམ་གཡེང་མེད་པའི་རྒྱ་དང་ཆོག་ཕུན་སུམ་ཆོག་པའི་རྒྱ་དང་ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉེས་བྱས་ཕྱ་མོ་རེ་ཡང་
 སྟོག་དང་བསྟོས་ནས་སྤང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས།
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ཏེ། དེ་ནི་འདྲུ་འཛི་མེད་པའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་མི་གཡེང་པའི་རྒྱ་དང་། ཆོ་
 ག་ཕུན་སུམ་ཆོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་
 ཅིང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ཏེ་ཆོས་གཉིས་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས།
 རྒྱལ་ནི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཏེ། དེ་ནི་མི་གཡོ་བའི་རྒྱ་དང་རྟེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་ལ་ཤིན་རྒྱུས་པས་བྱེད་པར་བྱ་
 དགོས་སོ། །འདིར་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ནི། མདོན་པར་འདོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། མང་དུ་ཐོས་པས་བསྟོམ་བུའི་དོན་ལ་མ་སྤྲོངས་པ་གཅིག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། ཐོས་པ་ནི་མི་སྤྲོངས་པའི་རྒྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། དེའི་འོག་རྒྱ་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལ་ཐོས་པ་དང་སྟོམ་པ་རྩོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐོས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཤེས་(ལ)འགྱུར་
 ཏེ། ཐོས་ནས་སྟོག་ལས་སྟོག་པར་འགྱུར། ཐོས་ནས་དོན་མིན་གཏོང་བ་སྟེ། ཐོས་ནས་
 བྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ། །ཞེས་སོ། །མང་ཐོས་ཀྱི་ཆོད་བསྟོམ་བུའི་དོན་ཆ་ཆོད་པ་རྩོགས་
 པར་སྟེད་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་དེ་ཡིན། ཐམས་ཅད་ཐོས་པ་དང་གང་རུང་གིས་མི་ཆོག་པའི་
 ཕྱིར། མདོ་ལས་བཅུན་པ་དག་སྟོང་མང་དུ་ཐོས་པ་ཞེས་བཤུན། རི་ལྟར་ན་དག་སྟོང་
 མང་དུ་ཐོས་པ་ལགས། རི་ཅམ་གྱིས་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་དག་སྟོང་མང་དུ་ཐོས་
 པར་འདོགས་ཤིང་འདོགས་པར་མཛད། དག་སྟོང་དག་སྟོང་གི་གཟུགས་ལ་སྟོབ་དང་།

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཐོས་པར་གྱུར་ཅིང་། དག་
 སྒོར་དག་སྒོར་གིས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྒྲི་
 བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཐོས་པར་གྱུར་ན།
 དག་སྒོར་མང་དུ་ཐོས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་རྣམས་
 བ་དོན་ཉན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དོན་ཉན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་དོན་
 ཉན་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཐོས་པ་
 འཛིན་པའམ་དོན་ཉན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། གལ་ཏེ་གཞུང་འཛིན་མི་རྣམས་
 བ་སྐྱམ་དུ་དགོངས་པའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 བར་བསམ་ནས་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོས་ནས་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། བསམ་པ་ནི་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པ་
 ཅམ་གྱིས་ཉན་མོངས་མི་ལྡོག་པས། བསམ་ནས་རྟོགས་པའི་དོན་བསྒྲུལ་པས་བདེན་པ་
 མཐོང་བ་མཛོད་དུ་གྱུར་ཏེ། ཉན་མོངས་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
 ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲིམ་པ་ལ་རབ་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་དེ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། སྒྲིམ་པ་
 ནི་འབྲལ་བའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལུན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། དག་སྒོར་རྒྱན་ཅིང་
 རྟག་འགྲུས་པ། རྒྱལ་ཁྱིམས་ཡང་དག་སྒྲུང་བྱས་ནས། ཞེས་དང་(ཁ)ཤེས་རབ་སྒྲིམ་
 བྱེད་པས། རྟག་བསྐལ་ཟད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་
 གི་གོ་རིམ་ཡང་དེས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཐེག་པ་གོང་ལོག་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་སྒྲིའོ། །བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲིམ་
 པ་ལས་བྱུང་བ་སྒྲིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ། ཤེས་བྱེད་གཞན་མ་སྒྲིས།

བྱེས་ན་རེ། ཐོས་བྱུང་བསམ་བྱུང་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་ཡོད་
 དེ། མིང་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། རེས་མིང་རེས་
 རོན་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། རོན་ཁོན་ལ་དམིགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་རྩ་འཛིག་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ཐོས་ཐོགས་ལས་
 བྱུང་བློ་རྒྱམས་ནི། །མིང་དང་གཉིས་ཀ་རོན་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་
 གྱིས་བསམ་བྱུང་གི་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་བྱུང་དང་
 སྒོམ་བྱུང་གིས་བྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རེས་འགའ་མིང་འཛིན་པ་ཐོས་བྱུང་དང་རེས་
 འགའ་རོན་འཛིན་པ་སྒོམ་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་མཚན་ཉིད་ལ་སོང་། སློབ་དཔོན་
 གྱི་ལུགས་འཐད་ལྟར་ཡོད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཚད་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་རེས་པ་དེ་ཐོས་
 བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། བརྟགས་ཤིང་དབྱུད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རིགས་པས་རེས་པ་དེ་
 བསམ་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་
 པ་དེ་སྒོམ་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལམ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་ལམ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་དང་། སྒོམ་པའི་རྒྱལ་དངོས་གཉིས། །དང་
 བོ་ལ། གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་བཅས་པ། དེ་ལ་ལྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་།
 རིགས་སུ་འཛིག་རྒྱལ་དང་གསུམ། དང་བོ་ནི། དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ་བཙུན་པའི་གང་ཟག་
 ཚོས་ཅན། ཁྱེད་གྱིས་ངེ་ལྟར་བྱས་ན་སྒོམ་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་གཉིས་ཡོད་
 དེ། གཅིག་ཤུར་གནས་པའི་ལུས་གྱིས་འདྲུ་འཛི་ཐག་བསྐྱང་བ་(ཤབ)དང་། མི་དགོ་བའི་
 རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་སེམས་གྱིས་ཐག་བསྐྱང་བ་གཉིས་དང་ལྟན་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར།

བསྐྱིད་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲ་འཛིན་དང་རྣམ་རྟོག་བསྐྱིད་བ་གཉིས་གང་
ཟག་གང་ལ་སྒྲ་མི་སྒྲའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་ཅན་ལ་སྒྲ་ཞིང་། ཆོག་
མི་ཤེས་བ་དང་འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་གཉིས་
སྒྲ་ལ་སྒྲ་ཞིན། འདོད་བ་ཚུང་བ་དང་ཆོག་ཤེས་བ་ལ་སྒྲ་ཡི། ཆོག་མི་ཤེས་བ་དང་། འདོད་
ཆེན་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཛོད་པ་པ་ན་རེ། ཆོག་མི་ཤེས་
བ་དང་། འདོད་ཆེན་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་གྱ་ཚོམ་བ་
རྟེན་བ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོད་བ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་དང་། མ་རྟེན་བ་དག་ལ་འདོད་བ་
ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་བ་དཔོན་ནི་གྱ་ཚོམ་བ་དང་མང་པོ་མ་
ཡིན་བ་རྟེན་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དང་། གྱ་ཚོམ་པའི་མང་པོ་མ་
རྟེན་པས་དེ་ལ་འདོད་བ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བརྒྱུག་
བ་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་དག། དེ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་གཏོགས་ཀྱི་མེད། ཞེས་བྱུང་། དེ་
གཉིས་ལས་བརྒྱུག་བ་གཉིས་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་དང་འདོད་ཆེན་དེའི་གཉིན་པོ་ཆོག་ཤེས་
དང་འདོད་བ་ཚུང་བ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བརྒྱུག་བ་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་དག། ཞེས་
སྟོ། ། དེ་གཉིས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་རེ་དང་ཀྱི་
མེད་དེ་ཟག་མེད་འཕགས་ལས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་གཉིས་
ཁམས་གསུམ་གཏོགས་ཀྱི་མེད། ཞེས་སྟོ། །

གསུམ་བ་དེ་གསུམ་རིགས་སུ་འཛོག་ཚུལ་ནི། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་དག་
ལས། གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ། གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བརྟན་ཐ་མས་ལས། །
སྟེང་བ་སྟེ་བའི་གཉིན་པོའི་ཕྱིར། བདག་གིར་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། དེ་ཡི་དུས་
དང་གཏན་ཞིབ་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་། འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། མ་ཆགས་
བ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པའི་འགལ་སྒྲ་སྟེ་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མ་ཆགས་

(ཨ་མ་)ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེན་མ་ཆགས་ཞེས་
བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཞེས་དང་། གོང་དུ་འང་། བསྒྲོག་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །མ་ཆགས་པ་ཆོས་
ཅན། འཕགས་པའི་རིགས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྒྲེས་པས་ན་རིགས་
སམ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་རིགས་ཞེས་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འཕགས་
རིགས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྒྲེས་པས་ན་
འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྟེ། དེ་དག་གྲང་འཕགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་དགོངས་ནས་མདོ་ལས་གྲང་། ཆོས་གོས་ངན་དོན་ཅམ་
གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས། བསོད་སྒྲོམས་ངན་དོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་
འཕགས་པའི་རིགས། གནས་མལ་ངན་དོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས།
སྤོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བ་འཕགས་པའི་རིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་
བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་པོ་ནི་ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྒྲོམས་དང་མལ་ཆ་ལ་ཆོག་
ཤེས་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་དག་ལས། །གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །
རིགས་བཞི་བ་སྤོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ཆོས་ཅན། མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
ཏེ། སྤོང་བ་ནི་འགོག་བདེན་དང་། སྒྲོམ་པ་ནི་ལམ་བདེན་ཡིན་པས། དེ་ལ་དགའ་བ་ནི་
སྤིད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་གཉིས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དང་ལམ་ལ་དགའ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་
ལྟར་ན་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེན། སྤིད་པ་དང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་
རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། ཇི་ལྟར་
ན་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་བ་འདི་ཡང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེན། དེའི་ཕྱིར་
སྤིད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་ནི་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། རིགས་བཞིས་གང་བསྟན་ཅེ་ན། རིགས་དང་པོ་གསུམ་(མ་པ)གྱིས་རང་ཚུ་པ་
 ལས་ཐབས་བསྟན། རིགས་ཐ་མ་བཞི་པོས་ལས་བསྟན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྩིས་ངས་རྒྱས་བཅོམ་
 ལྟན་འདས་གྱིས་བྱིས་པའི་ཕྱོགས་གྱིས་བསྟུས་པའི་རང་གི་ཚུལ་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་
 སྒྲིང་ཐར་པ་འདོད་པས་ཚུལ་འདི་ལ་གནས་ནས་ལས་འདི་གྱིས་དང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
 པར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་བཅས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གསུམ་གྱིས་
 ཚུལ་བསྟན་ཐ་མས་ལས། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། བྱེད་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་གནས་ནས་
 ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་དུ་རིགས་བཞི་བསྟན་ཅེ་ན་སྟེད་པ་སྟེ་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བྱེད་པ་སྟེ་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། བྱེད་པ་
 སྟེ་པ་བཞི་གསུངས་ཏེ། དག་སྤོང་བྱེད་པ་སྟེ་པ་ན་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བསྟོད་སྟོམས་
 ཀྱི་ཕྱིར་དང་། མལ་ཆ་དང་སྟན་གྱི་ཕྱིར་སྟེ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཉེན་
 པོར་གསུངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རིགས་དང་པོ་གསུམ་ཆོས་གོས་ཐོགས་བདག་གིར་འཛིན་
 པའི་དངོས་པོ་འདོད་པ་དེའི་དུས་སུ་ཞི་བྱེད་དང་། བཞི་པ་ནི་བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་
 བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དུས་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཅུ་བར་བདག་གིར་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། །དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར། །ཞེས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པ་ནི་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡོད། ཚུལ་མཛོད་རྟོགས། ཐར་པ་ཆ་མཐུན། ལས་དང་པོའི་ས། ཚོགས་ལམ་རྣམས་
 རོན་གཅིག ། ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་ལའོར་དང་བཅས་ན་མུང་པོ་ལྷ་ལྷན་ཡིན་པས་ལྷན་མིན་
 འདུ་བྱེད་དང་། བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཚུལ་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ལྷ་ག་མཐོང་གིས་
 ཟིན་པའི་རོན་མཛོད་རྟོགས་སྒྱུར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔྱེན་རྟེན་གྱི་གསུམ་དང་། དེ་
 རེ་རེ་ལ་བྱོད། ཅུ། བཟོད། མཚོག་བཞི། རོན་མཛོད་རྟོགས། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན།
 རྒྱ་བས་འདིར་མོས་སྒྱུད་གྱི་ས། སྒྱུར་ལམ་རྣམས་རོན་གཅིག །

བདེན་པ་སྒྲུར་མཛོད་པར་མ་རྟོགས་པ་གསལ་དུ་རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་རབ་རྒྱ་བྱེ་པའི་
 ཡེ་ཤེས་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔྱེན་རྟེན་གྱི་གསུམ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་བཟོད་པ་
 བརྒྱད་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཤེས་པ་བདུན་ཏེ་བཙེ་ལྷ་མཐོང་ལམ་ཡིན་ལ་བརྒྱ་དྲུག་པ་
 སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ལ་སྒྲུད་ཅིག་བཙེ་ལྷ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་
 མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲུད་ཅིག་བཙེ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་
 བའི་ལམ་མོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱ་དྲུག་པ་
 ལ་ནི་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱུང་མེད་གྱི་རི་ལྟར་(པ་)མཐོང་བ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 སྒྲོམ་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་གསལ་མཐོང་གི་ལམ། དེས་ཤུགས་
 གྱི་ལམ། ཚུལ་གྱི་མིག་དྲི་མ་མེད་པ། མཐོང་ལམ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་མོ། །

བདེན་པ་མཐོང་ཟིན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་ལ་མཛོད་རྟོགས་དེ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
 ཉིད། དཔྱེན་རྟེན་གྱི་གསུམ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 གཉིས་གཉིས་ཡོད། རང་ལམ་གྱི་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་མཚན་
 ཉིད། དཔྱེན་རྟེན་གྱི་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 གཉིས་གཉིས་ཡོད། རང་ལམ་གྱི་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་མཚན་
 ཉིད། དཔྱེན་རྟེན་གྱི་གསུམ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལའོར་དང་བཅས་ན་མུང་པོ་ལྷ་ལྷན་

ནོ། །

བཞི་པ་གྲངས་ངེས་ནི། ཐར་ལམ་ལྟར་གྲངས་ངེས་དེ། དེ་ལ་འཇུག་ཅིང་རྒྱད་སྟོན་
པའི་ལམ་ཚོགས་སྟུང་གཉིས་དང་། གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་དང་མཐར་
ཐུག་ཚོགས་པར་གྲོལ་བའི་མི་སྟོབ་ལམ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཚེས་
ཉིད་འདི་ལ་རྒྱད་ཇི་མ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་ནི། གོ་རིམ་དེ་ལྟར་ངེས་ཏེ་སྔ་མ་སྔ་མ་མ་ཐོབ་པར་བྱི་མ་བྱི་མ་མི་ཐོབ་པའི་
ངེས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་བཞག་ཡོད་དེ། ཚོགས་ལམ་ཁུང་འབྲིང་
སྐབས་སུ་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་གཙོ་ཆེ་ལ་སྟོམ་བྱུང་ལ་ཞིག་ནས་ཡན་ཆད་དགོས་པས།
ཞིག་ནས་པལ་ཆེར་ལ་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐར་པའི་ཆད་མཐུན་པ་དེ་ཡང་ཐོས་
བསམ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། བསྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚོགས་ལམ་སྐབས་སུ་དུག་གསུམ་ཆེར་སྐྱད་པ་ཡིན་ན་དམིགས་
པ་བྱེ་བྲག་པས་ཉན་ས་ལྟར་སྐྱུངས་པས་ཞིག་ནས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་འོག་དུ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་
རིག་པས་བྱུང་བས་ས་དང་བདེན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་དང་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་ཞུགས་
པ་དང་ལྟག་མཐོང་བསྟོམ་པ་དག་དུས་མཉམ། དུན་པ་ཉེར་བཞག་གི་ལྟག་མཐོང་གྲུབ་
པ་དང་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་དབྱེད་སྟོམ་གྱི་སྟོམ་བྱུང་ཐོབ་པ་དང་། སྟུར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་
པ་དུས་མཉམ་པར་འདིར་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཞིག་ནས་(འན) གྲུབ་པ་སྐྱུར་
པ་ཡི། །དུན་པ་ཉེར་གཞག་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཚོགས་
ལམ་སྐབས་སུ་ལྟག་མཐོང་མེད་པར་བཟུན་སྟུམ་ན་མི་རུང་སྟེ། མི་སྟུག་པ་ལ་དམིགས་
པའི་ཞི་ལྟག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དཔུགས་འབྱུང་རུབ་དུན་པ་ལ་འང་དེ་གཉིས་
ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་སྟུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་བཞིའི་

དངོས་གཞི་ཉིད་བསྟོགས་པ་ཞི་དང་། བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དང་འདོད་མེས་ས་དང་
བརྩེ་ཡོད་པས་ཆོགས་ལམ་ནང་ཉིད་བསྟོགས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དྲུག་ཀའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རང་འགྲེལ་ལས། ས་ནི་བརྩེ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་ཉིད་བསྟོགས་དང་བསམ་གཏན་
བྱུང་པར་ཅན་དང་བཅས་པ་དང་འདོད་པའི་ལམ་ས་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཅུ་པར་ཡང་། སྤྱིན་མའི་པར་དུ་སེམས་འཛིན་པས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན། །
ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་མི་སྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པའི་ནྟེན་
འབྱོར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། ཞི་ལྟག་མ་ཐོབ་ཀྱང་ནྟེན་
འབྱོར་ཟེར་ན་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་ཟེར་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔུགས་རྩལ་
དཔུགས་འབྱུང་དུན་པ་ལ་བགྱང་བ་སྟོགས་དྲུག་ཡོད་པས། ཉིད་དེ་འཛིན་མ་ཐོབ་པར་
དུ་བགྱང་བ་བསྟོམ་ལ། ཉིད་བསྟོགས་གི་དུས་ནས་སྤང་བོ་ལྟ་ལྟོག་ཅིང་། བསྐྱར་བ་
ནས་ཆོས་མཆོག་གི་པར་དུ་སྟོམ་ཚུལ་དང་། ཡོངས་དག་མཐོང་ལས་སྟོགས་དང་སྐྱར་བ་
དེའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཞི་གནས་སྤང་བོ་ལྟ་ཉི་པར་ལྟོག་
པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་རྩལ་དམིགས་པའི་སྟོ་བསྐྱར་དེ། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་པར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་དགོ་
པའི་ཅུ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱར་བའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་
ལས། ཡོངས་སྤྱད་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཉིད་དེ་འཛིན་གྲུབ་པ་ཞི་(ལེབ)གནས་སྤྱད་མ་ཟད་ལྟག་མཐོང་ཡང་ཡོད་
ཀྱང་འདས་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་མེད་པས་ཞི་གནས་སྤྱད་བསྐྱར་དེ། མདོན་པ་འདིར་འཛིག་
དེན་པའི་སྟོམ་ལས་གྱིས་བགོད་པ་ཀྱན་ལ་ཡང་སྟོན་ཞི་གནས་གོམས་པའི་ལམ་གྱིས་བགོད་
ཚུལ་དུ་ཡང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་མིང་དོན་ངོ་མ་འདྲལ་བས་བོད་ཀྱི་སྟོན་
གྱི་མདོན་པ་བ་མང་བོས་ཀྱང་། ཀྱན་བཏུས་ལུགས་ལ་ཉིད་བསྟོགས་གི་ཐོག་མ་མཆོན་

ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་བྱས་ཤིང་། ལ་ལས་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་པར་ཉེར་བཞུགས་མི་ཕྱོགས་
མེད་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དུག་བསམ་པ་སོགས་འབྲུལ་པ་མང་བར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བཤད་པ་
དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལམ་ཆ་ཆང་ལ་དབྱེད་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་ཙམ་བསྟན་ཏེ། དབྱེད་ལུགས་
དེས་ཤེས་རྒྱས་སོ། །སྒོ་བྱ་མང་ཡང་ཡན་དཀའ་བསམ་ནས་མ་སྒྲིམ་སོ། །

ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་
མི་སྟག་པ་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། མི་སྟག་པ་སྒོམ་ཚུལ་དང་། དབྱགས་རྩབ་དབྱགས་འབྱུང་
དུན་པ་སྒོམ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དེ་སྒོམ་ཚུལ་དང་། དེའི་རྣམ་བཞག་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ཀེང་རུས་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ། རུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་ནི། སྒོ་ཞིར་
སྟེད་པས་ལས་དང་པོ། རྒྱང་རུས་ནས་ནི་ཐོད་བྱེད་པར། བཏང་བས་སྦྱངས་པ་བྱས་
པར་བཤད། སྒྲིན་མའི་བར་དུ་སེམས་འཛིན་པས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན། །
ཞེས་བུང་། མི་སྟག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་
པོར་རྣམ་པར་བསྒྲིམ་པ་དང་། དབྱིབས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་བསྒྲིམ་པ་དང་
འཛོར་བ་དང་། རིག་པར་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་འབྲས་གཞིག་པ་དང་རྒྱས་
པ་སྦྱང་བའི་ཀེང་རུས་ལ་དམིགས་པ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་གི་
བའི་རོ་མི་གཡོ་བ་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ལ་ཆགས་
བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཀེང་རུས་ཏེ་བརྟུང་མེད་པའི་རུས་རྟིང་དཀར་པོར་སྒོམ་པ་ཤེས་ཏེ།
དེ་ལ་ཆགས་པ་བཞི་པོ་གང་ཡང་མི་སྦྱེ་བའི་བྱིར། འདི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཙམ་ཡིན་པས་
ཉོན་མོངས་སྤངས་མི་ཐུབ་ཀྱང་མགོ་གཞོན་ཐུབ་སྟེ། དེའི་འགལ་རྒྱ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་འཛོམས་འདོད་ན། །དེས་ནི་དུར་
ཁྱོད་འགྲོ་བར་གྱིས། །(༡༠ན)ཞེས་སོ། །དེ་སྒོམ་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལས་དང་པོ་བ་
དང་། ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པ་བྱས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་རང་གི་རྒྱུ་པའི་མཐེ་པོ་ལས། དཔལ་བའི་དབྱེས་
གང་རུང་གི་ཤ་སྒྲགས་ཤིང་ཟག་པ་ལས། ལྷུང་ནས་རུས་པ་ཀེང་རུས་ལྷུང་དཀར་ལྷག་གེ་
ཡོད་པར་མོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་རུས་པ་ཐམས་ཅད། གཙུག་ལག་
ཁང་ནས་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་སྒྲོ་ཞིང་བྱུང་བར་མོས་པ་དང་། སྤྱད་པའི་ཆོ་ཡང་ཕྱི་ནས་རིམ་
གྱིས་བསུས་ཏེ། རང་གཅིག་ལུ་ལ་ཀེང་རུས་སུ་མོས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདི་ཀ་ཙམ་རིམ་བཞིན་བསྒོམ་བྱུང་ན་མི་སྤྲུག་པ་སྒོམ་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མངོན་
པ་མར་གྲགས་སོ། །

གཉིས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་པའི་རུས་པ་པོར་ནས་སྤྲུག་མར་མོས་ཤིང་དེ་
བཞིན་དུ་ཐོད་པའི་བྱེད་ཀ་པོར་ནས་བྱེད་ཀ་གཞན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་
པ་བྱས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོད་པའི་བྱེད་སྒོམ་
པ་ཡང་པོར་ནས་སྒྲིན་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཙམ་ཀེང་རུས་སུ་སེམས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་འདི་
ནི་མི་སྤྲུག་པའི་ཡིད་བྱེད་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་སྤྲུལ་གྲགས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མི་སྤྲུག་མ་ཆགས་ས་བརྩུ་དང་། །དམིགས་པ་འདོད་སྤྱང་མིས་སྒྲིད་
དོ། །ཞེས་བྱུང་། མི་སྤྲུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་དང་། སེམས་རྟེན་དང་།
དམིགས་པ་དང་། ལུས་རྟེན་ཁམས་གང་དུ་སྒྲིད་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་ངོ་བོ་མ་ཆགས་པ་
དང་། སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་དང་དེའི་ཉིང་བརྫོགས་བཞི་དང་། བསམ་གཏན་
བྱེད་པར་ཅན་དང་འདོད་སེམས་ཏེ། ས་བརྩུ་ལ་བརྟེན། དམིགས་པ་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་

འདྲོད་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ་དམིགས། ལུས་རྟེན་གྱི་དགུ་མ་གྱི་མི་རྟེན་ལ་སྐྱེད་པའི་བྱིར། དང་
 བོ་གྲུབ་སྟེ། ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། མི་སྐྱུག་མ་ཆགས་ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདྲོད་སེམས་གྱི་མི་སྐྱུག་པའི་རྟིང་རེ་འཛིན། ཉན། བཞེ་པའི་དངོས་
 གཞིའི་མི་སྐྱུག་པའི་རྟིང་རེ་འཛིན་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། (༡༠བ)གཟུགས་མེད་ལ་གཟུགས་
 ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དང་བརྩུར་རེས་པའི་བྱིར་རོ། ཅུ་བར། ས་བརྩུད་དང་། ཞེས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ས་ནི་བརྩུ་སྟེ་བསམ་གཏན་བཞེ་ཉེར་བསྟོགས་དང་། བསམ་
 གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དང་འདྲོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་དོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས།
 གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ལ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། གཟུགས་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་
 སྐྱུག་པ་ཡིད་གྱི་ས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དབང་ཤེས་ལྷུལ་གྱི་འདྲོད་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
 ལ་དམིགས་པའི་རྟིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དམིགས་པ་འདྲོད་སྒྲུབ་། ཞེས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཞེན། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཏེ། དེ་
 གཉིས་གྱི་བྱིར་དོན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་དོན་
 ལ་དམིགས་ཞེས་པས་བྱིར་བལྟས་སྐྱབས་དོ། །བཞེ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོག་མར་སྐྱེད་དུས་
 མི་ཁོ་ན་ལས་འགོ་བ་གཞན་ན་འང་མེད་ན་ཁམས་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 སྐར་སྐྱེད་ཟེན་ལྟ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་
 པའི་བྱིར། ཅུ་བར། མིས་བསྐྱེད་དོ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མི་རྣམས་གྱི་ནང་
 ཁོ་ནར་སྐྱེད་གྱི། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཐོག་མར་མི་རྣམས་གྱི་ནང་ཁོ་ནར་སྐྱེད་
 ལ། སྐར་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྟ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། དུས་གྱི་དང་། དམིགས་སྒྲུལ་གྱི་དང་ཐོབ་སྒྲུལ་གྱི་བྱུང་
 པར་གསུམ་དང་ལྟན་ཏེ། དུས་གྱི་བྱུང་པར་དུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དམིགས་། དམིགས་
 སྒྲུལ་གྱི་བྱུང་པར་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་དམིགས་པའི་ཐག་བཅས་དང་། ཐོབ་སྒྲུལ་

གྱི་ཁྱད་པར་འདྲིས་པ་སོ་སྟེ་འུད་གྱི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཐོབ། མ་འདྲིས་པ་འཕགས་རྒྱད་
 གྱི་སྒྲུང་བྱུང་ཁོ་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཏུས་གང་ཡིན་
 པ་དེའི་ཏུས་ལ་དམིགས་སོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 བཞིན་ཏུ་འདས་པའི་དམིགས་པ་ནི་འདས་པ་ཡིན་པས་ན། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དམིགས་
 པ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་(༡༡ན)གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། འདྲིས་པ་དང་མ་འདྲིས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲུང་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཐོབ་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུགས་རྩལ་དུགས་འབྱུང་དུན་པ་སྒྲོམ་རྩལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དུགས་རྩལ་དུགས་འབྱུང་དུན་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་དེའི་རྣམ་བཞག་དང་། སྒྲོམ་
 རྩལ་དུག་བཤད་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དུགས་རྩལ་
 དུགས་འབྱུང་དུན་པ་ནི། ཤེས་རབ་ས་ལྡ་སྒྱུད་ཡུལ་རྒྱུད། །འདོད་རྟེན་བྱི་བའི་མ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་བྱུང་། དུགས་ནི་རྒྱུད་ཡིན་ལ་རྩལ་པ་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་། འབྱུང་བ་བྱིར་
 འབྱེན་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་དུན་པ་ནི་དུགས་རྩལ་འབྱུང་དུན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་
 དུག་དང་ལྡན་ཏེ། རོ་བོ་ཤེས་རབ་དང་། སེམས་རྟེན་ས་ལྡ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམིགས་
 པ་རྒྱུད་ཡིན་པ། ཡུས་རྟེན་འདོད་པ། ཐོབ་རྩལ་སྒྲུང་བྱུང་དང་། ཆགས་བྲལ་གྱི་དེ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་རྩལ་རྩལ་བཞིན་ཡིན་པ་དུག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་
 རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུན་པའི་སྟོབས་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་

ཕྱིར། ཅུ་བར། དཔགས་རྩལ་དཔགས་འབྲུང་བློན་པ་ནི། །ཤེས་རབ། ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བཙོགས་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བྱུང་
པར་ཅན་དང་། འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྷན་
ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་བདེ་སྦྱག་ནི་རྣམ་རྟོག་དང་མཐུན་ལ། འདིར་རྣམ་རྟོག་གི་གཉིན་པོ་
ཡིན་པས་ཆོར་བ་བྱུང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ས་
ལྷ་པོ་ཉེར་བཙོགས་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དང་། འདོད་པའི་བསམ་ན་
ཡོད་དེ། བྱུང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་
སྟེ། ལུས་རྟེན་གང་ཡིན་གྱི་ས་དེའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྦྱོང་བུལ་རྒྱུད་། །ཞེས་
སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་ལྷ་མི་གང་(༡༡)བ)རུང་གི་རྟེན་ཅན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ན་རྣམ་རྟོག་མང་ལགོང་མ་གཉིས་དེ་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འདོད་
རྟེན་ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷ་དང་མི་དག་གི་ནང་ནས་སྦྱོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷར་ལྷར་མ་འདྲིས་པས་སྦྱོར་བྱུང་དང་འདྲིས་པའི་ཆགས་བྲལ་
གྲིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དུག་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སྒྲོམ་རྒྱུད་དེ་ནང་པ་ཁོ་ནར་
ཡོད་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་མེད་དེ། ཕྱི་པ་ལ་རྒྱུད་འཛིན་པའི་ལུང་ཡོད་ཀྱང་། དཔགས་རྩལ་
འབྲུང་བློན་པའི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔགས་རྩལ་འབྲུང་ཅམ་གྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་
སྦྱོང་བ་ཡང་མི་ཤེས་ན། རྒྱུད་གི་གདམས་པ་ཟབ་པའི་བྱུང་པར་བགྱང་བ་དང་རྗེས་འགོ་
སྒྲིགས་དུག་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པ་ལྷ་ཅི་སྦྱོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཕྱི་བའི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཟབ་པ་ཉིད་ནི་རྒྱ་དུག་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་མེད་བར་ནི་
བགྱང་བ་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་ན། རྗེས་སུ་འགོ་བ་ལ་སྒྲིགས་པ་ལྷ་སྦྱོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲིམ་ཚུལ་དུག་གི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ནི། བགྲང་པ་ལ་སོགས་ཆུམ་པ་དུག་།
 ཅེས་བྱུང་། དབུགས་རྩལ་འབྱུང་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་ཚུལ་བྱུང་པར་དུག་དང་ལྡན་ཏེ། བགྲང་
 པ་ལ་སོགས་ཕྱག་གིས་སྒྲིམ་པ་དེ་རྫོགས་པར་བསྒྲིམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུག་ཡོད་དེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། དབུགས་རྩལ་དབུགས་འབྱུང་བྱན་པ་འདི། །བགྲང་དང་རྗེས་འགོ་
 འཛོག་པ་དང་། རྫོག་དང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །ཡོངས་དག་ཆུམ་པ་དུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སོ། །བགྲང་བའི་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབུགས་རྩལ་འབྱུང་ལ་སེམས་གཏད་དེ། ལུས་ཆོས་
 བདུན་ལྡན་དང་སེམས་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདུ་བྱེད་པ་དོར་ནས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་དང་སེམས་རྣལ་དུ་བཞག་སྟེ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ལུས་
 དང་སེམས་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། ལུས་གྲོད་པ་དང་སེམས་གྲོད་པ་ཡིན་ནོ། །
 (༡༩)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབུགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལ་འཇུག་པ་ནས་བགྲང་བའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་རྩལ་དབུགས་འཇུག་པ་དང་འཆི་རྩལ་འབྱུང་བས་ན་དེ་རྫོགས་པས་
 རྒྱུ་འཆི་འཆི་རྩལ་པ་ཡིད་ལ་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། རྒྱར་འཇུག་པ་
 བགྲང་བར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་པ་ལ་སྒྲར་འཇུག་ལ། འཆི་པ་ལ་བྱིས་འབྱུང་དོ་ཞེས་སོ། །བགྲང་
 པ་དེ་སྒྲིམ་ཆད་ཡོད་དེ། ཞིག་ནས་མ་གྲུབ་པར་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་
 མགོ་ནས་ཇི་སྒྲིད་དུ་ཏྲིང་དེ་འཛིན་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བགྲང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་རྗེས་འགོ་འདི་ཡོད་དེ། དབུགས་འཇུག་པ་ནས་འབྱུང་བའི་ཆད་དང་གང་
 ལ་བྱུང་དང་གང་ན་རྒྱ་རྣམས་ལ་སྒྲར་ལྟར་སྒྲིམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་འཛོག་
 པའི་དེ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་སྒྲ་ཅི་ནས་རྒྱུ་པའི་མཐེ་བའི་བར་དུ་གནས་པར་ལྟ་ཞིང་། དེས་
 ལན་གཞོད་གང་དྲོའི་རེག་བྱ་ལ་སྒྲར་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དབྱེད་
 པའོ། །

བཞི་པ་ཉེ་བར་རྟོག་པའི་དེ་ཡོད་དེ། ལུས་སེམས་སྤར་ལྟ་བུས་རྒྱུ་ལོན་མ་ཡིན་པར་
འབྱུང་བཞི་དང་ཕྱུང་བོ་ལྟ་ལ་ཉེ་བར་ཉེ་ཡང་ཡང་སོ་སོར་དབྱེད་པའི་སྒྲོམ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་ལས་
ཕྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཕྱུང་བོ་ལྟར་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་རྟོག་རྒྱུ་དེའོ། །

ལྟ་བུ་བསྐྱར་བའི་དེ་ཡོད་དེ། ལུས་དང་སེམས་སྤར་ལྟ་བུས་རྒྱུ་ལ་དམིགས་པའི་
སྒོ་བསྐྱར་ཉེ་དམ་པ་ཉེར་གཞག་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་དུ་བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་
ཚན་དང་བོ་ལྟ་ལ་གོང་དུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
ལས། བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་བསྐྱར་ཉེ་ཚས་གྱི་མཚོག་གི་བར་དུ།
ཞེས་དང་། གང་སྡེལ་ལས། ཚས་མཚོག་གི་བར་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ས་ནི་དམ་པ་ཉེར་གཞག་
ནས་བཟུང་སྡེ་ཞེས་སྟོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལ་
དམིགས་པའི་སྒོ་བསྐྱར་ཉེ་ཚས་གྱི་མཚོག་གི་བར་དུ། ཞེས་དང་། གང་སྡེལ་ལས། ཚས་
མཚོག་གི་བར་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ས་ནི་དམ་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནས་བཟུང་སྡེ་ཞེས་སྟོན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་འུའི་རྒྱལ་(༡༡བ)ཡང་བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཚན་གོང་
ནས་གོང་དང་སྒྱུར་ལམ་དྲོད་སོགས་གོང་ནས་གོང་དུ་འུའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱལ་སྤྱུ་
མ་ལས་ཀྱང་། གོང་ནས་གོང་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དམ་པ་ཉེ་བར་
བཞག་པ་དང་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་ཡོངས་
དག་གི་དེ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་དེ་དག་སྒྲོམ་པས་མཐོང་ལམ་དང་སོགས་སྤྱུ་སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་དོ་རྟེན་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་དེ་མ་དག་པ་སྟེ་མི་སྒྲོ་བ་ལམ་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རང་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་མཐོང་བས་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །

ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་པ་ནི་སྟོས་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དབུགས་རྩལ་
དབུགས་འབྱུང་གང་ལས་ལས། །སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་མ་ཟིན་པའོ། །རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་
འོག་མཡི། །ཡིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། དབུགས་རྩལ་པ་དང་དབུགས་
འབྱུང་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལུས་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་པ་དང་། གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་ཅུར་ཅུར་
པོ་སོགས་དང་། སེམས་མེད་སྟོམས་འཇུག་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
པ་རྣམས་ལ་མེད་པས་ན་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལུས་ལ་སྟུབ་ཡོད་པ་དང་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
དབུགས་རྩལ་འབྱུང་གི་ས་པའི་སེམས་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ན་དབུགས་རྩལ་འབྱུང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་གཉིས་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར།
སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
ཀྱི་ཆོགས་པར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མ་ཟིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་
ཅན། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་སྟེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྒྱ་མཐུན་
ལས་བྱུང་། ཞེས་སོ། །འོག་མའི་ཡིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་རང་གིས་
པ་དང་གོང་མའི་སེམས་ཀྱིས་(༡ རན)རྟོགས་ཀྱི་འོག་མའི་སྟོད་ལམ་པ་དང་སྟུལ་སེམས་
ཀྱིས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ལུག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་ལས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ སྒོམ་ཚུལ་སྒྱིར་བརྟན་བ།

གཉིས་པ་ལུག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་ལ། ཚོགས་ལམ་སྒྲུབས་སུ་ཐོག་མར་ལུག་མཐོང་
བསྒོམ་དུས་ཀྱི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་། དེ་ལས་དྲོད་སྒྲིགས་བཞི་དང་། བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་སྒོམ་ཚུལ་སྒྱིར་
བརྟན་པ་དང་། ཚས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སྒོམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། ཞི་གནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡི། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམ་པར་བྱ། །ལུས་ཚོར་
སེམས་དང་ཚོས་རྣམས་ལ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། །ཤེས་རབ་
ཐོས་སྒྲིགས་ལས་བྱུང་བ། །གཞན་ནི་འབྲེལ་དང་དམིགས་པ་ལས། །རིམ་ནི་རི་ལྟར་སྒྲེ་
བ་བཞིན། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་བཞི། །ཞེས་བྱུང་། ལྷར་བཤད་པ་ལྟར་ཞི་གནས་
གྲུབ་པར་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ལུག་མཐོང་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ།
ཞི་གནས་གྲུབ་ཀྱང་ལུག་མཐོང་མ་གྲུབ་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྒོང་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམ་པས། ལུག་མཐོང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་དེས་ལུག་མཐོང་སྒྲུབ་པ་ནི་བཟོད་པ་གཅིག་སྒྲིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ལས་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དགོ་སྒོར་དག་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་བར་བཞག་པ་རྣམས་ལས། དགོ་བའི་ཕྱང་པོ་མ་འདྲེས་པ་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་བར་བཞག་པ་བཞི་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲན་
པ་ཉེར་གཞག་བཞི་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུས་དང་ཚོར་བ་དང་སེམས་དང་། དེ་གསུམ་

ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རང་མཚན་དང་། དེའི་འདུས་བྱས་
 རྣམས་མི་རྟག་པ་དང་ཟག་པཅས་རྣམས་སྟག་བསྟུལ་པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
 དང་བདག་མེད་བཞི་སྟེ་འཇིག་ཉིད་དེ། དེ་གཉིས་བརྟགས་གིང་དབྱེད་དེ་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། (༡༩བ)ཅུ་བར། ལུས་ཆོར་སེམས་དང་ཆོས་
 རྣམས་ལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་
 རྟེན་པ་ཉིད་གཞན་གསུམ་པར་བྱ། ཞེས་པའི་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། དྲན་པ་ཉིད་གཞན་གསུམ་པར་བྱ། རི་ལྟར་བྱ་ཞེན། ལུས་ཆོར་ཞེས་སོ། དྲན་པ་
 ཉིད་བཞག་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དྲན་པ་ཉིད་གཞན་ །འབྲེལ་བ་དྲན་པ་ཉིད་
 གཞན་ །དམིགས་པ་དྲན་པ་ཉིད་གཞན་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་དྲན་པ་ཉིད་
 གཞན་ཡོད་དེ། ལུས་སྟགས་ལ་རྗེས་སུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། དེ་
 དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་བར་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་ཤེས་
 རབ་ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་དྲན་པ་ཉིད་གཞན་ཤེས་རབ་
 བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་བཞིན་གྱི་དྲན་པ་ཉིད་གཞན་ཤེས་རབ་དེ་ལ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་སྟགས་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་
 རབ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའི་སྒྲུབས་ཀྱི་ལུས་སྟགས་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་བྱུང་
 གི་ཤེས་རབ་དང་། སྟོར་ལམ་དྲོད་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་སྟགས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་
 གི་ཤེས་རབ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ཐོས་སྟགས་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་སོ། རང་
 བཞིན་གྱི་དྲན་པ་ཉིད་གཞན་དེ་ལྟར་འཛིན་སྟེ། མདོ་ལས། ཉང་གི་ལུས་དང་། སོ་
 སོའི་ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པར་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར།

བྱ་སྒྲུབ་ན་ེ། ཤེས་རབ་ཡིན་ཀྱང་དྲན་པ་ཉིད་གཞན་ཅེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་

དེ། དུན་པ་གསལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཟེར། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། འདིས་དུན་པ་ཉེ་བར་འཛོག་
 པས་ན་དུན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་རབ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་མཐོང་བ་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། ལྷུ་ལྟེ་མཐོང་བ་གིས་རབ་དང་བརྗོད་པ་དུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐྱེས་མ་
 ལས། གིས་རབ་གྱི་དོན་རི་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་དུན་པས་མངོན་པར་བརྗོད་
 པར་བྱེད་དེ་འཛོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དོ། །(༡༩ན)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འབྲེལ་བའི་དུན་པ་ཉེར་གཞག་ཡོད་དེ། གིས་རབ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་འདུ་གཤམ་སྐྱེས་སྐྱེས་
 དེ་ཡིན་ཅིང་། སེམས་དང་ཚོར་བ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པ་ཡིན་པས་མ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གང་སྒྲེལ་ལས། གིས་རབ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་འདུ་གཤམ་སྐྱེས་སྐྱེས་པ་རྣམས་སོ། །
 སེམས་དང་ཚོར་བ་ལ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ལྷུ་ལ་ཅན་
 དགོས་ཤིང་དུན་པ་ཉེར་གཞག་ཡིན་ཏེ། གྲོགས་གིས་རབ་དང་འབྲེལ་བའི་འདིས་དུན་
 པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཞན་ནི་འབྲེལ་དང་། ཞེས་དང་། མདོ་
 ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་སོ་ཞེས་པའི་ལྷགས་
 ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པའི་དུན་པ་ཉེར་གཞག་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་དུན་པ་ཉེར་
 གཞག་དང་འབྲེལ་བའི་དུན་པ་ཉེར་གཞག་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ན་དུན་པ་
 ཉེར་གཞག་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་དུན་པ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཞན་ནི་
 དམིགས་པ་ལས། ཞེས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། དག་སྒྲོང་དག་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་
 བ་འདི་ནི་དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིའི་ཚིག་སྒྲུ་དགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཉེར་བསྐྱེས་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལུས་སྐྱེས་སྐྱེས་བཞི་གང་རུང་
 ལ་རང་སྒྱུའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་གིས་རབ་རྗེས་འབྱེད་དང་བཅས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ་དུན་
 པ་ཉེར་གཞག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་བཞི་
 ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་རང་གི་རྒྱད་ལ་དམིགས་པ། གཞན་གྱི་རྒྱད་ལ་དམིགས་པ། རང་གཞན་

གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་རེ་ཞིང་
 རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས་གྲུང་། བརྒྱན་པ་དང་གཤམ་བཞིན་
 དང་དུན་པ་ལྟན་པར་གྱུར་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་བརྒྱབ་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་
 བར་སྤངས་ཏེ། གང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱུ་ཞིང་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་
 མདོ་ལས། ཐུའི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱུ་ཞིང་གནས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་(༡༤བ)དེ་
 བཞིན་དུ། མདོ་ལས། བྱང་དང་ཐུའི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱུ་ཞིང་གནས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིའི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། སྤྱི་རིམ་དང་མཐུན་པར་
 བཞག་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ལྷ་མ་རགས་པས་རྟོགས་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རིམ་ནི་རི་ལྟར་
 སྤྱི་བ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་གི་ཕྱིན་
 ཅི་ལྟག་བཞིའི་གཉེན་པོར་རིམ་བཞིན་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་དུན་པ་ཉེར་གཞག་གཙང་
 འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་གི་གཉེན་པོ་དང་། ཆོས་པ་དུན་པ་ཉེར་གཞག་ནི་བདེན་འཛིན་ཕྱིན་
 ཅི་ལྟག་གི་གཉེན་པོ་དང་། སེམས་དུན་པ་ཉེར་གཞག་ནི་རྟག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་གི་
 གཉེན་པོ་དང་། ཆོས་དུན་པ་ཉེར་གཞག་ནི་བདག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་གི་གཉེན་པོར་
 བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ལུས་ནི་ཕྱི་ས་དང་འདྲ་བར་མི་གཙང་བའི་རྣམས་སོ་
 དུག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་བསྟོམ་པར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ལྷག་
 མ་གསུམ་ཡང་འགྲེལ་བས་མི་གཙང་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ས་འབྱར་བའི་ཕྱག་དར་བཞིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། མདོ་ལས། གང་ཅི་ཆོར་ཡང་རུང་དེ་ནི་འདིར་སྤྲུག་བསྐལ་བའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། སེམས་ནི་རྒྱུར་དུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་
 པ་གྲུབ་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་དབྱེན་རིམ་པོའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་
 ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུ་བར། ཕྱིན་ཅི་ལྟག་གི་གཉེན་པོར་བཞི། །ཞེས་དང་། རང་
 འགྲེལ་ལས། རིམ་བཞིན་རྒྱ་བཞུན་ཏེ་མི་མང་མི་རྒྱུད་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སྒྲོམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་རྩ་བ་ཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་ཚོས་དྲན་ཉེར་བཞག་པ། སྒྱི་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ། འདྲ་
དག་ལ་ནི་མི་རྟག་དང་། སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྟོང་བདག་མེད་པར་ལྟ། ཞེས་སོ། །ལུས་ཚོར་
སེམས་གསུམ་ལ་སོ་སོར་ཉེར་བཞག་གསུམ་མ་འདྲེས་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ་འདིས་
ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ནི་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཚོར་སེམས་གསུམ་
ལས་གཞན་པའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ལུས་
ཚོར་གཉིས་ལ་དམིགས་སམ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་དང་། བཞི་ཀ་བསྐྱུས་ནས་(༡༩ན)
དམིགས་པའི་ཉེར་བཞག་ཐམས་ཅད་ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཡང་ལུས་སོགས་བཞི་ཀ་སྒྱུར་བསྐྱུས་ཏེ། མི་
རྟག་སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྟོང་བདག་མེད་དང་རྣམ་པ་བཞིར་ལྟ་ཞིང་སྒྲོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
རང་འབྲེལ་ལས། ལུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྒྱུར་བསྐྱུས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འདི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གི་སྐབས་ནས་བསྒྲོམ་པར་མངོན་ནོ། །

སྒྱུར་ལམ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལས་ཏྲོད་སོགས་སྒྱེ་རིམ་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྒྱུར་ལམ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ། ཏྲོད་སོགས་སྒྱེ་རིམ་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་
ཁྱད་ཆོས། ཞར་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྒྱེ་རིམ་གྱི་
སྒྲོམ་ཚུལ་དང་ཐུང་པོ་རྟེན་དང་། དེས་ཚིག་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ལས་ཏྲོད་བར་གྱུར་
པ་འབྱུང་། ཞེས་བ་ནས། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་བཞིན། ཚོས་མཚོག་ ཅེས་ཤོ་

ལོ་ག་ཕྱེད་དང་གསུམ་བྱུང་། སྒྱུར་ལམ་བཞི་འོད་སྒྱེ་རྒྱུ་ལོད་དེ། ཆོག་ས་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་ས་
 སྒྱུར་ལྟར་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྒྲོམ་པ་ལས་སྒྱུར་ལམ་དྲོ་བར་གྱུར་
 པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕ་བར། དེ་ལས་དྲོ་བར་གྱུར་པ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན།
 དྲོད་དམ་དྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་པ་ལས་དྲོད་དང་མེ་བྱུང་
 བའི་ཤིང་ཐོག་པ་ལྟར་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པས་ཡང་ཡང་དབྱུད་པས། ཉོན་མོངས་པའི་བྱང་
 ཤིང་ཐོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་ས་སྒྱུ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་
 དྲོད་འབྱུང་བ་དའི་ཕྱིར། གང་སྒྲེལ་ལས། དྲོད་ན་ནི། བརྩོན་འགྲུས་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་
 མཛོན་པར་གཙུབ་པས་རིམ་གྱིས་བྱིད་པའི་བྱང་ཤིང་ཐོག་པ་ལ་འདྲེབས་པ་བྲག་པ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་སོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་གྱི་སྒྲོམ་རྒྱུ་ལོད་
 དེ། རྟོད་ལུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་སྐྱག་པ་སྐྱུལ་པ་ནས།
 དེས་འབྱེན་གྱི་བར་བཅུ་དུག་རྒྱན་ལྟར་གྱིས་སྒྲོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། དེ་ནི་
 བདེན་བཞི་འོད་སྒྱེ་ལུལ་ཅན། རྣམ་པ་བཅུ་དུག་ །ཅེས་དང་། རང་(༡༥བ)འགྲེལ་ལས།
 མི་རྟག་པ་དང་། སྐྱག་པ་སྐྱུལ་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེས་བར་འབྱེན་པ་རྣམ་པ་བཞིར་
 ལྟ་སྟེ། ཞེས་སོ། །ཅེ་མོ་སྒྱེ་རྒྱུ་ལོད་དེ། དྲོད་རྒྱུང་དུ་འབྱེད་ཆེན་པོ་གསུམ་འཕེལ་བ་
 ལས་ཅེ་མོ་སྒྱེ་བ་དའི་ཕྱིར། ཕ་བར། དྲོ་བ་ལས། ཅེ་མོ། ཞེས་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཅེ་
 མོ། ཞེས་བྱ་སྟེ། དག་པའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་ཅེ་མོ་ལ་བྱིན་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན།
 སྒྲོམ་རྒྱུ་ལོད་དང་འདྲ་སྟེ། དམིགས་པ་བདེན་བཞི་དང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་
 དུག་རྒྱན་ལྟར་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་དའི་ཕྱིར། ཕ་བར། དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་སོ། །དྲོད་
 དང་ཅེ་མོ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་བོར་བདེན་བཞི་ལ་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་རྣམ་པ་གཏོད་
 པའས། འགོད་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འཕེན་པར་རམ་བྱང་ཞིང་རྒྱུ་བར་
 བྱེད་པས་ཀྱང་རྒྱས་བཞི་གས་བྱེད་པར་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར། ཕ་བར། གཉིས་ཀ་ཆོས་གྱི་རྣམ་

པ་གཏོང་། །གཞན་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱེད་། །ཅིས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འཕེལ་
བར་བྱེད་པ་ནི་བྱང་བར་བྱེད་པ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་གཏོང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེན། དང་པོ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་དག་འགོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །
སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་སྟེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅེ་མོ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་འཕེལ་བ་ལས་བཟོད་པ་
སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ལས་བཟོད་པ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བཟོད་པ་སྟེ་
སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེན་པ་ལ་ཆེན་པོར་བཟོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྟོད་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་ལ་ཚུང་དུ་བཟོད། ཅེ་མོ་འོ་སྐབས་སུ་བདེན་པ་ལ་
འབྲིང་དུ་བཟོད་ལ། བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆེར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་ལ་
ཚུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པས། ཚུང་འབྲིང་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ཚུལ་གྱི་
དམིགས་རྣམ་ཅེ་མོ་དང་འདྲ་སྟེ། བདེན་པ་ཞི་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དུ་རྒྱུན་བཅས་གྱིས་བསྒོམ་
པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཉིས་དེ་བཞིན། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། རྒྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
ཉིད་ཡིན་ན་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཡང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ན། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་སྒོམ་
ཀྱང་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། (༡༥ན)
ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཁོ་ནས་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བཟོད་པ་ཆོས་གྱིས་
འཕེལ་བར་བྱེད། །ཅིས་སོ། །བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྟག་བསྟེལ་
གྱི་ཁྲུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བཟོད་པ་གང་གིས་འདོད་པའི་སྟག་བདེན་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ། ནས། གཞུགས་གཞུགས་མེད་གྱི་གཉེན་པོ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པའི་བར་རྣམ་
པ་སོ་གཉིས་ལ་མས་རིམ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདི་སྦྱར་ལམ་བཟོད་པ་ཚུང་དུ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །དེ་འདྲའི་ལམ་རྗེས་སེས་གྱི་སྟོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་བདེན་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་
རྣམ་པ་གཏོང་། དེ་ནས་གཅིག་དོར་ལ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པ་གཏོང་བ། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་
པའི་སྟག་བདེན་ལ་བཞི་དང་གསུམ་དང་གཉིས་གྱིས་གཏོང་བའི་བར་གཏོང་བ་འདི་ནི་

བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན། དེ་ནས་སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྐད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་
བར་དམིགས་པ་ཆོས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། གང་
གི་ཆེ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནས། དེ་བཞིན་
དུ། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞིས་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་འདི་ནི་བཟོད་པ་ཆུང་ཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་འབྲི་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཐམས་ཅད་
ནི་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་
ཅ་བཅུ་དགུ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱས་མ་
ལས། དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་དགུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
བདེན་པའི་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་བྱི་ནས་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་རྣམ་པ་འབྲི་
བ་ནས་བཟུང་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཁོ་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་སུ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་བར་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་བཟོད་པ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
(༡༥བ)རྟགས་གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་
སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ལ་ནི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་བཞི་བ་
ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་ཆུང་ཅུ་དགུའི་
དམིགས་པ་བྱི་བའི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་ཆུང་ཅུའི་རྗེས་སུ་ཡས་རིམ་ནས་ལས་
རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་ལམ་རིག་པ་སྦྱབ་པ་དེས་འབྲིན་བཞིས་བསྒྲུམ། དེ་ནས་
གཅིག་པོར་ནས་གསུམ་གྱིས་བསྒྲུམ། དེ་ནས་གཉིས་པོར་ནས། འདོད་པའི་སྤྱག་བདེན་
ལ་རྣམ་པ་བཞིས་གཏོད། དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་
ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། རེ་ཞིག་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ལ་ལམ་

དང་། རིག་པ་དང་། ལྷུ་བ་པ་དང་། དེས་པར་འབྱེན་པ་སྟེ། རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་
 གིས་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་
 བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་སོ། །དེའི་
 འོག་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱ
 དགའི་གངས་འབྲེན་རྩལ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་མཉམ་བཞག་མ་ཡིན་པའི་སས་བསྐུས་
 བཞི་དང་མཉམ་བཞག་གི་སས་བསྐུས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་
 ཡོད་པར་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་སྟུམ་རྩ་ཅུ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དམིགས་པ་མ་དོར་བར་
 རྒྱ་རྣམ་པ་མི་དོར་བར་སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་གྲས་བཞེད་པས། ཡས་རིམ་གྱི་ལམ་རྩིས་ཤེས་
 རྟོགས་གྱི་བཞི་དོར་བས་རྣམ་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉེར་བརྒྱད་དང་།
 དེ་བཞིན་རྒྱ་དེའི་འོག་རྒྱ་འདོད་པར་སྦྱོད་པའི་ལམ་ཆོས་ཤེས་རྟོགས་གྱི་བཞི་དོར་བས་རྣམ་
 པ་ཉེར་བཞི་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཉེར་བཞི་ཡོད་པས་སྐད་ཅིག་མ་དེ་གཉིས་དང་། དེའི་འོག་
 རྒྱ་གོང་གི་འགོག་པའི་བཞི་པོར་བས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་ཤུ་དང་། སྐད་ཅིག་
 མ་བདུན་རྩ་དོན་གཉིས་དང་། དེའི་འོག་རྒྱ་འདོད་པའི་འགོག་པའི་བཞི་པོར་བས་(༡༥ན)
 རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ལ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དྲུག་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་བྱ་བརྒྱད་དང་། དེའི་འོག་རྒྱ་
 གོང་གི་ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་པོར་བས་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་གཉིས་ཉེ་
 སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་དང་། དེའི་འོག་རྒྱ་འདོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་པོར་བས་རྣམ་པ་བརྒྱད་
 ལ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་དེ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དང་། དེའི་འོག་རྒྱ་གོང་གི་སྟུག་བདེན་གྱི་བཞི་
 པོར་བས་འདོད་པའི་རྣམ་པ་བཞིའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་སྟེ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གཉིས་དང་གཅིག་
 དོར་བའི་གསུམ་དང་། གཉིས་དོར་བས་གཉིས་ཉེ། ལུ་ལ་དམིགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལུ་
 སྟེ་བརྒྱ་བརྒྱ་བདུན་དང་། ཉོན་མོངས་གང་སྦྱོད་གྱི་གཉེན་པོ་ལྷག་པ་གཉིས་དང་བརྒྱ་ཅུ་
 བརྒྱ་དགའི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། དེ་ལ་གཞུགས་དང་

གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱད་པའི་གཉེན་པོ་བོར་ན་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ལས། འདྲོད་པ་ན་
 སྤྱད་པའི་འདྲུ་བྱི་གཉེན་པོ་བོར་ན་སེམས་ཀྱི་ཙུ་བརྒྱད་པའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱད་པའི་འདྲུ་
 བྱི་འགོག་པ་བོར་ན་ཉི་ཤུ་ཡོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བཞི་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུང་
 མ་ལས། འདྲོད་པ་ན་སྤྱད་པའི་འགོག་པ་བོར་ན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར་ལྔ་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱད་པའི་
 རྒྱན་འབྲུང་པ་བོར་ན་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུང་མ་
 ལས། འདྲོད་པ་ན་སྤྱད་པའི་རྒྱན་འབྲུང་པ་བོར་ན་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་སོ། །བདུན་པ་གྲུབ་
 ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བོར་ན་
 བཞི་ཡོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བརྒྱད་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ལས། འདྲོད་པ་ན་
 སྤྱད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་དག་ནི་འདིས་རྣམ་པ་བཞི་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དགུ་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ལས། དེ་ལ་རྣམ་
 འབྱོར་(༡༧བ)པ་བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བ་ཅི་འདྲོད་པ་ན་སྤྱད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་རྣམ་པ་
 གཅིག་བོར་ན་སེམས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་རྩ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བཅུ་པ་གྲུབ་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྤྱུག་
 བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་མཛོན་རྩ་
 བྱེད་ཅིང་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཉིས་སུ་འབྲེན་པ་བཞིན་རྩ་འདིར་ཡང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་
 གཅིག་ལ་ལན་གཉིས་མཛོན་རྩ་བྱེད་པ་གངས་གཉིས་ལ་བྱས་ནས་བཟོད་པ་འབྲིང་ལ་སྒྲིབ་
 ཅིག་མ་བརྒྱུ་ཙུ་བརྒྱད་པའི་བྱིར་རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ལས། དེའི་འོག་རྩ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
 ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདྲ་བས། བདག་མེད་པའི་

རྣམ་པ་གཅིག་ལ་ལན་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་དེ་ནི་སེམས་
 གྱི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་བརྒྱུ་ཅ་བཅུ་དགུ་ཡིན་པར་འགྲུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་
 རྣམ་འབྱོར་པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བྱུང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འབྱོར་པ་བདག་
 གིར་ལྟ་བ་ཆེར་སྤྱད་པས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་བྱས་ནས་དེས་པ་ལ་འདུག་པས་
 བཟོད་འབྲིང་སྒྲིབ་ཅིག་མ་བརྒྱུ་ཅ་བཅུ་དགུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། སྟོད་པ་ཆེར་སྤྱད་པ་གཉིས་
 ལས་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱིས་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་དང་། ལེ་ལོ་
 ཅན་གྱིས་སྤྲུག་པས་ལྷི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས། མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཐ་མ་གཉིས་གྱི་སྐྱོམ་
 གངས་འདྲེན་རྒྱལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། བདག་གིར་
 མོས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་གི་རྣམ་པ་
 གཏང་པས། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ལན་གཉིས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བཟོད་
 པ་འབྲིང་དེ་ནི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་བརྒྱུ་ཅ་བཅུ་དགུ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྟོད་པ་སྤྱད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ངའོ་
 སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཉམས་པ་དང་། ལེ་ལོ་ལྟག་པ་ཅན་ལ་ཡང་བཟོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དམིགས་པ་རེ་རེ་ནས་བྱི་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། (༡༥ན)པམས་
 གསུམ་ལ་སུན་འབྱེན་པ་དེས་དང་པོར་རྣམ་པ་མཐའ་དག་སྟོམ་ལ་དེ་ནས་གང་ཐོག་མར་
 སུན་འབྱེན་པ་ལ་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱད་ན། འཕགས་
 པའི་ཡུལ་གྱི་ཚོས་མངོན་པའི་བཀ་ཆེན་ལ་ཅིག་ན་རེ། དམིགས་པ་བྱི་བ་རྣམ་པ་བྱི་བ་སྟོན་
 དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་ཟེར། འདི་གང་སྟེ་ལྷི་བྱི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པའི་དེའི་རྗེས་འབྲང་
 གཅིག་ཏུ་མངོན། དེ་ལ་འོན། ཐོག་མར་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་བྱི་བ་དང་། དེ་ནས་དམིགས་
 པ་བདེན་པ་རེ་རེ་བྱི་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བཟོད་པ་འབྲིང་སྒྲིབ་
 ཅིག་མ་བརྒྱུ་ཅ་བཅུ་དགུར་མངོན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམིགས་པ་བྱི་བ་

བཅུ་དྲུག་དང་རྣམ་པ་རེ་རེ་བྲི་རེས་ཀྱི་གྲངས་བྱས་ན་གྲངས་བརྒྱ་ཙུ་བཅུ་དྲུག་ལས་ཆེས་
མང་བའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤྱུག་མ་ལས། བཟོད་པ་འབྲིང་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཙུ་བཅུ་དྲུག་
ཡིན་པར་བཟོད་ན། དམིགས་པའི་འབྲི་བ་རྣམ་པ་འབྲི་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ན་ནི།
སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་འབྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་འགོག་བདེན་ལྟ་བུའི་བདེན་པ་དེའི་རྣམ་པ་དོར་ལ་བདེན་པ་དེ་ལ་དམིགས་
པ་མ་དོར་བར་ཐལ། འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་པ་བྲི་བའི་སྟོན་དུ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་
པ་དོར་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་སོང་། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། འགོག་བདེན་ལ་སྟོ་དེས་དམིགས་བཞིན་དུ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་འདོར་
མི་རུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོ་ལ་འགོག་བདེན་གྱི་
རྣམ་པ་སྤང་བའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤྱུག་མ་ལས། བདེན་པ་དག་ཡོད་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འདོད་
པ་ནི་རུང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་ཆ་ཐོན།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཚུགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་དེ་ལ་ནི་རྣམ་
པ་བཞིན་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་གསུམ་དུ་འོ། །དེ་ནས་གཉིས་སུ་འོ། །དེ་
ནས་གཅིག་དུ་སྟེ། རེ་ཞིག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་བྲི་བ་དེ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནས་གཅིག་དུ་
ཡང་རྣམ་པ་(༡༥)གཏོད་པར་མི་བྱེད་དེ། དམིགས་པ་བྲི་བ་དེ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོར་རྣམ་པ་བྲི་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དམིགས་པ་བྲི་བ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་པ་གཅིག་ལ་གཏོད་པའི་དུས་སུ་རྣམ་པ་ཡང་མ་དོར་ལ།
དམིགས་པ་ཡང་མ་དོར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་རྣམ་པ་མི་གཏོད་
པ་དང་རྣམ་པ་དང་། དམིགས་པ་དོར་བ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས།
དེ་ནས་གཅིག་དུ་ཡང་རྣམ་པ་གཏོད་པར་མི་བྱེད་དེ། དམིགས་པ་བྲི་བ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དམིགས་པ་གཏོད་པ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མི་

གཏོད་པ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དམིགས་པ་དེ་མ་དོར་བར་དུ་དེའི་རྣམ་
 བ་གཅིག་ཀྱང་མི་དོར་བར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་དོར་བ་དམིགས་པ་དོར་བ་དུས་མཉམ་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་ཀྱབ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། བདེན་པ་དག་པོར་བར་གྱུར་པ་
 དེའི་ཆེ་ནི་རྣམ་པ་འདོར་རམ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་བོར་བའི་ཆེ་བདེན་པ་དེའི་རྣམ་པ་བྲི་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་
 རྣམ་པ་བོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཐུང་ཅུར་བྱས་ཀྱང་དེའི་རྣམ་
 པ་མ་དོར་བར་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གཏོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འཕགས་ལུལ་གྱི་པར་ཆེན་
 གཞན་ན་རེ། འོ་ན་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་བོར་བའི་ཆེ་ལམ་བདེན་ལ་
 དམིགས་པ་བྲི་བ་དང་རྣམ་པ་བྲི་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ལམ་བདེན་ལ་ཉུང་
 བར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཉུང་ཅུའི་རྣམ་པ་གཏོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཆེ་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་སྒྲུལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གཉིས་གྱིས་ཉུང་བའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན་དེའི་ཆེ་རྣམ་པ་རེ་རེ་བོར་བ་དང་། དམིགས་པ་ཡང་རེ་རེའི་དུས་སུ་བོར་
 བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་ཉུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རི་སྐད་དུ་ཚོད་
 རྒྱལ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། དམིགས་པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བྲི་ནས་ཞེས་
 བྱ་བ། ཞེས་པ་ནས། གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །རྩ་(༡༦)བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
 དེ་ཆེ་དམིགས་པ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་དང་གསུམ་དང་གཉིས་དང་གཅིག་གིས་
 རྣམ་པ་གཏོད་སྒྲུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་
 གང་ཡིན་པ་དོར་བས་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་བདེན་པ་དེ་བྲི་ཞེས་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་དང་གང་
 སྟེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བདེན་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་
 པ་རེ་རེ་ནས་བྲི་ནས། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དེ་དག་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་
 བྲི་བ་དང་། དམིགས་པ་རེ་རེ་བྲི་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། བདེན་པ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་
 དམིགས་པ་བྱི་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་
 བཤད་ཡོད་དོ། །དེས་ན་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ནི་དམིགས་པ་འདོད་པའི་སྟུག་བདེན་གྱི་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་བཞིས་སྟུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་
 བཞི་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཆེན་པོ་
 འདོད་གཏོགས་སྟུག་བསྐལ་ཡུལ། ཞེས་དང་། གང་སྐལ་ལས། གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གང་ཟག་གིས་སྟུད་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
 དུ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྣམ་པ་འཕམ་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དང་། བདག་
 མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བཟོད་ཆེན་དེ་བཞིན་དུ་
 ཆོས་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་འདོད་པའི་སྟུག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། རྣམ་
 པ་གང་ཟག་གིས་ཉོན་མོངས་སྟུད་པའི་གཉེན་པོ་སྟུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་པའམ། སྟུག་
 བསྐལ་ལམ་སྟོང་པམ་བདག་མེད་པ་བཞི་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ལ་ངོ་བོ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ཡིན་པ་རྣམས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་བཞིན། ཆོས་མཆོག་ཞེས་དང་། རང་
 འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་བཞི་ཁོ་ན་སྟེ། གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་
 འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། (༡༥)ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་
 ལ། ཐོབ་པ་མ་གཏོགས། ཞེས་བྱུང་། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཙོ་བོ་དུན་
 པ་ཉེར་གཞག་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ཅན་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གྱི་
 ཐོབ་པ་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་པ་ལ་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གྱི་ཐོབ་
 པ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་ཡང་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་མངོན་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་སྐྱ་བཤད་ནི། དེ་ལྟར་ན། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་བྱུང་། དེ་ལྟར་

སྐར་པལ་དབང་པའི་དྲོད་ཅེ་བཞེད་པ་ཚོས་མཚོག་བཞི་ཚོས་ཅན། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་འབྱེད་ནི་འཕགས་ལམ་ཡིན་ལ་དེའི་ཆ་མཐོང་ལམ་
གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས། མཐོང་ལམ་དེ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་ཕན་འདོགས་
པས་ན། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་པར་
འབྱེད་པས་དེ་འཕགས་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཆ་ནི་མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱི་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མོ། །འཕགས་
ལམ་ཚོས་ཅན། དེས་པར་འབྱེད་པར་བརྗོད་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་སྤངས་
པའི་དེས་པ་དང་། བདེན་པ་རྣམས་ལ་འདི་ནི་འདི་འོ་ཞེས་སོ་སོར་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
ཅིང་འབྱེད་པས་ན་དེས་འབྱེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚོས་གྱི་བྱུང་པར་ལ། རོ་
བའི་དང་། རྟེན་གྱི་དང་། བྲལ་ཐོབ་གྱི་དང་། དེ་ལ་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན། ལམ་གཞན་དུ་
འདུག་ཚུལ་དང་ལ། དང་པོ་ནི། སྒྲིམ་བྱུང་། ཞེས་བྱུང་། སྐར་སྒྲིམ་པའི་དམིགས་རྣམ་
བཤད་པའི་སྒྲིམ་ལམ་བཞིན། སྒྲིམ་བྱུང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐོས་བྱུང་བསམ་བྱུང་དག་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་སྒྲིམ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སེམས་རྟེན་དང་
ལུས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་ཕྱོགས་མེད་པ་དང་། བྱུང་པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ། །
གཉིས་ནི་འོག་ན་འང་ཡོད་པའམ། །(༡༠ན)ཞེས་བྱུང་། དེ་ཚོས་ཅན། ས་གང་ལ་བརྟེན་
པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ས་དུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བརྟེན་སེམས་ཕྱོགས་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་དངོས་གཞི་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་དག་གི་རྣམ་སྒྲིན་ཡོད་དེ། གཟུགས་
ཁམས་གྱི་ལུང་པོ་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྫོགས་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་འཕེན་བྱེད་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ལྟར་
མ་དྲོད་ཅེ་ས་བདུན་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྐར་ས་དུག་དང་འོག་མ་འདོད་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པའང་

མོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་རྟེན་ཆོས་མཆོག་ལུང་མེད་ཀྱི། །གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། །སྒྱུར་ལམ་བཞིའི་ལུས་རྟེན་འདོད་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། བཟོད་པ་ཆེན་
 བོ་མ་ཡིན་པའི་དང་པོ་གསུམ་གསུམ་སྒྲེ་ནི་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དག་གི་ནང་ཁོ་ན་དང་།
 དེ་གསུམ་སྒྲོན་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་འང་མཛོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་
 དང་ཆོས་མཆོག་ནི་ལྟའི་ནང་དུ་འང་གསུམ་སྒྲེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འདོད་རྟེན། ཞེས་
 དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ནི་དང་པོ་ལྟ་དག་གི་ནང་
 དུ་ཡང་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །སྒྱུར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེས་རྟེན་
 ཐོབ་རྒྱུ་ནི། དེ་གསུམ་ཐོབ་པའི་སྒྲེས་པས་ཀྱང་སྒྲེས་པ་ལུང་མེད་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཐོབ་
 པ་ཡོད། ལུང་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ཐོབ་པའི་སྒྲེས་
 པ་དང་ལུང་མེད་ཆོ་དེ་ལ་དབང་པོ་འགྱུར་ན་ཆོ་དེ་ལ་འང་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཐོབ་པ་ཞེས་
 བྱ་ལ། ཆོ་འཕྲོས་ནས་རེ་རེ་འང་སྒྲེས་པ་དང་ལུང་མེད་དུ་སྒྲེ་བ་ཡོད་པས་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་
 པ་དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་ནི་སྒྲེས་པ་དང་ལུང་མེད་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་
 དག་འཕྲོབ་པོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་དག་འཕྲོབ་པའི་ལུང་མེད་རྣམས་ཆོ་
 གཞན་དུ་མའི་ལུས་སུ་མི་སྒྲེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གླིང་ཅམ་གྱི་
 རྒྱལ་ལོ། །ཆོས་མཆོག་ཐོབ་པའི་ལུང་མེད་ཀྱིས་ལུང་མེད་དང་སྒྲེས་པ་(༡༠བ)གཉིས་ཀའི་
 རྟེན་ཅན་འཕྲོབ་སྟེ། ཆོ་དེ་ལ་ལུང་མེད་ཀྱི་རྟེན་དང་ལྟན་ཁིང་ཆོ་འཕྲོས་ནས་སྒྲེས་པ་ཁོ་ནའི་
 རྟེན་ཐོབ་པས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པ་སྒྲེས་པས་ནི་སྒྲེས་པ་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཐོབ་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོ་དེ་ལ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པས་བྱད་མེད་ཉིད་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་
 པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་སྦྱར་ལམ་བཞི་སྟེ་དང་ཉན་ཐོས་
 གྱི་དེ་བཞི་ཅི་རིགས་གཙོ་བོ་རང་རྒྱལ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་བཞི་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། ཟུང་
 ཆོས་འགལ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྲལ་ཐོབ་གྱི་ཟུང་པར་ནི། འཕགས་པས་དེ་དག་ས་
 བོར་ནས། །གཏོང་ངོ་འཕགས་མིན་འཆི་བས་སོ། །དང་པོ་གཉིས་ཡོངས་ཉམས་པས་
 གྲང་། །དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་མཐོང་། །རྣམ་པར་ཉམས་ན་སྤྲོམ་མེད་ཐོབ། །ཉམས་
 པ་གཉིས་ནི་མི་ལྟན་པ། །ཞེས་བྱུང་། །སྦྱར་ལམ་དེ་དག་གང་གིས་གཏོང་བ་ཡོད་དེ།
 འཕགས་པས་སྦྱར་ལམ་དེ་ས་དྲུག་གིས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ས་དེ་བོར་བའམ་འཕོས་པས་
 སྦྱར་ལམ་དེའི་ཐོབ་པ་གཏོང་བ་གང་ཞིག །འཕགས་པས་ཡིན་པའི་སོ་སྟེ་ནི་འཆི་འཕོས་
 པས་སྦྱར་ལམ་དེའི་ཐོབ་པ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པས་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱར་ལམ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྦྱིས་གིང་
 ས་འཕོས་བའམ་དོར་བ་དེའི་ཆོ་གཏོང་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཆགས་བྲལ་དང་གི་
 བཅོམ་གྱིས་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ས་འདོར་བ་ནི་ས་
 འཕོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྲུབ་ནི། སི་སྟེ་གོང་དུ་འཕོས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འཕོས་ན་བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་དུ་སྦྱིས་པ་དེའི་ཆོ་འདོར་བ་ཁོ་ནས། དེས་པར་འབྱེད་
 པའི་མཐུན་པ་དག་གཏོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཆི་བས་གཏོང་བ་དང་མི་འབྱེད་
 སྟེ། སི་ཅམ་ནས་པར་དོའི་གོང་ནས་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོ་དེ་ལ་
 དང་པོ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཐོབ་གྲང་མི་གཏོང་ལ་འཆི་ཡང་
 ས་དེར་སྦྱིས་ན་མི་(༡༡ན)གཏོང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་གྲང་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར།
 གང་སྟེལ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཐག་ནི་དེའི་དགོ་པའི་རྩ་བའི་རྒྱན་མཐོང་བའི་ལམ་

གྱིས་སྒྲེལ་བའི་བྱིར། འཆི་བ་ཅམ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་གཏོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སྟེ་ནི་གི་ཅམ་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་
 གཏོང་གི་ས་འཕོས་མ་འཕོས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བྱིར། སོ་སྟེ་ཁོན་ལ་དེ་ལྟར་གཏོང་བ་མངོན་
 བར་བཤད་པའི་བྱིར། བསྟན་བཅོས་ལས། སྒོ་དང་རྩར་རྩར་པོ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་
 པའི་སོ་སོ་སྟེ་བོན་ལུས་དང་ལྡན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཟླ་བར།
 འཕགས་མིན་འཆི་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་དྲོད་ཅེ་གཉིས་
 ནི་སོ་སྟེ་གི་བར་མ་ཟད་ལོག་ལྟ་ལྟ་བུས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་གྲུང་གཏོང་སྟེ། ཡོངས་སུ་
 ཉམས་པས་གྲུང་དེ་མི་ལྡན་པར་བྱས་པའི་བྱིར། ཟླ་བར། དང་པོ་གཉིས་ཡོངས་ཉམས་
 པས་གྲུང་། ཞེས་སོ། བསམ་གཏམ་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པ་ཡིན་
 བ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་དེ། ཡིད་སྦྱོབ་གསལ་ཆེ་བའི་བྱིར། ཟླ་
 བར། དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་མཐོང་། ཞེས་སོ། ཉམས་པས་སྦྱོར་ཐོབ་ཆེ་ཕྱོན་
 མེད་པ་ཁོན་ཐོབ་གྱི་བཏང་བ་དག་ནི་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་དེ། མ་འདྲིས་པ་དང་འབད་དེ་བསྐྱབ་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཟླ་བར། རྣམ་པར་ཉམས་ན་ཕྱོན་མེད་ཐོབ། ཅིས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཉམས་པ་སྦྱོར་ཐོབ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ལྟ་བུ་ལས་ཕྱོན་ཉམས་
 པའི་ལམ་གྱི་མཆོམས་འདི་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟོན་ནས་གཤམ་པ་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡོད་
 བ་ལམ་ཉམས་པའི་འཕྲོའི་གོང་ཅེ་མོ་ནས་སྟེད་ཆོག་ལ། མེད་ན་དྲོད་སོགས་གང་ཉམས་
 པ་ཐམས་ཅད་སྦྱར་གཞི་ནས་སྟེད་དགོས་པའི་བྱིར། ཡོངས་ཉམས་དང་རྣམ་ཉམས་གཉིས་
 གྱིང་བོ་ཡོད་དེ། ཉམས་པ་གཉིས་ནི་གང་ཉམས་པ་དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། (༡༧)ཡོངས་ཉམས་ནི་ཉེས་པས་ཡོན་ཏན་
 ཉམས་པ་སྟེ་དབེར་ན་ལོག་ལྟའི་དགོ་ཅུ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་ཉམས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱིས་གྲུང་
 དེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་སྟེ། དབེར་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སོ་སྟེ་དང་པན་སོང་ཉམས་པ་ལྟ་བུ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། རྒྱལ་པ་གཉིས་ནི་མི་ལྟ་བུ། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཡོན་ཏན་གང་
 དང་ལྟ་ཚུལ་ནི། ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ཕ་མི་ཆད། །བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་
 བྱུང་། སྤྱོད་ལམ་དེ་ཡོན་ཏན་གང་དང་ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། རྟོད་ཐོབ་པ་ཉམས་གུང་ངེས་པར་
 བྱུང་འདས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་དང་། བར་ཆད་བྱེད་པ་མེད་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་ཐར་
 པ་ཆ་མཐུན་ལས་ཆེས་ཉི་པ་དང་། ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ངན་སོང་དུ་སྒྲེབ་ཡོད་ཅིང་མཆོམས་མེད་
 བྱེད་པ་འང་ཡོད་པས་དགོ་ཕ་འགའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡོད་ཀྱང་དགོ་ཕ་ཀྱན་ཏུ་ཆད་
 པ་མེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ཕ་མི་ཆད། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། རྟོ་བར་གྱུར་པ་སོགས་སོ། །བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་འགྲོ་བའི་སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲིབ་
 གནས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། སྤྱིད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་
 ལས་ཅི་རིགས་པར་མི་སྒྲིབ་འི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་ཏེ། །འགྲོ་བ་ནི་བཟོད་པ་རྒྱུང་བའི་ཆོ་ངན་
 སོང་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བར་མི་སྒྲིབ་འི་སྒྲིབ་འི་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། སྒྲིབ་
 མི་སྟན་དང་ཆོངས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་མི་སྒྲིབ་འི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ། སྒྲིབ་གནས་ནི་བཟོད་པ་
 ཆེན་པོའི་ཆོ་སྒོ་དང་དྲོད་གཤེར་ལས་སྒྲིབ་འི་སྒྲིབ་གནས་སུ་མི་སྒྲིབ་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ནི་
 བ་མ་དང་མ་ནིང་དང་མཆོན་གཉིས་པའི་ལུས་སུ་མི་སྒྲིབ་འི་ཆོས་ཐོབ་ཅིང་། ཆེན་པོ་ཉིད་
 ཀྱི་ཆོན་སྤྱིད་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་ནི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལ་
 མི་སྒྲིབ་འི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་བཟོད་པ་ཤི་བས་ཉམས་གུང་ངན་འགྲོ་སོགས་སུ་མི་སྒྲིབ་
 པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
 བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བ་དང་། སྒྲིབ་གནས་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་། ལུས་དང་། སྤྱིད་
 པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་ཁ་ཅིག་(༡༥ན)གི་མི་སྒྲིབ་འི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། གཉིས་སྟོབ་རིགས་ལས་འོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་
 འཁྱུར་གཞན་གསུམ་ཡང་། ཞེས་བྱུང་། རྟོད་དང་ཅེ་མོ་གཉིས་ལས་སྟོབ་མ་ཏེ་ཉོན་ཐོས་

ཀྱི་རིགས་ལས་བསྒྲིགས་ནས་ནི་སངས་རྒྱལ་མཉམ་པ་ཡོད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་
 སངས་རྒྱལ་མཉམ་པ་མེད་དེ། བཟོད་པ་ནས་ངན་འགོ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་
 སེམས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དུ་ངན་སོང་དུ་སྒྲིབ་ར་བཤད་ཅིས་གྲགས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་རང་རྒྱལ་ལས་དུ་དོད་ཅི་བཟོད་པ་གསུམ་ཡང་འགྱུར་པ་ཡོད་པར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར།

ཞར་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ནི། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཚུབ་བར། །
 བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀྱན། །དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན། །ལྷུར་བ་མྱིད་
 པ་གསུམ་གྱི་མཐར། །ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་ལས་གསུམ་མོ། །མི་ཡི་ནང་ནས་འཕེན་པ་
 ཕྱེད། །ཅིས་བྱུང་། རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་སམ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རིགས་ལས་ལོག་ནས་སངས་
 རྒྱལ་མཉམ་པ་མེད་དེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱལ་
 གཉིས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཁོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་གཅིག་
 ཏུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་ནས། བྱང་ཚུབ་ཟད་མི་སྒྲིབ་ཤེས་ཀྱི་བར་སྒྲིད་པར་བྱེད་པ་
 དེའི་ཕྱིར། བསེ་རུ་ཞེས་པའི་ཚོགས་སྒྲིབ་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་བཟོད་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

འོན་ཀྱང་། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་ནས་སྒྲིད་དམ་ཞེན་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོན་དུ་
 སེམས་བསྒྲིད་པ་ནས་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་སྒྲིད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། སྟོན་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེའི་སྟོན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན། ཞེས་
 མོ། །ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཐོབ་ནས་ཅི་ཅམ་ནས་གྲོལ་ཞེན། ཉན་ཐོས་ལྷུར་བ་མྱིད་པ་གསུམ་
 ཀྱིས་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། མྱིད་པ་དང་པོ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་སྒྲིབ། གཉིས་པ་ལ་ངེས་འབྱེད་

ཆ་མཐུན་སྟེ། གསུམ་པ་ལ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལྷུར་
 བ་སྟིང་པ་གསུམ་གྱི་མཐར། །ཞེས་སོ། ཤིན་(༡༡༧)ཏུ་ལྷུར་ན་སྟིང་པ་གཉིས་གྱི་མཐར་
 ཡང་ཐར་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟིང་པ་དང་པོ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་དེ་ལྟར་གྲོལ་བའི་སྟོན་
 ནས་ཆོགས་བསགས་སྟིང་པ་གཉིས་པ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྟོར་ལམ་རྣམས་དང་འཕགས་ལམ་སྟེང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཆོགས་བསགས་ལས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དངོས་གཞིའི་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་
 མཐོང་། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། གང་ཞིག་གི་ཆེ་སྒྲ་མ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
 པའི་ཆོགས་བསགས་བ་དེ་ནི་ཆེ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
 པ་རྣམས་དང་འཕགས་པའི་ལམ་སྟེང་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཁོང་དུ་རྟུང་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་གྱི་སྒྲུལ་བྱུང་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཀྱང་ཡིད་ལས་གཙོ་ཆེ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་འདོད་པའི་སྟོན་ལམ་གྱིས་
 ཟེན་པའི་དབང་གིས་ལྷས་ངག་གི་ལས་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལ་ལ་
 ཞིག་གིས་སེམས་སྟོན་ལམ་དེས་ཟེན་པའི་ཟས་འགའ་བྱིན་པས་ཀུན་སྟོང་དང་བཅས་
 པའི་ལྷས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སེམས་པ་གསུམ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པ་འགའ་ཙམ་
 བསྐྱང་བའི་ལྷས་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལས་གསུམ་མོ། །ཞེས་སོ། །
 བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་འདོད་གྱིས་ཟེན་ན་དེའི་སྟོན་པ་དང་རྒྱལ་བྱིམས་དང་ཐོས་བསམ་ལྱང་ཟད་
 གྱིས་ཀྱང་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་སྟེང་ལ། དེས་མ་ཟེན་ན་སྟོན་སྟགས་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་དག་
 གིས་ཀྱང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་མི་འཕེན་པར་གང་སྟེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐར་པའི་ཆ་ནི་དེའི་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ་

དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་སྦྱོང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་བྱིར། གང་སྟེལ་ལས། ཐར་
པའི་ཆ་ནི་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། །ཞེས་སོ། །རྟོན་(༡༩ན)གང་ལ་འཕེན་ཞེན། སངས་རྒྱས་
ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་མིའི་ནང་ཁོ་ན་དང་དེ་ཡང་གྲིང་གསུམ་ན་འཕེན་གྱི་གཞན་ན་མ་ཡིན་
ཏེ། འགྲོ་བ་གཞན་ན་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་རབ་དང་སྦྱོང་བ་མེད་པས་གྲིང་གསུམ་གྱི་མིར་
སྦྱོང་བའི་བྱིར་དང་། དེ་ཡན་ཆད་གྱིས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་རིམ་པ་ལས་ཆོས་མཆོག་གི་
ཡན་ཆད་བཤད་ཟེན་པའི་བྱིར།

སྒྲུབ་པ། སེམས་རྒྱུད་ཐ་བ་ངེས་འབྱུང་ཚུས་བརྒྱན་པའི། །ཆོགས་ལམ་སྒྱུ་གུའི་སངས་
ལུང་ཆེར་སྦྱོས་ཤིང་། །ཆོས་དུན་ཉེར་བཞག་འོད་སྟིན་སྟོང་བུ་དེ། །བཟོན་པའི་སྟེ་མ་ཆོས་
མཆོག་གཡུང་དུ་རྒྱས། །ཆོགས་གཉིས་ལུས་རྒྱས་ཕྱིན་དུག་མཆེ་བ་ཤིང་། །ཐེག་ཆེན་གྲུང་
པོ་ལ་ཞོན་བཟོན་ནམས་ཀྱི། །སྒྱུན་སྟོང་ལྟན་པའི་ངེས་གནས་རྟོ་རྟེ་ཡིས། །ཀྱུན་ད་གྱིས་
རི་འཛོམས་གཤགས་སྟན་མཁའ་མཐར་སོང་། །རྒྱང་པའི་མ་བཟོན་ས་ལམ་ཅེ་མོར་བྱིན། །
སྟོབས་གྱིས་བླངས་མིན་ལུང་ཆོགས་དཔང་ལྷག་ཐོབ། །པོས་མིན་འགྲོ་བ་འཁོར་པའི་འདམ་
ལས་བཏོན། །བྱོས་མིན་བདུད་བཅོམ་སངས་རྒྱས་འདི་མྱད་བུང་། །ཞེས་བྱ་བའང་བར་
སྒྲུབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་ཚུལ་ལས་སྟེ་རིམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་ཚུལ་ལ། །སྟེ་རིམ། གྲངས་ངེས།
ས་གང་ལ་རྟོན་དང་། །སྟོང་གཉིན་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། འཛིག་
རྟོན་པ་ཡི་ཆོས་མཆོག་ལས། །ཆོས་ཀྱི་བཟོན་པ་ཟག་པ་མེད། །འདོད་སྤྱད་བསྐྱལ་ལ་དེ་
ནས་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཤེས་དེ་བཞིན། །སྤྱད་བསྐྱལ་ལྟག་ལ་རྗེས་བཟོན་ཤེས། །བདེན་

པ་གསུམ་ལ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། བདེན་པ་མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་སེམས་
 གྱི་སྒྲིབ་ཅིག་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་མཆོག་ལས།
 འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནས་
 དེའི་འདོད་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་སྟེ། འདོད་
 པའི་སྟུག་བསྐྱལ་གཅིག་སུ་ལ་དམིགས་ནས་བཟོད་ཤེས་གཉིས་སྟེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་
 བསྐྱལ་གྱི་ལྷག་མ་ཁམས་གོང་གི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་བཟོད་སྟེ། (༡༣བ)
 དེ་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་རྗེས་ཤེས་སྟེ་ལ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལ་འང་
 དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟུག་བསྐྱལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་མཐུག་དུ་འདོད་
 པའི་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་དང་། དེ་ནས་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་དང་དེ་ནས་གོང་མའི་ཀུན་
 འབྱུང་རྗེས་བཟོད་དང་། དེ་ནས་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་འགོག་
 པ་ཆོས་བཟོད་དང་། དེ་ནས་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་དང་། དེ་ནས་གོང་མའི་འགོག་པ་རྗེས་
 བཟོད་དང་། དེ་ནས་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་དང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་ལམ་ལ་ཆོས་བཟོད་
 དང་། དེ་ནས་ལམ་ཆོས་ཤེས་དང་། དེ་ནས་གོང་མའི་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་དང་། དེ་ནས་
 ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་སྟེ་བའི་རིམ་པ་དེའི་བྱིར།

གྲངས་ངེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ནི། འདི་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི། །སེམས་བཅུ་དྲུག་
 གོ་རྒྱུ་གསུམ་མོ། །མཐོང་དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་གཞུང་དོན་
 དང་། སྦྱོ་དོན་གཉིས། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། ཟག་
 མེད་གྱི་སེམས་བཅུ་དྲུག་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། སྟེ་བའི་རིམ་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་བཟོད་ཤེས་

ནུལ་པ་བཅུ་དྲུག་རིམ་པས་སྒྲེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ལྟར་
བདེན་པ་མཛོད་རྟོགས་འདི། །སེམས་བཅུ་དྲུག་གོ། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་
ལྟར་ན་རིམ་པ་འདིས་ན་བདེན་པ་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་འདི་ནི་སེམས་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་སོ། །བདེན་པ་མཛོད་རྟོགས་འདོད་ཚུལ་ཐ་དང་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་པར་མཛོད་རྟོགས་
གསུམ་དུ་འདོད་དེ། མཐོང་བའི་མཛོད་རྟོགས། དམིགས་པ་མཛོད་རྟོགས། བྱ་བའི་
མཛོད་རྟོགས་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མཐོང་དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བ་པོ་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་ཉིད་གྱིས་བདེན་པ་
མཛོད་པར་རྟོགས་པ་དེ་མཐོང་བ་མཛོད་རྟོགས་གྱི་སྒྲ་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་
སྤྱོད་ཟག་པ་མེད་པའི་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་
ལས། མཐོང་སོགས་སོ། །དམིགས་པ་མཛོད་རྟོགས་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་
(༡༧ན)དེ་དང་མཚུངས་ལྟར་གྱི་ཚེར་འདུ་སོགས་བདེན་པ་མཛོད་རྟོགས་དེ་དམིགས་པ་
མཛོད་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པས་མཛོད་པར་རྟོགས་པས་ན་དམིགས་པ་མཛོད་རྟོགས་
ཞེས་འཛིན་བྱེད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྒྲེལ་ལས། འདིར་དམིགས་པ་ནི་འཛིན་པ་ལ་
འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་མཐོང་བ་མཛོད་རྟོགས་ལ་དམིགས་པའི་མཛོད་རྟོགས་གྱིས་
ཁྱབ་ཀྱང་། དམིགས་པའི་དེ་ལ་མཐོང་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། གང་སྒྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་
ལྟར་ན་རེ་ཞིག་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཚེར་བ་ལ་སོགས་
པའི་དམིགས་པ་ནི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བྱ་བའི་མཛོད་རྟོགས་ཡོད་དེ། བྱ་
བ་ཉིད་མཛོད་པར་རྟོགས་པས་ན་བྱ་བ་མཛོད་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་
ཤེས་རབ་དེ་དང་ལྟར་ན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྒྲེ་སོགས་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་
བདེན་པ་ལྟག་མ་གསུམ་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་རང་གི་བྱ་བ་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གང་སྒྲེལ་ལས། བྱ་བ་ཉིད་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་བྱ་བ་མཛོད་པར་རྟོགས་

བ་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་བདེན་པ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་སྤྱོད་ན་ལ་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་གྲངས་སྡེ་པ་སོ་སོའི་
 འདོད་ཚུལ་དང་གཅིག་དང་བརྟུན་ཏུ་འདོད་པའི་བརྟུན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་
 འདོད་ཚུལ་སྡེ་པ་སོ་སོའི་ལུང་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་སྤངས་སྡེ་པ་སོགས་
 ཀྱིས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད། ཁ་ཅིག །བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་
 སྐད་ཅིག་མ་བཞིར་འདོད། ཁ་ཅིག །བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བརྟུན་དུ་འདོད། ཁ་ཅིག །
 བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་བརྟུན་གཉིས་སུ་འདོད། ཁ་ཆེ་བརྒྱམས་བདེན་པ་མངོན་
 རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་བརྟུན་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 སྡེ་པ་གཞན་གང་དག་སོགས། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། སྡེ་པ་གཞན་དག་ཅིས་
 བྱ་བ་ནི་འཕགས་པ་ཆོས་(༡༤བ)བསྐྱེད་པའི་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པའོ། ཞེས་དང་། གང་
 སྡེ་པ་ལས། འཕགས་པ་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་བདེན་པ་རྒྱམས་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་དོ། ཇི་ལྟར་ཞེན། ཁ་ཅིག་གི་ལྟར་ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་
 པ་ཁོ་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་པ་ནི་
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་
 བརྟུན་ཏུ་གི་ཆོད་ཚུལ་མང་སྟེ་ཅུང་ཟད་འཆད་བར་འགྱུར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་
 པ་ལ་ཁམས་གོང་འོག་གཉིས་མི་བྱེད་པར་བདེན་བཞི་ལ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྡེ་པ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་སྟེ་དེ་དག་ལ་མཉམ་
 པར་བཞག་པ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་དབྱེ་བ་མ་བྱས་པར་བདེན་བཞི་ལ་ཤེས་
 པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིར། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གོང་འོག་གི་བདེན་པ་
 བཞི་བཞི་བྱས་ནས་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་སྟེ། ཤེས་པ་བརྟུན་འདོད་ལ་བཟོད་
 པ་ཟུར་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྡེ་པ་ལས། ཁ་ཅིག་གིས་བརྟུན་དུ་འདོད་པ་དང་།

འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་བདེན་པའི་དབྱེ་བ་དང་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་
 ཤེས་པའི་དབྱེ་བས་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་
 བཞི་ལ། ཁམས་འོག་མ་དང་གོང་མའི་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བརྒྱད་དང་དེའི་སྟེང་དུ་གཞན་
 འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། ཁ་ཅིག་
 བློ་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལས་གཞན་འཛིག་
 རྟེན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་པས་སྐད་ཅིག་མའི་བར་
 སྐབས་སུ་ལྷང་བར་ཡང་འདོད་པར་མངོན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་བདེན་
 པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། གསུམ་དུ་འདོད་པར་བྱེ་བྲག་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 བྱེ་བྲག་མེད་པར་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལྟར་སྟེ་པ་གཞན་(༡༥ན)དག་གི་སྟོ་ཐ་དད་པར་
 གྱུར་ཏེ། བྱེ་བྲག་མེད་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་ཆོས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ན་རེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ཡིན་ཏེ་སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་བའི་དུས་ན་ཀུན་འབྱུང་སྟོང་ཞིང་དེས་ན་འགོག་པ་ཐོབ་པས་
 མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། ལམ་བསྟོམ་པས་སྟོམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
 སྟུག་བསྐྱེད་མཐོང་ན་ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་གོ་ཞེས་སྟུན་ཞེས་སོ། །

ཁ་ཅེ་བ་སོགས་ན་རེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མི་རུང་བར་
 ཐལ། བདེན་བཞི་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་དང་རྣམ་པ་ཕན་ཚུན་དོན་ཐ་དད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ཤེས་པ་གཅིག་གིས་རྣམ་པ་རྣམ་ཅན་ཐ་དད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
 རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དེའི་
 བླང་གི་ལ་ལ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འདིར་མ་ཡིན་པས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་
 མ་གཅིག་པར་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །བདེན་པ་བཞི་ཀ་རྣམ་པ་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་

ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིམ་ནས་མཐོང་བར་འདོད་པའི་བྱིར། རང་
འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་ན་ནི། ཞེས་
སོ། །ཁ་ཆེ་སོགས་ན་རེ། འོན། མི་རྟག་སྟག་བསྐྱལ་སོགས་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་མི་མཐོང་
བར་ཐལ། ཐམས་ཅད་བདག་མེད་གཅིག་སྤུར་མཐོང་བ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། མདོ་
ལས། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་སྟག་བསྐྱལ་ལ་སྟག་བསྐྱལ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའམ། ཞེས་
པ་ནས། ལམ་ལ་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་། ཟག་བ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་བྱིར། རང་
འགྲེལ་ལས། འོན། བདེན་པ་རྣམས་ལ་སྟག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནས། མདོ་དང་
འགལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་(༢༥)སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཟེར། ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། དེ་གིན་རྟུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཇི་ལྟ་བར་
བསྒྲིམ་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ་ཇི་ལྟར་
མཐོང་བ་བཞིན་བསྒྲིམ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །འོན་ཏེ་ལྷེ་བ་ལ་ལ་ན་རེ། སྟག་བསྐྱལ་
གཅིག་སྤུ་མཐོང་བས་སྦྱར་བ་མེད་པར་བདེན་པ་ལྟག་མ་རྣམས་མཐོང་བ་ལ་དབང་ཐོབ་
པའི་བྱིར། མདོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེའི་བྱིར་རྣམ་པ་སོ་སོར་སྒྲིམ་པའི་མདོ་
དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མེད། ཅིས་ཟེར། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་གཅིག་མཐོང་བས་
ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་སོ་སོར་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་རྟུ་
འདོད་དགོས་སོ། །འོན། དང་པོ་དང་ལྷག་མའི་བར་སྐབས་སུ་ལྷང་བ་མེད་པར་ཐལ།
དང་པོ་ནས་ལྷག་མ་མཐོང་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས། གང་
ཞིག་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་སུ་མདོན་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་ཞུགས་པ་གཅིག་ལ་རྩས་སྟེར་
ན་ཞེས་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉམ་བཞག་ལས་མ་ལང་བར་བས་བ་བ་མི་མྱིད་

ལ་མདོ་དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བར་སྐབས་སུ་ལྷང་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་དབྱེད་
བར་བྱ་བ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ལྷག་མ་རྒྱུ་མས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བར་
སྐབས་སུ་ལྷང་བར་འགྱུར་བས་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་མ་ཚད་བས་ལྷང་བ་ཡོད་ཟེར། བྱེ་སྐྱེན་རེ། ལྷང་བ་མེད་
དེ། མདོ་དེ་ནི་སྤྱིད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་གིང་ས་ལ་དང་གསོ་སྦྱོང་བ་རྒྱན་པ་བརྟགས་
པ་མཐའ་གཟུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། བྱ་བའི་
མངོན་རྟོགས་སོ་སོར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་
གཤམ་ན་ཀུན་འབྱུང་སྤྱོད་འགོག་པ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ལས་ཡང་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་མདོ་ལྷར་བདེན་བཞི་མཐོང་བར་ཁས་བླངས་པས་ཉེས་པ་
མེད་དེ། མདོ་ལས་ཀྱང་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། (༡༥ན)རང་
འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་ལྷག་བསྐལ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་གཤམ་ན་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བ་སོགས་ན་རེ། རྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བདེན་བཞི་སོ་སོར་བྱ་བའི་མངོན་པར་
རྟོགས་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བའི་མངོན་རྟོགས་
རིམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ལ་དང་དགེ་སྦྱོང་གཅིག་ལ་གདམས་པའི་མདོ་
དང་། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་གསུམ་ཁུངས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས། ཁྱིམ་བདག་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་
པ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དེ། འོན་ཀྱང་མཐར་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་མདོ་ལས་དགེ་སྦྱོང་དཔེར་ན་གང་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་བར་རིམ་ཡོད་པའི་ཐེམ་སྐས་ནས།
དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་མ་མཐོང་བར་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་མཐོང་བར་
འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས་ཀུན་དགའ་བོས་

གསོལ་བ། བཙུན་པ་ཅི་ལགས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མཐར་གྱིས་རྟོགས་སམ་
 འོན་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ལགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱ་བའི་མངོན་
 རྟོགས་སོ་སོར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ན་རེ། བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་བདེན་པ་སོ་སོར་རྟོགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདེན་པ་སོ་སོར་
 རིམ་གྱིས་ཁོ་ནར་མངོན་པར་རྟོགས་དགོས་པ་མདོ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟུག་
 བསྐྲལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ཡང་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟུག་བསྐྲལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ་སངས་
 རྒྱས་པ་ལ་འང་ཐེ་ཆོམ་དང་ནེམ་རྩར་སྤངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་
 པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྤོང་མི་རྩས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩས་ཏེ།
 མདོ་ལས། གང་ཞིག་སྟུག་བསྐྲལ་ལ་ནེམ་(༩༦)རྩར་མེད་ཅིང་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་དེ་ནི་སངས་
 རྒྱས་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་དང་ནེམ་རྩར་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བའི་མངོན་
 རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་བདེན་པ་ཞི་སོ་སོར་རྟོགས་པ་འཐད་དོ་ཞེས་འདོད་པའི་
 ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་ལས་གང་ཞིག་ཅེས་བ་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཞེས་
 གསུངས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་གོ། ཞེས་ཟེར་ན། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས།
 བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་ན། མདོ་རི་ལྟར་བྱངས་ཞེས་
 བྱ་བའོ། །སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ལམ་
 ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པར་ནི་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་མི་རིགས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་སྟགས་ན་རེ། དེའི་སྒྲུབ་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་ཐེ་
 ཆོམ་ཀྱན་ཏུ་མི་འབྱུང་ཞིང་གདོན་མི་བྱ་བར་སྤྱངས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རང་
 འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། གདོན་མི་བྱ་བར་སྤྱངས་པ་ལས་
 དགོངས་ཏེ། གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོ། །ལལ་ཆེར་གང་སྟེལ་གསལ་ཡང་ལུང་

དངས་ན་མདོ་དགོས་ལ། བོད་ཀྱི་མངོན་པ་དང་དབུ་མར་དག་ལས་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་
སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་འདོད་མ་ཁན་དང་འདོད་
ཚུལ་མ་ཐོན་པ་མང་ཡང་དགག་གཞག་གི་དབྱེད་པ་མ་སྒྲིམ་སོ། །

ས་གང་ལ་བརྟེན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སེམས་རྟེན་ནི། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག་ །ཅིས་བྱུང་། མངོན་
པར་རྟོགས་པ་སེམས་བརྒྱ་དུག་པར་བཤད་པ་གང་ཡིན་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་ལ་མ་ཆོས་མཆོག་
དང་སེམས་རྟེན་ས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏུན་ས་དུག་ལ་བརྟེན་ཅིང་། ཆོས་མཆོག་
དང་མཉམ་བཞག་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོང་གཉེན་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་བཤད་པ།

བཞི་པ་གཉེན་པོ་དང་སྒྲོངས་ལམ་གང་ཡིན་བཤད་པ་ལ། བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་
རིམ་བཞིན། །བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །དེ་ལས་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་
མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་བྱུང་། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དུག་པོ་དེ་དག་གཉིས་
སྟུང་ལྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཤེས་པ་(༡༥ན)བརྒྱད་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཟོད་པ་བརྒྱད་ནི་རང་གི་སྒྲང་
བྱ་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ལ་བར་ཆད་བྱ་མི་རུས་པས་ན་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་
ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་

གྲུབ་སྟེ། བཟོད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱིར་འབྱེན་པ་དང་སྟོང་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱུན་པོ་ཕྱིར་འབྱེན་པའི་མི་བཞིན། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་ནི་
 ཉོན་མོངས་པ་དེ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱུན་
 པོ་ཕྱིར་སྤུང་པའི་སྟོང་གཅོད་པའི་མི་བཞིན་ནོ། །དི་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་
 གཉིས་ཀ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར་དེ། གཉིས་གྱིས་རྒྱུན་པོ་འབྱེན་པ་སྟོང་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་ནི་ཤེས་པའི་འཁོར་ཡིན་པས་བཟོད་པས་སྤངས་པ་
 ལ་ཤེས་པས་སྤངས་ཞེས་བསྟན་བཅོས་མངོན་པ་དང་། མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐད་
 ཅིག་བརྒྱུད་གཤི་དང་པོ་བཅོལ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཡིན་དེ། བདེན་པ་སྟོན་མ་མཐོང་
 པ་གསར་དུ་མཐོང་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་བརྒྱུད་པས་ཀྱང་བཅོལ་བའི་དམིགས་
 པ་བདེན་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་གྱི་བརྒྱུད་པ་མངོན་
 དུ་མ་གྱུར་ཡང་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མི་འགལ་བ་ནི་ཁིང་ཉག་མ་གཅིག་ཅུ་ལུས་པས་
 ཁིང་མ་བརྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་བདུན་ཐོབ་པས་ཀྱང་མཐོང་
 ལམ་རྗེས་པ་མ་ཡིན་དེ། བདེན་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ན་རྗེས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་པ་
 པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་སྟོན་ལམ་ཡིན་དེ། ཤེས་བཟོད་བརྒྱུད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་ལམ་སྟོན་
 མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་མཐོང་ཟིན་རྒྱུན་ཆགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གང་ཟག་གི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་ལས་རྒྱུན་ཞུགས་དང་

ཆགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་རྣམ་བཞག །

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་རྣམ་བཞག་ལ། ཞུགས་གནས་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་
 དང་ནང་ཚན་གྱི་སྟོན་སྤྱོད་དུ་(༡༥)དབྱེ་བ་དང་། གཞི་རིགས་བསྟན་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་རྣམ་པ་ཞག། །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་
པའི་རྣམ་པ་ཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་རྫོང་ལ་དེ་དག་ཏུ། །དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
འབྲང་བ། །བསྒྲུལ་པའི་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་པ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ། །རྣམ་
ལུང་པར་བཅོམ་གཉིས་པ་ལ། །དགུ་པ་རྩུ་ཆད་ཟད་པ་ཡིན། །འདོད་པ་ལམ་ཡང་ན་
གོང་མ་ལས། །ཆགས་བྲལ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ། །གང་ཞིག་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི། །
བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས། །དེ་ཆོད་བང་པོ་རྫོང་ལ་དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་
བས་ཐོབ། །འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུས་བྱུང་པར་གྱིས། །ལམ་ཐོབ་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
འབྲས་གནས་བྱུང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །མི་བཙོན་པ་ནི་ཞུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། མཐོང་
ལམ་སྒྲུབ་ཅིག་བཙོན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་དེ་དག་ཏུ་དབང་
རྒྱལ་གཞན་གྱིས་སྒྲུས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་དབང་རྫོན་གཞན་ལ་
མི་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར། དབང་པོ་རྫོང་ལ་དེ་དག་ཏུ། །དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ། །ཞེས་བྱུང་།
འདོད་པའི་སྒྲུལ་སྤང་ཅི་ཡང་མ་སྤངས་པའི་དེ་དག་དང་། འདོད་པའི་སྒྲུལ་སྤང་གཅིག་
གམ་གཉིས་དང་། གསུམ་དང་བཞི་ལམ་རྣམ་པ་ལུང་པར་བཅོམ་སྤངས་པའི་རྫོང་ལ་དེ་དག་
ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར། སྒྲུལ་པས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། །འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ། །རྣམ་ལུང་
པར་བཅོམ། །ཞེས་སོ། །རྫོང་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོན་ཏུ་འདོད་པའི་སྒྲུལ་སྤང་དྲུག་པ་ནས་
དགུ་པ་རྩུ་ཆད་དེ་བརྒྱད་པ་ཟད་པ་དེ་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་
བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་མ་ཅིག་ཕྱིར་འོང་གི་ཆེད་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར། གཉིས་པ་ལ། །དགུ་པ་རྩུ་ཆད་ཟད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །མཐོང་ལམ་སྒྲོན་ཏུ་
འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་ལམ་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་མན་(༡༥ན)ཆད་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་

བའི་གང་ཟག་དེ་དག་འབྲས་སུ་གསུམ་པ་བྱིར་མི་འོང་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་དེ། ཆགས་
བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འདོད་པའམ་ཡང་
ན་གོང་མ་ལས། །ཆགས་བྲལ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ། །ཞེས་སོ། །རྫོ་རྩལ་གྱི་ཞུགས་པ་
དེ་གང་ཞིག །འབྲས་སུ་དེ་གསུམ་གང་ལ་ཐོབ་བྱིར་ཞུགས་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་པ་ལས་རྗེས་
ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་འབྲས་གནས་གསུམ་དུ་རིམ་བས་བཞག་སྟེ། དེའི་ཆོ་རྒྱུན་ཞུགས་
འབྲས་སུ་འམ་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་གི་དེའམ། བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་སུ་ལ་གནས་པར་
འཛོག་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། གང་ཞིག་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི། །བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་
གནས། །ཞེས་སོ། །དབང་པོ་རྫོ་རྩལ་དེ་དག་ལ་དེའི་ཆོ་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་ཆོ་དབང་རྩལ་ལ་དད་ཆོས་པ་དང་། དབང་རྫོན་ལ་མཐོང་བས་ཐོབ་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱིར། ཅུ་བར། དེ་ཆོ་དབང་པོ་རྫོ་རྩལ་དག །དད་པས་ཆོས་དང་མཐོང་
བས་ཐོབ། །ཅིས་སོ། །འབྲས་སུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་འབྲས་སུ་གོང་མ་ཐོབ་བྱིར་མི་
བརྩོན་པ་དེ་འབྲས་སུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབྲས་སུ་གོང་མའི་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་དེ། འབྲས་
སུ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འབྲས་ཐོབ། བས། ཞུགས་མ་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །

འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བ་བཤད་བ་ལས་རྒྱན་ཞུགས་
 ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲུང་བྱ་སྤྱོད་རྒྱུ་དང་། རྒྱལ་ས་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལག་དངོས་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ས་དང་ས་ན་ཉིས་རྒྱལ་དགུ། དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་ས། རྒྱུང་དང་འབྲིང་
དང་ཆེ་རྒྱལ་ས་གུང་། རྒྱུང་དུ་ལ་མོག་ས་ཐ་དད་ཕྱིར། ཞིས་ཕྱུང་། འདོད་པ་ནས་ཕྱིར་

ཅེའི་བར་གྱི་ས་དང་ས་ན་ཉེས་པ་རྣམས་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། ས་དང་ས་དེ་དག་ན་ཉོན་མོངས་
 ཆེན་པོ་སྒྲོར་གསུམ། འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ། རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲོར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་
 ལ་སྒྲོར་དགུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡང་
 དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་སྒྲུར་ཡང་
 སྒྲོམ་ལམ་(༡༥)རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲིང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་གསུམ་
 དང་། འབྲིང་གི་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། ཆེན་པོའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་ཆེན་པོའི་
 ཆེན་པོར་བྱེ་བས་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ལམ་རྒྱུ་རིམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཆེ་རིམ་ནས་
 སྒྲོང་སྒྲེ། དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྒྲོང་
 ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བར་སྒྲོང་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་ཁོ་ནར་ལམ་ཆེན་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཆེན་པོ་
 སྒྲེས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་ན་དེ་མ་ཆེ་ལོང་ནི་སྒྲུར་
 ལ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་མོ་ནི་ཕྱིས་ལ་སྒྲུ་བ་དང་། སྒྲུན་པ་ཆེ་ལོང་ནི་སྒྲུང་བ་རྒྱུ་རྒྱུ་སེལ་ལ། སྒྲུ་མོ་
 བྱི་ཆེན་པོས་སེལ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ནི། ཉོན་
 མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྒྲོང་ལ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་དཔེའི་རྣམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་སྟོབས་ཆེ་ལ་ནག་པོ་རྣམས་སྟོབས་རྒྱུ་
 པ་ཡིན་དེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་པས་སྒྲེལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཡང་འཕགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་སྒྲིད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་སེལ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པའི་
 ལམ་སྒྲིད་ཅིག་མ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས། སྒྲུན་པ་ཆེན་པོ་འཛོམས་པ་བཞིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པར་གཉོན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བ་བྱུང་བར་བརྟུས་
 བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དག་བཙམ་

ཞུགས་གནས་ཏེ་བཞེ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་བཤད་ཟིན།

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ། ཅམ་པོ་དང་། བྱད་པར་ཅན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲས་
གནས་སྒྲོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱུན་ཞུགས་
སྤྱིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་དེ། འབྲས་སྤུ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་
གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་དེ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཡིན་ལ་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་སྒྲེ་
མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་འམ་རབ་(༡༧ན)ཏུ་ཐོགས་ན་འདོད་པར་འགྲོ་བ་གཅིག་གི་སྤྱིད་པ་
ལན་བདུན་ལེན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བདུན་ངེས་མ་
ངེས་གཉིས་ཡོད། སྒྲ་དོན་ནི། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི་རྒྱུན་ཏེ། དེ་ནས་བྱང་
འདས་དེར་འགྲོ་བ་འམ་འདི་ནི་དེར་ཞུགས་ཤིང་བྱིན་ལ་སོན་པས་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཆོ་གཉིས་གསུམ་ཏུ་
རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་
འབྲས་གནས་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤངས་པའི་བྱད་པར་སྒྲོན་
སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་མམ་བཞི་སྤངས་པ་དང་། དབང་པོའི་བྱད་
པར་དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲེ་བའི་བྱད་པར་འདོད་པའི་ལྟ་འཕ།
མའི་ཆོ་གཅིག་གསུམ་གཉིས་ལུས་པའི་འབྲས་གནས་དང་པོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱེན་ལྟ་
དང་མའི་རིགས་སྒྲེ་གཉིས་ཡོད།

བྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་བྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ལྟ་
ཡི་བར་བཅོམ་པ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་

འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་གནས་གང་ཞིག། སྒོམ་སྤང་གཅིག་ནས་ལུ་པའི་བར་དུ་
སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་སུ་གཉིས་པ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཅམ་པོ་བ་དང་། བྱད་པར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་དྲུག་པ་ཟད་
གྱུར་པ། །དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ། །ཞེས་བྱུང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་གནས་
ཡོད་དེ། འབྲས་གནས་བཞི་གང་རུང་ལས་སྒོམ་སྤང་རྣམ་པ་དྲུག་པ་ཟད་པར་གྱུར་པས་
རབ་དུ་སྒྲེ་བའི་འཕགས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཉེས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་
དང་། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དེ་ཉིད་རྒྱ་གསུམ་གྱི་ཆོན་བར་ཆད་གཅིག་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤངས་པའི་བྱད་པར་ཉེས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆམ་ཐུན་དང་(༡༩བ)བརྒྱད་ཟད་
པ། དབང་པོའི་བྱད་པར་གང་སྤངས་པའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་དབང་པོ་ཐོབ་པ། སྒྲེ་བའི་
བྱད་པར་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོ་གཅིག་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་
སུ་ལ་བར་ཆད་གཅིག་གིས་ཆང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས་ལ། ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་གཉིས།
དང་པོ་ནི། གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པ་འང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
བྱད་པར་ཅན་དེ་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་སུ་ལ་ཞུགས་པ་འང་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པ་དེ་
ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བརྟན། རྒྱས་བར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཟད་

པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། །ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་དེ་ཐོབ་དུས་ཡོད་དེ། འབྲས་གནས་གཉིས་
པ་བྱུང་པར་ཅན་དེས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ། །གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ། །མཐོང་ཆོས་ཞི།
ཆེ་ཡོངས་གྲུར། ལུས་མངོན་བྱེད་དང་ལ། དང་པོ་ལ། ཅུ་པའི་སྒོ་ནས་ལྷར་དབྱེ་བ། གོང་
འཕོ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ནི་བར་སྐྱིས་འདུ་བྱེད་དང་། །འདུ་བྱེད་
མེད་ཡོངས་སྤངས་འདུལ། །གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས། ཞེས་བྱུང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ལྷ་ཡོད་
དེ། བར་དོར་མུང་འདས་འཕོབ་པའི་བར་འདུལ་བ་དང་། སྐྱིས་ཅམ་མི་རིང་བར་མུང་འདས་
འཕོབ་པའི་སྐྱེ་འདུལ་བ་དང་། སྐྱིས་ནས་སྐྱོར་བ་དང་བརྩོན་པའི་འདུ་བྱེད་བཅས་པའི་དེ་
འཕོབ་པས་མངོན་བར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་འདུལ་བ་དང་། བརྒྱུག་བས་དེ་ཐོབ་པས་
འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་སྤངས་ལས་འདུལ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་དང་ལྷ་རྣམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ནི་བར་སྐྱིས་ཞེས་པ་ནས། གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས། ཞེས་སོ། །
རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱིས་བར་མ་ལས། མི་འཕྱི་བར་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱིས་ཅམ་ནས་
འདུལ་བ་སྐྱེ་འདུལ་བའི་དོན་མིན་པར་འགྲེལ་བཤད་དག་གིས་ཀྱང་བཤད་ལ་དགེ་འདུན་
ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་(༡༠ན)སོགས་སུ་རྒྱས་པས་འདི་སྐོར་མི་སྒྲོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི། །བསམ་གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་འགྲོ། །དེ་འཕར་བྱེད་འཕར་
ཐམས་ཅད་དུ། །འཆི་འཕོ་གཞན་སྤྱིད་རྩེ་མོ་འགྲོ། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་དེ་
ནི་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་དང་།
སྤེལ་སྒྲོམ་མ་བྱས་པར་སྤྱིད་རྩེ་འཕར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། ཅུ་བར། དེ་ནི། །བསམ་གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། ཅུ་བར། གཞན་ནི་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོར་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །གོང་འཕོ་དེ་
ལ་འཕར་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་སྤེལ་གྱང་བར་དུ་གོང་དུ་མི་འགྲོ་བས་ན་འཕར་

བ་དང་། སྒྲེལ་སྒྲོམ་གྱིས་གནས་གཙང་དུ་སྒྲེལ་གྱིང་བར་ནས་འགའ་ཙམ་བརྒྱལ་ནས་འོག་
མིན་དུ་འཇུག་པས་ཕྱིད་དུ་འཕར་བ་དང་། ཚངས་ཆེན་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་
དུ་འཕོས་ནས་འོག་མིན་དུ་འཇུག་པས་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་འཕར་ཕྱིད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ། །འཆི་འཕོ། ཞེས་སོ། །དེ་
དག་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲེལ་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་རྒྱུ་མས་བཞི། །ཞེས་བྱུང་།
གཞན་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་རྒྱུ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྒྲེལ་འདའ་ནས། གོང་འཕོའི་བར་
བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཐོང་ཆོས་ཞི་ནི། གཞན་ན་འདི་ལ་ལྷ་རན་འདུ། །ཞེས་
བྱུང་། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་གྱི་ཉེར་འགྲོ་ལས་
གཞན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ལས་ཐོབ་པའི་ཆེ་འདི་ལ་ལྷ་རན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་
འོང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་དགུར་བཤད་པ་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སུ་
ཉེར་འགྲོ་དགུར་བཤད་པ་ནི། གསུམ་ལ་ཡང་རྒྱུ་གསུམ་ཕྱེ་ནས། །གཟུགས་སུ་ཉེར་
འགྲོ་དགུར་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་དགུར་ཡོད་དེ། བར་དོར་
འདའ་བ་དང་། སྒྲེལ་ནས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་
(༡༠བ)ཕྱེ་ན་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བར་འདའ་ལ་སྐྱར་བར་དང་། སྐྱར་བར་མ་ཡིན་
པ་དང་། དུས་རིང་ནས་འདའ་བ་གསུམ་དང་། སྒྲེལ་འདའ་ལ་སྒྲེལ་ཙམ་ནས་དང་། འདུ་
ཕྱིད་དང་བཅས་ཉེ་དང་། འདུ་ཕྱིད་མེད་པར་འདའ་བ་གསུམ་དང་། གོང་འཕོ་ལ། འཕར་
བ། ཕྱིད་འཕར། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་གསུམ་དང་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ནི། དེ་དག་གི་ནི་ཁྱད་པར་རྒྱུ་མས། །ལས་དབང་ཉོན་མོངས་ཕྱེ་བྲག་ལས། །ཞེས་
བྱུང་། ཕྱིར་མི་འོང་དགུ་པོ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་རྒྱུ་མས་ལས། དབང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་

པའི་བྱེ་བྲག་ལས་བཞག་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་གྱིས་དང་། བར་
པ་གསུམ་སྐྱེས་ནས་ཚུང་འགྲུར་གྱི་ལས་གྱིས་དང་། བྱི་མ་གསུམ་ལན་གངས་གཞན་ལ་
ཚུང་འགྲུར་གྱི་ལས་གྱིས་དང་། ཡང་དང་པོ་གསུམ་དབང་པོ་རྣམ་པོ། བར་པ་གསུམ་
དབང་པོ་འབྱིང་། ཐ་མ་གསུམ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་། ཡང་དང་པོ་གསུམ་ཉོན་མོངས་
ཚུང་ཅུ་དང་། བར་པ་གསུམ་འབྱིང་དང་། བྱི་མ་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཆེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་
བཞག་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་ནི། གོང་རུ་འཕོ་བ་མ་བྱེ་བར། །དམ་པའི་འགྲོ་བ་
བདུན་རུ་འདོད། །དམ་པ་དམ་མིན་འཇུག་མི་འཇུག། ཁོན་པ་བྱིར་མི་འོང་བྱིར་ཏེ། །ཞེས་
བྱུང་། མདོ་ལས་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བསྟན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་གོང་རུ་འཕོ་
བ་མ་བྱེ་བར་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་རུ་འདོད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། བདུན་གང་ཞེན།
བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་གསུམ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཡོངས་སུ་འདའ་བ་
གསུམ་དང་། གོང་རུ་འཕོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་འཕོ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲིལ་རྒྱ་མང་བས་དབྱེ་བ་ལྟག་པར་འགྲུར་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་
གཏན་སྟེལ་མ་སྟེལ་དང་། ཁམས་གཅིག་དང་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་། འཕར་བ་
སྟགས་གྱི་དབྱེ་བ་ཆེས་མང་བའི་བྱིར། གང་སྟེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་མ་བྱེ་བར་བསྟན་
ཅིན། དེའི་དབྱེ་བ་སྒྲིལ་རྒྱ་མང་བས་མ་བྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། ལྟག་པར་(༡༡ན)འགྲུར་ཏེ་
འོང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བདུན་ཆོས་ཅན། དམ་པའི་འགྲོ་བར་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། དམ་པ་དགོ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང་། དམ་པ་མིན་པ་སྟེ་
མི་དགོ་བ་ལ་མི་འཇུག་པས་དམ་པ་དང་། འགྲོ་བ་འཕམ་སྟེ་བའམ་ཆེ་བྱི་མར་རང་ས་དང་
འོག་གི་འགྲོ་བ་དང་དེར་བྱིར་འོང་བ་མེད་པས་ན་དམ་པའི་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་
འགྲོལ་ལས། གང་དག་ལ་འགྲོ་བ་འདི་དག་ཡོད། ཅིས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། སྐྱེ་བ་

དང་འགྲོ་བ་དང་ཆེ་ཕྱི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་
སྐུ་མ་ལས་གྲང་ངོ། །འདིའི་དམ་པ་དང་འགྲོ་བ་སོ་སོར་བཤད་དགོས་ལ་འགྲོ་བའི་
དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཆེ་ཆོད་སྐུ་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ། དདོད་དང་། ཞར་བྱུང་བསམ་གཏན་སྒྲེལ་
སྒྲུབ་བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་པར་ཆེ་ཆོད་སྐུ་གྱི་པས་འཕགས། ཁམས་
གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །དེ་དང་གོང་མར་སྒྲེས་པ་ནི། །ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཕོ་
མི་བསྐྱེན། ཞེས་བྱུང་། འདོད་པར་ཆེ་ཆོད་སྐུ་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ།
གང་ཆེ་དང་པོ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་འདོད་
པའི་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆེ་ཆོད་སྐུ་
གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་འདོད་པར་ཆེ་ཆོད་སྐུ་གྱི་དེ་དང་། གཟུགས་སུ་ཆེ་ཆོད་སྐུ་དེ་
གཉིས་ཡོད། དང་པོ། འདོད་ཁམས་སུ་ཆེ་ཆོད་སྐུ་གྱི་འཕགས་པ་ཁམས་གཞན་དུ་
མི་འགྲོ་སྟེ། ཆོད་ཉིད་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་
པའི་ཕྱིར་ངོ། །ཙ་བར། འདོད་པར། ཞེས་པ་ནས། མེད། ཅིས་སོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཆེ་ཆོད་སྐུ་གྱི་པ། ཁམས་གཞན་དུ་འདུག་པ་ཡོད་དེ།
གཟུགས་མེད་བཞི་དག་ཅི་རིགས་སུ་འདུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། གོང་འཕོ་བྱིད་རྩེའི་མཐར་
བུག་འགྲོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཆེ་ཆོད་སྐུ་
གྱི་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །(༢༡)པ་འདོད་པར་ཆེ་ཆོད་སྐུ་
གྱི་པ་དེ་དང་ཁམས་གོང་མར་སྒྲེས་པའི་འཕགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་
ལ། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་པོར་འཕོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་དེ། མི་ཉམས་པའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་
དང་། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་འཕགས་ལམ་ལ་འདྲིས་པའི་དབང་པོ་ཆེས་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་
བར། དེ་དང་གོང་མར་སྒྲེས་པ་ནི། །ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཕོ་མི་བསྐྱེན། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་བཞི་པ་སྟེ་ལ་བར་བྱེད། རྒྱད་ཅིག་མ་ནི་བསྐྱེས་པས་འགྲུབ། །
སྟེ་དང་གནས་པར་བྱ་བྱིར་དང་། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཛིགས་བྱིར་ཡང་། །དེ་ནི་རྣམ་
པ་ལྟ་ཡི་བྱིར། །གནས་གཙང་སྟེ་བ་ལྟ་མོན། །ཞེས་བྱུང་། དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་
པ་དང་སྟེ་ལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལས་སུ་རུང་བ་དང་། ལམ་སྟངས་བ་
རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟེ་ལ་རྒྱལ་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་མམ་བྱིར་མི་འོང་བ་གང་
རུང་གིས་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྒྱན་ལྡན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་
ལས་ལངས་པ་སྟེ། དེ་དོར་ནས། བཞི་པ་ཟག་བཅས་རྒྱན་ལྡན་དང་དེ་ནས་དེ་ཉིད་ཟག་
མེད་རྒྱན་ལྡན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོམས་དང་འཇུག་
ལྡང་ལྟ་མ་བྱི་མའི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་ཤི་ནས་རྒྱད་ཅིག་མ་གཉིས་ཟག་
མེད་དང་། ཡང་གཉིས་ཟག་བཅས་དང་། ཡང་གཉིས་ཟག་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དང་པོར་བཞི་པ་སྟེ་ལ་བར་བྱེད། །ཅིས་སོ། །ལུས་རྟེན་
ཡོད་དེ། དང་པོར་འདོད་ཁམས་སུ་གླིང་གསུམ་བྱི་རྟེན་ལ་དང་། བྱིས་ཉམས་པ་གཟུགས་
ཁམས་སུ་ཡང་སྟེ་ལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཆད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་ནི་སྟེ་ལ་ཐུབ་པ་གྲུབ་པའི་ཆད་དུ་བྱེ་སྟེ་འདོད་
པའི་བྱིར། ཅུ་བར། རྒྱད་ཅིག་མ་ནི་བསྐྱེས་པས་གྲུབ། །ཅིས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་
མི་འཐད་དེ། རྒྱད་ཅིག་མ་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་སྟེ་ལ་མི་ཐུབ་པའི་བྱིར། དེས་ན་
གྲུབ་ཆད་ཡོད་དེ། རྒྱན་བཅས་གསུམ་བྱིས་རིམ་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་(༡༩འོག་ན)
ཐོགས་པར་གྲུབ་པའི་ཆད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་དང་གནས་པར་བྱ་བྱིས་དང་། ཉེན་མོངས་པས་ནི་འཛིགས་བྱིས་
ཡང་། ཞེས་བྱུང་། རྒྱལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱིས་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་རྒྱུ་བ་དང་
དགྲ་བཙེམ་བྱིས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་བྱིས་དང་། དེ་གཉིས་དབང་

རྒྱལ་ནི་ཉེན་མོངས་པས་འཛིགས་ནས་འབྲས་སུ་མི་ཉམས་པའི་བྱིར་མིན་པའི་བྱིར།

པལེ་པ་ནི། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལུ་ཡི་ཕྱིར། །གནས་གཙང་སྒྲེ་པ་ལུ་ཁོ་ན། །ཁེས་ལྟར།
གནས་གཙང་མའི་སྒྲེ་པ་ལུ་རངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་པས་མ་གཏན་སྒྲེ་ལ་སྒྲོམ་
དེ་ནི་རྣམ་པ་ལུ་ཡི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲེ་ལ་སྒྲོམ་ལུ་ཡོད་དེ། རྒྱང་རྒྱ་སྒྲེ་ལ། འབྲིང་རྒྱ་སྒྲེ་ལ།
ཆེན་པོ་དགུ་སྒྲེ་ལ། སིན་རྒྱ་ཆེ་བ་བརྒྱ་གཉིས་སྒྲེ་ལ། སིན་རྒྱ་ཆེས་ཆེ་བ་བཙེ་ལུ་སྒྲེ་ལ་ལུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་སྒྲེ་ལ་གྱི་གོ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་དང་དགུ་ལོགས་ཡིན། འདས་ལས་
ཟག་མེད་དང་འཕྲིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དག་པ་ཟག་བཙས་པོ། །

ལྷ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ནི། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང། །ལུས་ཀྱིས་
མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཡོད་དེ། འགོག་
པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་
པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མེམས་མེད་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་དེའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་སྒྲོབ་པ་བཙེ་བརྒྱད་གསུངས་པ་
དང་བསྟན་པའི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཁྱིམ་བདག་སྒྲོབ་པ་བཙེ་བརྒྱད་དང་
མི་སྒྲོབ་པ་དགུ་ནི་ཡོན་གནས་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་པ་བཙེ་བརྒྱད་གང་ཞེན། རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དག་བཙེམ་པའི་
འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དང་། དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། དད་པས་མོས་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཐོབ་པ་དང་། རིགས་
ནས་རིགས་སུ་སྒྲིབ་དང་། བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་
འདའ་བ་དང་། སྒྲིས་ནས་(༡༡)འོག་བ)ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་ཡོངས་སུ་འདའ་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་
ཡོངས་སུ་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕྲོ་བ་ཏུ། ཞེས་གསུངས། ལུས་མངོན་བྱེད་མ་བགྱངས་

སོ། །འདིར་སྟེ། བྱིར་མི་འོང་ལ་བྱི་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ཡོད་དེ། བྱིར་མི་འོང་
 བར་འདའ་བ་སོགས་རིགས་ལྟ་རེ་རེ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྟ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དཔེར་ན་དེ་བར་འདའ་བ་ལ། ཉིས་སྟོང་ལྟ་བརྒྱ་དང་དགུ་བརྒྱ་ཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་
 བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། བར་མ་དོར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཅི་ལྟ་བར་
 གོང་དུ་འཛོལ་བའི་བར་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ན་བྱིར་མི་འོང་བྱི་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་ཡོད་ན་ཆངས་རིས་ལྟ་བུའི་གནས་གཅིག་ན་
 བྱིར་མི་འོང་རིགས་གྱིས་སྟེན་དྲུག་དང་རིགས་རེ་རེ་ལ་འདུགས་ཀྱི་འཆིང་བ་མཐའ་
 དག་དང་ལྟན་པ་ནས་བརྒྱད་པ་སྟངས་པའི་བར་དགུ་དགུ་སྟེ་དགུ་དྲུག་ལྟ་བརྒྱ་ར་བཞི་
 དང་གནས་གྱིས་སྟེན་ལྟ་བརྒྱ་ལྟ་བཞི་པ་སྟག་བརྒྱ་དྲུག་ནི་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་བཞི་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྟེན་སུམ་འབྱུར་ཉིས་སྟོང་དང་ལྟ་བརྒྱ་དང་དགུ་
 བརྒྱ་ཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། ཉིས་སྟོང་ལྟ་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་ཅུ་གཉིས་
 ཏེ། རི་ལྟར་བྱས་པའི་ཞེན། གནས་གཅིག་ན་རིགས་དྲུག་གོ་རིགས་རེ་རེ་ལ་འཆིང་བ་
 མཐའ་དག་དང་ལྟན་པ་ནས་རང་གི་གནས་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 པའི་བར་གང་ཟག་དགུ་དགུ་སྟེ། དགུ་དྲུག་ནི་ལྟ་བརྒྱ་ཅུ་བཞི་ནོ། །ལྟ་བརྒྱ་ཅུ་བཞི་སྟག་
 བརྒྱ་དྲུག་ནི་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་བཞི་ནོ། །ཡང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་སུམ་འབྱུར་
 ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རིགས་བསྟུས་གྱི་ཅི་ཚུལ་
 ཏེ་མ་བཅིས་པ་མང་ཡང་བཅི་སྟེ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཅི་མ་སོ། །

དགྲ་བཙུགས་ཁྱུགས་པ་བཤད་པ།

བཞི་པ་དགྲ་བཙུགས་ཁྱུགས་པ་ལ། ཁྱུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་གཉིས། དང་
པོ་ནི། གླིང་ཕྱི་ལོ་བར་ཆ་བརྒྱད་(༡༩ན)ཟད་པ། །དགྲ་བཙུགས་ཉིད་ལ་ཁྱུགས་པ་ཡིན། །
དགྲ་བཙུགས་པ་ལོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྤངས་པ། ཞེས་པ་ནས། གླིང་
ཕྱི་ལོ་བར་གྱི་སྒྲིམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆ་བརྒྱད་ཟད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བྱུང་བར་ཅན་རྣམས་
དང་གླིང་ཉོན་དགྲ་བཙུགས་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡང་དགྲ་བཙུགས་
པ་ཉིད་ལ་ཁྱུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གླིང་ཕྱི་ལོ་དགྲ་བཙུགས་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དེ་ནི་ཚུལ་ཅན། སྒྲིམ་ལམ་དོན་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། རྩམ་གྱི་དོན་ལེན་དུ་
ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་པར་བྱས་ཤིང་ཚུར་འཛོམས་མི་བྱས་
པའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ནི་དོན་ལྟ་བུ་ཡིན། ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་དོན་ལྟ་བུའི་དང་ལུས་བརྒྱད་ལྟ་བུ་ཆ་བརྒྱད་སྟགས་ཡོད་དོ། །

དགྲ་བཙུགས་འབྲས་གནས་དངོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། དགྲ་བཙུགས་འབྲས་གནས་དངོས་དང་། བྱུང་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ཟད་ཐོབ་དང་ཟད་པ་གཉིས། །
དེ་ཆོད་མི་སྒྲོབ་དགྲ་བཙུགས། ཞེས་བྱུང་། གླིང་ཉོན་དགྲ་བཙུགས་ཟད་པའི་བྲལ་ཐོབ་དང་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་ཟག་པ་ཟད་པའི་གཉིས་པ་སྒྲེ་ཞེ། དགྲ་བཙུགས་ཁྱུགས་པ་དེའི་ཆོད་འབྲས་བྲལ་ཐོབ་ཕྱིར་

ལམ་ལ་སློབ་མི་དགོས་པས་མི་སློབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འཆོ་བ་བཅོམ་པས་རང་
 ཉོན་ཇོགས་གིང་གཞན་ཉོན་བྱེད་པར་འོས་པ་དང་། དེས་ན་མཆོད་པར་འོས་པས་དག་
 བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་བཅོམ་སྐད་དོད་ཨ་རྒྱའི་སྒྲ་བཤད་ཡིན་ཏེ། ཨ་རི་
 དག་ཉོན་འཆོ་བའམ་འཇོམས་པར་བྱས་ནས་དག་བཅོམ་དང་ཨ་རྒྱ་མཆོད་པ་ལ་བྱས་ནས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་སྒྲུབ་སོགས་མ་སྒྲིས།

ཁྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་བཞག་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། ལམ་གང་གིས་(༡༡བ)ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ། བྲལ་ཐོབ་སྒྲི་ཚུལ། ས་གང་
 གིས་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་བཤད་
 པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་སྤྱིད་ཅེ་ལས། ཆགས་བྲལ་གཞན་ནི་
 རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་བུང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤྱིད་ཅེ་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་གོང་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ས་མེད་
 ཅིང་རང་སའི་འཛིག་རྟེན་པའི་རང་སའི་གཉིན་པོ་མི་སྤུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་རང་སའི་
 ཉོན་མོངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འཛིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་སྤྱིད་ཅེ་ལས། །
 ཆགས་བྲལ། ཞེས་སོ། སྤྱིད་ཅེ་ལས་གཞན་པ་ལྟག་མ་བརྒྱད་ལ་འདས་ལམ་ཁོ་ན་ཆགས་
 བྲལ་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་འདས་
 པའི་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཞན་ལས་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆགས་བྲལ་བའི། འཇམ་གསལ་པ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས།
 ཁ་ཅིག་འཛིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་བྱང་། །བྱང་ལ་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་ཕྱིར། སྤྱིད་ཅེ་འི་

ཕྱེད་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་། གོང་དུ་སྒྲིམ་པ་བཞིན་མི་ལྟན། །ཞེས་བྱུང་། འཕགས་པ་
འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་འཛིག་
རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཞིག་ནས་
རྒྱད་པ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ན། རྣམ་
པ་རེ་རེ་ཞིང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སྒྲེབ་པའི་བྱིར། ཅུ་བར།
འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆགས་བྲལ་བའི། །འཕགས་པ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་དང་།
རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་སོ། །

དེ་ལ་བྱེ་སྒྲུ་ན་རེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ན་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་དང་ལྟན་པར་བཅུ། འདས་ལམ་གྱིས་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྒྲེམ་ཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བྱིར་མི་འོང་དབང་རྒྱལ་བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣམས་པོར་འཕོས་པ་ན་སྒྲེམ་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་ནི་བཏང་
ཡང་སྒར་(༡༣༣)སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཡང་མི་ལྟན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ཁ་ཅིག་
འཛིག་རྟེན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། །བཏང་ལ་ཉོན་མོངས་མི་ལྟན་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་ཟེར་ན་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་དེས་ཉོན་མོངས་
སྒར་སྤངས་པ་དེ་དག་དང་མི་ལྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། འདས་ལམ་གྱིས་སྤྲིད་པའི་
རྩ་མོའི་ཕྱེད་ལས་རྣམ་གྲོལ་བའི་བྱིར་མི་འོང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕོས་
པ་ན་ལམ་སྒྲེམ་བཏང་ཞིང་འཛིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་སྤྲིད་རྩའི་ཉོན་མོངས་སྒར་
སྤངས་པ་སྒྲར་མི་ལྟན་པ་བཞིན་དང་འདོད་པར་ཆགས་བྲལ་སོ་སྒྲེབ་སམ་གཏན་དང་པོ་
ཡན་ཆད་དུ་སྒྲིམ་པ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་ཐོབ་ཟག་བཅས་བཏང་བས་བྲལ་
ཐོབ་མེད་ཀྱང་འདོད་ཉོན་མི་ལྟན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ས་གང་གིས་གང་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། ཟག་མེད་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་ལས་ནི་

འདོད་ཆགས་བྲལ། །ས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བསམ་གཏན་ནམ། །ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ། །གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མིན་འཕགས། །བརྒྱད་གྱི་རང་གོང་ས་
 ལས་རྒྱལ། །ཞེས་བྱང་། ཟག་མེད་གྱི་ས་དགུ་ཡང་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ཟག་མེད་དང་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཙམ་བྱུང་གཉིས་དང་བསམ་གཏན་
 བྱི་མ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གསུམ་མེད་གསུམ་གྱི་ཟག་མེད་གསུམ་དང་དགུ་
 ཡོད་པས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡང་དེས་ཤེས་དགོས། སྤྱིར་དེ་དགུ་
 ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པས་ཟག་མེད་དུ་ག་ལ་རུང་། བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ཡིས་འདོད་པ་ནས་མིང་ཅེའི་བར་གྱི་ས་
 དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་དེ། དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 རྒྱུར་རྟེན་རུང་བ་དང་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ཡིས། །ཐམས་
 ཅད་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མིང་པའི་ཅེ་མའི་བར་
 ལས་སོ། །ཞེས་དང་། (༣༣བ)འདི་ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་སྤང་བྱ་གཅིག་ཆར་བ་དང་འདྲ་
 ཡང་འདིར་ཐ་སྙད་མེད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་བྱིར་འོང་གི་སྒྲིམ་ལམ་དང་སྦྱར་དགོས་སོ། །
 གང་ཞིག་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱི་བར་གྱི་ས་
 འོག་མ་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་འཐོབ་པའི་ཆེ་
 འཕགས་པ་དབང་རྒྱལ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟར་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡང་ཉེར་
 བསྟོགས་དང་། དབང་རྩོན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉེར་བསྟོགས་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་དེ། དབང་རྒྱལ་གྱི་དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆེ་ཆོར་
 བ་བདེ་བར་འཕོ་མི་རུས། དབང་རྩོན་གྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྒྲིམས་གྱི་དབང་པོ་ཆོར་བ་བདེ་
 བར་འཕོ་རུས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་
 གྱི་ཆོར་བ་གཉིས་རིགས་མི་གཅིག་པའི་བྱིར་དང་། ས་གསུམ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཅུ་བར། ས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བསམ་གཏན་ནམ། ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ། ཁྱེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་འདིས་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་
 བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བཞིན་དུ་ཉེར་བསྟོགས་ལས་སྦྱིབ་ལམ་ཞེན་སྦྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་ན་ནི་ཉེར་བསྟོགས་
 དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀྱི་དབང་པོ་ཐ་དད་པས་བྱིར་ལ་ལ་ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དབང་
 རྒྱལ་ལམ་བུལ་བས། དེ་ལྟར་མི་སྦྱིབ་སོ། ཁོང་མ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་
 ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐམ་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་གྱི་ངོ་བོར་མིན་གྱི་དངོས་གཞིར་སྦྱིབ་ཡིན་གྱི། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་
 གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་ཚོར་བ་མཐུན་ཅིང་དངོས་གཞི་མཐོང་བ་ལ་གྱུས་པའི་
 བྱིར། ཅུ་བར། ཁོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མིན། ཁྱེས་སོ། །འཕགས་པ་ཟག་པ་མེད་
 པའི་བསམ་གཏན་བཞི་བྱད་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་ཟག་མེད་དངོས་
 བཞི་བརྒྱད་ཀྱིས་རངས་(༡༧ན)དང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་གྱི་འོག་ས་ལས་རྒྱལ་བར་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་དེ། དེ་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་ཟེན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འཕགས། བརྒྱད་
 ཀྱིས་རང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ། ཁྱེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་
 གཏན་དང་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས། ཁྱེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཟག་མེད་བརྒྱད་ཀྱི་འདྲེན་རྒྱལ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ལམ་
 གྱི་དམིགས་རྣམ་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་དང་། འདས་ལམ་གྱི་མཐར་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྦྱིབ་རྒྱལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་དང་། བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གོང་རིམ་བཞིན། ཁྱེས་སོགས་རགས་སོགས་རྣམ་པ་ཅན། ཁོང་དང་འོག་
 མའི་སྦྱོད་ལུལ་ཅན། ཁྱེས་བྱུང་། འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་

ལམ་ནི་ཞི་བ་དང་། སྒྲིགས་པ་གུ་རྟོམ་པ་དང་རེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པའི་གོང་ས་སྤྱོད་ལུལ་
 ཏེ་དམིགས་པར་བྱེད། འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་སྦྱོན་མང་བས་རགས་པ་
 དང་སྒྲིགས་པས་ཐ་ཇན་པ་དང་། ཕྱིག་པ་སྤྲུག་པོ་ལྟ་བུར་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་སྦྱོན་ས་འོག་
 མའི་ས་ལ་སྤྱོད་ལུལ་དེ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་གཡོ་བཟང་ཤེས་ལས། །མི་སྦྱེའི་སྒོ་གྲོས་གལ་ཏེ་མིན། །ཟད་
 པ་ཤེས་སམ་མི་སྒྲོབ་ལ། །དེ་ནི་དག་བཅོམ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་བྱུང་། ཟད་པ་ཤེས་
 རེས་སུ་གང་སྦྱེ་བ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་དེ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། ཟད་
 པ་ཤེས་པ་ལས་མི་སྦྱེ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཏེ་ཤེས་བ་སྦྱེ། གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་དེ་མི་གཡོ་བའི་
 ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་དེ་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པའི་རྒྱན་ནམ། མི་སྒྲོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
 གང་རུང་སྦྱེ་ལ་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་མི་སྦྱེ་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེ་རྣམས་ཉམས་པ་མི་བྲིད་
 པའི་བྱིར། ཅུ་བར། གལ་ཏེ་མི་གཡོ་བཟང་ཤེས་ལས། །མི་སྦྱེའི་སྒོ་གྲོས་ཞེས་སོ། །གཉིས་
 པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་དག་ཉམས་པ་བྲིད་པའི་བྱིར། ཅུ་(༡༧)བར། གལ་ཏེ་མིན། ཟད་པ་
 ཤེས་སམ་མི་སྒྲོབ་ལ། །ཞེས་སོ། །མི་སྒྲོབ་པའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་
 ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 ཅུ་བར། དེ་ནི་དག་བཅོམ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དག་སྦྱོང་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ། རོ་བོ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། མདོ་
 དང་འགལ་བའི་ཅོད་པ་སྦྱོང་བ་དང་། མ་རྒྱུ་ལྷ་མ་པའི་དོགས་པ་གཅོད་པ་དང་། འཕྲོ་བ་
 རྒྱུ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི་དག་སྦྱོང་རྒྱུ་ནི་དྲི་མེད་ལམ། །འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་
 མ་བྱས། །དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ཅད་ལུ་འོ། །གྲོ་ལ་ལམ་ཟད་པ་རྣམས་དང་བཅས། །ཞེས་
 བྱུང་། དག་སྦྱོང་གི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། དྲི་མེད་ཏེ་ཟག་མེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ལ་འཇོག་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དག་སྦྱོང་རྒྱུ་ནི་དྲི་མེད་ལམ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་

ཅན། དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྟར་དོན་དམ་པའི་དགོ་སྤྱོད་ཏུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་
 ཏེ་ལས་ཡིན་པའི་ཐྱིར། མདོ་ལས་གྲང་། འདིས་སྤྱི་ག་པ་མི་དགོ་པའི་ཆོས། ཞེས་པ་
 བས། ཆ་གིར་འགྱུར་པའི་བར་རྣམ་པ་དུ་མ་ཞི་བར་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཐྱིར། དགོ་
 སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་པའི་ཐྱིར། དགོ་སྤྱོད་གི་སྒྲིབ་དོད་བྱ་མ་ཆ། དེས་ཆོག་གི་ཞི་བ་ལ། ས་
 མ་ཞི་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པའི་ཐྱིར། གང་སྟེལ་ལས། དགོ་སྤྱོད་ཏུ་འགྱུར་
 ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཐྱིར། ཡང་
 བ་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བ་ལྟ་སྟེ་གནས་བཞིར་ཡང་ཡང་འཁོར་བས་ངལ་བ་བསལ་བས་
 བ་དགོ་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྟེ་
 གནས་སུ་འཁོར་བས་ངལ་བ་བསལ་བས་ན་དགོ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐྱིར། དེ་
 ལ་དབྱེན། བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགྲུ་ཡོད། དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། འདུས་
 བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལས་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་འགོག་བདེན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཐྱིར། དེ་
 གཉིས་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྲས་བུ་བཞིར་ཡང་བྱས་སོ། །ཅུ་བར། འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་
 མ་བྱས། གྲོལ་ལས་ཟད་པ་རྣམས་དང་བཅས། །(༣༥)ཞེས་སོ། །དབྱེན་དེ་གཉིས་
 ཀ་རེ་རེ་ལ་འད་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་དགྲུ་དགྲུ་ཡོད། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལས་བརྒྱུད་
 དང་ས་དགྲུ་ན་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལས་དགྲུ་དགྲུ་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་ཟུང་
 པ་འགོག་བདེན་ཡང་བརྒྱུད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ཐྱིར། ཅུ་བར། དེ་དག་བརྒྱུད་ཅུ་
 ཅུ་དགྲུ་ལོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མང་པོ་ཡིན་ན་མདོ་ལས་
 བཞི་གསུངས་པའི་ཁ་ལ་བསྐྱར་ནས་ཁ་བསྐྱང་དགོས་སམ་ཞེན། དེ་མི་དགོས་གིར་བཞིར་
 བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པར། འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་བཞག་པ་ནི། རྒྱ་ལྟ་དག་ནི་སྤྱིད་
 ཐྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྒྲོན་ལས་བཏང་བ་དང་། གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྐྱེད་ས་དང་། །
 ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཆོན་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཐོབ་པ་ལོ། །ཞེས་སྤྱོད་། དགོ་སྤྱོད་

ཚུལ་གྱི་འབྲས་ལུ་བརྒྱད་རྩ་ཅུ་དགུར་བཤད་པ། མདོ་ལས་བཞིར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། འབྲས་ལུ་བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་མེད་དེ། འབྲས་ལུ་རང་གི་ཞུགས་ལམ་སྒྲིན་དུ་བཏང་བ་དང་། ཞུགས་པ་ལས་གཞན་འབྲས་གནས་གྱི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། ཟད་པ་སྟེ་མཐོང་བའི་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་པའི་ཐོབ་པ་གཅིག་རྟེན་པ་དང་། སྤྲུག་བཟུལ་ཚོས་ཤེས་སོགས་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། མི་རྟག་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་ལྟ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མ་ཁྲབ་པའི་དོགས་གཅོད་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐོབ་འབྲས་ནི། །བསྐྱེས་དང་ཟག་མེད་ཐོབ་འཛིན་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་ཚངས་ཚུལ་ཚངས་པ་ཡི། །ལའོར་ལོ་ཚངས་པས་བསྐྱར་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་གྱི་ལའོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །ལྷུར་བར་འགོ་སོགས་ཕྱི་བས་སོགས་གྱིས། །ཞེས་བུང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ཆགས་བྱལ་སྒྲིན་སོང་གི་འབྲས་ལུ་བར་པ་གཉིས་ཇི་ལྟར་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་ལུར་རུང་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་ལུར་མི་རུང་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་(༡༥བ)པའི་ཐོབ་འབྲས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐོབ་འབྲས་ནི་མཐོང་ལམ་བྱལ་འབྲས་སྤངས་པ་ཡང་དེར་བསྐྱེས་པས་ཟག་མེད་གྱི་འབྲས་ལུ་གཅིག་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་ལུ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གདོ་སྤྲུག་རྣམས་བསྐྱབས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་ལུ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ཐ་མའི་ཆད་མཐུན་པ་ལྟ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐོབ་འབྲས་ནི། །བསྐྱེས་དང་ཟག་མེད་ཐོབ་འཛིན་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་དེ་ཉིད་ཚོས་ཅན། ཚངས་པའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷུང་འདས་ནི་ཚངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་

བཞི་པ་འབྲས་ཁུ་ཐོབ་ཚུལ་ནི། འདྲོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། གསུམ་དུའོ་གོང་
ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྟོ་ལུང་ལས་འདིར་རྩོམ་ཞིང་། །དེར་མཐར་ཕྱིན་ཞེས་འབྲུང་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྲུང་། འབྲས་ཁུ་བཞི་པོ་ཁམས་གང་གི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། འདྲོད་
པའི་རྟེན་ལ་འབྲས་ཁུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་ཁུ
གསུམ་ཐོབ། འབྲས་ཁུ་ཐ་མ་དག་བཙོམ་པའི་འབྲས་ཁུ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟེན་ལ་
ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་པར། འདྲོད་པར་གསུམ་ཐོབ། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་པར། ཐ་མ་ནི། གསུམ་དུའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་དེར་ཅིའི་ཕྱིར་
ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་ཅེན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་
ན་མཐོང་ལམ་མེད་ལ། དེ་མེད་པར་ཡང་འདྲོད་པར་ཆགས་བྲལ་གྱི་འབྲས་ཁུ་ཐོབ་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གོང་ན་སྟོ་བ་མེད་ལ་དེ་མེད་པར་འཕགས་ལམ་འཐོབ་
མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྟོ། ཞེས་སོ། །དེ་རིགས་
བས་རྒྱབ་པ་ཡིན། ལུང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲུབ་སྟེ། །བརྩམ་ཚན་ལྟ་པའི་ལུང་ལས། ཕྱིར་
མི་འོང་ལྟ་ག་འདིར་ལམ་ལ་རྩོམ་ཞིང་ཁམས་གོང་མ་དེར་མཐར་འབྱེན། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། རྩོམ་པ་ནི། ལུང་འདས་ཐོབ་པར་རྩོམ་པ་ཡིན་པས་སོ་སྟེ་མི་འོངས་
པའི་ཕྱིར། གང་སྟེ་ལ་ལས། འཕགས་པ་མིན་པ་འགས་ཀྱང་(༡༥)དེར་རྩོམ་པར་མ་
གསུངས་སོ། །རྩོམ་པ་ནི་རྩོམ་པ་སྟེ། ལུང་ན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་ཐབས་རྩོམ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། མཚན་གཞིའི་སྒྲོན་སྒྲུག་ཏུ་དབྱེ།
གཉིས་སུ་བསྟུ། རིགས་དང་འབྲས་སུ་གང་ལས་ཉམས་པ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་གཞན་
ལའང་སྦྱར་བ་ཉམས་པའི་དབྱེ་བ། དབང་པོ་འཕྲོ་ཚུལ། དག་བཅོམ་དགུར་དབྱེ་བ་བདུན།
དང་པོ་ནི། དག་བཅོམ་དུག་འདོད། ཅེས་བྱུང་། དག་བཅོམ་ལ་དུག་ཏུ་འདོད་དེ། མདོ་
ལས། དག་བཅོམ་པ་དུག་ཤི། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་འཆི་བར་སེམས་པའི་
ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་མི་སྦྱོང་བ་དང་། རྟོགས་
བའི་སྒྲུལ་བ་ཅན་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
ནི། དེ་དག་ལས། །ལྷ་ནི་དད་པའི་མོས་ལས་སྒྲེས། །དེ་དག་རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྦྱོར། །
མི་གཡོ་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། །དེ་བྱིར་དེ་དུས་མི་སྦྱོར་གྲོལ། །དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་རྒྱ་ལས་
བྱུང་། །ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས། །ཁ་ཅིག་སྦྱང་བ་ལས་བྱུང་དོ། །ཞེས་བྱུང་། དེ་
དག་ལས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་དང་པོ་ལྷ་ནི་སྦྱོབ་པ་དབང་རུལ་དད་
པའི་མོས་པ་སྦྲོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་མོས་ལས་སྒྲེས་པ་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྦྱོར་
བ་ཞེས་གྱང་བྱ་ཤི། འདི་དག་གིས་མི་སྦྱོབ་པའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་མདོན་དུ་འགྱུར་དེ། ཡོ་བྱང་
དང་ནད་མེད་པ་དང་ལུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྷོས་པའི་བྱིར་རོ། །རྩ་བར། དེ་དག་ལས། །ལྷ་
ནི། ཞེས་བཀས། དུས་དང་སྦྱོར་ཞེས་སོ། །མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་དེ་ནི་
ཆོས་ཅན། དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའི་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་ཤི། ཉམ་མོངས་པས་མི་གཡོ་བ་དང་།
དྲིང་ངེ་འཛིན་མདོན་དུ་འགྱུར་བ་དུས་ལ་མི་ལྷོས་པར་འདོད་དགུར་འབྱུང་བ་དེའི་བྱིར། དེ་
ནི་མཐོང་ཐོབ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ཤི། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་སྦྲོན་དུ་སོང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་

བྱིར། དགྲ་བཙམ་དུག་པོ་འདི་དག་དང་པོ་ནས་དེ་དང་དེའི་རིགས་(༡༥)ཅན་མིན་ཏེ།
 ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་འཆི་བར་སེམས་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་དང་པོ་དེ་ལས་
 རྒྱལ་བ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་དབང་པོ་སྤྱངས་ནས་འཆི་བར་སེམས་
 པའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ནས། ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་ཁ་ཅིག་
 དང་པོ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་པ་དབང་པོ་སྤྱངས་པས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
 གྱུར་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་གིས་ཞེས་པ་ནས། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་
 ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བར་དུ་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་
 ཅ་མི་གཡོ་བའི་མཐོང་ཐོབ་ལས་བྱུང་བ་དང་དེ་མིན་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ཉིད་ནས་
 རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣེ་བདད་རྒྱུད་གཅིག་པའི་དེ་མཐོང་ཐོབ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ།
 སྟོབ་པ་རྒྱལ་བོ་སྤྱངས་པས་དགྲ་བཙམ་དུས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་མཐོང་
 ཐོབ་ལས་བྱུང་བ་མིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་མེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། བཅུ་དུག་པ་ལ་
 མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ཅ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་འདི་ནི་མཐོང་བས་
 ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་མེ། རྒྱལ་
 སྐས་མ་ལས། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དགྲ་བཙམ་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་དབང་པོ་
 དག་འཕོ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་གཞན་ལ་འང་སྟོན།

གསུམ་པ་ནི། བཞིན་མི་རིགས་ལས་ལྟ་འབྲས་ལས། །ཉམས་འགྱུར་དང་པོ་ལས་མ་
ཡིན། །ཞིས་ཕུང་། དག་བཙུམ་པ་དང་པོ་ལཱ་འི་རིགས་དང་འབྲས་ལས་ཉམས་ཚུལ་
གྱི་ཕུད་པར་ཡོད་དེ། ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་རིགས་དམའ་ཤོས་ཡིན་པས། དེ་ལས་མི་
ཉམས་ལ། འཆི་བར་སེམས་པ་སོགས་རིགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད། འབྲས་ལས་ཉམས་
པ་ལྟ་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། འཆི་བར་སེམས་པའི་

ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་རིགས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་(༡༥བ)གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་ནི། འབྲས་སུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔ་སྟེ་
ལ་ཡང་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་ཀྱི་ཡོད་པས་དེ་དག་དང་པོ་ནས་གང་གི་རིགས་ཡིན་
པ་དེ་ནི་རིགས་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཏེ། སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་ལམ་དག་གིས་བརྟན་
པོར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དང་པོ་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། །གང་གི་འབྲས་སུ་དང་
པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཏེ། ཟུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ལས་ཉམས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་དངོས་དང་ལམ་གང་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་དང་
འཕགས་མིན་རིགས་ཀྱི་ལྟར། ཞེས་བྱུང་། སློབ་པ་དང་། འཕགས་མིན་སྔ་སྟེ་ལ་ཡང་
ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ནས། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་པར་རིགས་ཀྱི་དང་ལྟར་ཏེ།
དགྲ་བཅོམ་ཀྱི་ལ་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས་ཅན་རེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
སློབ་པ་དང་སྔ་སྟེ་པོ་ཉམས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ཀྱི་དང་ལྟར་ཏེ། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བ་ལ་ནི་འཕོ་བ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། ལམ་གང་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བའི་
ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་མེད་ཅིང་ལམ་གཞན་ལ་དབང་
པོ་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བའི་སྒྱུར་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྱུར་བ་མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩལ་པོ་ལ་ལ་སྔ་སྟེ་འགན་སྐྱབས་སུ་དབང་
པོ་འཕོ། ལ་ལ་སློབ་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐྱབས་སུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
ལ་ལ་ནི་སྔ་སྟེ་པོ་འགན་སྐྱབས་ན་དབང་པོ་ཉམས་འཕོའོ། །ཞེས་བྱུང་། རང་འགྲེལ་
ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་པ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉེ་སྤྱད་ལས། ཡོངས་ཉམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །
 ལྷོན་ལ་ཐ་མ་མི་གཡོ་ལ། བར་མའང་(༢༥)གཞན་ལ་རྣམ་གསུམ་མོ། །འབྲས་ལས་
 ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། བྱ་བ་མ་ཡིན་དེ་མི་བྱེད། ཅིས་བྱུང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གསུམ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཤོར་བ་ནི་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཐོབ་བྱ་མ་
 ཐོབ་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ། ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ཉེ་སྤྱད་ལས་ཉམས་
 པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷོན་པ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་ཉེ་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་
 དེ། འགོག་སྒྲིམས་སྒྲགས་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་མཛད་པའི་བྱིར། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་
 ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ལ་བར་མ་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། དེས་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་སྒྲགས་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར། འང་སྒྲུལ་ཉེ་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་འང་
 ཡོད་དེ། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཉམས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་
 མདོ་དང་རང་འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། གཞན་རྣམས་ལ་ཉམས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 འབྲས་སུ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོན་རེ། དགྲ་བཅོམ་པ་འཁོར་བར་སྒྲེབ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དགྲ་བཅོམ་ལས་
 ཉམས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་འབྲས་སུ་དེ་སོར་མ་རྒྱུད་བར་དུ་འཆི་བ་མེད་
 པའི་བྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་འབྲས་སུ་གང་ལས་ཉམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འབྲས་སུ་དེ་
 དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། ཅུལ་པོ་འདྲེད་ཀྱང་དེག་མི་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ། །

དུག་པ་དབང་པོ་འཕོ་རྩལ་ནི། མི་གཡོ་རྣམ་གྲོལ་བར་ཆད་མེད། །ལམ་དགུའོ་གིན་
 ཏུ་བསྟེན་བྱིར་རོ། །མཐོང་བས་ཐོབ་ལ་རེ་རེ། །ཟག་མེད་མི་ཡི་ནང་དུ་འཕེལ། །མི་
 སློབ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སློབ་པ་དུག་ལ་གང་གི་བྱིར། །འཕེལ་བ་འབྲས་སུ་ཁྱུད་པར་
 བཅས། །བདར་སྟེ་འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། དབང་པོ་འཕོ་བའི་རྣམ་བཞག་
 ཡོད་དེ། དབང་པོ་འཕོ་བ་དེ་ལམ། རོ་བོ། རྟེན། ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་བཞིས་བཤད་

པའི་ཕྱིར། རྟོགས་པའི་སྐལ་པ་ཅན་མི་གཞི་བར་དབང་པོ་འཕྲོ་ན། ཟག་མེད་ལམ་བཅོ་
 བརྒྱད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ལྟར། བར་ཆད་མེད་(༡༥བ)ལམ་
 དགྲ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་རྒྱལ་པོའི་རིགས་ལུན་རིང་
 རྟོག་མས་པར་བྱས་པ་འབད་པ་རྒྱང་རྒྱས་བསྒྲིག་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མི་གཞི་
 རྣམ་གྲོལ་བར་ཆད་མེད། །ལམ་དགྲའི་གིན་རྒྱ་བསྟེན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་དུག་གི་
 འོག་མ་གོང་མར་འཕྲོ་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགྲ་རེ་དགོས་པར་
 མཛོན་ནོ། །དད་མོས་པ་མཐོང་ཐོབ་པར་འཕྲོ་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 གཅིག་ཁོན་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་འཕྲོ་སྐྱ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མཐོང་བའི་ཐོབ་ལ་རེ་རེའོ། །
 །ཞེས་སོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཁོན་དགོས་ཏེ། བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཟག་མེད།
 ཅེས་སོ། །དབང་པོ་འཕྲོ་བ་རྟེན་གང་ན་འཕེལ་ན་མིའི་ནང་དུ་འཕེལ་ཏེ། མི་རྣམས་ཀྱི་
 ནང་ཁོན་དབང་པོ་འཕེལ་ལ་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཁམས་གོང་དང་འདོད་
 ལྟར་དེ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མིའི་ནང་དུ་འཕེལ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་
 མ་ལས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་འཕྲོ་བར་འདོད་ན་གཞན་
 འདོད་པ་སྟོད་པ་ལྟའི་རིས་དུག་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་ནི་
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་དོ་འཕགས་པ་གོང་མར་སྒྲིས་པ་ནི་དབང་པོ་དག་གྱང་མི་འཕྲོ་
 ལ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྱིར་དགྲ་བཅོམ་
 དུག་ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་རུང་ཉམས་ངེས་དང་དབང་པོ་འཕྲོ་ངེས་བྱས་ན་འདོད་པའི་
 ཁམས་ཀྱི་མིན་དུག་དང་གོང་ན་གནས་པ་ལས་མི་བསྟོད་པ་དང་མི་གཞི་བའི་ཆོས་ཅན་
 གཉིས་ལས་མེད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། གང་དག་གི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོངས་སུ་ཉམས་
 པར་འགྱུར་བ་ནས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་བར་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འདོད་

པའི་ཁམས་ན་ནི་དུག་གོ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་ནི་གནས་པ་
 ལས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་སྒྲོབ་པས་
 གང་ལ་(ཨ་ན)བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་གྱི་མི་སྒྲོགས་མེད་པ་ནས་
 གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ཚུན་ཆད་གྱི་ས་དགུ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་དེ། དབང་པོ་འཕོ་
 བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མི་སྒྲོབ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་དེ། ཞེས་སོ། སྒྲོབ་པ་ཕྱིར་འོང་དང་
 ཕྱིར་མི་འོང་དད་མོས་གཉིས་ནི་དབང་པོ་འཕོ་བ་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་
 དེ། ཟག་མེད་གྱི་བསམ་གཏན་ས་དུག་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྒྲོབ་པ་
 དུག་ལ་ཞེས་སོ། དེ་དག་གི་དབང་པོ་འཕོ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་
 གང་གི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་གི་དབང་པོ་འཕེལ་ཁེང་འཕོ་བ་ནི། དབང་བརྟུལ་གྱི་ལམ་འབྲས་
 དང་འབྲས་སུ་བྱུང་བར་ཅན་ཡང་བཏང་། དབང་རྣམས་རིགས་གྱི་ལམ་འབྲས་ཁོ་ན་འཕོ་བ་
 པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲ་གོང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། །

བདུན་པ་དག་བཅོམ་དགུར་དབྱེ་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་གཉིས་དང་ཉན་ཐོས་བདུན། །
དེ་དགུ་དབང་པོ་རྣམ་དགུ་ཅན། །གང་ཟག་བདུན་པོ་སྦྱར་བ་དང་། །དབང་པོ་སྦྱེམས་འཇུག་
རྣམ་གྲོལ་དང་། །གཉིས་ཀས་བྱས་པའི་དེ་དག་ཏུག །འདི་ལྟར་ལམ་གསུམ་ལ་གཉིས་
གཉིས། །འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་
བྱུང་། དག་བཅོམ་ལ་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་དགུ་ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱལ་དང་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱལ་གཉིས་དང་ཉན་ཐོས་བདུན་དང་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགུ་པོ་དེ་ཆོས་
ཅན། དབང་པོ་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་དགུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
ནས་རྒྱུང་ཐུབ་རྒྱུང་ཏུ་བར་སོ་སོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་བདུན་པོ་དག་སྦྱར་བ་དང་
དབང་པོ་སྦྱེམས་འཇུག །རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བ་ལམ་སོ་སོར་འཇོག་པ་
ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བས་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་དབང་པོའི་དད་མོས་དང་

གང་ཟག་གི་རིགས་བསྟུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གང་ཟག་གི་རིགས་བསྟུ་བ་དུག་དང་། རྣམ་གྲོལ་གྱི་བྱེད་པར་གཉིས། དང་
པོ་ནི། དེ་དག་དུག །འདི་ལྟར་ལམ་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། མིང་གི་སྒོ་
ནས་བདུན་པོ་དེ་ཇུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དུག་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྒོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་གང་ཟག་གཉིས་
གཉིས་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་ལ་རྗེས་འབྲང་གཉིས། དེ་དག་སྒོམ་ལམ་ལ་
དད་མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱང་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ། དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་དང་། དུས་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་དུག་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
དག་ལ་དབང་པོ་དང་རིགས་དང་ལམ་དང་ཆགས་བྲལ་དང་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བསྟོམས་
ན་འབུམ་བཞི་བྱི་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟ་ཡོད་དེ། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ལ་
དབང་པོའི་སྒོ་ནས་རིགས་ཀྱིས་ལྷ། ལམ་གྱི་བཙོ་ལྷ། ཆགས་བྲལ་གྱི་བདུན་ཅུ་སྟོགས་
ཡོད་པའི་བྱིར།

རྣམ་གྲོལ་གྱི་བྱང་པར་བཞད་པ།

གཉིས་པ་ནི། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་
སོ། །ཞེས་བྱུང་། དག་བཅོམ་པ་རྣམ་གྲོལ་བ་གཉིས་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། འགོག་སྒྲིམས་
ཐོབ་པའི་དག་བཅོམ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་གྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་དང་རྣམ་ཐར་
གྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བས་ན་གཉིས་ཀས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་གྱིས་
ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་ཅོམ་གྱིས་དག་བཅོམ་དེ་ཅིག་ཤོས་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་པར་བཞད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞར་ལ་ཡན་ལག་གི་རྫོགས་ཚུལ་བཞད་པ།

བཞི་པ་ཞར་ལ་ཡན་ལག་གི་རྫོགས་ཚུལ་ནི། སྒྲིམས་འཇུག་དབང་པོ་འབྲས་རྣམས་
གྱིས། སྒྲོབ་པ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་གྱི་མི་སྒྲོབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །ཞེས་བྱུང་།
སྒྲོབ་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་སྤྲད་དབང་པོ་དང་སྒྲིམས་
འཇུག་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་དད་མོས་ལུས་གྱིས་མངོན་
བྱེད་མིན་པ་འབྲས་སུ་ཁོ་ནས་རྫོགས། མཐོང་ཐོབ་པ་ཆགས་བྲལ་མིན་པ་ནས་དབང་པོ་
ཁོ་ནས་རྫོགས། ལུས་མངོན་བྱེད་མིན་(༤༠ན)པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཐོབ་པ་ནི་འབྲས་
སྤྲད་དབང་པོས་རྫོགས། དད་མོས་པ་ལུས་མངོན་བྱེད་ནི་འབྲས་སྤྲད་སྒྲིམས་འཇུག་
གཉིས་གྱིས་རྫོགས། མཐོང་ཐོབ་པ་ལུས་མངོན་བྱེད་ནི་འབྲས་སྤྲད་དབང་པོ་དང་སྒྲིམས་
འཇུག་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། མི་སྒྲོབ་པ་ཆོས་གཉིས་གྱིས་རྫོགས་དེ། དབང་པོ་

དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་སྒྲིབ།

སྒྲིབ་པ། ཀྱན་དགྱིས་རྟུན་གྱི་རུལ་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི། །དབང་པོའི་དྲི་འཛིན་ལ་རྩལ་
 ཐོས་པའི་རྩལ། །བཀྲམ་སྒྲུངས་བསམ་པའི་ག་ཁུར་དྲིས་བསྒྲོས་པའི། །སོག་སྒྲུམ་གཙུག་
 བ་མི་སྟོབ་རིན་ཆེན་འབར། །ཡོན་ཏན་བྱེ་བའི་ཁམས་ལ་རྣམ་ཤེས་ལ། །དྲི་བྲལ་ཆོས་
 ཀྱན་མཁུན་ལ་ལ་མཆོན་ཅི། །དྲི་རན་དུག་སོགས་བསྐྱེགས་སྒྲུངས་དཔལ་རྩལ་གྱང་། །
 ལྷགས་དྲོ་སོགས་གྱང་གསེར་བྱེད་མཐོང་མིན་ནམ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་དྲོ་ལ་བྱང་རྩལ་
 གྱི། །རིན་ཆེན་ཁམས་གནས་བྱང་རྩལ་སྟོགས་མཐུན་གྱིས། །བསྐྱེགས་བཀྲམ་སྒྲུངས་
 པའི་མངོན་རྫོགས་དམར་རྒྱུ་འདི། །ཐར་པའི་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བྱེད་མིག་ཡིན་གྱི། །ཅེས་
 བྱ་བའང་བར་སྒྲུབས་གྱི་ཆོགས་སྒྲུབ་ཅན་པའོ། །

ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་ལས་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྒྲིབ་བརྟན་པ།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་ལ། ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྒྲིབ་བརྟན། བྱང་
 རྩལ་གྱི་སྟོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ངོས་བརྒྱུད་པ་
 གསུམ། དང་པོ་ལ། དེགས་བརྒྱུས་བཞིར་བཤད་པ་དང་། དཀའ་སྒྲུབ་ལུགས་གྱི་བཞིར་
 འཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོར་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། བྱང་པར་ཅན་དང་རྣམ་
 གྲོལ་དང་། །བར་ཆད་མེད་དང་སྦྱར་ཞེས་བྱ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཛིག་
 རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྟོབ་ལམ་རྣམས་དང་། སྦྱར་
 བ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་བྱང་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་མངུ་བཤད་པ་མདོར་
 བརྒྱན་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྦྱར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་
 གྲོལ་ལམ་དང་། བྱང་པར་གྱི་ལམ་བཞིར་འདུ་བའི་བྱིར། དེ་བཞིའི་ངོ་བོ་སོ་སོར་ཡོད་

དེ། གང་གི་མཆུག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲེ་བའི་ལམ་དེ་སྒྲོར་བའི་ལམ་དང་འདི་སྒྲ་གོན་
གྱི་མིང་ཡིན་པས། དེས་འབྱེད་དུ་མི་འཛིན་གང་གི་སྒྲིབ་པ་དེ་རབ་ཏུ་སྒྲོང་བའི་(༤༠བ)
ལམ་དེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེས་སྒྲངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་དེས་བར་གྲོལ་བ་བར་
ཆད་དུ་སྒྲེས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡན་ཆད་གྱི་ལམ་ནི་ཁྱད་བར་གྱི་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་འདས་ལམ་བཞི་བཞི་ཡོད།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྒྲ། །ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་
ཡིན། །སྒྲོ་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་བྱལ་བ་སྟེ། ཅིག་སོས་གྱིན་མངོན་ཤེས་སྐྱར། །ཞེས་བྱུང་།
ཡང་ལམ་དེ་དཀའ་སྒྲ་སྐྱར་བྱལ་བཞི་ཡོད་དེ། སེམས་རྟེན་དང་དབང་པོའི་སྒྲོན་མ་དེ་ལྟར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། སའི་སྒྲོན་མ་དཀའ་སྒྲ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
བཞི་ཡན་ལག་གིས་ཟིན་པ་དང་ཞི་ལྷག་ཆ་མཉམ་པས་ན་ལམ་གསལ་ལ་བརྟན་པ་དང་
གིས་འབྱུང་བས་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལོགས་སྒྲ། །ས་གཞན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
ཁྱད་བར་ཅན་དང་། ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་ནི་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་བས་ལམ་གསལ་ཡང་
མི་བརྟན་པའི་དཀའ་བ་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ཞིག་ནས་ཤས་ཆེ་ལ་ཡན་ལག་
གིས་མ་ཟིན་པས་བརྟན་ཡང་མི་གསལ་བས་ལམ་དཀའ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྒྲ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར།
ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ལམ་དཀའ་སྒྲ་དེ་གཉིས་ལ་སྐྱར་བྱལ་གཉིས་
གཉིས་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དཀའ་སྒྲ་ཡང་རུང་མངོན་ཤེས་བྱལ། རྟོན་པོ་དཀའ་སྒྲ་
སྒྲ་ཡང་རུང་མངོན་ཤེས་སྐྱར་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དཀའ་སྒྲ་སེམས་རྟེན་གྱིས་སྐྱར་ལྟར་ཡིན་
ལ་སྐྱར་བྱལ་དབང་པོའི་སྒྲ་བས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་རྟོན་སྒྲོ་སྐྱར་དུ་བྱལ་ལ་འཆུག་
ལ་རྒྱལ་པོ་འཆུག་པ་བྱལ་བའི་ཕྱིར།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མིང་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་གྱི་བསྟུ་བ། རྟེན་གྱི་གོ་རིམ། རོ་
 བའི་བྱང་པར། ས་གང་གིས་བསྟུས་དང་། ཞར་བྱང་གིས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཆུང་བྱུག །
 དང་པོ་ནི། ཟད་དང་མི་སྒྲེ་གིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། །ཁུམ་ཅུ་ཅ་
 བདུན་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན། མིང་གི་སྒྲོ་ནས། ཞེས་བྱང་། ཐེག་གསུམ་རང་རང་གི་ཟད་
 པ་དང་མི་སྒྲེ་གིས་པའི་ཡེ་གིས་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་(༡)ན།
 རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། སྤྱོད་མེད་པ་རྣམས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། བྱང་
 ཆུབ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པ་སྤངས་པས་རིག་པ་དང་། རང་དོན་བྱས་ཤིང་སྤྱར་
 སྤྱོད་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཟད་དང་མི་སྒྲེ་གིས་
 པ་ནི། བྱང་ཆུབ། ཞེས་སོ། །པོ་རྟེན་གསུམ་པ་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འཇུག་པས་སོ། །དུན་
 སོགས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་
 སྒྱུད་པ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། །ཁུམ་
 ཅུ་ཅ་བདུན་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། མིང་གི་སྒྲོ་ནས་སུམ་ཅུ་ཅ་
 བདུན་ཡོད་དེ། དུན་པ་ཉེར་གཞག་པའི། ཡང་དག་པར་སྤང་བ་བཞི་དང་། རྩལ་ལྷུ་ལ་
 གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་དང་། དབང་པོ་ལྟ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་
 དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། མིང་གི་སྒྲོ་ནས།
 ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བཞུད་དང་། དད་དང་བཙོན་འགྲུས་དུན་པ་དང་། ཤེས་
 རབ་ཉིང་འཛིན་བཏང་སྟོམས་དགལ། རྟོག་དང་ཆུ་ལ་བྱིས་ས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས། དུན་པ་
 ཉེར་གཞག་གིས་རབ་སྟེ། །བཙོན་འགྲུས་ཡང་དག་འཛིན་ཅེས་བྱ། །རྩལ་ལྷུ་ལ་རྒྱུ་པ་

ཉིང་འཛིན་ཏེ། གཙུ་བོ་སྒྲོལ་པ་དེ་དག་ནི། སྒྲུ་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱང་ཡིན། ཞེས་
 བྱུང་། སོ་བདུན་པ་དེ་དག་རྣམས་ལྟར་འདུ་སྟེ། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་།
 དུན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྒྲོམས་དང་། དགའ་བ་དང་།
 རྟོགས་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་། བརྩར་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དུན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཤེས་རབ་དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ་བརྩོན་འགྲུས་སྟེ་
 འདུ། རྒྱུ་འབྱུལ་རྒྱུ་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དད་སྟོགས་དབང་སྟོབས་གྱི་
 རྣམས་ལྟ་དང་། དགའ་བ་ཡང་དག་བྱུང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་སྟོགས་ལྟ་དང་བརྩའི་རྣམས་སྟེ་
 འདུ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤེས་རབ་རྣམས་བརྒྱད་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས།
 རྣམས་བརྩམས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དད་པ་ལ་སྟོགས་པ་ལྟ་དང་། དགའ་བ་ཡང་དག་བྱུང་ཚུབ་
 གྱི་ཡན་ལག་(༤)པ་ལ་སྟོགས་པ་ལྟ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུན་པ་ཉེར་གཞག་
 ཤེས་རབ་ཏུ་བཤད་པ་སྟོགས་ནི་གཙུ་བོ་སྒྲོལ་པ་ཡིན་ཏེ། དུན་པ་ཉེར་གཞག་སྟོགས་དེ་
 དག་ནི་རང་རང་གི་སྒྲུ་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར།
 གཙུ་བོ་སྒྲོལ་པ་དེ་དག་ནི། སྒྲུ་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱང་ཡིན། ཞེས་སོ། རྩེ་ཚན་གཉིས་
 བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཚུལ་ཅན། ཡང་དག་སྒྲོང་བ་ལས་ཡང་དག་འཛིན་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། བརྩོན་འགྲུས་གྱིས་མི་དགོ་པ་སྒྲོང་བས་ཡང་དག་སྒྲོང་བ་དང་བརྩོན་འགྲུས་
 གྱིས་ལུས་དག་དགོ་པར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛིན་པས་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་ལུས་དང་དག་ཡང་དག་པར་འཛིན་པས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩེ་ཚན་གསུམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཚུལ་ཅན། རྒྱུ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུ་
 པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བས་ན་རྒྱུ་འབྱུལ་དང་
 དེའི་རྟེན་ཡིན་པས་ན་གནས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་གྱི་འབྱོར་བའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་

འཕགས་ལུ་ན་ཡང་བརྩོན་ཚུལ་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། རྩེ་ཆོན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་བ་དག་དང་། །ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །མཐོང་དང་སྒྲོམ་ལ་རབ་ཏུ་བྱེ། །ཞེས་གསུངས། བྱེ་སྒྲོ་
ན་རེ། རྩེ་ཆོན་བདུན་པོ་དེ་ནི་གོ་རིམ་ལས་ནི་དང་པོ་བ་དག་དང་། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
རྣམས་དང་སྒྲོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་བརྒྱད་ལ་རིམ་བཞིན་བཞག་སྟེ། དུན་པ་ཉེར་གཞག་
ཆོག་ས་ལམ་ནས་དང་། ཡང་དག་སྟོང་པ་བྱོད་ནས་དང་། རྩེ་འབྱུལ་རྒྱུ་པ་ཆེ་མོ་ནས་
དང་དབང་པོ་ལྷ་བཟོད་པ་ནས་དང་། རྟོབས་ལྷ་ཆོས་མཆོག་ནས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཡན་
ལག་སྒྲོམ་ལམ་ནས་དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་ནས་བཞག་པའི་བྱིར་
ཏེ། གོ་རིམ་སྟེ་རིམ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྩེ་ཆོན་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྟེ་བའི་བྱིར། རང་
འགྲེལ་ལས། དེའི་རྟོབས་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་པར་འཕེལ་བས། ཞེས་པ་ནས།
མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་(༤༩ན)རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
སྟོབ་དཔོན་དང་ཐེག་ཆོན་ལྷགས་ལ་ཉེར་བཞག་ཆོག་ས་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ནས། ཡང་དག་སྟོང་
འབྲིང་ནས། རྩེ་འབྱུལ་རྒྱུ་པ་ཆེན་པོ་ནས། དབང་པོ་བྱོད་ནས། རྟོབས་བཟོད་པ་ནས།
བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་མཐོང་ལམ་ནས། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྒྲོམ་ལམ་དང་སྟུར་ཏེ།
དབུས་མཐའ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་དང་རྟོབས་རྣམས་ལ། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་
གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། རྩེ་པར། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལམ་ཡན་ལག་ །ཟག་པ་མེད་གཞན་རྣམ་
གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན།
ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་བདེན་དང་ལམ་བདེན་མིན་པའི་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ནི། རྩེ་པར། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཐམས་ཅད། །མི་ལྷོགས་མེད་ན་དགའ་

མ་གཏོགས། །གཉིས་པ་ན་མི་རྟོག་མ་གཏོགས། །གཉིས་ན་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །
 བསམ་གཏན་བར་ནའང་གཟུགས་མེད་པ། །གསུམ་ནའང་དེ་དང་མཚུངས་ཡན་ལག །
 བྱང་རྒྱལ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག །མ་གཏོགས་འདོད་ཁམས་སྤྱི་ཅེ་ན། །ཞེས་བྱང་། ཨེ་
 ཚན་བདུན་པོ་དེ་ཁམས་གང་དང་ས་གང་ཡོད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་
 པོ་ན་སོ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད། མི་ལྟོགས་མེད་ན་དགའ་བ་མ་གཏོགས་སོ་དྲུག་ཡོད།
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པའི་སོ་དྲུག་ཡོད། བསམ་
 གཏན་གསུམ་པ་བཞི་པ་གཉིས་དང་བསམ་གཏན་བར་ཏེ་དང་པོ་བྱང་པར་ཅན་གསུམ་
 ན་དགའ་བ་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་སུམ་རྩ་རྩ་ལྟ་ཡོད། གཟུགས་མེད་པ་དང་
 པོ་གསུམ་ན་ཡང་དག་པའི་དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་དང་དགའ་བ་དང་རྟོག་
 པ་མ་གཏོགས་པ་སོ་གཉིས་ཡོད། འདོད་ཁམས་དང་སྤྱི་ཅེ་ན་བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག་དང་
 ལམ་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པའི་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

དྲུག་པ། ཤེས་(༤༡བ)ནས་དད་པ་ཐོབ་རྒྱུ་ནི། བདེན་གསུམ་མཐོང་ན་རྒྱལ་བྱིས་ས་
 དང་། །ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ། །ལམ་མངོན་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་། །དེ་
 ཡི་དགོ་འདུན་དག་ལ་ཡང་། །ཆོས་བདེན་གསུམ་དང་རང་སངས་རྒྱས། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཐུས་སུ་གཉིས་ཏེ་དད་པ་དང་། །རྒྱལ་བྱིས་ས་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན། །
 ཞེས་བྱང་། མདོ་ལས་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་བཞི་བཤད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་འཕགས་པ་དགྲེས་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་
 པ་ཐོབ། ལམ་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་། །དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་
 འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ཅིང་ཡང་རྒྱས་སུ་མ་གཉིས་ལ་དད་པ་ཐོབ་པར་བཤད་
 པའི་བྱིར། རྩ་བར། བདེན་གསུམ། སོགས། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཡོད་དེ། ཆོས་
 ནི་བདེན་པ་གསུམ་དང་། །རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དད་ལུལ་སྒོ་ནས་བཞིར་ཡོད་ཀྱང་རྫས་སྤྲུག་གིས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཆོས་དགེ་
འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ནི་དད་པའི་རང་བཞིན་དང་། རྒྱལ་བྱིམ་སྤྲུག་གིས་སྤྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཕ་བར། རྫས་སྤྲུག་གིས་ཏེ་དད་པ་དང་། རྒྱལ་བྱིམ་སྤྲུག་གིས་སྤྲུབ་པའི་
དད་པ་ཆོས་ཅན། དྲི་མ་མེད་པ་སྟེ་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་མདོན་
བར་རྟོགས་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། དྲི་མ་
མེད་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ངོས་བཟུང་བ།

གསུམ་པ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་གྲོལ་
འཐོབ་ཚུལ། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གྲོལ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད། ཡིད་འབྱུང་དང་ཆགས་བྱལ་
གྱི་ཁྱད་པར་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། བཅིངས་ཕྱིར་སློབ་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ། རྣམ་གྲོལ་མ་
བཤད་དེ་རྣམ་གཉིས། ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས། ཁྲིམ་པ་འདུས་བྱས་ཡན་
ལག་ནི། དེ་ཡིན་དེ་ཉིད་རྣམ་གྲོལ་གཉིས། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སློབ་
པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་བཤད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སློབ་པ་ཉོན་མོངས་བས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པ་ཡིན་ན། (༤༡ན) ཉོན་མོངས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་སོསོར་དེ་གཤིས་
ཐུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། བཅིངས་ཕྱིར་སློབ་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ། རྣམ་གྲོལ་མ་
བཤད། ཅེས་སོ། རྣམ་གྲོལ་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་
པའི་རྣམ་གྲོལ་སོསོར་བརྟག་འགོགས་འདུས་མ་བྱས་དང་། མི་སློབ་པའི་མོས་པ་ནི་འདུས་
བྱས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། དེ་རྣམ་གཉིས། ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་

མ་བྱས། །མོས་པ་འདུས་བྱས། ཞེས་སོ། །མི་སྒྲོབ་པའི་མོས་པ་རྣམ་གྲོལ་ཆོས་ཅན། མི་
 སྒྲོབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། མི་སྒྲོབ་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུ་བར། ཡན་
 ལག་ནི། །དེ་ཡིན། ཞེས་སོ། །འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཡོད་
 དེ། མདོ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས་སུ་
 གསུངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུ་བར། དེ་ཉིད་རྣམ་གྲོལ་གཉིས། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སེམས་གང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ལམ་གང་གིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་རི་རྒྱུད་བཤད་ཤེས་པ། །མི་སྒྲོབ་སེམས་ནི་སྒྲེ་འགྱུར་བ། །
 སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བར་འགྱུར་བ་དང་གྲོལ་དུས་སོ་སོར་ཡོད་དེ། །བྱང་ཆུབ་རི་རྒྱུད་བཤད་པ་མི་སྒྲོབ་པའི་
 སེམས་ནི་དུས་གསུམ་ལས་མ་འོངས་པ་སྒྲེ་འགྱུར་བ་དེ་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན། མི་སྒྲོབ་པའི་སེམས་སྒྲེས་ཟིན་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དུས་མཉམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བརྟན་བཅོས་ལས། མི་སྒྲོབ་པའི་སེམས་མ་འོངས་པ་
 སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་
 འགྲེལ་ལས། རྩོམ་ལྷ་སྤྱི་ཉིད་འཛིན་གྱི་ཆེ་དེ་ཡང་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ལ་མི་སྒྲོབ་པའི་
 སེམས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྤངས་ནས་ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་སེམས་དེ་ཡང་སྒྲེས་
 བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགག་པར་འགྱུར་བའི་(༤༡བ)ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་རྩ་
 སྤྱོད་། །ཞེས་བྱུང་། ལམ་གང་གིས་མི་སྒྲོབ་ལམ་སྒྲེ་བའི་སྒྲིབ་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་
 དེ། རྩོམ་ལྷ་སྤྱི་ལམ་འགག་བཞིན་བཤམ། ད་ལྟར་བར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱིས་དེའི་སྒྲིབ་
 པ་རབ་རྩ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟུ་བར། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་

ཡི་ཐྱིབ་པ་རབ་ཏུ་སྒྲོང་། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །འདོད་ཆགས་ཀྱན་ཟད་འདོད་ཆགས་བྲལ། །སྤངས་པའི་ཁམས་ནི་གཞན་དག་གོ། །འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞི། །ཞེས་གསུངས། རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ལ་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་ལ་སྤངས་པའི་ཁམས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། འགོག་པའི་ཁམས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཕ་བར། འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འདུས་མ་བྱས་དེ་ཉིད་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་དག་སྤངས་པ་དེ་སྤངས་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཕ་བར། སྤངས་པའི་ཁམས་ནི་གཞན་དག་གོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱན་ཟད་ཅིང་སྤངས་པ་དེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཕ་བར། འདོད་ཆགས་ཀྱན་ཟད་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཟག་བཅས་སྤངས་པ་དེ་འགོག་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཕ་བར། འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞི། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། ལྷག་བསྐལ་རྒྱ་བཟོད་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས། །ཡིད་འབྱུང་གང་གིས་སྒྲོང་འབྱུར་བ། །ཀྱན་གྱིས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་འབྱུར། །དེ་ལྟར་ན་ནི་མ་བཞི་མྱོད། །ཅིས་བྱུང་། ལྷག་བསྐལ་དང་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་བཞིས་ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་དེ། དེ་དག་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་ལྟ་བའི་བྱིར། ཕ་བར། ལྷག་བསྐལ་རྒྱ་བཟོད་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས། །ཡིད་འབྱུང་། ཞེས་སོ། །ལྷག་ཀྱན་འགོག་ལས་བཞི་ལ་རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འབྱུར་དེ་གང་གིས་བདེན་པ་དེའི་མཐོང་(༤༤ན)སྤངས་སྒྲོང་བར་འབྱུར་བ་ཀྱན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འབྱུར་བའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ན་མངོན་རྟོགས་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ལ་ཉོན་མོངས་མི་སྤྱོད་པ་དེ་ཅིག་གོས་དང་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་དང་མུ་བཞི་མིད་དེ། ལྷག་ཀྱང་ལ་དམིགས་པའི་སྒྱུར་ལམ་དང་
 ཤེས་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་མི་སྤྱོད་པ་ལམ་རྣམས་ཡིད་འབྱུང་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་དང་
 བྲལ་བྱེད་མིན་པ་དང་། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་ཉོན་མོངས་
 སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་ལ་ཡིད་འབྱུང་མིན། ལྷག་ཀྱང་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་གཉིས་
 ཀ་ཡིན། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྱུར་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིད་འབྱུང་དང་
 ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཡང་རུང་ཁྱད་མཛོད་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་མོང་གི་མངོན་རྟོགས་སེམས་བརྒྱ་དུག་དང་སྒྱུར་ནས་ཆགས་
 པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་བཤད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུབ་པ། ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནད་ཀྱི་ཟུག་རུ་དེ། །གས་བྱེད་གཉེན་པོའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་པོ་སོས་ལམ། །ཀུན་གྱི་གཉེན་པོ་ཟླ་བྲལ་སྟོང་བའི་ཨ་མི་དྲ། །ལེགས་བསྟན་
 རྣམ་གྲོལ་དོན་དམ་རྣམ་སད་མགོན་དེ་མཆོད། །མང་མང་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་རྒྱན་ཉིན་མཆོན་དུ། །
 ལྷུར་ལྷུར་འཁོར་བའི་མཐོང་མན་གཉེར་མའི་རྒྱབས། །ཡང་ཡང་བསམ་ནས་ཐར་པར་
 གསེགས་པ་ལ། །དུང་དུང་སེམས་ཀྱིས་སྒྲུལ་མ་བྱེད་རེ་རན། །དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་
 དགའ་ཆལ་འདབ་བརྒྱ་རྒྱས། །ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིའི་པད་མཆོར་དད་པས་འཇུག།
 ཐོས་བསམ་བསྒྲུལ་པའི་བྱུས་ཀྱིས་རོལ་བྱེད་པའི། །མངོན་མཐོང་སེམས་ལེགས་རིན་ཆེན་སྒྲུབ་
 དེར་འཇུག། ཅིས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཞེས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་བྲུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་
 མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་དུག་པའི་ཆོག་དོན་དང་
 དགའ་གནད་ཉུང་རུང་ལེགས་པར་བཤད་ཐིན་དོ། ། །སུ་མ་རྒྱལ།

དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་
 ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་
 བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་
 བདུན་པའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དབྱེད་དང་
 བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །

མཚོད་པར་བརྗོད་པ།

ན་མོ་གུ་རུ་མཁུ་གྲོ་ལྟ་ལ་སྤར་སྤྲུལ། སྤ་མ་མཆོག་གསུམ་ལྟག་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ། །
དད་པའི་མིག་བལྟས་ཡོན་ཏན་དཔལ་དཔ་དེ། །ཡིད་ཆེས་སེམས་གྱིས་གསུམ་བཞིན་ལུས་
བཏུང་དེ། །ཞབས་སེན་ནོར་བུ་འབྲུལ་མེད་སྟོང་ཁར་འཛིན། །དབང་པོ་མིག་དཔན་མིག་སལ་
རྒྱས་པ་ཡིས། །ལུས་གྲང་གཉེར་མར་བྱས་གྲང་གེས་བརྩའི་དོན། །འབྲུལ་མེད་འཆད་
ལ་དུག་ལྟན་པད་མཆོར་དང་། །བྱིས་རྣམས་དགའ་ཚལ་སྟོ་བཞིན་སེམས་མིང་ལ། །

བཟོད་ཤེས་དང་ལྷ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཁའ་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་པའི་ཡོན་ཏན་
གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ། ཡེ་གཉིས་གྱི་དང་བཞིན་དང་། ལྷན་རྒྱལ་དང་། འཛོལ་རྒྱལ། བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་
དང་བཞི། དང་པོ་ལ་བཟོད་གཉིས་དང་ལྷ་བའི་བྱུང་པར། གཉིས་བརྒྱའི་རྣམ་བཞག་ །དེ་

དག་གི་ཁྱད་ཆོས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དྲི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །ཟད་
 དང་མི་སྒྲིའི་སྒྲོ་ལྟ་མིན། །དེ་ལས་གཞན་འཕགས་སྒྲོ་གཉིས་ཀ། །གཞན་ཤེས་དུག་ནི་ལྟ་
 བའང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འདི་དང་བཟླ་ན་བཅོས་ལས། བཟོད་པ་རྣམས། ཞེས་དང་།
 ཤེས་པ་རྣམས། ཞེས་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། ཞེས་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
 ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ན་བཟོད་པ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲི་
 མེད་བཟོད་པ་བརྒྱད་གྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་ནི། བཟོད་(༡ན)ཤེས་གཉིས་གྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལུ་ལ་ལ་མི་སྒྲིག་པའི་བཟོད་པ་འཇམ་འདྲིད་པའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་ཀྱང་ལུ་ལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 སྒྲངས་པའི་ངེས་པའི་ངོ་བོར་མ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐེ་ཆོམ་སྔོང་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ལྟེ། ཅ་
 བར། འགག་པར་འགྱུར་པའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྔོང་། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། མ་ལྷག་མཆོམས་གྱི་རྟགས་གྲུབ་ལྟེ། ཅ་བར། དྲི་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་
 མིན། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། བཟོད་པ་རྣམས་ནི་བཟོད་པའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་གྱི་
 ངེས་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཤེས་པ་བརྒྱ་ཀ་ངེས་པའི་ངོ་བོ་མི་དགོས་ཀྱང་བཟོད་པ་དེ་བརྒྱ་གང་ཡང་མ་ཡིན་
 ལ་འདིར་ཤེས་བཟོད་གཉིས་གྱི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསལ་ལོ། །གཞན་དུ་བྱས་
 བ་འགལ་བ་ལྟར་དོ། །བཟོད་པ་བརྒྱད་གྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཆོས་ཅན། ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཡང་
 དག་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེ་འདྲའི་ཤེས་
 རབ་ནི་བཟོད་པ་དང་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་སྒྲུབས་འདིའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། བཟོད་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞེན་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཟད་བ་དང་མི་སྒྲིབ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་རྟོག་པ་

མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི། ལྷ་བ་ཞེས་པ་
 བྱེད་ཆོག་ཡིན་པས་ལྷ་རྟོག་དང་ཆོལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་སྒྲོལ་
 པ་དག་གིས་(༡༧)བདེན་པ་ལྷ་བ་དང་ཆོལ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཟད་དང་མི་
 སྒྲུའི་སྒྲོ་ལྷ་མིན། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། འདི་ནི་སྤྱིད་བྱ་བ་མ་བྱས་པ་དེ་སྤྱིད་
 དུ་སྤྱུག་པ་སྤྲུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་དག་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། བདག་
 གིས་སྤྱུག་པ་སྤྲུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་
 མོ་སོར་རྟོག་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། དེ་ལྷ་བས་ན་དེ་དག་གི་ལྷ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་དང་ཟད་དང་མི་སྒྲུའི་ཤེས་པ་དག་ལས་གཞན་པའི་སྤྱུག་
 པ་སྤྲུལ་ཆོས་ཤེས་སོགས་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བཟོད་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་
 དང་ལྷ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པས་ངེས་པའི་ངོ་བོ་དང་།
 ཉེ་བར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ལས་གཞན་འཕགས་སྒྲོ་གཉིས་ཀ་ །
 ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་ལ་འགྲེལ་
 པ་འགྲེལ་བཤད་གསུམ་ཀས་བཤད་དོ། །ཟག་མེད་ལས་གཞན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་
 རབ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་དང་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་
 བརྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྱུར་བཏང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་
 བར། གཞན་ཤེས། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་བ་
 རྟེ། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། གཞན་ནི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ནོ་གཞན་
 གང་ཞེན། སྤར་བཤད་པའི་འཛིག་རྟེན་བ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས།
 འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྒྱུར་བཏང་བ་ཡིན་ལ། སྒྱུར་

བདང་བ་འདིའི་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ནི་ཅུ་བར། སྤྱག་ནི་ལྟ་བའང་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་བརྩའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པས་
བཟོད་པ་ཤེས་པ་མིན་ཚུལ་ཡང་སྤར་ལྟར་བཤད་དགོས་ལ་ཁྱད་པར་འདི་ལ་འབྱུང་ང་
དོན་གཉིས་ཀ་ཞོར་བ་མང་དུ་(༣༥)པོད་འདིར་བྱུང་ངོ་། །འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ལོག་ལྟ་
མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་སྤྱག་ཆོས་ཅན།
ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་མ་བཟད་ལྟ་བའང་ཡིན་ཏེ་རྟོག་ཅིང་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སྤྱག་
ནི་ལྟ་བའང་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་དེ་
སྤྱག་ནི་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཀང་སྟེལ་ལས། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་དེ་མཆོད་གསལ་བ་ཡིན་གྱི། ཤེས་རབ་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་བརྩའི་རྣམ་བཞག་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་
ཟག་པ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། རྒྱབས་འདིར་བཤད་པའི་ཤེས་པ་བརྩ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་
ཤེས་པ་ནི་བརྩ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པ་དང་། བ་རོལ་གྱི་སྐྱམས་ཤེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་
པ་དང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྱོལ་
ཤེས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བརྩ་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ།
ཟག་བཅས་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།

ཤེས་པ་རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་ཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་

སྤྱིར་བརྟན་པས་གསུམ་དུ་བཤད་པ།

རྒྱས་པ་ཤད་པ། སྤྱིར་བརྟན་པས་གསུམ་དུ་བཤད་པ། བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ། །ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཚེས་དང་ནི། །རྗེས་སུ་
 ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །ཚེས་ཤེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི།
 འདོད་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱེས་ཤེས་ཤེས་པའི། །སྤྱོད་ཡུལ་གོང་མའི་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱེས་ཤེས་ཤེས་པ།
 ཞེས་བྱུང་། ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཤེས་པ་རྒྱུ་ནི་ཤེས་པ་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དང་
 པོ་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཟག་མེད་ལ་ཚེས་ཤེས་དང་རྗེས་
 སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ། །
 ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཚེས་དང་ནི། །རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། ཤེས་པ་འདི་གཉིས་ནི་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་(༣བ)པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་
 ཤེས་པའི་དམིགས་པར་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། དེའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚེས་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལ་དགོ་མི་དགོ་ཡང་དུ་མ་བརྟན་པ་དུ་མ་ཡོད་
 པས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དགོ་བས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱེད་ནས་འགོག་པའི་
 བར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་
 པ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་
 གྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དགོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནས། བདག་
 མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཚེས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡོད་དེ། ཚེས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་འདོད་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་སྤྱོད་པ་

སྐྱེས་འདོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་ལམ་འགོག་པ་དག་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཅུ་པར། ཆོས་
 ཤེས་བྱ་པའི་སྨྱོད་ལུལ་ནི། །འདོད་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྗེས་
 ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་སྨྱོད་ལུལ་གོང་མའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་སོགས་སྐྱེས་གོང་
 གི་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་ལམ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་པར། རྗེས་ཤེས་པའི། སྨྱོད་
 ལུལ་གོང་མའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས། ཞེས་སོ། །

ཤེས་བསྐྱེད་རྣམ་བཞག་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་ལས་
 ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་ཐ་རྩལ་སེམས་ཤེས་དང་། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
 ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་ཐ་རྩལ་སེམས་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཉིས་ལས་
 བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ། བཞི་ལས་བརྒྱ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་གི་དང་
 བདེན་བྱེ་བྲག་གིས། །བཞི་ལྟ། ཞེས་བྱུང་། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དེ་དག་གི་དང་ལ་བརྒྱད་
 ཀྱང་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞིའི་བྱེ་བྲག་སྟེ་བྱུང་པར་འོག་མའི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་
 ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་གོང་མའི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བཞི་དེ་དག་ནི། །མི་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་ཤེས། །དེ་གཉིས་དང་པོ་
 སྐྱེས་པ་ནི། །སྤྱད་བསྐྱེད་སྐྱེ་རྗེས་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བཞི་
 པོ་དེ་ལས་(༤)ཤེས་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྟ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཤེས་
 བཞི་དང་། རྗེས་ཤེས་བཞི་ལ་རྒྱུན་ཆགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟད་ཤེས་བཞི་དང་མི་
 སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། རྣམ་བཞི་དེ་དག་ནི། མི་སྐྱེ་བ་
 དང་ཟད་པ་ཤེས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལྟ་

བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྱོལ་བ་
 ཤེས་པ། ཞེས་དང་། གང་སྤྱེལ་ལས། ཟད་པ་དང་། མི་སྦྱོལ་བ་ཤེས་པ་རྒྱུན་ཆགས་པར་
 འདུག་པ་དག་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱལ་
 རྒྱས་མ་ལས། ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ། ཞེས་
 པ་ནས། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྦྱོལ་བ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟད་
 པ་དང་མི་སྦྱོལ་བ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་དང་པོ་སྦྱོས་པ་ནི་སྤྱད་ཀྱང་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྗེས་ཤེས་
 ཡིན་ཏེ། གླིང་ཅེའི་སྒོ་མ་སྤང་དགུ་པ་ལ་དམིགས་ནས་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་དང་པོ་ཟད་
 ཤེས་སྤྱད་པ་སྤྱེལ་ཤེས་པ་སོགས་དང་། དེ་ནས་མི་སྦྱོལ་བ་ཤེས་པ་སྤྱད་པ་སྤྱེལ་ཤེས་ཏེ་སྤྱར་
 ཤེས་པར་བྱ་བ་མེད་དོ་སོགས་སྦྱོལ་བའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དུག་མདའ་ཕོག་སྟེ་ཤི་བ་ཡན་
 ལག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་ནས་ཤི་བའི་ཆོ་སྒྲིལ་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་གནས་པ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་
 པ་འདིའི་ཤེས་པ་གླིང་ཅེའི་ཕྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་གནས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དེ་
 གཉིས་དང་པོར་སྦྱོས་པ་ནི། ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་
 གཅིག་པ་དང་མི་གཅིག་པ་གཉིས་ཡོད་དེ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་གླིང་པས་
 སྤྱད་ཀྱང་ལ་དམིགས་ན་དང་པོར་སྦྱོས་པའི་ཟད་དང་མི་སྦྱོལ་བ་ཤེས་པ་དང་དམིགས་པ་གཅིག་
 ལ་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ན་མི་གཅིག་པའི་བྱིར།

པ་རོལ་སེམས་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། བཞི་ལས་པ་རོལ་སེམས་རིག་པ། དེས་ནི་སྤྱད་པ་དང་གང་ཟག་འདས། །
 ཞིག་དང་མ་སྦྱོས་མི་རིག་པོ། ཆོས་རྗེས་སྒྲོ་ཕྱོགས་པན་ཚུན་མིན། །ཉན་ཐོས་མཐོང་བའི་
 སྒྲིད་ཅིག་གཉིས། རིག་སྟེ་བསེ་རུ་ལྟ་བུས་གསུམ། །སངས་རྒྱས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་ཀུན། །

(༤བ)ཞེས་བྱུང་། ས་རོལ་སེམས་ཤེས་དེ་ལམ་ཤེས་ཚེས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་
 པ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ས་རོལ་སེམས་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་
 པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་
 མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཅིང་དེ་ལ་ཚེས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པས་
 གསུམ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། བཞི་ལས་ས་རོལ་སེམས་རིག་པ། ཞེས་དང་།
 གང་སྟེལ་ལས། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་
 ལ་དམིགས་པ་སྟེ། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ས་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ངེས་
 པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ས་རོག་མའི་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་ས་འདས་པ་གོང་མའི་སེམས་མི་རིག་།
 དབང་རྒྱལ་དད་ཚེས་ལྟ་བུའི་ངེས་དབང་པོ་འདས་པ་མཐོང་ཐོབ་པའི་སེམས་མི་རིག་།
 བྱིར་མི་འོང་གི་ངེས་གང་ཟག་འདས་པ་དག་བཅོམ་གྱི་སེམས་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདས་
 རྒྱལ་ཡང་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། རེས་ནི་ས་དབང་གང་
 ཟག་འདས། མི་རིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ད་ལྟར་བཞོན་འེལ་ཅན་ཡིན་
 ཏེ། རེས་ས་རོལ་གྱི་སེམས་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་། མ་སྟེས་པ་མ་འོངས་པ་མི་རིག་པའི་
 བྱིར། ཅུ་བར། ཞིག་དང་མ་སྟེས་མི་རིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ས་
 གཅིག་ལ་དམིགས་པ་མིན་པས་ཀྱང་ཕན་རྒྱུ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་ཏེ། ཚེས་ཤེས་ཚྭ་གས་
 དང་རྗེས་ཤེས་ཚྭ་གས་ལ་དམིགས་པ་ཕན་རྒྱུ་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་འདོད་
 ཁམས་དང་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ལ་སོ་སོར་དམིགས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ཚེས་རྗེས་སྟོ་
 ཚྭ་གས་ཕན་རྒྱུ་མིན། ཞེས་སོ། མཐོང་ལམ་ལ་ས་རོལ་སེམས་ཤེས་མེད་ཀྱང་མཐོང་
 ལམ་དམིགས་ཡུལ་བྱས་པའི་ས་རོལ་སེམས་ཤེས་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་མཐོང་
 བའི་ལམ་ཚེས་བཟོད་ཚེས་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་རིག་ལ་གཞན་མི་རིག་པ་གང་
 ཞིག །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ངེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་ཀྱན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་

དང་གསུམ་རིག་ལ་གཞན་མི་རིག། སངས་རྒྱལ་གྱིས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་མཐོང་ལས་སྐད་
 ཅིག་མ་ཀྱན་མཐུན་(ཤ)པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་དམིགས་རྣམ་
 མི་མཐུན་པས་དེ་ཤེས་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བ་བྱས་ན་མཐོང་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱན་འགག་ལ་འགག་
 པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོར་བ་ཆེན་པོ་སྦྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། ཉན་
 ཐོས་མཐོང་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས། རིག་ཏེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཉན་ཐོས་
 གྱིག་ཞན་གྱི་ཆོས་སྤྲེལ་སྦྱེ་ཤེས་པའི་ཐོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་སྦྱོར་བ་
 ཆེན་པོས་སྦྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་
 རྒྱལ་པོས་མངོན་ཤེས་བུལ་བས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་སྦྱོར་བ་རྒྱུད་པས་
 དང་པོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དང་གསུམ་རིག་ཀྱང་དེ་དེས་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་
 བས་སྦྱོར་བ་གཞན་དགོས་ཤིང་དེ་བར་མཐོང་ལས་འགག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། བསེ་
 རུལ་བའི་གསུམ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་ཤེས་ཏེ་སྦྱོར་བ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་སོ། །འདི་འང་རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་འབྲིང་ཡིན་པས་མངོན་ཤེས་ཉན་ཐོས་
 ལས་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། དེས་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གཉིས་
 བསགས་པས་ཐུགས་གྱི་དབང་ཐུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། སངས་རྒྱལ་སྦྱོར་བ་མེད་
 པར་ཀྱན། ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། གྲངས་མེད་པ་གསུམ་སོགས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

ཟད་དང་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་ནི། ཟད་པ་ཤེས་པ་བདེན་རྣམས་ལ། ཡོངས་
 ཤེས་ལ་སོགས་ངེས་པའོ། ཡོངས་ཤེས་བྱར་མེད་ཅིས་ལ་སོགས། མི་སྦྱེ་བ་ཡི་སྦྱོར་

འདོད་དོ། །ཞེས་བྱང་། ཟད་དང་མི་སྒྲེ་ཤེས་པ་དེ་སྒྲོ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དོ། ཟད་
པ་ཤེས་པ་བདེན་བཞི་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །སྐོག་ས་སྐྱུས་ཀུན་འབྱུང་སྐྱངས་
སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྐྱོམ་མོ་ཞེས་ཤེས་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ། །སྐོག་ས་སྐྱུས་ཀུན་འབྱུང་སྐྱངས་སོ་ཡང་
སྐྱང་པར་བྱར་མེད་དོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཡང་མངོན་དུ་བྱར་མེད་དོ། །ལདག་
གིས་ལམ་བསྐྱོམ་སྒྲེ་ཡང་ལམ་བསྐྱོམ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པ་དེ་མི་སྒྲེ་བའི་(ཤ)སྒྲོར་འདོད་
བའི་ཕྱིར། བསྐྱན་བཅོས་ལས། ཟད་པ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སྐོག་ས་བྱང་། དེ་ལ་རི་
ལྟར་ན་རྟོག་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་ཏེ་མི་ཤེས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པས་
དེ་ལྟར་ཤེས་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །བསྐྱན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་བྱང་
བའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དེ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱན་བཅོས་ལས། ལམ་བསྐྱོམ་པས་སོ་
ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
འདོད་དོ། རང་འགྲེལ་ལས། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། བསྐྱན་བཅོས་ལས་དེའི་རྗེས་ལ་
ལངས་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་བྱང་ཆོས་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པ་
བརྩར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན།

གསུམ་པ་བྱང་ཆོས་ལ་ཤེས་པ་བརྩར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན། གཉེན་པོའི་བྱང་པར།
རྣམ་པའི་བྱང་པར་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་
རྣམ་པ་སྒྲོད་ལུལ་དང་། སྒྲོར་དང་བྱ་བ་བྱས་ཉིད་དང་། རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་བརྩ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱང་། ཤེས་པ་དེ་དག་པ་རྣམས་ན་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་བཅུར་འདྲིལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། རང་བཞིན་ལས་ཀྱན་ཇོ་བ་ཤེས་པ་བཞག་། གཉེན་པོ་ལས་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་
 དང་། རྣམ་པ་ལས་རྣམ་པ་སྐྱེལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་
 ལས་ནི་འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་དག་དང་། སྦྱོར་པ་ལས་ལ་འོ་གྱི་སེམས་
 ཤེས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱས་པ་ལས་ནི་ཟད་ཤེས་དང་། རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་ནི་མི་སྒྲེ་བ་ཤེས་པ་
 བཞག་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་རང་བཞིན་ཀྱན་ཇོ་བ་པ་ཤེས་ལ་དོན་དམ་པ་མི་
 ཤེས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། རང་གཞན་དང་ནི། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་ཅིའི་
 བྱིར་ཀྱན་ཇོ་བ་ཤེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཡང་དོན་དམ་པ་ཤེས་པ་
 མ་ཡིན། ཞེན། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་འདོད་ཁམས་དང་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་
 བར། གཉེན་པོ་དང་། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཉེར་ལོན་གྱི་ཡུང་བོ་
 རྣམས་རྣམ་པ་དེན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ཀྱང་རྣམ་པ་སྐྱེལ་དང་
 ཀྱན་འབྱུང་(༤ན)སོགས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། རྣམ་པ་ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་
 པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། རྣམ་
 པ་སྦྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་ཐ་དད་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་སོ་སོ་ལ་འད་སྦྱོར་བ་སོ་སོར་
 དགོས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། སྦྱོར་དང་། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་བྱིར་དེ་ནི་
 སྦྱོར་པ་ཁོན་ལས་རྣམ་པར་གཞག་གིས། དམིགས་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། རྒྱལ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱུད་ལ་དང་པོ་ཁོན་རྩེ་བའི་བྱིར། ཅུ་
 བར། བྱ་བ་བྱས་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱུད་ལ་དང་

པོ་ཉིད་དུ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་སྣ་མ་
ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲིལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱས་བས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་དེ་བྱུང་ལ་ཟད་ཤེས་ཟག་མེད་
གྱི་སྒྲིལ་མཉམ་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་སོ། །

གཉེན་པོའི་བྱུང་བར་བཤད་པ།

གཉེས་པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་ཏེ།
ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། འདོད་པའི་ཁམས་གྱི་རྗེས་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འོ་
ན། ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་དང་རྗེས་ཤེས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ནར་
ངེས་སམ་ཞེ་ན། དེ་མཐོང་ལམ་ལ་ངེས་ཀྱང་བསྒྲོམ་ལམ་ལ་མ་ངེས་ཏེ། བསྒྲོམ་ལམ་ལ་
འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་སམ་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་གཉེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་
པོ་ཡིན་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པས་འདོད་པའི་
སྒྲོམ་སྤང་དགུ་ཆོས་ཤེས་གྱིས་རིམ་བས་སྤངས་ནས་གོང་མའི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་ཀྱང་སྤང་
འདྲིས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་ནས་སྤང་བ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆོག་གོང་མའི་
འགོག་ལམ་ལས་མི་དམན་པའི་འགོག་ལམ་(༥བ)ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་ལམ་
ལ་སས་བསྐྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུ་བར། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ། ལམ་ལ་
ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་གྲས་མ་
ལས། འགོག་བ་དང་ལམ་དག་ནི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་མིན་པས་དེ་དག་ནི་འོག་མ་ལ་
ཡང་དམན་པར་རྣམ་པར་མི་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས་

ཀྱང་། འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དག་ནི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཤེས་མ་སྐྱེས་པར་
རྗེས་ཤེས་མི་སྐྱེ། རྗེས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་པ་ལས་རྒྱལ་ཟིན་པའི་
ཕྱིར། ཅུ་བར། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

ཤེས་བརྩའི་རྣམ་པའི་བྱེད་པར་ལས་ཤེས་པ་སོ་སོའི་ རྣམ་པའི་བྱེད་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཤེས་བརྩའི་རྣམ་པའི་བྱེད་པར་ལས་ཤེས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པའི་བྱེད་པར་དང་།
རྣམ་པའི་གྲངས་ངེས། དེ་དག་གི་བྱེད་པར། ཆོས་གཞན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་
ནི། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས། རྣམ་པ་བརྩུག་ཀྱང་རྫོང་ནི། དེ་བཞིན་གཞན་
དུའང་རང་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ལ་རོལ་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་ཀྱང་། །
དེ་བཞིན་དྲི་མ་དང་བཅས་ནི། ཤེས་བྱའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས། རྗེས་རེ་རེ་ཞིག་
སྦྱོད་ཡུལ་ལོ། །ལྷག་མ་རྣམ་པ་བརྩུ་བཞི་ཅན། སྦྱོང་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་སོ། །
ཞེས་བྱང་། ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བརྩུག་ཡོད་དེ། མི་དྲག་སོགས་
བརྩུ་བྱ་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས། རྣམ་
པ་བརྩུ་བྱ་གི་ཅེས་སོ། །ཀྱང་རྫོང་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་
ལམ་དྲོད་ཅེ་བཟོན་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་མ་ཆོས་ཤེས་བཞིན་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བརྩུ་བྱ་ག་
དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་དང་སྦྱོའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པས་
ཆོགས་ལམ་སོགས་སུ་མི་སྐྱེ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་

བར། ཀུན་ཚོ་བཅི། །དེ་(མན)བཞིན་གཞན་དུ་འང་། ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། དེ་
ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཅན་ནི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་དང་ཅེ་མོ་དང་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ནའོ་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བསྐལ་ཤེས་པ་དང་ཀུན་འཕུང་ཤེས་པ་འགོག་ཤེས་ལས་
ཤེས་བཞི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་བཅན་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་ཤེས་པས་མི་དྲག་པ་སོགས་
བཞི་འཛིན་པ་ནས་ལས་གྱིས་ལས་རིག་སྐྱབ་དེས་བཞི་འཛིན་པས་རང་རང་གི་དམིགས་
ཚུལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞི་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རང་རང་གི།
བདེན་པའི་རྣམ་པས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལ་རོལ་ཡིད་ཤེས་ལ་གཉིས་ལས། ལ་
རོལ་གྱི་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་དམ་ཟག་མེད་ཀྱང་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་
བདེན་པ་ལས་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལས་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལ་
རོལ་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཞེས་སོ། །ལ་རོལ་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་ཟག་བཅས་
ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཤེས་བྱའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལ་རོལ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དྲི་མ་དང་བཅས་
ནི། །ཤེས་བྱའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས། །ཞེས་སོ། །ལ་རོལ་སེམས་ཤེས་དེ་གཉིས་
ཀ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཇུས་རེ་རེ་བཞིག་གི་སྒྲིབ་ལུལ་ཡིན་གྱི་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་
ཏེ། གང་གི་ཆོ་སེམས་སོ་སྣམ་དུ་འཛིན་པ་དེའི་ཆོ་སེམས་བྱུང་མི་འཛིན་སེམས་བྱུང་ངོ་སྣམ་
དུ་འཛིན་པའི་ཆོ་སེམས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གོས་སོ་སྣམ་དུ་འཛིན་ཆོ་དྲི་མ་མི་
འཛིན་དྲི་མའོ་སྣམ་དུ་འཛིན་ཆོ་གོས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཇུས་རེ་རེ་ཞིག་སྒྲིབ་
ལུལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ཁར་འདིར་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་བྱེ་སྒྲུ་མདོ་
ལྷེ་པ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་འདོད་ཚུལ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མ་སྒྲོས་སོ། །ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་རྒྱར་
བཤད་པའི་ལྷག་མ་ཟད་པ་དང་མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་
ཅན་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོང་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་

པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་(ཡེ་པ)མ་གཏོགས་ཏེ། དེའི་
 རྗེས་ཐོབ་སྐྱབས་སུ་བདག་གིས་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྤྱིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ལྷག་མ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཅན། རྟོང་དང་བདག་མེད་
 མ་གཏོགས་སོ། ཞེས་སོ། །

རྣམ་པའི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། གཞན་ཡོད་ཅེས་པ་བསྟན་བཅོས་
 ལས། །རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ་ ཞེས་བྱུང་། དྲི་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་
 ལས་གཞན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཁ་ཆེ་བྱེ་སྟུན་རེ། མེད་དེ། རྣམ་
 པ་བཅུ་དྲུག་ལས་མ་གཏོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཟེར་ཏེ། ཅུ་བར།
 དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། ཅེས་སོ། ཉི་འོག་པ་ན་རེ། དེ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་
 ཡོད་ཅེས་ཟེར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་པས་མི་ལྟན་པའི་སེམས་
 ཀྱིས་འདོད་པ་དང་ལྟན་པའི་ཚོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཤེས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དེགས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ས་མི་དྲག་པ་དང་སྟག་བསྟེལ་པ་དང་སྟོང་པ་
 དང་བདག་མེད་པ་དང་། ལྷ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་པ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུན་དང་།
 འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་ལ་སྟེ། མི་ལྟན་པའི་སེམས་ཞེས་པས་ཟག་མེད་བསྟན་པ་དང་
 དེགས་པས་བསྐྱེད་ཅེས་པས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན། གནས་ཡོད་ཅེས་པས་མཚན་
 ཉིད་ཡོད་པ་དང་། གཞི་ཡོད་ཅེས་པས་རྒྱ་ཡོད་པ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེས་ན་གནས་ཡོད་
 དང་། གཞི་ཡོད་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ཏེ། ཅུ་བར། གཞན་ཡོད་ཅེས་པ་བསྟན་

བཅོས་ལས། །ཞེས་སོ། །ཅི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་པོ་འདི་མིང་གི་སྟོན་སྐུ་མཐུ་ཐུ་བརྒྱ་
 དྲུག་ཡིན་ཞེ་ན། རྟེན་པ་ལ་ཅིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་རྟེན་སྐུ་ཐུ་བརྒྱ་ལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་
 དང་ཀུན་འབྱུང་འགོག་ལམ་གསུམ་གྱི་རེ་རེ་སྟེ་བདུན་དུ་འདོད་དེ། རྟེན་པ་ཐུ་བརྒྱ་ལ་གྱི་བྱིན་
 ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། བདེན་པ་ལྟག་མའི་རྒྱུ་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ཀུན་
 འབྱུང་དང་རབ་སྐྱེ་དང་རྒྱུན་ཡིན་ཅིང་རྣམ་གྲངས་ཅམ་ལས་དོན་གཞན་མེད་ལ་དེ་བཞིན་
 དུ་འགོག་པ་ཉིད་ལ་ཞི་བ་སོགས་དང་ལམ་ཉིད་ལ་རིག་(པ་)པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་ཅམ་
 དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་པོ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། གྲོང་ཁྱེར་འཛིགས་ཞེས་པ་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་འབྱོར་པས་མཛོན་དུ་བྱེད་ཆོ་ཡང་རྟེན་པ་ཐུ་བརྒྱ་ལ་གྱི་བཞི་དང་
 རྒྱུ་འགོག་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཐུ་སྐུ་མ་ལས། རྟེན་སྐུ་
 བདུན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་རྟེན་སྐུ་ཐུ་བརྒྱ་ལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་
 དང་། ཀུན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་རེ་རེ་སྟེ་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱེ་སྐྱེ་ན་རེ། རྟེན་སྐུ་ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཡིན་ཏེ་རྣམ་འབྱོར་པས་བརྒྱ་དྲུག་པོ་སོས་
 མཛོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྟེན་སྐུ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཡོད་དེ། རྟེན་པ་དེན་ལ་མི་རྟག་རྟེན་པ་ཐུ་བརྒྱ་ལ་སྟོང་བདག་མེད་
 བཞི་དང་། ཀུན་འབྱུང་ལ་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྒྱུན་བཞི་དང་། འགོག་པ་དེན་ལ་འགོག་
 པ་ཞི་བ་གྱུ་རྣམ་པའི་འབྱུང་བཞི་དང་། ལམ་བདེན་ལ་ལམ་རིག་པ་སྐྱབ་པ་དེས་འབྱེན་
 བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་འང་འདི་དག་ལ་དོན་མི་འདྲ་བའི་ལྟག་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་
 དེ། དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་ལ་རྒྱུན་ལ་རྟག་ལས་པས་དང་། གཏན་དུ་མིན་པ་དང་། རྟེན་
 འཛིག་ཅན་ཡིན་པས་དང་། རྟག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱེད་པར་དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུན་ལ་རྟག་ལས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་
 པ་ནས། སྐོན་ཏུ་ཡང་དག་པར་འདེམ་པར་བྱེད་པར་དེས་པར་འབྱེན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་

བྱུང་། བྱད་པར་གཉིས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་གཏན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་
 ཏྲག་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱིད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་
 འབྱེན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། བྱད་པར་གསུམ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་བ་
 འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ཏྲག་པའོ། །ནས། གཏན་དུ་དེས་པར་འབྱུང་པར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེས་པར་འབྱེན་པའོ། །ཞེས་སོ། །འདི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་དོ། བྱད་
 བར་བཞི་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་ཏྲག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེས་པར་
 འབྱེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟ་ཐལ་ཆེར་(པལ་)སྤང་
 གཉེན་སྤྱར་ནས་ཕྱི་མའི་སྤྱང་ནས་བཤད་དོ། །

དེ་དག་གི་བྱད་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི། །དམིགས་དང་བཅས་པས་འཛིན་
 བར་བྱེད། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གསུང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། སྐབས་འདིའི་ཤེས་པའི་རྣམ་
 པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེན། བྱེ་སྒྲུ་ན་རེ། ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལུས་འཛིན་
 པའི་རྣམ་པ་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བར། རྣམ་པ་ཤེས་རབ། ཅིས་དང་། རང་
 འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ཅི་ཞེན། རྣམ་པ་ཤེས་རབ་ཅིས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཅི་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་དམ་ཞེན། དེ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལས། དམིགས་པ་དང་བཅས་
 པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེན། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རི་སྒྲིང་དུ། ལྷ་བར། དང་བཅས་པའི། །དམིགས་དང་བཅས་པས་འཛིན་

བར་བྱེད། ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་དང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་
 ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བརྒྱས་བདགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེས་
 ཐམས་ཀྱང་གི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞུང་བྱ་ཡིན། འ
 ཞེས་སོ། དེས་ན་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་དང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་གཞུང་བྱ་གསུམ་ག་
 ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ། འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན། གཞུང་བར་
 བྱ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལུལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལུལ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྐྱེད་སྤྱངས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་ཡང་ཡིན། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཤེས་
 རབ་ནི་རྣམ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། འདི་ཤེས་པ་
 རང་གི་འཛིན་སྐྱེད་སྤྱངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ལུལ་འཛིན་པར་བྱེད་
 པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རང་(ལེན་)འགྲེལ་
 ལས། འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འཛིན་པར་བྱེད་པ་
 ཡང་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཞུང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས།
 གཞུང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གཞན་ནི་འཛིན་བྱེད་གཞུང་བྱ་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་
 མ་ཡིན་པར་གྲུབ་མཐའ་འདིས་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་
 གཞན་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་
 ལས། རྣམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཁོ་

ན་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པ་འི་མཐའ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འི་
ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་པ་འཛིན་སྤངས་ལ་སྒྲུབས་འདིར་ཡང་སྦྱར་བ་བྱེ་མདོ་འདྲེས་པ་དང་
ཡུལ་གྱི་ཚེས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་གསུམ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་མདོ་སྟེ་པ་ན་ེ། ཤེས་རབ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་
ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་མཛུངས་ཉམས། འདོད་
ན། ཤེས་རབ་རང་དང་མཛུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞན་དང་མཛུངས་ལྡན་རྣམ་
པ་ལྟ་མཛུངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་འི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་
ཤེས་རབ་གཞན་དང་མཛུངས་པར་མི་ལྡན་པ་འི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་
མི་འགྱུར་གྱི། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་དུས་
དང་རྣམ་མཛུངས་པ་དག་གིས་མཛུངས་པར་ལྡན་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་འི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་རྣམ་པ་ཡོད་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
དམིགས་པ་འཛིན་པར་བྱེ་བྲག་དེ་རྣམ་པ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་རྣམ་པ་དང་
ཁྱད་པར་དང་བྱེ་བྲག་ནི་དོན་གཅིག་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་(ལེ)རབ་རྣམ་
པ་དང་བཅས་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་མདོ་སྟེ་པ་འདོད་པ་འི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་
ལྟར་རྣམ་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་པ་འཛིན་པ་འི་
བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འི་ཕྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འཛིན་པ་
ནི་འཛིན་པ་འི་བྱེ་བྲག་གོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཤེས་རབ་ཀྱང་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འི་ཕྱིར།

ཆོས་གཞན་བཤད་པ་ལས་ངོ་བའི་བྱད་པར་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལ། ངོ་བའི་དང་། རྟེན་གྱི་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་དང་། དམིགས་
པའི་བྱད་པར་བཞི། དང་པོ་ནི། དང་པོ་རྣམ་གསུམ་གཞན་རྣམ་དགོ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་བརྩའི་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གང་འདྲི་གི་བྱད་པར་ཡོད་དེ།
དང་པོ་ཀུན་རྫོང་ཤེས་པ་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད། ཤེས་པ་
གཞན་དགུ་དགོ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཟག་
བཅས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། དང་པོ་རྣམ་གསུམ། ཞེས་སོ། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཤེས་སྒྲིམ་བྱུང་དང་ཤེས་པ་གཞན་རྣམས་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཅུ་པར། གཞན་རྣམས་དགོ། ཞེས་སོ། ཅུ་པར། སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང་། །
རྟོག་དང་རིག་སྒྲགས་གིས་བྱས་པའང་། ཞེས་པའི་སེམས་ཤེས་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོང་ཤེས་
པ་ཡིན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདིའི་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མ་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་། ལུས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དང་པོ་ས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ན། འབྲུག་ན་ཆོས་ཤེས་བྱ་བར་དགུ། རྗེས་ཤེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུག །གཞན་
ཡིད་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་བཞི། ཞེས་བྱུང་། དང་པོ་ཀུན་རྫོང་ཤེས་པ་ནི་ས་ཐམས་ཅད་
ན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནས་སྤིང་ཆེའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། དང་པོ་ས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ན། ཞེས་སོ། ཆོས་ཤེས་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་མི་ལྟོགས་མེད་དང་

བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དང་ས་དྲུག་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་ས་དྲུག་ཡིན་པའི་
 གྱིར། ཉེར་བསྟོགས་གཞན་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ། འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་བསམ་ན་
 གཟུགས་མེད་པ་དག་(༡༠ན)ན་འང་མེད་པའི་གྱིར། ཅུ་བར། དྲུག་ན་ཆོས་ཤེས་བྱ། ཞེས་
 སོ། ། རྗེས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་དྲུག་པོ་དེ་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་ས་དྲུག་
 ན་ཡོད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་གཞན་བདུན་དང་སྤྱིད་ཅེ་ནི་མཐོང་གཅིག་ཏུ་ཟག་བཅས་ཡིན་
 པའི་གྱིར། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ནི། རྫོམ་ལམ་གྱི་དེ་གཟུགས་མེད་དུ་མི་རུང་བས་
 དེ་ལྟར་དགོས་སོ། ། ཅུ་བར། དགུ་ རྗེས་ཤེས་བྱ་བ། ཞེས་སོ། ། ལྷག་བསྟེན་པ་དང་། གྱུན་
 འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་དང་། ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དྲུག་ཀྱང་བྱུང་
 བར་མེད་པར་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་དགུ་ན་དེ་བཞིན་
 དུ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཉེར་བསྟོགས་གཞན་བདུན་དང་སྤྱིད་ཅེ་ཟག་
 བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་མེད་ལ། བྱེད་དེ་དག་གི་ཆོས་ཤེས་རྣམ་པ་དྲུག་དང་རྗེས་
 ཤེས་གྱི་དེ་རྣམས་ས་དྲུག་ན་ཡོད་པའི་གྱིར། ཅུ་བར། དེ་བཞིན་དྲུག་ ཁྱེད་སོ། ། གཞན་
 ཡིད་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། དེ་མངོན་ཤེས་ཡིན་པས་ཉེར་བསྟོགས་
 དང་བྱུང་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ན་དཀའ་བས་མེད་པའི་གྱིར། ཅུ་བར། གཞན་ཡིད་
 ཤེས་པ་བསམ་གཏན་ན། ཞེས་སོ། ། རྫོམ་བྱུང་ཡིན་པ་འདིས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། ཆོས་ཤེས་བྱ་བ་འདོད་རྟེན་
 ཅན། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྟེན་ཅན་གཞན། ཞེས་བྱུང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་དེ་ནི་
 ཆོས་ཅན། འདོད་དང་གཟུགས་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་མངོན་
 དུ་བྱེད་གྱི་གཟུགས་མེད་གྱི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་གྱིར། ཅུ་བར། དེ་ནི་འདོད་དང་
 གཟུགས་རྟེན་ཅན། ཞེས་སོ། ། ཆོས་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
 དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་གྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གོང་

ན་མཐོང་ལམ་མེད། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ཆོས་ཤེས་བྱ་བ་འདོད་རྟེན་
 ཅན། ཁྱེས་སོ། །འདི་ལ་འདོད་རྟེན་ལ་མང། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་རྗེས་ཤེས་དང་སྐྱུག་
 བསྐྱལ་ཀུན་འབྱུང་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་བཞི་དང་། ཟད་ཤེས་
 མི་(༡༠བ)སྒྲེ་ཤེས་པ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བརྒྱད་ནི་ཁམས་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྟེན་ཅན་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་དེ་བརྒྱད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར།
 ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྟེན་ཅན་གཞན། ཁྱེས་སོ། །

སྐྱུས་པ། རང་རྒྱུད་ལ་གནས་བཀའ་བ་ཆེས་མང་ཡང་། མངོན་པར་རྟོགས་དགའི་
 ཤེས་པ་བརྩམ་མི་རྒྱུ། །དབང་པོ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་ངོ་པོ་བཞིན། །དེ་བས་ཐུར་བྱོན་
 འགས་ཀྱང་བརྫོད་པ་ལསྐྱུལ། ཤེས་བརྩམ་འི་རིམ་འབར་པའི་ཆོས་མངོན་པའི། །དགའ་
 གནས་སིངྒ་ལ་རའི་ལ་འབྱེད་པ། མང་མཁྱེན་སྐྱུན་ཡངས་སྐྱེད་ལྗེ་འགྲམ་ཆང་ལས། །
 རོལ་གང་མ་རྒྱུ་རྒྱན་བྱན་པས་འབྱེད་དམ་ཅི། ཁྱེས་པ་འདི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པའོ། །

དུན་པ་ཉེར་བཞག་གི་བྱེད་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། འགོག་སྒོ་དུན་པ་ཉེར་བཞག་པ། གཅིག་སྟེ་ཡ་རོལ་སེམས་སྒོ་ནི། །
 གསུམ་མོ་ལྷག་མ་བཞི་ཡིན་ནོ། ཁྱེས་བྱུང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་ནི་དུན་པ་ཉེར་བཞག་
 གཅིག་དང་ལྷན་ཏེ། ཆོས་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འགོག་སྒོ་དུན་
 པ་ཉེར་བཞག་པ། གཅིག་སྟེ། ཁྱེས་སོ། ཡ་རོལ་སེམས་སྒོ་སྟེ་ཤེས་པ་ནི་དུན་པ་ཉེར་
 གཞག་གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། ལུས་མ་རྟོགས་པའི་ཉེར་བཞག་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར།
 ཅུ་བར། ཡ་རོལ་སེམས་སྒོ་ནི། གསུམ་མོ། ཁྱེས་སོ། །ལྷག་མའི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ནི་

བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཤེས་པར་བྱུང་མེད། ལྷག་ཀྱང་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པས་
མ་ཐུན་བརྩེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཚ་བར། བཞི་ཡི་བརྩེ་ཡིན་ཞེས་སོ། །འགོག་པ་ཤེས་
པ་གཅིག་ཕྱི་དམིགས་པ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་པ་འདུས་བྱས་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཚ་བར། གཅིག་གི་མ་ཡིན་ཞེས་སོ། །

ཆོས་བདུ་དང་ཤེས་པ་བདུ་ལུ་ལུ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཚེས་བཅུ་དག་ནི་སྤྱར་བར་བྱ། ཁམས་གསུམ་པ་དང་དྲི་མེད་ཚེས། །
འདུས་མ་བྱས་ནམ་གཉིས་གཉིས་སོ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་པ་བཅུ་དང་ཚེས་བཅུ་སྤྱིར་བཤི་
ཚེས་བཅུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་པ་དང་དྲི་མེད་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚེས་ལ་མཚུངས་པར་ལྟན་
མི་ལྟན་གཉིས་བྱས་པས་བརྒྱད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བརྟན་གཉིས་
བྱས་པས་བཅུར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཁམས་གསུམ་པ་དང་དྲི་མེད་ཚེས། །
འདུས་མ་བྱས་ནམ་གཉིས་གཉིས་སོ། ཞེས་སོ། ཤེས་བཅུ་དང་ཚེས་ལྷལ་ལྷལ་ཅན་དུ་
སྤྱིར་བཤི་རྩལ་ཡོད་དེ་རྒྱན་རྫོབ་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་ཚེས་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་(༡༡)བ་
ཡོད། ཚེས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་ལྟ། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་བརྟན། ལྷག་བརྟལ་
དང་རྒྱན་འབྱུང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པར་དུག འགོག་ཤེས་དམིགས་པར་གཅིག །
ལམ་ཤེས་དམིགས་པར་གཉིས། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་གསུམ། ཟད་
དང་མི་སྤྱེ་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་ཚེས་དགུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲུལ་
ལས། རྒྱན་རྫོབ་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་ཚེས་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚེས་ཤེས་དམིགས་པར་འདོད་པར་སྤྱོད་པའི་མཚུངས་
ལྟན་ཡིན་མིན་གཉིས་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཏེ་བཞི་

དང་། འཕྲོག་པ་དམིགས་པའི་འདུས་མ་བྱས་དགོ་པ་དང་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རང་
 འགྲེལ་ལས། ཚོས་ཤེས་པས་ནི་ལྟ་ཏེ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། དེའི་དམིགས་
 པར་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་པའི་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་གནིས་ཏེ་རྒྱག་དང་། འདུས་མ་
 བྱས་དགོ་པ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ནི་བདུན་
 ཏེ་ཞེས་སོ། །པའི་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་གནིས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཁམས་གསུམ་གའི་སྐྱེག་བསྐྱེལ་
 དང་ཀུན་འབྱུང་རེ་རེའི་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་རྒྱག་རྒྱག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། སྐྱེག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དག་གི་ནི་རྒྱག་ཏེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་
 གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་ཏེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། འཕྲོག་པ་ཤེས་པའི་གཅིག་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་དགོ་པ་ཁོར་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་སོ། །རྒྱག་པ་གྲུབ་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལམ་ཤེས་པ་འདི་ནི་གནིས་ཏེ། ཟག་པ་
 མེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བདུན་པ་གྲུབ་ཏེ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་
 དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་གྱི་
 སེམས་ཤེས་པའི་ནི་གསུམ་ཏེ། ཞེས་སོ། །བརྒྱད་པ་གྲུབ་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟད་
 པ་དང་མི་སྦྱེ་པ་ཤེས་པ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་ཚོས་དགྲ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ལུང་རྩ་
 མ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚུམ་གཤེད་ལ་བཤད་པ།

གསུམ་(༡༥)པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་གཅིག་ལུས་རང་ཚོགས་ལས། གཞན་ནི་བདག་
མེད་ཉིད་རིགས་འགྲུང་། ཁེས་བྱུང་། ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་མེད་
ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་ནི་རང་གི་ཚོགས་པ་ལས་གཞན་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་

མེད་པའོ། །ཞེས་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག །དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་
དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཚོར་འདུ་སྟོན་གས་གྱི་ཚོགས་ནི་ཉ་ཅང་ཉེ་བས་མི་འཛིན་པའི་བྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷ་བར། གཞན་ནི་བདག་མེད་ཉིད་རིགས་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཚོར་འདུ་སྟོན་གས་ལུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ལུལ་དང་ལུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལུལ་ནི་ལུལ་ཅན་ལས་ཐ་དད་པའི་
བྱིར་ཏེ། རང་གིས་རང་ལ་བྱ་བ་འགལ་པའི་བྱིར་ཏེ། རལ་གྱི་འོ་སྟོན་དེ་ཉིད་གྱིས་མི་རིག་
ཅིང་མི་གཅོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷ་བར། ཀུན་རྫོབ་གཅིག་ཤུས་རང་ཚོགས་
ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་སེམས་དང་ཚོར་སྟོན་གས་
དམིགས་པ་གཅིག་པའི་བྱིར། ལྷ་བར། ལན་ཚུན་ལུལ་ཅན་ཡིན་ན་དམིགས་པ་གཅིག་
པ་མཉམ་པའི་བྱིར། རང་འགྲུལ་ལས། དམིགས་པ་གཅིག་པའི་བྱིར་དང་། ཞེས་སོ། །

ཤེས་པ་བརྩ་ལྷན་རྒྱུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལྷན་རྒྱུ་ནི། ཟག་མེད་སྒྲིད་ཅིག་དང་པོ་ལ། ཆགས་ཅན་ཤེས་པ་གཅིག་
དང་ལྷན། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཡན་ཆད་ནི། །བཞི་ལ་རེ་རེ་འཁེལ་དང་ལྷན། །ཞེས་
བྱུང་། གང་ཟག་གང་ལ་ཤེས་པ་དུ་ལྷན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་
པའི་སོ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་ཤུ་དང་ལྷན། དེ་དང་བྲལ་པའི་སོ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པ་དང་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྷན། ཟག་མེད་སྒྲིད་ཅིག་དང་པོ་མཐོང་ལམ་ཚོས་
བཟོད་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཆགས་ཅན་ནི། བཟོད་པ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་གཅིག་ཤུ་ཁོན་དང་ལྷན། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་པ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་གཞན་
གྱི་སེམས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྷན་པས་ལྷ་བར་པའི་བྱིར། ལྷ་བར། ཟག་མེད་སྒྲིད་ཅིག་དང་

པོ་ལ། ཆགས་ཅན་གེས་པ་གཅིག་དང་ལྟན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། (༡༩བ)
 རེ་ཞིག་སོ་སོ་སྒྲུབ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་གེས་པ་གཅིག་སྤྱད་དང་ལྟན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་གེས་པ་དང་ཡང་ལྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འདི་འཕགས་པར་ཡང་སྒྱུར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཟག་པ་མེད་པས་སྒྲན་
 ཅིག་དང་པོ་ལ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་གེས་པ་གཉིས་དང་ལྟན་ལ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྟག་མའི་ལྟན་རྒྱལ་ཡང་ཡོད་དེ། མཐོང་ལས་སྒྲན་ཅིག་གཉིས་
 པ་ལ། འཕགས་པ་ཆགས་པ་ཅས་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཆོས་གེས་དེ་ཉིད་སྒྲུག་བསྐྱལ་གེས་པ་ཆོས་
 གེས་གཉིས་བྱས་ཀྱན་རྫོབ་གེས་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། ཆགས་བྲལ་སེམས་གེས་དང་བཞི་
 ལྟན་པ་གང་ཞིག །སྒྲུག་བསྐྱལ་རྗེས་གེས་དུས་ཆགས་ཅན་རྗེས་གེས་དང་བཞི་དང་ལྟན།
 ཆགས་བྲལ་ལྟ་དང་ལྟན་པ་དེའི་སྟེང་དུ་རེ་རེ་འཕེལ་བ་ཀྱན་འབྱུང་གེས་པའི་ཆགས་པ་ཅས་
 ལ། ཆགས་བྲལ་དུག །འགོག་པ་གེས་ཆོ་ཆགས་པ་ཅས་དུག །ཆགས་བྲལ་བདུན། ལས་
 གེས་ཆོ་ཆགས་པ་ཅས་བདུན། ཆགས་བྲལ་བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 ཅུ་བར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཞེས་དང་། ཆགས་བྲལ་ནི། གང་སྟེལ་ལས། གཉིས་པ་
 ནི་བཞི་དང་ལྟན་ནོ། །ཞེས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བཛོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། རྟགས་བྱི་མ་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ཡན་ཆད་ནི། བཞི་ལ་རེ་རེ་འཕེལ་
 དང་ལྟན། །ཞེས་དང་། ཆགས་བྲལ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
 ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་གྱི་སེམས་གེས་པ་ལྟག་པར་ལྟན་པ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར།

ཤེས་པ་བརྒྱ་འཕྲོ་ཕྱི་ལམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་ཐོབ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འཕྲོ་ཕྱི་ལམ། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་འཕྲོ་བ་དང་། ས་
གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་འཕྲོ་བ། ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་དུ་དང་།
སྒྲིམ་ལམ་དུ་དང་། བཤད་པའི་ལྷག་མ་དུ་ཐོབ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཐོང་པའི་ལམ་ལ་
བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་སྒྲེས་པ་རྣམས། མཐོང་ས་པ་ཐོབ་དེ་ཉིད་ལ། རྗེས་
གསུམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོང་གྲང་། རྡོ་ལྗེ་མཛོད་རྟོགས་མཐའ་ཞེས་བྱ། རྡོ་ནི་མི་སྒྲིའོས་
ཅན་ཡིན། རང་དང་འོག་(༡)ནས་འགོག་པའི་མཐའ། རང་བདེན་རྣམ་ཅན་འབད་
ལས་བྱུང་། ཞེས་བྱུང་། མཐོང་པའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱ་ཇི་ལྟར་
སྒྲེས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་མཐོང་ས་པ་ཐོབ་ཅིང་མཛོད་དུ་གྱུར་པ་མི་འཕྲོ་བ་
སྟེ། དེ་ལན་གཉིས་མི་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མཐོང་པའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པ་
ཇི་ལྟར་སྒྲེས་པ་རྣམས། མཐོང་ས་པ་འཕྲོ་བ་ཅེས་སོ། མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་
སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་གསུམ་ལ་ཀུན་རྫོང་ཤེས་པ་ཡང་
འཕྲོ་བ་སྟེ། ཀུན་རྫོང་ཤེས་པ་དེ་བདེན་པ་རེ་རེ་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་སྐབས་
སུ་འཕྲོ་བ་པ་ཆོས་ཤེས་སྐབས་སུ་མི་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཤེས་སྐབས་སུ་གོང་མའི་
བདེན་པ་དེ་མ་རྟོགས་པས་བདེན་པ་དེ་རྫོགས་པར་མ་རྟོགས་རྗེས་ཤེས་སྐབས་སུ་རྫོགས་
པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ཉིད་ལ། རྗེས་གསུམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོང་གྲང་། ཞེས་
སོ། ཀུན་རྫོང་ཤེས་པ་མཛོད་རྟོགས་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེན་པ་དེ་ཟད་
པར་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ལམ་ལ་མཐའ་མེད་

དང་ཆགས་བྱལ་གྱི་འཕགས་པས་དེའི་ཆོ་བདུན་ཐོབ་ཤ། དང་པོས་ཆོས་རྗེས་བདེན་བཞི་
 ཤེས་པ་བཞི་དང་དུག་ཐོབ་ཆགས་བྱལ་འཕགས་པས་དེ་དུག་སེམས་ཤེས་དང་བདུན་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཆགས་བཅས་བཅུ་དུག་པ་ལ་དུག་ཤེས་ལས་ཆགས་དང་
 བྱལ་བའི་བདུན། །ཞེས་སོ། །སྐད་ཅིག་བཅུ་དུག་གི་གོང་མའི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཐེ་
 སྤྱིད་ཆགས་བྱལ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྦྱར་བ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་
 བ་དང་། བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པ་བདུན་འཐོབ་ཤིང་ཆོས་ཤེས་རྗེས་
 ཤེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་བཞི་དང་བདུན་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེའི་
 གོང་མ་ཆགས་བཅས་གྱི། །བསྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་བདུན་འཐོབ་པོ། །ཞེས་སོ། །བསམ་
 གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་ས་བདུན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བ་དེ་དག་
 གི་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་
 འཕགས་པ་དང་། སྦྱོབ་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
 གནས་གོང་མ་སྤྱིད་ཅེ་ལས་གྲོལ་བའི་(༡༩ན)རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་གནས་པ་
 ལའང་ཤེས་པ་བདུན་འཐོབ་ཤ། བཤད་མ་ཐག་པའི་བདུན་པ་དེ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་
 བར། ས་བདུན་ལས་བརྒྱད་མངོན་ཤེས་དང་། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་དང་། །གོང་
 མའི་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱད་ལའང་། །ཞེས་སོ། །རྟོགས་པར་འོས་པའི་སྒྲིམ་པ་ཅན་མི་
 གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་ནི་སྤྱིལ་
 མར་བསྒྲིམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་གཉིས་ཀྱི་འང་ཤེས་པ་བདུན་འཐོབ་ཤ།
 དང་པོས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ཐད་ཤེས་དང་བདུན་འཐོབ། གཉིས་
 པས་འགོག་ལམ་ཆོས་ཤེས་གང་རུང་གཅིག་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
 པ་དང་བདུན་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤ། ཅུ་བར། མི་གཡོ་ཐོབ་དང་། །ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་གྲུབ་ཤ། ཅུ་བར། སྤྱིལ་བསྒྲིམ་པའི། །ཞེས་སོ། །སྦྱོབ་པ་ཆགས་བཅས་དབང་

པོ་སྦྱང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་དུག་དང་། ཆགས་བྲལ་བས་དབང་པོ་སྦྱང་བའི་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་ལ་བདུན་འཕྱོང་སྟེ། ཆགས་བཅས་པས་ཆོས་ཤེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་
 དུག་དང་ཆགས་བྲལ་བས་སེམས་ཤེས་དང་བདུན་རྣམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འམ་སྒྲུལ་
 ཀྱན་རྩོམ་ཤེས་པ་འང་ཐོབ་པའི་ལུགས་སྟོན། ཅ་བར། སྦྱོབ་པ་སྦྱང་བའི་གྲོལ་བ་ལ། །
 ཤེས་པ་དུག་དང་བདུན་འཕྱོང་བམ། །ཞེས་སོ། །སྦྱོབ་པ་དབང་པོ་སྦྱང་བའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པས་ནི་ཆགས་བཅས་ཆགས་བྲལ་གཉིས་དང་སྤྱི་ཅེ་ཉོན་
 མོངས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་དང་གསུམ་ཀས་ཤེས་
 པ་དུག་འཕྱོང་སྟེ། ཆོས་ཤེས་ཤེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་སྟེ་དུག་འཕྱོང་བ་དེ་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དུག་ །དེ་བཞིན་སྤྱི་ཅེ་ཉོན་རྣམ་རྒྱལ་
 ལ་འང་། །ཞེས་སོ། །སྤྱི་ཅེ་ཉོན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་ཟད་ཤེས་པ་ཤེས་པ་དགུ་ཐོབ་སྟེ།
 མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་དགུ་འོ། །ཞེས་
 སོ། །དབང་རྣམ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཏྲོགས་པའི་སྒྲལ་ཅན་མི་གཡོ་བར་དབང་
 པོ་འཕོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་གཉིས་ལ་འང་། (༡༤བ)ཤེས་བརྒྱ་ཐོབ་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། མི་གཡོ་བས་ནི་བརྒྱ་འཕྱོང་པོ། །དེར་འཕོར་
 གྲོལ་བས་མཐའ་ལ་འང་། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། བཤད་པའི་ལྷག་མ་ལ་བརྒྱད་འཕྱོང་། །ཅིས་བྱུང་། རྒྱར་བཤད་པའི་
 ལྷག་མ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་དང་། མངོན་ཤེས་
 དང་སྒྲེལ་སྦྱོང་དང་། མི་གཡོ་ཏྲོགས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་
 དང་། ཕྱིར་མི་འོང་སྦྱར་བ་དང་། ཟུང་བར་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་གྱིས་ནི་ཤེས་པ་
 བརྒྱད་བརྒྱད་འཕྱོང་སྟེ། ཟད་དང་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་འཕྱོང་བའི་ཕྱིར།

འཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། རྟོན་དང་རྟོན་ཅེས་བྱ་བ་ནི། དགོ་བ་འདུས་བྱས་
 འཐོབ་པའོ། གཉེན་པོ་དང་ནི་ཐག་བསྐྱང་བའི། ཐོབ་པ་ཐག་དང་བཅས་པའི་ཡིན། ཞེས་
 བྱུང་། ཐོབ་པ་ལ་རྟོན་པའི་ཐོབ་པ་དང་། བསྟན་པའི་ཐོབ་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཐོབ་པ་
 དང་། ཐག་བསྐྱང་བའི་ཐོབ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རྟོན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་སྐྱེད་རྟོན་པའི་ཐོབ་པ་
 རྟོ། ལམ་གསར་དུ་རྟོན་པའི་ཆོ་ལམ་དེ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། བསྟན་པ་ནི་ཆོས་
 ཐོབ་ཟེན་ཏེ་ཡང་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་ན་བསྟན་པའི་ཐོབ་པ་རྟོ། འཕགས་
 པའི་བྱན་པ་ཉིད་གཞག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། གཉེན་པོ་འདི་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་པ་སྐྱེད་པ་
 གཉེན་པོའི་ཐོབ་པ་རྟོ། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་མ་དུ་ལ་བའི་གཉེན་པོ་དེ་གསུམ་དུ་ལ་བ་
 བསྐྱོམ་པ་ལྟ་བུ། ཐག་བསྐྱང་བར་བྱེད་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཐག་བསྐྱང་བའི་ཐོབ་པ་རྟོ། འཛིག་
 རྟོན་པའི་ཉོན་མོངས་ཆགས་བྱལ་གྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། གང་
 རྟོལ་ལས། རྟོན་པའི་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡོན་ཏན་གང་ཡང་རུང་བ་གོ་མས་པས་ཡོན་
 ཏན་གང་ཡང་རུང་བ་ཐོབ་པའོ། ཐོབ་པ་ཉིད་རྟོན་པ་ཡིན་པ་སྐྱེད་པ་རྟོན་པའི་ཐོབ་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་རྟོལ་ལས། བསྟན་པ་ནི་ཆོས་ཐོབ་
 ཟེན་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། བསྟན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་པ་སྐྱེད་པའི་ཐོབ་པའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ལྟར་ལུས་བསྐྱོམ་པ་དང་
 སེམས་བསྐྱོམ་པ་དང་རྩལ་བྱིས་ས་བསྐྱོམ་པ་ནི་དགོ་སྒོར་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་
 དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་རྟོལ་ལས། གཉེན་པོ་ནི་ལམ་རྟོ། གཉེན་པོ་འདི་ཉིད་ཐོབ་པ་
 ཡིན་པ་སྐྱེད་པ་གཉེན་པོའི་ཐོབ་པའོ། དེ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་སོགས་

པའི་གཉེན་པོ་རྟོགས་པ་ལས་ལུས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་
 དང་བཅས་པའི་ཆོས་གཞན་དག་གྱང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པར་བཤད་
 ཡོད། བཞི་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཐག་(༡༥བ)བསྐྱེད་བ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་
 པས་ན། ཐག་བསྐྱེད་པའི་ཐོབ་པ་འོ། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་གཅིད་པ་སྟེ། ཐག་
 བསྐྱེད་བར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མཚན་ཉིད་
 ཅུ་སྟེ། མདོར་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ལ་ཐོབ་པ་བཞི་ཀ་ཡོད་དེ། དགེ་བ་འདུས་བྱས་
 ཡིན་པས་རྟེན་བརྟན་གྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་གཉེན་པོ་དང་ཐག་
 བསྐྱེད་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་གྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་བ་ཟག་པ་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཐོབ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་
 ཡོད་དེ། རྟེན་བརྟན་གྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་
 ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཉེན་པོ་དང་ཐག་བསྐྱེད་
 པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་དུ་མ་
 བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཉིས་ཏེ་བྱི་མ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱས་པ། ལའོར་བའི་བཅོན་དུ་འཛིང་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི། །དག་གུན་བཅོམ་པས་
 མི་སློབ་རིན་ཆེན་ཁྱིམ། །མདོར་བར་བཞུགས་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་
 ཀུན་འབྱུང་ལའོར་བསྐྱར་སྒྲིམ་བཞིན་ཟུང་། །རང་དོན་ཅུ་བྱས་ལུན་ཆོག་སེལ་དེ་ལྟར་ན། །
 མཐའ་མེད་དོན་གཉིས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་ཟུང་བྱུང་རེ་རེ་འདུལ་མ་ལའ་
 ལ། །ཤོང་མིན་སློ་གྲོས་ལོངས་སྤྱོད་འདི་ཨེ་མའོ། །རྡོ་མཚར་ཨ་རྟོ་གྱི་མ་ཐུབ་དབང་
 དཔལ། །ལན་གཅིག་དྲན་པའི་བསོད་ནམས་བསམ་གྲུས་ན། །རི་འདི་མི་འདུག་ལོང་
 རམ་སྐྱོན་ནམ་སྐྱོས། །སེམས་དང་ལཱ་ན་ན་ཐུབ་དབང་སེམས་ལ་བསྟེན། །བྱ་མང་དོན་རྒྱུང་

ཁུ་ཡི་གཏོར་མ་ལ། །མཐོང་དང་དམའ་བས་བྱིས་པའང་མི་བྲིད་ན། །མཐོང་མཐོང་འཛིག་
 ཏེན་མི་ཏྲག་འགྱུར་བ་ལས། །འགྱོད་དང་རིམ་གྱི་བྱེད་པའང་བཅའ་བོའམ་ལྷགས། །སྒྲོན་
 བུལ་མཛེས་པའི་གཏོར་མཐོང་ལའོར་འདས་གྱི། །མྱད་བྱུང་ངོ་མཆར་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་
 པ། །དགའ་བས་ཁྱོད་ལ་འདུས་སམ་མགོན་ཁྱོད་ཉིད། །ཐབས་གང་ཞིག་གིས་ཐོབ་སྐྱེས་
 ཁྱོད་ལྷག་འཆལ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་པ།

བཞི་པ། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། (༡༥)ཐུན་
 མོང་གི་ཡོན་ཏན་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། རོན་བསྐྱ་
 པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཙུ་
 བ་བྱུང་དོ། །ཞེས་བྱུང་། དེ་སྐྱུ་ན་པེ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུ་བྱུང་ཡོད་
 དེ། སངས་རྒྱས་གྱི་སྟོབས་བརྒྱལ་སོགས་པ་མི་འཛིག་པ་བཞི་དང་། དུན་པ་ཉེར་གཞག་
 གསུམ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་དང་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷ་མེད་པས་ན་མ་འདྲེས་པར་འདོད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ན་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། མ་འདྲེས་པ་ནི་འདྲེས་
 པ་མེད་པ་སྟེ། ལྷ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་རྣམས་
 གྱི་སྟོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག །རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག །འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ།
 ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་དང་བཙུ་བ་བྱུང་དུ་འདོད་དེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། སྟོད་པ་
 དང་ནི་རྟོགས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་འཕྲིན་ལས་གྱི། །ཞེས་སོ། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་སྟོབས་བཤད་པ། མི་འཛིགས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང་།
 ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཞི། དང་པོ་ལ། མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། སྐྱའི་སྟོབས་གཉིས། དང་
 པོ་ལ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ས་གང་ན་ཡོད་དང་། སྒྲ་བཤད་གསུམ། དང་པོ་ནི། གནས་
 དང་གནས་མིན་ཤེས་པ་བརྒྱ། །ལས་འབྲས་ལ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་སོགས། །དབང་
 པོ་མོས་དང་ཁམས་ལས་ནི། །དགྲའོ་ལམ་དག་ལ་བརྒྱའམ། །གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
 པ་ཡིན། །ཟད་པ་དྲག་གམ་བརྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། སྟོབས་དང་པོ་དྲག་ཆོས་ཅན།
 ཤེས་བརྒྱས་བསྐྱེད་ལ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་མཁུན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་
 བརྒྱས་བསྐྱེད་ལས་དང་རྣམ་སྒྲིན་མཁུན་པའི་སྟོབས་ལ་འགོག་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་
 མ་གཏོགས་པའི་བརྒྱད་གྱིས་བསྐྱེད། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་བརྒྱད། ཉིང་
 འཛིན་གསུམ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མཐར་གནས་དགྲུ་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། དབང་
 པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མིན་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་མཁུན་པའི་སྟོབས་
 དང་། ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཁུན་པའི་སྟོབས་དེ་སྟོབས་བཞི་ནི་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་
 (༡༥བ)པའི་ཤེས་པ་དགུས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། གནས་དང་
 གནས་མིན་ཤེས་པ་བརྒྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ལས་འབྲས་ལ་
 བརྒྱད། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་སོགས། དབང་པོ་མོས་དང་
 ཁམས་ལས་ནི། །དགྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་ཕྱི་མ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཤེས་
 བརྒྱས་བསྐྱེད་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁུན་པའི་སྟོབས་ལམ་རང་གི་ངོ་བོར་
 དུས་ན་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་དགྲུ། །འང་སྐྱའི་དོན་དང་ལམ་འབྲས་ཁྱ་དང་བཅས་ན་

ཤེས་པ་བརྟན་ཡོད་དེ། སྡོན་གནས་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན། ཟག་ཟད་མཁུན་པའི་སྟོབས་ནི་འང་སྐྱེས་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཤེས་ན་ཆོས་ཤེས་ཤེས་འགོག་ཤེས་ཟད་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དྲག་གིས་བསྟུས། ཟག་པ་ཟད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཁུན་པར་འདོད་ན་ཤེས་བ་བརྟན་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ལམ་དག་ལ་བརྟུང་། ཞེས་སོ། ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ཟད་པ་དྲག་གས་བརྟན་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྡོན་གནས་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བའི་སྟོབས། །བསམ་གཏན་དག་ན་ལྷག་མ་ནི། །སྐྱེས་པ་ཀུན་ན། ཞེས་བྱུང་། སྟོབས་བརྟན་པོ་དེས་གང་ན་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སྡོན་གནས་མཁུན་པའི་སྟོབས་དང་། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་གཉིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞིན་ཡོད། སྟོབས་ལྷག་མ་བརྒྱུད་ནི་འདོད་པ་དང་མི་སྐྱེ་གས་མེད་དང་བྱུང་པར་ཅན་དང་བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་ས་ཀུན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇམ་གླིང་སྐྱེས་པའི་ལུས་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར། འདིའི་སྟོབས་གང་ཕྱིར་ཐོགས་མི་མངའ། ཞེས་བྱུང་། སངས་རྒྱས་འདིའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་དང་གནས་མིན་མཁུན་པ་སོགས་ལ་སྟོབས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིའི་མཁུན་པ་ཤེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པས་སྟོབས་ཡིན་ལ། གཞན་ནན་རང་གི་ཤེས་པ་ནི་ལ་ལར་འདོད་ཀྱང་མི་འཇུག་པས་ཐོགས་པ་ཡིན་པས་(༡)མ་སྟོབས་སུ་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གནས་བརྟན་གྱི་མིའི་སྐྱེས་རབ་རྟུ་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་ཐར་པའི་དགོ་ཅུ་མ་གཟེགས་པས་ཕྱིར་བཏང་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་རབ་རྟུ་བྱུང་ནས། འབྱུང་བྱུངས་ཞོ་ཡི་གསེབ་གསེབ་ན། །

བག་ལ་ཞ་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ངས་ནི་འདི་ཡི་ཐར་པ་ཡི། །ས་པོན་གྱི་ཏུ་ཐུ་བ་
མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བྱ་ཞིག་ཁྱས་གཅེས་པས་སྒྲིབ་དང་འཆི་འཕོ་སོགས་
མ་མཁེན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐུ་ལ་སྒྲིབ་མེད་ཕྱི་སྟོབས་ལ། །གཞན་དག་ཆོག་ས་ན་གྲུང་ཆེན་སོགས་། །
བདུན་ཅུ་གས་ཀྱི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རིག་བྱའི་སྒྲིབ་ཆེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་འཁྲུག་པོ་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ལ་སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་བྱའི་
སྟོབས་མངའ་བའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་ཐོག་ཆེན་པས་ཀྱང་། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། སྒྲིབ་མེད་བྱ་
ཡི་སྟོབས་ལས་འབྱེགས་པའི་སྐུ། །ཞེས་སོ། །སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི་སྐུ་
བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུག་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་མེད་བྱའི་སྟོབས་མངའ་ཞེས་ཟེར། ཅུ་བར། གཞན་
དག་ཆོག་ས་ན་ཞེས་སོ། །སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་ཡོད་དེ། གྲུང་ཆེན་ལ་པ་བ་
དང་། སོགས་པ་སྟོན་གྱི་གྲུང་པོ་ཆེ་དང་། ཆོན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་། རབ་གཞོན་དང་།
ཡན་ལག་མཆོག་དང་། སྟོབས་མཆོག་དང་། སྒྲིབ་མེད་བྱ་སྟོབ་པོ་དེ་སྐུ་མ་སྐུ་མ་
ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟོབས་ལྟག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་དཔོན་རང་ལྷགས་
སྐུ་འཁྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་ཆེས་ཆེ་བ་ཐུགས་སྟོབས་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡས་པར་འདོད་དེ། དེ་
ལྟར་མིན་ན་མཁེན་པའི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བཙུན་
ལྟར་འདས་བཙུན་པའི་དུས་དང་དོ་རྩེ་གདན་དུ་བྱོན་པའི་གཏམ་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་
ལས། རི་ལྟར་ཆེས་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་ཏུ་རུང་ངོ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐྱུ་མ་ལས། སྟོབ་དཔོན་
ནི་རི་ལྟར་ཆེས་ཆེས་པ་ནས་གདན་ཆོག་ས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མཁེན་པའི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་
པ་བཟོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་པར་དུ་གང་སྟེལ་ལས། རི་
ལྟར་ཆེས་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་རུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མཁེན་པ་
མཐའ་ཡས་པ་བཟོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། སྐུ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སྐུ་དང་

འཚམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་དང་ཐུགས་གཉིས་ནི། (༡༥)ལན་ཚུན་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་
 བྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་ལྟས་བྱིན་བྱིས་པས་ད་པའི་སྐད་པོ་ཆེ་ཞེས་གྱི་མཐེ་བོས་ར་བ་
 དང་འོབས་བདུན་སྟོ་བ་དེར་མི་འགྱུར་པ་འདི་ནི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 སྐྱོབས་ཐུགས་དང་འཚམས་པ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ལུགས་ཡིན་ཀྱང་། འདི་སྒྲར་ལ་
 སྐྱ་མ་ལལ་ཆེར་བྱིས་བྱེ་སྐྱ་ལས་སྟོབ་དཔོན་དང་མདོ་དུ་མའི་དགོངས་པ་ཡོད་སྟངས་མ་གར་
 འདུག་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་དུ་མར་གལ་ཆེ་སྟུང་མོད། དུ་མ་མ་སྟོས། སྐྱའི་སྟོབས་
 དེ་རིག་བྱའི་སྟེ་མཆོད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བཞིའི་བྱེད་པར་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་བྱིར་ སྐྱ་བཅ་
 བོར་འདོད་བྱིན་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་ནི། མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཇི་ལྟར་སྟོབས་ནི་དང་
 བོ་དང་། །བཅུ་པ་གཉིས་པ་བདུན་པ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་
 ཡོད་དེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་ཐུན་ཚོགས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་དམ་
 བཅའ་བ་ལ་ཚེས་མཐུན་གྱི་རྟོལ་བ་མི་འཇིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་དོན་རྟོགས་པ་ཐུན་
 ཚོགས་ཐོབ་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ངས་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་
 པ་སྤངས་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཚེས་མཐུན་གྱི་རྟོལ་བ་མི་འཇིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རང་
 དོན་སྤངས་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་། ཚེས་གང་ཉན་ཐོས་སོགས་གྱི་
 བར་དུ་གཅོད་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཚེས་མཐུན་གྱི་རྟོལ་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། གཞན་
 དོན་བར་དུ་གཅོད་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་། ཚེས་གང་ཉན་ཐོས་སོགས་
 གྱི་ངེས་འབྱིན་གྱི་ལམ་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཚེས་མཐུན་གྱི་རྟོལ་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ།
 གཞན་དོན་ངེས་འབྱིན་གྱི་ལམ་དུ་དམ་བཅས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ མདོ་
 ལས། གྱི་མ་ང་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་འདི་ན་ཚེས་འདི་དག་མངོན་
 པར་རྟོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ། །ཞེས་ང་ལ་དགོ་སྟོང་ངམ་བྲམ་ཟེའམ་ལྟའམ་བདུད་

དམ། ཚངས་པའང་རུང་འགའ་ཡང་ཚོས་དང་མཐུན་པས་ཚོལ་ཞིང་གྲིང་བར་བྱེད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
 མ་མཐོང་བས། བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་འཛིགས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིང་། མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་
 བར་གནས་དེ། རྒྱ་མཚོག་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཞལ་གྱིས་འཆེ་ཞིང་ཚངས་པའི་ལམ་ལོ་བསྐྱོར།
 འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེང་གའི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་སྒྲོགས་པ་འདི་ནི་(༡༥)མི་འཛིགས་པ་དང་
 པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སོ་ཡན་ཆད་གྱི་དམ་བཅའ་ཚུལ་
 དང་། ང་ལ་དག་སྦྱང་ངམ། ཞེས་པ་ནས། མ་མཐོང་ངོའི་བར་གྱིས་ཚོས་མཐུན་གྱི་ཚོལ་
 པ་མེད་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་ནས། གནས་དེའི་བར་མི་འཛིགས་ཚུལ་དང་། ལྷག་མས་མི་
 འཛིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱེད་ལས་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་སོགས་སྟོན། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་
 བྱི་མ་གསུམ་ཡང་སྟུ། མི་འཛིགས་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་ས་གང་གིས་བསྐྱས་པ་ཡོད་དེ།
 རི་ལྟར་སྟོབས་དང་པོ་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་ས་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་བསྐྱས་པ་ལྟར་མི་འཛིགས་པ་དང་པོ་ཡིན། སྟོབས་བརྒྱད་པ་ཟག་ཟད་མཁྱེན་པ་ཤེས་
 པ་དུག་གམ་བརྒྱད་དང་ས་བརྒྱ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པ་ལྟར་མི་འཛིགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན།
 སྟོབས་གཉིས་པ་ལས་འབྲས་མཁྱེན་པ་ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་ས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྐྱས་
 པ་ལྟར་མི་འཛིགས་པ་གསུམ་པ་ཡིན། སྟོབས་བདུན་པ་ཀུན་རྩ་འགྲོ་བ་མཁྱེན་པ་ཤེས་
 པ་བརྒྱའམ་དགུ་དང་། ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ལྟར་མི་འཛིགས་པ་བཞི་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་དུན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་ནི། དུན་དང་ཤེས་བཞིན་བདག་ཉིད་གསུམ།
 ཞེས་བྱུང་། དུན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་ཡོད་དེ། འཁོར་གྲུས་པར་ཉན་པ་ལ་མི་ཆགས་
 པའི་དེ། འཁོར་མི་གྲུས་པར་ཉན་པ་ལ་མི་བློ་བའི་དེ། གྲུས་མ་གྲུས་འབྲེས་པར་དེ་གཉིས་
 མི་འབྱུང་བར་བཏང་སྟོམས་སུ་དུན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོ་གསུམ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར།

པའི་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་སྟོ། །ཆོགས་དང་རྣམ་པ་
 སྟོན་ཡུལ་དང་། །མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆེས་ཆེའི་ཕྱིར། །ཐ་དང་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །
 ཅས་བྱུང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ལ་ཉིན་མཆོན་དུས་
 དུག་ཏུ་སྒྲིབ་དར་སྒྲིབ་རྒྱུད། སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ། སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་གྱིས་རྫོལ་
 བར་བྱ་སྒྲིབ་དགོངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྟོ་བྱུང་བར་ལྷ་ལྟར་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར།
 ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་སྟོ། །ཞེས་སོ། བྱུང་བར་ལྷ་དང་ལྷན་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་ལྡན་བར་བསྐལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་(༡༥)
 ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་། རྣམ་པའི་བྱུང་བར་སྐྱུག་བསྐལ་གསུམ་ལ་རྟོགས་པའི་རྣམ་
 པ་ཅན་དང་། སྟོན་ཡུལ་གྱི་བྱུང་བར་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
 པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱུང་བར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་དང་
 བྲལ་བར་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པའི་ཉིད་དུ་འཇུག་པ་དང་། རོ་
 བོའི་བྱུང་བར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས། ཆེས་རྫོ་བ་དང་ཆེས་ཆེན་པོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རོ་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་ཏེ། ཞེས་བྱུང་
 སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟིང་རྗེ་ལ་ཐུགས་རྗེར་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སྐུ་ཉན་རང་ལ་སྟིང་རྗེ་ཡོད་ཀྱང་ཐུགས་རྗེ་མ་ཡིན་ལ་བྱུང་སེམས་
 ཀྱིས་གཞན་སྟོབས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བས་
 ཡིན་པས་ཐུགས་རྗེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་སྟིང་རྗེ་དང་དེ་གཉིས་ཐ་
 དད་པ་བརྒྱད་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་དང་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
 ཡོད་དེ། རོ་བོའི་བྱུང་བར་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེ་སྟངས་མེད་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཏི་
 ཐུག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན། དམིགས་པའི་བྱུང་བར་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོས་འདོད་པའི་སེམས་

ཅན་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེད་པ་ཅན་ལ་དམིགས། རྣམ་པའི་བྱང་
 པར་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐུག་བསྐྱེད་གཅིག་པུ་དང་འབྲལ་འདོད་དང་། ཐུགས་
 རྗེ་ཆེན་པོ་ཐུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། སའི་བྱང་པར་
 སྒྲིང་རྗེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལ་བརྟེན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལ་བརྟེན་ལ་
 བརྟེན། རྟེན་གྱི་བྱང་པར་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
 སངས་རྒྱལ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། འཕྲོ་བ་རྒྱུ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འདོད་པར་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཕྲོ་བ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒྲིང་རྗེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་
 འཕྲོ་བ་དགོས་པ་དང་། རྣམ་པའི་བྱང་པར་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱོད་མི་སྐྱོབས་ལ་ཐུགས་རྗེ་
 ཆེན་པོ་སྐྱོད་ཡོངས་སུ་སྐྱོབས་པ་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐམས་
 ཅན་ལ་མི་འདྲ་བ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་(༡༥)ཐམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་
 འདུག་པའི་བྱིར།

དོན་བསྐྱེད་པ།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེད་ཀྱི། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་ནི། ཆོས་སྐྱེ་འགྲོ་བའི་
 དོན་སྐྱོད་པས། མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐྱེ་ཆེད་དང་། རིགས་དང་སྐྱེ་བོང་ཆེད་ཀྱིས་མིན། ཞེས་
 བྱུང་། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་མཐ་ཞེན། སངས་རྒྱལ་
 ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་གསུམ་གྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་དེ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཆོགས་
 གཉིས་བསགས་པར་མཉམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པར་མཉམ་པ་དང་། འཕྲིན་
 ལས་འགྲོ་བའི་དོན་སྐྱོད་པས་མཉམ་པའི་བྱིར། ཅུ་པར། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་
 དང་ནི། ཆོས་སྐྱེ་འགྲོ་བའི་དོན་སྐྱོད་པས། མཉམ་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་སོ། །སྐྱེ་ཆེ་རིང་

མུང་དང་རིགས་པ་བཟང་ངན་དང་གཏུང་གི་བྱུང་པར་དང་། སྐྱེ་བོང་ཚོད་ཆེ་ཆུང་མི་མཉམ་
 རྟེ། དེ་དག་གཏུང་བུའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། སྐྱེ་ཆོད་དང་། །
 རིགས་དང་སྐྱེ་བོང་ཚོད་གྱིས་མིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་ཆོད་རིགས་དང་
 གཏུང་དང་། སྐྱེ་བོང་ཚོད་ཞེས་དང་། འོད་སྤངས་དང་བླ་ཀྱལ་སོགས་པ་གཏུང་ཐ་དང་
 པའི་བྱིར། ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་དེ་ལ་མ་ལས་པ་དག་འ་བ་དང་གུས་པ་ཆེན་པོ་སྦྱེད་པའི་
 ཐབས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་བཤད་པའི་མཉམ་པ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་བྱ་ཐན་འདོག་
 པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་པོ་ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་ལུན་
 ཚོགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཚོགས་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི་བྱིན་པ་ལ་གོ་མས་པ་དང་
 བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་སོགས་ལུན་རིང་པོ་ནས་གོ་མས་པ་དང་། བསྐྱལ་ཆེན་
 དེ་སྦྱེད་དུ་བར་ཆད་མེད་པར་གོ་མས་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུས་བར་བྱས་ཏེ་གོ་མས་
 པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། འབྲས་བྱ་ལུན་ཚོགས་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། འབད་པ་མེད་པར་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལུན་ཚོགས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གཏན་དུ་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་སྤངས་པ་ལུན་ཚོགས་
 དང་། བྱིའི་ལུལ་སྒྲུལ་པ་དང་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་དང་། བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་པའི་མངའ་བ་
 ལུན་(༡༧བ)སུམ་ཚོགས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་མ་ལའ་དང་། ཤིན་ཏུ་རིང་བར་གཤེགས་
 པའི་མཐུ་ལུན་ཚོགས་དང་། མཚན་དཔེ་སྐྱེའི་སྟོབས་དང་། སྐྱོད་རྗེ་ལྟར་སྤྲ་བས་སྐྱེ་ལུན་
 ཚོགས་བཞི་དང་ལུན་པའི་བྱིར། ཐན་འདོགས་ལུན་ཚོགས་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དན་
 སོང་གསུམ་དུ་འཁོར་བ་བཞི་ལས་གཏན་དུ་ཐར་པ་བཞི་འམ་ཡང་ན་ཐེག་པ་གསུམ་དང་
 བདེ་འགྲོ་དང་བཞི་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། སྐྱབས་
 འགྲོ་ལ་དེ་ལྟར་འབད་པར་རིགས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་དེ་ལྟར་ན་

དེ་པལ་ཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་དང་མཐུ་དང་པན་འདོགས་པ་མཐའ་
 ལས་གིང་མྱ་དྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤྱེལ་ལས།
 མཐའ་ལས་པ་ནི་གྲངས་དང་མཐུ་མཐའ་ལས་གཏུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཅི་སྟོན་དད་པ་རྒྱུང་བྱས་ཀྱང་རོ། །དེ་ཡང་
 ལན་གཅིག་བྱས་ཀྱང་སྤྱི་ག་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ལྷ་དང་མིའི་བདེ་
 པ་དང་མཚོག་མུང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་བསོད་ནམས་གྱི་
 ཞིང་སྤྱ་ན་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱུང་བྱས་ཀྱང་འབྲས་སུ་མེད་པ་
 མིན། ཡིད་དུ་འོང་བ། མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ལྷུང་པ་དང་། མཐའ་བཟང་པ་ལྟའི་ཕྱིར་
 རོ། །མདོ་ལས། གང་དག་རྒྱལ་བ་རྣམས་འདྲེན་ལ། །བྱ་བ་རྒྱུང་བྱེད་འགྱུར་བའང་། །
 དེ་དག་མཐོ་རིས་སྣ་ཚོགས་དག །བཀོད་ནས་བདུད་རྩིའི་གོ་འཕང་འཐོབ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། མཁས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་ཡན་ཆད་ནས་ཀྱང་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་དང་དེའི་ཚོས་ལ་མངོན་པར་རབ་ཏུ་དད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་
 རྣམས་བསོད་ནམས་གྱི་ཞིང་སྤྱ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲས་སུ་མེད་པ་མིན་པ་དང་། ཡིད་
 དུ་འོང་བ་དང་། མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ལྷུང་པ་དང་། མཐའ་བཟང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུལ་པ། ལྷ་ཡུལ་དག་འཆལ་ཕྱིན་པའི་ཚོགས་ལྷན་ལྷར། །ཐུབ་པའི་ཐུན་ཚོགས་
 དག་ལེགས་(༡༠ན)རིན་ཆེན་གྱི། །སྟོད་ཆལ་གྲངས་དང་མཐུ་ཡི་བྱུང་པར་ལ། །བྱེ་བར་
 བསམ་ཀྱང་ངོམས་པ་མ་མཆིས་ན། །འཛིག་རྟེན་རིན་ཆེན་གཅིག་སུ་ཞལ་སྟོན་གྱི། །བྱོད་
 གྱིག་སུང་འདི་བས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ནད། །གཏུང་བ་ཞི་བྱེད་དད་པའི་བདུད་རྩིས་ངོམས། །
 འཛིག་རྟེན་ཡོང་བ་རྣམས་ལ་སྟིང་བརྟེན། །གང་འདི་མངོན་དུ་བདག་ཅག་ནམ་མཐོང་
 བའང་། །ཐུབ་པའི་ཐུན་ཚོགས་མཐར་ཕྱིན་སྟོན་ལམ་ལ། །བདག་ཅག་འབྲེལ་བཅས་

མཁའ་ཁྱབ་མ་རྒྱལ་གྱི། །མགོན་ཁྱོད་གོ་འཕང་ཐོབ་ཕྱིར་ཡིད་སྤོན་པ། །དུས་གསུམ་
རྒྱལ་བས་བསྐྱོས་བཞིན་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་
པ་སེམས་ཀྱིས་ངལ་གསོ་བའོ། །

ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་གཞན་སྟོབ་དང་ཐུན་མོང་ཡིན། ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྒྲུབ་དང་། །
ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་ནས་ཤེས། །སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་མདོན་སོགས། །ཞེས་བྱུང་།
ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ལས་གཞན་པའི་
ཆོས་སྟོབ་མ་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྒྲུབ་དང་ཐུན་མོང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིས་འདྲ་བ་ཉོན་མོངས་
མེད་དང་སྟོན་ནས་ཤེས་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་དང་། མདོན་ཤེས་ལྡན་དང་། བསམ་
གཟུགས་བརྒྱད་དང་། ཚད་མེད་བཞི། རྣམ་ཐར་བརྒྱད། ཟིལ་གཞོན་སྒྲུ་མཆེད་དང་
ཟད་པར་གྱི་སྒྲུ་མཆེད་སོགས་སངས་རྒྱས་དང་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་ཐུན་མོང་པ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཆོས་གཞན་སྟོབ་དང་ཐུན་མོང་ཡིན། ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་
ནས་ཤེས། །སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་མདོན་སོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མདོན་ཤེས་ལྡན། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཟིལ་གཞོན་དང་
ཟད་པར་གྱི་སྒྲུ་མཆེད་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྒྲུབ་དང་། །
ཞེས་སོ། །

ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་སྒྲོབ་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་
ཡོན་ཏན་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་གི་
ཡོན་ཏན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་(༡༠བ)ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།
སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་དང་དེ་དག་ཐོབ་ཚུལ་དང་། ཇར་
བྱུང་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་དང་ལ། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་མེད་པ་
ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་མི་གཡོའི་ཆོས། །མིས་བསྐྱེད་ཉོན་མོངས་འདོད་
གཏོགས་པ། །མ་སྒྲེས་གཞིར་བཅས་སྒྲོད་ལུལ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཟུང་པར་ལྟ་དང་ལྟན་ཏེ། །ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པ། ས་
བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ། གང་ཟག་གི་ཟུང་པར་དག་བཅོམ་
གཞན་རང་རྒྱད་ལ་ཉོན་མོངས་འཐོབ་པས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་པ་ཁོ་
ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ། རྟེན་ནི་གྲིང་གསུམ་གྱི་མིའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེད་པ། དམིགས་པ་འདོད་
བར་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྒྲེས་པ་མ་འོངས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་སོགས་གཞི་
དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ལ་རོལ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་རྣམས་མི་སྐྱེད་
པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུལ་པའི་སྒྲོད་ལུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། ཉོན་མོངས་
མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་མཐའ་ན་ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་གཡོའི་ཆོས། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མིའི་རྟེན་ལ་དག་
བཅོམ་ཐོབ་པ་ཞིག་གིས་སྒྲོན་གཞན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་སྐྱེད་བྱས་པ་དྲན་ནས།
རང་ཉིད་གཞན་གྱི་ཡོན་གནས་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་སྟག་བསྐྱལ་བ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་

པར་མཐོང་ནས་དེ་འགོག་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། མིས་སྒྲེ། ཞེས་དང་།
གོང་གི་རང་འགྲེལ་ལས། དགྲ་བཙུམ་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐལ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་ལས། ཞེས་པ་ནས། ཉོན་མོངས་པ་སྦྱེད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལུ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་པར། ཉོན་མོངས་འདོད་གཏོགས་པ། །མ་སྦྱེས་གཞིར་
བཅས་སྦྱོད་ལུལ་ཅན། ཞེས་སོ། །

སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་
དོ། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ལུ་དང་ལུན་ཏེ། རོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་དང་། ས་བསམ་གཏན་མཐའ་སྟེ་བཞི་པར་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུད་མིག་ཡོ་བའི་ཆོས་
ཅན་གྱིས་ཡིན་པ་དང་། རྟེན་མི་ཡིན་པ་སྤྲུལ་པའི་བཞིན་ལ་(༡༩)དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོན་ནས་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་གང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་སྒྲོན་ནས་སྒྲོན་པ་བཏང་སྟེ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་
དུ་རབ་མཐའི་བཞི་པ་ལ་སྒྲུལ་པར་འཇུག་པས་དེ་ཡང་དག་པ་ནི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཤེས་པའི་
ཕྱིར། བྱ་སྒྲུབ་སམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་མེད་མི་ཤེས་ཟེར། ཅུ་པར། སྒྲོན་
ནས་ཤེས་པ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་
ལས། སྒྲོན་པ་སྤར་བཏང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏོང་བ་སྤར་བཏང་བ་སྟེ། སྒྲོན་ནས་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ནི་བཏང་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། །དེ་བཞིན་ཆོས་དོན་ངེས་ཆོག་དང་། །སྤྱོད་སྤྱོད་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ །
 གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་མིང་དང་། །དོན་དང་དག་ལ་ཐོག་ས་མེད་ཤེས། །བཞི་པ་རིག་
 པ་ཐག་ས་ཐོག་ས་མེད། །མངོན་བརྗོད་ལམ་ལ་དབང་ཉིད་ལ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་དག་
 དང་ལམ། །ཤེས་པ་དགུ་པོ་ས་ཐམས་ཅད། །ཡང་དག་དོན་རིག་བཅུ་ཉལ་དུག །དེ་ནི་
 ཀུན་ན་གཞན་ཀུན་རྗེ་པ། །ཆོས་རིག་འདོད་དང་བསམ་གཏན་ན། །དག་ནི་འདོད་དང་
 དང་པོ་ན། །ཞེས་བྱུང་། །སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་དང་།
 དོན་དང་། དེས་ཆོག་དང་། །སྤྱོད་སྤྱོད་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དེ་དག་གི་རྒྱ་དང་རྟེན་གཉིས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། མི་གཡོའི་ཆོས་ཅན་གྱི་
 དགུ་བཅོམ་པའི་རྒྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། མིའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་དམིགས་པ་དང་
 ས་དང་རང་གི་ངོ་བོ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་བྱིར། ཅུ་པར། དེ་བཞིན་ཆོས་དོན་ངེས་ཆོག་
 དང་། །སྤྱོད་སྤྱོད་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ །ཅེས་སོ། །ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡོད་
 དེ། ཆོས་ནི་མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གའི་ཆོག་ས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཐོག་ས་མེད་ཤེས་པའི་
 རིག་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ཀུན་རྗེ་པ་ཤེས་པའོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ཡོད་
 དེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དོན་དམ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཐོག་ས་མེད་ཤེས་
 པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་དོན་དམ་ཤེས་པའོ། །དེས་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་(༡༩)
 ཡོད་དེ། སོ་སོ་མ་ནིང་གི་རྟགས་དང་ཀུན་བཤད་ཀྱི་དུས་དང་གི་ཏ་གི་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
 པའི་དག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཐོག་ས་མེད་པར་རིག་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་
 པར། གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་མིང་དང་། །དོན་དང་དག་ལ་ཐོག་ས་མེད་ཤེས། །ཞེས་

སོ། །སློབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ཡོད་དེ། དོན་ལྟར་འདས་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་
 རིག་པ་ལམ་འཐད་པ་ཐགས་ཐོགས་མེད་པར་མདོན་པར་བཟློང་བ་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། བཞི་བ་རིག་པ་ཐགས་ཐོགས་མེད། །མདོན་བཟློང་ལམ་ལ་དབང་
 ཉིད་ལ། །ཞེས་སོ། །མདོན་པར་བཟློང་བ་ནི་སློབས་པའི་དོན་ནོ། །སློབས་པ་སོ་སོ་ཡང་
 དག་རིག་པའི་དམིགས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་དམིགས་པ་ངག་དང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕ་
 བར། དེ་ཡི་དམིགས་པ་ངག་དང་ལམ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞི་ཤེས་པ་བརྩུ་དང་ས་གང་
 གིས་བསྐྱས་པ་ཡོད་དེ། སློབས་པ་ནི་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་དགྲ་དང་། ངག་
 གས་ལམ་གང་རུང་གི་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་འདོད་པ་ནས་སྤྱིད་ཕྱིའི་བར་ས་ཐམས་
 ཅད་ཡོད། ཡང་དག་དོན་རིག་གི་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ན་ཤེས་པ་བརྩུ་དང་། གལ་
 ཏེ་དོན་ལྟར་འདས་ཡིན་ན། འགོག་ཤེས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱན་རྫོང་ཤེས་པ་ཟད་ཤེས་
 མི་སྤྱེ་ཤེས་པ་རྒྱལ་གིས་བསྐྱས་པ་ས་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན། སློབས་དོན་རིག་པ་གཉིས་ལས་
 གཞན་པའི་ཆོས་དང་ངེས་ཆོག་གཉིས་ཀྱན་རྫོང་ཤེས་པས་བསྐྱས། ཆོས་རིག་འདོད་པ་
 དང་བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ་ལྟ་ན་ཡོད། ངག་སྟེ་ངེས་ཆོག་རིག་པ་ནི། འདོད་ཁམས་དང་
 བསམ་གཏན་དང་པོ་སྟེ་ས་གཉིས་ན་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སློབས་པའི་དེ་གྲུབ་
 རྟེ། ཕ་བར། ཤེས་པ་དགྲའོ་ས་ཐམས་ཅད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་རིག་གི་དེ་གྲུབ་
 རྟེ། ཕ་བར། ཡང་དག་དོན་རིག་བརྩུ་ལམ་རྒྱལ། །དེ་ནི་ཀྱན་ན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་
 གཉིས་ཀྱན་རྫོང་ཤེས་པར་གྲུབ་རྟེ། ཕ་བར། གཞན་ཀྱན་རྫོང་། །ཞེས་སོ། །བཞི་བ་
 གྲུབ་རྟེ། ཕ་བར། ཆོས་རིག་འདོད་དང་བསམ་གཏན་ན། །ཞེས་སོ། །ལྟ་པ་གྲུབ་རྟེ།
 ཕ་བར། ངག་ནི་འདོད་དང་དང་པོ་ན། །ཞེས་སོ། །

ཆར་བྱུང་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་དོན་བརྒྱུད་པ།

ལྷ་པ་ཞེས་བྱུང་རབ་མཐའ་ནི། དེ་ནི་རྣམ་དུག་བསམ་གཏན་མཐའ། དེ་ནི་ས་གུག་
གྱིས་མཐུན་བྱས། །འཕེལ་བས་རབ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་སྟོར་ལས་
སྟེས། །ཞེས་བྱུང་། ཁོ་ན་རབ་མཐའ་དེ། ཏུ་ཡོད་ཅེན། ཏུག་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་དྲིང་འཛིན་དང་། ལ་ལ་སྟོན་ནས་མཁྱེན་
དང་། ལ་ལ་ངེས་ཚིག་མ་གཏོགས་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་གསུམ་དང་། ལ་ལ་ལྷ་
པོ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ཁོ་ནས་དེ་ཉིད་དང་ཏུག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེ་ནི་རྣམ་དུག་ ཅིས་སོ། །རབ་གྱི་མཐའ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། བསམ་
གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་རབ་རྒྱ་ཕྱར་བ་གཅིག་ལ་འཛིན་

པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བསམ་གཏན་མཐའ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རབ་གྱི་
མཐའ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེན། བསམ་གཏན་མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདི་ལ་འབྲུལ་ནས་བཞི་བ་ཐམས་ཅད་རབ་མཐར་འཆད་པ་ནི་མཐའ་དང་
རབ་གྱི་དོན་སོ་སོར་མ་ཤེས་པས་ནོངས་འདུག་ཅིང། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅས་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་ལ་རབ་གྱི་དོན་མ་ཆང་སྟེ།
ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐུན་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། ཅུ་
བར། དེ་ནི་ས་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་བྱས། ཞེས་པའི་དོན་དང་འགལ་དེ། སྐབས་འདིའི་
བཞི་བ་རབ་གྱུར་ལ་ས་དགུའི་མཐུན་པར་བྱས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
ལས། རི་ལྟར་ན་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བྱས་པ་(༡༩བ)ཡིན་ཞེན། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་ལས་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་པས་འཕེལ་བ་རབ་གཅིག་མི་དགོས་
པར་ཐལ། དེ་ལ་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་ཅམ་ལས་ས་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཅམ་
ཡང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་རབ་མཐའ་ལ་ས་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་
པར་བྱས་ཤིང་མཐུན་པར་བྱས་པས་འཕེལ་བ་རབ་གཅིག་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
བཞི་བའི་དངོས་གཞི་ཅམ་ལས་ས་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཅམ་ཡང་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་རབ་མཐའ་ལ་ས་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་ཤིང་འཕེལ་
བ་གསུམ་གྱི་མཆོག་གསུམ་རབ་གྱི་བསམ་གཏན་དེ་ལ་རབ་མཐའ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཅུ་བར། འཕེལ་བའི་རབ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་འཕེལ་
བའི་རབ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞེན། ཞེས་པ་ནས། ཆེན་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། འཕེལ་
བའི་མཆོག་ནི་འཕེལ་བའི་རབ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་འདི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་རབ་གྱི་མཐའ་

ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགུ་ལ་ཡང་
 འདོད་སེམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནས། མྱིད་
 ཕྱིའི་བར་ལ་ལྷགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག། དེ་ནས་ཡང་ཡས་རིམ་ནས་འདོད་པའི་
 སེམས་གྱི་བར་དུ་ལྷགས་བསྐྱོག་དུ་འཇུག། དེ་ལས་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་དུ་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ས་ཀུན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། དེ་ལྟར་བསྟོམས་པ་རྒྱུད་
 རུ་ལས་འབྲིང་དང་། འབྲིང་ལས་ཆེན་པོར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་གསུམ་གྱི་
 མཐར་བསམ་གཏན་བཞིར་ཞུགས་པའི་བཞི་པ་དེ་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ཡིན། རབ་མཐའི་
 མཐའ་ནི་འཕེལ་བ་དང་རྣམ་པ་ལ་བྱེད་གྱི་བསམ་གཏན་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལ་མཐའ་ལ་
 མི་བྱེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལྷགས་མཐུན་དུ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་
 པ་ན་སྟོད་པའི་སེམས་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལ་དེ་ལས་ནི་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་འདུ་བྱེད་མེད་མིན་སྟེ་མཆོད་གྱི་བར་
 ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྷགས་མི་མཐུན་ཡང་།
 རང་འགྲེལ་ལས། མི་མཐུན་པ་ནི་ཡང་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་སེམས་གྱི་བར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དེ་ནས་བཞི་པའི་བར་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ་མཐུན་པར་
 བྱས་ཚུལ་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་ཡང་བསམ་(༡༣ན)གཏན་བཞི་པའི་བར་
 དུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ས་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་བསྟོམས་པ་རྒྱུད་རུ་ལས་
 འབྲིང་། འབྲིང་ལས་ཆེན་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། འཕེལ་བའི་མཆོག་ནི་རབ་
 ཡིན་ནོ། ཁམས་གཏན་འདི་ལྟ་སྟེ་འདི་ནི་རབ་གྱི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། འདིས་ནི་རབ་གྱི་དོན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་
 མཐའ་ནི་འཕེལ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷག་སྟེ། དེས་ན་འཕེལ་

བའི་རབ་ཡིན་པས་རབ་མཐའ་ཞེས་བཟོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་ཆོག་གིས་ཟིན་ནོ། །དེ་སྟོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བས་རབ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་ཡིན་པས་རབ་མཐའ་བཟོད་ཅིས་སྒྲུབ་སྟོངས་པ་མི་ནག་ཆན་པོ་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་པར་ངོ་ཤེས་པར་གྱིས། མངོན་པ་ཀྱན་པ་ཏུས་ལྟར་ན་རབ་མཐའ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། འཕེལ་བ་གསུམ་གྱིས་མཐར་ཐུང་བའི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་རབ་མཐའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན། འཕེལ་བ་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་ལྷགས་མཐུན་ལྷགས་བརྒྱུག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་ཆུང་ཏུ། ཡང་ལྷགས་མཐུན་ཏུ་རེ་རེ་བར་ཏུ་ཆལ་བའི་ཐོད་ཆལ་འཕེལ་བ་འབྱིང་། ལྷགས་བརྒྱུག་ཏུ་ཐོད་ཆལ་ལྷགས་པ་འཕེལ་བ་རབ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྟོར་བའི་འབད་ཚོལ་ལས་ཐུང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ནི་སྟོར་བ་མེད་པར་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

སོ་སྟེ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ལས་ མངོན་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སོ་སྟེ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ངོ་བོ། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་འཁྱུལ་རྣ་བ་ཡིད་དང་ནི། སྟོན་ཆོ་འཁི་འཕོ་སྟེ་བ་དང་། ཟུང་ཤེས་མངོན་ཏུ་བྱ་བ་ཡི། མངོན་ཤེས་རྣམ་དུག་ཅིས་བྱུང་། མངོན་ཤེས་དུག་ཡོད་དེ། རྩ་འཁྱུལ་གྱི་ལུལ་ཤེས་པ་མངོན་ཏུ་བྱ་བའི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྟའི་རྣ་བའི་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པའི་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་དང་། འཁི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་ཤེས་པའི་དང་། ཟག་པ་ཟུང་བའི་མངོན་ཤེས་

དང་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། (༡༡བ)དེ་དུག་གི་དོན་ཡོད་དེ། ལྷ་ལ་བ་གཅིག་དང་དུ་མར་
 དང་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་དང་། མ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཤེས་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་དེ་དང་པོ་དང་། ལྷ་འི་རྒྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་མངོན་
 དུ་བྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་དེ་གཉིས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྣམ་
 གྲངས་ཆགས་སོགས་དང་བཅས་མ་བཅས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་དེ་གསུམ་པ་དང་ཕྱོག་གི་གནས་རྟེན་སྤྲན་བ་མངོན་དུ་བྱེད་
 པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་དེ་བཞི་པ་དང་། ལྷ་འི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་
 འཕོ་སྟེ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་བཅས་པ་དེ་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་འི་
 མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པ་ནི། གང་སྟེ་ལ་ལས། འཆི་འཕོ་བ་དང་
 སྟེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ་འདི་ནི་ལྷ་འི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ལྷ་ར་ཡིན་
 ལ། འདོད་སྟོང་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་
 བཅས་པ་དེ་དུག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དགོ་སྒྲོང་རྩ་
 འཕུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སྤྱོད་པར་བྱེད་དེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འཕུར།
 བས། འདི་ནི་རྩ་འཕུལ་གྱི་ལུལ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ། །ཞེས་
 བུའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དགོ་སྒྲོང་ལྷ་འི་རྒྱ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་
 མི་ལས་འདས་པའི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་སྐྱ་ཐག་རིང་བའོ། །ཐག་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་
 ཡིན་པ་ཡང་རུང་གཉིས་ཀ་ཐོས་ཏེ། འདི་ནི་ལྷ་འི་རྒྱ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་
 པར་ཤེས་པ་ཞེས་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། འདི་
 བྱི་དགོ་སྒྲོང་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་གཞན་དག་གི་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་དབྱེད་
 བ་ཡིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཤེས་ཏེ། བས། འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
 མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དགོ་

སྒྲོང་སྒྲོན་གྱི་གནས་རྣམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སྤྲན་ཏེ་ཞེས་སོ། །ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། འདི་
 བོ་དགོ་སྒྲོང་ལྟའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་སེམས་ཅན་(༡༧ན)རྣམས་
 མཐོང་སྟེ། བས། འདི་བོ་ལྟའི་མིག་གི་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་
 བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དགོ་སྒྲོང་འདི་ནི་སྤྱག་
 བསྐྱལ་འཕགས་པའི་བདེན་བའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ཤེས་ཤིང་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་
 འདོད་པའི་ཟག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་དང་། མ་
 དེག་པའི་ཟག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་འོ། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱིད་པ་གཞན་
 མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་ཏེ། འདི་ནི་
 ཟག་པ་ཟད་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་ཟད་
 མངོན་ཤེས་དག་བཅོམ་ཡན་ཆད་ལས་མེད་པ་ཀུན་མཐུན་ནོ། །

མངོན་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གྲོལ་སྟོ། །བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། །སེམས་ལས་ཤེས་པ་
 ལྷ་ཡིན་ནོ། །ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བུང་། དེ་དུག་གི་བྱུང་ཆོས་
 ཡོད་དེ། དེ་དུག་གི་ངོ་བོ་དགོ་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡན་ཆད་
 གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་གཉིས་
 མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པའི་
 མངོན་ཤེས་ནི་ཆོས་རྗེས་ལས་ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཤེས་ལྷ་ཡོད་དེ། ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་
 དའི་སྒྲོངས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དུག་གམ་བཅུ་ཡིན་ལ་ས་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་ལས་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་སྒྱིར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་ལ་བྱུང་ཆོས་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། མངོན་ཤེས་ལྷ་མོ་མོར་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སའི་བྱུང་པར། དུན་པ་ཉེར་གཞག་གི་བྱུང་པར། རོ་
པོའི་བྱུང་པར། རིག་པའི་བྱུང་པར། ཆོ་འབྱུལ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་དང་ལྟ། དང་པོ་ནི།
ལྷ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དག་ན། །རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཐོབ་བྱ་འདྲིས་
བས་ཆགས་བྱལ་བས། །ཞེས་བྱུང་། མངོན་ཤེས་ལྷ་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི་
དག་ཅི་ཡོད་དེ། དེ་ལྷ་བསམ་གཞུགས་གཉིས་ལས་གཞུགས་མེད་ན་མེད་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། གཞུགས་མེད་ན་རྩ་འབྱུལ་དང་ལྷའི་རྩ་བ་དང་འཆི་འཕོ་ཤེས་པའི་ལྷའི་མིག་གི་
མངོན་ཤེས་གསུམ་ནི་གཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མེད་པ་གང་ཞིག །སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
མངོན་ཤེས་ཀྱང་དེ་ན་མེད། རྩོན་ནས་རྗེས་དུན་ཡང་དེ་ན་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
ལྟ། གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ནི་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡང་གཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་
སྒྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདག་གི་ཡུལ་ནི་འདི་འདྲ་ཞིག་ལས་སེམས་འདི་
འདྲའོ། །ཞེས་ཡུལ་དང་སེམས་ཀྱི་མཚན་མ་འཛིན་ཅིང་ཡ་རོལ་པོ་དག་ལ་ཡང་གཏོད་པའི་
བྱིར་དེ། དེ་ལྷར་བྱས་པས་ཡ་རོལ་སེམས་ཤེས་པ་ལས་དེ་གྲུབ་ཟེན་པའི་བྱིར། དེ་སྒྲུབ་
དུས་ཡིན་གྱི་སྒྲུབ་ནས་གཞུགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་སེམས་ཤེས་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
མངོན་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་གྲུབ་པས་ནི་གཞུགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཤེས་པོ། །ཞེས་
པོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་ལྟ། རྩོན་གནས་དུན་འདོད་པས་བསམ་གཏན་ལ་སྒྲིམས་པར་འདུག་
ནས་རང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འགག་མ་ཐག་པའི་མཚན་མ་བརྒྱུད་ནས་དེ་ནས་མས་རིམ་

ནས་པ་རྒྱོག་སྟེ་རིམ་གྱིས་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་བར་དུ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུན་པར་བྱེད་པ་
 དེ་དེའི་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པས་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་
 སེམས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་བར་སྟིང་གི་སེམས་དུན་པ་ན་སྟོན་གནས་རྗེས་དུན་གྲུབ་པ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དུན་པར་འདོད་པ་ནི། ཅེས་
 པ་ནས། དེ་ནས་སྟིང་པ་བར་མའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དུན་ན་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རང་གི་སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་དུན་ཚུལ་ཡིན་ལ་གཞན་དེ་དུན་ཚུལ་
 ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཐོན་ནས་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་རང་གཞན་གྱི་ཆོ་ཐོད་ཀྱིས་
 དུལ་དུན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ཡང་དུན་ནོ། །མདོན་
 པར་གྲུབ་ནས་ནི་ཐོད་ཀྱིས་དུ་ཡང་དུན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོན་ཤེས་ལྡ་པོ་
 འདི་དག་རང་ས་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འཕུལ་གྱི་དེ་ཡང་ས་གང་ཡིན་པ་
 དེས་ས་འོག་མའམ་རང་ས་སྒྲུལ་པར་བྱེད་གྱི་གོང་གིས་པ་སྐྱུས་པ་མ་མིན། ལྷའི་རྒྱ་བས་
 གྲུང་རང་སའམ་འོག་མའི་སྒྲ་ཐོས་གྱི་གོང་མ་མིན། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྒྱམ་(༡༥ན)
 གྲངས་གྲུང་ས་གོང་མ་མི་ཤེས། སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་དུན་པས་གྲུང་ས་གོང་མ་མི་དུན། འཆི་
 འཕོ་དང་སྒྲིབ་ཤེས་པས་གྲུང་གོང་མའི་དེ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རང་དང་འོག་
 སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་འཕྲོལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོན་ཆོར་བས་གཞན་
 དུ་མ་འདྲིས་པ་སྒྱུར་བས་འཕྲོལ་པར་བྱ་བ་དང་། འདྲིས་པས་ནི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་
 འཕྲོལ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འཕྲོལ་བྱ་འདྲིས་པས་ཆགས་བྲལ་བས། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གསུམ་པ་དུན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ། །དང་པོ་རྒྱ་འཕུལ་རྒྱ་བ་མིག་ །
 ཅེས་སོ། །མདོན་ཤེས་དུག་ཆོས་ཅན། དུན་པ་ཉེར་བཞག་དང་ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གསུམ་
 པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱམ་གྲངས་ཤེས་པ་ཆོར་སེམས་ཆོས་དུན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་
 དང་། རྒྱ་བའི་མདོན་ཤེས་རྒྱ་འཕུལ་གྱི་མདོན་ཤེས་ལྷའི་མིག་གི་མདོན་ཤེས་དུན་པ་ཉེར་

གཞག་དང་པོ་ལྷན་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་རང་བཞིན་དང་། མངོན་ཤེས་ལྷག་མ་དྲན་པ་
 ཉེར་གཞག་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། གསུམ་པ་
 དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དང་པོ་རྩ་འབྲུལ་
 རྣ་བ་མིག་ །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷག་མ་ནི་དམིགས་གྱིས་
 མ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་ལྷག་རྣམས་དགོ། །
 །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚུལ་ཅན། མངོན་ཤེས་དུག་ལ་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་
 བར་ཡོད་དེ། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་དབང་ཤེས་དེའི་ལའོར་གྱི་ཤེས་རབ་ལུང་
 དུ་མ་བསྟན་བ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བཞི་ཤེས་རབ་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གྱུར་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
 ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན། མངོན་ཤེས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་
 རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ན། བྱེ་སྦྲུལ་རེ་མ་བྱུབ་སྟེ། རྟེན་གྱི་དབང་པོ་
 ས་གང་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་(༡༥བ)སམ་ཡང་ན་མངོན་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་
 པས་དེ་འདྲེན་བྱེད་གྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་འཇམ་གསུམ་པ་འཇམ་བཞི་པའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དེའི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། རྟེན་གྱི་དབང་གིས་དེའི་ས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ། །ཞེས་པ་ནས། ཡང་ན་བར་
 ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། ཅུ་བར། རྣམས་དགོ་ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་བཞི་ནི་དགོ་བ་དག་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་འོན་རེ་འོན་བསྟན་བཅས་རབ་རྩ་བྱེད་པ་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན།

ཤེས་རབ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་རྒྱའི་མངོན་ཤེས་
ཤེས་རབ་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། བྱེ་སྐྱ་ན་རེ། དེ་ལའང་མི་འགལ་ཏེ། གཙོ་བོ་རྩ་
འབྲུལ་སོགས་དག་པ་ཡིན་པས་སམ། ཡང་ལལ་ཆེ་བ་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་
ཟེར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་གཙོ་བོའམ་པལ་ཆེ་བ་པསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། གསུམ་ནི་རིག་པ་སྟོན་མཐའ་སོགས། མ་རིག་པ་ནི་བསྟོག་བྱིར་རོ། །
མི་སྟོབ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་དེའི། །རྒྱད་ལས་སྟེ་བྱིར་དེ་ཞེས་བྱ། །སྟོབ་ལ་འདོད་དེ་མ་རིག་
དང་། །བཅས་རྒྱད་བྱིར་ན་རིག་མ་བཤད། །ཅིས་བྱང་། མདོ་ལས། མི་སྟོབ་པའི་རིག་
པ་ནི་གསུམ་ཞེས་རིག་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་གནས་ཤེས་པ་དང་།
འཆི་འཕོ་དང་སྟེ་བ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་ཟད་ཤེས་པ་གསུམ་ནི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ ཅུ་
བར། གསུམ་ནི་རིག་པ་ཞེས་སོ། །རིག་པ་གསུམ་འཛིག་ལ་གཞན་མི་འཛིག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་དུ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་སོགས་པ་བྱི་མའི་མཐའ་
དང་བར་ལ་ཀྱན་དུ་སྟོངས་པ་བསྟོག་པའི་བྱིར་ ཅུ་བར། སྟོན་མཐའ་སོགས། མ་རིག་
པ་ནི་བསྟོག་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གསུམ་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
མངོན་ཤེས་ཐ་མ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཁོ་ན་མི་སྟོབ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གཉིས་ནི་དོན་
དམ་པའི་མི་སྟོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་
(༩༦ན)ཀྱང་། མི་སྟོབ་པ་དེའི་རྒྱད་ལ་སྟེས་པའི་བྱིར་མི་སྟོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མི་སྟོབ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་དེའི། །རྒྱད་ལ་སྟེས་བྱིར་དེ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་
སོ། །སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་འཆི་འཕོ་སྟེ་བ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་སྟོབ་པ་ལའང་
ཡོད་པར་འདོད་མོད་འོན་ཀྱང་སྟོབ་པའི་རིག་པར་མ་བཤད་དེ་སྟོབ་པ་དེ་མ་རིག་པ་དང་
བཅས་པའི་རྒྱད་ཡིན་པའི་བྱིར་ ཅུ་བར། སྟོབ་ལ་འདོད་དེ་མ་རིག་དང་། །བཅས་རྒྱད་
བྱིར་ན་རིག་མ་བཤད། །ཅིས་སོ། །

ལྷ་པ་ནི། དང་པོ་གསུམ་པ་དུག་པ་ནི། །ཆོ་འབྲུལ་ནམས་ཡིན་པ་སྟན་པ་མཆོག་།
 མི་འབྲུལ་ཕྱིར་དང་ཡན་པ་དང་། །ཡིད་འོང་འབྲས་ལ་སྒྱུར་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། ཆོ་
 འབྲུལ་དེ་ལ་ཁྱུ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དང་། ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་། རྗེས་སུ་
 བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ཡོད་དེ། མངོན་ཤེས་དུག་གི་དང་པོ་ཁྱུ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དང་།
 མངོན་ཤེས་གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་ནམ་གངས་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་།
 དུག་པ་ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་
 ལ་ཆོ་འབྲུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཉིད་དུ་གདུལ་བྱའི་ཡིད་འཕྲོག་
 བར་བྱེད་པས་ན་ཆོ་འབྲུལ་ལམ། འདི་དག་གིས་ཞེ་འགས་པ་དང་བར་མར་གནས་པ་
 ནམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཆོ་འབྲུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཆོ་འབྲུལ་གྱི་
 སྒྲིབ་དོད་བྱ་དྲི་རྒྱ་ཞེས་པའི་བྱ་དྲི་དང་པོ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ལམ་སོ་སོར་དང་རྒྱ་ཏུ་འཕྲོག་པར་
 བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་ནི་འཕྲོག་པ་ལ་འོ་བྱེད་ས་བཞག་སྟེ་བྱ། དེ་དག་
 གི་ནང་ནས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་མཆོག་ཡིན་དེ། ཡང་དག་པ་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་
 ནི་བསྟན་པ་དེ་གཞན་དུ་བྱ་མི་རུས་པས་མི་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། ཁྱུ་འབྲུལ་
 དང་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་པ་དག་ནི་འདི་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ནམས་ལ་ཡང་བྱིད་ཀྱི། ཟག་
 པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་དེ། མི་འབྲུལ་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 དང་། མི་འབྲུལ་རྩལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པ་ནི་ལྷ་པ་བཞེན་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ནི།
 ནམ་པ་གཞན་(༡༥བ)དུ་མི་རུས་པས་མི་འབྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་དེ། ཉོན་མོངས་ཟག་པ་མེད་
 ན་མི་འབྲུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་རོ། །གཞན་
 ཡང་དེ་གཉིས་ལས་རྗེས་བསྟན་ཆོ་འབྲུལ་མཆོག་ཡིན་དེ། ཁྱུ་འབྲུལ་དང་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་
 པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་སེམས་གཏོད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་ལ། རྗེས་བསྟན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཉེ་
 བར་སྟོན་པའི་སྟོན་ས་ལན་པ་དང་སྟག་བསྟེན་མེད་པའི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་ལུ་ལ་སྒྱུར་

བའི་ཕྱིར་རོ། ཚུ་བར། ཐན་པ་དང་། ཡིད་འོང་འབྲས་ལ་སྒྱུར་བྱེད་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

མདོན་ཤེས་ལྷ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལས་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་

མདོན་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མདོན་ཤེས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་མདོན་ཤེས། ལྷ་འཁྱིལ་གྱི་
དང་ན་པ་བཤད་པ། སྒྲིལ་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་རྩུ་
འབྲུལ་གྱི་རོ་བོ་འབྲས་བྱེད་བཅས་པ། སྒྲུལ་སེམས་ལུལ་དང་བཅས་པ། སྒྲུལ་པ་བྱེད་
ཚུལ་ཁར་བྱེད་དང་བཅས་པ། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྩུ་འབྲུལ་ཉིང་
འཛིན་དེ་ལས་ནི། སྒྲུལ་དང་འགྲོ་བ་སྟོན་པ་ལ། ཡིད་མཁྱོགས་འགྲོ་བ་གཞན་དག་
ལ། ཕྱིན་བྱེད་མོས་པ་ལས་བྱུང་ཡང་། ཞེས་བྱུང་། རྩུ་འབྲུལ་འདི་ཅི་ཞེན། བྱེ་སྒྲུབ་
རེ། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རོ་བོ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས།
བྱེ་བྲག་རྩུ་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་ནི་རྩུ་འབྲུལ་ཉིང་འཛིན་ཞེས་སོ། གླུ་དོན་ཡོད་དེ། འབྲུར་
པར་བྱེད་པས་སམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ན་རྩུ་འབྲུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉིང་དེ་འཛིན་
དེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྒྲུལ་པ་དང་འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚ་
བར། དེ་ལས་ནི། སྒྲུལ་དང་འགྲོ་བ་ཞེས་སོ། ཉིད་འགྲོ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།
སྒྲུར་པ་བྱ་ལྟར་ལུས་རིམ་གྱིས་ཕྱིན་བྱེད་དང་། ཐག་རིང་པོ་ལ་ཉེ་བར་མོས་པ་ལས་བྱུང་
བ་དང་། ཡིད་ལྟར་མཁྱོགས་པ་སྟེ་འགྲོ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། སྟོན་པ་ལ་ཡིད་
མཁྱོགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། ལུལ་ཐག་ཤིན་རྩུ་རིང་པོར་ཡང་ལྷགས་བསྐྱེད་པའི་རུས་
དེ་ཀ་རང་གིས་བྱོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྟོན་པ་ཁོན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཚ་བར། སྟོན་པ་
ལ། ཡིད་མཁྱོགས་འགྲོ་བ། ཞེས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུལ་ནི་

བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བོ། །ཞེས་སོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལུས་ཕྱིན་
བྱེད་(༡༥ན)གྱི་འགོ་བ་ཡོད་དེ། ཐག་རིང་བ་ལ་ཡང་བྱ་བ་ཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ལུས་ཕྱིན་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཞན་དག་ལ། ཕྱིན་བྱེད། ཅེས་དང་། མདོ་ལས། འཕགས་
པའི་དགོ་འདུན་བསམ་མི་བྱལ། །ཅེས་སོ། །མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐག་
རིང་བོ་ལས་ཉེ་བར་མོས་ནས་སྐྱར་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མོས་པ་ལས་བྱུང་ཡང་། །
ཞེས་དང་། བཅོམ་ལུན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་པ་རྣམས་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་
ལུ་ལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྐྱལ་པ་ནི། །ཕྱི་ཡི་སྒྲེ་མཆེད་བཞི་རྣམ་
གཉིས། །གཟུགས་གཏོགས་གཉིས་སྐྱལ་སེམས་དག་གི། །དེ་དག་གྱང་ནི་བརྩ་བཞིའོ། །
བསམ་གཏན་འབྲས་གཉིས་ནས་ལཱའི་བར། །རིམ་བཞིན་གོང་མ་ལས་སྒྲེས་མིན། །དེ་
རྒྱུད་བསམ་གཏན་བཞིན་དེ་ནི། །དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། སྐྱལ་
པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྐྱལ་པ་དང་། གཟུགས་སྐྱལ་གཏོགས་
པའི་སྐྱལ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱལ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྒྱུད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་
གཏོགས་པའི་སྐྱལ་པ་ནི་ཕྱི་ཡི་སྒྲེ་མཆེད་གཟུགས་དྲི་རོ་རིག་བཞི་ཁོ་ན་སྐྱལ་པར་ངེས་
གྱི། །ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་མིག་སོགས་སྐྱལ་པར་མི་བྱེད། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲོན་མེད་པའི་སེམས་
ཅན་འབྱུང་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཕྱི་ཡང་སྒྲུའི་སྐྱལ་པ་མེད་དེ། །རིགས་འདུའི་རྒྱན་ཆ་དང་
པའི་ཕྱིར། །ཆོས་གྱིས་སྒྲེ་མཆེད་ཡིད་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་སྐྱལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱལ་སེམས་མེད་
པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱལ་སྐྱུང་ཐུགས་སྐྱལ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། །མདོ་ལས་སྐྱལ་སྐྱུང་ཐུགས་སྐྱལ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཟེར་བའི་རྩྱུད་པ་
ཐེག་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་འབྱུང་ངོ་། །སོ་སོ་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས། འདོད་པའི་སྐྱལ་པ་

ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་སེང་གེ་ལམ་གྱི་དཔྱད་པོ་ཆེར་སྐྱལ་པ་རང་ལུས་དང་འབྲེལ་
 བ་དང་། བདག་ཉིད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སེང་གེ་ལམ་གྱི་དཔྱད་པོ་ཆེར་སྐྱལ་པ་གཞན་གྱི་ལུས་དང་
 འབྲེལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་རྣམ་པ་གཉིས་(༡༥)ཞེས་སོ། །འདིས་གང་ཟག་
 དང་དབང་པོ་སྐྱལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་བཞི་སྐྱལ་པ་དེའི་ཕྱིར། སེང་གེར་སྐྱལ་གྱི་དང་
 སེང་གེ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་མ་སྐྱལ་ཅིང་། སྐྱལ་གཞི་གང་ཟག་ཡིན་གྱི་དང་གང་ཟག་དེ་
 མ་སྐྱལ་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུ་བ་ན། སྐྱལ་པ་བརྒྱད་དང་འགལ་ལོ། །གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་
 གྱིས་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དྲི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་
 སྐྱལ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་གཟུགས་གཏོགས་གཉིས་ཞེས་སོ། །དེས་ན་འདོད་
 པའི་རྟེན་གྱི་སྐྱལ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་སྐྱལ་པ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བདག་དང་གཞན་
 རྒྱུད་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་། དེའི་སྐྱལ་པ་གཟུགས་གཏོགས་བདག་དང་གཞན་ལུས་
 དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། འདི་ནི་སྐྱལ་པ་རྣམ་
 པ་བཞི་ཡིན། ཞེས་དང་། གང་སྐྱེལ་ལས། འདི་ནི་སྐྱལ་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 དུ་བཞི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱིས་
 རྟེན་ཅན་གྱིས་སྐྱལ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་
 གཉིས་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་བདག་ལུས་དང་གཞན་ལུས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པས།
 འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱལ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
 ན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས་མདོར་བསྟུན་ན་སྐྱལ་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། རི་ལྟར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་སྐྱལ་པ་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་དང་།
 གཟུགས་ན་སྟོད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སྐྱལ་པར་བྱེད་ལ་དེ་ཡང་བདག་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་
 བ་དང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་པས། རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པ་
 དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྐྱལ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། དེ་ལོན་ཆད་གི་སྐུ་ལ་སེམས་གི་ཡུལ་བཤད་ནས། མངོན་སེས་ཁོ་ནས་སྐུ་ལ་
 བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སེས་གི་འབྲས་བུ་སྐུ་ལ་སེམས་དག་གིས་སྐུ་ལ་བ་སྐུ་ལ་
 བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྐུ་ལ་སེམས་དག་གིས། ཞེས་སོ། །དབྱེན་སྐུ་ལ་སེམས་
 དེ་དག་ཀྱང་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བུ་སྐུ་ལ་སེམས་འདོད་པ་
 དང་། རང་སྐྱེ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྐུ་ལ་སེམས་འོག་སྐྱེ་གཉིས་དང་རང་
 སྟེ་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ལ་སྐུ་ལ་སེམས་འོག་སྐྱེ་གསུམ་དང་རང་སྟེ་བཞི་(༡༥བ)
 དང་། བཞི་བ་ལ་སྐུ་ལ་སེམས་འོག་སྐྱེ་བཞི་དང་། རང་སྐྱེ་གཅིག་སྟེ་ལྔ་ཡོད་པའི་བར་
 རིམ་བཞིན་སྐྱར་བ་དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་དེ་དག་ཀྱང་ནི་བཅུ་བཞི་འོ། །བསམ་གཏན་འབྲས་
 གཉིས་ནས་ལྔའི་བར། རིམ་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་འོག་མའི་
 མངོན་སེས་གི་འབྲས་བུ་སྐྱོད་མའི་སྐུ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་མེད་དེ་བསམ་གཏན་གི་འབྲས་
 བུ་སྐུ་ལ་སེམས་ནི་རང་གི་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་འོག་མ་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གོང་མ་
 ལས་སྐྱེས་མིན། ཞེས་སོ། །སྐུ་ལ་སེམས་རྟེན་རྩུལ་ཡོད་དེ། དེ་དག་བསམ་གཏན་གི་
 དངོས་གཞི་བཞིན་དུ་འོག་སྐྱེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་རྟེན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར།
 དེ་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞིན། ཞེས་སོ། །སྐུ་ལ་པའི་སེམས་ཁོ་ན་ལས་ལྡང་བར་འགྱུར་
 བ་མེད་དེ། སྐུ་ལ་སེམས་དེ་ནི་དང་པོར་སྐུ་ལ་བར་འཇུག་ཆེ་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་།
 རྒྱུན་གྱི་ཆེ་རང་ཉིད་དང་གཉིས་ལས་འབྱུང་ལ། སྐུ་ལ་བ་དེ་ལས་ལྡང་བའི་ཆེན་ལང་བསམ་
 གཏན་དག་པ་བ་དང་། སྐུ་ལ་སེམས་གཉིས་ལས་ལྡང་བའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་ནི། ཅུ་
 བར། དེ་ནི། །དག་དང་རང་ལས། ཞེས་སོ། །ཟུར་གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། དེ་ལས་
 གཉིས། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐུ་ལ་བ་བྱེད་རྩུལ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་ནི། རང་གི་སྐྱེ་བས་སྐུ་ལ་བར་
 བྱེད། །སྐྱར་འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང་། །རྟེན་མིན་སྐུ་ལ་བ་པོ་དང་བཅས། །བྱིན་གྱིས་

བརྒྱབས་ནས་གཞན་འཇུག་ཕྱིར། ཁྱིམ་ལ་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད། ཁྱིམ་དྲན་ལ་མེད་
གཞན་དག་མིན། དང་པོར་དུ་མས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བྱང་བར་འགྱུར་ནས་བསྒྲོག་པ་ལོ། །
སྒྲོམ་ལས་སྒྲེས་པ་ལུང་མ་བཞུན། སྒྲེ་བ་ལས་སྒྲེས་རྒྱུ་མ་གསུམ་མོ། ཁྱེས་བྱུང་། ས་
གཞན་གྱི་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་སྐྱུལ་པ་མི་བྱེད་དེ། རང་གི་ས་པའི་སྐྱུལ་སེམས་
ཀྱིས་སྐྱུལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། རང་གི་ས་པས་སྐྱུལ་བར་བྱེད། ཅེས་སོ། །པས་མ་
གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་སྐྱུལ་པ་དག་སྐྱུ་བར་འཇུག་པ་ནི། ས་འོག་མ་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་སེམས་ཀྱིས་སྐྱུ་བར་འཇུག་ཏེ། གཉིས་པ་སོགས་ན་དག་ཀྱང་ནས་སྒྲོང་བ་ལ།
ཀྱང་སྒྲུའི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱུལ་པ་སྐྱུ་བ་རང་ཁོ་ནའི་སེམས་ཀྱིས་
བྱེད་པར་བཞུན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། སྐྱུར་འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང་། ཁྱེས་སོ། །སྐྱུལ་
པ་དག་སྐྱུ་རྒྱུལ་ཡོད་(༡༥བ)དེ། ལྷོན་པ་མིན་པའི་སྐྱུལ་པ་ནི་སྐྱུལ་པ་པོ་དང་བཅས་ཏེ་
ཅིག་ཅར་སྐྱུ་དགོས་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱུལ་པ་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན། སྐྱུ་བར་བྱེད་
པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ། གཅིག་གིས་སྐྱུ་བར་བྱེད་པ་ན། སྐྱུལ་པ་ཐམས་སྐྱུ་བར་བྱེད། །
གཅིག་མི་སྐྱུ་བར་གྱུར་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱུར་མི་འགྱུར། ཁྱེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། ཅུ་བར། ལྷོན་མིན་སྐྱུལ་པ་པོ་དང་བཅས། ཁྱེས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱུལ་པ་དག་སྐྱུ་བ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྐྱུ་སེམས་དང་སྐྱུལ་སེམས་གཉིས་གཅིག་ཆར་མི་
འགྱུར་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དང་པོར་སྐྱུལ་པ་པོས་སྐྱུལ་སེམས་ཀྱིས་སྐྱུལ་པ་
ལུན་རིང་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་སྐྱུ་རུ་མོས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། དེའི་འོག་རྒྱ་
སེམས་གཞན་དག་གི་ཀྱང་སྒྲོང་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་དེ་དག་འདི་ལྟར་སྐྱུ་བར་གྱུར་
ཅིག་སྐྱུ་རུ་མོས་ནས་དག་སྐྱུ་བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
གཞན་འཇུག་ཕྱིར། ཁྱེས་སོ། །སྐྱུལ་པ་པོ་གསོན་པར་མ་ཟད་ཁྱིམ་ལ་ཡང་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་གནས་བཞུན་འོད་སྐྱུང་ཆེན་པོས་སྐྱུ་རན་ལས་འདས་

བའི་རུས་པ་རྗེ་བརྩན་བྱམས་པ་མ་བྱོན་བར་རྟ་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བྱིར།
 ཅུ་བར་གི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད། ཁེས་སོ། །མི་བརྟན་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་
 མེད་དེ། འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་ཤ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པའི་བྱིར། ཅུ་
 བར། མི་བརྟན་ལ་མེད། ཁེས་སོ། །སྡེ་བ་གཞན་དག་ན་ེ། ཤི་བ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་རུས་པ་ལ་གནས་པ་ནི་གནས་གཙང་མའི་ལྷའི་མཐུས་ཡིན་
 པའི་བྱིར་རོ། ཁེས་སོ། ཅུ་བར། གཞན་དག་མིན། ཁེས་སོ། །འོན་ཀྱང་སེམས་རྟུ་
 མས་སྐྱལ་བ་གཅིག་བྱེད་དམ་སྐྱལ་སེམས་གཅིག་གིས་སྐྱལ་བ་རྟུ་མ་ཞེན་གཉིས་ཀ་བྱེད་
 པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་སྐྱལ་སེམས་རྟུ་མས་སྐྱལ་བ་གཅིག་བྱེད་ལ། བྱིས་བྱང་བར་གྱུར་བ་
 ན་དེ་ལས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐྱལ་སེམས་གཅིག་གིས་རྟུ་མ་སྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དང་
 པོ་རྟུ་མས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བྱང་བར་གྱུར་ནས་བརྒྱུད་པའོ། ཁེས་སོ། །སྐྱལ་སེམས་
 ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བརྟན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱུད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱལ་སེམས་ལུང་
 མ་བརྟན་གནས་གཉིས་པར་བཤད་པ་འདྲིའི་(༡༩ན)དབང་རྟུ་བྱས་ལ། ལྟ་དང་སྐྱལ་
 སོགས་པའི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་སྐྱལ་སེམས་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བརྟན་གསུམ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། ཅུ་བར། བརྒྱུད་པ་ལས་སྐྱེས་ལུང་མ་བརྟན། སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་རྣམ་གསུམ་སོ། །
 ཁེས་སོ། །

བཞི་པ་རྩ་འཕུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། རྩ་འཕུལ་གསང་ལྷགས་སྒྲུབ་དག་དང་། །ལས་
ལས་སྒྲེས་དང་ནམ་པ་ལ། །ཞེས་བྱུང་། རྩ་འཕུལ་ནི་ལྷ་ཡོད་དེ། སྒོམ་བྱུང་དང་སྒྲེས་
ཐོབ་དེ་གཉིས་དང་། གསང་ལྷགས་ལས་སྒྲེས་པ་གཞི་ར་ཞེས་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་ནམ་
མཁའ་འགྲོ་བ་དང་། རྟོག་བྱེད་བྱ་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་ལ་རོལ་གྱི་སྒོམ་མ་ཤེས་པ་སྒོགས་
དང་། སྒྲུབ་ལས་སྒྲེས་པ་སྒྲུབ་གྱིས་བྱུང་བར་ལག་བ་དང་། རྒྱང་བ་ལ་བསྒྲུས་ན་ནམ་
མཁའ་འགྲོ་བ་ལྷ་བྱ་དང་། ལས་ལས་སྒྲེས་པ་དབེར་ན་ར་ལས་རྩ་དང་མྱིད་པ་བར་མ་

རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། ལྟ་ཡི་མིག་དང་རྣ་བ་ཡིན། །བསམ་གཏན་ས་པའི་གཟུགས་དང་བ། །
 རྟག་ཏུ་རྟེན་བཅས་མ་ཚང་མེད། །ཐག་རིང་ཐུ་སྟགས་སྟོང་ཡུལ་ཅན། །དག་བཅོམ་བསེ་
 རུ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གངས་མེད་མཐོང་། །ཞེས་བུང་། ལྟའི་
 མིག་དང་རྣ་བའི་མཛོན་གེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བ་དེ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབའ་དང་། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་དང་བྱིས་བདག་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་གྱིས་མིག་རྣ་
 ལྟ་བུ་ལྟའི་མིག་རྣ་ལྟ་བུ་ཡིན། ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བ་དངོས་གནས་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། ལྟའི་
 མིག་དང་ལྟའི་རྣ་བ་དངོས་གནས་རེ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་པས་
 མིག་གི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་དང་། རྣ་བའི་ཉེ་འཁོར་དུ་སྒྱུ་ལ་གཏོད་པའི་སྟོར་བས་བསམ་
 གཏན་གྱི་སའི་འཕྱུང་བ་རྣམས་རྒྱར་བྱ་བའི་གཟུགས་ཅན་དང་བས་གཟུགས་མཐོང་བའི་
 ལྟའི་མིག་དབང་དང་སྒྱ་ཐོས་པའི་རྣ་དབང་དག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལྟ་ཡི་མིག་
 དང་རྣ་བ་ཡིན། །བསམ་གཏན་ས་པའི་གཟུགས་དང་བ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་གོང་འོག་
 མ་སྟན་ནོ། །སྟོམ་བུང་གི་ལྟའི་མིག་རྣ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། རྟག་ཏུ་རྣམ་
 པར་གེས་པ་བཅས་པའི་རྟེན་བཅས་དང་། ཡོང་བ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་མ་ཚང་པ་མེད་པ་
 དང་། ཁར་བ་ལྟ་བུའི་གཏོད་པ་མེད་ལ། ཡུལ་གཟུགས་སྒྱ་ཐག་རིང་བ་དང་། ཐུ་བ་དང་།
 བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་(༡༩བ)ཅུ་བར། རྟག་ཏུ་བརྟེན་བཅས་
 མ་ཚང་མེད། །ཅེས་སོ། །ཟུར་གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། ཐག་རིང་ཐུ་སྟགས་སྟོང་ཡུལ་
 ཅན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། །གང་ཕྱིར་གྲ་ཡིས་མིག་གིས་གཟུགས། །ཐག་

རིང་གནས་དང་བསྐྱིབ་པ་དང་། །ཕྱ་དང་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ། །དེའི་སྤྱིར་ལྟ་ཡིས་
མཐོང་བར་འདོད། །ཅིས་སོ། །ལྟའི་མིག་གི་ཅི་ཅམ་མཐོང་བའི་ཆད་ཡོད་དེ། །ཉན་ཐོས་
གྱིས་ལྟའི་མིག་གིས་སྟོང་གཉིས་དང་། །བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་གྱིས་ལྟའི་མིག་གིས་
སྟོང་གསུམ་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་རྩལ་བ་དང་བཅས་ན་མཐོང་ལ། །སངས་རྒྱས་གྱིས་
བཞེད་པ་ཅམ་གྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་གཟིགས་པའི་བྱིར། །རྩ་བར།
དག་བཅོམ་བསེ་རུ་སྟོན་རྣམས་གྱིས། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གངས་མེད་མཐོང་། །ཞེས་
སོ། །

སྤྱིས་ཐོབ་སོགས་གྱི་བྱེད་པར་བཞད་པ།

གསུམ་པ་ནི། །གཞན་ཡང་སྤྱི་བས་ཐོབ་དེས་ནི། །སྤྱིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་ངོ་། །
སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང་། །རྟོག་དང་རིགས་སྒྲགས་གྱིས་བྱས་པའང་། །དབྱལ་
བ་བས་ནི་དང་པོ་ཤེས། །མི་ལ་སྤྱི་བས་ཐོབ་པ་མེད། །ཅིས་བྱུང་། །རྩལ་ལྟའ་ཁོ་ནར་མ་
ཟད་སྤྱིས་ཐོབ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། །ལྟའི་མིག་རྣ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། །རྩ་བར། །གཞན་
ཡང་སྤྱི་བས་འཐོབ། །ཅིས་སོ། །སྤྱིས་ཐོབ་གྱི་ལྟའི་མིག་དེས་ནི་སྤྱིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་
སྟེ། །དེ་ནི་མངོན་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་སྤྱིས་ཐོབ་ལ་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར། །རྩ་
བར། །དེས་ནི། །སྤྱིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །སྤྱིས་ཐོབ་གྱི་སེམས་ཤེས་ལ་
གསུམ་ཡོད་དེ། །དེ་ལ་དགོ་མི་དགོ་ཡུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། །རྩ་བར། །སེམས་
ཤེས་དེ་ནས་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་སོ། །སེམས་ཤེས་གཞན་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། །གང་
ཡང་མཆོན་ལྟས་རྣམས་གྱིས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་རྟོག་གི་བ་དང་། །གང་ཡང་རིགས་
སྒྲགས་གྱིས་བྱས་པས་སེམས་ཤེས་དེ་ཡང་དགོ་མི་དགོ་ཡུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ལ།

བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་པ་རྩལ་སེམས་ཤེས་དག་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གང་། །
 ཉོག་དང་རིགས་སྒྲགས་ཀྱིས་བྱས་པའང་། །ཞེས་སོ། །པ་རྩལ་སེམས་ཤེས་གཞན་ཡང་
 ཡོད་དེ། དཔུལ་བ་བས་ནི་དང་པོ་སྐྱེས་མ་ཐག་ལ་པ་རྩལ་སེམས་ཤེས་དང་ཐོན་ནས་དྲན་
 པ་ལྟ་ཞིང་། མི་ལ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་སེམས་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དཔུལ་
 (༡༠ན)པ་བས་ནི་དང་པོར་ཤེས། །མི་ལ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །མི་ལ་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཆེ་རབས་དྲན་པ་ཡོད་དེ། དག་པའི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།
 རིན་ཆེན་འཕྲུང་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞུང་གི་དོན་དག་དྲན་པ་
 དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་དྲི་མེད་པས། །ཆེ་རབས་དྲན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
 འཇམ་དཔལ་ཅུ་བའི་ཉོག་པ་ལས། མཛོད་རྟེན་འབྲས་བྱས་ན་རིག་པ་འཛིན་པའི་འཁོར་
 ལོས་སྐྱར་བར་འགྱུར་དེ། །ཞེས་པ་ནས། ལུལ་དབྱས་སུ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་
 ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་པར་འགྱུར། ཐོས་པ་འཛིན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དྲན་པར་འགྱུར་རོ། །
 །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལེགས་བཤད་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱེས་པ། ཆོས་མདོན་ས་ལམ་ཤེས་བཅུའི་རྣམ་དབྱེད་དང་། །ཡོན་ཏན་བྱེད་ལས་མ་
 འདྲེས་རབ་མཐོང་ཆོ། །ལྟ་ཡི་དག་འཆལ་ཟེའོག་རི་མོ་དང་། །མེན་གེ་ཡི་རྒྱ་ཡང་མཛད་མི་
 མཛར། །སྐྱེས་ཐོབ་སྐྱོམ་བྱུང་གསང་སྒྲགས་སྒྲན་སྒྲོར་དང་། །ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྩ་
 འབྲུལ་སོས་ཡིས། །དོ་བོ་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ལ་བསམ་དུས། །འཛིག་རྟེན་སྐྱེ་མ་མཁན་
 དེའང་སྐྱེད་ས་སམ་སྒྲམ། །ཐེག་གསུམ་སྐྱན་མོང་ལམ་གྱི་འཇུག་པའི་ཡུལ། །གཞི་ལཱི་
 རྣམ་བཞག་ཆོས་མདོན་ལས་གསལ་བའི། །བྱུང་པའི་མ་མོ་གསུངས་ནས་བསྒྲགས་པ་དེ། །
 མ་འབྲུལ་ལེགས་བཤད་ལམ་དུ་ལེགས་པར་བཞོད། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་དག་པའི་རྒྱ་ཟེར་
 གྱིས། །སྐྱེད་ལཱི་ལེགས་བྱས་རྒྱ་སྒྲར་མགོན་མཛད་དེ། །མྱོངས་པའི་སྐྱན་བསལ་བྱུང་
 བསྐྱེད་ཀྱན་དའི་ཆལ། །མ་ལུས་གཅིག་ཆར་བཞད་པའི་གཉེན་གྱར་ཅིག། །

ཅེས་དམ་པའི་ཚིག་མཛོན་པ་མཛོན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་
 མོར་ཐུའི་གཏེར་མཛོན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་བདུན་
 པ་ལེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདིས་ཀྱང་ཀུན་ལ་ཡན་པར་ཐུར་
 ཅིག། །

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་པ་སྟེན་
ནིར་བཅུ་གཉིས་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་
ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་པ་རྒྱུད་པའི་
ཆོག་དོན་མཐའ་དཔྱད་དང་བཅས་པ་
བཞུགས་སོ། །

མཛོད་པར་བཛོད་པ།

ན་མོ་གུ་རུ་མཆུགས་ལ་རྩེ་རྩེ། འཇམ་དབྱངས་བྱེ་བའི་སྒོ་གྲོས་རྒྱབས་ལྡན་
འབྲིལ་བའི་སྤར་སྤ། །ཐུགས་རྗེའི་སྤྱན་བཟང་ལྷུང་ལ་ལྷར་མཛེས་ཐབས་མཁའ་སྒྲུ་འབྲུལ་
གར། །སྤ་ཆོགས་སྟོན་པའི་གྲགས་སྟན་རྒྱུད་སྟོང་དབྱངས་སུ་ཆེར་སྤངས་པས། །རྒྱལ་
བའི་མེས་པོ་འཇམ་བས་མི་ངོམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་འདུད། །མགོན་དེའི་རང་ལྷགས་
གངས་རི་ལས་འོངས་པའི། །དགོངས་འགྲེལ་རྒྱ་ཁྱུང་ཐུགས་བཞིར་འབྱེད་མཛོད་པའི། །
སྤ་གྱི་ཐུབ་ཅན་མས་དང་ཡབ་སྤས་བྱང་། །ཆོས་མངོན་ཤིང་རྟ་ཆེན་ལྷུངས་ཨེ་མ་བསྟགས། །
ངོ་མཚར་ལན་གཅིག་སྟེ་ལ་ཆེ་ཞིང་མཛེས། །དྲི་མས་ནད་ཀུན་སེལ་ལ་ལྷན་རིང་བའི། །
ལུ་དུམ་ལ་རའི་མེ་དྲོག་འདིས་ཆོམ་པས། །པད་ཆལ་གཞན་ལ་ལྷ་བའི་གུས་ལ་ལྷོད། །

བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སྟོམས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་རང་

བཞིན། དེའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས། ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་བསྟེན་པའི་ཡོན་
 ཏན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། རྩུན་
 མོང་དུ་བཤད་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གྲེ་བྲག་རྩུ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ།
 བསམ་གཏན་གྱི་ལྷོ་མས་འཇུག་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་ལྷོ་མས་(༡ན)འཇུག་གཉིས། དང་
 པོ་ལ། དབྱེ་བ་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་གྲེ་བྲག་རྩུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
 བློ། བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས་བཞི། ཉིང་སྒྲེ་བ་དག་རབ་རྩུ་བཤད། ཅིས་བྱང་།
 འདི་ལ་ཆོག་དོན་སྒྱི་དོན། མཐའ་དབྱུང་པ་གསུམ། དང་པོ་བློ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་
 གཏན་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷོ་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་དེ་དང་། འབྲས་སུ་སྒྲེ་བའི་བསམ་
 གཏན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས། ཞེས་སོ། །
 དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། འབྲས་སུ་སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་བཞི་
 དང་། ལྷོ་ལྷོ་མས་འཇུག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལྷོ་མས་འཇུག་ནས་བཞི་བའི་དེ་བཞི་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བཞི། ཞེས་སོ། སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
 བཞིའི་ལྷོ་ལྷོ་མས་འཇུག་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་སུ་སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་
 གནས་གསུམ་གསུམ་དང་། བཞི་བ་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲེ་ལ་སྒྲོམ་ལཱ་འབྲས་སུ་གནས་གཅིང་
 ལཱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པར་སྒྲར་རབ་རྩུ་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་ཅུ་བར། དེར་
 སོ་སོ་ཡི། བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། བཞི་བ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེར་སྒྲེ་བ་དག་རབ་(༡བ)རྩུ་བཤད། ཅིས་སོ། །གཉིས་
 པ་ལྷོ་མས་འཇུག་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ལྷོ་དོན། ས་མཆོམས་བཞི། དང་པོ་བློ།
 བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དེ། བསམ་
 གཏན་གྱི་ལྷོ་མས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་བསྟོགས་
 གྱི་ལྷོ་མས་འཇུག་དང་། དངོས་གཞིའི་ལྷོ་མས་འཇུག་གཉིས། དང་པོ་ལ་བསམ་གཏན་

དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ནས་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་གི་བར་བཞི། དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
 ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱི་ལས་དང་པོའི་ཡིད་བྱེད་ཉེར་བསྟོགས་མི་
 ལྟོགས་མེད་པ་དང་ལྟག་མཐོང་བསྟོམ་པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་སོགས་ཡིད་བྱེད་
 རྒྱག་གིས་བསྟུས་པའི་མི་ལྟོགས་མེད་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཞི་
 གནས་གྲུབ་པ་ནས་གོང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་བྱིར་དང་། མཛོད་ལས། ཞི་གནས་
 གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡི། །ཞེས་དང་། སྟོམ་བུང་མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་། བྱེད་པར་བསམ་
 གཏན་ས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་ས་རྒྱག་ཡོད་པའི་
 བྱིར། གཉིས་བསྟུབ་སྟེ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། མོས་ལས་བུང་པ་དང་།
 རབ་རྒྱུད་བེན་པ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་དང་། དབྱེད་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། སྦྱར་མཐའི་
 ཡིད་བྱེད་དང་རྒྱག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ལྟག་མཐོང་གསལ་བའི་བྱིར།
 ཅུ་བར། ས་གཞན་དག་གིས་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་
 སོ། །ཞེས་དང་། བྱེད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། བྱེད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་འགོ་བ། །
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཀུན་བདུས་ལས་ཀྱང་། སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་
 རྣམ་པར་བཞག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆོད་བར་རྒྱུ་དེ་བཞིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡིད་བྱེད་བདུན་པ་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེས་བསམ་གཏན་
 ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་རང་གི་འོག་ས་ལས་རྒྱལ་ཞིང་
 གཞུགས་ཀྱི་སས་བསྟུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡན་ལག་གིས་བྱེ་བའི་(༡༩)སེམས་རྩེ་
 གཅིག་པ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། སེམས་རྩེ་གཅིག་
 བའི་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་རྩེ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཅིག་ལ་གཏོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། སས་དབྱེན་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་། རོ་བོའི་

སྒྲོ་ནས་དག་ཉམས་གཉིས་དང་། མཐུག་ཏུ་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲེ་ཚུལ་གྱིས་དག་པ་པ་ལ།
 ཉམས་པ་ཆ་མཐུན། གནས་པ་ཆ་མཐུན། བྱད་པར་ཆ་མཐུན། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
 བཞི་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ང་རྒྱལ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྟགས་ཡོད། སོ་སོའི་མཆོན་
 ཉིད་ཆོག་དོན་དུ་བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཆོས་
 ཅན། བསམ་གཏན་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འདིས་སེམས་པར་བྱེད་བསམ་ན་
 བསམ་གཏན་ཞེས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྐད་གྱི་བྱིངས་སྒྲུབ་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་དོ། །
 འོན་ཏིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་དེར་འགྱུར་ཞེན་མ་ཡིན་དེ། སེམས་པ་ཚུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་
 ལྷན་བསམ་ན་བསམ་གཏན་ཞེས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉི་མ་སྟེ་འོད་དང་ལྷན་པ་
 བཞིན། ཚུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྷན་པ་ཡོད་དེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པ་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་རང་གིས་བསྐྱས་པའི་ལམ་སྒྲུབ་ཞེས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིས་སེམས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་དབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་བྱུང་
 སེམས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གལ་ཆེར་གྱིས་མ་ཐོན་འདུག་གོ །རང་འགྲེལ་ལས།
 འདིས་སེམས་པར་མཛད་པས་ན་བསམ་གཏན་དེ། ཞེས་པ་ནས། སྐད་གྱི་བྱིངས་ལས་
 འདི་ནི་སེམས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སེམས་པ་ཡང་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གྲུབ་པའི་
 མཐའ་ལས་བྱུང་དོ། །ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཞི་པ་ས་མཆོམས་ཡོད་
 དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། །བསམ་གཏན་གྱི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་
 བསམ་གཏན་དང་། འབྲས་ཁུ་སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་
 ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། (༡༧)བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་རྒྱད་གྱི་གཟུགས་སུང་ཆོས་ཅན།
 བསམ་གཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་ཁུ་སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་སྟོམས་
 འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དེ་དང་དེར་སྒྲེ་བའི་སུང་པོ་ལྷ་ཀ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

སེམས་པར་བྱེད་པས་དག་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱེད་པ་
རྒྱ་དོན་གྱིས་གྲུབ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་ཁུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ན་སྟོམས་
འཇུག་མ་ཡིན་པས་བྱེད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་ཀའི་སྐྱེའི་རྒྱུ་གྱི་སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་
བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་བཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟགས་
ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་ཁུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ་རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ལུང་པོ་
ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་
པས་བྱེད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་རྗེས་འབྲང་ལུས་དག་གི་
བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཅུ་བར། སྟོམས་འཇུག་དག་
པ་ཅེ་གཅིག་པ། རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ལུང་པོ་ལྷ། ཁེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་
དུ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པར་ཐལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་
པའི་བྱིར། རྟགས་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་བྱེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གཅིག་ཡོད་པའི་
བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སེམས་མེད་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱེད་ཟེར་
ན། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སེམས་དང་ཆོར་སོགས་གཞན་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་པོ་ལྷ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་
ཆོས་ཅན། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་བསྐྱུས་པའི་ཆ་
ནས་བཞག་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུབ། འདོད་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ནར་
ངེས་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་དེ་དག་(༤)ཅེ་གཅིག་པར་བྱེད་པའི་
ཆོས་དེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ། ཁེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ཁེས་བྱུ་བ་ནི་དོན་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའོ། ཁེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཅེ་གཅིག་པར་ཐལ། ཤེས་པ་སྒྲན་གཅིག་མ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་སྟེ། དམིགས་པ་འཕོ་བ་མེད་པར་འགག་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་སྒྲན་ཅིག་ལྷ་ཕྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་གཏོད་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་སོགས་ཚུད་ཚུལ་མང་།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོམས་འཇུག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཅུ་བར། སྟོམས་འཇུག་དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཅུ་བར། དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྣམས། རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་རྒྱུན་ཡིན་པས་སྟོམས་འཇུག་གི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་བོན་རུལ་བ་བཞིན། རི་སྒྲན་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རི་ལྟར་བསམ་གཏན་ཡིན་ཞེ་ན། ལོག་པར་ངས་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བོན་རུལ་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གླིང་ཅེའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་མེད་ཟེར་ན། འོན་དེ་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡང་མེད་པར་ཐལ། འདྲོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གླིང་པའི་ཅེ་མོ་ན་ནི་གསུམ་སྟེ། ཁྱད་པར་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གླིང་ཅེའི་སྟོམས་འཇུག་(ལ)ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། གླིང་ཅེའི་དེ་ལ་འདས་

ལམ་མེད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིད་ཅེའི་དེའི་མཇུག་ཏུ་འདས་ལམ་
སྟེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སྤྱིད་ཅེར་འཕགས་པས་ཅི་ཡང་མེད། མཛོན་ཏུ་བྱས་
ནས་ཟག་པ་ཟད། ཅིས་དང་། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། འོག་སའི་རྟེན་
ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། སྤྱིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་བྱུང་པར་ཆ་མཐུན་ཡོད་
ཟེར་ན། སྤྱིད་ཅེའི་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་གི་གོང་སའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
དག་པ་བ་སྟེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་གོང་ས་མེད་
པའི་བྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། སྤྱིད་པའི་ཅུ་མོ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་པར་གྱི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག སྟོམས་འཇུག་
གང་ཞིག རང་འབྲས་སྟུག་བདེན་སྟེད་བྱི་འཁོར་བས་བསྟུས་པའི་ཆོས་རྒྱ་སྟོམས་
འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཆགས་
བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཉན་ཐོས་སྟུར་ལམ་བཟོད་
པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཆོས་ཅན།
རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་དེ་གང་ཞིག་རང་འབྲས་སྟུག་བདེན་
སྟེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲས་སྟུག་བདེན་
སྟེད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། སྤྱིད་པ་བརྟེན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་
ཅན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། རྟེན་བཞིན་ཏུ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
སྟེལ་སྟོམ་ལ་སྟུར་ནས་དབྱུང་དོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག གཟུགས་མེད་ལམས་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
ལུང་པོ་ལུ་བ་ཅན་ཡིན་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པའི་

ཚོགས་པ་ན་སྒྲོམ་པ་གཟུགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཕྱང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན་གཟུགས་མེད་སྐུ་ལྟུང་གི་གཟུགས་ཡོད་(༥༩)པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་
 སྒྲོམ་སྐུ་འཕྲུག་དག་པ་པའི་ཚོགས་པ་ན་གཟུགས་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་དེ་བཞིན་
 གཟུགས་མེད་ཕྱང་པོ་བཞི། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་གྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་
 ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་པཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པའི་
 བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་སྐུ་འཕྲུག་གི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་
 ཅིང་། རྟེན་གཟུགས་མེད་ན་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་གྱི་སྐུ་ལྟུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་པར། ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཞེས་དང་། བསམ་
 གཏན་ཁྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། །མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྐུ་ལྟུང་གི་ཕྱང་པོ་བཞི་ལས་མེད་པའི་བྱིར། རང་
 འགྲེལ་ལས། འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་ཕྱང་པོ་བཞི་རྗེས་སུ་འབྱུང་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་རིགས་པ་འདིས་ཤེས་སོ། །
 དེས་ན་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་ས་དེ་ན་མེད་པ་དུ་མ་ཤེས་དགོས་ཏེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་
 པའི་འདོད་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་གྱི་སྒྲོམ་སྐུ་འཕྲུག་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་
 པར་མ་བཞག་པའི་སར་དེ་བརྒྱད་མེད་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བཞུགས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་རྒྱ་སྒྲོམ་སྐུ་
 འཕྲུག་ཡོད་པར་ཐལ། ཉེར་བཞུགས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་སྐུ་འཕྲུག་ཡོད་པའི་
 བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་། ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་
 འདོད་པར་སྟེ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར།

བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲུབ་སྤྲུག་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་སྤྲུག་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པ། རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་མུང་པོ་
ལ། དཔྱོད་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྷན། ཡན་ལག་ལྷ་ལྷ་སྤངས་པ་ཡི། ཞེས་བྱུང་།
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲུབ་སྤྲུག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་གི་སྒྲོན་སྤྲུག་
ས་ལས་འདས་པའི་དགེ་བ་(ལ་བ)ཅེ་གཅིག་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཅེ་དང་དམིགས་པ་
དོན་གཅིག་པས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་པ་ཅེ་གཅིག་གི་དོན་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཅེ་བར། སྒྲུབ་སྤྲུག་དགེ་བ་ཅེ་གཅིག་པ། ཞེས་བྱུང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་ཀྱང་མུང་པོ་ལྷ་ཡོད་དེ། རྗེས་འབྲང་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲུབ་པ་སོགས་དང་
བཅས་ན་མུང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅེ་བར། རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་མུང་པོ་ལྷ།
ཞེས་སོ། སྒྲུབ་སྤྲུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲུབ་སྤྲུག་གི་ངོ་བོ་
ཡོད་དེ། དཔྱོད་པ་དང་དགའ་པ་དང་བདེ་བ་དང་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དང་ལྷན་པའི་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲུབ་སྤྲུག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅེ་བར། དཔྱོད་དང་
དགའ་དང་བདེ་དང་ལྷན། ཞེས་གསུངས། འདིར་དགའ་བདེ་དང་ལྷན་པ་དཔྱོད་པ་སྒྲུབ་
པས་རྟོག་པ་ཡང་བཤད་དེ། དེ་གཉིས་ལྟར་ཅིག་སྟོད་པ་མེ་དུ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་ན་རྟོག་པ་མེད་པས་མ་ངེས་སྒྲུབ་ན། དེ་
མ་ངེས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་ལ་དགའ་བདེ་དང་བཅས་པའི་
དཔྱོད་པ་མེད་པས་རྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོག་པ་མེད་པར་ནི་དགའ་
བ་དང་བདེ་བ་དང་ལྷན་པའི་དཔྱོད་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ། རྟོག་
དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྷན། ཞེས་པ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་ལྷ་ལྷ་

ཞེས་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་པར་འགྱུར་བས་དཔྱེད་བ་སྟོམས་པའི་
 བྱིར། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ནི་རྟོག་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་བྱས་
 བ་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །
 བསམ་གཏན་འདི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་ཁོ་ནར་སྟུར་བ་མི་འཐད་དེ། འོག་ཏུ་ཟག་མེད་ཡང་
 ཡང་བཤད་པས་སོ། །བསམ་གཏན་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ངོ་
 བོ་ཡན་ལག་ལྔ་མ་སྤངས་པའི་སྟོན་ས་ཡིན་ཏེ། དཔྱེད་བ་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སེམས་
 ཅུ་གཅིག་(༥༣)པ་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་
 དེ་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་དང་། དཔྱེད་བ་དང་དགའ་བ་གཉིས་
 དང་བྲལ་བའི་དགེ་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཏེ། གསུམ་
 པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དཔྱེད་བ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་
 གསུམ་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སེམས་ཅུ་གཅིག་པ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་
 དེ། བཞེ་པའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་
 ལས། ཡན་ལག་བདེ་བ་ཡང་སྤངས་པས་དེ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་འབའ་ཞིག་ལུས་སོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་ཚང་མ་མི་
 སྟོན་ཏེ། དེ་བཟུན་ན་ཡང་འོག་དང་སྟོས་པའི་བྱིར། ཇི་སྐད་དུ། ཅུ་བར། ཡན་ལག་ལྔ་
 ལྔ་སྤངས་པ་ཡི། །ཞེས་སོ། །

གཟུགས་མེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལས་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་སྟོམས་འཇུག་ལ་དབྱེ་བ། འཕྲོ་བ་ཚུལ། དམིགས་པའི་བྱུང་
 པར། སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་ཡུང་པོ་བཞི། ཞེས་

ལྟར། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དེ་
 བཞིན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཞུགས་མེད་དང་འབྲས་བུ་སྟེ་པའི་དེ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་
 རེ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་དང་། འདུ་ཤེས་
 མེད་མེན་གྱི་བར་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་བཞིན་གཞུགས་མེད། ཅིས་དང་།
 རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་སྟེ་བ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོན་ནམ་ནམ་བ་གཉིས་
 ཀྱང་ཡིན་ལ། བཞི་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དམིགས་པའི་སྟོན་ནམ་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་རིགས་གནས་
 ཅན་གྱི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོམས་པར་
 འཇུག་པའི་གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་དགེ་བའི་རྩེ་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་དང་བཅས་ན་ལྷུང་པོ་བཞི་(༥)པ་ཅན་ཡིན་ཏེ།
 སྟོམས་འཇུག་རྗེས་འབྲང་གི་གཞུགས་མེད་ལ་གཞན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ལྷུང་
 པོ་བཞི་ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་འབྲང་པའི་གཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་ལས་སྟེས། ཞེས་ལྟར། གཞུགས་གཞུགས་
 མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་ཆོས་ཅན། ཐོབ་ཚུལ་རང་གི་འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་པ་ལས་
 སྟེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྟེས་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་
 ཡས་དང་། དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྟེས་པ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། དེ་ལས་དབེན་
 པ་ལས་སྟེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཛེད་དང་། དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྟེས་པ་ནི་འདུ་

ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་འཐོབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་དབེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དམིགས་པའི་བྱད་པར་བཞད་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི། །གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
བཤིག་ཅེས་བྱ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་དོ། །གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྒྲིམ་
པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱད། །གཟུགས་མེད་དེ་དག་གི་དམིགས་རྩལ་ཡོད་དེ། །གཟུགས་
མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དེ་དག་བཞི་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ལས་སོགས་གཟུགས་མེད་ཕྱི་མ་
གསུམ་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་དང་བཅས་པ་བདུན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤིག་
པའམ་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་མཐའ་མཐའ་ལས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་དང་བཅས་
པར་ནི། །གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤིག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་
པའི་བྱེ་སྒྲུ་ལས་སྡེ་པ་ལས་ཆེན་སོགས་གཞན་དག་ན་རེ། རེ་ཞིག་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་
མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཁོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
རེ་ཞིག་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན་གཟུགས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། རྩལ་སྒྲས་མ་ལས། རེ་ཞིག་འདི་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་
བ་ནི་སྡེ་པ་(ལྔ)གཞན་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་
བྱེ་སྒྲུ་ན་རེ། །གཟུགས་མེད་ཅེས་བརྗོད་མི་རུང་བར་ཐལ། །གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་
འགྲེལ་ལས། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་སོགས་དང་། རྩལ་སྒྲས་མ་ལས། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཞེས་
ཟེར་བ་ནི་བྱེ་བྲག་རྩ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་

མེད་ལ་བཟོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་རྩལ་ཟད་ཅམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་
ལུས་ངག་གི་རྫོམ་པ་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཅམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་
རྩལ་ཟད་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཞེས་སོ། །འོ་ན་དེ་ནི་འབྱུང་པ་མེད་པར་དེའི་འབྱུང་
འབྱུར་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེར་འབྱུང་པ་མེད་ཀྱང་དེ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་
རྫོམ་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་རྫོམ་པ་བཞིན་ནོ། །
ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །ཁྱེ་ལྟར་དེ། དེ་དག་རིམ་བཞིན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུས་ངག་མེད་
པར་དེའི་རྫོམ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འབྱུང་པ་མེད་པར་འབྱུང་འབྱུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་
དེ། ཟག་མེད་གྱི་འབྱུང་པ་མེད་ཀྱང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་པ་ཟག་པ་ཅས་ཡོད་པས། ཟག་མེད་
གྱི་རྫོམ་པ་ཡོད་ཅིང་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་བཀག་པས་རྫོམས་འཇུག་ལ་ཡང་གཟུགས་བཀག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཟུགས་གྱི་འདུ་ཤེས་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་དེ། དེ་དག་གིས་
མི་གཞོད་དེ་ལུས་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡོད་ཀྱང་རྩལ་བས་སམ། དང་བས་སམ།
ཤིན་ཏུ་ཆེས་དྲངས་པས་གཟུགས་མེད་ཞེས་བཟོད་ལ། འདོད་གཟུགས་གྱི་ཁམས་མིང་
དོན་མཐུན་པས་སྒྲ་དོན་ཡོད། གཟུགས་མེད་མིང་དོན་མི་མཐུན་ཀྱང་འདོད་རྒྱལ་མིན་
པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་དེ་ལུས་ཀྱང་ཡོད་ལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་
ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་ནི། ཞེས་དང་། བོང་ཆོད་རྩལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དྲངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང་། གང་ལས་ཆེས་དྲངས་པ་མེད་པ། ཞེས་དང་གཞིས་གྱི་མིང་ནི་སོགས་གསུངས་
པ་(ཡང)རིམ་བཞིན་རྟགས་སོ་སོར་སྒྱུར་རོ། །

དེ་ལ་བྱེ་སྒྲུབ་རེ། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་མི་འཐད་པར་བཅས། རྒྱུ་པའི་གཞུགས་མེད་
ཟེར། རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པ་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པ་གཞུགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་པ་དང་།
དེ་པའི་རྒྱུ་པ་པས་གཞུགས་མེད་ཟེར་བ་བར་དོ་བ་དང་གཞུགས་པས་པ་པ་པ་དེར་

འགྲུག་ལ་གང་ལས་ཆེས་དྲངས་པ་མེད་པས་གཟུགས་མེད་ཟེར་ན། སྤིང་ཅེ་ཁོ་ན་གཟུགས་
 མེད་དུ་འགྲུག་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མིང་དོན་ཡོད་མེད་ལ་ཡང་རིག་པ་ཅི་ཡང་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རིམ་བཞིན། རང་འགྲེལ་ལས། རྩའི་སྤྱོ་བོ་གཟུགས་བལྟར་མི་
 ལྟར་པ། ཞེས་དང་། སྤིང་བ་བར་མ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་དག་ལ་ཞེས་སྤིང་པའི་ཅེ་
 མོ་ཁོ་ན་གཟུགས་མེད་པ་ཡིན་པར་འགྲུག་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་ལ་རིག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་
 ཅིས་གསུངས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་
 མེད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་ཡོད་དེ། རིགས་བ་དུ་མའི་གཞོད་རྩལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལུང་
 གིས་ཀྱང་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་ལྟར་རིགས་པས། གཟུགས་མེད་
 པའི་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་དོ་ཞེས་བཀག་ནས་ལུང་སྒྲོས་ཏེ་དོགས་པ་བརྒྱུག་པར་བྱེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་དྲངས་པ་དང་བོང་ཆོད་རྒྱུང་བས་གཟུགས་མེད་
 ཅིས་འདོད་རྒྱལ་ཡིན་གྱི་གདམ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོད་དྲོད་གཉིས་འདྲེས་པར་གསུངས་
 བེད་གཟུགས་མེད་པའི་ཆོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་མིང་གཟུགས་ལན་རྩུན་བརྟེན་པར་གསུངས་
 བེད་གཟུགས་མེད་ན་མིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་གཟུགས་སྤྱོ་
 བར་གསུངས་ལ། དེ་ན་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ནས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བར་
 ལས་གཞན་དུ་རྣམ་ཤེས་འོང་བ་འཕམ་འགོ་བ་བཀག་ལ། གཟུགས་མེད་དུ་འོང་བ་སྤྱོ་བ་
 དང་འགོ་བ་འཆི་འཕོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ལུང་གིས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་ལྟེ། མདོ་ལས། ཆོད་དང་ལྟན་པ་གསུམ་པོ་ཆེ་ཆེ་གང་ཡིན་པ་
 དང་དྲོད་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་འདི་(༥)དག་ནི་འདྲེས་པ་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྱ་དབང་ན་འདམ་བུའི་
 གཤོག་གཉིས་གནམ་དུ་བསྐྱེད་སྟེ་ཕན་རྩུན་བརྟེན་ཅིང་འདུག་པ་དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་
 གཅིག་པོར་ན་གཅིག་ཤོས་འགྲེལ་བར་འགྲུག་ལ། གཅིག་ཤོས་པོར་ན་ཡང་གཅིག་འགྲེལ་

བར་འགྱུར་རོ། །ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་ཕུ་དེ་བཞིན་དུ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་
 རྟེན་ཅིང་གནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་
 ལས། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་དང་
 གཟུགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་རྣམ་
 བར་ཤེས་པ་གཟུགས་སུ་ཉི་བར་འགྲོ་བ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ། གཟུགས་ལ་བརྟེན་
 པ་གནས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དག་སྒྲོང་དག་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་རྒྱད་དུ་བདག་ནི་གཟུགས་
 ལས་གཞན་དང་། ཆོར་བ་ལས་གཞན་དང་། འདུ་ཤེས་ལས་གཞན་དང་། འདུ་བྱེད་
 ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགྲོ་བ་འཇམ། འོང་བ་འཇམ། རྒྱུ་བར་སྒྲུའོ། །ཞེས་ཟེར་ན།
 དེའི་དག་ནི་ཆོག་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱེ་སྒྲུ་ན་རེ། ལུང་ལྷ་
 མས་གཟུགས་མེད་པའི་རྟོད་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆོ་རྟོད་འདོད་པ་ལ་དམིགས་
 གྱིས་སེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མདོ་གཞན་ལས། རྣམ་ཤེས་གྱིས། གང་ཆོ་ལུས་འདི་
 འདོར་བྱེད་ཅིང་། །པོར་ནས་དེ་ཆོ་ཉལ་བ་ནི། །ཇི་ལྟར་ཤིང་ལ་སེམས་མེད་བཞིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ལུས་མེད་གཟུགས་ཁམས་
 ན་ལུས་ཡོད་ཀྱང་ལུས་སོ་སོར་འཇིག་པ་མི་མདོན། ལུས་སེམས་སོ་སོར་བོར་བས་འདོད་
 བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་མི་འཐད་དེ། རྒྱད་པར་མ་བྱེ་བར་ཆོ་རྟོད་ཕན་ཚུན་
 འདྲེས་ན་སེམས་མེད་ཕྱིའི་སྐད་མེ་ལ་སོགས་ཡོད་པ་དང་། ཆོ་མེད་པའི་ཕྱིའི་གཟུགས་རྟོ་
 བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཉ་ཅང་(པལ)ཐལ་བར་འགྱུར་ཉེ།
 ཞེས་པ་ནས། ཕྱིའི་གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལ་རྟེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཉེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལུང་གཉིས་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་འདོད་གཟུགས་ལ་དགོངས་པའི་
 ཕྱིར། ལུང་གསུམ་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་གཟུགས་
 ཞེས་གསུངས་གྱིས། རྣམ་ཤེས་གྱིས་མིང་གཟུགས་སྒྲིད་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་

ལས་ཀྱང་། ཀུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་པར་མ་གྱུར་
ན། ཞེས་པ་ནས། མིང་དང་གཞུགས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཅན། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ལུང་བཞི་པས་ཀྱང་དེ་མི་འགྲུབ་ཏུ། གཞུགས་ཚེར་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་གས། དེ་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་པར་
རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་དཔྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོ་བོ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་
ཀྱང་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་འགྲོ་འོང་བཀག་པ་ཁོ་ན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐུ་
མ་ལས། བདག་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་ན་དེ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བྱེ་སྐྱེ་ན་རེ། དེ་ལྟར་རིགས་པར་མ་ཟད་ལུང་གིས་ཀྱང་གཞུགས་མེད་ན་གཞུགས་
མེད་པར་གྲུབ་ཏུ། ལུང་གིས་དམིགས་གྱིས་བཀར་ནས་ཚིག་ཟིན་ལ་བརྟན་པའི་ལུང་དུ་
མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི། གཞུགས་ལས་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། གཞུགས་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞི་
པ་གང་དག་གཞུགས་རྣམས་ལས་འདས་ནས་ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། གཞུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་དག་ཡོད། ཅེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞུགས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འདུག་དང་སྒྲེ་བ་གཞུགས་ཤིག་ཡོད་ན་རང་གི་གཞུགས་
གདོན་མི་ཟ་བར་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུགས་མེད་པ་ན་གཞུགས་
མེད་དོ། ལུང་དང་རིགས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། (༧༣)གཞུགས་མེད་པ་ན་གཞུགས་
མེད་དོ། ཞེས་སོ། འོ་ན་གཞུགས་མེད་ནས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྒྲེས་པའི་ཆེ་
གཞུགས་རྒྱུ་ཆད་བསྐལ་བ་དུ་མར་གནས་པ་དེ་གང་ལས་སྒྲེ་ཞེན། དེ་ལ་བྱེ་སྐྱེ་དང་མདོ་
ཏེ་བ་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲུ་མཆེད་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་ལུགས་ལ་གསུམ་ལས། དང་

པོ་ནི། དེ་གཟུགས་མེད་པའི་འཆི་ལའི་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྟེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་ཏེ།
 དེ་དུས་གཟུགས་ཅན་དང་མཐུན་པའི་སེམས་རྒྱན་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྟེན་དང་རྣམ་པར་
 སྦྱོན་པའི་རྒྱ་ཁྲར་འགག་པ་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། གཟུགས་
 དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཉིད་གནས་ལ་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་འཆི་ལྷན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སྐྱེ་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཁྲར་གཟུགས་དང་ལན་ཅིག་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྟེན་གྱིས་རྣམ་
 པར་སྦྱོན་པའི་རྒྱ་ཁྲར་འགག་པ་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་
 བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ། གཟུགས་དང་པོ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་རྒྱས་ཡོངས་
 ལུ་བསྟོས་པས་སེམས་འཇུག་པ་རང་རྒྱད་ལ་རྟེན་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། གཟུགས་དེ་
 འཕེན་བྱེད་སེམས་པས་རྣམ་སྦྱོན་རྒྱ་དང་། དེས་བསྟོས་པ་ནི་གཟུགས་དེ་སྐྱེད་པའི་རུས་
 པ་སེམས་ལ་བཞག་པ་དང་། སེམས་དེ་འཇུག་པ་ནི་སེམས་དེ་རང་ལུ་འདག་པ་ལ་འཇུག་
 པ་དང་། དེ་རང་རྒྱད་ལ་ཐོབ་པའི་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་དེ་འཇུག་པ་རྟེན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་
 རྒྱན་ལས་སྐྱེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས།
 རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་རྒྱ་ནི་དེ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་བསྟོས་པ་ནི་གཟུགས་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 དེ་ལ་རུས་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་ལུ་རུས་པ་
 འདི་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་སེམས་རང་ལུ་ལ་
 མོང་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་ཏུ་གྲགས། བཞི་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་(འབ)
 འཇུག་པ་རྒྱད་ལ་རྟེན་པ་ཡིན་པས་སེམས་འཇུག་པ་རྟེན་པ་ལས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་རྒྱས་ཡོངས་ལུ་བསྟོས་པའི་
 སེམས་འཇུག་པ་རྟེན་པ་དེ་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་ཡི་གཟུགས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །རང་འགྲེལ་
ཡང་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ལྟར་རོ། །སྒྲོབ་དཔོན་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་གཟུགས་དེ་
བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གཟུགས་དེའི་ཉེར་ལེན་རྒྱ་འདོད་དེ་སྒྲོའི་སྡེར་གི་བག་
ཆགས་ལས་དབང་པོ་ལྟ་སྐྱེ་བས་སྒྲོ་ལས་དབང་པོ་ཡིན་ལ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལྟར་
མིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲོ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་འགའ། །དེ་ཕྱིར་
སྒྲོ་ལས་དབང་པོ་ཡིན། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་ལ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་མཁན་པོ་ཉི་
མ་སྐྱེས་པ་སོགས་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། ཁོ་བོ་ནི་གཟུགས་
མེད་ཁམས་ནས་འཆི་འཕོ་ཁའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྡེར་ན་ཡོད་པ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་འདོད་ལ། འདི་
ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་པ་ལ་ཆེ་བ་དང་མཐུན་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མས་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་ནི་མངོན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་
སྒྲིམ་ཆགས་པ་དག་ནི་སྒྲོར་མ་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནར་སྒྲུང་ངོ་། །འདི་དག་མདོ་སྡེ་གས་ཐམས་ཅད་
ལ་དགོས་པས་གནད་སྟོ་ཅམ་སྐྱེས་ཀྱང་མ་སྒྲོས་སོ། །

སྐྱེའི་རོ་བོ་བཤད་པ།

བཞི་བ་དམིགས་རྣམ་ནི། ཅུ་བར། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་མཁའ་མཐའ་ཡས། །ཅི་
ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་དེ་ལྟར། སྒྲོར་ཕྱིར་དམན་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད། །འདུ་ཤེས་མེད་པའང་
མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམ་མཁའ་ལ་
སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དམ་ཞེན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོར་བའི་
དུས་སུ་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྐྱེས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་སྐྱེས་པ་དང་།

ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་(༡༠ན)དེ་དག་ལ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བས་
ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོགས་རིམ་བཞིན་དུ་བརྗོད་ལ་དེ་དག་གི་དོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར། རྣམ་ཤེས། རས། སྒྱུར་བྱིར་ཞེས་སོ། །འདི་གསུམ་ཟུར་དུ་བཤད་པ་རྣམ་ཤེས་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི། རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཅན་གྱིས་མ་བྱུང་ཅིང་འདས་ལམ་
ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཆེད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་དོན་ཡོད་དེ། སྒྱུར་
པའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་ནི་ཅན་དོ། །འདུ་ཤེས་ནི་འབྲས་སོ། །འདུ་ཤེས་ནི་ཟུག་དུའོ། །འདུ་
ཤེས་མེད་པ་ནི་སྤངས་པའོ། །དེས་ན་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་འདི་ནི་ཞི་བ་གྲུ་ལོ་མ་
པའོ། །ཞེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་འདུ་ཤེས་རགས་པ་མེད་ལ་བྲུ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་འདུ་ཤེས་
མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དམན་བྱིར་འདུ་ཤེས་མེད། །འདུ་
ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ནི། །དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྣམས། །
རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། །རྩི་བྱངས་ལྡན་དང་དག་པ་པ། །ཟག་མེད་བརྒྱད་
པ་རྣམ་པ་གཉིས། །རྩི་བྱངས་མཚུངས་ལྡན་སྟེད་བཅས་སོ། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་
ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་བྱང་བྱ། །ཟག་མེད་འཛིག་རྟེན་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་
ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྣམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་ལྟར་སྟོམས་
འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྣམས། །རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅས་སོ། །ཁྱིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་དང་པོ་

བདུན་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། རོ་མུང་ལྷན་དང་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གསུམ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། བདུན་རྣམ་པ་གསུམ། རོ་མུང་ལྷན་དང་དག་པ་དང་། ཟག་
 མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བརྒྱད་པ་སྟོན་ཅིན་རོ་མུང་ཅན་དང་དག་པ་གཉིས་ཡོད་
 གི་ཟག་མེད་མེད་དེ། དེ་འདྲ་ཤེས་གི་རྒྱ་བ་མིགས་ལ་བས། དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བའི་འདས་ལས་ངོ་བོར་མི་རུང་བའི་(༡༠བ)བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བརྒྱད་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་མངོན་པ་གོང་འོག་ཀུན་དེ་ལྟར་བཤད་ལ། རང་རྒྱུད་
 པ་སོགས་ཐེག་དམན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཐབས་མཁས་པས་དམིགས་རྣམ་
 མིགས་ལ་ཡང་རུང་བར་འདོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། འདྲ་
 ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ནི་འདྲ་ཤེས་གི་རྒྱ་བ་ཡོངས་སུ་མིགས་ལ་བའི་བྱིར་འཛིག་རྟེན་
 པ་ཉིད་དེ། དེའི་བྱིར་མཆོན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་གིས་རི་རྒྱུད་དུ།
 ཅི་ཅམ་དུ་འདྲ་ཤེས་གི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཀུན་ཏུ་ཤེས་པ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
 སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་རྣམ་རོ་མུང་གི་སྟོན་པ་སོགས་གང་རུང་དང་བཙས་པ་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། རོ་མུང་མཚུངས་ལྷན་སྟོན་བཙས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་
 རོ་མུང་བྱ་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དེ་ནི་དེས་མུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར།
 དེ་ནི་དེས་མུང་བྱ། ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བའི་
 ངོ་བོ་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་པ་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དགོ་བ་ནི། དག་པ་ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་
 གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་མེད་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་རྣམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར།

ཟག་མེད་འཛིག་རྟེན་འདས་པའོ། །ཞེས་སོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ་བསྟུ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡན་ལག་དང་མི་ལྡན་ཚུལ་དང་། ཆར་བྱུང་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། དང་པོ་ལ་ལྟ་རྟོག་དཔྱད་དང་། །དགའ་དང་བདེ་དང་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་དགའ་ལ་སོགས། །གསུམ་པ་ལ་ལྟ་བུ་བྱང་སྒྲུལ་དང་། །(༡༡ན) དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བདེ་དང་གནས། །མཐའ་ན་བཞི་དྲན་བྱང་སྒྲུལ་དང་། །བདེ་མིན་སྟག་མིན་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་ཡན་ལག་ལྟ་དང་ལྟ་རྟེ། རྟོག་དཔྱད་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གཉིས་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས། ཉིང་འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་དཔྱད་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲིན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆོལ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་ཕན་ཡོན་དགའ་བདེ་ཐོབ་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟེན་ཉིང་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དང་པོ་ལ་ལྟ་རྟོག་དཔྱད་དང་། །དགའ་དང་བདེ་དང་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །ཞེས་སོ། །དེས་གཞན་རྣམས་ཡན་ལག་ཁོ་ན་དང་། ཉིང་འཛིན་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀར་འདོད་དེ། ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམིགས་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ལྟའི་བསམ་གཏན་ཡང་འདྲ་བར་འདོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། ཅན་རབ་རྩ་དང་བགཉིན་པོའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཉིང་འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅན་རབ་རྩ་དང་བསམ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོག་དཔྱད་ལ་སྒྲིན་དུ་བལྟས་

ནས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་འདྲ། ཟླ་བར། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། རབ་དང་
 དང་ནི་དགའ་ལ་སོགས། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྔ་ནི། བཏང་
 ལྷམས་དང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གཉིན་པོའི་བདེ་བ་ཡན་ཡོན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གནས་
 གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྔ་ནི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདྲ་བྱེད་བཏང་ལྷམས་གྱིས་གཉིས་
 པའི་དགའ་བ་ལ་གཏོང་བ་མེད་ཅིང་། དྲན་པས་བཏང་ལྷམས་གྱིས་རྒྱ་མཚན་མི་བཟོད་
 པ་དང་། ཤེས་བཞིན་རྗེས་སུ་སྤྱང་བས་དགའ་བ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱ། གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། གནས་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཡང་
 དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་ཞེན། གང་སེམས་གནས་པ་དང་ཡང་དག་(༡༡བ)པར་གནས་
 པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི། ཡན་ལག་བཞི་དང་
 ལྔ་ནི། དྲན་པ་དང་བཏང་ལྷམས་དག་པ་གཉིས་གཉིན་པོའི་དང་། བདེ་མིན་སྤྱག་མིན་
 གྱི་ཚེར་བ་ཡན་ཡོན་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་ལྔ་ནི་ཕྱིར།
 དང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་
 དང་པོ་སོགས་གྱི་རྟོག་དབྱེད་སོགས་བཙོ་བརྒྱད་ཚས་ཅན། ཡན་ལག་ཞེས་བཟོད་པའི་
 སྒྲོད་ན་ཏུ་མ་ཡོད་དེ། མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་ཡན་ལག་གམ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ན་ཡན་
 ལག་གམ་ཚོགས་པས་ན་ཡན་ལག་ཅས་བཟོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་
 གིས་བསམ་གཏན་བཞི་སོ་སོར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། ཡན་ལག་
 ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི། ཞེས་པ་ནས། གསལ་བར་བྱེད་པའི་ནི་ཡན་ལག་སྟེ། མཚོན་པར་
 བྱེད། མདོན་པར་བྱེད། ཅས་སོ། གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ན་ཡན་ལག་
 གོ་ཞེས་སོ། གསུམ་པ་འཇང་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་གི་སྤྱོད་ནི་ཡན་ལག་ཡན་ཚུན་ཚོགས་པས་
 ན་ཡན་ལག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཚོན་སྤྱོད་གྱི་ཡན་ལག་བཞིན། གང་སྟེལ་

ལས། འདི་དག་ཡན་ཚུན་ཆོག་པ་ཡིན་པས་ན་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
 བྱི་རྩམ་སུ་བརྩུག་ཅིག་ ཅེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་མིང་གི་སྟོན་ས་བཅོ་བྱུང་
 ཡོད་ཀྱང་རྩམ་སུ་བརྩུག་ཅིག་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ན་ཡོད་པ་ལྟ་དང་། གཉིས་པའི་ནང་རབ་
 ཏུ་དང་བ་དང་། གསུམ་པའི་བཏང་སྟོམས་དྲན་པ་གཤམ་བཞིན་བདེ་བ་བཞི་དང་བཞི་པའི་
 བཏང་སྟོམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་དང་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་
 དེ་དག་གཉིས་པ་ན་ཡང་ཡོད་པ་སོགས་སུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་དང་
 པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་པོར་མེད་ལ་གཉིས་པར་ཡོད། དགའ་བདེ་གཉིས་
 གཉིས་(༡༩ན)ཀར་ཡོད། ཏིང་ངེ་འཛིན་བསམ་གཏན་བཞི་ཀའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་གང་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཡོད་པ་དེ་
 དག་གཉིས་པ་ན་ཡང་ཡོད། ཅེས་པ་ནས། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡན་ཚུན་དུ་སྦྱར་བར་
 བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་པོ་
 གཉིས་ནི་བདེ་བ་ལས་རྩམ་གཞན་རྩི་ལྟར་ཡིན་ན། བྱི་སྦྱར་ན་རེ། དེ་རྩམ་གཞན་ཡིན་ཏེ་
 བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་གཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བདེ་བ་ཡིན་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་མི་རུང་
 པའི་བྱིར་ཏེ། དབང་ཆོར་མི་རུང་ལ་ཡིད་ཆོར་བྱས་ན་དགའ་བ་དང་ཐ་དད་ན་རྩམ་མཚུངས་
 ཉམས་གཤིང་རྣམ་གངས་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གི་གངས་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། ལྟ་བར།
 དང་པོ་ན། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བདེ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བར་འདིར་རྩོད་
 ཚུལ་གཞན་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་དུ་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྟོས་སོ། །མངོན་པ་
 གོང་མར་ཡིད་ཆོར་སེམས་པ་དགའ་བདེ་གཉིས་ཀར་འདོད་ཀྱང་འདིར་གྲུབ་མཐའ་མི་
 གཅིག་གོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ཡོད་དེ། བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྟ་བར། རབ་ཏུ་དང་བ་དད་
 པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

ལྷོ་པ་ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་ཡིད་བདེ་
ལས་ཚོར་བ་གཞན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་རྣམ་པར་བསྐྱར་
བའི་མདོ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་ལྷོ་ལུང་རྣམ་པ་གཉིས་དང་འགལ་
བའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་བསྐྱར་བའི་མདོ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཀའ་སྐུལ་ནས་
འདིར་འདིའི་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་སྐྱེས་པ་མ་ལུས་པར་འགག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་
སྐུལ་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་འགག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། བདེ་བ་ཡང་སྤངས་
ཏེ། (༡༩བ)ལྷོ་ནས་སྤྱག་བསྐུལ་ཡང་སྤངས་ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་
རྒྱལ་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། ལུང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །དེས་ན་
དགའ་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དེའི་ཕྱིར། ཕ་བར། དགའ་ཡིད་
བདེ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཕ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་བདེ་དང་། རབ་དང་ཤེས་བཞིན་
དུན་པ་དང་། །བཏང་སྟོམས་དུན་པ་དག་པ་མེད། ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་བཏང་སྟོམས། །
ཞེས་བྱང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ལག་མེད་ཚུལ་ཡིད་དེ། ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་དགའ་བདེ་མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིས་པ་
ལ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གསུམ་པ་ལ་ཤེས་བཞིན་དང་དུན་པ་
མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བཞི་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་དང་དུན་པ་དག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉོན་མོངས་པས་མ་དབེན་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་
བདེ་དང་། །ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་དང་དག་པ་མེད་ཅེས་ཀྱང་ལ་སྐྱར། གཉིས་པ་གྲུབ་
སྟེ། དེ་ཉོན་མོངས་པས་རྟོག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། རབ་དང་ཞེས་སོ། །གསུམ་
པ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པས་སེམས་དཀྱུག་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། ཤེས་བཞིན་དུན་པ་དང་

ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བཏང་
སྟོན་མཁའ་ལྟག་པ་དག་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་གིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་
མེད་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གོང་མ་གཉིས་ན་བཏང་སྟོན་མཁའ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་དགོ་པའི་
སམང་པོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཁ་ཅིག་གིན་ཏུ་སྦྱངས་བཏང་སྟོན་མཁའ། ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ཁར་བྱུང་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་མི་གཡོ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། འབྲས་
ཐུ་སྟེ་བས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་ལ་ཚོར་བའི་ལུན་རྒྱུ། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འོག་
མའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱུ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། སྟོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོ་ལ་
བའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབྱུགས་དག་དང་། །

(༡༣)བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་
གཞིའི་སྟོན་མཁའ་ལྟག་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་བརྒྱད་ལས་
གྲོ་ལ་བའི་ཕྱིར། སྟོན་བརྒྱད་དང་དེའི་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོར་
རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་བྱེད་པས་སེམས་རབ་ཏུ་གཡོ་ལ་བཞི་པར་དེ་མེད་པས་
དེས་མི་གཡོ། །གཉིས་པར་དེས་མི་དབྱུགས་ཀྱང་དག་འབས་སེམས་ཡ་ཡ་པོ་དང་མཐུན་
པར་གཡོ་ཞིང་། བཞི་པར་དེ་མེད་པས་དེ་དག་གི་མི་གཡོ་བ་དང་། གསུམ་པར་བདེ་བས་
སེམས་མ་ཞི་བ་དང་ཆ་མཐུན་གཡོ་བ་དང་། བཞི་པར་དེ་ཡང་མེད་པས་སྟོན་བརྒྱད་ཀྱིས་
མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབྱུགས་དག་དང་། །བདེ་བ་ལ་སོགས་
བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོག་བ་དང་དཔྱོད་བ་དང་བདེ་བ་དང་སྟུག་
བསྐྱལ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། དབྱུགས་རྒྱུ་བ་དང་། དབྱུགས་
འབྱུང་བ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་སྟོན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཇི་ལྟར་བསམ་གཏན་སྐྱེ་མ་གསུམ་པོ་རྟོག་པ་

ལ་སོགས་པ་དག་གིས་གཡོ་བ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་དག་གིས་
གཡོ་ལ། གཉིས་པ་དག་འབས་གཡོ་ཞིང་། གསུམ་པ་བདེ་བས་གཡོ་བ་དེ་ལྟར་བསམ་
གཏན་བཞི་བ་ནི། དེ་དག་གིས་མི་གཡོ་སྟེ། དཔེར་ན་མར་མེ་རྒྱུད་གིས་མི་གཡོ་བ་དེ་
དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་གོང་མར་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཚྲོགས་མ་
ཚྲོགས་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་དག་འབདེ་ཚྲོགས་མ་ཚྲོགས་དང་། གསུམ་པ་
དང་བཞི་བར་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཚྲོགས་མ་ཚྲོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་དགོས་ཏེ། འདིར་
ཡང་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ལན་འདོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བཞད་
པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕ་བར། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། ཡིད་བདེ་བདེ་དང་བདེ་
སྟོམས་དང་། བདེ་སྟོམས་(༡༥བ)ཡིད་བདེ་བདེ་བ་དང་། བདེ་སྟོམས་བདེ་སྟོམས་
ཆོར་བ་ཡོད། །ཅེས་བྱུང་། སྐྱེ་སྟོམས་འདུག་གི་ཆོར་བ་ལྟར་འབྲས་སུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་
གཏན་ལའང་ཡིན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་སུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཆོར་
བ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྐྱ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་མིག་རྣ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་
གསུམ་གྱི་བདེ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་ཡིད་བདེ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བཞིའི་
བདེ་སྟོམས་དག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཕ་བར། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། ཡིད་བདེ་
བདེ་དང་བདེ་སྟོམས་དང་། །ཞེས་སོ། །འབྲས་སུ་སྐྱེ་བའི་དེ་གཉིས་པ་ན་ཆོར་བ་གཉིས་
ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་སྟོམས་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ལྟ་
རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པ་རང་གི་སྐྱེས་བསྐྱེས་ཀྱི་རྟོག་དབྱེད་མེད་པས་བྱེད་པ་ཡང་མེད་
པའི་བྱིར། ཕ་བར། བདེ་སྟོམས་ཡིད་བདེ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཆོགས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར། བདེ་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས།

མིག་ལ་སྟགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
 ལུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་ཚོར་
 བ་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཡོད་ལ་སས་བསྟུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཅུ་བར། བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་ལུ་སྟེ་བའི་བསམ་
 གཏན་བཞི་པར་ཡིད་ཚོར་བཏང་སྟོམས་ཁོན་ཡོད་དེ། སས་བསྟུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཞན་དང་
 རྣམ་ཤེས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བཏང་སྟོམས་ཚོར་བ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཉིས་པ་སྟགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་
 སྟོང་། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་མིན། །ཞེས་
 བྱུང་། འབྲས་ལུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སྟགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གསུམ་ཡང་
 མེད་ལ། རྟོག་དབྱེད་ཡང་མེད་ན་དེ་དག་གི་གཟུགས་མཐོང་སྒྲུ་བྱོས་རིག་བྱ་རིག་ལ་རྣམ་
 པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ངེ་(༡༩ན)ལྟ་བུ་ཞིན། འབྲས་ལུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་
 པ་སྟགས་ན་མིག་རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པ་མིན་ཀྱང་རང་གི་སས་བསྟུས་མེད་དེ། འབྲས་
 ལུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་སྟགས་པས་གསུམ་པ་བཞི་བ་དག་ན་ལུས་ཤེས་
 དང་མིག་ཤེས་རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་རིག་གི་ཀུན་སྟོང་རྟོག་དབྱེད་
 གང་ཡིན་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཉིས་པ་སྟགས་
 ན་ལུས་མིག་དང་། །རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྟོང་། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །
 ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཏུ་སྟེས་པ་རྣམས་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 སྟགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། རང་གི་ས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟགས་ཀྱི་ས་འོག་མའི་རྟོག་དབྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མཛོན་ཏུ་བྱེད་
 པ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དེ་དགོས་དབང་གིས་མཛོན་ཏུ་བྱེད་ཀྱི་གུས་པས་མི་བྱེད་པས་

དག་པ་མ་ཡིན། ས་འོག་མར་ཆགས་བྲལ་བྲལ་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དད་གུས་མེད་པར་དག་པ་མི་རུང་པའི་བྱིར་དང་། འོག་མའི་
 དག་པའི་རྣམ་སྒྲིན་དམན་པའི་བྱིར་དང་། ཅ་བར། དེ་ཡང་མ་བསྟན། ཞེས་དང་། རྒྱལ་
 སྐལ་མ་ལས། དགོས་པའི་བྱིར་དེ་དག་བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་ས་པ་མངོན་སྲུང་བྱེད་
 གྱི་གུས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ནི་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དོན་དུ་གཉེར་
 པ་མ་ཡིན་པས་དག་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་འབད་པ་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། སེམས་འོག་མ་ཡང་མ་བསྟན་བྱེད་པ་ཀུན་འདྲའོ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་
 བར། ཉོན་མོངས་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་དག་གི་བྱད་ཆོས་ལས་འཐོབ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་བྱད་ཆོས་ལ་འཐོབ་ཚུལ། ཐོབ་ཟེན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ། དམིགས་
 པའི་བྱད་པར། སྤང་བྱ་སྤྱང་ཚུལ་ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་དངོས་
 དང་སྟོམས་འཇུག་གང་གི་མཇུག་དུ་སྟོམས་འཇུག་དུ་འབྱུང་ལ་དབྱེད་པ། དག་པ་པའི་
 དབྱེད་པ། ཞར་བྱུང་ཐོད་ཀྱི་ལ་(༡༧བ)གྱི་རྣམ་པ་ཞག་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་
 དང་མི་ལྟན་འདོད་ཆགས་བྲལ། སྟེ་བ་ལས་ནི་དག་པ་འཐོབ། ཟག་མེད་འདོད་ཆགས་
 བྲལ་བ་ཡིས། ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སྟེ་བ་ཡིས། ཞེས་བྱུང་། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་
 པ་དང་ཟག་མེད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དག་པ་པ་ནི་སྤང་དག་
 པ་དེ་དང་མི་ལྟན་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་ལ། ལྟན་པ་ནི་སྤྱིད་ཅེ་མ་གཏོགས་
 པ་གོང་ནས་འོག་མར་སྟེ་བ་ལས་ཀྱང་འཐོབ་པ་གང་ཞིག་ཟག་མེད་ཀྱང་མི་ལྟན་པ་ནི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིས་ཐོབ་ལ། དེ་དང་ལྟན་པ་ནི་ཟད་ཤིང་དང་། དབང་པོ་འཐོབ་ས་

ཀྱང་ཐོབ། སྒྲིམ་ས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་འཐོབ་གྱི་ལྡན་ཀྱང་
 ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་ལྡན་པ་ལས་འོག་མ་ལས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་
 མིན་ཅིའི་པར་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བདུན་ཐོབ། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་གོང་ནས་འོག་མར་
 སྒྲིབ་ས་ཀྱང་འཐོབ། ལྡན་པ་སྒྱུར་བ་དང་ཉམས་པས་ཀྱང་དག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་གྲས་མ་
 ལས། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་ས་འོག་མ་ལས། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བསམ་གཏན་
 ཅན་གསུགས་མེད་པ་དག་པ་པ་འཐོབ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ཅུ་བར། སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་དག་པ་པ་འཐོབ། ཅེས་དང་། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། ས་འོག་མར་
 སྒྲིབ་པ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོང་ནས་འོག་མར་སྒྲིབ་ན་དེ་འཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྡན་པ་སྒྱུར་བས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་ཉམས་ཀྱང་ཉམས་པ་ཆ་
 མཐུན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་གཉིས་ནི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཐོབ་པ་འང་མ་ཡིན་ལ་སྒྲིབ་ས་
 ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཆགས་བྲལ་གསར་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་སྒྲིབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞེས་བཟོད་ཅེན། དག་པ་པ་དང་ལྡན་པ་
 བློ་སྒྱུར་བ་ལས་ཀྱང་ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དེ་དང་མི་ལྡན་ཅིའི་ཕྱིར་བཟོད། །འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ། སྒྲིབ་པ་ལས་(༡༥ན)ནི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཅི་མ་ཆོག་ཅེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དགོས་པའི་དོགས་པ་ཙམ་ཡང་ཀུན་ལ་མི་སྒྲུང་ཡང་དབྱེད་
 པའི་ཟུར་གཅིག་བཞུགས་ཏོ། །ཅུ་དྲགས་གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་འཐོབ་ཚུལ་
 དེ་ཡང་འཐད་དེ། དེ་དང་མི་ལྡན་པས་ཆགས་བྲལ་གྱི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཐོབ་པ་གང་
 ཞིག །ལྡན་པ་ཟད་མི་སྒྲིབ་ཤེས་པས་མི་སྒྲོབ་པ་ཐོབ། དབང་པོ་འཕོ་བའི་མཐོང་ལམ་དུ་
 སྒྲོབ་པ་མཐོང་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཅིང་། མི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་མི་སྒྲོབ་པ་མི་གཡོ་བའི་དོགས་པ་གཉིས་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ཟག་མེད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡིས། །ཞེས་

དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་འཐོབ་ཅེས་བྱ་བར་སྒྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་ནམ་གཟུགས་
མེད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བས་ཏེ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་འཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་
ཀྱང་མི་སྒྲོབ་པ་འཐོབ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས་
ཀྱང་། དབང་པོ་འཐོབ་པ་ལས་ཀྱང་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་འཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། དབང་པོ་འཐོབ་པ་ལས་ཀྱང་དད་བས་མོས་པ་ཟག་པ་མེད་
པ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་མཐོང་བས་ཐོབ་པར་སྒྱུར་ནས། སྒྲོབ་པ་འཐོབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་
དུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་མི་གཡོ་བ་རྟོགས་པ་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་འཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གསུམ་པ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་བསམ་གཏན་དེ་དང་མི་
ལྡན་པ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་ཉམས་པས་ཐོབ་པ་དང་གོང་ས་ནས་འོག་མར་སྒྲེ་བ་ན་དེའི་
སྒྲེ་བས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་ཉམས་སྒྲེ་བ་ཡིས། །
ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་འཐོབ་ཅེས་བྱ་བ་ཁོ་ནར་སྒྱུར་ཏེ་
ཞེས་གསུངས་པའི་(༡༥བ)ཕྱིར།

སྒྲོམས་འཇུག་གང་གི་མཇུག་དུ་སྒྲོམས་འཇུག་དུ་འབྱུང་ལ་དབྱད་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ལྟག་འོག་གསུམ་པའི་
བར་དགོ་བ། །སྒྲུའོ་དག་པ་ལས་དེ་བཞིན། །རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་། །ཉོན་
མོངས་ཅན་ལས་རང་དག་དང་། །ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་ཀྱང་། །འི་འཐོ་དག་
ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱན། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲོམས་འཇུག་

གི་རྩ་ས་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྟོམས་འཇུག་དུ་ཞིག་སྟེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་གྱི་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཇུག་ཏུ་རང་གི་ས་པ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་དག་པ་རེ་
 དང་ཟག་མེད་རེ་སྟེ་དུག་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་
 རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་གྱི་དག་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་དང་
 གླིང་ཅེའི་དག་པ་གཅིག་དང་བདུན་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཟག་མེད་མཇུག་ཐོགས་
 སུ་རང་ས་གསུམ་པ་བཞི་པ་དང་པོའི་དག་པ་པ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་སྟེ།
 དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཟག་མེད་གྱི་མཇུག་ཏུ་དག་དང་བསམ་གཏན་དང་
 གཟུགས་མེད་གཞན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བརྒྱ་སྟེ་བ་སོགས་སྟོར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 ཟེ། དེའི་འོག་ས་མེད་པས་རང་དང་གོང་སའི་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དེ་དུག་ཏུ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་བར། ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ལྷག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་
 བ། །སྟོའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་བ་སྟོས་པས་ནི་དག་པ་པ་
 དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དག་གཟུང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟག་མེད་གྱི་དགེ་
 བའི་ལས་དང་དཀར་པོའི་ལས་མ་ཤེས་ན་འདི་དག་དུ་མར་འགལ་ལོ། །འདིའི་རིགས་
 པས་གླིང་ཅེའི་མཇུག་ཏུ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་
 མཆེད་གྱི་གོ་ས་གླིང་ཅེའི་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་ལ་ཟག་མེད་མེད་ཅིང་འོག་ས་གསུམ་པའི་
 བར་གྱི་དུག་དང་གླིང་ཅེའི་དག་པ་གཅིག་དང་བདུན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འོག་
 ས་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །སྟོའོ། །ཞེས་དང་རང་འགྲེལ་(༡༦ན)ལས། ཅི་ཡང་མེད་
 པའི་སྟེ་མཆེད་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བདུན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
 དེའི་རིགས་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བརྒྱད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། །ལྷག་
 འོག་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བརྒྱད་
 དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། །ལྷག་འོག་གསུམ་པའི་ཞེས་

དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ལས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་དག་ཏུ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱིད་ཅེའི་དག་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་སོ། །ལྟ་བ་བྱུ་བ་
 ཏུ། རང་རང་གི་གོང་དག་འོག་གི་ས་གཉིས་ནི་བཞི་བཞི་དང་རང་སའི་གཉིས་དང་བཅུ་
 ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ཟག་པ་མེད་པའི་མཆུག་ཐོགས་སུ། །ལྟ་བ་འོག་གསུམ་
 པའི་བར་དག་པ། སྐྱེའོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་
 དང་གཟུགས་མེད་པ་གཞན་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཡང་ཇས་བཅུ་སྟུར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། འདི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གསུམ་ཐན་ཆད་བཟུལ་མི་བྱུ་བ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་ཐེག་
 ཆེན་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཆུག་དུ་རང་ས་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་དག་པ་བརྒྱད་
 དང་ཟག་མེད་བརྒྱད་དང་སྟོམས་འཇུག་བཅུ་དྲུག་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱད་
 ཀའི་མཆུག་དུ་སྟོམས་འཇུག་བཅུ་དྲུག་དང་། འགོག་སྟོམས་བྱས་ན་བཅུ་བདུན་ཡང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །སོ་སོའི་བཞི་དོན་དཔྱིས་བྱིན་པར་གོ་དགོས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་
 འཇུག་དག་པ་པའི་མཆུག་དུ་སྟོམས་འཇུག་ཇས་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དག་པ་ལས་རང་གི་
 ས་པའི་ཉན་མོངས་ཅན་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་ཟག་མེད་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་ལ་གཞན་གྱངས་ལྟག་མ་
 ཟག་མེད་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དག་པ་ལས་དེ་བཞིན། །རང་གི་ས་པའི་
 ཉན་མོངས་ཀྱང་། ཞེས་སོ། །ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཇས་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། སྟོམས་འཇུག་ཉན་མོངས་ཅན་ལས་རང་སའི་དག་པ་དང་ཉན་མོངས་ཅན་དང་(༡༥)བ་
 འོག་སའི་དག་པ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ཉན་མོངས་ཅན་ལས་རང་
 དག་དང་། ཉན་མོངས་འོག་མའི་དག་པ་གཅིག་ཀྱང་། ཞེས་སོ། །འཆི་འཕོ་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་
 ཀྱི་བསམ་གཏན་དག་པ་པའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་རང་ས་དང་འོག་ས་དང་གོང་སའི་ཉན་
 མོངས་ཀྱན་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དག་པ་པའི་འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉན་མོངས་ཀྱན། ཞེས་སོ། །སྟོམས་
 སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉན་མོངས་ཀྱན། ཞེས་སོ། །སྟོམས་

འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འཆི་སྐོགས་བྱས་པས་རང་ས་དང་འོག་སར་སྐྱེ་ཡི་གོང་སར་མི་
སྐྱེ་སྟེ། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་གོང་མར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར།
ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་གོང་མ་མིན། །ཞེས་བྱུང་།

དག་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་བ།

གསུམ་པ་དག་པ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། ཅུ་བར། དག་པ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སྐོགས། །
རྣམ་བཞི་དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་ས་དང་། །གོང་དང་ཟག་མེད་
རྗེས་མཐུན་པ། །ཉམས་ཆ་མཐུན་སྐོགས་མཇུག་སྐོགས་སུ། །གཉིས་དང་གསུམ་དང་
གསུམ་དང་གཅིག་ །ཞེས་བྱུང་། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞི་
ཡོད་དེ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སྐོགས་སྐྱས་གནས་པ་ཆ་མཐུན་དང་བྱུད་པར་ཆ་མཐུན་དང་
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དག་པ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་
སྐོགས། །རྣམ་བཞི་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིའི་ངོ་བོ་སོ་སོར་ཡོད་དེ། རང་གི་མཇུག་གམ་དེ་མ་
ཐག་ཏུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་དང་པོ་དང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་
ཏུ་རང་སའི་དག་པ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་གཉིས་པ་དང་རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གོང་
སའི་དག་པ་སྐྱེ་བ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་གསུམ་པ་དང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཟག་
མེད་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་དེ། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ཉོན་
མོངས་སྐྱེ་དང་རང་ས་དང་། །གོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མཐུན་པ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་
མཇུག་སྐོགས་སུ་དེ་(༡༥ན)བཞི་རུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དང་པོའི་དེར་ཉམས་གནས་གཉིས་
དང་། གཉིས་པའི་དེར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་དང་། གསུམ་པའི་

དེར་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་གསུམ་དང་། བཞི་པའི་དེར་ཐ་མ་གཅིག་ཕུ་སྟེ་བའི་
ཕྱིར། ཅུ་བར། ཉམས་ཆ་མཐུན་སྟགས་མཐུག་ཐོགས་སུ། །གཉིས་དང་གསུམ་དང་
གསུམ་དང་གཅིག་ ཅིས་སོ། །

ཞར་བྱང་ཐོད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།

བཞི་པ་ཞར་བྱང་ཐོད་ཀྱི་ལོ། ཅུ་བར། ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དང་། །
གཅིག་ཀྱི་སྟངས་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། །རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ། ཐོད་ཀྱི་
གྱི་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། འདིར་ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྦྱར་བ།
དངོས་གཞི། སྒྲ་བཤད། རྟེན་གཞི། དང་པོ་ལ་རིང་སྦྱར་ཉེ་སྦྱར་གཉིས་ལས། རིང་སྦྱར་
ཡོད་དེ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་ས་བརྒྱད་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་
མེད་རྣམ་པ་གཉིས་གྱི་སྟོན་སྟངས་འབྲེལ་བ་སྟེ་ཤོ་རིམ་ལུགས་མཐུན་དུ་ཡར་ཟག་བཅས་བརྒྱད་
ལ་སྟངས་ཞིང་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་མར་ཟག་བཅས་བརྒྱད་ལ་འོང་བའི་ཟག་བཅས་རིང་སྦྱར་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡར་ཟག་མེད་མིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་བརྒྱད་ལ་ལུགས་མཐུན་
ཡར་སྟངས་དང་ལུགས་མི་མཐུན་མར་འོང་ལ་ཟག་མེད་རིང་སྦྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅུ་བར། ས་
བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དང་། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་ས་བརྒྱད་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བརྒྱད་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་
མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོན་སྟངས་བྱང་བར་བྱས་ནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཉེ་སྦྱར་ཡོད་དེ། རིང་སྦྱར་ལ་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཟག་བཅས་ལ་སྟོམས་
པར་ལུགས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་གཅིག་ཕུ་ཀྱི་ལོ་བ་སྟེ་ཤོ་རིམ་ཟག་བཅས་གྱི་
བསམ་གཏན་གསུམ་པར་འཇུག་ །དེ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་གཅིག་ཕུ་ཀྱི་ལོ་བ་འཇམ་

པོར་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་འཇུག། (༡༥)དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་
 མཐའ་ཡས་གཅིག་སྤྲུལ་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་ལ་འཇུག་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་
 ལྷགས་མི་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཟག་བཅས་ཉེ་སྤྱོད་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ནས་གཅིག་སྤྲུལ་ཏེ་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དེ་ནས་གཅིག་སྤྲུལ་ཏེ་ཟག་
 མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། དེ་ནས་གཅིག་སྤྲུལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཅི་
 ཡང་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འཇུག་ཅིང་ལྷགས་མི་མཐུན་པར་ཡང་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་
 ཟག་མེད་ཉེ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཅིག་སྤྲུལ་སྔོན་ཁོང་པོར་ནས་ནི། །ཞེས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་
 པ་དང་བཅས་པ་གསུམ་པ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། ཟག་པ་མེད་པ་
 རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་སྤྲུལ་ཞིང་། ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པ་ནི་ཐོད་སྤྲུལ་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་དེ། ཉེ་རིང་གི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཟག་
 བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་བཅས་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་བསམ་
 གཏན་གསུམ་པ་ལ་འཇུག། དེ་ནས་ཟག་མེད་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཟག་བཅས་ནམ་
 མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་དེ་ནས་ཟག་བཅས་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་
 པའི་སྟེ་མཆོད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་ལྷགས་མི་མཐུན་པར་ཡང་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་རིས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་སྟེལ་ནས་འོང་བ་དེའི་ཆེ་ཐོད་སྤྲུལ་ཀྱི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རིས་མི་མཐུན་པར་གསུམ་པར་འགྲོ་ །ཞེས་དང་།
 རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཆེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་པོ་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་གསུམ་པ་
 ལ་ཞེས་པ་ནས། དེའི་རིས་མི་མཐུན་པའི་རྗེས་གསུམ་པར་འགྲོ་པའི་ཕྱིར་མཛོད་པར་
 འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཐོད་སྤྲུལ་ཀྱི་སྟོམས་

བར། འོག་དགོས་མེད། །ཅིས་སྟོ། །དམིགས་པས་ལ་ལ་སྲིད་ཅེར་སྒྲིམ་པའི་འཕགས་
པ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པས་ཟག་མེད་གྱི་ཅི་ཡང་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། རང་སའི་ཟག་
མེད་མེད་ལ་དེའི་གོང་ས་མི་སྲིད་ཅིང་། །ཅི་ཡང་མེད་ཉེ་བས་དེའི་ཟག་མེད་མངོན་དུ་བྱས་
ནས་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་ཡང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དམིགས་པའི་བྱུང་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དམིགས་(༡༥བ)པའི་བྱུང་པར་ནི། མེད་བཅས་རང་གི་སྲིད་ལ་དམིགས། །
བསམ་གཏན་དགོ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན། །གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགོ་རྣམས་ཀྱི། །སྦྱོང་
ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། སྟོམས་འདུག་སྲིད་བཅས་ཀྱི་རང་སའི་ཟག་
བཅས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་འོག་མར་ཆགས་པ་དང་བྱུལ་ཞིང་ཟག་མེད་
ལ་དམིགས་ན་དགོ་པར་འགྱུར་ལ་ས་རྣམས་སྲིད་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་གོང་སར་
ཡང་མ་དམིགས་པས་རང་སའི་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
སྲིད་པ་སྒྲིམ་པས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་གཟུང་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བསམ་གཏན་དགོ་བདག་པ་བདང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཅིག་ཡིན་ཏེ། འདུས་
བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དགོ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་
ཡིན་ཞེས་སྟོ། །གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་དགོ་བདག་པ་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་
ནི་ས་འོག་མའི་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཟག་བཅས་རང་གི་ས་དང་གོང་མ་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་གཞི་སྒྲིམ་པའི་ཉེར་བསྟོགས་གཙོད་ལ་དེས་འོག་སར་དམིགས་པ་
གང་ཞིག་གཟུགས་མེད་དམིགས་པས་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་བསམ་གཏན་མིན་

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དངོས་གཞི་སྟོམས་པས་ཉེར་བསྟོགས་པས་ལ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཟག་བཅས་སྟོམས་པས་ནི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གང་སྟེལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པ་བམས་ཅད་དུ་ཡང་
དག་པར་འདས་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དག་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དག་
ནི་དམིགས་པ་ལས་འདར་བ་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

པའི་བ་སྤང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པ་ལ། སྤང་བྱ་སྟོང་ཚུལ། ཉེར་
བསྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་བྱུང་བར་ཅན་བཤད་པ་གསུམ། དང་
པོ་ནི། ཟག་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་རྣམས། སྟོང་ངོ་ཉེར་བསྟོགས་དག་པས་ཀྱང་། ཞེས་
(༡༥)བྱུང་། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཟག་པ་མེད་
པས་ཉོན་མོངས་སྟོང་གི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་པས་ཀྱང་དེ་མི་སྟོང་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། དེ་དག་འོག་སར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འོག་གི་ཉོན་མོངས་
མི་སྟོང་ལ། རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཡང་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཟག་པ་
མེད་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས། སྟོང་ངོ་། ཞེས་སོ། །གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་
བསྟོགས་ཟག་མེད་དུ་མ་ཟད་དག་པ་པས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་སྟེ། དེ་དག་འོག་སའི་
གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་སུན་འབྱེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཉེར་བསྟོགས་
དག་པས་ཀྱང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། དེ་དག་ལས་ནི་ཉེར་བསྟོགས་
བརྒྱད། །དག་པ་བདེ་མིན་སྟུག་བསྟུལ་མིན། །དང་པོ་འཕགས་པའང་ཁ་ཅིག་གསུམ། །
ཞེས་བྱུང་། དེ་དག་གི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་

དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་ཚོར་བ་དང་
 རང་གི་དངོས་གཞི་དང་མི་འདྲ་སྟེ་ཉེར་བསྟོགས་བཞུད་ནི་ངོ་བོ་དག་པ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས་གསུམ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། ཚོར་བ་རང་གི་བཏང་སྟོམས་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་འོག་མ་ལས་ཡིད་འབྱུང་དང་མ་བྱུལ་
 བསའོ་བྱུང་དང་མཚུངས་ལྡན་མིན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟུལ་
 སྟེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དག་པ་གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དག་པ། ཞེས་དང་།
 རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྱུལ་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱལ་
 གསལ་མ་ལས། བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་བསྟོང་བར་
 མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབད་དེ་དྲངས་པར་བྱ་
 བའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟུལ་སྟེ། འབད་ཚོལ་གྱི་འདུ་བྱ་བ་མེད་པའི་ལམ་ཡང་དགའ་
 བདེ་དང་མི་ལྡན་ན་དེ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་(༡༩བ)བྱིར་དང་། ས་འོག་མའི་ཡིད་འབྱུང་
 ཅན་ཡིན་པས་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བདེ་མིན་སྟུག་
 བསྟུལ་མིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འབད་དེ་དྲངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 དང་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་ཡང་མ་བཤད་ཀྱང་སྟོན་ཉེར་བསྟོགས་བཞུད་ཀྱི་
 རེ་རེ་ལའང་ལས་དང་བོའི་ཡིད་བྱེད་ཞི་གནས་དང་དེ་རྗེས་སུ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་
 པའི། མོས་པའི། རབ་དཔེན་གྱི། དགའ་སྟུང་གྱི། དཔྱུད་པའི། སྒྲུབ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་
 བདུན་རེ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་འདོད་ཉོན་སྒྲོར་དགྲའི་གཉོན་
 བོད་དང་སྟོམ་རྒྱལ་ཉོན་ས་ལྟར་དགོས་པའི་བྱིར། ཀུན་བདུས་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་
 གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། འདུ་གེས་མེད་འདུ་གེས་མེད་མིན་
 སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གང་ཞིན། མཚན་ཉིད་རབ་
 ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དཔེན་པ་ལས་བྱུང་

བ་དང་། དགའ་བ་སྟུང་བ་དང་། དཔྱད་བ་དང་། སྦྱར་བའི་མཐའ་དང་། སྦྱར་བའི་
 མཐའི་འབྲས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱར་མཐའི་འབྲས་
 སུ་ཡིད་བྱེད་ནི་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྙད་མ་བྱས་ཀྱང་དོན་གཤམ་དགོས་སོ། །བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དག་པ་པར་མ་ཟད་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་མེད་འདས་ལམ་
 ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་། ཕྱིར་འོང་གིས་འདོད་ཉོན་སྦྱར་བའི་པར་ཆད་མེད་ལམ་
 དེ་དག་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དང་པོ་འཕགས་པ་འདང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྟོགས་སེམས་ཀྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་
 ཉེར་བསྟོགས་དངོས་ཀྱི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་མེད་དེ། གོང་མའི་སེམས་ཀྱི་འདོད་སྟོགས་
 འོག་སར་མཚམས་སྦྱར་བའི་མཉམ་བཞག་གིས་འཆི་འཕོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེར་
 བསྟོགས་མཉམ་བཞག་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མཉམ་པར་
 བཞག་པ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉིད་དག་གོ། །(༡༠ན)ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས།
 བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་བརྒྱད་ཆར་ན་ཡང་གང་གིས་ཉེར་བསྟོགས་གང་ཡིན་
 པ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་
 ཉིང་མཚམས་སྦྱར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་དེ། དངོས་
 གཞི་ལ་འགྲན་བཟོད་པས་ན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཅུ་བར། ཁ་ཅིག་གསུམ། །
 ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན། །རྣམ་གསུམ་བདེ་མིན་སྟུག་
 བསྐལ་མིན། །དེ་ནི་ཆངས་ཆེན་འབྲས་སུ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱད་བ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་

གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྟོག་མེད་བསམ་གཏུན་
བྱུང་པར་ཅན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྩམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུལ་ཡོད་དེ། རོ་མུང་དག་པ་ཟག་
མེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་སོ། །དེ་བདེ་བ་
ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་བྱུང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་
ཏེ་འབད་པའི་དྲངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེས་ན་དགའ་བ་ཡང་མེད་ལ་
བདེ་བ་ཡང་མེད་པས་ལམ་དགའ་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བདེ་མིན་སྟུག་མིན། །
ཞེས་སོ། །དེའི་དག་པ་པའི་འབྲས་བྱུང་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བྱུང་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ནི་ཆངས་ཆེན་འབྲས་བྱུང་ཅན། །ཞེས་སོ། །འདི་དང་ཉེར་
བསྟུགས་བྱུང་པར་བྱི་བ་ནི་རྟོག་པ་འགོག་པ་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟུགས་དང་འདྲ་བའི་
ཡིན་ནོ། །

ཏིང་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་ལས་ཁམས་གྱི་སྟོན་སྒྲུལ་ རྟོག་བཅས་སྟགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ཏིང་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། ཁམས་གྱི་སྟོན་སྒྲུལ་རྟོག་བཅས་སྟགས་གསུམ་
དང་། ལམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུལ་རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་དང་། ལམ་སྟན་འབྱེན་པའི་སྟོན་སྒྲུལ་
དང་། བྱུང་པའི་སྟོན་སྒྲུལ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་འགྱུར་བ་སྟགས་བཞིར་བཤད་པ་བཞི།
དང་པོ་(༡༠བ)ནི། མན་ཆད་རྟོག་དབྱེད་བཅས་པ་ཡི། ཏིང་འཛིན་མན་ཆད་གཉིས་ཀ་
མེད། །ཅེས་བྱུང་། མདོ་ལས། རྟོག་པ་དང་བཅས་ལ་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན། རྟོག་པ་མེད་ལ་དབྱེད་པ་ཅམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། རྟོག་པ་ཡང་མེད་དབྱེད་པ་ཡང་
མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གསུམ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏུན་བྱུང་པར་ཅན་

མན་ཆད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པ་དེ་
 རྟོག་བཅས་དབྱུང་བཅས་ཀྱི་དེ་ཡིན། བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དེ་རྟོག་མེད་དབྱུང་
 བཅས་ཀྱི་དེ་ཡིན། བྱུང་པར་ཅན་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་
 གཉིས་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་ཉེར་བསྟོགས་དངོས་གཞི་དག་རྟོག་མེད་དབྱུང་མེད་ཀྱི་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ནི། ཕ་བར། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་
 སྟོང་ཉིད་དུ། །འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་པ་མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་ཅན། །དག་
 དང་བྱི་མ་མེད་དེ་དག། །དྲི་མེད་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་མོ། །ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས། སྟོང་བ་
 ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒོ་ནས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་གསུམ་གསུངས་
 པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཚན་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་འགོག་བདེན་གྱི་འགོག་ཞི་གུ་ནོམ་
 དེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་སྟེ་དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལཱ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 དེ་ཡིན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི། སྟུག་བདེན་ལ་བདག་མེད་དང་སྟོང་ཉིད་དུ་འཇུག་
 པའི་རྣམ་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལཱ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན། སྒོ་ནས་མེད་ཀྱི་
 ཉིང་འཛིན་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་བཞི་དང་སྟུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་དུག་
 མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་སྟུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་སྟུག་བསྟུལ་གཉིས་དང་། ཀུན་
 འབྱུང་གི་བཞི་དང་། ལམ་གྱི་བཞི་སྟེ་བརྩའི་རྣམ་པ་སྟེ་དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
 མཚུངས་པར་ལཱ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱུང་འདས་
 གཟུགས་སོགས་ལུལ་ལྷ་པོ་མོ་སྟེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་མཚན་མ་བརྩམས་ཅིང་། དེ་

ལ་དམིགས་(༡༩)པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པའི་མཚན་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཕ་བར། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཟུ་
 དན་ལས་འདས་པ་ནི་མཚན་མ་བརྟུན་དང་བྲལ་བས་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས།
 མཚན་མ་བརྟུན་ཡུལ་ལྔ་དང་པོ་དང་མོ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཡུལ་ལྔ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་རྣམས་གིན་
 ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དབང་པོ་རྣམས་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་སྟོས་སོ། །
 འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བ་དང་རྒྱ་བ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་
 ཀྱིས་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་སྟོང་ཉིད་ཉིང་འཛིན་ལ་རྣམ་
 པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཕ་བར། སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་དུ། །འཇུག་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་སྟག་པ་ལྔ་ལ་གཉིས་ནི་སྟག་བདེན་
 ལ་ཡིད་འབྱུང་། ཟུ་ཀྱན་འབྱུང་རབ་སྟེ་རྒྱུན་པའི་སྟག་ཀྱན་འབྱུང་ལས་ཡིད་འབྱུང་ལ། ལམ་
 ལང་ག་དོན་མི་ཟ་བར་མཐར་ཐུག་གི་གཟིངས་ལྟར་བསྟན་པ་འཛིན་པས་ན་སྟོན་པ་མེད་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱིས་ཟུང་འདས་དང་འདྲ་བར་ཡིད་མི་
 འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཕ་བར། སྟོན་པ་མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་དང་། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཟུ་དན་ལས་འདས་པ་དང་འདྲ་བའི་
 བྱིར། སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་པ་དག་གིས་ནི་ཡིད་མི་འབྱུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་གསུམ་ལ་ལམ་ཀྱི་སྟོན་ས་དག་པ་པ་དང་དྲི་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ།
 དག་པ་བ་ནི་འཛིན་རྟེན་པ་སྟོར་ལམ་གྱིས་བརྟུས་པས་བརྟུ་གཅིག་ན་ཡོད། དྲི་མ་མེད་
 པ་ཟག་མེད་ནི་མཐོང་ལམ་སོགས་ཀྱིས་བརྟུས་པ་བྲིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་འདས་ལམ་
 གང་ན་ཡོད་པའི་ས་དགུ་ན་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། དག་དང་། ཞེས་

(༡༡བ)དང་། གང་སྤྱེལ་ལས། དག་པ་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་
གནས་སྐབས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། འདྲོད་པའི་ཁམས་དང་མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་། བསམ་
གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་དངོས་གཞི་བརྒྱད་ནའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དྲི་མ་མེད་ཅེས་དང་། གང་སྤྱེལ་
ལས། དྲི་མ་མེད་པ་ནི་མཐོང་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སོ། །ཞེས་དང་། སྤྱིད་པའི་ཅེ་
མོ་མ་གཏོགས་པས་གཞན་དགུ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་
ཡོད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སྒོ་དང་འབྲུ་བ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་དག་ དྲི་མེད་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ལམ་སུན་འབྱིན་པའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། སྤྱོད་ཉིད་སྤྱོད་ཉིད་ཅེས་ལ་སོགས། །གཞན་ཡང་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གསུམ་སོ། །གཉིས་ནི་སྤྱོད་དང་མི་རྟག་པར། །མི་སྒྲོབ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན། །
མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི། །ཞི་བར་མ་བརྟགས་ཟད་པ་ལ། །ཟག་བཅས་མི་ནང་
མི་གཡོ་ལ། །ཉེར་བསྟོགས་བདུན་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གཞན་
གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱོད་ཉིད་སྤྱོད་ཉིད་ཅེས་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་། ལ་སོགས་པའི་སྒོན་
པ་མེད་པ་སྒོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་
འཛིན་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྤྱོད་ཉིད་སྤྱོད་ཉིད་ཅེས་ལ་སོགས། །གཞན་
ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དང་
པོ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་དུ་མི་སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྤྱོད་པའི་

རྣམ་པར་དམིགས་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་པོ་འཛིན་ལ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་
ལ། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི། མ་བརྟགས་ཟད་པ་སྟེ་བརྟགས་མིན་འགོག་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ཞི་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། ཅ་
བར། གཉིས་ནི་སྟོང་དང་མི་རྟག་བར། །མི་སྟོབ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་གྲུབ་(༡༩ན)སྟེ། ཅ་བར། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི། ཞི་བར་མ་བརྟགས་
ཟད་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རོ་བོ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་
ལ་རྒྱུ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་འམ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། ཟག་བཅས། ཞེས་སོ། རམས་
གསུམ་ལས་འདོད་ལམས་དང་། མིའི་ནང་དུ་མཛོན་དུ་བྱེད་དེ། སྟོགས་ལ་ལ་ལྟ་སྟགས་
གྱི་རྟེན་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། མིའི་ནང་། ཞེས་སོ། གང་ཟག་མི་གཡོ་བའི་
ཆོས་ཅན་གྱིས་མཛོན་དུ་བྱེད། སྟོབ་པ་དག་དུས་གྱི་རྣམ་གྲོལ་བྱ་བ་ལྟག་མ་དང་བཅས་
པའི་ལམ་ལ་མི་སྒྲུབ་ལ། དག་བཅོམ་པ་གཞན་ནི་འཕགས་ལམ་སྒྲུབ་བ་བརྩོན་པ་དག་
ཀྱང་ལམ་སྟན་འབྱེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས་སོ། ཅ་བར། མི་གཡོ་ལ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བརྟགས་ཅིག་གིས་བསྟུས་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཐ་མ་བདུན་མ་གཏོགས་
པས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། ཉེར་བསྟོགས་བདུན་ནི་མ་གཏོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བྱེད་པའི་སྟོན་ནས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་འགྱུར་བ་

སྟོགས་བཞིར་བཤད་པ།

བཞི་བ་ནི། ཅ་བར། དག་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། །བདེ་འགྱུར་ཏིང་འཛིན་
བསྟོམ་པ་ཡིན། །མིག་གི་མཛོན་ཤེས་མཐོང་འགྱུར་འདོད། །སྟོར་བ་ལས་བྱུང་སྟོན་དཔེ་

འགྲུར། འོ་ཨྲ་ལྷ་ལུའི་བསམ་གཏན་མཐའི། གང་ཡིན་དེ་ཟག་ཟད་འགྲུར་བསྒྲུལ། །
 ཞེས་བྱང་། མདོ་ལས། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་འགྲུར་གྱི་དང་། ཤེས་པ་མཐོང་འགྲུར་
 གྱི་དང་། རབ་རྩ་སློ་དབྱེ་བར་འགྲུར་བའི་དང་། ཟག་པ་ཟད་འགྲུར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཞེས་གསུངས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྒྲུལ་པ་ནི་མཐོང་ཚོས་
 ལ་བདེ་འགྲུར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲུལ་པ་ཡིན། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་
 ལྷན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་མཐོང་བར་འགྲུར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲུལ་པ་དང་། དེའི་ཨྲ་ལྷ་གྱི་
 ཡིད་ཤེས་དང་། མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་པར་འགྲུར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲུལ་
 པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་བྱས་ནས་ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྲུར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་
 འདོད་དོ། སློར་པ་ལས་བྱང་བའི་ཟག་པཅས་(༡༡བ)ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཀུན་སློ་ཤེས་
 རབ་རྩ་དབྱེ་བ་སྟེ་རྒྱས་པར་འགྲུར་བའི་ཉིང་འཛིན་བསྒྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། འོ་ཨྲ་ལྷ་ལུའི་ཉིང་
 འཛིན་བསམ་གཏན་མཐའ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྲུར་
 བའི་ཉིང་འཛིན་བསྒྲུལ་པ་ཞེས་བྱའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པ་ལས་དབེན་པའི་
 དགའ་བ་བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྲུར་ཏེ། དེར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་བར། དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། །བདེ་འགྲུར་ཉིང་འཛིན་སྒྲུལ་པ་
 ཡིན། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཉིང་འཛིན་བསྒྲུལ་པ་ཀུན་རྩ་རྟེན་གོ་མས་པར་ལན་མང་
 དུ་བྱས་པའི་རྒྱས་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྲུར། ཞེས་པ་ནས། ཟག་
 པ་ཀུན་ཟད་པར་འགྲུར་བ་ཡང་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་
 བསམ་གཏན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་བཞིན་དུ་ཡང་
 མདོ་ལས་དང་པོ་ཁོ་ན་བཤད་ཅེན། ཞེས་པ་ནས། འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་གྱི་
 བདེ་བ་ཡང་དམིགས་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བསྒྲུབ་
 ཟེ། ཅུ་བར། མིག་གི་མངོན་ཤེས་མཐོང་འགྲུར་འདོད། །ཅིས་སོ། །འདི་ལ་མཛོད་དང་

གཞན་གྱི་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། སྦྱོར་པ་ལས་བྱུང་སྟོང་བྱེ་
འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རོ་རྩེ་ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་མཐའི། །གང་ཡིན་དེ་
ཟག་ཟད་འགྱུར་བ་སྟོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཚད་མེད་བཞི་བཤད་པ།

བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཚད་མེད་དང་། རྣམ་ཐར་དང་། ཟིལ་གཞོན་
དང་། ཟད་པར་དང་། དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལ། དང་པོ། ཚད་མེད་པ་
ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་གཉེན་པོའི་བྱིར། །ཞེས་མེད་བྱམས་སྟོང་
རྩེ་ཡང་། །ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། །བཏང་སྟོམས་མ་ཆགས་རྣམ་པ་ནི། །ཁྲེ་མ་
བདེ་འགྱུར་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། དགར་འགྱུར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟུམ་པ། །སྦྱོད་ཡུལ་འདོད་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །དགའ་བ་(༡༩ན)བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །གཞན་ནི་
དུག་ན་ཁ་ཅིག་ལ། །དེ་ཡིས་མི་སྦྱོང་མི་དག་གི་ །ནང་དུ་སྦྱོང་དོ་ངེས་གསུམ་ལྟན། །ཞེས་
བྱུང་། ཚད་མེད་བཞི་ཡོད་དེ། དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་
དང་། བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་གང་ལྟན་པའི་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེ་དང་། དགའ་བ་
དང་། བཏང་སྟོམས་ཚད་མེད་པའི་བར་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། སྦྱོང་ན་ཡང་ཡོད་དེ། ཅ་
བར། ཚད་མེད་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞིར་གྲུངས་ངེས་སྟེ།
གཞོད་སེམས་དང་སོགས་པས་བསྐྱེད་བསྐྱུངས་རྣམ་པར་འཛོལ་དང་། གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་
ལ་མི་དགའ་བ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་ཆགས་པ་མང་བའི་གཉེན་པོར་བཞིར་ངེས་
པའི་བྱིར། ཅ་བར། གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་གཉེན་པོའི་བྱིར། །ཞེས་སོ། །མི་སྟུག་པ་
དང་བཏང་སྟོམས་གྱིས་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་ལ། བྱེ་སྦྱོར་རེ། དེ་ཡོད་དེ། མི་

སྐྱུག་པ་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། བཏང་སྟོམས་འབྲིག་པ་ལ་ཆགས་པའི་
 གཉེན་པོ་ཡིན་ཟེར་སྟོབ་དཔོན་ན་རེ། མི་སྐྱུག་པ་འབྲིག་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཉེ་དུ་ལ་
 ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་གསུངས། རོ་བོའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱམས་པ་དང་སྟིང་རྩེ་
 རེ་རེ་ནས་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགེ་བ་ཡིན། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། བཏང་སྟོམས་
 བི་མ་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟུ་བར། ཞེ་སྤང་མེད་བྱམས་སྟིང་རྩེ་
 ཡང་། ཞེས་སོ། གཉེས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདིར་གནའ་རབས་ཀྱི་ལྷགས་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཟུ་བར། ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། ཞེས་སོ། གཞན་དག་དགའ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་
 པའི་འདུ་བྱེད་ལ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟུ་བར། བཏང་སྟོམས་མ་
 ཆགས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཆགས་པའི་གཉེན་
 པོར་རུང་མོད། གཞོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་རུང་སྟམ་ན། བྱམས་པ་བཏང་སྟོམས་
 གཉེས་གཞོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཅམ་དུ་འདྲ་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱམས་པ་ནི་ཞེ་
 སྤང་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་གཞོད་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། བཏང་
 སྟོམས་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་མི་མཛའ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྤང་བའི་གཉེན་
 པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་བཏང་སྟོམས་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་གཉེས་ཀའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་ན་ཆགས་པ་དང་གཞོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རུང་བའི་བྱིར། རང་འབྲེལ་
 ལས། འདི་ནི་གཉེས་ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་རུང་ངོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་
 ཚུལ་མང་ཡང་མ་སྟོས། དེ་བཞིའི་རྣམ་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། གྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་
 བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྱམས་པ་དང་། གྱེ་མ་སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
 ལོ་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟིང་རྩེ་དང་། གྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་དགའ་བར་གྱུར་ཅིག་
 སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དགའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་འདྲ་བའམ་མཉམ་མོ་སྟམ་དུ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཏང་སྟོམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དྲགས་རིམ་བཞིན་དུ། ཟུ་བར། རྣམ་པ་

ནི། །ཀྱི་མ་བདེ་གྱུར། ཞེས་དང་། ལྷག་བསྐལ་དང་། ཞེས་དང་། དགའ་འགྱུར། ཞེས་
 དང་། ཀྱི་མ་ཞེས་པ་སྒྱུར་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 བཏང་སྒྲོམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཉམ་ལུགས་ཆགས་སྒྲུང་མེད་པའི་བར་མར་གནས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཆགས་སྒྲུང་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟར་བའི་བར་མ་ཡིན་ལ་ཆགས་མེད་དང་སྒྲུང་མེད་
 ཀྱི་དགོ་ཅ་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཡིན་པ་མེད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བར་མར་གནས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། འདིར་བར་མར་གནས་པ་མ་ཆགས་
 པ་དང་ཞེས་སྒྲུང་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་སྒྱུར་བཅོང་གི་ཆོས་གཅིག་དུ་མའི་
 རང་བཞིན་ཡིན་པ་ནི་མེད་དོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཆགས་པ་ཡང་མེད་ཞེ་
 འདྲེས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱམས་པ་སོགས་
 དེ་དག་གིས་སུ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ན་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དོན་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒོ་
 བས་གཞོན་སེམས་(༡༤ན)སོགས་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཞོན་པའི་བྱིར། ཆོད་
 མེད་བཞི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་དག་གཉེན་བར་མའི་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་གཞོན་སེམས་དང་སོགས་པས་རྣམ་
 བར་འཆོབ་དང་། ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་ཆགས་པ་དང་གཞོན་སེམས་དག་གི་གཉེན་པོའི་
 རྣམ་པས་ལུགས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། སྒྱུད་ལུལ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། ཞེས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་གཞོན་སེམས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆོད་མེད་བཞི་པོ་གང་ན་ཡོད་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ།
 དགའ་བ་ཆོད་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡོད། ཆོད་མེད་གཞན་བྱམས་པ་སྒྱིང་
 རྗེ་བཏང་སྒྲོམས་ཆོད་མེད་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དུག་ན་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 རྗེ། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཡིད་བདེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དགའ་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་
 ཡོད། ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་རྗེ། གཟུགས་མེད་ན་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཞན་ནི་དུག་ན། ཞེས་སོ། །འདོད་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཁ་
 ཅིག་དེ་དག་བསམ་གཏན་དང་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་དང་དངོས་གཞི་ལྟ་ན་ཡོད་པར་
 འདོད། གཞན་དག་སྒྱུར་དངོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་
 ཉེར་བསྟོགས་བཞི་དང་དངོས་གཞི་ལྟ་སྟེ་ས་བརྩ་ན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 བོ། ཅུ་བར། ཁ་ཅིག་ལྟ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་
 དག་ན་རེ། འདོད་པའི་ཁམས་དང་ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་བསྐྱུ་ནས་བརྩ་ན་ཡོད་དོ། །
 ཞེས་པ་ནས། དངོས་གཞི་དང་སྒྱུར་བ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གང་གྲེལ་ལས། དངོས་གཞི་དང་སྒྱུར་བ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱམས་པ་ལ་
 སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ་འགའ་ཞིག་ནི་མཉམ་པར་
 མ་བཞག་པའི་ས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁ་ཅིག་ནི་(༡༤བ)དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་
 ལ་ཁ་ཅིག་ནི་སྒྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་
 ཅེས་པའི་ཐ་ཚོགས་ཀྱི་ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མེད་བཞིས་གཞོད་སེམས་སོགས་
 མི་སྤོང་ཀྱང་གཉེན་པོར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་གཞོད་སེམས་སོགས་ཀྱི་
 འགལ་ལྗོངས་གཉེན་པོར་བཞག་ལ། སྒྱུར་བའི་དུས་ན་གཞོད་སེམས་སོགས་ཟིལ་གྱིས་
 གཞོན། དངོས་གཞིའི་དུས་ལས་གཞན་གྱིས་དེ་དག་བྲལ་ཟིན་པ་ཐག་བཞིང་བར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱམས་སོགས་སྤོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་
 ཉེས་པ་ཚར་གཅོད་མིན། ཞེས་དང་། ཅུ་བར། དེ་ཡིས་མི་སྤོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་བྱམས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་
 ཉམས་སྤོང་ལ་ཡོད་པའམ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དང་དག་བཅོམ་པའི་བདེ་བ་
 ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་ལྟར་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་བདེ་བར་མོས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ལས་

དང་པོ་པ་བྱམས་པ་ལ་རི་ལྟར་སྦྱར་ཞེན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་
 ཤས་ཆེ་བས་སྒྲི་དཀའ་ན་དེ་དག་གི་བསྟོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་མཛའ་བོའི་སྟོགས་
 ལ་དུང་སེམས་ཆེ་བ་མ་དང་། འབྲིང་པ་དང་། དུང་སེམས་ཚུང་ཅུག་ཞན་གསུམ་དུ་བྱེ་
 བས་སྒྲུ་མ་ལ་སྒྲི་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྟོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་མཛའ་བོ་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ་
 ལ་བསྒྲིད། དེ་དག་ལ་བྱམས་པ་སྒྲིས་པས་ནས། དེ་ནས་དག་གཉིན་གང་ཡང་མིན་པས་
 བར་མ་ལ་བྱམས་པ་བསྟོམ། དེའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྟོགས་ལ་གནོད་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་
 པོ་གསུམ་ལ་རིམ་པས་སྟོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 ཉོན་མོངས་པའི་འབྲུག་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཚུང་ཅུ་ལ་མོས་པར་བྱེད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་བྱམས་པ་
 མཉམ་པ་ཐོབ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་ཐ་མལ་པའི་(༡༧ན)སྟོགས་ལ་མོས་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་དག་བོའི་སྟོགས་
 ལ་ནམ་པ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་ཚུང་ཅུ་ལ་བདེ་བ་དེ་མོས་པར་བྱེད་དོ། རེ་ནི་འབྲིང་དང་ཆེན་
 པོ་ལ་མོས་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་ལ་འང་མཛའ་བོ་ཆེན་པོ་མ་ལྟ་
 སུར་བདེ་བར་མོས་པ་མི་ལྟོག་པའི་ཆོ། རིམ་གྱིས་བྱིས་གང་བ་དང་གོང་དང་ཡུལ་འཁོར་
 བས་སྟོགས་གཅིག་གི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ནས་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་ཉན་ས་
 དང་མདོ་ལྟར་སྟོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་རིམ་གྱིས་བྱིས་དང་། བས་
 བྱམས་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་སྒྲི་སྒྲུ་བའི་གང་ཟག་
 ཡོད་དེ། མདོ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དེ་ལ་བྱམས་པ་སྒྲི་སྒྲུ་
 བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དེ་ནི་བྱམས་
 པ་ལྟར་དུ་སྒྲིད་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིང་རྗེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལ་བཏང་
 སྟོམས་ལ་ཐ་མལ་བ་སྟོན་ལ་སྟོམ་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་དག་

གི་ནང་དུ་སྒྲེད་དེ། གཞན་དུ་དེ་གསལ་སྒྲེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མི་དག་གི་ནང་
དུ་སྒྲེད་དོ། ཞེས་སྟོ། །ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱམས་སྒྲིང་རྩི་བཤང་སྟོམས་མང་མེད་གསུམ་
ཅི་གང་རུང་རེ་རེ་དང་ལྡན་ན་གསུམ་ཀ་དང་ལྡན་དགོས་ལ། དགའ་བ་ནི་བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་དང་། བཞིས་པ་ལ་མི་ལྡན་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་དེས་གསུམ་ལྡན་ ཞེས་སྟོ། །

རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྱོང་བཤམས་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་ཐར་ནི། ཅུ་བར། རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་གཉིས། །མི་སྤྱལ་
བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །གསུམ་པ་མཐའ་ན་དེ་མ་ཆགས། །གཟུགས་མེད་མཉམ་
བཞག་དགེ་རྣམས་སོ། །འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའོ། །ཐུ་བ་ཐུ་བའི་མཇུག་ཐོགས་
སྟ། །རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡི། །འཇགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྷང་། །དང་པོ་
འདོད་གཏོགས་སྤང་ཡུལ་ཅན། །གང་དག་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་དག་ །སྟོང་(༡༡བ)ཡུལ་
གོང་དང་རང་གི་སའི། །སྤྱལ་བ་སྤུལ་སོགས་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས། །ཞེས་བུང་། རྣམ་
པར་ཐར་བ་ཆོས་ཅན། བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར།
གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། སྤྱལ་བའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་
རྣམ་ཐར་བཞི་དང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྣམ་པར་
ཐར་བརྒྱད། ཅེས་སོ། །རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། །ཁྱད་ཆོས་གསུམ་
དང་ལྷན་ཏེ། རོ་བོ་རྣམ་པར་སྒྲིམ་པ་སོགས་ཀྱི་མི་སྤྱལ་བ་དང་། །ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་
གཉེན་པོ་མ་ཆགས་པ། ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དང་པོ་གཉིས། །མི་སྤྱལ་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པ་
དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྒྲུས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་
 པོ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ན་ཡོད་གྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་
 ན་མེད་པའི་བྱིར་རྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མེད་
 པའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་མིག་གེས་མེད་པའི་བྱིར། རྩལ་སྟེ། ཡུལ་
 ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ན་དེའི་གེས་པ་ལའང་ཆགས་བྲལ་གྱིས་རྩལ་པའི་བྱིར། ཅུ་བར།
 བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། ཅིས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་གེས་པ་
 མེད་པའི་བྱིར། གང་ཞིག་ཡུལ་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་རེས་པར་དེ་
 འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གེས་པས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་སྟུག་པའི་རྣམ་ཐར་ཆོས་ཅན། རྩད་པར་གསུམ་
 དང་ལྡན་རྟེ། སའི་རྩད་པར་བསམ་གཏན་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད་པ། རོ་བོ་མ་ཆགས་པ་
 ཡིན་པ། རྣམ་པ་སྟུག་པའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་པས་མི་སྟུག་པའི་རྣམ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྩད་
 པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། གསུམ་པ་(༤༥ན)མཐའ་ན།
 ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། དེ་མ་ཆགས། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་འབྲེལ་
 ལས། སྟུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་སྟུག་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཞུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་ཡོད་དེ། གཞུགས་མེད་གྱི་མཉམ་བཞག་
 དགེ་པ་སྟེ། དངོས་གཞིའི་རྩོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་རྣམས་དང་ཉེར་བསྟོགས་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་མཉམ་པར་བཞག་པ་རྣམས་གཞུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན་གྱི་མཉམ་
 པར་མ་བཞག་པ་དང་། འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་རྣམས་གཞུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། རྣམ་ཐར་གྱི་དོན་རྒྱུ་གྱིས་
 སྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་གྱི་ཁ་དོག་གི་ཆགས་པར་རྒྱུ་
 གྱིས་སྟོགས། གསུམ་པ་མི་སྟུག་པ་ལ་གཞུགས་མེད་འཇུག་པ་འོག་མ་དང་དམིགས་པ་

ཐམས་ཅད་ལ་དང་འགོག་པ་ཚོར་འདྲུ་ལ་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཟུགས་
 མེད་མཉམ་བཞག་དགོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བར་ཚད་མེད་པའི་
 ལམ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་དེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་དོན་ནི་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པའི་དོན་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཡོད་དེ། གནས་གཉིས་བར་བཤད་
 པའི་འགོག་སྒྲུལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། འགོག་པའི་སྒྲུལ་པར་འཇུག་པའོ། །
 ཞེས་སོ། །འགོག་པ་ལ་སྒྲུལ་པར་འཇུག་ལྡང་གི་སེམས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། ལམས་
 གསུམ་གྱི་སེམས་ཐུབ་མིན་ཅེ་འེ་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཐུབ་པར་བྱས་པའི་སེམས་
 ཀྱིས་སྒྲུལ་པར་འཇུག་ལ་མིན་ཅེ་རང་གི་ས་པའི་དག་པ་པ་དང་འོག་མའི་ཅི་ཡང་མེད་
 ཀྱི་ས་པའི་འཕགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འགོག་པའི་སྒྲུལ་འཇུག་དེ་ལས་
 ལྡང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ཅུ་བར། ཐུབ་པ་ཐུབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ཅུ་བར། རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡི། །
 འཕགས་(༥༥)པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྒྱུད་ཡུལ་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་ཀྱི་དང་པོ་གསུམ་འདོད་པར་
 གདོགས་པའི་སྒྲུང་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་
 བཞིའི་དེ་དག་གི་སྒྱུད་ཡུལ་གོང་དང་རང་གི་སའི་སྒྲུག་བསྐལ་དང་སོགས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་
 དང་འགོག་པ་དག་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ཅུ་བར། དང་པོ་འདོད་གདོགས་སྒྲུང་ཡུལ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་འགྲུབ་ཏེ། ཅུ་བར། གང་དག་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་དག་ །སྒྱུད་ཡུལ་
 གོང་དང་རང་གི་སའི། །སྒྲུག་བསྐལ་སོགས་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་སྒྱུད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་
 ཉོན་ནས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་རྒྱལ་པ་དང་འཕགས་པའི་རྒྱ་འབྱུལ་

ནི་ས་གསེར་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་བསྐྱར་བ་དང་། དངོས་པོ་བརྟན་པ་རིང་ཐུང་འདི་
ཅམ་དུ་གྱུར་ཅིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་པ་དང་། ཆོ་གཏོང་བ་ཡང་དེ་ལྟར་དང་རི་རབ་སྤྱར་བ་
ཏུ་འདུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་གཉིས་གྱིས་རྣམ་པར་
ཐར་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་གང་གིས་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་། བྱིན་གྱིས་
རྫོབས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཟིལ་གཞོན་བརྒྱད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཕ་བར། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མ་ཆེད་བརྒྱད། གཉིས་ནི་རྣམ་
ཐར་དང་པོ་བཞིན། གཉིས་ནི་གཉིས་པ་བཞིན་ནོ་གཞན། ལྷག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
བཞིན། ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མ་ཆེད་བརྒྱད་
ཡོད་དེ། རང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུད་ཏུ་དང་ཆེན་པོ་ལ་ལྟ་
བ་གཉིས་དང་། རང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུད་ཏུ་ཆེན་
པོ་སོགས་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ་དབྱིབས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བཞི་དང་། རང་གཟུགས་
མེད་པར་འདུ་(༡༧ན)ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྫོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་
པོ་དང་། དཀར་པོ་ལ་ལྟ་བ་སྟེ་ཁ་དོག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཟིལ་གཞོན་དང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱད་པར་བཞི་དང་ལྟན་པ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་
བཞིན་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་དང་ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ནར་
ཡོད་པ། འདོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉིན་པོ་བྱེད་པ་དམིགས་ལུལ་
འདོད་པའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་ལ་དམིགས་ལུལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
རང་གི་རྒྱ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་དེ་བཞི་དང་ལྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ཕ་བར། གཉིས་ནི་རྣམ་ཐར་

དང་པོ་བཞིན། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲུ་མཆེད་གཉིས་པ་
 འདི་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་དང་ས་དང་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གི་སྒོ་ནས་དེ་དང་འདྲ་བར་ལྟ་
 བར་བྱ་སྟེ། འདི་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་པོའི་འབྲས་བྱུང་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཟིལ་གཞོན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཆོས་ཅན། ཟུད་པར་བཞི་དང་
 ལྷན་པ་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ། ས་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཡོད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་དང་
 འདོད་པའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་རྣམས་ལྷུ་བྱེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རང་གི་
 རྒྱ་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་དེ་བཞི་དང་ལྷན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར། གཉིས་ནི་
 གཉིས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཁ་དོག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲུ་
 མཆེད་བཞི་ཆོས་ཅན། ཟུད་པར་བཞི་དང་ལྷན་པ་སྟུག་པའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རོ་
 བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་ཡིན། ས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ཡོད་པ། ཆགས་པའི་གཉེན་
 པོ་བྱེད་པ་འདོད་པའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དམིགས་པའི་ལྷུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་
 ན་རང་གི་རྒྱ་སྟུག་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་བས་དམིགས་(༡༥)པ་ལ་འདོད་དཔྱད་
 དབང་བསྐྱར་ཞིང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ན་ཟིལ་གཞོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་
 བར། གཞན། །སྟུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་ཐར་
 དེ་གསུམ་དང་ཟིལ་གཞོན་རྣམས་ཟུད་པར་བཞིར་འདྲ་ཡང་ཟུད་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་
 ནི་དམིགས་པ་དེ་ཟིལ་གྱིས་མི་ཞོན་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱུ་བྱིས་ཕྱོགས་ཅམ་ཡིན་ལ། དེར་མ་
 ཟད་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་དབང་བསྐྱར་པ་དང་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་མི་སྒྲུབ་གཉིས་ཆང་བ་
 དེ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱུ་
 གྱིས་ཕྱོགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་ལ། འདི་དག་གིས་ནི་དམིགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ། ཇི་
 ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་མོས་པའི་བྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མི་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་བྱིར། གང་སྒྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཐར་བ་དག་གི་ནི། ཞེས་བ་ནས། གལ་
 ཏེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ལ་སྤྲུག་པར་འཛིན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྦྱོར་ན་དེ་
 ལྟར་ན་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཟད་པར་བརྩུ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ནི། ཅུ་པ། ཟད་པར་བརྩུའོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་
 སྦྱོད་ལུལ་ནི། །འདོད་པ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག། སྦྱོད་ལུལ་རང་གི་སྤང་བོ་བཞི། །
 ཞེས་བྱུང་། ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། བརྩུ་ཡོད་དེ། ཟད་པར་ས་དང་། ཅུ་
 དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་། སྡོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་།
 རྣམ་མཁའ་དང་། ཟད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྦྱེ་མཆེད་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྩུ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། མདོ་ལས། ལམ་ཟད་པར་སའོ་ཞེས་སྟེང་དང་འོག་དང་ཐང་ཀར་གཉིས་སུ་མེད་
 བར་འདུ་ཤེས་སུ་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ། ཅུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་། སྡོན་པོ་དང་། སེར་
 པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། ཟད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་ཟད་པར་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་བརྩུའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། (༡༥ན)ཟད་པར་ཞེས་པ་རྣམ་པ་དང་སྟེང་དང་འོག་དང་ཐང་
 ཀར་ཞེས་ཕྱོགས། གང་དུ་ཡིད་ཟད་པར་འཇཉག་པའི་ལུལ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་བར་
 འཚམས་མེད་པར་བྱབ་པར་དང་ཆད་མེད་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པར་མོས་ཏེ། སྟེང་འོག་ཐང་
 ཀར་བར་མཚམས་མེད་པར་ས་མཐའ་ཡས་སོ་སྟེ་མ་དུ་མོས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཟད་པར་སའི་
 སྦྱེ་མཆེད་ནས་རྣམ་ཤེས་གྱི་བར་འདུ་བའི་བྱིར། གང་སྒྲེལ་ལས། བར་མེད་ཅིང་མཚམས་
 མེད་པའི་ངོ་བོར་གང་ཞིག་སྤར་མོས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤར་བར་རྒྱས་པར་བྱེད་དེ་བྱབ་པར་

བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ་ཤི་ལྟར་ཞེ་ན། ས་མཐའ་ཡས་སོ་སྟེན་དུ་མོས་པའི་སྟེ། རྣམ་
 བར་གཤམ་པའི་བར་ལ་ཡང་བརྗོད་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བརྒྱུ་ཆོས་
 ཅན། ཟད་པར་གྱི་སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་བྱིར་དེ་ལྟར་བར་མེད་ཅིང་
 མཆོམས་མེད་པར་རྒྱས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་གནས་པའི་བྱིར་ཟད་པར་གྱི་སྒྲ་མཆེད་
 ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟད་པར་དང་པོ་བརྒྱུད་ཆོས་ཅན། ཟུད་པར་བཞི་
 དང་ལྟན་ཏེ། རོ་བོ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་དང་། ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ། ས་
 བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་བ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ། འདོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ་མཆེད་གྱི་
 ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་སྒྲ། དང་པོ་དང་གསུམ་བ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར་བརྒྱད། །
 ཅེས་དང་། བསམ་གཏན་མཐའ་ན། ཞེས་སོ། །བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་ས་སོགས་ཀྱང་
 ལྟར་གནས་དང་པོར། འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྟོན་དུ། ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། །
 རྒྱུ་མེ་ཡང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱིས་སྒྲུལ་བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཅ་བར། སྟོད་ཡུལ་ནི། འདོད་པ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པ་ན་སྟོད་
 པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ་མཆེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་
 ཀྱང་རོ། །ཟད་པར་བྱི་མ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཟུད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་ཏེ། དེ་གཉིས་
 རིམ་བ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་རྣམ་གཤམ་མཐའ་ཡས་(༡༥བ)
 ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དག་བ་བ་དང་། དམིགས་པའི་སྟོད་ཡུལ་རང་སའི་སྤང་པོ་བཞི་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཅ་བར། གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དང་སྟོད་ཡུལ་རང་གི་སྤང་པོ་བཞི། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། འདི་དག་སྟོ་བྱ་མང་ཡང་མ་བྲིས། དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཟེལ་གཞོན་ནི་རྣམ་ཐར་གྱི་འཇུག་པའམ་འཇུག་སྟོ་བྱས་ནས་བྱུང་། ཟད་
 བར་ཡང་ཟེལ་གཞོན་གྱི་འཇུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གོང་ནས་གོང་དུ་
 འཁོལ་བ་ནས་བྱུང་བའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གོང་ནས་གོང་དུ་ཟུད་པར་དུ་འཕགས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། རི་ལྟར་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་
ཤེས། རྒྱུ་ཀྱིས་སྟོགས་པ་ཅམ་དང་ཐིལ་ཀྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། རིམ་ཅན་དུ་སྟེ་བ་དེའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །

དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ་རྟེན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

ལྟ་བུ་ནི། ཅུ་པར། འགོག་པ་བཤད་ཟིན་ལྟག་པ་ནི། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་སྦྱོར་
བས་ཐོབ། །གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །རྟེན་ཅན་ལྟག་མ་མི་ལས་སྟེ།
ཁམས་གཉིས་དག་དུ་གཟུགས་མེད་པ། །རྒྱུད་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེས། །གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྒྱུ་ལ། །དེ་དག་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་། །ཞེས་བྱང་། འགོག་
པ་མ་གཏོགས་སྟེ་འཕགས་ཐུན་མོང་གི་ཡིན་ལ། །ཡོན་ཏན་བརྒྱད་གསུམ་དང་གཉིས་ཏེ་
ཉེར་དུག་གིས་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཐོབ་ཚུལ་གནས་གཉིས་པར་
བཤད་ཟིན་ལ། ལྟག་མ་ཉེར་ལྟ་ནི་སྤར་འབྲིས་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་
དང་། མ་འབྲིས་ན་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཅུ་པར། འགོག་པ་བཤད་
ཟིན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཅུ་པར། ལྟག་མ་ནི། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་
སྦྱོར་བས་འཐོབ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་བྱང་བར་ཡོད་དེ།
གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་རྣམ་ཐར་པ་ཞི་དང་། ཟད་པར་གཉིས་ཏེ། དུག་ནི་ཁམས་གསུམ་
(༡༩ན)ཀའི་རྟེན་ཅན་ཡོད། ལྟག་མ་བརྒྱད་གྲུ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་དགོས་པས་མི་ལས་
སྟེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཅུ་པར། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །རྟེན་
ཅན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཁམས་གོང་ན་འཆད་ཉན་མེད་མི་ལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཅུ་པར། ལྟག་མ་མི་ལས་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས།

དེ་དག་ནི་མེད་རྟེན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུང་གིས་མཐུས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ལྟ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ན་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མི་
སྐྱེའམ། དེར་ལུང་མེད་པས་སོ་སྟུང་ན། ལུང་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་སུ་མི་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་མེད་
དེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ་སྟོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་རྒྱ་དང་
གཟུགས་མེད་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མཚུངས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ།
གཟུགས་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་སྟོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་རྒྱ་དང་ལན་གྲངས་གཞན་
ལ་མཚུངས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སྟོབས་དེ་དག་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་ཏེ། ཅུ་བར། ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ། རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྐྱེས། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ཅུ་བར། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་
གཏན་ནུམས། དེ་དག་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐྱུས་པ། ཡང་དག་ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞལ་ལུང་གི། བདུད་ཅི་ཕྱང་བའི་སྟོམས་
འཕྲུག་བརྒྱད་ཀྱིས་སྐྱོར། ལུང་རིགས་རྣམས་དང་དབག་བསམ་སྟོན་པ་ལས། སྐྱེས་པའི་
རིན་ཆེན་བརྒྱན་འཕྲེང་དུ་ཡོངས་ཀྱི། བསམ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ཉིང་འཛིན་རྣམས་ཐར་
དང་། ཁྱིལ་གཞོན་ཐད་པར་སྐྱེ་མཆེད་སྤལ་གྱིས་གཏམ། རྣམ་གྲོལ་བདུད་ཅིའི་གོས་
འཛིན་འོ་མའི་མཆོ། མཁས་མཆོག་དབྱངས་ཅན་རབ་བཀྲ་འབྱུང་བའི་གནས། སྤྱོ་ཆེན་
མེས་པོས་(༡༧བ)ཕྱང་ཡང་མ་ཆེས་སོ། །འཁོར་འདས་སུན་ཆོགས་རིན་ཆེན་འབྱུང་བའི་
གནས། རྣམ་དབྱེད་གཏིང་ཟབ་ཆོས་མངོན་བདུའི་མཆོ། ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་པས་རོལ་
འདོད་གཉིས་སྐྱེས་ཀུན། །དགའ་བདེས་རྒྱབས་དང་ལྷན་ཅིག་རོལ་བས་བྲེལ། ཞེས་
བའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སྐབ་བསྟན་ལོར་བུའི་གཏེར་

ཚུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་དང་། རོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ། ཐར་འདོད་ཀྱིས་བག་ཡོད་བསྟན་མེད་པའི་གསུམ་དང་པོ་

མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀྱན་གསལ་ལས་གནས་བརྒྱད་པ་ལེགས་པར་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཚུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལས་བསྟན་པའི་

གནས་ཚད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཚུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ། བསྟན་པའི་གནས་ཚད་དང་། རོངས་
པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ། ཐར་འདོད་ཀྱིས་བག་ཡོད་བསྟན་མེད་པའི་གསུམ་དང་པོ་
ནི། ཚ་བར། སྟོན་པའི་དམ་ཚེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །
དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྐྱ་བྱེད་པ། རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། ཁྱེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་
དོན་དང་། སྟོན་པའི་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོན་པའི་དམ་ཚེས་ཆོས་ཅན། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་
དམ་ཚེས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུང་གི་དམ་ཚེས་མདོ་སྡེ་འདུལ་པ་མཛོད་པའི་སྡེ་སྟོན་གསུམ་
དང་། རྟོགས་པའི་དམ་ཚེས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཚ་བར།
སྟོན་པའི་དམ་ཚེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། ཁྱེས་སོ། །
དམ་པའི་ཆོས་གཉིས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུང་སྡེ་སྟོན་གསུམ་གཞན་ལ་
བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱ་བའི་སྟོན་སྟོན་པ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་རྒྱལ་པ་
ལག་ལེན་ལ་བྱེད་པ་རྒྱལ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་གནས་ཀྱི་བར་དུ་བསྟན་པ་གནས་
པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཚ་བར། དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྐྱ་བྱེད་པ། རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་
ཡིན། ཁྱེས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་དེ་ཉིད་ཇི་སྟོན་དུ་གནས་པ་དེ་སྟོན་དུ་
དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྟོན་པའི་དོན་ལ། བསྟན་པའི་གནས་ཚད་སྟོན་པས་གསུངས་(༡༠ན)ཚུལ་དང་།

ཀུ་པོད་གྱི་མཁས་པས་བཀྲལ་ཚུལ། འཕྲད་ལྷན་བཞག་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། བསྟན་
 པ་གནས་ཚད་དྲང་དོན་ངེས་དོན་དུ་མ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བསྐྱལ་བཟང་ལས་
 བསྟན་པ་ཡང་དག་ལོ་ལྟ་བུ་གཟུགས་བརྟན་ལོ་ལྟ་བུ་དང་སྟོང་གནས་པར་གསུངས།
 སོར་བྱང་ཅན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་ཀྱང་། ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་
 བྱིང་། ཞེས་གསུངས། ཟླ་བའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས། ང་ལྟ་ངན་ལས་འདས་ནས་དམ་
 པའི་ཆོས་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལོ་ཉིས་སྟོང་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་རྩེ་
 བད་དཀར་དུ་བདག་ལྟ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་དུ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་གྱུར་
 ཅིག །ཡང་ལོ་ལྟ་བུ་བརྒྱུར་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ལོ་
 སྟོང་ཐུག་བྱེད་གཉིས་གནས་པར་གསུངས་པ་སོགས་དྲང་དོན་དུ་མ་དང་། རེས་དོན་ནི།
 ལྟ་མོ་དྲི་མ་མེད་པས་ཁུས་པ་ལས། ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྟ་བུ་བརྒྱུན་གཏོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་
 དུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱས་པར་གསུངས། ཤེར་བྱིན་ལས། བསྟན་པ་བྱང་ཐོགས་ནས་བྱང་
 ཐོགས་རྒྱ་མཚོའི་མཐའི་བར་དུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་། འཇམ་དབལ་
 ཅུ་རྒྱུད་དུ་རྒྱ་གར་བལ་པོ་བོད་རྒྱ་ལི་སོགས་སུ་བསྟན་འཛིན་དུ་མ་ལུང་བསྟན་པ་དང་།
 བྱང་པར་དུས་འཁོར་ལས་དུས་བཞི་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་གར་
 མཁས་པས་བཤད་ཚུལ་ལ་ཡང་མདོའི་དབང་གི་དུ་མ་ཡོད་དེ། མཛོད་རང་འབྲེལ་ལས་
 ཀྱང་། དེ་དག་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་དག་ན་རེ། རྟོགས་པ་ནི་
 དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་ཡུང་ནི་རིང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྡེ་མ་ལུང་
 ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། གཞན་དག་མན་ཆད་སྟོབ་དཔོན་ཡབ་སྐུས་བཞེད་དེ། གང་
 སྟེལ་ལས། རྟོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་པའོ། །ཡུང་ནི་ཡུན་
 རིང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོ་སྟོང་གི་ཕྱི་ནས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བའི་(༡༠བ)ཐ་ཆོག་སྟེ།
 ཐོགས་འདི་ཉིད་རིགས་པར་མཐོང་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་

བཤད་པ་དང་། སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པར་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་
 རྒྱུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་འབྲས་ཐུ་ཐོབ་པ་དང་གིན་རྩ་རྒྱས་པའི་རྩ་ནི། ལོ་སྟོང་ཞིག་
 འཛམ་ཐུ་གླིང་རྩ་གནས་དེ་སོགས་དང་། རྟོ་རྟེ་གཙོན་པའི་འགྲེལ་པར་སྟོབ་དཔོན་ཀྱ་མ་
 ལ་གྱི་ལས་ལྟ་བུ་པ་ཐ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བརྒྱ་ཕྱག་ལྟ་ཆོགས་ནི་ལྟ་བུ་ཞེ། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཕྱག་ལྟའི་བར་རྩ་གནས་སོ། །ཞེས་གྲགས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐ་མ་ཞེས་
 ཕྱི་ཕྱག་རྩ་མཛོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཐུབ་དགོངས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དག་དང་
 རོན་དང་། དེས་པའི་རོན་ཅན་དག་འབྲམ་ཤིག་རྩ་ལྟ་སྟོང་གནས་པར་བཤད་པ། སྟོབ་
 དཔོན་འཛམ་དཔལ་གྲགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩིས་ལོ་མཐུན་
 པས་འཐད་ལྟན་ཡིན་ཏེ། འབྲམ་ཤིག་གཞོན་འཛམ་ས་ལས། ལྟ་བུ་པ་ཕྱག་བརྒྱར་གནས་
 པས་དང་པོ་ལ། དག་བཙོམ་པ། གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་། གསུམ་པ་ལ་འབྲས་ཐུ་
 དང་པོ་གཉིས་འབྱུང་བའི་དེ་དག་འབྲས་ཐུའི་རྩ་དང་། བཞི་པ་ལ་ཤེས་རབ། ལྟ་བ་ལ་
 ཉིང་ངེ་འཛིན། རྩ་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྟོབ་པ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་རྒྱུབ་པའི་རྩ་
 དང་། བརྟན་པ་ལ་མདོན་པ། བརྒྱད་པ་ལ་མདོ་ཞེ། དག་པ་ལ་འདུལ་བ་ཤས་ཆེར་སྟོན་
 པས་དེ་དག་ལུང་གི་རྩ་དང་། བརྟ་བ་ནི་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་བ་འཕགས་པ་དག་འཔའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་རྟོགས་
 བཞིན་རྩ་མི་རྣམས་ཆེ་ལོ་བརྟ་བ་ནས་ཡར་འཕེལ་ཏེ་ལོ་རྩ་བརྒྱ་པའི་བར་རྩ་གནས་
 ཤིང་བརྟན་བརྒྱ་པའི་རྩ་རྩུབ་པར་བཤད་པ་དང་། གདགས་པར་ཆེ་ལོ་བརྟ་པའི་རྩ་
 ཐུ་བསྟན་པ་འགྲིབ་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ལོ་ལྟ་སྟོང་རྩ་
 གནས་པ་འཐད་ལྟན་ཡིན་ཏེ། ལུང་རིགས་རྩ་མས་གྲུབ་ཚུལ་སྟར་བཤད་པས་ཤེས་རྒྱས་
 (༡༡ན)པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་རྩ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྟ་བུ་པ་ཕྱག་བརྒྱར་བྱས་
 པའི་ཕྱག་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་དག་བཙོམ་དང་། གཉིས་པར་ཕྱིར་མི་འོང་། གསུམ་

བར་རྒྱན་ཞུགས་དང་། བྱིར་འོང་གི་འབྲས་ལུ་ཐོབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་འབྲས་ལུ་ལེའུ་
 གསུམ་དང་། གཉིས་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ། གཉིས་པར་ཉིང་
 རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ། གསུམ་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་འཛིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བའི་
 རྒྱལ་བའི་ལེའུ་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་མཛོན་པ། གཉིས་པར་མདོ་
 མེ། གསུམ་པར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་མང་བས་ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ་དང་། བརྩ་བར་ལྷ་
 རྒྱུད་རྣམ་དག་མེད་པར་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་རྒྱུད་དུ་སྒྲོབ་
 དཔོན་འཇམ་དབྱེད་ཀྱི་གསུམ་པས་ཀྱང་མཛོན་པར་རྟགས་པའི་དུས། རྒྱལ་བའི་དུས། ལུང་
 གི་དུས། རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་དུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྲོང་དང་
 ཉིས་སྒྲོང་དང་ཉིས་སྒྲོང་ལྷ་བརྒྱ་གནས་པར་གསུངས་པ་དག་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་དག་
 བོད་གོང་ས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་ཚང་བའི་དྲང་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བ་ཉམས་པ་སོགས་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། རྒྱལ་བ་དགོངས་
 རྒྱན་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ཉམས་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 རྫོང་གཅོད་འབྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་། དེའི་རབ་རྩ་རྣམ་པར་འཛིག་པ་ན་མོས་པ་དང་། གློག་
 པ་དང་། ཁའོན་བྱེད་པ་དང་། ཉན་པ་དང་། སེམས་པ་རྣམས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲོབ་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་པའི་
 བསྟན་པ་སྒྲེ་སྒྲེ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། གང་ལ་འདིར་སྒྲོ་ཡོད་མིན་
 ཅུ། །དེ་ལ་ཞི་གུས་ག་ལ་ཡོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དངོས་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་
 ཀའི་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ལུང་ནི་ཤེར་མདོ་དང་། འཇམ་དབྱེད་(༡༧)ཙ་རྒྱུད་དང་།
 ལྷ་མོ་བྱི་མ་མེད་པའི་འོད་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ང་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་
 ལོ་ཉིས་སྒྲོང་ལྷ་བརྒྱན་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པས་ནི་དེ་དང་དུས་ཀྱང་སྒྲོ་སྒྲོད་གསུམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་

བཤད་ཉན་བྱེད་པ་ཆེས་མང་བ་མདོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པས་མདོན་སུམ་ཆད་མས་གཞོད་པ་
 དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྟོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡང་རྩལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་གསུམ་
 ལྟན་གྱི་དགོ་སྒྲོང་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་གསེར་གྱི་རི་བོ་བསྐྱིགས་པ་བཞིན་ཕྱོགས་དུ་མར་
 འབྱོན་བཞིན་པ་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་མི་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ། །སྐལ་
 ལྟན་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་དད་པའི་སྒྲུ་ལོང་ལྡང་བར་བྱ་ཞིང་གུས་
 བར་བྱོས་ཤིག་ཅིས་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །བསྟན་པའི་གནས་ཆད་ལས་ཅི་ཅུ་འདས་
 ཤིང་། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་པའི་རྩལ་བསྟན་པ་ནས་བསྟན་པ་བྱུང་། སངས་རྒྱས་འགའ་ཞིག་
 གི་བསྟན་པ་རང་ཉིད་དང་མཉམ་པར་བཤད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་སྐལ་བཟང་ལྟར་བྱ་
 དན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་བསྟན་པ་གནས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡལ་ཆེར་གྱིས་དུས་དེ་ནས་
 བཅིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་། སྟོན་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་ནས་ལོ་དུ་སྔོང་གིས་བྱུང་
 བར་ཡོད་དེ། བཤད་རྩལ་མང་ཡང་འཐད་ལྟར་རྟེན་ཆེན་ལྟར་ན་ཟིལ་གཞོན་མེ་རྟེན་ས་
 ག་རྩེ་བར་སྒྲུ་འབྱུངས། ཉིར་དགྲུ་བ་ཤིང་ལག་ལ་རབ་དུ་བྱུང་། མོ་ལྷ་པ་ལྷགས་སྒྲུ་ལ་ལ་
 སངས་རྒྱས་ཉེ་ལོ་ཞེ་བཞིར་ཆོས་འཁོར་རིམ་བ་གསུམ་དུ་བསྒྲོར་ཞིང་བརྒྱད་རུ་པ་མེ་མོ་
 ལྷག་ལ་ཞེ་བར་གསེགས་པ་དེ་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ཞེ་གཅིག་འདས་ཤིང་ཞེ་གཉིས་
 པ་མེ་ལག་འདི་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ལྟར་ན་ལྷ་བརྒྱ་པ་བྲག་བརྒྱ་ལ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་
 དང་ཞེ་གཅིག་གིས་སྤངས་པའི་འབྲས་སུའི་ལེའུ་གསུམ་དང་། སྐྱབ་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་
 ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ལེའུ་གཉིས་(༢༩ན)ཀྱང་འདས་ནས་རྩལ་ཁྱིམས་ལེའུ་ལྷ་བརྒྱ་པ་བྲག་
 གཅིག་གི་ཉག་མ་ཞེ་གཅིག་འདས་ཤིང་། ལྷག་མ་བཞི་བརྒྱ་དང་ད་དགྲུ་དང་ལུང་གི་ལྷ་
 བརྒྱ་པ་གསུམ་དང་རྟགས་ཅུ་གྱི་ལྷ་བརྒྱ་པ་རྣམས་ལུས་པས་དྲིལ་ན་རྣམ་དག་ལོ་སྟོར་
 དང་དགྲུ་བརྒྱ་དང་ད་དགྲུ་ལུས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་། སྤྱད་དཔལ་འཛིན་དང་མཐས་
 པ་སྟུན་ལྷ་གཉིས་དང་བྱི་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་དང་། བཅ་ཆེན་བསོད་ནམས་

གྲགས་པ། མཁས་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། བཀ་ཆེན་སྒྲོམ་སྒྲེན་མ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་
སོགས་དེ་ལྟར་བཞེད་འདུག་པས་བྲིས་སོ། །

ཡང་ལྷགས་སྒྲེལ་བལྟམས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཞི་བར་གཤེགས་ནས་ལྷ་བརྒྱ་བ་ལྷག་ལྷ་
རྫོགས་ནས་རྒྱལ་བྲིམས་ལེའུ་ལོ་ཉག་མ་དོན་བརྒྱད་འདས་ཤིང་དོན་དགུ་བ་མེ་ལག་གི་
སྒྲིང་ན་གནས་པའི་བྲིས་ཏེ། འདི་གྲགས་ཆེ་བས་མ་སྒྲོས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཐོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ།

གཉིས་པ་ནི། ཕ་བར། བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ཡལ་ཆེར་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་
བྲག་རྩ་བའི་རྒྱལ་གྲུབ་བཤད། ཉིས་པར་ཟིན་གང་དེ་འདིར་བདག་གིས་ཉིས། །དམ་
ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཐུབ་རྣམས་ཆད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཕ་བ་འདི་ལྷགས་གང་དང་མཐུན་པར་བཤད་རྒྱལ་ཡོད་
དེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡལ་ཆེར་ནི་བྱེ་བྲག་རྩ་བའི་བཞེད་རྒྱལ་དུ་གྲུབ་པ་སྒྲེ་གྲུབ་མཐའི་
རྒྱལ་དུ་བཤད་ཅིང་། མདོ་སྒྲེ་པ་དང་ཉི་འོག་ལྷགས་ཀྱང་རྩུང་བཤད་པ་ཡིན་པའི་
བྲིས། ཕ་བར། བདག་གི་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ཡལ་ཆེར་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་རྩ་བའི་རྒྱལ་
གྲུབ་བཤད། །ཅེས་སོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་འབྲུལ་བའི་ཉིས་པར་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩོམ་པ་བདག་གིས་ཉིས་པ་ཡིན་ཞེས་
པ་ནི་མཐོལ་བ་དང་བཤགས་པས་བཟོད་རིགས་ཏེ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་ལ་ཐུབ་པ་(༡༡བ)སངས་རྒྱས་རྣམས་ཁོན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྐུ་དག་བཅོམ་
པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྲིས། ཕ་བར། ཉིས་པར་ཟིན་གང་དེ་འདིར་བདག་
གིས་ཉིས། །དམ་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཐུབ་རྣམས་ཆད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།

སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཁོ་ན་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱིས་གྲས་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་གྱི་གྲས་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་དབང་གྱུར་དང་མཐུན་ནོ། །

ཐར་འདོད་གྱིས་བག་ཡོད་བསྟན་རིགས་པ།

གསུམ་པ་ནི། ལྷན་པ་འཛིག་རྟེན་མིག་ནི་ཟུམ་གྱུར་ཅིང་། དབང་གྱུར་སྐྱེ་བོ་ལལ་ཆེར་ཟད་པ་ན། །དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་དགར་གྱུར་པ་ཡི། །ངན་རྟོག་རྣམས་གྱིས་བསྟན་པ་འདི་དགྲགས་སོ། །རང་བྱུང་རང་བྱུང་བསྟན་པ་གཅིས་འཛིན་རྣམས། །མཚོག་ཏུ་ཞེར་གཤེགས་འགྲོ་མགོན་མེད་པ་ན། །འདོམས་མེད་ཡོན་ཏན་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དྲི་མས་དགའ་མགུར་དང་སང་འདི་ན་སྟོད། །དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི། །ཚོག་མར་ཚོག་ཕྱིན་འདྲ་དང་དྲི་མ་རྣམས། །སྟོབས་དང་ལུན་པའི་དུས་སུ་རིགས་ན་ནི། །ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་བྱོས། །ཞེས་བྱུང་། ལྷན་པ་འཛིག་རྟེན་མིག་ནི་ཟུམ་པ་བཞིན་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་འཕགས་པ་དང་ལུང་ཇི་བཞིན་མཁྱེན་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་སྐྱེ་བོ་ལལ་ཆེར་ཟད་པས་མང་བོ་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་མ་མཐོང་བའི་སོ་སྐྱེ་མ་རིག་པས་རྫོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་དགར་གྱུར་པའི་རྟོག་གི་ངན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ངན་རྟོག་རྣམས་གྱིས་བསྟན་པ་འདི་འཛིག་དང་དོན་གྱི་ཆ་དགྲགས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །རང་བྱུང་སངས་རྒྱལ་དང་རང་བྱུང་དེའི་བསྟན་པ་ལ་གཅིས་པར་འཛིན་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་སུང་བོ་ལྷག་མ་མེད་པར་མཚོག་ཏུ་ཞེར་གཤེགས་གིང་། །འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་ན་གདམས་ངག་འདོམས་པ་མེད་ཅིང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་དྲི་མ་དུག་གསུམ་གྱིས་དགའ་མགུར་(༡༣ན)སྟོད་པའི་ཕྱིར་ན་

ཐུབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི་འཆི་བའི་ཆེ་ལྷོག་མར་སྟོག་ཕྱིན་པ་དང་འདྲ་བ་དང་དྲི་མ་
 རྒྱུ་མས་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི་ཐར་པ་འདོད་པས་བག་ཡོད་པར་གྱིས་
 ཤིག་གདམས་རིགས་ཏེ། བག་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མདོ་དཀོན་
 མཆོག་གྱིན་ལས། སེམས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་སེམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱལ་
 བའི་བསྟན་པ་ཡང་ནམ་ཡང་རྒྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས།
 སངས་རྒྱལ་སྟུང་ན་ཡོངས་མི་འདུལ། ཆོས་ཀྱང་རྒྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་དང་།
 མདོན་རྟགས་རྒྱན་ལས། འགྲོ་ལ་ཐན་པ་སྣ་ཆོག་མ་དག །མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐྱེ་དེ་ནི། །
 ཐུབ་པའི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་རྒྱུན་མི་འཆད། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་འདིའི། །ལས་ནི་རྒྱུན་མི་
 འཆད་པར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཇུག་གི་དོན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་མཛད་པ་པོ་དང་ལོ་བཅ་གང་གིས་བསྐྱར་བ་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། ཆོས་མདོན་པ་མཛད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཤུག་འེད་གོ་སྟོང་དབྱིག་
 གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་པོ། ཞེས་བྱུང་། ཆོས་མདོན་པ་མཛད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་
 པ་ཆོས་ཅན། རྟོད་མཛད་པ་པོའི་སྟོབ་དཔོན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་དགོ་
 སྟོང་གི་བརྟུལ་ཁྱུགས་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཤུག་འེད་གོ་སྟོང་དབྱིག་གཉེན་ནམ་ནོར་
 གྱི་རྩ་ལག་ཞེས་བྱ་བ་འཁུམ་སྟེ་དགྲ་བཅུ་ཐུགས་ལ་མངའ་ཞིང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་བྱང་
 རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་
 པར་གྲགས་པ་དེས་མཛད་པའི་ཆོག་དོན་དཀའ་བའི་གནས་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་

བྱིས།

གཉིས་པ་ལོ་བཅ་གང་གིས་བརྒྱར་བ་ཡོད་དེ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རིན་ཆུལ་བ་
(༡༡བ)མི་ཏྲ་བཤེས་གཉེན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྟེ་
བརྟན་བ་དཔལ་བཅེགས་གྱིས་རྒྱ་སྐད་ལས་པོད་སྐད་དུ་བརྒྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་འཆད་ཉན་
གྱིས་ལེགས་པར་གདན་ལ་ཡབ་པས་ཆོས་གྱི་མིག་བྱིན་ནས་བཀའ་དྲིན་སྤྲུལ་ག་ཆེ་བ་དེ་
ཡིན་པའི་བྱིས།

ལྷན་པ། རྒྱལ་བརྟན་གྱི་དང་ཆེ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཆོས། རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་མདོ་
སྤྲུལ་བརྟན་བ་དང་། བྲད་པ་སྐལ་བཟང་མད་དུ་བྱུང་སྐམ་དུ། ཐོས་བསམ་བསྐྱམ་
པའི་སྒྲིང་པོ་ལོངས་དང་གྱེ། བྱུང་བརྟན་ལྷ་སྤྲུལ་དུག་པའི་ཞེ་གཅིག་པར། སྤྲེལ་ས་པས་
ལྷག་མའི་རྒྱལ་བསམ་བླང་དོར་ལ། དམ་ཆོས་སྒྲོན་མེ་བརྒྱུད་པའི་དུས་འདི་དུ། ལྷུང་
གྲུང་གྱིན་པའི་འདམ་ཀ་མ་ནོར་གཅིས། སྒྲིགས་མའི་ངང་རྒྱལ་མཐོང་ནས་མོད་བཞིན་
དུ། གསོད་དང་འཆོལ་འོག་དེའི་དགྲ་འདྲེ་ཡང་། གངས་མེད་གཅིས་པའི་མ་དང་པར་
བྱས་རྒྱལ། ཡང་ཡང་སོམས་ལ་སྒྲིང་རྩེ་སེམས་བརྒྱུད་རིགས། དམན་པའི་རིགས་ཅན་
ཡིན་ཡང་སྒྱིར་ལའོར་བ། སྒྲོན་པའི་གར་དང་ཉན་མོངས་བཅོན་བ་བཞིན། ཡང་ཡང་
བསམ་ན་ངེས་འབྱུང་བདག་མེད་ལྷ། ལེགས་བསྐྱམ་ལའོར་བར་བྱིར་སྤྲུགས་མི་དགའ་མ། །
རིགས་ཆད་དམན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ལགས་ཀྱང་། རིན་ཆེན་གླིང་ནས་སྒྲོང་ལོག་མི་
བྱེད་པར། ལས་ངན་བཤགས་དང་ཆོགས་བསགས་དད་མོས་གྱིས། མདོན་མཐོའི་ཁང་
བཟང་བརྒྱད་ན་དགའ་སྐྱུ་མ། དེ་ལྟར་བྱོ་བའི་སྤྱུ་འདྲའི་ཆོས་བཤད་མཁན། སྒྲིགས་
དུས་ཆོས་དང་དམ་བ་མང་བརྟན་ཀྱང་། རྣམ་གཡང་རྒྱུད་གིས་གཡོ་བའི་དགོ་སྒྲོང་ཞིག །
རང་དང་གཞན་ལ་ཆིག་ལབ་གྲོས་དེ་ལོ། བྱུང་བརྟན་སྤེ་སྒྲོད་ཀུན་གྱི་མ་མོ་ཆེ། མདོ་
དང་མཁས་པས་ལུང་མང་རིགས་པའི་ཆོགས། དྲི་མེད་བྱེ་བས་ལེགས་པར་གསལ་བྱས་

མོད། རྟོངས་པ་གང་མཆིས་སྤྲུལ་ལྟ་ལ་འཆགས། །མི་དམན་བསོད་ནམས་ཁ་བ་དུང་
ལྟ་བུ། །དཀར་བ་གང་(༡༩ན)འདིས་མཁའ་མཉམ་མ་རྣམས་ཀྱི། །མེམས་རྒྱུད་ཆོས་ལ་
ཁོལ་ཞིང་ཐུབ་དབང་ཞལ། །མཐོང་ཀྱང་མི་དོམས་གསུང་བཞིན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཅིག །གོང་
འོག་ཐོག་པ་གྲུབ་མཐའི་ཐོམ་སྒྲས་ཀྱིས། །འགོས་རྩལ་མང་ཡང་སྤྲུལ་མེད་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི། །
སྤྱིང་པོ་འགོ་ལ་བྱུང་བདག་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། །ཐུགས་བསྐྱེད་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་
ཤོག །ལྟན་པོ་རྒྱ་མཚོ་བདུན་གྱི་སྟེང་ཆེངས་ཅན། །གྲིང་བཞིའི་འདབ་མ་དེ་སྤྱིང་གནས་
གྱི་བར། །ལེགས་བཤད་འདིས་ཀྱང་ཐུབ་བསྟན་གསལ་བྱེད་ཀྱི། །ཉི་མའི་འོད་བཞིན་
སྤང་བར་གྱུར་ཅིག་ག། །

ཞེས་ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་
གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་
མཁས་པའི་འབྱུང་གནས་དཔལ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་ཐོག་མར་ཁང་ཆོན་མོ་སྟོན་
བསྐྱལ་ཀྱང་དུས་དབང་གིས་དཀའ་སྟམ་བ་དང་། སྤྲུལ་ཡང་ཆོས་གྲུ་ནས་བསྐྱུང་བ་གསུམ་
ལྷན་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་མཚུལ་དང་ཁང་ཆོན་མོ་སྟོན་ཀྱང་ནན་ཆེར་
འདུལ་མཛོད་གཉིས་བསྐྱལ་ཞིང་གསུང་ལུགས་དང་ལོ་རྒྱུས་ལ་དེ་བལྟན་པ་ལྟ་བུ་མཁས་
པ་གསེར་ཁང་ཆོས་རྩི་གྲུ་ན་མ་དེའི་ཆབ་ཤོག་གི་རྒྱ་མཚན་འགྲེལ་ལྷན་དང་དངོས་སུ་ནན་
ཆེར་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་བྱུང་ཞིང་། གཞུང་ལུགས་སྒྲུབ་ཐུག་ཁང་སྤྲུལ་བསོད་ནམས་
མཚོག་གྲུབ་ཀྱིས་དུང་དཀར་དང་རིན་ཆེན་ནོར་བུའི་གཟུགས་ཅན་གྱིས་དང་། དེས་སོགས་
དུ་མས་བསྐྱལ་ཞིང་། བྱིས་སུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཕེལ་ན་སྟམ་པའི་ཐུགས་དགོངས་
ཆེས་ཆེ་བ་ཤི་རིན་པོ་ཆེ་འོད་ཟེར་བ་སོགས་དམ་པ་དུ་མའི་སྤྱི་བར་བརྒྱུད་པ་བདེ་ཐང་གྲུལ་
སྤྱུ་ཡེར་དེ་ནས་སྤོ་བཟང་གྲགས་བསྟན་མ་དང་། མ་དེག་གཉིད་སང་མ་དང་རྟགས་བརྒྱུད་
བཅས་ལྷན་ལུག་དཔལ་གྱི་གཏུ་(༡༩བ)རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུ་བྱུང་འཕགས་བཅས་བསྐྱལ་བའི་

དོར། མཁན་ཆེན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་རང་གཟུགས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དང་། འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་མའི་གར་མཁན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་སློ་གྲོས་རྒྱལ་མཛོད་ཞལ་སྒྲ་ནས་ལབ་སྐྱེས་བཞི་དང་། རོ་རྩེ་འཆང་སྒྲིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། བཅ་ཆེན་བཀའ་འགྱུར་པ་སྒྲིན་བ་རྒྱལ་མཛོད་དང་། རྒྱལ་བའི་སྐས་མཆོག་མེར་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་སྐོག་ས་དམ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་རུལ་སྒྱུ་བོར་ལེན་བ་ཤུག་འི་དགོ་སློང་མང་ཐོས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རོ་རྩེས་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལུགས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་འདུལ་དང་། ཀོང་ཕེའི་ལུགས་ཀྱི་མེ་ལག་གི་ལོ་གོ་ཁུན་རྩེ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩོགས་པ་གསུམ་པའི་ཉིན་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་དབལ་ལྟན་འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱི་གར་བཞུགས་ཐེག་ཆེན་གཏེར་མཛོད་དུ་སྒྱུར་བའི་མི་གོ་བ་ནི་ཡིག་རིགས་རུ་མ་དང་དཀའ་བཅུ་ལེགས་པར་སྒྲུབ་སྟོག་པོ་དག་དབང་སློ་བཟང་དང་ཆེ་སློས་བཅད་གི་མདོ་སྒྲུད་པ་དགོ་སློང་ཆོས་བསམ་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་པ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སློ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག །

པར་བྱང་།

ཨོ་སྐྱེ། མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་མྱིད་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར། །བྱ་དཀའི་སྒྲོད་པས་མཛོད་པར་སངས་རྒྱས་པ། །རྩེ་མེད་སྟོན་པ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེས་པོ་དང་། །དེ་སྐས་པར་གྲུབ་ཆོག་སྐྱེས་ལུག་གི་ལུལ། །ཐུབ་པ་མཆོག་དེས་བཅུ་གཉིས་མཛོད་པའི་གཙོ། །བྱུང་ཁྱི་བཞི་སྟོང་དམ་ཆོས་བདུད་ཅིའི་སྟིང་། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་བརྟས་གཞུང་། །དེ་དག་འགྲེལ་བྱེད་མཁས་རྣམས་མཆོད་པར་རིགས། །སྐལ་ལྷན་ཐར་པར་བཀོད་པའི་ལམ་བཟང་མཆོག། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱེད་པ་ལ། །སློ་གྲོས་

ལུས་སྟོབས་བསྐྱེད་བྱེད་བདུན་ཅི་འདི། །སྟོགས་ལ་ཐར་འདོད་ཡོངས་གྱི་བཅུད་དུ་ཡོངས། །
 རིགས་གཞུང་མཆོག་འདི་ཆོས་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ཡིས། །ལྷག་བསམ་དག་པས་རྒྱེན་སྦྱར་
 ལེགས་བསྐྱལ་ནས། །དགའ་བ་ལྷགས་བརྒྱའི་དཔལ་ལྷན་པོ་བྱང་ཆེད། །འཛད་མེད་
 ཆོས་རྒྱུན་གསུམ་རྒྱུན་དུ་སྟེལ། །དག་བ་འདི་ཡིས་རྒྱལ་བསྟན་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། །བསྟན་
 འཛིན་དམ་པ་མཐའ་དག་བད་ཞབས་བརྟན། །འགྲོ་ཀུན་དག་བརྒྱའི་ནོར་གྱིས་རབ་དུ་
 ལྷག། །བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཀུན་བྱུང་གྱུར་ཅིག། ॥

ཅེས་པ་འདིནྟེ་གམ་བཅར་སྟོས་ཁང་མཁན་པོ་ཆོས་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱ་སྦྱར་ཏེ་བསྐྱལ་ནས། དཔལ་
 ལྷན་འབྲས་སྦྱངས་བཀྲ་ཤིས་སྟོ་མང་ག་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་མཐའ་དག་བར་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆོ། ཆོས་སྦྱ་པའི་བརྟན་པ་སྟོ་
 བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ལྷག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་པའི་ཡིག་པའི་ཉི་འཁོར་བཀའ་ལྷན་ཐེ་དུང་དག་ལེགས་
 རྒྱལ་མཛད་ནོ། ॥ །བཀྲ་ཤིས།

ཕུག་དཔེ་འདིའི་མ་ཕྱི་མེར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་ཆོགས་ཆེན་ཡང་ཐོག་རྒྱལ་པའི་གཟིམས་
 རྒྱང་བདེ་བ་ཅན་དུ་བཞུགས། །

བསྟན་པའི་དཔལ་གྱུར་སྟོ་མའི་ཞབས་བད་བརྟན། །བསྟན་འཛིན་སྟེས་བུ་ས་སྟེང་
 ཡོངས་ལ་བྱུང། །བསྟན་པའི་རྒྱུན་བདག་མངའ་ཐར་འབྱོར་བ་རྒྱས། །བསྟན་པ་ལུན་
 རིང་གནས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག། །

༡༩། །མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འབྲེལ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད།

སྟོན་ཅ།

མཛོད་པ་པོ། ལུན་མཁེན་འཕམ་དབྱངས་བཟན་པ་དག་དབང་བཟོན་འབྱུག།

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བལྟ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། །

ལྷོ་ལོ་༡༠༡༠་ལྷ་བ་༡་ཆེས་༡༥་པོད་རབ་བྱུང་བཟུ་བདུན་པའི་ས་གྲང་པོད་ཟླ་༡༡་པའི་
ཆེས་༡༠་ལ་བར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས་ཤིང་བར་ཐེངས་དང་པོ་དཔར།

《གངས་ཅན་བྱུང་ནོར་》 དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོའི་བལྟ་བྱོགས་དང་
ལས་ཁུགས་མི་སྣའི་མཆན་པོ།

བལྟ་བྱོགས་འགན་འཁེན་པ་གཙོ་བོ། གློ་བཟང་ལུན་བྱུག་ དབང་གྲགས། ཆེ་ཤིང་། གློ་བཟང་རྟོ་བས་བཟུ། ལུར་བུ་ཆོས་འཕེལ།
ལས་ཁུགས་མི་སྣ། གློ་བཟང་ཆོས་འབྱུང་། ལུ་ལ་མཆན་བྱམས་པ། གྲགས་པ་ལུན་པུན། ཆེ་བཟན་དོ་རེ།

གློ་བཟང་འཕགས་མཆོག་ ལུན་གྲགས། གློ་བཟང་འཕྲིགས་མེད། ཆེ་ཤིང་མ།

དོ་རེ་མཆོ། ཐུན་པ། ལུག་པ་རྒྱུལ་མ། ཆེ་ཤིང་ཆོས་རྒྱུན། ལུ་ཁྱིད།

བཛོད་ནམས་དབྱངས་ཅན། བཀྲགས་པ། བྱམས་པ་ཆོས་རྒྱུན།

དཔེ་འདིའི་ཁྱད་ག་དང་དགར་ཆགས་སྒྲིག་མ་པ། གློ་བཟང་ཆོས་འབྱུང་། ལུ་ལ་མཆན་བྱམས་པ། ལུར་བུ་ཆོས་འཕེལ།

གློ་བཟང་འཕགས་མཆོག་ ཆེ་བཟན་དོ་རེ། ལུན་གྲགས།

གློ་བཟང་འཕྲིགས་མེད། བཀྲགས་པ།

གློག་འབྲུལ་ཡིག་འཕྲུག་པ། ཆེ་ཤིང་ཆོས་རྒྱུན། ལུ་ཁྱིད།

བར་སྒྲིག་ལག་རུལ་པ། ཆེ་ཤིང་ཆོས་རྒྱུན།

གངས་ཅན་བྱང་ཆོར་དཔེ་ཚོགས།
པོ་ཏྲཱ་འཁོར་ལྒྱུ་མོ་གསུམ།